

L

L, l n. (-,-) : 1. *das kleine L*, an L munut g., an L skrivet bihan ; *das große L*, an L bras g., an L skrivet gant ul lizherenn vras g., ar bennlizherenn L b. ; 2. [sifr roman] L, l [hanter-kant].

l [berradur evit **Liter**] : litr g., litrad g., l.

Lab n. (-s,-e) : tro g., kaoul str., goedenn b., keul g. ; *Lab einsetzen*, goedennañ al laezh, lakaat tro el laezh ; *mit Lab behandelte Milch*, laezh goedennek g., laezh-goedenn g.

Laban g. : 1. [Bibl] *Laban* g. ; 2. [dre skeud.] *ein langer Laban*, un diskrouger anduilh g., ur ramz treut-gagn g., ur vazh wisket b., un den hir ha moan evel ar wall-amzer g., ul lañsaden b., ul lañsenn b., ur paotr korfet evel ur gouarc'henn g., ur pezh pikol den bras g., ul langouineg g., un dreustel b., ur sklipard a zen g., ur skrifelleg g., ur skilfenn a baotr b., ur c'horf mat a zen g., ur skarineg g., ur skrilh g., ur gaoleg g., ul louaneg g., ur skeul vabu b., ur baluc'henn b., ul lank g., un tamm mat a zen g., un dreustenn b., ur freilheneg g., ur moanard g., unan bras evel ur skeul g., ur pezh jelkenn a baotr b., ur berchenn b., ur paotr toullet uhel g., ur peulvan g. (Gregor), P. ul lahir g., ur paotr toullet uhel g.

Labarum n. (-s) : [banniel, istor] labarom g. [*liester* labaromou].

Labbe b. (-,-n) : [korf.] lapenn b., gweuzkenn b.

labberig ag. / **labbrig** ag. : 1. [kegin.] divlaz, disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, digar, euver, heuz ; *labbriges Bier*, bier avelet g., bier c'hwezh an aveladur gantañ g., bier blaz an avelet warnañ g. ; 2. [dilhad] laosk, dizalc'h ; 3. [boued] fouist, fouest, flibous, gwak, blot, bourr, lec'hidenet ; 4. [dre astenn.] lizidant, diek, lezirek, disaour, dibreder, dibalamour, landreant, laosk, dilañs, divegon, gwevn, diegus, mors, lizidour, kousket, lugut, lugudus, luguder, gourt, diboan ; 5. *ein labbriges Gefühl haben*, bezañ malañjerek ; *er hatte ein labbriges Gefühl in der Magenegend*, beiet e oa e stomog.

labbern / **labberrn** V.k.e ha V.gw. (hat gelabbert / hat geläbbert) : 1. [diedoù] tarlipat ; 2. glabousat, glabousañ, komerezañ, komerezata, komeriñ, flapennat, ragachât, fistilhat, raskañ, kaketal, flepañ, klakenniñ, grakal, dic'hourdañ e latenn, diverglañ e deod, diroufennañ e deod, trutellañ, kunudal, flapañ, chaokat, brozennat ; 3. [merdead., gouelioù] bezañ laosk, bezañ disten, bezañ dizavel, distribilhennañ ouzh ar gwernioù.

labbrig ag. : *sellit ouzh labberig*.

Labe b. (-,-n) : 1. distan g., distanadur g. ; 2. [dre skeud.] trugar b., kennerzh g./b., frealzidigezh b., sederaenn b., koñfort g., gras b.

Label n. (-s,-s) : 1. tikedenn b., skritellig b. ; 2. [kenwerzh] merk g. ; 3. [stlenn.] kelig g.

labeln V.k.e (hat gelabelt) : tikedennañ.

Labelorganisation b. (-,-en) : [Bro-Suis] aozadur labelaat g.

laben V.k.e (hat gelabt) : distanañ, sederaat, sartaat, laouenaat ; *ein labender Trunk*, un died saourus b., un died distanus b., ur braoued beuz g., ur braoued eus ar re wellañ g.

V.em. : **sich laben** (hat sich (ak.) gelabt) : [dre skeud.] en em zudiañ, saouriñ udb, bourrañ gant, bourrañ o ; *die Augen labten sich an dem herrlichen Anblick*, en em zudiañ a rae an daoulagad o sellet ouzh un dra ken brav, bourrañ a rae an daoulagad o sellet ouzh un dra ken kaer, flouret e veze an daoulagad gant un dra ken kaer, ar gwel eus un dra ken kaer a zudie an daoulagad.

Laberdan g. (-s,-e) : [kegin.] moru glas g.

Laberei b. (-,-en) : foerell a gomzoù b., ranezennezh g., flus teod g.

labern V.gw. (hat gelabert) : glabousat, glabousañ, komerezañ, komerezata, komeriñ, flapennat, ragachât, fistilhat, raskañ, kaketal, flepañ, klakenniñ, grakal, dic'hourdañ e latenn, diverglañ e deod, diroufennañ e deod, trutellañ, kunudal, flapañ, chaokat, brozennat.

Labetränk g. (-s,-tränke) / **Labetrunk** g. (-s,-trünke) : died saourus b., died distanus b., braoued beuz g., braoued eus ar re wellañ g., braoued eus ar gwellañ g., died c'hwek b., died lipous b.

labial ag. : ... gweuz, ... ar weuz, gweuzel.

Labial g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn weuz b., c'hwezheñn weuz b., gweuzenn b.

Labialdrüse b. (-,-n) : [korf.] gwagrenn ar weuz b.

Labialis b. (-, Labiales) : [yezh.] kensonenn weuz b., c'hwezheñn weuz b., gweuzenn b.

labialisieren V.k.e (hat labialisert) : [yezh.] gweuzelaat.

Labialisierung b. (-,-en) : [yezh.] gweuzelaat g.

Labiallaut g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn weuz b., c'hwezheñn weuz b., gweuzenn b. ; *nasaler Labiallaut*, gweuzenn fri b.

Labialpfeife b. (-,-n) : [sonerezh, ograou] korzenn dre añchenn b.

Labiate b. (-,-n) : [louza.] gweuzieg g. [*liester* gweuzieged], labieg g. [*liester* labieged].

labil ag. : 1. [fizik, arc'hant.] distabil, distrantell, silwink, a-silwink, anstabil, arvarus, bresk, diasur ; *labiles Gleichgewicht*, kempouez distabil (anstabil) g., kempouez arvarus (bresk, distrantell) g. ; *labile Währung*, moneiz distabil g. ; 2. [dre skeud.] distabil, furluok, kemm-digemm, hedro, breskik, bresk, bouljant, tro-distro, valigant, kildro, berrboellik, berr a skiant, dizalc'h, digendalc'h, moliac'hus, skort, skañvennek, skañvboellik ; *labiler Mensch*, spered hedro a zen g., spered bresk a zen g., den breskik g., skañvelard g. / den hedro (berrboellik, a dro da bep avel) / skañvenn g. / skañvennek g. / penn skort g. (Gregor) ; *labiler Gesundheitszustand*, yec'hed bresk g., temz flour g., temz tener g. ; 3. hesteuz, hegouezh, fallik a-walc'h, bresk, diasur ; *seine Geschäftslage ist sehr labil*, gwall arvarus eo stad e aferioù, evelseik e ya an aferioù gantañ, mont a ra evel-evel e aferioù gantañ, war-nes damant emañ e aferioù, etre an div lezenn emañ e aferioù, etre kriz ha poazh emañ e aferioù.

Labilität b. (-,-en) : 1. hesteuz g., hegouezh g., breskder g., breskded b., breskadurezh b., diasur g., distabilled b., distabilder g. ; 2. [dre skeud.] valigañs b., valigerezh g., hedro g., digendalc'h g.

labiodental ag. : [yezh.] ... gweuz-dent.

labiopalatal ag. : [yezh.] ... gweuz-staon.

Labkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] luierenz-velen b., luierenz Arvor b. ; *wohlriechendes Labkraut*, menoued str.

Labkraut-Blattkäfer g. (-s,-) : [loen.] gwrac'hig-Doue b. [*liester* gwrac'higed-Doue].

Labmagen g. (-s,-mägen/-) : kaouligenn b., kaouledenn b.

Labor n. (-s,-s/-e) : arnodva g., imbourc'hva g., labourva g., laborenn b., ti-arnodiñ g., labouradeg b. ; *chemisches Labor*, imbourc'hva kimiezh g., arnodva kimiezh g. ; *physikalisches Labor*, imbourc'hva fizik g., arnodva fizik g.

Laborant g. (-en,-en) : arnodvaour g., labourvaour g., laborennour g.

Laborantin b. (-,-nen) : arnodvaourez b., labourvaourez b., laborennourez b.

Laboratorium n. (-s, Laboratorien) : arnodva g., imbourc'hva g., labourva g., laborenn b., ti-arnodiñ g., labouradeg b. ; *chemisches Laboratorium*, imbourc'hva kimiezh g., arnodva kimiezh g. ; *physikalisches Laboratorium*, imbourc'hva fizik g., arnodva fizik g.

Laboratoriumsmedizin b. (-) : bevoniezh vezegel b.

laborieren V.gw. (hat laboriert) : 1. imbourc'hiñ en un arnodva ; 2. gouzañv, diwaskañ poanioù, reuziñ e boan, bezañ gwasket ; *er laboriert noch an seiner alten Wunde*, d'ober en devez c'hoazh gant e c'houli kozh, n'eo ket peurbare c'hoazh e c'houli kozh, e c'houli kozh n'eo ket dispeg dioutañ c'hoazh, gouzañv a ra c'hoazh diwar e c'houli kozh, gwasket e vez c'hoazh gant e c'houli kozh ; 3. *an etwas (dat.) laborieren*, en em boaniañ d'ober udb, strivañ d'ober udb, en em vertuziñ d'ober udb.

Labormedizin b. (-) : bevoniezh vezegel b.

Labortisch g. (-es,-e) : torchenn b., taol-arnodva b.

Labour Party b. (-) : Strollad Labour Breizh-Veur g. ; *die Irish Labour Party*, Strollad Labour Iwerzhon g. ; *Mitglied der Labour Party*, labourour g. ; *Doktrin der Labour Party*, labourouriezh b.

Labour-Party-Mitglied n. (-s,-er) : labourour g.

Labour-Party-Doktrin b. (-) : labourouriezh b.

Labrys b. (-) : bouc'hal daoudroc'h b.

Labsal n. (-s,-e) / **Labung** b. (-,-en) : 1. distan g., distanadur g. ; 2. [dre skeud.] trugar b., kennerzh g./b., frealzidigezh b., sederaenn b., korfort g., gras b.

Labyrinth n. (-s,-e) : milendall g., abuzetez b., koadig kant hent g., troielleg b. ; [korf.] *köchernes Labyrinth*, milendall askornek g. ; *häutiges Labyrinth*, milendall lienennek g.

Labyrinthfunktion b. (-,-en) : [mezeg.] archwel milendallel g. ; *Störungen der Labyrinthfunktion*, strafuilhoù milendallel ls.

labyrinthisch ag. : 1. milendallek, milendallel ; 2. [dre skeud.] gwall luziet, gwall rouestlet, gwall fuilhet, diaes, kemmesket, kemmesk, fandrouilhek, dizirouestlus, troidellek, troidellus, troiellek, dilennus, dilennadus.

Labzugabe b. (-) : goedennañ g.

Lachanfall g. (-s,-anfälle) : barr c'hoarzhin g., frapad c'hoarzhin g., frapadenn c'hoarzhin b., kaouad c'hoarzhin b./g., korfad c'hoarzhin g., kofad c'hoarzhin g., reuziad c'hoarzhin g., strañs c'hoarzhin g., strañsad c'hoarzhin g., strapad c'hoarzhin g., taol c'hoarzh g., taol c'hoarzh diremed g., c'hoarzh gliziennek g., c'hoarzh stroñs-distroñs (stroñsus, a-frapadoù, a-daolioù) g. ; *er bekam einen Lachanfall*, taolioù c'hoarzh a strimpas er-maez eus e galon.

Lache¹ b. (-,-n) : poullenn b., poull g., poullig g., poullad g., bouilhenn-dour b. ; *Lachen bilden*, poulladañ, poullañ, poullennañ, lennañ, ober gardenn ; *der Regen bildete Lachen*, ar glav a boullade (a boulladenne, a rae gardenn, a lenne) ; *wir mussten durch die Lachen waten*, ranket hor boa foetañ fank evit tremen, ranket hor boa kalemarc'hat (patouilhath) dour ha fank evit tremen, ranket hor boa tremen dre ur garg-botoù ; *er lag in einer Blutlache*, gourvezet e oa en e wad (en ur poullad gwad), o veuziñ e oa en e wad, edo e wad o poulladiñ dindanañ ; *das Blut bildete eine Lache*, ar gwad a chome da lennañ, ar gwad a boullade.

Lache² b. (-,-n) : P. c'hoarzh g., bomm c'hoarzh g., taol c'hoarzh g., korfad c'hoarzhin g., kofad c'hoarzhin g., c'hoarzhadenn b., dic'hargadenn b., c'hoarzhherezh g., c'hoarzhadeg b., gwechad c'hoarzhin b. ; *eine gellende Lache*, ur c'hoarzh skiltrus g., ur c'hofad c'hoarzhin skiltrus g.

lächeln V.gw. (hat gelächelt) : mousc'hoarzhin, bezañ ur mousc'hoarzh war e ziweuz, minc'hoarzhin, gwenc'hoarzhin, blasc'hoarzhin ; *ungläubig lächeln*, mousc'hoarzhin en un doare diskredik ; *freundlich lächeln*, mousc'hoarzhin gant madelezh, mousc'hoarzhin c'hwec ; *dümmlich lächeln*, mousc'hoarzhin genaouek ; *insgeheim lächeln*, c'hoarzhin dindan e vourroù (a-zindan, e kuzh, dre zindan, dindan e fri), fic'hañ, fic'hellañ ; [dre eilpenn-ster] *mitleidig lächeln*, bezañ ur mousc'hoarzh goapaus war e ziweuz.

Lächeln n. (-s) : mousc'hoarzh g., minc'hoarzh g., gwenc'hoarzh g., blasc'hoarzh g., c'hoarzhig g. ; *Kinderlächeln*, c'hoarzhig g. [*liester* c'hoarzhigoù] ; *ein breites Lächeln*, ur mell mousc'hoarzh g., ur pikol mousc'hoarzh g. ; *ein freundliches Lächeln*, ur mousc'hoarzh sichant g., ur mousc'hoarzh pevar real nemet unan g. ; *ein engelhaftes Lächeln*, ein himmlisches Lächeln, mousc'hoarzh un ael g. ; *komplizenhaftes Lächeln*, mousc'hoarzh a genemglev g., mousc'hoarzh a genwall g. ; *verlegenes Lächeln*, *Verlegenheitslächeln*, mousc'hoarzh bouc'h g. ; *rätselhaftes Lächeln*, *unergründliches Lächeln*, minc'hoarzh goloet g., minc'hoarzh divinadellek (divinadellus, dizivinus, amrinek) g. ; *ungläubiges Lächeln*, mousc'hoarzh diskredik g. ; *ein spöttisches Lächeln*, ur mousc'hoarzh dibalamour g., ur mousc'hoarzh goapaus g., ur mousc'hoarzh goapaer g., ur mousc'hoarzh goap g. ; *das Lächeln der Mona Lisa*, mousc'hoarzh Mona Lisa g., mousc'hoarzh La Gioconda g. ; *ein bitteres Lächeln*, ur c'hoarzhig feuket g., ur mousc'hoarzh c'hwerv g. ; *ein bitteres Lächeln aufsetzen*, ober ur mousc'hoarzh c'hwerv, mousc'hoarzhin gant c'hwervoni, bezañ ur mousc'hoarzh c'hwerv gant an-unan war e figur (war e zremm, war e ziweuz) ; *gezwungenes Lächeln*, c'hoarzh digalon g., glasc'hoarzh g., c'hoarzh c'hwerv (glas, plat, gwenn, ginet) g. ; *dummes Lächeln*, *dümmliches Lächeln*, mousc'hoarzh krampouezh g., mousc'hoarzh alvaonet g., mousc'hoarzh genaouek g. ; *verführerisches Lächeln*, mousc'hoarzh lubanus g. ; *sein Lächeln verflog rasch*, koazhañ a reas buan e vousec'hoarzh ; *ihr Lächeln erstarb*, koazhañ (sonnañ, sonnaat, steuziañ, steuziñ) a reas he mousc'hoarzh ; *ihr Lächeln hat etwas Krampfhaftes an sich*, mousc'hoarzhin a ra digalon, mousc'hoarzhin a ra c'hwerv (glas, gwenn, plat), emañ-hi o vousec'hoarzhin ouzh an avel, emañ-hi o vousec'hoarzhin gwenn evel bleud flour ; *die Andeutung eines Lächelns*, *die Spur eines Lächelns*, *der Hauch eines Lächelns*, tres kentañ ur mousc'hoarzh (Gregor), doare (damskeud, liv) ur mousc'hoarzh g., un damc'hoarzh g. ; *die Andeutung eines Lächelns huschte über ihr Gesicht*, *ein Lächeln huschte über ihre Lippen*, *der Hauch eines Lächelns flog über ihr Gesicht*, tres ur mousc'hoarzh a baras war he muzelloù, ur mousc'hoarzhig skañv a blavas war he diweuz,

doare (damskeud, liv, alberz) ur mousc'hoarzh a zeuas ganti, doare (damskeud, liv, alberz) ur mousc'hoarzh a dremenas war he diweuz, ober a reas e-giz mousc'hoarzhin, damc'hoarzhin a reas ; *ein Lächeln umspielte ihre Lippen, ein Lächeln spielte um ihren Mund*, ur mousc'hoarzh a bare war he diweuz, ur mousc'hoarzh a skede war he dremm ; *hin und wieder huschte ein Lächeln über ihre Lippen*, gourmijal a rae mousc'hoarzhouigoù skañv war korn he muzelloù ; *er lächelte wohlgefällig*, ur mousc'hoarzh a gontantamant a bare war e figur (war e zremm, war e ziweuz), ur mousc'hoarzh a laouenidigezh a skede war e zremm.

lächelnd ag. : mousc'hoarzhus, [dispredet] hewen ; *lächelnd antworten*, respont gant ur mousc'hoarzh war e c'henoù, respont gant ur mousc'hoarzh war e vuzelloù, respont gant laouenidigezh.

lachen V.gw. (hat gelacht) : 1. c'hoarzhin, ober ur c'hoarzhadenn, P. riardiñ ; *er lacht immerzu*, ne ra nemet c'hoarzhin, ne ra ken tra nemet c'hoarzhin, c'hoarzh-dic'hoarzh e vez atav ; *die Leute fingen an zu lachen*, c'hoarzh a savas e-touez an dud ; *er lacht selten*, ne c'hoarzh nemeur ; *mit ihr gab es immer was zu lachen*, ni a c'hoarzh ganti, fent hor beze ganti ; *leise vor sich hin lachen*, c'hoarzhin en e bart e-unan ; *er lachte vor sich hin*, c'hoarzhin a rae e-unan, c'hoarzhin a rae en e bart e-unan ; *laut lachen, lauthals lachen, sich (ak.) scheckig lachen*, c'hoarzhin a-strak, c'hoarzhin a-ziroll, c'hoarzhin ken na strak (forzh, frank, leizh e gorzenn, leizh e vouezh, a-bouez-penn, evel roñseed, uhel, leizh e veg), ober pezhioù c'hoarzhadennoù, kristilhañ, dic'hargadennañ ; *glucksend lachen*, sklokal ; *gezwungen lachen*, c'hoarzhin digalon, c'hoarzhin ouzh an avel, c'hoarzhin c'hwerv (plat, gwenn, glas, treut), glasc'hoarzhin, c'hoarzhin gwenn evel bleud flour (Gregor) ; *hämisch lachen, höhnisch lachen, spöttisch lachen*, dejanal, c'hoarzhin yud, c'hoarzhin blech, risignal, skrignal, godisat, godisal, c'hoarzhin goap, c'hoarzhin en un doare faeüs, brizh-c'hoarzhin, richanañ, ober ur c'hoarzh ki, ober ur c'hoarzh gadal (Gregor) ; *unangebracht lachen*, c'hoarzhin dijañ ; *sie lachte, so laut sie nur konnte*, c'hoarzhin a rae ar pezh a c'halle ; *er hatte aufgehört zu lachen*, dic'hoarzh et oa ; *sich ins Fäustchen lachen, in sich (ak.) hineinlachen, versteckt lachen*, fic'hañ, fic'hellañ, c'hoarzhin a-zindan (dre zindan, dindan e vourroù, dindan e fri), c'hoarzhin ouzh an-unan (*outañ e-unan, outi hec'h-unan h.a.*), souchañ da c'hoarzhin ; *über etwas lachen*, c'hoarzhin goap ouzh udb ; *über jemanden lachen*, c'hoarzhin diwar-goust u.b., c'hoarzhin d'u.b., c'hoarzhin gant u.b., c'hoarzhin war chouk u.b., kemer dihuéd gant u.b., kaout un taol c'hoarzhin diwar-goust u.b., c'hoarzhin goap ouzh u.b. ; *sie lachen dann über mich, wenn ich ihnen so etwas sage*, goap eo ganto, mar lavaran seurt traoù dezho ; *übers ganze Gesicht lachen*, skediñ (parañ) al levez war e zremm ; *aus vollem Herzen lachen*, c'hoarzhin a-greiz-kalon, c'hoarzhin a-greiz e galon, c'hoarzhin leizh e galon, c'hoarzhin a galon vat, c'hoarzhin gwalc'h e galon, c'hoarzhin a-walc'h-kalon, c'hoarzhin e walc'h, c'hoarzhin a nerzh ene, rampañ e c'henoù, c'hoarzhin bagol, c'hoarzhin mav, c'hoarzhin kalonek, distankañ da c'hoarzhin, c'hoarzhin hep malis, c'hoarzhin divalis ; *aus voller Brust lachen, aus vollem Halse lachen, sich (dat.) einen Ast lachen*, c'hoarzhin a-vegad, c'hoarzhin daou leizh e veg, c'hoarzhin leizh e zent, c'hoarzhin gwalc'h e galon (evel roñseed, a-greiz-kalon, a-bouez-penn, a-strak, leizh e gof, leizh e gorf, leizh e c'henoù, leizh e veg, leizh e jave, leizh e vegin, leizh e gorzenn, leizh e vouezh, a-leizh genoù), dic'hargadennañ, ober pezhioù c'hoarzhadennoù, bezañ c'hoarzh gant an-unan, taraniñ o c'hoarzhin, kristilhañ ; *sich kranklachen*, kinnig fatañ ken na c'hoarzh, migañ gant

ar c'hoarzh ; *sich tolllachen*, tagañ kement e c'hoarzh, c'hoarzhin da greviñ e vuzelloù, kaout ur bouzellaouad fars, mougañ kement e c'hoarzh, tagañ o c'hoarzhin, c'hoarzhin ken na vouger, tagañ gant ar fent, c'hoarzhin forzh ; *sich krummlachen, sich schiefllachen, sich krumm und schief lachen, sich kaputtlachen, sich halbtot lachen, sich zu Tode lachen*, riardiñ, c'hoarzhin forzh, tagañ gant ar fent, tagañ kement e c'hoarzh, mougañ kement e c'hoarzh, tagañ o c'hoarzhin, c'hoarzhin ken na vouger, c'hoarzhin da greviñ e vuzelloù, kaout ur bouzellaouad fars, bezañ puchet kement e c'hoarzh, migañ gant ar c'hoarzh, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, tortañ, tortañ o c'hoarzhin, tortañ gant ar c'hoarzh, daoudortañ o c'hoarzhin, daoudortañ da c'hoarzhin, daoudortañ gant ar fent, hejañ gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, ober ur c'hofad c'hoarzhin ; *sich über jemanden schiefllachen*, c'hoarzhin diwar-goust u.b., c'hoarzhin gant u.b., c'hoarzhin war chouk u.b., flemmañ u.b. diwar farsal, flemmañ u.b. dre zejan, flemmañ u.b. dre c'hodis, kemer dihuéd gant u.b., kaout un taol c'hoarzhin diwar-goust u.b., c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., ober an diod gant u.b., ober ar sod gant u.b., diodiñ u.b., goapaat (godisat, dejanal, goegal) u.b., godisal u.b., dejanal gant u.b., dejanal ouzh u.b., drouk'hoapaat u.b., defoeiañ u.b., ober foei d'u.b., godisal diwar-goust u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., ober fent gant u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., c'hoari al lu gant u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, chigardiñ, ereziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoch ouzh genoù u.b. ; *diabolisch lachen, höllisch lachen, teuflisch lachen*, c'hoarzhin ifem ; *er lachte ihm ins Gesicht*, c'hoarzhin a reas goap dezhañ, c'hoarzhin a reas dezhañ, ober a reas al lu gantañ ; *das wäre ja gelacht, wenn er nicht gehorchte*, ur pezh kaer (ur brav, un taol kaer) e vefe ma ne sentfe ket ; *dass ich nicht lache*, me 'ra goap ! fent a ra din ! fent a rit din ! c'hoari gaer ! un dra gaer ! taol kaer ! pezh kaer ! ar pezh kaer ! ur pezh kaer ! ar stal gaer ! an taol kaer ! sell aze un taol kaer ! evit kelo-se ! te 'lavar ! te 'lavar a-walc'h ! c'hwil 'lavar ! c'hwil 'lavar a-walc'h ! kur gaer ! ur gur gaer ! n'eo ket kur ! chom da lavaret ! chomit da lavaret ! ; *was haben wir gelacht ! o, na c'hoarzh ! o, nag a c'hoarzh a voe !* un abadenn c'hoarzhin e oa bet ! un pochat c'hoarzh e oa bet ! ur pennad c'hoarzhin e oa bet ! nag a fent hor boa kemeret ! nag a c'hoarzh a oa bet ! eno e oa bet c'hoarzhadeg ! eno e oa bet ur c'hoarzharez ! pebez c'hoarzhadeg ! tapet hor boa ur c'hofad c'hoarzhin ! o ! ni hor boa c'hoarzh ! ; 2. [dre skeud.] *das Herz lacht mir im Leibe*, tridal (tarzhañ) a ra va c'halon gant al levez, va c'halon 'zo barr a joa, tarzhañ a ra al levez em c'hreiz, bleuñviñ a ra va c'halon, stonket eo va c'halon gant ar joa, laouen eo va c'halon, ouzhpenn laouen on ; *die Sonne lacht*, skediñ (lugerniñ) a ra an heol, sart eo an heol, an heol a

c'hoarzh ouzh an douar ; *der Himmel lacht*, skedus (sart) eo an oabl, seder eo an amzer, c'hoarzhin a ra an oabl ouzh an douar ; **3.** [kr-l] *wer zuletzt lacht, lacht am besten*, re abred e kan ho kilhog, bremaik e vo ur c'hoarzh all ! diwall diouzh da gont ! dibaot ar yar na goll he vi o kanañ re goude doziñ ! me a zistago ar c'hoarzhin diouzhit ! daoust e berr ! pa c'hoarzh an den re e ouel goude se ! me a zesko dit dic'hoarzhin ! c'hwia zic'hoarzh ! ; *wer am Morgen lacht, den holt am Abend die Katze*, goude c'hoarzhin e teu gouelañ, goude c'hoari huanadañ - an hini a c'hoarzh diouzh ar beure a c'harm diouzh noz - goude ar c'hoarzh e teu an dic'hoarzh - ar c'hoarzhin hag ar gouelañ en em heuilh peurliesañ - war-lerc'h ar pour e teu an triñchin.

V.k.e. (hat gelacht) : *Tränen lachen*, c'hoarzhin da ouelañ, c'hoarzhin-ouelañ, skuilhañ daeroù gant ar c'hoarzh, gouelañ (leñvañ) gant ar c'hoarzh, kaout ur bouzellaouad fars ; *wir haben Tränen gelacht*, ha c'hoarzh hor boa ken na ruilhe an daeroù, c'hoarzhin da ouelañ hor boa graet, c'hoarzhin-ouelañ hor boa graet, c'hoarzh hon eus bet kement ha ken brav ken e save daeroù en hon daoulagad, gouelañ hor boa graet gant ar c'hoarzh ; P. *da ist jetzt nichts mehr zu lachen* ! echu eo ar pardon ! echu eo ar fest-noz ! ; *da ist nichts zu lachen*, n'eus ket lec'h da c'hoarzhin, n'eo ket farsus tamm ebet ! n'eus ket peadra da c'hoarzhin !

Lachen n. (-s) : c'hoarzh g., bomm c'hoarzh g., taol c'hoarzh g., c'hoarzhadenn b., dic'hargadenn b., c'hoarzherezh g., c'hoarzhadeg b., gwechad c'hoarzhin b., c'hoarzhin g. ; *das Lachen ist ein Wesensmerkmal des Menschen, das Lachen ist dem Menschen zu eigen*, n'eus nemet an dud a gement a oar c'hoarzhin, tra mab-den eo ar c'hoarzh, un doareenn denel eo ar galloud da c'hoarzhin ; *schallendes Lachen*, c'hoarzh skiltr g., c'hoarzh skiltrus g., c'hoarzhadeg skiltr b., c'hoarzherezh skintin g., bommoù c'hoarzh skintin ls. ; *unbändiges Lachen*, c'hoarzh diremed g., pezhioù c'hoarzhadennoù ls., kofadoù c'hoarzhin ls., korfadoù c'hoarzhin ls., c'hoarzh diroll g., kristilh g., abadenn c'hoarzhin b., pochad c'hoarzh g., pochadoù c'hoarzh ls. ; *gezwungenes Lachen*, c'hoarzh digalon g., glasc'hoarzh g., c'hoarzh c'hwerv (plat, gwenn, ginet, treut) g. ; *ungezwungenes Lachen*, c'hoarzh digor g. ; *höhnisches Lachen, hämisches Lachen, spöttisches Lachen*, c'hoarzh yud (drouk'c'hoapaus, goapaus, goapaer, goap, faeüs, gadal, blech) g., c'hoarzh ki g., c'hoarzh skrign g., brizhc'hoarzh g., c'hoarzhadennoù garv ls., skrign g., risign g., rinkin g., richan g. ; *unangebrachtes Lachen*, c'hoarzherezh dijaoj g. ; *krampfhaftes Lachen*, c'hoarzh strofis-distrofis (gliizennek, areuziadoù, a-stokadoù, a-frapadoù) g. ; *ersticktes Lachen, unterdrücktes Lachen*, fic'herezh g. ; *diabolisches Lachen, höllisches Lachen, teuflisches Lachen*, c'hoarzh ifern g. ; *faunistisches Lachen*, c'hoarzh hudur g., c'hoarzh gadal g. ; *mit dem Lachen aufhören, das Lachen einstellen*, dic'hoarzhin, tevel a c'hoarzhin, tevel da c'hoarzhin, tevel e c'hoarzh, ehanañ a c'hoarzhin, ehanañ da c'hoarzhin, paouez a c'hoarzhin, paouez da c'hoarzhin, paouez gant e c'hoarzh, arsaviñ da c'hoarzhin ; *das Lachen verstummte*, dic'hoarzhin a reas an dud ; *als das Lachen verstummte war*, pa voe dic'hoarzh an dud ; *das bringt mich zum Lachen*, rankout a ran c'hoarzhin gant an dra-se, an dra-se a ra fent din ; *du bringst mich zum Lachen*, fent a rez din ; *die Leute zum Lachen bringen*, lakaat c'hoarzh e-touez an dud, lakaat an dud da c'hoarzhin ; *das ist zum Lachen*, un dra lu an hini eo - chin eo an dra-se - me 'ra goap - ur c'hoarzhigell eo 'vat - ur farsite eo gwelet kement-se ; *wir kamen aus dem Lachen nicht heraus*, un abadenn c'hoarzhin e oa bet, un pochad c'hoarzh e oa bet, ur pennad c'hoarzhin e oa bet, nag a fent hor boa kemeret, nag a c'hoarzh a oa bet, eno e oa bet

c'hoarzhadeg, eno e oa bet ur c'hoarzherezh, pebezh c'hoarzhadeg, tapet hor boa ur c'hofad c'hoarzhin, o ! ni hor boa c'hoarzh ! o, na c'hoarzh ! ; *ich war nicht zum Lachen aufgelegt*, n'em boa ket a c'hoant c'hoarzhin ; *sein Lachen bezwingen*, mougañ e c'hoarzh, moustrañ (derc'hel) war e c'hoant dic'hargadennoù, moustrañ (delc'her) war e c'hoant c'hoarzhin, kabestrañ e c'hoant c'hoarzhin, plegañ e c'hoant c'hoarzhin, en em virout da c'hoarzhin, mirout a c'hoarzhin, paraat a c'hoarzhin ; *das Weinen steht ihm näher als das Lachen*, brasoc'h c'hoant en deus da leñvañ eget da c'hoarzhin, gouelañ a rafe kentoc'h eget c'hoarzhin ; *vor Lachen nicht mehr können, sich vor Lachen nicht halten können*, rankout c'hoarzhin, na vezañ evit en em virout da c'hoarzhin (evit mirout a c'hoarzhin, evit moustrañ war e c'hoant c'hoarzhin), na vezañ evit paraat a c'hoarzhin, leuskel taolioù c'hoarzh diremed da strimpañ er-maez eus e galon, kristilhañ, dirollañ (diskordañ, tarzhañ, distagañ, distignañ, disvantañ, sklokal, distankañ, dibaediñ, dic'hargadennoù, daoudortañ, pezeliañ, sailhañ) da c'hoarzhin, dirollañ gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin astrak, c'hoarzhin a-ziroll, foeltrañ da c'hoarzhin ; *er konnte nicht mehr vor Lachen, er konnte sich vor Lachen nicht halten*, ne ouie ket e walch da c'hoarzhin ; *sich den Bauch vor Lachen halten*, P. *sich vor Lachen kringeln, sich vor Lachen biegen*, tortañ gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ o c'hoarzhin, daoudortañ gant ar fent, hejañ gant ar c'hoarzh, bezañ daoudortet o c'hoarzhin (daoudortet gant ar fent), tortañ (daoudortañ) da c'hoarzhin, en em wedennañ gant ar c'hoarzh, sailhañ da c'hoarzhin, tarzhañ e vouzelloù o c'hoarzhin, tagañ o c'hoarzhin, tagañ gant ar fent, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), bezañ puchet kement e c'hoarzh, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, kaout ur bouzellaouad fars, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, ober kofadoù c'hoarzhin, ober korfadoù c'hoarzhin, ober ur c'horfad c'hoarzhin, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan ; *sie wäre beinahe vor Lachen umgefallen*, darb et e oa bet dezhi kouezhañ gant ar c'hoarzhin ; *dem werde ich das Lachen schon noch austreiben*, me a zesko dezhañ c'hoarzhin c'hoarzh, me a lamo e c'hoant c'hoarzhin digantañ, me a grenno dezhañ ar c'hoant da c'hoarzhin, m'e gaso da c'hoarzhin c'hoarzh, me a zihuno anezhañ ! bremaik e raio ur c'hoarzh all, bremaik e tic'hoarzh, me a zistago ar c'hoarzhin dioutañ, me a zesko dezhañ dic'hoarzhin ; *Lachen und Niedergeschlagenheit wechselten sich ab*, c'hoarzh ha dic'hoarzh a voe a bep eil ; *er kommt schnell ins Lachen*, n'eo ket ret lakaat ar c'hazh war lost an arar evit lakaat anezhañ da c'hoarzhin ; *beim geringsten Lachen*, ma c'hoarzhur un netraig.

lachend ag. : c'hoarzhur, c'hoarzhur ; *der lachende Dritte*, an trede hini a denn e vad (a ra e c'hounid, a ra e c'hounidegezh) eus un diemglev etre daou zen all g. ; *lachende Augen*, daoulagad c'hoarzhur ls.

Lacher g. (-s,-) : c'hoarzhur g., noder g., godiser g., goapaer g. ; *er hat die Lacher auf seiner Seite*, en un tu gantañ emañ an noderien (ar c'hoarzhurien) / en un tu gantañ emañ ar c'hodiserien / a-du gantañ emañ ar c'hoaperien (Gregor).

Lacherin b. (-,-nen) : c'hoarzhur b., noderez b., godiserez b., goapaerez b.

lächerlich ag. : lu, chin, c'hoarzhur, c'hoarzhidik, droch ; *völlig lächerlich*, sot-echu ; *das ist ja lächerlich*, direzon eo kement-se, un dra lu (un dra chin) an hini eo, ur farsite an hini eo, n'eus na penn na revr (na penn na troad) da gement-se, chin eo an dra-se, c'hoarzhur eo, forzh petra, n'eus forzh petra ; *das grenzt ans Lächerliche*, tost da lu eo ; *ich finde das einfach lächerlich*, ne welan penn ebet d'an dra-se, ne welan na poell na dalc'h en dra-se, me a gav diboeil an dra-se, ur farsite eo

kement-se ; *seine Leistung ist doch lächerlich* ! evit kelo pezh a ra ! ; *lächerliche Kleinigkeit*, kozh netra g., disteraj g., bagaj g., disterdra g., disterajig g., belbeterezh g., bitrak g., belbiaj g., c'hoariell b., rabadiezh b. / diotaj g. / diotajig g. (Gregor) ; *manchmal reicht eine lächerliche Kleinigkeit, um einen Menschen psychologisch völlig zu zerstören*, nebeut a dra a c'hall lakaat un den mat da vann ; *es ist lächerlich, so etwas zu behaupten*, lu eo lavaret se ; *sich lächerlich machen*, en em lakaat lu, en em lakaat war var da vezañ goapaet, reiñ abeg d'an dud da c'hoarzhin goap diwar e goust (d'ober al lu gant an-unan, da c'hoari al lu gant an-unan, da stagañ goap diwar e goust), reiñ abeg da fars / lakaat an dud da c'hoarzhin war e goust (Gregor), servijout da vour ; *etwas lächerlich machen, etwas ins Lächerliche ziehen*, luiñ udb, ober goap eus (ouzh) udb, c'hoarzhin goap ouzh (war, diouzh, ag, eus, da) udb, ober al lu gant (eus) udb, c'hoari al lu gant udb, ober goap gant udb, farsal diwar-benn udb, distagañ fentigelloù a-zivout udb, diskolpañ bommoù diwar-benn udb, goapaat (godisat, gogéal) udb, ober fent (bourd) gant udb, godisat war udb, treiñ udb e dejan, dejanal gant udb, dejanal ouzh udb, dejanal udb. ; *jemanden lächerlich machen, jemanden ins Lächerliche ziehen*, drouk c'hoapaat u.b., luiñ u.b., flemmañ u.b. diwar farsal, flemmañ u.b. dre zejan, flemmañ u.b. dre c'hodis, c'hoarzhin goap war (ouzh, ag, eus, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, gogéal) u.b., godisat u.b., dejanal gant u.b., dejanal ouzh u.b., defoeiañ u.b., kemer dihed gant u.b., kaout un taol c'hoarzhin diwar-goust u.b., ober ar sod gant u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., sodiñ u.b., ober foei d'u.b., godisat diwar-goust u.b., ober fent gant u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., c'hoari al lu gant u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, chigardiñ, ereziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; *sich der Lächerlichkeit aussetzen*, en em lakaat lu, en em lakaat war var da vezañ goapaet, reiñ abeg d'an dud da c'hoarzhin goap diwar e goust (d'ober al lu gant an-unan, da c'hoari al lu gant an-unan, da stagañ goap diwar e goust), servijout da vour, reiñ abeg da fars / lakaat an dud da c'hoarzhin war e goust (Gregor) ; **2.** dister dra g., bihan dra g., tra a get g., netraig g., disteraj g., bagaj g., disterajoù ls., disterajigoù ls., inglodaj g., bitrakoù ls., kac'herezh g., kaoc'hajoù ls., traoùajoù ls., arabadiezh b., siklud g., avel g., belbeterezh g., belbiaj g., rambre g.

Lächerlichkeit b. (-,-en) : **1.** furlikinerezh g., farouellerezh g., farsite b., c'hoarzhigell b. ; *jemanden der Lächerlichkeit preisgeben*, drouk c'hoapaat u.b., luiñ u.b., diskouez sotoni u.b., flemmañ u.b. dre zejan, flemmañ u.b. diwar farsal, kemer dihed gant u.b., kaout un taol c'hoarzhin diwar-goust u.b., c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogéal) u.b., godisat u.b., dejanal gant u.b., dejanal ouzh u.b., defoeiañ u.b., ober foei d'u.b., godisat diwar-goust u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., ober an diod gant u.b., ober ar sod gant u.b., diodiñ u.b., sodiñ u.b., ober fent gant u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., c'hoari al lu gant u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, chigardiñ, ereziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; *sich der Lächerlichkeit aussetzen*, en em lakaat lu, en em lakaat war var da vezañ goapaet, reiñ abeg d'an dud da c'hoarzhin goap diwar e goust (d'ober al lu gant an-unan, da c'hoari al lu gant an-unan, da stagañ goap diwar e goust), servijout da vour, reiñ abeg da fars / lakaat an dud da c'hoarzhin war e goust (Gregor) ; **2.** dister dra g., bihan dra g., tra a get g., netraig g., disteraj g., bagaj g., disterajoù ls., disterajigoù ls., inglodaj g., bitrakoù ls., kac'herezh g., kaoc'hajoù ls., traoùajoù ls., arabadiezh b., siklud g., avel g., belbeterezh g., belbiaj g., rambre g.

Lachgas n. (-es,-e) : gaz c'hoarzhin g., aezhenn c'hoarzhin b. **Lachgrübchen** n. (-s,-) : [korf.] toullig g., poullig g., poull-boc'h g., [dre fent] toull bara gwenn g., neizhig ar pokoù g.

lachhaft ag. : P. c'hoarzhin, c'hoarzhidik, chin, lu, droch.

Lachkoller g. (-s,-) : taol c'hoarzh diremed g. ; *er bekam einen Lachkoller*, taolioù c'hoarzh diremed a strimpas er-maez eus e galon.

Lachkrampf g. (-s,-krämpfe) : barr c'hoarzhin g., frapad c'hoarzhin g., frapadenn c'hoarzhin b., kaouad c'hoarzhin b./g., korfad c'hoarzhin g., kofad c'hoarzhin g., reuziad c'hoarzhin g., strañs c'hoarzhin g., strañsad c'hoarzhin g., strapad c'hoarzhin g., taol c'hoarzh g., taol c'hoarzh diremed g., c'hoarzh gliziennek g., c'hoarzh stroñs-distroñs (stroñsus, a-frapadoù, a-daolioù) g. ; *er bekam einen Lachkrampf*, taolioù c'hoarzh a strimpas er-maez eus e galon.

Lachlust b. (-) : c'hoant c'hoarzhin g. ; *ihre Lachlust war gereizt*, krog e oa ar c'hoant c'hoarzhin enni.

lachlustig ag. : c'hoarzhidik, troet da c'hoarzhin, c'hoarzhher ; *meine Mutter war eine lachlustige Frau*, va mamm a oa c'hoarzherez ken e oa.

Lachmöwe b. (-,-n) : [loen.] gouelan maskl du g. [*liester* gouelini maskl du] ; *Lachmöwe im Jugendkleid*, gouelan rous g.

Lachmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn c'hoarzhher b.

Lachparty b. (-,-s) : abadenn farsal b., abadenn c'hoarzhin b., pochad c'hoarzh g.

Lachs g. (-es,-e) : **1.** [loen.] eog g. [*liester* eoged], penn-eog g. [*liester* pennoù-eoged] ; *grauer Lachs*, keureug g. [*liester*

keureuged] ; *junger Lachs*, glizig g. [*liester* gliziged] , gwennig g. [*liester* gwenniged] ; *Lachse fangen*, eogeta ; *zum Laichen kommen die Lachse in die Süßgewässer zurück*, da c'hreuniañ e tistro an eoged er stêrioù ; *abgemagerter Wildlachs nach dem Ablichten*, bekard g. [*liester* bekarded] ; Junglachs, takon g. [*liester* takoned] ; **2.** [kegin.] *Lachs in Aspik*, aspig eog g.

Lachs b. (-, -n) : bomm c'hoarz g., taol c'hoarz g., c'hoarzhadenn b., dic'hargadennoù ls., c'hoarzhadeg b.

lachsartig ag. : [loen.] eogheñvel, e doare un eog, e doare an eoged, a-zoare gant an eoged, a-seurt gant an eoged.

Lachsfang g. (-s) : pesketaerezh an eoged g., eogetaerezh g., eogeta g.

lachsfarben ag. / **lachs**farbig ag. : roz melen, roz-eog, ruz-roz evel kig an eoged, a-liv gant kig an eoged, el liv da gig an eoged, kenliv gant kig an eoged, a zoug ul liv ruz-roz evel kig an eoged.

Lachsfilet n. (-s, -s) : [kegin.] pavez eog g., darnenn eog b., tanavenn eog b.

Lachsfische ls. : [loen.] salmonideged ls.

Lachsforelle b. (-, -n) : [loen.] dluz roz g., dluzh-mor g.

Lachsmedaillon n. (-s, -s) : [kegin.] darnenn eoged b.

Lachsschinken g. (-s, -) : [kegin.] spilhenn hoc'h mogedet b.

Lachszucht b. (-) : *die Lachszucht*, ar magañ eoged g., ar magerezh eoged g., ar sevel eoged g., ar salmonerezh g.

Lachszüchter g. (-s, -) : salmoner g., mager eoged g., saver eoged g.

Lachtaube b. (-, -n) : [loen.] turzhunell doñv b.

Lack g. (-s, -e) : **1.** lakenn b., gwernis g., peg-lugern g. ; *Lack streichen*, lakaat ur gwiskad lakenn, lakennañ, lakaat gwernis gant ar barr-livañ ; *Nagellack*, gwernis ivinoù g. ; *den Nagellack entfernen*, diwernisañ an ivinoù ; **2.** [tekn.] pentur g. ; *Lack (auf)spritzen*, strinkañ pentur gant ur bistolenn, pentañ gant ur bistolenn.

Lackaffe g. (-n, -n) : P. pipi g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., tamm hej-e-revr g., tamm gwe-e-revr g. [*liester* gweerien-o-revr], ardaouer g., orbidour g., garz g., kañfard g., konikl g., pabor g., farlaod g., fring-foar g., poufer g., poc'hon g. [*liester* poc'honed], brogoier g., brogolier g., pompader g., fougeer g., arvezier g., bramm kog g., gogez g. [*liester* gogizien], Yann an ardoù g.

Lackel g. (-s, -) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] amparfal g., lochore g., den lor g., penn lor g., lopez g., pagan g., kozh palastr g., den hualet g., Yann seitek g., palod g., den diardoù (digompliment, dibalamour, digaz, difoutre) g., genaoueg g., genaoueg echu g., podig g., pothouarn g., impopo g., glaourenneg g., pampez g., nouch g. [*liester* nouched], loñseg g. [*liester* loñseged], genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., alvaon g. [*liester* alvaoned, alvaoneien], houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., loukez g., kloukez g., patatezen b., patoenn b., panezen b., Yann Banezen g., gogez g., penn luch g., magn g., darsod g., diskiant g., pennsod g.

lacken V.k.e. (hat gelackt) : *sellit ouzh lackieren*.

Lackfarbe b. (-, -n) : lakenn b., ripolin® g. ; *mit Lackfarbe bestreichen*, lakennañ, ripolinañ.

Lackfirnis g. (-ses, -se) : lakenn b., gwernis g., peg-lugern g.

lackieren V.k.e. (hat lackiert) : **1.** lakennañ, gwernisañ, pentañ, ripolinañ ; *erneut lackieren*, adwernisañ, adlakennañ, adpentañ, adripolinañ ; *frisch lackierter Wagen*, gwetur livet ent fresk b. ; *mit der Spritzpistole lackieren*, livañ gant ur bistolenn, pentañ gant ur bistolenn ; *seine Nägel lackieren*, gwernisañ e ivinoù ; **2.** [dre skeud.] P. *jemanden lackieren*, bratellat (stranañ, stranigañ, skobardiñ, riñsañ, tozañ,

kabestrañ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, bilhiñ, gludañ, bouc'hiñ, punañ, tizhout, flemmañ, trutal, c'hwibañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, divlempañ, devañ, touellañ, kilhañ, nezañ, trufañ, trufennat, c'hoari) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., louamiñ u.b., kouilhoniñ u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., kac'hat e godell u.b.

Lackieren n. (-s) : [tekn.] pentañ g., gwernisadur g., gwernisañ g., lakennañ g., liverezh g., livadur g., livaj g.

Lackierer g. (-s, -) : [tekn.] lakenner g., penter g., liver g.

Lackiererei b. (-, -en) : [tekn.] stal bentañ b.

Lackiererin b. (-, -nen) : [tekn.] penterez b., lakennerez b., liverez b.

Lackierung b. (-, -en) : [tekn.] gwernisadur g., lakennañ g.

Lackleder n. (-s) : lër gwerniset g.

Lackmus g./n. (-) : [kimiezh] kediuzenn niverenn CAS : 1393-92-6 gounezet diwar seurtoù man b., lakmuz g.

Lackmuspapier n. (-s, -e) : [kimiezh] paper kediuzenn niverenn CAS : 1393-92-6 g., paper lakmuz g.

Lackmuspflanze b. (-, -n) : [louza.] man a vez gounezet diwarnañ ar gediuzenn niverenn CAS : 1393-92-6 g., lakmuz str., lakmuzenn b.

Lackschaden g. (-s, -schäden) : krabisadenn b., krafignadenn b., ribiñsadenn b., spinadur g., graspadur g.

Lackschuhe ls. : botoù lër gwerniset ls.

Lackstiefel ls. : botinezoù lër gwerniset ls.

Lacrosse n. (-) : [sport] dotu g., c'hoari bazh-dotu g., c'hoari-bazhig-kamm g., c'hoari-dotu g., c'hoari-horell g., horelladur g. ; *Lacrosse spielen*, c'hoari dotu, dotuañ, grollañ, horellañ, horellat, krosal, foetañ groll.

Lacrosseball g. (-s, -bälle) : [sport] groll b., horell g., P. gwiz b. ; *den Lacrosseball zum Abschlagen zurechtlegen*, tintañ an horell.

Lacrossespiel n. (-s, -e) : [sport] abadenn c'hoari-dotu b., abadenn c'hoari-horell b., abadenn horelladur b.

Lacrossespieler g. (-s, -) : [sport] c'hoarier-dotu g., horell g.

Lacrossestick g. (-s, -s) : [sport] kammell b., dotu g., bazh-dotu b., bazh-horell b.

Lactase b. (-, -n) : [bev.] laktaz g.

Lactat n. (-s, -e) : [kimiezh] laktat g.

Lactotropin n. (-s, -e) : [bev., mezeg.] prolaktin g.

Lactulose b. (-, -n) : [bev.] laktuloz g.

Ladanum n. (-s) : [porfum] ladanom g.

Lade b. (-, -n) : **1.** kased g., kef g., koufr g., arc'h b. ; *Inhalt einer Lade*, koufrad g., kasedad g. ; **2.** [dre astenn.] arched g., laour b., charke g., serch g. ; **3.** [loen.] touloù dizant karvanoù ul loen-kezeg a dremen an houarn-gwesken enno ls. ; **4.** [sonerezh, ograoù] klapedenn b. ; **5.** *Lade eines Webstuhls*, faez g., chajoù ls.

Ladebaum g. (-s, -bäume) : [tekn.] gwern-samm b., gwintellerez b., gavr-goad b. [*liester* givri-koad].

Ladebordwand b. (-, -wände) : [kirri-samm] talbenn gorre-gouziz g.

Ladebühne b. (-, -n) : **1.** kae kargañ-diskargañ g., leurenn kargañ-diskargañ b. ; **2.** [kirri-samm] talbenn gorre-gouziz g., pladenn sevel b., pladenn c'horren b., pladenn kargañ-diskargañ b.

Ladefähigkeit b. (-, -en) : [treuzdougen] barregezh kargañ b., karg arverek b.

Ladefläche b. (-, -n) : [treuzdougen] gorread kargañ g., gorre kargañ g., leurenn gargañ b., pladenn b., leur-garr b., leurenn-garr b.

Ladegerät n. (-s, -e) : **1.** karger g. [*liester* kargerioù] ; **2.** [fizik, tredan.] bec'hier g. [*liester* bec'hieroù].

Ladegewicht n. (-s) : pouez ar gargad g. ; *zulässiges Ladegewicht*, karg arverek uc'hek aotreet b.

Ladegut n. (-s,-güter) : kargad b.

Ladehemmung b. (-,-en) : [arm] sonnador g. ; *seine Waffe hatte eine Ladehemmung*, chomet e oa bet kazh e denn gantañ, sonnañ a reas e arm-tan, skoilhañ a reas e arm-tan, e arm-tan a chomas skoilhañ.

Ladekai g./n. (-s,-s) : kae kargañ-diskargañ g.

Ladekapazität b. (-,-en) : [treuzdougen] barregezh kargañ b., karg arverek b.

Ladeklappe b. (-,-n) : 1. [merdead.] harzell kargañ-diskargañ b., skoutilh kargañ-diskargañ g. ; 2. [kirri-samm] talbenn gorregouziz g., pladenn sevel b., pladenn c'horren b., pladenn kargañ-diskargañ b.

Ladeluke b. (-,-n) : [merdead.] harzell kargañ-diskargañ b., skoutilh kargañ-diskargañ g.

Lademaß n. (-es,-e) : [trenioù] gobari ar gargad g.

Lademast g. (-es,-en/-e) : gwem-samm b.

laden V.k.e. (lädt / lud / hat geladen) : 1. sammañ, kargañ, bec'hiañ, darbariañ, fardiñ ; *das Schiff hat Salz geladen*, holen he deus karget ar vag ; *Erdöl ins Schiff laden*, lestrañ tireoul, kargañ tireoul ; *Holz in (auf) den Wagen laden*, kargañ prenn e-barzh ar c'harr, darbariañ koad war ar c'harr, karradiñ koad.

2. [armoù] kargañ ; *ein Gewehr laden*, kargañ ur fuzuilh ; *seine Muskete laden*, lakaat ur gargad poultr en e vousked.

3. [tredan, fizik] bec'hiañ ; *eine Batterie laden*, bec'hiañ ur pod-tredan ; *einen Akkumulator laden*, bec'hiañ un daspugner ; *negativ geladen*, leivec'hiet ; *positiv geladen*, muivec'hiet.

4. [stlenn.] kargañ ; *ein Programm laden*, kargañ ur goulev, kargañ ur meziant.

5. [dre skeud.] *eine Schuld auf sich laden*, ober ur gwall bennak, sammañ e goustiañs gant un droug ober bennak, berniañ un droug ober bennak war e goustiañs, ober udb en e wallegezh, bezañ kiriek d'un droug bennak ; *eine Verantwortung auf sich laden*, sammañ ur giriegezh bennak, sammañ war e chouk ur giriegezh bennak, sammañ (kemer) luz war e gein, sammañ un atebegezh, kemer an emell eus udb, kemer udb war e gont ; *die Atmosphäre war mit Feindseligkeit geladen*, glazentez a oa en aer, leun e oa an aergelc'h a zroukrañs, karget a gasoni e oa an aergelc'h ; P. *er hat schwer geladen*, e damm tortad en deus, ur picherad en deus, lakaet en deus un talad, ur banne a zo e-barzh e fas, karget en deus muioc'h evit ne c'hall charreat, tommet brav eo dezhañ, lañset-mat eo, diwar re emañ, evet eo dezhañ, boeson a zo gantañ.

6. pediñ ; *jemanden zu Tisch laden*, pediñ u.b. ouzh e daol, pediñ u.b. da dañva e vara, pediñ u.b. da goaniañ en e di (da zont da zebriñ), pediñ u.b. da zont da leinañ / kouviañ u.b. da leinañ (Gregor).

7. engervel, gervel, devennañ ; *jemanden als Zeugen laden*, devennañ un test, gelver u.b. da dest dirak al lez-varn, kas paper d'un test bennak ; *jemanden vor Gericht laden*, devennañ u.b. er barnerezh, devennañ u.b. dirak ar barnerezh, engervel u.b. dirak ar barner, gervel u.b. dirak ar varn, gourc'hemenn d'u.b. dont dirak ar varn, gelver u.b. dirak al lez-varn, kas paper d'u.b.

Laden¹ g. (-s, Läden) : 1. [kenw.] stal b., stal-werzh b., ti-kenwerzh g., boutikl g./b., koñvers g., magazenn b. ; *einen Laden führen*, derc'hel stal, derc'hel kenwerzh, delc'her un ti-kenwerzh, bezañ koñvers gant an-unan, plediñ gant (pleustriñ gant, ober war-dro) un afer genwerzh bennak ; *einen Laden eröffnen*, digeriñ ur stal-werzh nevez ; *den Laden öffnen (aufmachen)*, digeriñ e stal ; *den Laden schließen*, serriñ e stal, serriñ ar stal ; *Laden an der Ecke*, stal-werzh e-kichen b. ; *der ganze Laden*, ar stalad a-bezh b. ; *seinen Laden verlässt er nie vor zwanzig Uhr*, ne zistailh morse a-raok eizh eur noz ; 2.

P. [labouradeg] c'houez g. ; 3. [dre skeud.] *den Laden schmeißen*, bezañ gant an-unan ar gontell hag an dorch, bezañ al letern hag ar gouloù gant an-unan, kas ar penn hag an troc'h, bezañ e penn an traoù, bezañ e penn ar jeu, bezañ e penn an abadenn, bezañ ouzh ar stur, bezañ an dorn gant an-unan, delc'her penn ar vazh, bezañ ar stur gant an-unan ; *den Laden hinschmeißen*, lezel pep tra war e revr, stlepel pep tra ouzh an drez, lezel (teuler) pep tra ouzh an drez, lezel pep tra ouzh torgenn, plegañ touchenn, koazhañ, kac'hat en e vragez, dilezel ar stourm, chom a-dreuz gant e hent, reiñ e zilez, lezel pep tra war e gement all, kemer e sac'h, stlepel (teuler) ar boned war-lerc'h an tog, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, teuler (stlepel) ar billig goude an trebez, teuler (stlepel, skeiñ, darc'haouiñ) an trebez war-lerc'h ar sklenn, teuler (stlepel, skeiñ, darc'haouiñ) an trebez war-lerc'h ar vasin.

Laden² g. (-s, Läden/-) : stalaf g./b., ourlabañchoù ls., abavant g., boled b. [liester boledoù, bolidi], [rouez] bann g.

Laden³ n. : (-s) : oberezh kargañ g., kargerezh g., kargadur g., kargañ g., fardiñ g., lestradur g. ; [stlenn.] *Laden eines Programms*, kargerezh ur goulev g., kargadur ur meziant g.

Ladenbesitzer g. (-s,-) : perc'henn ur stal-werzh g., kenwerzhour g., kenwerzher g., stalier g.

Ladenbesitzerin b. (-,-nen) : perc'hennet ur stal-werzh b., kenwerzhour b., kenwerzher b., stalier b.

Ladendieb g. (-s,-e) : laer stalioù-gwerzh g., c'hwib stalioù-gwerzh g., skrapet stalioù-gwerzh g.

Ladendiebin b. (-,-nen) : laerez stalioù-gwerzh b., c'hwibez stalioù-gwerzh b., skraperez stalioù-gwerzh b., frav stalioù-gwerzh g.

Ladendiebstahl g. (-s,-diebstähle) : laeroñsi en ur stal-werzh b., laeradenn en ur stal-werzh b., laerezh er stalioù g., skraperezh marc'hadourezh er stalioù g.

Ladenfenster n. (-s,-) : [kenwerzh] talbenn-stal b., rakstal b.

Ladenfeststeller g. (-s,-) : [stalaf prenestr] paotr kaoziou g. [liester paotred kaoziou].

Ladengehilfe g. (-n,-n) : [kenwerzh] komis g. [liester komisien].

Ladenhalter g. (-s,-) : [stalaf prenestr] paotr kaoziou g. [liester paotred kaoziou].

Ladenhüter g. (-s,-) : [kenwerzh] diwerzhadenn b. ; *die Ladenhüter*, an diwerzhadennoù ls., an dreistad g., an dilez g., an amrefuz g., ar reputailhoù ls., ar repujou ls. ; *das ist ein alter Ladenhüter*, ne vez ket kavet diskarg (n'eus ket a werzh, n'eus digor ebet, n'eus sav ebet) d'an draezenn-se (d'an tamm marc'hadourezh-se), n'eus ket a zavez prenerien evit an draezenn-se (evit an tamm marc'hadourezh-se), diherwerzh eo an draezenn-se (an tamm marc'hadourezh-se), dic'hizet eo an tamm marc'hadourezh-se.

Ladeninhaber g. (-s,-) : perc'henn ur stal-werzh g., kenwerzhour g., kenwerzher g., stalier g.

Ladenkasse b. (-,-n) : [kenwerzh] kef g., kefierez b. [liester kefiereziou].

Ladenkette b. (-,-n) : [kenwerzh] chadennad stalioù b., rouedad stalioù b., stal liesvagazenn b., gwidennad stalioù b., stal liestrev b.

Ladenmacher g. (-s,-) : [dispredet] arc'hier g. [liester arc'hierien].

Ladenpassage b. (-,-n) : [kenwerzh] trepas kenwerzhel g., trepas stalioù-gwerzh g., porched g.

Ladenpreis g. (-es,-e) : [kenwerzh] priz-gwerzhañ g.

Ladenrückhalter g. (-s,-) : [stalaf prenestr] paotr kaoziou g. [liester paotred kaoziou].

Ladenschild n. (-s,-er) : barr-ti g., skritell b., panellerezh kenwerzh g., asagn g., arouezinti b.

Ladenschluss g. (-es,-schlüsse) : [kenwerzh] serridgezh ar staliou-gwerzh b.

Ladenschlussgesetz n. (-es,-e) : lezenn a-zivout an euriou evit serriñ ar staliou-gwerzh b.

Ladenschlusszeit b. (-,-en) : eur evit serriñ ar staliou-gwerzh hervez lezenn b., eur serriñ b., eur glozañ b.

Ladenschwengel g. (-s,-) : [kenwerzh, gwashaus] komis g. [*liester* komisien].

Ladentisch g. (-es,-e) : **1.** taol-gont b., kontouer g. ; **2.** [dre skeud.] *unter dem Ladentisch verkaufen*, gwerzhañ a-gildorn (dre zan dorn, dre guzh, dre goach, dre zindan).

Ladentochter b. (-,-töchter) : [Bro-Suis] gwerzherez b.

Ladeplattform b. (-,-en) : kae kargañ-diskargañ g.

Ladeprofil n. (-s,-e) : [treniù] gobari ar gargad g.

Ladeprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] goulev boul'hañ g.

Lader g. (-s,-) : **1.** [micherour] karger g., simiad g. [*liester* simidi], douger sammoù g., portezher g., choukater g. ; **2.** [tekn.] kargerez b. [*liester* kargereziù].

Laderampe b. (-,-n) : **1.** kae kargañ-diskargañ g. ; **2.** krapenn kargañ-diskargañ b., kal g.

Laderraum g. (-s,-räume) : **1.** [merdead.] stradlog b., strad ar vag g., strad al lestr g., foñs ar vag g. ; *vorderer Laderraum*, piked g. ; *den Laderraum eines Schiffes mit Schlingerschotten verschlagen*, stiviñ, stivajiñ ; **2.** [nij.] goulog b. ; **3.** [kirri] koufr g., koufr a-dreñv g., kef-adreñv g., goulog karr-boutin b.

Ladeschein g. (-s,-e) : [merdead.] paper-anavout g., lizher fard g.

Ladestock g. (-s,-stöcke) : **1.** [istor, arm-tan] bazh kargañ b. [*liester* bizhier kargañ] ; *Ladestock für Vorderlader-Kanonen*, bazh-kanol b. [*liester* bizhier-kanol] ; **2.** [mengleuz., danvez-tarz] bazh kargañ b. [*liester* bizhier kargañ].

Ladestreifen g. (-s,-) : [lu] bandennad tennoù mindrailherez b., bandennad tennoù b.

Ladestrom g. (-s,-ströme) : [tredan, daspugnerioù] tredan bec'hiañ g.

Ladetrommel b. (-,-n) : [arm] taboulin b. ; *in der Ladetrommel war nur eine Kugel*, ar bistolenn a oa karget a un tenn hep muiken.

Ladewiderstand g. (-s,-widerstände) : [tredan] reostat g., redreizher g.

Ladewinde b. (-,-n) : [tekn.] traouilh g.

lädieren V.k.e. (hat lädiert) : **1.** [traoù] flemmikañ, drastañ, dic'hailhañ, distresañ, labezañ, disleberañ, foeltrañ, grilhañ, frikañ, freuzañ, fregañ, drailhañ, mekaat, gwastañ, glac'hariñ, difoeltrañ, euverañ, gwallegañ, mazaouiñ, diheiliañ, ifamañ, gwallaosañ, gloazañ ; **2.** [tud] gloazañ, gouliañ.

Ladin n. (-s) : [yezh.] ladineg g.

Ladiner g. (-s,-) : Ladin g. [*liester* Ladined].

Ladinien n. (-s) : [douaroniezh] Ladinia b.

ladinisch ag. : **1.** [douaroniezh] ladinian ; **2.** [yezh.] ladinek ; *ladinische Sprache*, ladineg g.

Ladinisch n. : [yezh.] ladineg g.

Ladinium n. (-s) : [douaroniezh] Ladinian g. ; *das Ladinium betreffend*, ladinian.

Ladung b. (-,-en) : **1.** [merdead.] lestrad g., kargad b., fred g., fard g., sammad g., bagad b., batimantad b., kargamant g. ; *die Ladung des Schiffes löschen (bergen)*, dilestrañ ur gargad, divagañ ur gargad, diskargañ ur vag ; *Ladung einnehmen*, kargañ ; **2.** karg g., kargad b., gwechad b., bec'h g., samm g. ; *Ladung eines Wagens*, kargad b., karrad g., charread g., tumporellad b. ; *eine Ladung Heu*, ur gargad foenn b., ur garg foenn b., ur garg a foenn b., ur charread foenn g., ur c'harrad foenn g. ; *sie hatten mit der Karre zwei volle Ladungen Erde hergeschafft*, degaset o doa leizh div garrigell a zouar ; *die*

Ladung weist ein Fehlgewicht von mehreren Zentnern auf, ar gargad a vank dezhi meur a gant-lur war ar pouez, meur a gant-lur mank a zo er gargad ; **3.** [gwir] paper-galv g., galvadenn b., engalv g., engalvadenn b., devennadur g., devennadenn er barnerezh b. ; *eine gerichtliche Ladung erhalten*, bezañ engalvet (bezañ kemennet d'an-unan dont) dirak al lez-varn, kaout paper digant al lez-varn, resev ur paper-engalv digant al lez-varn, bezañ devennet er barnerezh, bezañ devennet dirak ar barnerezh, ; **4.** *eine Ladung Brot*, ur forniad vara b., ur boazhadenn vara b., ur fornezad vara b., ur fornezad vara b. ; *den Teig für eine Ladung Brot vorbereiten*, kempenn e forniad ; **5.** P. [boued debret] torad g., korfad g., korfadeg b., kofad g., gwechad b., gwechadenn b., kargad b., karg b., teurenad b., senklennad b., P. piñsinad g., begeliad g., rontad g., gourizad g., gourizadenn b., jargilhad g. ; *eine Ladung Pommes*, un torad fritez g., P. ur piñsinad fritez g. ; **6.** kargerezh g., kargadur g., kargañ g. ; **7.** [fizik, kimiezh] bec'hiañ g. ; *elektrische Ladung*, bec'hiañ tredan g. ; *Ladungen konjugieren*, keveilañ bec'hiañ ; *positive Ladung*, bec'hiañ muiel g. ; *negative Ladung*, bec'hiañ leiel g. ; *gebundene Ladung*, bec'hiañ ereet g. ; *freie Ladung*, bec'hiañ diere g. ; **8.** [armoù-tan, bombezennoù] kargad b. ; *Sprengladung*, kargad danvez-tarz b., tarz g. ; *Pulverladung*, kargad poult b. ; *Kanonennladung*, kanoliad g. ; **9.** bern stank g., kementad bras g. ; *eine Ladung Schnee*, ur verniadenn erc'h b., ur bern erc'h g., ur berniad erc'h g., ur pakad erc'h g. ; **10.** strink g., strinkadenn b., bannadenn b. ; *der Passant bekam eine Ladung Splitt ab*, an tremeniad en doa paket ur strink grouan.

Ladungsbuch n. (-s,-bücher) : levr-bourzh g. ; *das Ladungsbuch führen*, delc'her al levr-bourzh.

Ladungsfähigkeit b. (-) : **1.** karg arverek b. ; **2.** [merdead.] fard g., jaoj g.

Ladungskonjugation b. (-) : [kimiezh] keveiladur bec'hiañ g.

Ladungsschein g. (-s,-e) : **1.** lizher-treuzdougen g. ; **2.** [merdead.] paper-anavout g., lizher fard g.

Ladungsunabhängigkeit b. (-) : [fizik] dizalc'hted vec'hiañ b.

Laetitia b. : Levenez b.

Lafette b. (-,-n) : [tekn.] gwele-kanol g., fust-kanol g., kilhorou ls.

Lafettenwand b. (-,-wände) : [tekn., lu] kador-gib b. [*liester* kadorioù-kib].

lafettieren V.k.e. (hat lafettiert) : [lu] fustañ ; *eine Kanone lafettieren*, fustañ ur c'hanol.

Laffe¹ g. (-n,-n) : P. pipi g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., brageer g., tamm hej-e-revr g., tamm gwe-e-revr g. [*liester* gweerien-o-revr], ardaouer g., orbidour g., garz g., kañfard g., konikl g., pabor g., farlaod g., fring-foar g., poufer g., poc'hon g. [*liester* poc'honed], brogoier g., brogolier g., pompader g., fougeer g., arvezier g., aotrou g., P. bramm kog g., Yann an ardoù g.

Laffe² b. (-,-n) : **1.** pod al loa g., podenn al loa b. ; **2.** [Bro-Suis, kegin.] ramskoaz g.

La Fontenelle g. : [istor] Fontanella g., ar Bleiz g.

Lage b. (-,-n) : **1.** lec'h g., plas g., lec'hiadur g., loadur g., durc'hadur g., tro b., lakadur g. ; *aufrechte Lage*, sav g. ; *etwas aus seiner Lage bringen*, diblas udb, diblasañ udb, dilec'hiañ udb, cheñch plas d'udb ; *waagerechte Lage*, plas a-blaen g., tro a-blaen b. ; *schiefe Lage*, plas a-veskell g. / plas beskell g. (Gregor), tro a-veskell b., lakadur a-veskell g. ; *Lage einer Stadt*, dremmlec'h ur gêr g. ; *die Stadt hat eine schöne Lage*, lec'hiet brav eo kêr ; *das Haus befindet sich in geschützter Lage*, en aer vat emañ an ti, en ul lec'h gwaskedet emañ an ti ;

Lage einer Wohnung, durc'hadur ur ranndi g. ; [lu] *seine Lage ändern, seine Lage verändern*, dilec'hiañ.

2. doare g., stad b., stad an traoù b., traoù ls., stuz g., saviad g., staelad g., pleg g., plegenn b., jeu b., parezon b./g., kont b., kendarvoud g., tuez g., tro b., apoue b., degouezh g., stal b., pal g. ; *normale Lage*, plegenn reol b. ; *die humanitäre Lage der Flüchtlinge*, bividgezh ar repuidi b., bevidigezh ar repuidi b., aoziou bevañ ar repuidi ls., stuz bevañ ar repuidi g. ; *die Wetterlage*, doare an amzer g., liv an amzer g. ; *die Lage der Frauen*, stad ar merc'hed b., stuz ar merc'hed g. ; *die politische Lage*, an tuez politikel g., stad an traoù war tachenn ar politikerezh b., doare ar politikerezh g., ar blegenn bolitikel b. ; *die Lage Europas nach dem zweiten Weltkrieg*, saviad Europa goude an eil brezel-bed g., degouezh Europa goude an eil brezel-bed g. ; *einen knappen Überblick über die Lage geben*, brastaolenniñ stad an traoù, ober ur vrastaolenn eus stad an traoù ; *die Lage beruhigen, die Lage entschärfen*, sioulaat an traoù ; *die Lage beginnt sich zu klären*, sklaeraat a ra an traoù ; *die Lage verschlechtert sich*, war fallaat ez a an traoù, war washaat e ya an traoù ; *unsere Lage verschlechtert sich*, hor stad a washa ; *unsere Lage verbessert sich*, ervataat a ra hor pleg, ervataat a ra hor stad ; *in unserer Lage*, er blegenn m'emaomp ; *die Lage spitzt sich zu, die Lage verschärft sich, die Lage spannt sich an*, ar gor a zeu da vegañ, rustaat (gwashaat) a ra an traoù, stardañ a ra an traoù, pebr a zo e-barzh ar soubenn, war washaat (war drenkaat) e ya an traoù, treiñ a ra an traoù d'ar put, emañ an traoù o korboniñ, emañ ar jeu o treiñ e jeu gi, krog eo ar soubenn da drenkañ, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn, dont a ra an traoù da vezañ stegnetoc'h-stegnetañ ; *die Lage hat sich angespannt, die Lage hat sich verschärft, die Lage hat sich zugespitzt*, deuet eo tenn an traoù, deuet eo start an traoù ; *die Lage unter Kontrolle bringen, die Lage stabilisieren, die Lage aufbessern*, adlakaat an traoù war o reizh, adlakaat an traoù en o flom, gwellaat an traoù ; *die Lage beginnt sich zu klären, sklaeraat a ra an traoù ; die Lage wäre anders gewesen*, disheñvel e vije bet an traoù ; *die Lage wenden, die Lage umkehren*, cheñch penn d'ar vazh ; *bei der gegenwärtigen Lage*, diouzh red an traoù hiziv, o vezañ penaos emañ kont hiziv, o vezañ penaos e tro ar bed, o vezañ penaos e tro ar stal bremañ, o vezañ penaos emañ stad an traoù hiziv, er pal emaomp hiziv ; *die Lage sondieren, die Lage peilen*, studiañ stad an traoù, sellet penaos emañ kont, sonañ an dachenn ; *sich über seine Lage beklagen*, klemm war e stad ; *schwierige Lage*, plegenn diaes b., plegenn fall b., pleg diaes g., gwall blegenn b. ; *in einer prekären Lage sein*, bezañ en diasur ; *er befindet sich in einer ungünstigen Lage*, n'emañ ket an traoù a-du gantañ ; *die Lage entwickelt sich günstig, die Lage entwickelt sich positiv*, treiñ a ra an traoù a-du ; *kritische Lage*, eizigenn b., saviad enkadenn g., plegenn eizik b. ; *sich in einer kritischen Lage befinden*, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ en ur blegenn gwall arvarus, bezañ en un enkadenn, bezañ en ur blegenn lous, bezañ en ur blegenn enkadenn, bezañ en ur blegenn eizik, bezañ arvarus e zoare, bezañ en arvar da vat, bezañ war horjell, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ berr war e sparl, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug ; *in einer verzweifelten Lage sein*, bezañ en ur blegenn diremed, bezañ en ur blegenn dispi, bezañ en estrenvan, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankenioù, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ e-kreiz ar gwashañ droukverzh, bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ ken nec'het hag un

troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ gwall dapet (en ur gempenn, kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, en ur grenegell, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wash, e viz e gwask, e fri er wash), bezañ paket propik, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ paket er wash, chom e fri er wash, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vuilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ tapet fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ en un enkadenn vras, bezañ tapet e droug, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ tapet en ur pleg berr, bezañ aet betek ar mouch, bezañ karget e vazh a sperr ; *gesellschaftliche Lage, soziale Lage*, staelad kevredigezhel g., saviad kevredigezhel b. ; *er befindet sich in einer bedenklichen Lage*, arvarus eo e zoare, fallik a-walc'h emañ ar stal gantañ, en ur blegenn fall emañ, trist eo e zoare, etre beuziñ ha neuñviñ emañ, trist eo ar jeu gantañ, tapet fall eo, tenn eo an taol gantañ, skeudik eo an taol gantañ, en ur stad skeudik emañ, en ur parezon trist emañ, en ur barezon trist emañ, en ur gempenn emañ, e gwall zoare emañ, en ur pleg berr emañ ; *nach Lage der Dinge handeln*, ober diouzh saviad an ampoent, ober diouzh red an traoù, ober diouzh ma vo tro, ober diouzh ma vo kont, ober diouzh e gont, ober diouzh ma tegouezh, ober hervez ma tegouezh, ober hervez ma tegouezh ar bed, ober diouzh an darvoudoù, ober hervez ma tro ar stal, ober hervez stad an traoù ; *die Lage der Dinge schildern und auswerten*, sevel ar poent, kavout ar poent, taolenniñ stad an traoù ; *in der Lage sein, etwas zu tun*, bezañ e tro d'ober udb, bezañ e tu d'ober udb, bezañ den a-walc'h evit ober udb, bezañ a-walc'h evit ober udb, bezañ barrek evit ober udb, bezañ mat d'ober udb, bezañ barrek d'ober udb, bezañ barrek diouzh udb, bezañ barrek d'ober udb, bezañ gouest d'ober udb, kaout troc'h d'ober udb, bezañ kap d'ober udb, bezañ e-tailh d'ober udb, bezañ e doare (a-du, e tres, war an tu, el lec'h, en degouezh, en araez) d'ober udb, bezañ tu en an-unan evit ober udb, bezañ tro en an-unan evit ober udb, bezañ e-tro d'ober udb, bezañ emsav da zont a benn eus udb, bezañ e stad d'ober udb, bezañ e galloud d'ober udb ; *er wird helfen, insofern er in der Lage ist*, sikour a raio ma c'hall ; *er ist jetzt in der Lage, einen neuen Wagen zu kaufen*, en em gavet eo e degouezh da brenañ ur c'harr nevez, en em gavet eo e tro da brenañ ur c'harr nevez, e tro emañ bremañ da brenañ ur c'harr nevez ; *er ist in der Lage, diese Arbeit zu verrichten*, emsav eo da zont a benn eus al labour-se, den a-walc'h eo evit ober kement-se, a-walc'h eo evit ober se, barrek eo evit ober kement-se, barrek eo da gement-se, barrek eo diouzh kement-se, barrek eo d'ober kement-se, gouest eo d'ober kement-se, mat eo d'ober al labour-se, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro, en araez) emañ d'ober kement-se, e doare emañ d'ober kement-se, en amen emañ d'ober kement-se, kap eo d'an dra-se, tro a zo ennañ evit ober al labour-se, troc'h en deus d'ober kement-se, tremp en deus diouzh se, micherour a-walc'h eo evit ober kement-se, el lec'h emañ d'ober an dra-se, e stad emañ d'ober kement-se / e galloud emañ d'ober kement-se (Gregor) ; *er ist der Einzige, der in der Lage ist, so was zu tun*, eñ hepken a zo gouest d'ober se, n'eus nemetañ a gement a ve gouest d'ober se ; *wenn er in der Lage ist, es zu tun*, mar

gall, mard eo gallus dezhañ ; *er ist der Lage gewachsen*, gouest eo da gemer e greñv war an darvoudoù, dont a ray gantañ, paotr a-walc'h eo evit dont a-benn eus ar pleg-mañ, kavout a ray e ziluzioù, kavout a raio ur voaien da zibunañ ar gudenn, kavout a raio ar c'hraf, hennezh a oar ober ganti, ober a raio diouti, barrek eo evit dont a-benn eus kement-se, kap eo d'an dra-se, n'eo ket ouzhpenn dezhañ ober an dra-se ; *jemanden in eine unangenehme Lage versetzen*, lakaat u.b. gwall ziaes, luziañ (nec'hañsiñ, nec'hiñ) u.b., ober diaes d'u.b., c'hoari diaes d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., lakaat u.b. gwall nec'het ; *jemanden in die Lage versetzen, etwas zu tun*, reiñ an dro d'u.b. d'ober udb, lakaat u.b. e doare (e tro, e tu, e par, e stad, e lec'h) d'ober udb ; *du kannst dich nicht in meine Lage versetzen*, ne c'hallez ket kompren penaos emañ ar jeu ganin, ne c'hallez ket kompren e pe stuzioù emañ lakaet.

3. [tekn] gwiskad g., gwisk g., gwelead g., livead g. ; *über jede Lage Koks eine Lage Erz legen*, lakaat goulosk ha kailh a bep eil gwisk ; *abwechselnde Lagen*, gwiskadoù pebeilad ls., gwiskadoù a bep eil ls. ; *Lage Papier*, follenn baper b.

4. [sonerezh] skeuliad b., stirad g. ; *die erste Lage auf Saiteninstrumenten*, plasidigezh kentañ ar bizied war binviñ dre gerdin b. ; *zweite Lage auf Saiteninstrumenten*, eil plasidigezh ar bizied war binviñ dre gerdin g. ; *er kann in extrem tiefen Lagen singen*, gouest eo da ganañ war notennoù izel-tre ; *in extrem hohen Lagen singen*, kanañ war notennoù skiltr-tre.

5. P. troiad b. ; *eine Lage Bier bezahlen*, paeañ bep a vanne bier d'an holl, paeañ e droiad vier.

6. [merdead.] bordead g. ; *eine volle Lage geben*, leuskel e vordead (Gregor), leuskel ur bordead.

7. [gwin] seim g., chem ; *ein Wein bester Lage*, ur seim bras g., ur chem meur g.

8. *Lageenergie*, energiezh e galloud b., gremm e galloud g., energiezh varrek b., gremm barrek g.

9. [moull.] kaier ul levr g. ; *dieses Buch besteht aus zehn Lagen mit jeweils sechzehn Druckseiten*, dek kaier c'hwezek pajenn a zo aet d'ober al levr-mañ.

10. [douarouriezh] distag g. ; *senkrechte Lage*, rouzenn b. ; *waagerechte Lage*, leurenn b. ; *schräge Lage*, linkern b.

Lagebericht g. (-s,-e) : rentañ-kont diwar-benn stad an traoù g., danevell diwar-benn stad an traoù b.

Lagebesprechung b. (-,-en) : diviz diwar-benn stad an traoù g., breutadeg diwar-benn stad an traoù b., dielfennadur stad an traoù g.

Lagebestimmung b. (-,-en) : emlec'hiadur g., lec'hiadur g., lec'hidigezh b., reteradur g., reteradenn b., reteriñ g.

Lageenergie b. (-,-n) : energiezh e galloud b., gremm e galloud g., energiezh varrek b., gremm barrek g.

lagenweise Adv. : a wiskadoù, a weleadoù, a bep eil gwisk.

Lageplan g. (-s,-pläne) : 1. tres lec'hiañ g. ; 2. tres gladroll g., tres kadastr g.

Lager¹ n. (-s,-) : 1. gwele g. ; *elendes Lager*, fled g. ; *an das Lager gefesselt*, war e gostez, dalc'het en e wele gant ur c'hleñved bennak, a-stok war e wele, forset da chom war e wele, e-giz staget war e wele ; *auf hartem Lager schlafen*, kousket war ar mort, kousket war an douar noazh, kousket war ar c'haled, kousket war an douar-ran, kousket war an douar rik, kousket war an douar yen (Gregor) ; *ein Lager aus Stroh trennte uns von der nackten Erde*, ur strewad plouz a zizouare hor c'horfoù.

2. [lu] kamp g., teltadeg b., teltva g. ; *Inhalt eines Lagers*, kampad g. ; *das Lager aufschlagen*, displegañ e deltoù, diazezañ e gamp (Gregor), staliañ e gamp, kludañ ; *das Lager abbrechen*, distaliañ e gamp, sevel ar c'hamp, sevel e dinelloù,

plegañ e deltoù, sevel e deltoù, digampañ, diskampañ ; *fliegendes Lager*, kamp skañv g., kamp mont-dont g., kamp-red g., bivak g. ; *das Lager ist gut bewacht, keiner wird fliehen*, diwallet mat eo ar c'hamp ha den ne dec'ho anezhañ ; [dre skeud.] *ins feindliche Lager übergehen*, treiñ banniel, treiñ e bastell, mont a-du gant e enebourien gozh, cheñch kamp, treiñ kein, treiñ diwar e garnoù, cheñch tu d'e chupenn, treiñ gant an enebour, cheñch tu, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin ; [polit.] rumm g., kevrenn b., kostezenn b., kamp g. ; *die Partei faltete sich in zwei Lager*, ar strollad politikel en em rannas etre div gevrenn enep (etre daou du enep) ; *unter den Kindern im Dorf gab es zwei Lager : die aus den Staatsschulen und die aus den kirchlichen Schulen*, daou rumm vugale a oa er barrez : re ar skol lik ha re ar skol gristen ; [istor] *das sozialistische Lager*, ar c'hamp sokialour g.

3. [kenw.] ti-dastum g., dastumlec'h g., mirlec'h g., mirerezh b., sanailh b., skiber g., magazenn b., grignol b., etrepaouez g., lab g. ; *Waren auf Lager bringen*, magazennañ marc'hadourezh, grignoliañ marc'hadourezh, grignoliañ marc'hadourezh, sanailhañ marc'hadourezh, etrepaouezañ marc'hadourezh ; *Waren auf Lager haben*, kaout marc'hadourezh er vagazenn ; *etwas auf Lager halten*, mirout udb en e bourvezioù, mirout udb en armerzh, mirout udb a-gostez ; [dre skeud.] *auf Lager haben*, kaout dindan an dorn, kaout en e rastell, kaout en armerzh ; *er hat Tricks auf Lager*, hennezh a zo itrikoù tout, ul louarn a zen eo hennezh, hennezh a zo fin evel ul louarn, hennezh a zo fin evel kaoc'h louarn, hennezh a zo leun e sac'h a widre, hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, finesaoù a zo ouzh en ober, hennezh a zo finoc'h evit kaoc'h louarn, hennezh a zo louarn, hennezh a zo tro en e laezh, ul louarn fin eo hennezh, ul louarn daoudroadek eo, meret eo bet e bleud tanav, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, ur sifelenn a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo fil ennañ, hennezh en deus kement fil a zo, hemañ en deus fil, hennezh a zo finesus, hemañ a zo tro en e gordenn, diouzh ar mintin eo, darbet e oa bet dezhañ mont da louarn, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, un ebeul eo hennezh, ur fouin eo hennezh, ur sapre den kordet eo, hennezh a zo un higenn a zen, hennezh a zo un hinkin a zen, korvigell n'eus ken en e gorf, ur sac'had korvigelloù a zo gantañ, korvigell a zo en e gorf, hennezh a zo gwriet a finesaoù, hennezh a zo leun a widre, pegen louarn eo hennezh !

4. [mengleuz.] gwiskad g., gwelead g., gwazhenn b. ; *Erzlager*, kailheg b., metaleg b.

5. [dre astenn, tisav.] *Steine gegen das Lager versetzen*, lakaat mein war o silh, lakaat mein war o silhenn, lakaat mein war o sid ; *gegen das Lager eingebauter Stein*, silhard g., P. bigouden b. [liester bigoudennoù] ; [maen, mañsonerezh] *unteres Lager*, gwele dindan g. ; *oberes Lager*, gwele gorre g.

6. [tekn.] kib b., kador b., palier g., klud g., log b. ; *Wälzlager*, *Walzenlager*, klud ruilh g. ; *Nadellager*, klud nadozioù g. ; *Kugellager*, klud bouligoù g., kib-vouloùigoù b. ; *Rollenlager*, klud rollerioù g. ; *Gleitlager*, klud ramperioù g.

7. [loen.] bertim b., ched g., faou g., gwele g., klud g., repozvan g. ; *sein Lager verlassen*, dibuchañ, dicheidiñ ; *einen Hasen aus seinem Lager aufscheuchen*, dicheadañ ur c'had, divusañ ur c'had ; *Wolfslager*, gwele ar bleiz g.

8. [louza.] tall g. [liester talloù].

Lager² n. (-s, Läger) : [kenw.] pourveziad g., pourveziou ls., magazennad b., sanailhad b., staliad b., boniad g. ; *Waren auf Lager bringen*, magazennañ marc'hadourezh, grignoliañ marc'hadourezh, grignoliñ marc'hadourezh, sanailhañ marc'hadourezh, etrepaouezañ marc'hadourezh, kadaviñ marc'hadourezh, boniañ marc'hadourezh ; *etwas auf Lager haben*, *etwas am Lager haben*, kaout udb er staliad, kaout udb er vagazenn.

Lagerabbau g. (-s) : [kenw.] digroniañ g.

Lagerapfel g. (-s,-äpfel) : aval goañv g., aval mir g., aval goañvek g.

Lagerarbeiter g. (-s,-) : [kenw.] sanailher g., magazenner g., deleuñver g.

Lageraufnahme b. (-,-n) : [kenw.] renabl ar staliadoù g.

Lagerausstattung b. (-) : dafar kampiñ g.

Lagerbestand g. (-s,-bestände) : [kenw.] marc'hadourezh er vagazenn b., boniad g., stok g., staliad b., pourvezad g. ; *den Lagerbestand aufnehmen*, ober renabl, renabliñ ar staliad ; *die Lagerbestände inventarisieren*, renabliñ ar staliad ; *die Lagerbestände abbauen*, digroniañ ar boniadoù ; *die Lagerbestände auffüllen*, *die Lagerbestände aufstocken*, adpourveziñ ar boniadoù.

Lagerbier n. (-s,-e) : [kegin.] bier izelvervet g.

Lagerbirne b. (-,-n) : per goañv str., per mir str., per goañvek str.

Lagerbüchse b. (-,-n) : [tekn.] kib b., kador b., palier g., klud g., log b.

Lagerfass n. (-es,-fässer) : fust g. ; *großes Lagerfass*, botenn b. ; *Inhalt eines großen Lagerfasses*, botennad b.

Lagerfehlbestand g. (-s,-bestände) : [kenwerzh.] torr boniad g.

Lagerfeuer n. (-s,-) : tantad g., tantez g., tan-kamp g., tan-guard g.

Lagerfläche b. (-,-n) : [maen, mañsonerezh] gwele dindan g. ; *obere Lagerfläche*, gwele gorre b.

Lagergebühr b. (-,-en) / **Lagergeld** n. (-s,-er) : mizou magazennañ ls., mizou etrepaouezañ ls.

Lagergeschäft g. (-s,-e) : ti-dastum g., sanailh b., dastumlec'h g., mirlec'h g., skiber g., magazenn b., etrepaouez g., lab g.

Lagerhalle b. (-,-n) : [kenw.] ti-dastum g., dastumlec'h g., mirlec'h g., sanailh b., skiber g., magazenn b., grignol b., etrepaouez g., logenn b., lab g.

Lagerhaus g. (-es,-häuser) : [kenw.] ti-dastum g., dastumlec'h g., mirlec'h g., sanailh b., skiber g., magazenn b., grignol b., etrepaouez g., logenn b., lab g.

Lagerhalter g. (-s,-) : etrepaouezer g. [*liester etrepaouezerien*] ; *zugelassener Lagerhalter*, etrepaouezad g. [*liester etrepaouezaded*].

Lagerhaltung b. (-) : boniañ g., kadaviñ g., sanailhañ g., etrepaouezañ g., magazennañ g.

Lagerhaltungskosten ls. : gwirioù magazennañ ls., mizou magazennañ ls., mizou etrepaouezañ ls.

Lagerhütte b. (-,-n) : logell b., lochenn b., barakenn b., lab g.

Lagerinhaber g. (-s,-) : etrepaouezer g. [*liester etrepaouezerien*] ; *zugelassener Lagerinhaber*, etrepaouezad g. [*liester etrepaouezaded*].

Lagerist g. (-en,-en) : [kenw.] boniadour g., sanailher g., magazenner g., deleuñver g.

Lageristin b. (-,-nen) : [kenw.] boniadourez b., sanailherez b., magazennerez b., deleuñverez b.

Lagerkunst b. (-) : [lu] kampadurezh b.

Lagermetall n. (-s,-e) : regul g. ; *mit Lagermetall ausgießen*, reguliñ ; *das Ausgießen mit Lagermetall*, ar reguliñ, ar reguladur g.

Lagermieten ls. : gwirioù magazennañ ls.

lagern V.k.e. (hat gelagert) : **1.** magazennañ, boniañ, kadaviñ, stokañ, grignoliañ, grignoliñ, etrepaouezañ, sanailhañ, berniañ, yoc'hiñ ; *Waren lagern*, boniañ marc'hadourezh, stokañ marc'hadourezh, magazennañ marc'hadourezh, grignoliañ marc'hadourezh, etrepaouezañ marc'hadourezh, grignoliñ marc'hadourezh, sanailhañ marc'hadourezh ; *etwas kühl lagern*, delc'her udb er c'hloar, delc'her udb en distan, mirout udb en distan ; *trocken lagern* ! da vezañ diwallet diouzh ar glebor ! da ziwall diouzh ar glebor ! ; *Wein kühl lagern*, mirout gwin er c'hloar, lakaat gwin en distan, delc'her gwin er fresk, lakaat gwin en ul lec'h fresk ; *Müll auf einem Grundstück lagern*, lastezañ un dachenn douar, berniañ lastez war un dachenn zouar, leuniañ un dachenn zouar gant lastez ; **2.** ledañ, astenn, gourvez, lakaat en e c'hourvez.

V.gw. (hat gelagert) : **1.** kampiñ, bezañ dirsavet ; *Wallensteins Heer lagerte in Böhmen*, edo lu Wallenstein o kampiñ e Bohemia, lu Wallenstein a oa o kampiñ e Bohemia, lu Wallenstein a oa dirsavet e Bohemia ; **2.** [dre skeud.] goleiñ ; *schweres Gewölk lagert am Horizont*, malkennet eo an dremmwel ; **3.** [labour-douar] *der Wein lagert*, dilaviñ a ra ar gwin, diazezañ a ra ar gwin (Gregor) ; *ein Fass, in dem früher Apfelwein gelagert hat*, ur varrikenn war-lerc'h sistr b., ur varrikenn bet o lakaat sistr b. ; **4.** [loen.] muzat.

V.em. : **sich lagern** (hat sich (ak.) gelagert) : **1.** diazezañ e gamp, en em staliañ ; *die Truppen lagern sich am Waldrand*, diazezañ a ra an arme he c'hamp e-kichen ar c'hoad ; **2.** [labour-douar] *das Getreide hat sich gelagert*, kouezhet (stoket, distok) eo ar gwinizh, fleet eo bet an edoù (Gregor).

Lagern n. (-s) : **1.** boniañ g., kadaviñ g., sanailhañ g., etrepaouezañ g., magazennañ g. ; **2.** kampadur g., kampiñ g.

Lagerobst n. (-es) : frouezh goañv str., frouezh goañvek str., frouezh mir str.

Lagerort g. (-es,-e) : bod g., kamp g., lec'h kampiñ g., ehanlec'h g., teltadeg b., teltva g.

Lagerpfandschein g. (-s,-e) : [kenw.] gwarantenn b.

Lagerpflanze b. (-,-n) : [louza.] tallofit g.

Lagerplatz g. (-es,-plätze) : bod g., kamp g., lec'h kampiñ g., ehanlec'h g., teltadeg b., teltva g.

Lagerraum g. (-s,-räume) : [kenw.] dastumlec'h g., mirlec'h g., sanailh b., skiber g., magazenn b., grignol b.

Lageräumung b. (-,-en) : [kenw.] digroniañ g.

Lagerschein g. (-s,-e) : [kenw.] gwarantenn b.

Lagerstatt b. (-,-stätten) : gwele g., fled g., flojenn b.

Lagerstätte b. (-,-n) : **1.** bod g., kamp g., lec'h kampiñ g., ehanlec'h g., flojenn b., fled g. ; **2.** [mengleuz.] gwiskad g., gwelead g., gwazhenn b.

Lagerumschlag g. (-s,-umschläge) : [kenw.] trolusk ar staliadoù g.

Lagerung b. (-,-en) : **1.** boniañ g., sanailhañ g., stokañ g., kroniañ g., kroniadur g., etrepaouezañ g., magazennañ g. ; *Lagerung radioaktiven Abfalls*, kroniadur dilerc'hioù skinoberiek g. ; **2.** [mengleuz] gwiskad g., gwelead g., gwazhenn b. ; **3.** [douarouriezh] gweleadur g., gweleadiñ g. ; *diskordante Lagerung*, gweleadur disklot g. ; *konkordante Lagerung*, *gleich geschichtete Lagerung*, gweleadur kenglot g. **Lagerungskunst** b. (-) : [lu] kampadurezh b.

Lagerverwalter g. (-s,-) : [kenw.] boniadour g., sanailher g., magazenner g.

Lagerverwalterin b. (-,-nen) : [kenw.] boniadourez b., sanailherez b., magazennerez b.

Lagerverzeichnis n. (-ses,-se) : [kenw.] renabl g., inventar g.

Lagervorräte ls. : marc'hadourezh er vagazenn b., boniad g., stok g., stalial b., mirad g., pourvezad g. ; [kenw.] *die Lagervorräte drastisch verringern*, digroniañ ar boniadoù.

Lagerwart g. (-s,-e) : gward magazenn g.

Lagerzins g. (-es,-e) : mizoù magazennañ ls., mizoù etrepaouezañ ls.

Lagesinn g. (-s) : [bred.] skiantaerezh emstummel g.

Lagewort n. (-s,-wörter) : [yehz.] 1. [Supinum] anv-verb g. ; 2. [Präposition] araogenn b.

Lagune b. (-,-n) : loc'h b., lagon g., morlenn b., paludenn b. ; *durch Eutrophierung kann Nitrat die Bildung von Faulschlamm in den Lagunen verursachen*, an eutrofeakaat (an hevezhurekaat) abalamour d'an nitrat a c'hall bezañ pennkaoz d'al lizadur e loc'hoù 'zo.

lagunenartig ag. : lagonek.

Lagunen- : lagonel, ... al lagonioù, al loc'hoù, ... loc'h.

Lagunenfischerei b. (-) : ar pesketa el lagonioù g., ar pesketa el loc'hoù g.

lahm ag. : 1. seizet, morzet, mors, sonnet, nodet, marv, marc'het, peluzet, mac'hagnet, gwatalet, soret, fredet, perkus, gourdet ; *lahmer Arm*, brec'h seizet (morzet, peluzet, soret) b. ; *lahm werden*, seizañ, morzañ, peluziñ, sorañ, nodiñ ; 2. [dre astenn.] torr, mac'hagn ; *lahmer Flügel*, askell dorr b., askell vac'hagn b. ; 3. [dre skeud.] P. *dieser Wein legt mir die Beine lahm*, ar gwin-se a gouezh em divhar, gant ar gwin-se e varv va divhar diouzhin, gant ar gwin-se e teu va divesker da vezañ flakig, va divesker a ya lor gant ar gwin-se, ar gwin-se a lazha va divesker ; *diese Hitze legt mich völlig lahm*, me a zo faezh gant an tommder-mañ, an tommder-mañ a laka ac'hanon da vezañ lor, mors-mors on gant an tommder, gant an tommder-mañ on deuet da vezañ flakik, dinerzh e vezañ gant an tommder-mañ, lazhet e vezan gant an tommder-mañ, mac'homet on gant an tommder, fall on ouzh an tommder-mañ, arnevet eo va gwad gant an toufor-mañ, lakaet on-me en ur peñse spontus gant an tommder-mañ ; *sein Beinbruch hat ihn für einen Monat lahm gelegt*, gant e c'har dorr n'en deus gallet na mont na dont e-pad ur miz, chadenet (sparlet, strobet, nasket) eo bet e-pad ur miz gant e c'har dorr ; *das Fieber legt ihn lahm*, malet eo d'an derzhienn ; 4. *lahme Ausrede*, *lahme Entschuldigung*, digarez toull g., digarez-ki g., fall zigarez g., remistenn b., risklenn b., falszigarez g., lank g. ; 5. [kenw.] dilañs, kousket, asik ; *lahmer Geschäftsgang*, stad dilañs an aferioù b., stad kousket an aferioù b., aferioù dilañs ls. ; *der Krieg hatte die Wirtschaft des Landes lahmgelegt*, ar vro a-bezh a oa aet asik gant ar brezel ; 6. [dre skeud.] divegon, hilgennek, lugut, landrammus, landrennek, landrennus, dizintrudu, digas, lizidant, lezoher, gwallek, diegus, mors, lochore, lezirek, disaour, dibreder, didalvez, lantous, amlez, gour, diboan, morgousket, divalav, dinerzh, laosk ; P. *lahme Ente*, maoutenn b., blonegenn b., krouadur g., chuchuenn b., luguder g., c'hoarieller g., belbeter g., teteiour g., labask g., kouskadenn b., kouskedenn b., kousker g., morgousket g. [*liester morgouskid*], labaskenn b., labaskenneg g. [*liester labaskenneien*], lugudenn b., klouarenn b., marvasenn b., marvadenn b., beuzelenn b., landreant g., lochore g., chuchuer g., ruzer g., pladorenn b., goulerc'her g., kac'higeller g., buzhugenn b. [*liester buzhugenned*], luduenn b., buzhugenner g., peul g., klouarenn b., P. korzenn wak b., P. krank gwak g. ; *er ist etwas lahm*, kac'higelliñ a ra, teteiat a ra, teurgenniñ a ra, trein a zo warnañ, treinañ a ra, treinellat a ra, chom a ra da c'houlerc'hiñ, emañ e zaou droad er memes sac'h, laosk eo da labourat, lugut eo da labourat, ne ra ken tra nemet mousognañ, ur morgousket a zen eo, un allazig a zen a zo anezhañ, hennezh a zo ur bladoren, tremen a ra ar pep gwellañ eus e

amzer o vorediñ, hennezh a zo ul luduenn, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk, amlez) eo, labourat a ra dibalamour, ober a ra e labour diwar neuz, un toull diboan a zo anezhañ, n'eo ket lamprek warni, buzhugenniñ a ra e labour, alabistriñ a ra en e labour, eñ a labour alabistr, labourat a ra dibalamour, ober a ra e labour diwar neuz, mont a ra pouer gant al labour, n'eo ket gwall ruz war al labour, al labour hag eñ n'int ket ostizien gaer, n'eus moned ebet gantañ, hennezh a zo pouer da labourat, laosk eo da labourat, n'eus ket a wad en e wazhiennou, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, divegon eo, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, mors eo, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, gour, e, lugudus eo, luguder eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, n'eus nemet dour irvin en e wazied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn, ul labaskenn, ul labaskenneg, ur glouarenn, ur gouskadenn, ul lugudenn, ur veuzelenn) anezhañ, hennezh a zo ur gorzenn wak anezhañ, hennezh a zo ur c'hrank gwak anezhañ, hennezh a zo evel un tamm koad.

Lahmarsch g. (-es,-ärsche) : maoutenn b., blonegenn b., marvasenn b., marvadenn b., krouadur g., buzhugenn b. [*liester buzhugenned*], klouarenn b., chuchuenn b., luguder g., c'hoarieller g., belbeter g., teteiour g., labask g., kouskadenn b., kouskedenn b., kousker g., morgousket g. [*liester morgouskid*], labaskenn b., landreant g., lochore g., chuchuer g., ruzer g., morgousket a zen g., allazig a zen g., pladorenn b., luduenn b., P. korzenn wak b., P. krank gwak g.

lahmarschig ag. : lizidant, diek, lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk, morgousket, lizidour, lugudus, lugut, luguder, amlez, diboan, un toull diboan anezhañ, gour, divalav, evel un tamm koad.

Lahme(r) ag.k.g./b. : kamm g., kammell b., kammez b., seizad g. [*liester seizidi*], seizadez b., perkuz g., perkuzez b.

lahmen V.gw. (hat gelahmt) : *an einem Bein lahmen*, gargammañ, kammañ (bezañ kamm) eus un tu, mont kamm-jilgamm, jilgamm, bezañ falc'her ar perisilh-aod (Gregor).

lähmen V.k.e. (hat gelähmt) : 1. [mezeg.] seizañ, peluziñ, freidiñ, strumiñ, morzañ ; *ihre beiden Beine waren gelähmt*, seizet e oa he div c'har outi, morzet e oa he div c'har outi, seizet e oa he divhar o-div ; *vor Entsetzen gelähmt*, hanter nodet gant ar spont, seizet gant ar spont, sonn gant ar spont, sonnet gant an euzh, sklaset gant ar spont, stennet gant ar spont, treantet gant an aon, mantret gant ar spont, sklaset e wad en e wazhied gant ar spont ; *nach den paar Bierchen waren ihre Beine wie gelähmt*, ar banneoù bier o doa pounneraet o zreid ; 2. [dre skeud.] sparlañ, stankañ, harpañ, sourdañ, lakaat harz da, naskañ ; *soziale Unruhen lähmten die Entwicklung der Wirtschaft*, ar reuz a rene war an dachenn sokial en deus bet gwallgaset diorroadur an armerzh, trubuilhoù war an dachenn sokial a lakeas harz (un harp) da ziorroadur an ekonomiezh, diorroadur an armerzh a voe nasket gant an trubuilhoù war an dachenn sokial.

lähmend ag. : 1. seizus ; 2. [dre skeud.] *lähmende Hitze*, amzer bounner b., amzer varv b., amzer vac'h b., amzer vac'hus b., amzer vouk b., tommder pounner ha mougus g., amzer arnevet b., amzer arnevek b., amzer arnevus b., gwrez vrout b., toufor g., touforenn b., amzer douforek b., amzer fouist b., amzer fouest b., amzer lor b., amzer lug b., amzer

tomm-grizias b., tommder lazhus g., tommder bras g., broutac'h g., tez g.

Lahmheit b. (-) : 1. seizi g., nodadur g., peluz g., peluzadur g., perkuzadur g. ; 2. [dre skeud.] dilañs g., lizidanted b., diegi b., lugud g.

lahmlegen V.gw. (hat lahmgelegt) : sparlañ, stankañ, harpañ, sourdañ, skoilhañ, stoc'hañ ; *der Krieg hatte die Wirtschaft des Landes lahmgelegt*, ar vro a-bezh a oa aet asik gant ar brezel ; *der Streik legte das ganze Land lahm*, an diskrog-labour a lakeas harz da bep tra er vro, an diskrog-labour a lakeas un harp da bep tra er vro, nasket e voe ar vro a-bezh gant an diskrog-labour.

Lahmlegung b. (-, -en) : [dre skeud.] sparlañ g., stankadur g., harp g., sourdadur g.

lahmschlagen V.k.e. (schlägt lahm / schlug lahm / hat lahmgeschlagen) : *jemanden lahmgeschlagen*, breviñ e groazell d'u.b., terriñ e zivgroazell d'u.b. / terriñ e groazell d'u.b. / divellañ e groazlezh d'u.b. (Gregor), divellañ e gein d'u.b., breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, boureviañ u.b. a daolioù, broustañ u.b. a daolioù, flastrañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant u.b., ober ur frigasenn ouzh u.b., frikañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., plantañ kouez gant u.b., reiñ un toufad d'u.b., reiñ e rapenn d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloñ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, pilat u.b. evel pilat c'hwez, dornañ u.b. evel pilat c'hwez, dornata u.b., reiñ ur roustad druz (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead vazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, kerc'h Spagn, segal, koad) d'u.b., reiñ ur fraead d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lopañ gant u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., trepanañ u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., lardañ u.b., kalkennañ u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, kannañ u.b. a-vat, kannañ u.b. a-griz-poazh, sevel akuihetenn diwar u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., roustañ u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kivijañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzeiliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor).

Lähmung b. (-, -en) : [mezeg.] seizi g., seiz g., nodadur g., peluz g., peluzadur g., perkuzadur g. ; *Lähmung der unteren Körperhälfte*, seizi traoñ ar c'horf g. ; *halbseitige Lähmung*, seizi eus un tu eus ar c'horf g. ; *homolaterale Lähmung*, peluz kendu g. ; *rechtsseitige Lähmung*, seizi al ledkorf dehou g. ; *linksseitige Lähmung*, seizi al ledkorf kleiz g. ; *doppelseitige Lähmung*, daouseizi g. ; *flüchtige Lähmung*, heskwad empenn berrbad g.

Lahn g. (-s, -e) : [gwiad.] danvez gwiadet gant neudennou aour g.

Laib g. (-s, -e) : 1. *Laib Käse*, krennenn geuz b., rod keuz b. ; 2. *Brotlaib*, *Laib Brot*, choanenn b., mouchenn b., mouchenn vara b., torzh b., torzh-vara b., bara-choanenn g., baraenn-

bleget b., bara mouchenn g., bara torzh g., bara g. ; *angeschnittener Brotlaib*, *angebrochener Brotlaib*, darn b., torzh voulc'h b. ; *die Laibe Brot liegen hart aneinander im Backofen*, *die Laibe Brot stoßen aneinander im Backofen*, afeidiñ a ra ar choanennou er forn ; *ein Vierpfundlaib*, ur bara a bevar lur g.

Laich g. (-s, -e) : [loen.] had-pesked str., greun pesked str., stronk g., vioù pesked ls. ; *Froschlaichballen*, gwele-raned g., vioù raned ls. ; *Krötenlaichschnur*, chapeledad vioù an tousegi g. ; *Kröten legen ihren Laich in Gewässern ab*, nodiñ a ra an tousegi e poullou-dour.

Laiche b. (-) : [loen.] mare ar greuniañ g.

laichen V.gw. (hat gelaicht) : [pesked, raned] teuler greun, teuler e c'hreun, teuler he greun, teuler e had, teuler he had, greuniañ, parañ, en em barañ, dozviñ, gouennañ ; *zum Laichen kommen die Lachse in die Süßgewässer zurück*, da c'hreuniañ e tistro an eoged er stêrioù ; *zum Laichen suchen Kröten Gewässer auf*, nodiñ a ra an tousegi e poullou-dour.

Laichen n. (-s) : greunidgezh b., greuniañ g.

Laichgebiet n. (-s, -e) / **Laichgrund** g. (-s, -gründe) / **Laichgrube** b. (-, -n) / **Laichplatz** g. (-es, -plätze) : [loen.] takad greuniañ g., greunlezh g., lezh gouennañ g.

Laichzeit b. (-, -en) : [loen.] mare ar greuniañ g. ; *zur Laichzeit flussaufwärts wandernder Fisch*, pesk argrechus g.

Laie g. (-n, -n) : 1. [relig.] lik g., den lik g., den eus ar bed g., den ordinal g., trevour eus an ordinaloù g., nannbeleg g. ; *die Laien*, ar vediz ls., bediz ls., an dud lik ls., al liked ls., al likelezh b. ; *der Klerus und die Laien*, ar gloer hag al liked, ar gloer hag an dud lik ; 2. [dre skeud.] nevezad g., diouiziezh g., den hep skiant-prenañ ebet g., den hep skiant-prenet ebet g., den hep skiant-pren ebet g., den hep skiant-desket ebet g., den hep chem ebet g., den hep chemet ebet g. ; *ein blutiger Laie*, un den diouiziezh a-grenn g. ; *er ist ein Laie auf diesem Gebiet*, diouiziezh a-walc'h eo war an dachenn-se, divalav a-walc'h eo war an dachenn-se.

Laienbruder g. (-s, -brüder) : [relig.] gouestlad g., oblاد g., breur lik g. (Gregor), breur servijer b.

laienhaft ag. : diakuit, diarroet, diouiziezh, hep tamm skiant-prenañ ebet, hep tamm skiant-prenet ebet, hep tamm skiant-pren ebet, hep tamm skiant-desket ebet, hep tamm chem ebet, hep tamm chemet ebet.

Laienprediger g. (-s, -) : [relig.] prezegenner g., prezegour g.

Laienpredigerin b. (-, -nen) : [relig.] prezegennerez b., prezegourez b.

Laienpriester g. (-s, -) : [relig.] beleg parrez g.

Laienschwester b. (-, -n) : [relig.] gouestladez b., c'hoar lik (Gregor) b.

Laiantum n. (-s) : likelezh b.

Laienspielgruppe b. (-, -n) : strollad c'hoariva anvicherel g., strollad c'hoariva amatour g., strollad c'hoariva amatourien g.

Laiin b. (-, -nen) : 1. plac'h lik b., plac'h eus ar bed b., plac'h ordinal b., trevourez eus an ordinaloù b. ; 2. [dre skeud.] nevezadez b., plac'h hep skiant-prenañ ebet b., plac'h hep skiant-prenet ebet b., plac'h hep skiant-pren ebet b., plac'h hep skiant-desket ebet b., plac'h hep chem ebet b., plac'h hep chemet ebet b.

Laisierung b. (-, -en) : [relig.] laikadur g., laikaat g., divelegadur g., divelegiñ g.

Laisser-faire n. (-) / **Laisser-faire-Erziehung** b. (-) / **Laisser-faire-Erziehungsstil** g. (-s) / **Laisser-faire-Führungsstil** g. (-s) / **Laisser-faire-Stil** g. (-s) : lezober g., laoskidigezh b., laoskentez b., laoskoni b., gwakter g., gwakter b., boukter g., boukter b.

laizisieren V.k.e. (hat laizisiert) : laikaat ; *den Schulunterricht laizisieren*, laikaat ar skol.

Laizisierung b. (-) : laikadur g.

Laizismus g. (-) : laikouriezh b., laikelezh b. ; *Verfechter des Laizismus*, kaser war-raok al laikelezh g.

Laizist g. (-en,-en) : laikier g., laikour g.

laizistisch ag. : laik ; *laizistisch betreute Jugendgruppe*, patronaj laik g.

Laizität b. (-) : laikter g., laikelezh b., likelezh b.

Lakai g. (-en,-en) : lakez g. [*liester lakezed*, lakizi, likizien, lakizien], mevel g., mevel war droad g., [gwashaus] kraklakez g. [*liester kraklakezed*, kraklakizi, kraklikizien, kraklakizien] ; *ehemaliger Lakai*, dilakez g. ; *livrierter Lakai*, paotr-aotrou g.

Lakaienpack n. (-s) : ribitailh b., orintud ls., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù ls., tud foi ls., livastred ls., lagailhoù ls., lorgnez str., truilhenned ls., hailhoned ls., hailhonedeg ls., maraoded ls., peñselioù fall ls., standilhoned ls., noueñs b., ravalidi ls., breinaj g., gañsaj g., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had ls., gisti ls., meveloù ls., mevelaj g., stronk g., lignez b., tud didalvez ls.

Lake b. (-,-n) : [kegin.] hili g., soub g., soubadur g.

Lakedämon n. (-s) : [istor] Lakedemon b.

Lakedämonier g. (-s,-) : [istor] Lakedemonad g. [*liester Lakedemoniz*].

lakedämonisch ag. : [istor] lakedemonat, ... Lakedemon.

Laken n. (-s,-) : 1. liñsel b. ; *drei Paar Laken*, tri c'houlb liñselioù ls., tri c'houlblad liñselioù ls., tri rumm liñselioù ls. ; *unteres Laken*, liñsel dindan b. ; *oberes Laken*, liñsel war-c'horre b. ; *zusammengefaltete Laken durch Spannen und Schütteln lockern*, strapañ liñselioù ; *seidene Laken*, liñselioù seiz ls. ; *die Laken fangen an zu stinken*, erru ez eus c'hwezh fall gant al liñselioù ; *diese Laken kann man nur noch als Lappen benutzen*, al liñselioù-mañ n'int mat nemet d'ober pilhoù ; *die Laken und Bettdecken unter die Matratze einschlagen*, rollañ ur gwele, kosteziañ ur gwele ; *die Laken und Bettdecken von unter der Matratze herausziehen*, dirollañ ur gwele, digosteziañ ur gwele ; *Bett, dessen Laken und Decken von unter der Matratze herausgezogenen wurden*, gwele dirollet g. ; 2. lien g.

lakonisch ag. : krenn, krak-ha-berr, lakonek ; *lakonische Kürze*, berdded b., berdder g. ; *lakonische Ausdrucksweise*, krennder g.

Adv. : krenn, krak-ha-berr, e berr gomzoù, en ur ger krenn, ent-lakonek.

Lakonismus g. (-, Lakonismen) : berdded b., berdder g., krennder g., lakonegezh b.

Lakritz [rannyezh.] g. (-es,-e) / **Lakritze** b. (-,-n) : 1. [louza.] regalis str. ; 2. [danvez tennet eus ar plant] regalis g., prenn-c'hwek g.

Lakritzenstange b. (-,-n) : tamm bazh regalis g., tamm prenn-c'hwek g.

Laktalbumin n. (-s,-e) : [bev.] laktalbumin g.

Laktase b. (-,-n) : [bev.] laktaz g.

Laktat n. (-s,-e) : [kimiezh] laktat g.

Laktation b. (-,-en) : [mezeg.] 1. dever-laezh g. ; 2. mare reiñ-laezh g., ar borc'hañ laezh g., laezherezh g., laezhañ g. ; *nach der Laktation geht die Größe der weiblichen Brust zurück*, dre ma ya al laezh da hesk e kurz divronn ar maouezed ; 3. terzhienn al laezh b.

Laktationsdauer b. (-) : padelezh al laezhañ b.

Laktationsunterdrückung b. (-) : [mezeg.] laezhastal g., P. dilaezh g., dilaezhañ g.

laktieren V.gw. (hat laktiert) : laezhañ, reiñ laezh, borc'hañ laezh.

V.k.e. (hat laktiert) : magañ, reiñ chutig da, reiñ chug da, reiñ bronn da, reiñ he c'halon da, reiñ da zenañ da, reiñ ur banne bronn da, bronnañ, lakaat war ar vronn, laeshaat, laezhañ ; *einen Säugling laktieren*, reiñ chutig d'ur bugel, reiñ da zenañ d'ur babig, magañ ur bugel bihan, reiñ bronn d'ur vagadenn, reiñ ur banne bronn d'ur vagadenn, reiñ bronn d'ur bugel, reiñ he c'halon d'ur bugel, laezhañ (laeshaat) ur bugel, lakaat ur bugel war ar vronn, bronnañ ur bugel (Gregor), reiñ chug d'ur vagadenn, chugal ur vagadenn, chugiñ ur vagadenn, P. reiñ bouig d'ur poupig.

laktierend ag. : laezhus.

Laktobazillus g. (-,-bazillen) : [bev.] bazhell laktek b. [*liester bazhilli laktek*].

Laktometer n. (-s,-) : laezhpouezher g. [*liester laezhpouezherioù*].

Laktose b. (-) : [bev.] laktoz g.

laktotrop ag. : [bev.] laesheiat, laezhus ; *laktotropes Hormon*, prolaktin g.

Laktotropin n. (-s,-e) : [bev., mezeg.] prolaktin g.

Laktulose b. (-,-n) : [bev.] laktuloz g.

lakunär ag. : [mezeg., bev.] loezek, loezel.

Lakune b. (-,-n) : 1. mank g., toull g. ; 2. [mezeg., bev.] loez b.

Lakunengewebe n. (-s,-) : [bev., mezeg.] gwiaed loezel g.

Lakunenstruktur b. (-,-en) : [bev.] luniad loezel g.

Lakunensystem n. (-s,-e) : [bev.] reizhiad loezel b.

lakuistisch ag. : lennel, ... al lennoù ; *die lakustrische Fauna*, loened al lennoù ls. ; *die lakustrische Flora*, struzh al lennoù g.

lala Adv. : *es ging ihm so lala*, mont a rae evelseik (evel-evel, 'vel-'vel, madik-madik) gantañ, war-nes damant e oa, etre an div lezenn e oa, etre kriz ha poazh e oa, derc'hel a rae da ruzañ anezhi gant poan vras ; *wie geht's ? - so lala !* mont mat a ra ? - pas re holl ! / mont a ra ? - ya, ruzañ ! / mont a ra ? - evel lost al leue : war draoñ ordin !

lallen V.gw./V.k.e (hat gelallt) : 1. azenañ, balbouzañ, balbouzat, haketal, tatouilhat, satouilhat, gagouilhat, jagouilhat, gragagailhat, batouilhat, hakal, hakiñ, bestodiñ, gagiñ, begeliat, faragouilhañ, mandrouilhat, moustougnañ ; *er lallte eine Entschuldigung*, balbouzañ (satouilhat) a reas un digarez bennak ; *wirres Zeug lallen*, balbouzañ traoù hep penn na lost, balbouzañ kaozioù treuflez ; *er lallte unverständliche Worte*, bout e oa ur vourboutenn gantañ ; 2. [babiged] fistilhat, gagouilhat, gragailhat, saozañ, saoznegañ, lallaiñ, argaozeal, argomz, faragouilhañ ; *das Baby lallt*, emañ ar babig o c'hragailhat, emañ ar babig o vatouilhat, emañ ar babig o saoznegañ, emañ ar babig o fistilhat ; *lallendes Baby*, fistilher g., babig fistilher g.

Lallen n. (-s) : 1. bestodezhez g., gagouilherezh g., haketerezh g., satouilherezh g., balbouzerezh g. ; 2. [babiged] argaoz b., argomz g., lallaiñ g., fistilh g., fistilherezh g., tatouilherezh g., gragailherezh g., faragouilh g.

Lama¹ n. (-s,-s) : [loen.] lama g. [*liester lamaed*].

Lama² g. (-s,-s) : [relij.] lama g. [*liester lamaed*].

Lamaismus g. (-) : [relij.] lamaadegezh b.

Lamaist g. (-en,-en) : [relij.] lamaad g. [*liester lamaidi*].

Lamäng b. (-) : P. [tro-lavar] *aus der Lamäng*, war an taol, diwar sav, war an tomm, war an tach, a-daol-dak, war an tizh, war an trumm, war ar prim ; *etwas aus der Lamäng essen*, debrñ un tamm dindan e veud, debrñ udb diwar e sav.

Lamantin g. (-s,-e) : [loen.] ejen-dour g., ejen-mor g., morejen g.

Lamarckismus g. (-) : [preder.] lamarkouriezh b.

Lamarckist g. (-en,-en) : [preder.] lamarkour g.

Lambda b. (-,-s) / g. (-/-s,-s) : lambda g.

Lambda n. (-/-s,-s) : [yezh.] lambda g.

Lambdasonde b. (-,-n) : [tekn.] sont lambda g.

Lambdazismus g. (-) : [mezeg.] lambdaegezh b.

Lambrequin g. (-s,-s) : lambrikin g.

Lamé g. (-s,-s) / **Lamee** g. (-s,-s) : [gwiad.] danvez gwiaadet gant neudennoù aour g., lame g.

Lambertshasel b. (-,-n) : [louza., gwezenn] kraoñenn-vouch b. [*liester* kraoñenned-mouch]

Lambertsnuß b. (-,-nüsse) : [louza.] 1. [frouezh] kraoñ-mouch str.; 2. [gwez] kraoñenn-vouch b. [*liester* kraoñenned-mouch].

Lamelle b. (-,-n) : 1. lavnennig b., lavnenn b.; *die Lamellen eines Pilzes*, lavnennoùigoù ur c'habell-touseg ls., lavnennoù ur c'habell-touseg ls.; 2. [tekn., karr-tan] lavnenn distanañ b., bann distanañ g.

Lamellen- : ... lavnennet, ... lavnennet, ... lavnek.

lamellenförmig ag. : lavneñvel.

Lamellenpfropfen n. (-s) : [louza.] imboudadur e fleüt g., imboudañ e fleüt g.

Lamellenschnäbler g. (-s,-) : [loen.] lamellipigoseg g. [*liester* lamellipigoseg], palvezeg lamellipigosek g.

Lamellicornia ls. : [loen.] lamellikorneged ls., amprevaned lamellikornek ls.

lamellieren V.k.e. (hat lamelliert) : lavnennañ.

lamelliert ag. : lavnennet, lavnek, lavnennet.

lamellig ag. : lavnennet, lavnek, lavnennet.

lamentieren V.gw. (hat lamentiert) : *um etwas lamentieren, über etwas (ak.) lamentieren*, klemm war udb, klemm diwar-benn udb, hirvoudiñ en abeg d'udb, glac'hariñ en abeg d'udb, klemmuskat en abeg d'udb.

Lamento¹ n. (-s,-s) : P. klemmicherezh g., klemmichadennoù ls., klemmuskerezh g., klemmuskadennoù ls., gouelvan g., klemmvan g., klemmoù ls., keinvan g., kunuc'hennnoù ls., truandoù ls., yezhoù fall ls., hirvoud g., hirvoudoù ls., huanadoù glac'har ls., gwigour g., hirvoudennnoù ls.

Lamento² n. (-s, Lamenti) : marvnad g., klemmvan g., gwerz b.

Lametta n. (-s) : 1. garlantez skedus Nedeleg str., alaourennoù ls.; 2. P. kozh medalennnoù ls.; 3. P. armoù kegin ls.

Lamia b. (-, Lamien) : [mojenn.] gwreg-vleiz b. [*liester* gwragez-bleiz].

Lamina dura b. (-) : [korf.] lavnenn diavaez b.

Lamina propria b. (-) : [korf.] lavnenn diabarzh b.

laminar ag. : [fizik] lavnat, a-lavn, lavnek ; *laminare Strömungsverhältnisse*, hanren a-lavn g., hanren lavnat g.; *laminare Strömung*, diver lavnat g., diver a-lavn g., redenn lavnat b.; *die laminare Strömung löst sich ab*, dic'hlenañ a ra ar redenn lavnat.

Laminaria b. (-, Laminarien / Laminariales) : [bezhin] tali str.; *eine einzelne Laminaria*, un dalienn b.; *Stiel (Stängel, Cauloid) einer Laminaria*, kalkudenn b., kalkud str., melkernenn b., melkern str.; *die blattähnlichen Wedel der Laminariales*, ar c'horre str., ar c'horreennoù ls.; *Laminaria ochroleuca*, tali-laezh str.; *die Cauloide der Laminariales (zum Heizen) sammeln*, melkerna, kalkuta ; *mit reichen Beständen an Laminariales*, taliek ; *Laminariales ernten*, talia ; *Algenbauer der Laminariales erntet*, taliaer g.

Laminarströmung b. (-,-en) : [fizik] redenn lavnat b., diver lavnat g., diver a-lavn g.; *die Laminarströmung löst sich ab*, dic'hlenañ a ra ar redenn lavnat.

Laminat n. (-s,-e) : darwiskad g.

laminieren V.k.e. (hat laminiert) : plastikaat, mezellaat, darwiskañ, goleiñ (udb) gant ur goc'henn blastik treuzwelus.

Lamm n. (-s, Lämmer) : [loen.] oan g. [*liester* oanet, ein], oanez b., menn g.; *Mutterschaf mit Lamm*, mamm dañvadez b.; *fromm (geduldig, sanft) wie ein Lamm*, dous (reizh, habask) evel un oan, ken divalis hag un oan, divalis evel un oan, ken

reizh hag un oan, reizh e-giz eun dañvad, doñv evel un oan, dous evel al laezh, kuñv evel un dañvad ; *die Lämmer blöken*, begeliat a ra an ein, begeliat a ra an oanet ; [relij.] *das Lamm Gottes*, Oan Doue g.; *das heilige unbefleckte Lamm*, an oan dinam g.

Lammbaron g. (-s,-e) : [kegin.] divvorzhed oan b.

Lamnbraten g. (-s,-) : [kegin.] rost kig-oan g., [*Keulen mit Lenden*] morzhedur oan g.

Lämmchen n. (-s,-) : [loen., kegin.] oan-laezh g., oanig g.

lammern V.gw. (hat gelammt) : [loen.] oaniñ, ober he zro, halañ, genel, treiñ, dozviñ ; *das Schaf lammt*, emañ an dañvadez oc'h oaniñ, emañ an dañvadez oc'h halañ, emañ an dañvadez gant droug hec'h oan ; *das Schaf wird bald lammern*, da c'hortoz halañ emañ an dañvadez, da c'hortoz hec'h amzer emañ an dañvadez, war-nes halañ emañ an dañvadez, war ar bord da halañ emañ an dañvadez, emañ an dañvadez gant droug hec'h oan, emañ an dañvadez war droug hec'h oan, droug an oan a zo gant an dañvadez ; *das Schaf hat gelammt*, halet eo an dañvadez, oanet eo an dañvadez ; *das Schaf hat vor Kurzem gelammt*, nevez-halet eo an dañvadez, nevez-hal eo an dañvadez.

Lammen g. (-s) : oaniñ g.; *beim Lammen Geburtshilfe leisten*, halañ an dañvadez, reiñ an dorn d'un dañvadez da oaniñ.

Lämmergeier g. (-s,-) : [loen.] guperer g.

Lämmerhirt g. (-en,-en) : mēsaer-defived g., bugul g.

Lämmerwolke b. (-,-n) : [koumoul] lost-kazh g., flip-avel g., sirrus g., kaouled str., kaouledenn b.; *Lämmerwölkchen, Lämmerwolken*, deñvedigoù en oabl ls., lostoù-kezeg, lostoù-kizhier ls., laezh kaoulet g., kalzennoùigoù ls., eon en amzer str., kaouled str.; *sich mit Lämmerwölkchen beziehen*, kalzenniñ, kaoulediñ ; *mit Lämmerwolken bezogener Himmel*, oabl kalzennet g., oabl kaouledet g.; *diese Lämmerwolken kündigen gutes Wetter an*, ditourañ a ra an oabl kaouledet-se amzer vrav, diougan a ra an oabl kaouledet-se amzer vrav, an oabl kaouledet-se a zo diougan amzer gaer, reze da gaer a zo gant gan an oabl kaouledet-se, seblant amzer vrav eo an oabl kaouledet-se ; *keine einzige Lämmerwolke störte den blauen Himmel*, glas e oa an oabl hep an disterañ kaouledenn pe lost-kazh ouzh e varellañ.

Lammfell n. (-s,-e) : oangen g.

lammfellgefütterte Jacke b. (-,-n) : chupenn maoutig b., kanadianenn b.

Lammfleisch n. (-es) : [kegin.] kig-oan g.

lammfromm ag. : dous (reizh, habask) evel un oan, ken divalis hag un oan, divalis evel un oan, ken reizh hag un oan, reizh e-giz eun dañvad, doñv evel un oan, kuñv evel un dañvad, dous evel al laezh.

Lammnüsschen n. (-s,-) : [kegin.] kraoñennig oan b. [*liester* kraoñennigoù lamm].

Lammschulter b. (-,-n) : [kegin.] skoaz-oan b.

Lammspieß g. (-es,-e) : [kegin.] berad kig-oan g.

Lammung b. (-,-en) : oaniñ g.

Lammwolle b. (-) : gloan oan g.

Lammzunge b. (-,-n) : [loen.] leidden flour b.

Lampas g. (-,-) : [gwiad.] lampas g.; *wie Lampas aussehen lassen, mit Lampas überziehen*, lampasañ.

Lämpchen n. (-s,-) : lampig g., lutig g., lutigenn b., gouloù-lutig g., lut g., gouloù bleiz g.

Lampe¹ b. (-,-n) : 1. kleuzeur b., lamp g. [*liester* lampoù / lampeier], lampr g., gouloù g.; *bei der Lampe*, dindan gouloù ur gleuzeur, ouzh gouloù ur gleuzeur ; *die Lampe klein stellen*, lakaat gouloù bihan, lakaat ar gouloù lutig ; *ausgeschaltete Lampen*, lampoù dienaou ls., lampoù didan ls.; *die Lampe einschalten*, enaouiñ ar gleuzeur ; *den Stecker der Lampe*

einstecken, lugañ ar gleuzeur ; *die Lampe leuchtete kurz auf*, un tarzhad gouloù a strinkas diouzh al lamp, ul lugern a strinkas diouzh al lamp ; [merdead.] *Lampe zum Anlocken von Fischen*, lamparo g. [liester lamparioù] ; *der Arm dieser Lampe ist schwenkbar*, sturiadus eo ar gleuzeur-se, durl'hadus eo ar gleuzeur-se ; **2.** [c'hoariva] *die Lampen*, ar gouleier ls., gouleier al leurenn ls. ; *ein Stück vor die Lampen bringen*, degas ur pezh-c'hoari war al leurenn, kinnig ur pezh-c'hoari ; **3.** *Öl auf die Lampe gießen, einen auf die Lampe gießen*, pakañ ur banne, evañ ur banne, riñsañ unan, heskiñ e vanne, tapout ur banne, sevel ar vrec'h, plegañ ar vrec'h, kammañ e ilin, tarzhañ unan, klukañ ur banne, dourata e bironenn, evañ un tasad, tagañ ur chopinad, tapout ur chopinad, lipat ur chopinad, dibradañ ur banne, distanañ e c'hourlañchenn, glebiañ e gorzailhenn, glebiañ e vos-lagout, gwalc'hiñ e gorzailhenn, soubilhañ e gorzailhenn, eouliañ e gorzailhenn, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, glebiañ e c'hourlañchenn, diskenn ur banne, deverañ ul lomm en e c'henoù, P. lopañ unan, touzañ ur bannac'h, mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charinkañ ur fistolenn ; *er gießt gern einen auf die Lampe*, plijout a ra dezhañ e vanne, hennezh a gar e vanne, kavout a ra mat e vanne, kavout a ra mat e chopinad, hennezh a zo frank e c'hourlañchenn, hennezh a zo ramp e gorzailhenn, hennezh a zo kreñv war ar boeson, evañ a ra kreñv, hennezh a zo frank e gorzailhenn, hennezh a zo frank e c'houzoug, evañ a ra brav, ne laka ket en e votoù, ne daol ket en e votoù, hennezh a gar plegañ e vrec'h, hennezh a gar sevel ar vrec'h, hennezh a gar kammañ e ilin, deval braouac'h a zo gant e c'houzoug, pouez-traoñ 'zo gant e gomailhenn, lañs-traoñ 'zo gant e gorzailhenn, ur mignon d'ar gwin eo, brav a-walc'h ez a e vanne gantañ, n'eo ket lipat chadenn ar puñs a ra, unan mat eo da charreat gwin, hennezh a zo kreñv war an evañ, hennezh ne vez pell o tisec'hañ gwer, ned a ket fall an evañ gantañ, troet eo da voesonin, hennezh a zo un ever fall a zour, hennezh a zo ur plomer, hennezh a zo ur c'hof dour, dizonet eo bet e miz Eost, en em boazhañ a ra oc'h evañ traoù yen ; **4.** [dre skeud.] *P. Lampen machen*, tintal, dispakañ (disac'hañ, distripañ) ar wirionez, anzav ar wirionez, anzavout ar wirionez, anzav e wall, P. diskargañ e c'hor, dislonkañ e dorfed, dont e-barzh, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn.

Lampe² g. (-s) : [lenn.] *Meister Lampe*, ar c'had b.

Lampenanzünder g. (-s,-) : paotr-ar-gouleier g., paotr-al-leternioù g., leterner g., kleuzeur g.

Lampenaufbewahrungsraum g. (-s,-räume) : loch al leternioù g., kleuzeurerezh b.

Lampendocht g. (-s,-e) : mouchenn ur gleuzeur b., poulc'henn ur gleuzeur b.

Lampenfassung b. (-,-en) : envez lamp g., envezenn lamp b.

Lampenfieber n. (-s) : [c'hoariva] from-aon g., brizhenkrez g., fourm g., mezevell b. ; *Lampenfieber haben*, bezañ gant ar fourm, bezañ gant ar from-aon, bezañ brizhenkrezet, bezañ treant gant an-unan / bezañ gant ar gloazoù (Gregor), bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, mont (bezañ) bihan e galon, bezañ bec'h war an-unan, bezañ bec'h war e chaosoù, bezañ e bec'h, bezañ savet flaer en e loeroù, bezañ flaer en e vragoù, bezañ skoet gant an derzhienn-skeud, bezañ moan ar revr gant an-unan (*e revr gantañ, he revr ganti h.a.*), bezañ moan an traoù gant an-unan, bezañ moan e wadegenn, krizañ e chouk, na vezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ moan e foñs, sec'hañ gant ar spont, bezañ kaoc'h tomm en e vragoù.

Lampenglas n. (-es,-gläser) : gwerenn gleuzeur b., gwerenn lamp b.

Lampenglocke b. (-,-n) : kloc'henn gleuzeur b., kloc'henn lamp b.

Lampenhaus n. (-es,-häuser) : [tour-tan] letern g., log ferennoù an tour-tan b., log ar ferennoù b.

Lampenlicht n. (-s) : gouloù ur gleuzeur g. ; *bei Lampenlicht lesen*, lenn dindan gouloù (ouzh gouloù) ur gleuzeur.

Lampenputzer g. (-s,-) : **1.** paotr-ar-gouleier g., paotr-al-leternioù g., leterner g., kleuzeur g. ; **2.** [louza.] pennduenn b. [liester pennduennoù].

Lampenraum g. (-s,-räume) : loch al leternioù g., kleuzeurerezh b.

Lampenreihe b. (-,-n) : [leurenn] rizennad c'houleier b., rezad luc'herioù b.

Lampenschirm g. (-s,-e) : tog-kleuzeur g.

Lampenträger g. (-s,-) : kleuzeureg b., post-lamp g.

Lampentran g. (-s) : morc'houlou g., morlard g.

Lampenwärter g. (-s,-) : paotr-ar-gouleier g., paotr-al-leternioù g., leterner g., kleuzeur g.

Lampenzylinder g. (-s,-) : gwerenn gleuzeur b., gwerenn lamp b.

Lampion g./n. (-s,-s) : lampig g., kleuzeur g., lutig g., lutigenn b.

Lampionblume b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-ar-maen b., alkañjez g.

Lampist g. (-en,-en) : leterner g., kleuzeur g., lutkaer g.

Lampisterie b. (-,-n) : loch al leternioù g., kleuzeurerezh b.

Lamprete b. (-,-n) : [loen.] lamprez str. ; *Lampreten fangen*, lampresa, lamprezeta.

lancier V.k.e. (hat lanciert) : **1.** bannañ ; **2.** *Falschmeldungen lancieren*, lakaat (leuskel) gedon da redek, skignañ keleier toull, brudañ keleier faos, sevel brudoù faos, sevel voltennoù faos ; **3.** [dre skeud.] *jemanden lancieren*, reiñ lañs d'u.b., brudañ u.b., brudañ anv u.b. ; **4.** [lu, kozh] torpediñ ; **5.** [hemolc'h] sevel ; *einen Hirsch lancieren*, sevel ur c'harv ; **6.** *eine Mode lancieren*, kentradiñ ur c'hiz, degas ur c'hiz nevez.

Lancierrohr n. (-s,-e) : [merdead., lu] korzenn da vannañ torpedennoù b., banner torpedennoù b.

Land n. (-s, Länder / [barzh.] Lande) : **1.** douar g., tir g. ; *an Land kommen*, dilestrañ, dont en aod, degouezhout en aod, aochar, douarañ ; *an Land gehen*, dilestrañ, divagiñ, lakaat e dreid en douar, diskenn war an douar, diskenn en douar, pakañ douar d'e dreid, ober e ziskenn en ur porzh, diskenn en ur porzh, diskenn en aod, divorañ, douarañ ; *jemanden an Land setzen*, dilestrañ u.b., divagañ u.b., divorañ u.b., douarañ u.b. ; *die Schildkröten kommen an das Land*, douarañ a ra ar baoted mor ; *eine Reise zu Land machen*, mont (ober ur veaj) dre zouar, mont diwar zouar ; *zu Wasser und zu Lande*, dre vor ha dre zouar - ken diwar vor, ken diwar zouar (Gregor) ; *das Schiff treibt ans Land*, bountet e vez ar vag gant an avel ha kas ar mor war-zu an aod, mont a ra ar vag d'ar c'hostez ; *festes Land*, douar diveuz g. ; [dre skeud.] *wieder Land sehen*, bezañ pell ganti, bezañ erru pell ganti, tostaat ouzh ar pal, bezañ ar pal war-wel, kavout beg ar skeul, sevel war-c'horre an dour.

2. maez g., maezioù ls., ploue g. ; *auf dem Land wohnen*, bezañ o chom war ar maez, bezañ o chom war ar ploue ; *über Land gehen, über Land reisen*, **a)** mont dre ar maezioù ; **b)** mont dre zouar, mont diar zouar ; *aufs Land ziehen*, ober e annez war ar maez, mont war ar maez da chom, mont war ar ploue da chom ; *sich aufs Land zurückziehen*, en em dennañ war ar maez ; *weit auf dem Land draußen*, war ar maez don ; *auf dem flachen Land, auf flachem Land*, war ar maez, war ar maezoù, e-kreiz ar parkeier, war an dizolo mik ; *in Stadt und Land, in der Stadt wie auf dem Land*, e kêr ha war ar maez - e kêr ha war ar ploue - ken er c'herioù, ken war ar maez - e kêr koulz ha war ar maez ; *ich ziehe die Stadt dem Land vor*, gwelloc'h e kavan bezañ o chom e kêr eget war ar maez, gwel

eo ganin bezañ o chom e kêr eget war ar maez ; *im Lande herumstreifen*, riboulat war ar maez ; *das Leben auf dem Land*, ar vuhez war ar maez b., ar vuhez war ar ploue b. ; *die Leute auf dem Land*, an dud diwar ar maez ls., ar vaezidi ls., ar vaeziaded ls., ar vaezi ls., ar blouezidi ls., ar bloueziz ls. ; *seinen Lebensabend auf dem Land verbringen*, finvezhañ e vuhez war ar maez, echuiñ e vuhez war ar maez, gourfennañ e vuhez war ar maez ; [goapaus] *eine Unschuld vom Land*, un inosantez eus diwar ar maez b., ur plac'h yaouank eus Kerwazi b., buoc'hig an Aotrou Doue b., ur gaezhez b., ur gaezhez Doue b., danvez gwreg Yann banezen g. ; [Agrotourismus] *Ferienhaus auf dem Land*, bod war ar maez g.

3. douaroù ls. ; *er besitzt Land*, ur gont a zouar a zo war e anv, douaroù a zo war e anv, doaroù a zo en e gerz, douaroù en deus a-leve ; *er besitzt nur wenig Land*, berr eo an douar gantañ ; *das Land bebauen, das Land bestellen*, labourat an douar, meskañ douar ; *Bauer ohne Land*, kouer diatant g., kouer dizouar g. ; *Stückchen Land*, log b., logell b., tachennig douar b., lommig douar g., lomm douar g., pezhig douar g., pann g., tellad b., askell douar b., tammig tachenn g. ; *ein Stück Land*, un tachad-douar g., un takad douar g., ul lodenn b., ur bastell douar b., ur pezhiad douar, ur pezh douar g., un douaroù g. [liester douareier], ur rannad douar b., un tamm tachenn g.

4. [polit., douaroniezh] bro b. [liester broioù, broezioù], glad g., tir g., Land g., stad b., kontre g. ; *mein Land, meine Sprache und meine Freiheit*, va bro, va yezh ha va frankiz ; *ein kleines Land*, ur vroig b. ; *flaches Land*, bro blaen b., bro gompez b. ; *heiße Länder, warme Länder*, broioù tomm ls. ; *die reichen Länder*, ar broioù pinvidik ls. ; *die Einwohner eines Landes*, broiz ls. ; *das alte Land meiner Väter*, bro gozh va zadoù b., glad va hendadoù g. ; *es gibt kein anderes Land auf der Welt, das ich so liebe*, n'eus bro all a garan kement 'barzh ar bed ; *die europäischen Länder*, broioù Europa ls. ; *vorherrschendes Land*, bro vestroniour b. ; *die Bundesrepublik zerfällt in Länder*, rannet eo ar Republik Kevreadel e broioù (e stadoù), rannet eo ar Republik Kevreadel e Landoù ; *Land und Leute kennen lernen*, dizoleiñ an dud hag o bro ; *bei uns zu Lande*, du-mañ, en hor bro, en hon touez ; *die Familie ging außer Landes*, mont a reas an tiegezh d'an harlu, divroañ a reas an tiegezh ; *jemanden des Landes verweisen*, argas (skarzh) u.b. er-maez eus ar vro, bannañ u.b. eus ar vro, harluañ u.b., kas u.b. en harlu, forbannañ u.b. / ober forbann u.b. (Gregor) ; *die Bretagne ist ein reiches Land*, Breizh a zo un douar pinvidik ; *ins Land einfallen*, aloubiñ ar vro, plaouiañ war ar vro, plavañ war ar vro, frammañ war ar vro, fardiñ war ar vro ; *ein Land unterwerfen*, sujañ ur vro ; *das Land wurde unterworfen*, ar vro en em welas er wask, kabestret ha chadennet e voe ar vro, rañjennet e voe ar vro, nasket e voe ar vro ; *aus einem fernen Land*, eus pell bro, a-bell-bro ; *aus fernen Ländern*, a-bell-bro, deuet eus a-bell-bro ; *die fernen Länder*, ar broioù pell ls., ar broioù a-bell ls., ar broioù diamen ls. ; *aus allen Herren Ländern*, eus pevar c'horn ar bed, eus kement bro a zo tout ; [barzh.] *aus allen Ländern*, eus pevar c'horn ar bed, eus pevar c'horn ar vro, a bep tu ; *dein Ruhm wird sich im ganzen Land verbreiten*, ar vrud diouzhit a yelo tro ar vro, ar sked hag al lufr eus da oberoù a yelo tro ar vro, ar vrud ac'hanout a yelo tro ar vro, ar vrud ac'hanout a yelo dre ar c'hontre, ar vrud diouzhit a lintro er vro a-bezh ; *sich auf das ganze Land ausbreiten*, en em strewiñ dre ar vro a-bezh, en em skuilhañ dre ar vro a-bezh ; *in diesem verfluchten Land*, er vro a'r groug-se ; *das Land der unbegrenzten Möglichkeiten*, ar vro e-lec'h ma vez posupl pep tra [lezanv ar Stadoù Unanef] b. ; *ein Land der Superlative*, ur vro na anavez na ment na bevonn b., ur vro na anavez na kemm na

ment b. ; [relij.] *das Heilige Land*, an Douar Santel g., an douar benniget g. ; *das Gelobte Land, das Land der Verheißung, das verheißene Land*, Douar an Diougan b., an Douar a Bromesa (Gregor), an Douar Grataet g., an Douar Diouganet g. ; [tr-l] *fremde Länder, fremde Sitten*, pep bro he giz - ken lies broioù, ken lies doareoù - kant sant, kant santimant - un doue e pep iliz ha pep hini a ra e c'hiz (Gregor) - kant bro kant giz - kant parrez, kant iliz - kant plac'h, kant hiviz - kant horolaj, kant eur - seul benn, seul veno - pep hini en deus e benn pa rank en dougen - pep bro he deus he giz ha pep plac'h he hivizh - ken alies gwrac'h, ken alies a geusteur - pep hini e vlaz : logod d'ar c'hazh, eskern d'ar chas - d'ar sparfell ul laouenan, d'ar bleiz un dañvad pe un oan, d'ar c'hazh ul logodenn, hag a re a zebr a vez laouen - da bep labous e gan.

5. [tr-l] *seither sind Jahre ins Land gegangen*, marc'had nav bloaz 'zo, meur a varc'had nav bloaz 'zo, ur marc'had nav bloaz 'zo d'an nebeutañ, meur a warlene 'zo, abaoe ez eus meur a warlene, abaoe ez eus tremenet meur a varr avel, a-benn bremañ ez eo erru kozh an diaoul en ifern, amzer 'zo bet d'an diaoul da gozhañ en ifern, abaoe ar c'heit ez eo c'hoarvezet ! abaoe ar geit ma'z eo c'hoarvezet ! ; P. *sich (dat.) etwas an Land ziehen*, lakaat e grabanoù war udb, astenn e graban war udb, teurel e graban war udb, krabanata udb, kammañ e vizied war udb, lakaat udb en e zalc'h, lakaat udb en tu diouzh an-unan, perc'hennañ udb, kemer udb en tu diouzh an-unan, sammañ udb, kas udb gant an-unan, skrapañ udb, divorañ udb, plaouiañ udb, delc'her udb en tu diouzh an-unan, ober e rann eus udb, ober e lod eus udb, aloubiñ udb, ober e gerz eus udb, en em sezisañ eus udb, kregiñ en udb, lakaat udb war e anv, fripañ udb, kribañ madoù e nesañ, dont da vestr war udb.

landab, landauf Adv. : a-dreuz ar parkeier, a-dreuz parkoù, a-dreuz koad ha douaroù, dre gleuz ha garzh ; *einen solchen Herrn gibt es landauf, landab nicht*, neblec'h ne vo kavet hevelep mestr (ur mestr a seurt-se).

Landadel g. (-s) : noblañs diwar ar maez b., noblañs a-ziwar ar maez b., noblañs diwar ar ploue b.

Landammann g. (-s,-männer) : [Bro-Suis] prezidant gouarnamant ar c'hanton g., prezidant ur gouarnamant kanton g.

Landaneignung b. (-,-en) : douaraoua g.

Landarbeit b. (-,-en) : labour-douar g., labour er parkeier g.

Landarbeiter g. (-s,-) : devezhour g., mevel g., micherour-douar g., gounideg g. ; *sie hatte sich (dat.) Landarbeiter herangeschafft*, degaset he doa tud war he zraoù (d.l.e. : d'ober war-dro he douaroù, la !) ; *sein Vater war Landarbeiter*, e dad a oa mevel war ar maez.

Landarbeiterin b. (-,-nen) : devezhiourez b., matezh b., plac'h-park b.

Landarzt g. (-es,-ärzte) : medisin diwar ar maez g., medisin a-ziwar ar maez g., mezeg diwar ar maez g., mezeg a-ziwar ar maez g. ; *er ist Landarzt*, mezeg eo war ar maez.

Landärztin b. (-,-nen) : medisinez diwar ar maez b., medisinez a-ziwar ar maez b., mezegez diwar ar maez b., mezegez a-ziwar ar maez b.

Landassel b. (-,-n) : [loen.] [Oniscidea] moc'h-koad str., laoudar str., gwrac'h-lann b.

Landauer g. (-s,-) : [karbed] landoz g.

landaus, landein Adv. : a-dreuz ar parkeier, a-dreuz parkoù, a-dreuz koad ha douaroù, dre gleuz ha garzh ; *er wanderte landaus, landein*, redek a reas ar vro a-bezh dre gleuz ha garzh.

Landbasis b. (-,-basen) : [lu] *Landbasis für Trägerkampfflugzeuge*, bon aer-mor g.

Landbau g. (-s) : gounezerezh g., labour-douar g., gounid-douar g., gounidegezh b., tiekaat g. ; *gemischter Landbau*, gounidegezh liestrevad b., trevadoù kenstroll ls. ; *der biologische Landbau*, ar gounezerezh bio g.

Landbesitz g. (-es) : domani g., damani b., douaroù ls., koumanant g., atant g.

Landbesitzer g. (-s,-) : perc'henn douar g.

Landbevölkerung b. (-) : tud diwar ar maez ls., tud a-ziwar ar maez ls., tud diwar ar maeziou ls., tud a-ziwar ar maeziou ls., maezidi ls., plouezidi ls., ploueziz ls., plouez ls., poblañs a zo o chom war ar ploue b., poblañs a zo o chom war ar maez b., poblañs ar maeziou b., poblañs vaeziat b. ; *ein großer Teil der Landbevölkerung wanderte aus den ländlichen Gebieten in die Städte ab*, un tamm mat eus poblañs ar maeziou a zivaezias evit mont e kêr da chom ha da labourat, didudañ a reas ar maeziou.

Landbewohner g. (-s,-) : maeziad g. [*liester maeziz*, maezidi, maeziaded], ploueziad g. [*liester ploueziz*, plouezidi, ploueziaded] ; *die Landbewohner*, an dud diwar ar maez ls., an dud diwar ar maeziou ls., an dud a-ziwar ar maez ls., an dud a-ziwar ar maeziou ls., ar vaezidi ls., ar vaeziaded ls., ar vaeziz ls., maeziz ls., ar blouezidi lis., ar bloueziz ls., ar blouez ls., ploueziz ls., plouez ls., ar bloueziaded ls., Yann Gouer g. ; *die Anzahl der Stadtbewohner übertrifft jetzt die der Landbewohner*, muoc'h a dud a zo e kêr bremañ eget war ar maez ; *zu dieser Zeit waren die Landbewohner besser dran als die Städter*, d'ar mare-se e oa klokoc'h an dud diwar ar maez eget an dud eus kêr.

Landbewohnerin b. (-,-nen) : maeziadez b., ploueziadez b.

Landbrot n. (-s) : bara-tiegezh g., bara-menaj g.

Landbrücke b. (-,-n) : strizh-douar g.

Ländchen n. (-s,-) : broig b., bro vihan b.

Landeanflug g. (-s,-anflüge) : [nij.] tostidigezh b., tostaat g.

Landebahn b. (-,-en) : [nij.] roudenn bradañ b., roudenn leuriañ b., roudenn douarañ b.

Landebrücke b. (-,-n) : [merdead.] kae dilestrañ g., kae divagañ g., adkae g.

Landedelmann g. (-s,-leute) : denjentil diwar ar maez g., denjentil a-ziwar ar maez g., tammig noblañs g., aotrou bihan b.

Landeerlaubnis b. (-,-se) : [nij.] aotre pradañ g., aotre leuriañ g., aotre douarañ g.

Landefähre b. (-,-n) : [egorlestr] ijinenn bradañ b., ijinenn leuriañ b., ijinenn douarañ b. ; *Mondlandefähre*, ijinenn da bradañ war al Loar b., ijinenn loarañ b.

Landefeld n. (-s,-er) : [nij.] tachenn douarañ b., tachenn leuriañ b., tachenn bradañ b.

Landeinsiedlerkrebs g. (-es,-e) : [loen.] krank-bigorn douar g., krank-bigornenn douar g., krank-koukou douar g. [*Coenobita clypeatus*].

landeinwärts Adv. : war-zu an diabarzhvro, war-zu an argoad, war-zu kalon ar vro, war-zu diabarzh ar vro, war-zu kreiz ar vro, da-gaout kreiz ar vro, war-gaout kreiz ar vro.

Landeklappen b. (-,-n) : [nij.] stalaf gorrekaat g., stalaf pradañ g., stalaf leuriañ g., stalaf douarañ g.

landen V.gw. (ist gelandet) : 1. [nij.] douarañ, pradañ, leuriañ ; *das Flugzeug landet*, pradañ a ra ar c'harr-nij, leuriañ a ra ar c'harr-nij, douarañ a ra ar c'harr-nij ; *der Fallschirmspringer landet am Strand*, leuriañ a ra an harzlammer war an draezhenn ; *auf dem Mond landen*, loarañ, pradañ war al loar ; *im Blindflug landen*, douarañ dall, douarañ dihedgwel ; 2. [merdead.] aochar, kostezañ, abourzhañ, divorañ, douarañ, dont en aod, P. tapout douar ; 3. degouezhout, disoc'h, erruout ; *in einem Wald landen*, degouezhout gant ur c'hoad, disoc'h en

ur c'hoad ; *der Wagen ist im Graben gelandet*, aet eo ar c'harr d'ar foz, aet eo ar c'harr-tan a-benn e-barzh ar c'hleuz ; 4. [dre skeud.] *im sicheren Hafen landen*, porzhiañ mat ; 5. P. *bei ihr kannst du nicht landen*, n'emaout ket war he lizheroù, n'emaout ket en he gras, n'he deus ket c'hoant ac'hanout, ne blijaz ket dezhi, n'emaout ket en he c'harantez, ganti n'emaout ket krog, n'he deus nep karantez ouzhit, gwel eo dit mont da lec'h all da fistoulat da lost.

V.k.e. (hat gelandet) : 1. dilestrañ, divagañ, diskargañ, divorañ, douarañ ; *Truppen landen*, dilestrañ (diskargañ, divagañ, divorañ, douarañ) soudarded ; 2. [dre skeud.] *einen großen Schlag landen*, *einen großen Coup landen*, *ein Millionending landen*, ober un taol ruz, ober un taol dreist, ober tro-vat, ober taol, ober ur mestr taol, ober un afer vat, dont un taol berzh kaer da vat gant an-unan, dont ur stropad da vat gant an-unan, dont un taol kaer da vat gant an-unan, dont un taol dis da vat gant an-unan, ober un ant mat, dont un taol strak da vat gant an-unan ; *einen Flop landen*, ober kazeg, chom kazeg, bezañ kazeg ganti, ober flagas, tapout ul louzenn, tapout ur pur, pakañ ur chupennad, kaout lamm, tapout ur skouarnad, kaout (pakañ, tapout) ur gwall zistro, kaout (pakañ, tapout) un distro lous, kaout (pakañ, tapout) un distro divalav, skeiñ hebiou.

Landen n. (-s) : 1. [merdead.] douarañ g., dilestrañ g., divagañ g., douaradur g., dilestradeg b., dilestradenn b., dilestradur g. ; 2. [nij.] pradañ g., leuriañ g., douarañ g. ; *das Abfliegen und das Landen*, an dibradañ hag an douarañ.

Landenge b. (-,-n) : strizh-douar g. [*liester strizhoù-douar*].

Landepiste b. (-,-n) : [nij.] leurenn bradañ b., roudenn leuriañ b., roudenn douarañ b.

Landepplatz g. (-es,-plätze) : [nij.] tachenn-nij b., nijva g., tachenn kirri-nij b., aerdachenn b., tachenn douarañ b., tachenn bradañ b., tachenn leuriañ b.

Länderdreieck n. (-s,-e) : [saozneg : *tri-border area*] trifoent g.

Ländereien ls. : douaroù ls., un douaroù g., un domani g., un douareg b., un dalc'h-douar g., douaroù font ls. ; *er besitzt Ländereien*, ur bechad mat a zouar a zo dezhañ, perc'henn eo war ur gont a zouar, ur gont a zouar a zo war e anv, douaroù a zo war e anv (en e gerz), piaouañ a ra douar, douaroù font en deus a-leve ; *Ländereien erwerben*, douaraoua ; *nach Ländereien Ausschau halten*, douaraoua ; *ich habe seine Ländereien gepachtet*, e zouaroù a zo ganin ; *sie sind einfach durch meine Ländereien gezogen*, ohne mich um Erlaubnis zu bitten, tremenet int war va douaroù hep o devout goulennet aotre diganin, tremenet int war va douaroù hep goulenn na diskenn, tremenet int war va douaroù hep goulenn na droed na koñje ganin, tremenet int war va douaroù hep va ferzh.

Länderfinanzausgleich g. (-s,-e) : [polit.] daskeitadur ar c'horvoderioù etre al Landoù (etre al Länder) g.

Länderkunde b. (-) : douaroniezh b., geografiezh b.

Länderspiel n. (-s,-e) : [sport] match etrebroadel g., krogad etrebroadel g.

Landesadel g. (-s) : [polit.] noblañs ar vro b.

Landesart b. (-,-en) : 1. spesad (plant pe loened) talvoudus evit ar vro a ranker gwareziñ g. ; 2. [dre astenn., *liester ebef*] doare ar vro g., uz ha kustum ar vro, boaz ha kustum ar vro, giz ar vro b., kustumañs b.

Landesaufnahme b. (-,-n) : arzremmañ g., arzremmadur g., sevel poentoù arzremmel g.

Landesbank b. (-,-en) : bank rannvroadel g.

Landesbeschreibung b. (-) : glennadurezh b., topografiezh b.

Landesbrauch g. (-s,-bräuche) : doare ar vro g., uz ha kustum ar vro, boaz ha kustum ar vro, giz ar vro b., kustumañs b.

Landesebene b. (-) : [polit.] *auf Landesebene*, e par al Land, e par al Landoù, e par al Länder, e live al Land, e live al Landoù, e live al Länder.

landeseigen ag. : ... a aparchant ouzh al Land, ... a aparchant ouzh ul Land.

Landesfarben ls. : **1.** livioù broadel ls. ; **2.** livioù al Land ls.

landesflüchtig ag. : [polit.] harluad ; *landesflüchtig werden*, mont en harlu (d'an harlu), divroañ.

Landesfürst g. (-en,-en) : [polit.] penntiern g.

Landesgrenze b. (-,-n) : harzoù ar vro ls.

Landeshauptmann g. (-s,-leute) : [Bro-Aostria] penn gouarnamant ur vro gevreet g., penn gouarnamant ul Land g.

Landeshauptfrau b. (-,-en) : [Bro-Aostria] penn gouarnamant ur vro gevreet g., penn gouarnamant ul Land g.

Landeshauptstadt b. (-,-städte) : penngêr b., kêr-benn b., kêrvamm ar vro b., penngêr al Land b., kêr-benn al Land b.

Landesherr g. (-n,-en) : [polit.] penntiern g., mestr ur vro g., mestr ur bobl g.

Landesherrlichkeit b. (-) : riegezh b., damani b.

Landesherrschaft b. (-,-en) : [polit.] **1.** ren g., renadur g., aotrouniezh b., beli b., riegezh tiriadel b. ; **2.** [*superioritas territorialis*] dreistbeli diriadel b. ; **3.** [dre astenn.] penntiern g., penntienned ls., rieien ls.

Landeshoheit b. (-) : [*superioritas territorialis*] dreistbeli diriadel b.

Landesinnere(s) ag.k. n. : diabarzhvro b., argoad g., kalon ar vro b., kreiz ar vro g., keinvro b., donvro b. ; *im Landesinneren*, en diabarzhvro, en douaroù, en argoad, e kalon ar vro, en diabarzh ar vro, e kreiz ar vro ; *das nordafrikanische Landesinnere*, ar bled g.

Landeskirche b. (-,-n) : [relij.] Iliz rannvroadel b., Iliz al Land b.

Landeskunde b. (-) : sevenadoniezh b.

landeskundig ag. : ... a anavez mat ar vro.

landeskundlich ag. : ... sevenadurezh, sevenadurezhel, sevenadoniezhel.

Landesliste b. (-,-n) : [polit., mouezhiadegoù] roll an danvez kannaded eus al Land g.

Landesmeister g. (-s,-) : [sport] kampion ar vro g.

Landesmeisterin b. (-,-nen) : [sport] kampionez ar vro b.

Landesobrigkeit b. (-) : [*superioritas territorialis*] dreistbeli diriadel b.

Landesplanungsbehörde b. (-) : renerezh an aveerezh g., renerezh an aveiñ g.

Landesrat g. (-s,-rätin) : [Bro-Aostria] ezel eus gouarnamant ur vro gevreet g., ezel eus gouarnamant ul Land g.

Landesrätin b. (-,-nen) : [Bro-Aostria] ezel eus gouarnamant ur vro gevreet g., ezel eus gouarnamant ul Land g.

Landesrecht n. (-s,-e) : lezennadur ur vro gevreet g., lezennadur ul Land g.

Landesregierung b. (-,-en) : gouarnamant ar rannvro g., gouarnamant al Land g., gouarnamant ur vro gevreet g.

Landessitte b. (-,-n) : doare ar vro g., uz ha kustum ar vro, boaz ha kustum ar vro, giz ar vro b., kustumañs b., boazioù ar vro ls. ; *nach Landessitte*, hervez ar c'hustum, hervez ar c'hiz, diouzh giz ar vro, diouzh uz ha kustum ar vro, diouzh boaz ha kustum ar vro.

Landessprache b. (-,-n) : yezh ar vro b.

Landesteg g. (-s,-e) : [merdead.] kae dilestrañ g., kae divagañ g.

Landesteil g. (-s,-e) : rannvro b., korn-bro g., kornad-bro g., korn-douar g., kornad-douar g., kornad g., korniad g., kordennad b., tiriad g., rannidir b., taread g., tolead g.

Landestracht b. (-,-en) : gwiskamant broadel g., gwiskamant hengounel ar vro g.

Landestrauer b. (-) : kañv er vro a-bezh g., kañv broadel g.

landesüblich ag. : diouzh giz ar vro, giz ar vro, diouzh uz ha kustum ar vro, diouzh boaz ha kustum ar vro.

Landesvater g. (-s,-väter) : [polit.] penntiern g.

Landesvermessung b. (-,-en) : glennadurezh b., topografiezh b.

Landesverrat g. (-s) : uheldreitoriezh b., uheldrubarderezh g.

Landesverräter g. (-s,-) : nac'her-e-vro g., trubard g., treitour g., uheldreitour g., uheldrubard g., mevel an estren g.

Landesverteidigung b. (-) : [lu] difenn broadel g., emzifenn broadel g.

Landesverwaltung b. (-,-en) : [polit.] melestradurezh b., mererezh-bro g.

Landesverweisung b. (-,-en) : forbannerezh g., bannerezh g., harluerezh g., argasidigezh b., isil g. ; *ewige Landesverweisung*, harlu hed-buhez g.

landesverwiesen ag. : harluat, skarzhet eus e vro, bannet, forbannet.

Landeswährung b. (-,-en) : moneiz ar vro g., moneiz broadel g.

Landeverbot n. (-s) : [nij.] berz leuriañ g., berz pradañ g., berz douarañ g., difenn leuriañ g., difenn pradañ g., difenn douarañ g., difenn da leuriañ g., difenn da bradañ g., difenn da zouarañ g.

Landfahrer g. (-s,-) : kantread g., kantreour g.

LandfahrerIn b. (-,-nen) : kantreadez b., kantreourez b.

Landfleischer g. (-s,-) : boser g.

Landflucht b. (-) : divaeziadeg b., divaeziadenn b., divaeziañ g., divaeziadur g.

landflüchtig ag. : [polit.] harluad ; *landflüchtig werden*, mont en harlu (d'an harlu), divroañ.

Landform b. (-,-en) : [douarouriezh] stumm douarel g. ; *glaziale Landform*, stumm skornredel g.

Landformenkunde b. (-) : geomorfologiezh b., douarstummadurezh b.

Landfrau b. (-,-en) : maeziadez b., ploueziadez b.

landfremd ag. : estren, arallvro, divroat, a-vaez-bro, a-ziavaez, ... n'eo ket eus ar vro.

Landfriede g. (-ns) / **Landfrieden** g. (-s) : **1.** peoc'h g., surentez foran b., urzh foran g. ; **2.** [dre skeud.] *ich traue dem Landfrieden nicht*, sioul eo an traoù evel glaou bev dindan al ludo, m'eus aon - me a gav din ez eo gwelloc'h chom war var a zroug (chom war hon diwall, chom war evezh) - diskred am eus - disfiz am eus.

Landfriedensbruch g. (-s,-brüche) : [gwir] felladenn a-enep an urzh foran b., direizhamant an urzh foran g.

Landfriedensstörer g. (-s,-) : direnker an urzh foran g., fourgaser g., kabaduilher g., kabaler g., hader drailh g.

Landfrosch g. (-es,-frösche) : [loen. *Rana temporaria*] skignan g. [*liester* skignaned], glesker g. [*liester* gleskered], gwesklev g. [*liester* gwesklev].

Landfunk g. (-s) : abadenn skingomz diwar-benn al labour-douar b.

Landgang g. (-s,-gänge) : [merdead.] koñje da zilestrañ g., koñje da vezañ en douar g., koñje da chom en aod g. ; *eine Sauf tour beim Landgang machen*, ober ur bordead, bezañ war jel.

Landgasthaus n. (-es,-häuser) : ostaleri b. ; *Bauernhof mit Landgasthaus*, feurm-ostaleri b.

Landgeistliche(r) ag.k. g. : [relij.] person a-ziwar ar maez g., pastor a-ziwar ar maez g.

Landgemeinde b. (-,-n) : kumun vihan a-ziwar ar maez b., parrez vihan a-ziwar ar maez b.

Landgericht n. (-s,-e) : [gwir] 1. lez-varn al Land b., lez-varn ensav meur b., lez-varn goueriel b. ; 2. [istor] prezidial g. [*liester* prezidialoù].

landgestützt ag. : [lu] staliet war an douar, diazezet war an douar.

Landgewinnung b. (-,-en) : gounezidigezh douar diwar ar mor b., polderadur g., polderaat g.

Landgrabbing n. (-s) : douaraoua g.

Landgraf g. (-en,-en) : [istor] kont-meur g., landgrav g. [*liester* landgraved].

Landgrafschaft b. (-,-en) : 1. [bro] landgravelezh b. ; 2. [briegerzh] landgraviel b.

Landgut n. (-s,-güter) : douaroù ls., damani b., domani g., domaniezh b.

Landhaus n. (-es,-häuser) : pennti g. [*liester* penntiez, penntier, penntioù], ti war ar maez g., ti war ar ploue g., kenkiz g./b., porzh g., noblañs b., pavilhon g. ; *kleines Landhaus*, pennti g. ; *vornehmes Landhaus, feudales Landhaus*, ti an aotrou g., ti aotrounez g., maner g., noblañs b. ; *großes typisches Landhaus aus dem 17. Jahrhundert in der Gegend um Saint-Malo*, malaouadenn b.

Landhäuschen n. (-s,-) : ti bihan war ar maez g., ti bihan war ar ploue g., pennti g. [*liester* penntiez, penntier, penntioù].

Landheer g. (-n,-en) : [lu] arme-zouar b.

Landhockey n. (-s) : [sport, Bro-Suis, Bro-Aostria] hoke g., hoke war leton g.

Landindustrie b. (-) : industriezh c'hounezel b., greanterezh gounezel g.

Landivisiau n. : Landivizio b. ; *Mann aus der Gegend um Landivisiau*, Chelgenn g. [*liester* Chelgenniz] ; *Tracht aus der Gegend um Landivisiau*, dilhad chelgenn g.

Landjäger g. (-s,-) : archer g.

Landjägeri b. (-) : archeriezh b.

Landjugendbewegung b. (-) : [relij., istor] *die Katholische Landjugendbewegung*, Yaouankizoù Katolik ar Maezioù ls. [YKAM] ; *Mitglied der Katholischen Landjugendbewegung*, ykamiad g. [*liester* ykamiz].

Landjunker g. (-s,-) : denjentil diwar ar maez g., denjentil a-ziwar ar maez g., tammig noblañs g., aotrou bihan b.

Landkarte b. (-,-n) : kartenn douaroniezh b. ; *eine Landkarte mit einer Legende versehen*, leadellañ ur gartenn, lakaat un alc'hwez d'ur gartenn.

Landkartenzeichnung b. (-,-en) : sevel kartennoù g., kartenniñ g.

Landkreis g. (-es,-e) : [polit.] kanton g., arondisamant g.

Landkresse b. (-) : [louza.] beler-douar str.

Landkrieg g. (-s,-e) : brezel war zouar g.

landläufig ag. : diouzh giz ar vro, diouzh uz ha kustum ar vro, diouzh boas ha kustum ar vro, boas ; *landläufige Ansicht*, savboent a zo boutin d'ul lodenn vras eus tud ar vro g., savboent a vez klevet aliesik a-walc'h er vro g. ; *landläufiger Ausdruck*, trienn sonnet b., tro-lavar voutin b., tro-lavar arver b., trienn voas b.

Landleben n. (-s) : buhez war ar maez b., buhez war ar ploue b. ; *auf Landleben umstellen*, plouekaad ; *sich auf Landleben umstellen*, plouekaad.

Landleberpastete b. (-,-n) : [boued] fourmaj rous g., formaj rous g., fourmaj kig g., formaj kig g.

Landleute ls. : tud a-ziwar ar maez ls., tud diwar ar maez ls., tud diwar ar maezioù ls., tud a-ziwar ar maezioù ls., maezidi ls., maeziaded ls., maeziz ls., plouezidi ls., ploueziz ls., ploueiz ls., ploueziaded ; *die Landleute*, an dud diwar ar maez ls., an

dud diwar ar maezioù ls., an dud a-ziwar ar maez ls., an dud a-ziwar ar maezioù ls., ar vaezidi ls., ar vaeziaded ls., ar vaeziz ls., maeziz ls., ar blouezidi ls., ar bloueziz ls., ar bloueiz ls., ploueziz ls., ploueiz ls., ar bloueziaded ls., Yann Gouer g.

Ländler g. (-s,-) : [dañs] tirolanenn b.

ländlich ag. : ... ar maezioù, ... a-ziwar ar maez, ... a-ziwar ar ploue, ... diwar ar maez, ... diwar ar ploue, maeziadel, maeziat, ploueziat ; *ländliche Gegend*, maezioù ls., ardremez ar maezioù g. ; [kegin.] *ländliches Büfett*, taoliad ar maezioù b., taoliad Yann Gouer b. ; *einen ländlichen Charakter verleihen*, plouekaad ; *ländlich werden*, plouekaad.

landlos ag. : 1. dizouar ; *landloser Bauer*, kouer diatant g., kouer dizouar g. ; 2. ezdouar ; *landlose Tierproduktion*, sevel-loened ezdouar g.

Landluft b. (-) : 1. aer a-ziwar ar maez b./g., aer diwar ar maez b./g. ; 2. [dre fent] c'hwez vat dour Kernaou eus ar c'hraou b., c'hwez vat an dour benniget eus piñsin al loened g.

Landmacht b. (-,-mächte) : 1. [polit.] bro gevandirel galloudus b. ; 2. [lu] arme-zouar b.

Landmann g. (-s,-leute) : 1. maeziad g. [*liester* maeziz, maezidi, maeziaded], ploueziad g. [*liester* ploueziz, plouezidi, ploueziaded] ; 2. [barzh.] gounideg g., labourer-douar g.

Landmarke b. (-,-n) : [merdead.] arouez-aod b., merk g. ; *sich an den Landmarken orientieren*, kemer merkoù en douar.

Landmaschine b. (-,-n) : [labour-douar] mekanik labour-douar g., ijinenn labour-douar b.

Landmeile b. (-,-n) : miltir g., mildouar g., mil-hed g.

Landmesser g. (-s,-) : gwalennataer g., rahouenner g., mentoniour g., muzulier g.

Landmine b. (-,-n) : [lu] min enepden g.

Landnahme b. (-) : douaraoua g.

Landnelke b. (-,-n) : [louza.] jenofil str.

Landotter g. (-s,-) : [loen.] dourgi g. [*liester* dourgon], ki-dour g. [*liester* chas-dour], kazh-dour g. [*liester* kizhier-dour] ; *die Bejagung von Landottern*, an dourgonaez g.

Landpacht b. (-,-en) : feurm g., koumanant g. ; *Landpacht ohne Wohn- und Wirtschaftsgebäude*, domani-douar g., domani ar gwir g., domani hep ar barr g.

Landpartie b. (-,-n) : tro war ar maez b., troiaded war ar ploue b. ; *eine Landpartie machen*, mont asambles war ar maez da bourmen.

Landpastete b. (-,-n) : [kegin.] formaj rous g.

Landpfarrer g. (-s,-) : [relij.] person a-ziwar ar maez g., pastor a-ziwar ar maez g.

Landplage b. (-,-n) : gwalenn b., gwalennad b., reuz g., reuziad g., prendenn g., gouli g., gloaz b., gwallreuz g., gwall g. ; [relij.] *ägyptische Landplagen*, gwalinier Bro-Egipt ls., gloazioù Bro-Egipt ls. ; *die zehn ägyptischen Landplagen*, an dek gwalenn a Egipt ls., an dek gloaz a Vro-Egipt ls. ; *die drei schlimmsten Landplagen, die uns Gott schicken kann : der Krieg, die Pest und die Hungersnot*, teir gwalenn Doue : ar brezel, ar vosenn hag ar gemez.

Landpolizei b. (-) : archeriezh b.

Landpomeranze b. (-,-n) : [goapaus] *eine Landpomeranze*, un inosantez koant eus diwar ar maez b., ur goantenn eus Kerwazi b., buoc'hig an Aotrou Doue b.

Landpraxis b. (-,-praxen) : [mezeg.] kabined mezegiezh war ar maez g., kuzulva mezeg war ar maez g.

Landrat¹ g. (-s,-räte) : [Bro-Suis] Kuzul-Meur ar C'hanton g.

Landrat² g. (-s,-räte) : 1. [polit.] isprefed g., melestrour ar ranndir g. ; 2. [Bro-Suis] kuzulier-kanton g.

Landrätin b. (-,-nen) : 1. [polit.] isprefedez b., melestrourez ar ranndir b. ; 2. [Bro-Suis] kuzulierez-kanton b.

Landratte b. (-,-n) : [merdead.] P. argoader g. [*liester* Argoaderien], argoadad g. [*liester* argoadiz], plouead g. [*liester* ploueiz].

Landraubtier n. (-s,-e) : [loen.] fisiped g. [*liester* fisipeded].

landrechtlich ag. : [gwir, istor] ... a sell ouzh ar c'hod keodedel, ... a sell ouzh an dezveg keodedel.

Landreform b. (-) : adaoz an douaroù g., adaoz ar glad b., adreizh an douaroù g., adlodennañ g.

Landregen g. (-s,-) uzenn b., stufagn g., ailhenn b. : *feiner Landregen*, lugachenn b., libistrenn b., litenn b., glav tanav g., glav plaen g., glav bihan g., glizhenn b., glav-kemener g., avel lart g., glavig g., glav munut g., glav tamouezet g., glebiadenn b., glizhaj g., glizhetez b., lusenn b., amzer lous g., amzer dampous b., amzer vrein g., amzer c'hleb g.

Landreise b. (-,-n) : 1. beaj dre zouar b., beaj diwar zouar b. ; *eine Landreise unternehmen*, mont da veajiñ dre zouar, mont da veajiñ diwar zouar ; 2. beaj war ar maez b.

Landrichter g. (-s,-) : [istor, gwir] barner e lez-varn al Land g., barner el lez-varn gourieriol g., barner el lez-varn ensav meur g.

Landrücken g. (-s,-) : uheldirioù ls., uhelioù ls.

Landschaft b. (-,-en) : 1. dremmvro b., gweledva g., taolennad b. ; *die herrlichsten Landschaften der Welt*, gweledvaou meurdezusañ ar bed ls. ; *ich war von der Schönheit dieser Landschaft überwältigt*, mezevellet e voe va daoulagad gant kened ar gweledva meurdezus-se, mezv e oan gant kened ar gweledva meurdezus-se ; *ein herrlicher Blick auf die Landschaft bot sich unseren Augen*, ur gwel kaer-meurbet (ur gweled kaer-meurbet, un dremmvro veurdezus, ur gwel eus ar c'haerañ, ur gwel eus an dudiusañ, un daolenn gaer) en em lede dirazomp, pebezha taol-lagad kaer war ar vro en em lede dirazomp, un daolenn eus ar re gaerañ en em lede dirazomp ; *die Augen labten sich an dem herrlichen Blick auf die Landschaft*, en em zudiañ a rae an daoulagad o sellet ouzh ur gweledva ken brav, bourrañ a rae an daoulagad o sellet ouzh ur gweledva ken kaer, flouret e veze an daoulagad gant ur gwel ken kaer, ar gwel eus ur c'hornbro ken kaer a zudie an daoulagad ; *die Ferienhäuser zersiedeln die Landschaft an der Küste*, an arvor a zo debret gant an tiez hañv ; *dichter Flockenfall verschleiert die Landschaft*, garzhet eo an dremmwel gant an erc'h o kouezhañ stank ha pounner, mouchet eo ar gwel (ar gweled) gant an erc'h o kouezhañ a valzennoù stank ; 2. [dre astenn.] bro b., kornad g., korniad g., korn-bro g., kornad-bro g., korn-douar g., kornad-douar g., glenn g., kontre g., kontread g., kordennad b., taread g. ; 3. bed g., ardremez g. ; *Medienlandschaft*, bed ar mediaoù g., ardremez ar mediaoù g., yoc'hstlennva g. ; *audiovisuelle Landschaft*, kleweledva g. ; 4. arvestva g. ; *Parteienlandschaft*, arvestva politikel g.

Landschaffer g. (-s,-) : [livour] gweledvaour g.

landschaftlich ag. : 1. a-fet dremmvro, a-fet gweledva, ... a sell ouzh an dremmvro, a sell ouzh ar gweledva, a sell ouzh an ardremez ; 2. [polit., yezh.] rannvroel.

Landschaftsarchitekt g. (-en,-en) : liorzhawour g.

Landschaftsbild n. (-s,-er) : taolenn dremmvro b., taolenn weledva b.

Landschaftsgärtner g. (-s,-) : liorzhawour g., savour ardremez g.

Landschaftsgärtnerin b. (-,-nen) : liorzhawourez b., savourez ardremez b.

Landschaftsmaler g. (-s,-) : [livour] gweledvaour g.

Landschaftsmalerin b. (-,-nen) : [livourez] gweledvaourez b.

Landschaftspflege b. (-) : / **Landschaftsschutz** g. (-es) : gwarez an ardremezioù g., gwarez an dremmvroioù g., gwarez ar gweledvaou g.

Landschaftsschutzgebiet n. (-s,-e) : lec'hienn natur gwarezet b., lec'hienn warezet b., lec'hienn rummet b., takad gwareziñ an ardremez g.

Landscheide b. (-,-n) : bevenn un dachenn-douar ls., bevenn un tiriad b.

Landschildkröte b. (-,-n) : [loen.] baot zouar b., baot douar b.

Landschule b. (-,-n) : skol a-ziwar ar maez b., skol war ar maez b.

Landsegeln n. (-s) : [sport] kirri-dre-lien ls.

Landsegler g. (-s,-) : [sport] 1. karr-dre-lien g. ; 2. levier ur c'harr-dre-lien g.

Landser g. (-s,-) : [lu] soudard g., Yann soudard g., skalf g. [*liester* skalfed].

Landshoheit b. (-) : [*superioritas territorialis*] dreistbeli diriadel b.

Landsitz g. (-es,-e) : ti an aotrou g., ti aotrounez g., maner g., noblañs b., douaroù ls., damani b., domani g., domaniezh b., kenkiz g./b. ; *einen Landsitz plündern*, riñsañ ur maner, laerezh ur maner ; *sein Landsitz lag nicht einmal eine Meile vom Schloss entfernt*, ul levig hent a oa etre e vaner hag ar c'hastell.

Landsknecht g. (-es,-e) : 1. [istor] laskaned g. [*liester* laskaneded] ; 2. [kartoù] *Landsknecht spielen*, c'hoari laskaned ; 3. [dre skeud.] *er fluchte wie ein Landsknecht*, touiñ a rae Doue evel ur Sarazin (evel un diaoul), mallozhiñ a rae ken na sponte ar brini, touiñ a rae Doue evel un diloster chas, pec'hñ pep ger a rae, sakreal ha foudrasañ a rae evel ur charretour a vez chomet e garr el lagenn (e-giz ul loman a vez skoet e lestr war an traezh) (Gregor).

Landsmann g. (-s,-leute) : kenvroad g. [*liester* kenvroidi, kenvroiz], paotr va bro g., broad g. [*liester* broidi, broiz], bro g. [*liester* broiz, broeziz], plouead g. [*liester* ploueiz] ; *meine Landsleute*, tud va bro ls., va broiz ; *das ist ein Landsmann von mir*, kenvro eo ganin, hennezh a zo bro din ; *egal, ob sie Fremde oder Landsleute sind, sie werden gleich behandelt*, daoust pe int a zo estrenien pe tud eus ar vro, graet e vo heñvel outo - amañ, disheñvel ebet etre estrenien ha tud eus ar vro.

Landsmännin b. (-,-nen) : kenvroadez b., plac'h va bro b., broadez b.

landsmännisch ag. : ... kenvroad, ... kenvroidi, kenvroadel.

Landsmannschaft b. (-,-en) : 1. kenvroadelezh b. ; 2. kevredigezh kenvroidi b., kevredigezh kenvroiz b., kevredigezh divroidi o tont eus an hevelep bro b.

Landspitze b. (-,-n) : beg-douar g., kab g., penn g., pennroz g., penn-tir g., begenn b. ; *eine Landspitze umschiffen*, *eine Landspitze umsegeln*, c'hoari an dro d'ur c'hav, c'hoari an dro d'ur beg-douar, tremen a-vaez d'ur beg-douar.

Landstände ls. : [istor, polit.] breujoù al Landoù ls., breujoù al Länder ls.

Landstraße b. (-,-n) : 1. hent a-eilrenk g., hent a-ziwar ar maez b., karront b. ; *da, wo sich die Landstraße und die Bahnlinie kreuzen*, e kej an hent kirri ouzh an hent-houarn ; 2. hent e dalc'h ul Land g. ; 3. hent-bras g.

Landstreicher g. (-s,-) : kanteer g., baleantour g., baleant g. [*liester* baleanted], baleer-bro g., redeer-bro g., foeter-hent g., foet-bro g., foeter-bro g., galouper g., galouper-bro g., galouper-hent g., galouper-poullou g., trimarder g., Yann drotaj g., redeer-poullou g., chiminaou g., chilpetaer g., truant g., distaoladenn b., redeer-e-revr g., forbann g.

Landstreichei b. (-) : baleantañ g., baleerezh g., galouperezh g., red-bro g., kanteerezh g., kantreadeg b.

Landstreicherin b. (-,-nen) : foeterezh-vro b., foeterezh-hent b., galouperezh-vro b., Mari drotaj b., rederezh-vro b., rederezh-poullou b., distaoladenn b.

Landstreitkräfte ls. : [lu] nerzhioù an arme-zouar ls., nerzhioù an tirlu ls., arme-zouar b., tirlu g.

Landstrich g. (-s,-e) : bro b., komad g., korniad g., korn-bro g., komad-bro g., korn-douar g., komad-douar g., glenn g., kontre g., kontread g., kordennad b., taread g.

Landsturm g. (-s,-stürme) : [lu, istor] landwehr b., adarme-zouar b., arme-dachenn b.

Landtag g. (-s,-e) : 1. [ensavadur] Landtag g., Kuzul ar Vro g., Breujoù ls., Breudoù ls., Parlamant al Land g., Dieta b., Dael b. ; 2. [savadur] ti al Landtag g., Parlamant g., Breudoù ls., Breujoù ls.

Landtagswahl b. (-,-en) : dilennadeg evit kas kannaded d'al Landtag b., mouezhiadeg evit kas kannaded d'al Landtag b.

Landtruppen ls. : [lu] soudarded an arme-zouar ls., soudarded an tirlu ls.

Land- und Wassertier n. (-s,-e) : [loen.] ueanalad g. [*liester* ueanaladed], divelfennad g. [*liester* divelfenn aded], divelfenneg g. [*liester* divelfenneged], amfibian g. [*liester* amfibianed].

Landumlegung b. (-,-en) : [Bro-Suis, labour-douar] adlodennañ an douaroù g., adlodennadur an douaroù g.

Landung b. (-,-en) : 1. [nij.] pradañ g., leuriañ g., douarañ g., douaradur g. ; *glatte Landung*, pradañ aes (dibistig, distrafiuilh, hep gaou na tro fall ebet, kuit a zroug, brav ha kempenn, rez) g. ; *die Maschine setzt zur Landung an*, war bradañ emañ an nijerez ; *auf dem Flugdeck eines Flugzeugträgers landen*, pontañ ; *Landung auf einem Flugzeugträger*, pontañ g., pontadur g. ; 2. [merdead.] douarañ g., dilestrañ g., dilestradur g., divagañ g., douaradur g., douaraj g., dilestradeg b., dilestradenn b., dilestradur g., diskenn g. ; *die Landung der Alliierten*, dilestradeg ar Gevredidi b., dilestradeg ar Re Gevredet b.

3. [sport] kouezh g. ; *der Anlauf, der Absprung, die Flugphase und die Landung*, al lañs, al lusk, an dibrad hag ar c'houezh.

Landungsboot n. (-s,-e) : [merdead.] kobar dilestrañ b., bag dilestrañ b.

Landungsbrücke b. (-,-n) : kae dilestrañ g., kae divagañ g., adkae g., kae lestrañ g.

Landungsgestell n. (-s,-e) : [nij.] redell g., leurier g., kilhorou douarañ ls., kilhorou pradañ ls., kilhorou leuriañ ls.

landungsgünstig ag. : denesaus, nesadus, tostaous, mat evit douarañ.

Landungsplatz g. (-es,-plätze) : [merdead.] kae-dilestrañ g., kae divagañ g., kae-lestrañ g.

Landungsseil n. (-s,-e) : [nij.] kordenn aervag b., fun aervag b.

Landungssteg g. (-s,-e) : [merdead.] kae-dilestrañ g., kae divagañ g., kae-lestrañ g.

Landungsstelle b. (-,-n) : [merdead.] kae-dilestrañ g., kae divagañ g., kae-lestrañ g.

Landungstruppen ls. : soudarded prest da zilestrañ ls., soudarded dilestret ls., soudarded an dilestradeg ls.

Landurlaub g. (-s,-e) : [merdead.] koñje da zilestrañ g., koñje da vezañ en douar g., koñje da chom en aod g.

Landverkehr g. (-s) : treuzdougen dre zouar g.

Landvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] labous douar g.

Landvogt g. (-s,-vögte) : [istor] gouarner ur vro g., provost g., beli g., alouer g.

Landvogtei b. (-,-en) : [istor, gwir] prezidial g. [*liester* prezidialoù].

landwärts Adv. : war-zu an douar-bras, war-zu an aod, war-gaout an douar-bras, da-gaout an aod, war-gaout an aod.

Landweg g. (-s,-e) : 1. karront g. ; 2. *auf dem Landweg*, dre zouar, diàr zouar.

Landwehr b. (-) : [lu, istor] 1. landwehr b., adarme-zouar b., arme-zouar b., arme-dachenn b. ; 2. kae-difenn g., argae g., kaeadenn b.

Landwehrbereich g. (-s,-e) / **Landwehrbezirk** g. (-s,-e) : [lu] rannbarzh vilourel b.

Landwein g. (-s,-e) : [gwin] gwin bro g. ; *hiesiger Landwein*, gwin diouzh ar vro g., gwin eus ar vro g.

Landwind g. (-s,-e) : avel zouar g., avel a-zouar g., avel dialaez g., avel diamont g. ; *abendlicher leichter Landwind*, kleizenn b.

Landwirbeltier n. (-s,-e) : [loen.] pevarezeleg g. [*liester* pevarezeleged].

Landwirt g. (-s,-e) : tiegezhour g., tiekaer g., kouer g., koueriad g., ploueziad g., peizant g., labourer-douar g., gounideg g., gounider g., tieg g. [*liester* tieien], menajer g., feurmer g., metaer g., merour g., lazher touseg g., troc'her buzbug g. ; *reicher Landwirt*, kouilh g. [*liester* kouilhejen] ; *Landwirt sein*, derc'hel douar, derc'hel menaj, derc'hel feurm, derc'hel un atant, menajiñ, kunduiñ ur feurm, kouardiñ, peizantal, tiekaat, atantiñ ; *akademischer Landwirt, Diplomlandwirt*, ijinour gounezoniour g., douarc'hounezour g., gounidegour g.

Landwirtin b. (-,-nen) : tiegezhouez b., tiekaerez b., kouerez b., koueriadez b., ploueziadez b., peizantez b., labourerez-douar b., gounidegez b., gouniderez b., tiegez b.

Landwirtschaft b. (-) : *die Landwirtschaft*, al labour-douar g., al labourerezh-douar g., gounidegezh an douar b., an tiekaat g., ar gounezerezh-douar g., ar gounit douar g. ; *Mechanisierung der Landwirtschaft*, ardivinkadur ar gounit douar g. ; *kollektive Landwirtschaft*, kengounezerezh-douar g. ; *Landwirtschaft betreiben*, tiekaat, atantiñ, kouardiñ, peizantal, gounit douar, labourat douar, bevañ diwar al labour-douar ; *auf den Eigenbedarf ausgerichtete Landwirtschaft*, labour-douar bevidik g., labour-douar emvevañ g. ; *integrierte Landwirtschaft*, labour-douar enframmet g. ; *konventionelle Landwirtschaft*, labour-douar dindan gontrad g., labour-douar kenouestlet g. ; *kommerzielle Landwirtschaft*, labour-douar kenwerzhel g. ; *spekulative Landwirtschaft*, labour-douar trafikere g. ; *intensive Landwirtschaft*, gounidegezh askoridik b., labour-douar askoridik g., gounezerezh askoridik g. ; *extensive Landwirtschaft*, gounidegezh astennidik b., labour-douar astennidik g., gounezerezh astennidik g.

landwirtschaftlich ag. : ... labour-douar, ... al labour-douar, gounezel, gounidegezhel, ... gounit douar, ... ar gounit douar ; *landwirtschaftliche Bevölkerung*, poblañs ar gouerien b. ; *landwirtschaftlicher Betrieb*, stal labour-douar b., embregerezh labour-douar g., embregerezh gounezel g., P. tachenn b. ; *landwirtschaftlicher Lehrbetrieb*, atant-skol g. ; *landwirtschaftliche Experimentierstation, landwirtschaftliche Versuchstation*, atant armodiñ g. ; *landwirtschaftlicher Musterbetrieb*, atant skouer g. ; *landwirtschaftlicher Familienbetrieb*, tiegezh g., P. menaj g. ; *einen landwirtschaftlichen Familienbetrieb führen*, tiekaat, atantiñ, derc'hel tiegezh, derc'hel merouri, derc'hel douar, derc'hel feurm, derc'hel menaj, menajiñ, kunduiñ ur feurm ; *das würde die landwirtschaftlichen Betriebe in finanzielle Schwierigkeiten bringen*, kement-se a lakafe start teñsorerezh an antatoù ; *landwirtschaftliche Produktion, landwirtschaftliche Erzeugung*, kenderc'h gounezel g. ; *landwirtschaftliches Produkt*, kenderc'had o tont eus al labour-douar g. ; *landwirtschaftliches Erzeugnis aus der Pflanzenproduktion*, gounezad g. ; *landwirtschaftliche Maschine*, mekanik labour-douar g., ijinenn labour-douar b., ijinenn gounit-douar b. ; *die landwirtschaftlichen Maschinen, die landwirtschaftlichen Geräte, die landwirtschaftliche Ausrüstung*, ar binviadur

gounezel g., ar binvioù gounit douar ls., ar binvioù labourat douar ls. ; *landwirtschaftliche Nutzfläche*, gorread douar gounid g., gorread labour-douar talvoudus g., douaroù gounezet ls. ; *Aufgabe landwirtschaftlicher Nutzflächen*, dic'hounid g. ; *landwirtschaftliche Ableitungen*, distaolioù al labour-douar ls.

Landwirtschaftsausstellung b. (-,-en) : saloñs al labour-douar g.

Landwirtschaftsbetrieb g. (-s,-e) : stal labour-douar b., embregerezh labour-douar g., embregerezh gounezel g., P. tachenn b. ; *Landwirtschaftsbetrieb im Staatsbesitz*, atant Stad g.

Landwirtschaftsgymnasium n. (-s,-gymnasien) : lise labour-douar g.

Landwirtschaftskammer b. (-,-n) : kambr al labour-douar b.

Landwirtschaftskunde b. (-) : gounezoniezh b., agronomiezh b.

Landwirtschaftsmanager g. (-s,-) : agroembreger g., gounezembreger g.

Landwirtschaftsmesse b. (-,-n) : saloñs al labour-douar g.

Landwirtschaftsunternehmer g. (-s,-) : agroembreger g., gounezembreger g.

Landwirtschaftswettbewerb g. (-s,-e) : priziadeg labour-douar b.

Landzipfel g. (-s,-) : beg-douar g., kab g., penn-tir g.

Landzunge b. (-,-n) : stec'henn douar b., strizh-douar g., erv g. [*liester* ervioù].

lang¹ ag. : 1. [en egor] hir ; *sehr lang*, hir-mat, hir-hir, hir-espar ; *ziemlich lang*, hirik ; *viel zu lang*, re hir en holl ; *ein bisschen zu lang*, ul lastez re hir ; *so lang !* keit-se ! ; *so lang wie*, keit ha, ken hir ha, a hed gant ; *gleich lang*, keit-ha-keit, ken hir ha ken hir, keit, ken hir all ; *nicht gleich lang sein*, bezañ digeit ; *länger als*, hiroc'h eget ; *langes Haar*, blev hir str. ; *langer Weg*, hent hir g. ; *lange Beine*, divhar (divesker, pavioù, daoubav, pivier) hir ls. ; *so lang ist das Ding*, en hed-se emañ ; *wie lang ist dieser Acker* ? pegeit eo ar park-se ? ; *es ist einen Fuß lang*, an dra-se a zo un troatad ennañ ; *wie lang ist diese Mauer* ? pegeit eo ar voger-se ? ; *das Haus ist zwölf Meter lang*, daouzek metrad hed (hirder, a hed, a hirder, a hirded) a zo gant an ti, daouzek metr a zo d'an ti, e daouzek metrad hed eo an ti, an ti a zo daouzek metrad hed ennañ ; *dreieinhalb Meter lang*, tri metr hanter hed, tri metrad hanter hed, tri metr hanter a hed ; *drei Meter breit und ebenso lang*, tri metrad a ledander ha kement all a hed ; *trotz der langen Strecke*, die er zurückzulegen hatte, kam er ziemlich früh heim, pegeit bennak e voe an hent e tegouezhas abred a-walc'h er gêr ; *dieser Weg ist genauso lang wie der andere*, keit eo an hent-mañ hag an hini all ; *dieses Messer ist aber lang !* ar gontell-se a zo un hed enni ! ; *so lang war sie !* gant an hir ma oa ; *unheimlich langer Hals*, gouzoug keit hag ac'hanen da warc'hoazh g. ; *die Giraffe hat einen sehr langen Hals*, ar jirafenn a zo dezhi ur gouzoug hir-espar ; [dre skeud.] *etwas auf die lange Bank schieben*, mont ruz-diruz gant udb, mont a-ruz (war-stlej, goustadik) d'udb, lakaat an amzer da vont hebiou, sachañ war a-dreñv, daleañ udb, daleañ d'ober udb, goulerc'hin d'ober udb, deren udb, dereniñ udb, pellaat udb, lakaat udb da badout, lezel udb d'ober, gortoz evit ober udb betek ma savo ul loar nevez e ti ar gemenerien, gortoz an devezh goude biken evit ober udb, kas udb da ouel sant Bikenig, gortoz evit ober udb ken na vo lidet sant Bikenig, gortoz betek trompilh ar Varn a-raok ober udb, ober udb gant lentegezh (Gregor) ; *etwas von langer Hand vorbereiten*, itrikañ udb abaoe pell, bezañ bet lakaet an toaz e go a-bell 'zo ; *er hat einen langen Arm*, penn-brec'h en deus, hiroc'h eo e vrec'h eget e vañch, hir eo e vrec'h, hir eo e askell, brav e oar keinañ, mat eo da geinañ, keinet mat eo, kreñv eo

e gein, kreñv eo e chouk, ur stekiñ mat a zen eo ; *lange Finger haben*, bezañ hir e ivinoù, bezañ tomm e zorn (kromm e vizied, kamm e vizied), bezañ gouenn laer en an-unan, na vezañ laer a hanter, bezañ laer evel an dour, bezañ laer pe laeroc'h, bezañ ken laer hag ur c'hazh, bezañ laer evel ur c'hazh, bezañ laer evel ur frav, bezañ laer evel frav, bezañ laer evel ul Leonad, kaout daouarn skragh, na vezañ berr war ar c'hrog, bezañ rip, kammañ e vizied ; *er zog ein langes Gesicht*, kouezhañ a reas e veudig en e zorn, ober a reas beg a-dreuz, ober a reas penn du, ober a reas ur penn kozh, ober a reas kozh vin, ober a reas ur fri minaoed, dont a reas kozh e benn, dont a reas ur bod-spern war e dal, teñval e teuas e benn da vezañ, trist e teuas da vezañ evel ur pesk en ur bod lann, mantret (trist) e teuas da vezañ evel Doue Pleuveur p'en devez bet ur c'hofad yod ed-du d'e goan, dont a reas nec'h hag enkreiz en e gerc'henn, dont a reas hir e vailh, dont a reas hir e fri, ne oa ket doare ar friko warnañ, karget e oa e vazh a spern ; P. *sie ist lang wie eine Bohnenstange*, ur bikolenn vaouez a zo anezhi, bras eo evel ur skeul, ur gazeg a zo anezhi, honnezh a zo ur berchenn b., un hirlatenn a blac'h a zo anezhi ; *ein langer Laban*, eine *lange Latte*, un diskrouger anduilh g., ur ramz treut-gagn g., ur vazh wisket b., un den hir ha moan evel ar wall-amzer, ur berchenn b., ul lañsadenn b., ul lañsenn b., ur paotr korfet evel ur gouarc'henn g., ur pezh pikol den bras g., un dreustel b., ur skipard a zen g., ur skrifelleg g., ur skilfenn a baotr b., ur c'horf mat a zen g., ul langouineg g., ur moanard g., ur skarineg g., ur skrilh g., un dreustenn b., ur gaoleg g., ul louaneg g., ul lank g., ur tamm mat a zen g., ur freilhenneg g., ur skeul vabu b., ur baluc'henn b., unan bras evel ur skeul g., ur peulvan g. (Gregor), ur pezh jekenn a baotr b., P. ul lahir g., ur paotr toullet uhel g. ; *er ist so dumm wie er lang ist*, bez' eo ken sot ha ma'z eo bras ; *jemandem eine lange Nase machen (drehen)*, ober bizig-kamm d'u.b., ober un troatad-fri d'u.b., ober fri-melen d'u.b. ; *eine lange Nase machen*, kouezhañ e veudig en e zorn, bezañ disouezhet ; P. *einen langen Hals machen*, dec'houzougañ, sellet ouzh udb gant avi ; [sport, tennis] *lange Bälle spielen*, c'hoari hir ; [kegin.] *lange Brühe*, chaous distrempet (tanavaet) g. ; [korf.] *langer Knochen*, askorn korzennek g., askorn hir g. ; *lange Arm- und Beinknochen*, gwerzhidi ls., gwerzhidou ls. ; [skingomz, fizik] *lange Wellen*, gwagennoù hir ls.

2. [en amzer] hir, pell ; *lange Zeit*, amzer hir b., hir amzer, pell amzer, un tazoù amzer ; *eine ziemlich lange Zeit*, ur pennad mat a amzer g., ur pell amzer, ur maread mat a amzer g., ur pezh mat a amzer g., un herrad mat a amzer g., ul lazad mat a amzer g., ur flipad mat a amzer g. ; *für lange Zeit*, evit pell ; *auf lange Zeit*, war hir dermen ; *eine lange Reise*, un hir a veaj b., ur veaj hir da vont b. ; *ein langer Spaziergang*, un hir a valeadenn b., un hir a bourmenadenn b. ; *langes Leben*, buhez hir b., hirhoal g. ; *längere Zeit*, pennad mat a amzer g., pennad brav g., amzer hirik a-walc'h b., herrad hirik a-walc'h a amzer g., pennad amzer keit hag ac'hanen da warc'hoazh ; *seit längerer Zeit*, seit *Längerem*, abaoe an abadenn, ur pennad 'zo, un abadenn 'zo ; *vor langen Zeiten*, pelloù 'zo dija, forzh pell 'zo, pelloù bras 'zo, ur pelloù bras 'zo, mil bell 'zo, abaoe ez eus kozh amzer ; *vor langer Zeit*, pell 'zo, pell amzer 'zo ; *vor langer, langer Zeit*, gwechall-gozh, gwechall-wechall, en amzer wechall-wechall ; *vor nicht allzu langer Zeit*, n'eus ket pell, n'eus ket pell 'zo, n'eus ket paot, n'eus ket gwall belloù, n'eus ket gwall pell 'zo, n'eus ket gwall werso, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket keit-se 'zo, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh ; *lange Zeit vorher*, pell a-raok, a-ziabell, pell kent, kalz a-raok, pell diaraok, pell amzer a oa, pell amzer a vo ; *lange Zeit, bevor ...*, pell a-raok

ma ... ; *nach langem, geduldigem Warten*, dre hir c'hortoz ; *nach langer intensiver Suche fand sie das gewünschte Buch*, dre fin klask (dre fowl klask, dre forzh klask, dre sour klask, dre heud klask, dre hir klask, dre walch klask, dre zalc'h klask, a-sour klask, war-bouez klask, a-bouez klask) e kavas al levr he doa c'hoant kaout ; *vor nicht allzu langer Zeit*, n'eus ket a geit-se, n'eus ket pell, n'eus ket paot, n'eus ket ken pell-se, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwall bell, n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, n'eus ket keit-se, n'eus ket a geit-se, dabord, ergentaou, ur mareadig amzer 'zo ; *seit Gründung unseres Vereins vor schon so langer Zeit konnten wir unzähligen Menschen helfen*, evit a geit 'zo eo savet hor c'hevredigezh, hon eus gallet sikour nouspet den ; *die Zeit wurde ihm zu lang*, kavout a reas re hir e amzer, dibasiantañ a reas dre hir c'hortoz, koll a reas pasianted, en em chalañ a reas o hirnezhiñ, en em chalañ a reas o teport / doaniañ (enoeiñ) a reas o c'hortoz (Gregor) ; *der hat lange Arbeitstage*, hennezh a labour kalz d'e zevezh ; *ewig lang*, hir evel un deiz hep butun, hir evel an drougamzer, hir evel un devezh mediñ, hir evel ur sizhun hep bara, keit hag ac'hanen d'al loar, hag a bad un hirnezh, hag a bad ur james, keit-ha-keit all, lostek ; *nach langen Jahren*, bloavezhioù ha bloavezhioù goude se, war-lerc'h bloavezhioù ha bloavezhioù ; *nach langer, genauer Beobachtung der Bienen*, war-bouez kompren war ar gwenan ; *seit langem, seit langer Zeit*, a-bell-amzer, a-bell-kent, a-bell-gozh, a-bell 'zo, pell 'zo, pellik 'zo, forzh pell 'zo, pelloù bras 'zo, ur pelloù bras a zo, mil bell 'zo, abaoe ez eus kozh amzer, abaoe ur gozh amzer, abaoe kozh amzer, ur gwall pennad 'zo, ur pennad brav 'zo, keit all 'zo, abaoe keit all, dibaoe keit all, abaoe pell, abaoe pell amzer, pell amzer zo dija, ur geit vras a amzer 'zo dija, a-wechall, gwerso, a-werso, a-c'houde gwerso, a-c'houde gwerso bras, a-c'houde pell 'zo, a-c'houde pell amzer, a-c'houde un tazoù amzer, a-gozh, a-gozh-amzer, dijaik ez eus pell amzer (Gregor) ; *er ist seit langem wieder gesund*, deuet eo da vad a-c'houde gwerso ; *ihm geht es seit langem gesundheitlich schlecht*, pell 'zo emañ ouzh en em glask ; *die beiden sind seit langem miteinander verheiratet*, kozh-dimezet int, dimezet int a-bell-kent ; *länger werden*, kreskiñ, hiraat, [deiz] bevaat ; *die Tage werden länger*, astenn a zo en deiz, astenn a ra an deiz, hiraat a ra an deiz, bevaat a ra an deiz, digeriñ a ra an deiz ; *die Tage sind länger geworden*, astennet eo an deiz, bevaet eo an deiz, hiraet eo an deiz, aet eo an deiz war zigeriñ ; *jetzt sind die Tage am längsten*, bremañ emañ an deiz en e hirañ ; *im Sommer sind die Tage am längsten*, e-pad an hañv e vez an deiz en e hirañ ; *die Menschen, die am längsten leben*, ar re a vev koshañ ; *den ganzen lieben langen Tag*, a-hed an deiz, a-hed-pad an deiz, hed an deiz, dre hed an deiz, hed-da-hed d'an deiz, hed-ha-hed d'an deiz, a-bad an deiz, a-dro an deiz, e-doug an deiz, etre daou benn an deiz, etre daou benn an devezh, a-zoug an deiz, eus an eil sklêrijenn d'eben, eus an eil heol d'egile, etre an div sklêrijenn, eus gouloù-deiz betek serr-noz, adal gouloù-deiz betek serr-noz, eus sav-heol da guzh-heol, e-pad an deiz gouloù, a-dreuz an devezh, e-pad Doue an deiz, e-pad an deiz-Doue, an deiz-Doue, an deiz-Doue-pad, an devezh penn-da-benn, deiz-pad, an devezh-pad, eus an eil penn d'an deiz d'egile, eus ar mintin betek an noz, abaoe ar mintin betek an noz, a vintin betek an noz, stok an deiz, a-zevezh, e-tro-pad an deiz, an deiz-pad-astenn, dre gavastenn an deiz, abred ha diwezhat ; [kenw.] *auf lange Sicht*, war hir dermen ; *auf längere Sicht*, war hiroc'h termen ; *hier ist meines Bleibens nicht länger*, ne c'hallan ket chom pelloc'h amañ, sonet eo evidon kloc'h an digouvi ; P. *er ist die längste Zeit in*

mein Haus gekommen, hennezh n'em bo ket ezhomm mui da skubañ va zi war e lerc'h, hennezh a oa bet mui a joa ouzh e seulioù eget ouzh begoù e dreid, emañ fontet an traoù etrezomp, torret eo ar votez etrezomp, echu eo tout etrezomp, echu eo du-mañ evitañ, n'em eus afel ebet mui outañ, ned eo ken un estren evidon bremañ ; [dre skeud.] *lange Reden führen*, chom da c'hloubosat, fistilhañ, raskañ, langajal, drailhañ langaj, glaourenniñ, chom da zrailhañ kaozioù evel ur vilin-baper, bezañ puilh e gaoz, bezañ e deod e-giz ur vilin avel, drailhañ e c'henoù, ober prezezennoù keit hag ac'hanen d'al loar, na vezañ berr da gaozeal, komz dilokez, komz jore-dijore, aradennañ, ragachiñ, na vezañ prenn ebet d'e latenn.

lang² / lange Adv. : 1. pell, e-pad pell, hir, hir amzer ; *sehr lange*, a-zoug hir amzer ; *eine Stunde lang*, un eurvezh-pad, e-pad un eurvezh a-bezh, a-hed an eur ; *einen Monat lang*, e-pad ur miz ; *ein Jahr lang*, e-pad bloaz, bloaz-pad, ur bloavezh-pad, ur bloaz a-bezh, a-hed (hed, dre hed) ur bloaz ; *ein ganzes Jahr lang*, ur bloavezh hed-ha-hed, a-hed-da-hed d'ur bloavezh, bloaz-pad, ur bloavezh penn-da-benn ; *das ganze Jahr lang*, hañv-goañv, hañv-c'hoañv, etre daou benn ar bloaz, tro ar bloaz, a-hed ar bloaz, e-pad ar bloaz, a-hed daouzek miz ar bloaz, ar bloavezh-pad, penn-da-benn ar bloaz ; *eine Woche lang*, ur sizhun-pad, e-pad ur sizhun ; *viele Jahre lang*, meur a vloaz, e-pad (e-doug) un toullad mat a vloavezhioù, e-pad niver a vloavezhioù ; *sie haben zwei Jahre lang so gelebt*, daou vloaz e oa bet padet ganto da ren ar vuhez-se ; *sein Leben lang*, en e vev, war e vev, e-pad e vev, tra ma oa bev, etre pad e vuhez, a-hed e amzer, e vuhez-pad, hed (a-hed, e-hed, dre hed, e-doug, a-zoug, e-tro) e vuhez, e-kerzh e vuhez a-bezh, e-kerzh e vuhez hed-da-hed, e-kerzh e vuhez hed-ha-hed, hed-da-hed d'e vuhez, hed-ha-hed d'e vuhez, abred ha diwezhat, etre daou benn e vuhez ; *zu lange in der Kneipe bleiben*, chom re bell ouzh an daol santel, chom re hir en ostaleri ; *lange vorher*, a-ziabell, pell a-raok, pell kent, kalz a-raok, pell diaraok, pell amzer a oa, pell amzer a vo ; *sich lange vorher vorbereiten*, en em brientañ a-ziabell ; *lange nachher, lange danach*, ur pennad mat goude, pell goude, pell war-lerc'h, ur pell-bras goude-se, da bell goude ; *lange leben*, kozhañ, bevañ pell, bevañ kozh, mont da gozh, bevañ da gozh, remziñ hir ; *die, die am längsten leben*, ar re a vev koshañ ; *sie leben nicht lange*, ned eont ket da gozh ; *ich werde nicht mehr sehr lange leben*, n'em eus ket pell meur da vevañ, ne badin ket pell ken, ned in ket pell ganti, dibunet eo va c'hudenn ; *wie lange brauchen Sie dazu ?* pegeit (pegeit amzer, pegeit a amzer) ho po ezhomm evit ober an dra-se ? pegeit (pegeit amzer, pegeit a amzer) ho po ezhomm d'en ober ? ; *wie lange hat es bei dir gedauert ?* pegeit out bet ? ; *wie lange wird es dauern, bis Sie damit fertig sind ?* a-benn pegeit (a-benn pegeit amzer) e vo echuet al labour ganeoc'h ? dindan pegeit (dindan pegeit amzer) e vo echu al labour ganeoc'h ? ; *wie lange hat es gedauert ?* pegeit eo bet padet ? ; *wie lange sind sie schon weg ?* pegeit 'zo int aet kuit ? pegeit 'zo abaoe ma'z int aet kuit ? ; *lange brauchen, um etwas zu tun*, bezañ pell oc'h ober udb, bezañ ur pennad oc'h ober udb ; *ich brauchte lange für diese Arbeit*, ur pennad mat e oan bet oc'h ober al labour-se, pell e oan bet oc'h ober al labour-se, a-hed (hed, dre hed) ar vuhez e oan bet oc'h ober an dra-se, me a rankas hir amzer d'ober al labour-se ; *du brauchst aber lange*, ur viken e pad an traoù ganit, n'eus dibenn ebet ganit, te a bad pell ouzhit ober an dra-se ; *wie lang hast du dafür gebraucht ?* pegeit out bet oc'h ober an dra-se ? ; *wie lange wird es noch dauern ?* pe betek keit e pado c'hoazh ? mechal pegeit e pado c'hoazh ? daoust pegeit e pado c'hoazh ? pegeit amzer e pado c'hoazh ? betek pegeit e pado c'hoazh ? betek pe amzer e pado c'hoazh ? ; *wie lange bleibt er hier ?* pegeit e chomo amañ ? pegeit amzer

e chomo amañ ? daoust pegeit e chomo amañ ? ; *wie lange dauert die Fahrt von Berlin nach Leipzig* ? pegeit 'zo eus Berlin da Leipzig ? pegeit e pad ar veaj eus Berlin da Leipzig ? ; *er ahnt, dass es lange dauern wird, bevor er zurückkann*, ne wel ket distreiñ ken buan, ne wel ket distreiñ kent ma vo pell ; *egal, wie lange es dauert*, pegeit bennak e pado ; *es wird noch lange dauern*, ne vo ket echu ac'hanen da bell ; *es wird lange dauern, bis er wieder gesund ist*, poan en do o tont e-barzh ; *ich weiß nicht wie lange, keiner weiß wie lange*, nouspegeit ; *geh mal zum Händler und frag ihn, wie lange schon diese Fische bei ihm liegen*, kerzh da c'houlenn digant ar marc'hadour pegeit emañ ar pesked-se o ruilhal gantañ ; *so lange*, keit-se, keit-all, e-pad keit amzer, a-hed keit amzer ; *sie dürfen nicht so lange schlafen*, arabat eo o lezel da gousket e-pad keit amzer ; *wo wart ihr so lange* ? pelec'h oc'h bet e-pad keit amzer ? pelec'h oc'h bet a-hed keit amzer ? pelec'h e oac'h manet a-hed keit amzer ? ; *es tut mir leid, dass ich so lange nicht geschrieben habe*, ret eo din da gentañ en em zigareziñ evit bezañ dilerc'het da skrivañ deoc'h ; *diese Arbeit hat uns beide genauso lang in Anspruch genommen*, ni hon-div a zo bet keit-ha-keit o kas al labour-se da benn ; *die Operation hat lange gedauert*, pell eo padet an oberatadenn, hir eo padet an oberatadenn ; *warten wir so lange ab* ! gortozomp ac'hanen di ! ; *bleibt doch so lange*, *wie ihr wollt* ! chomit keit-ha-keit all c'hoazh ! ; *ich werde nicht länger warten* ! ne c'hortozin ket pelloc'h ! ne chomin-me ket da c'hortoz pelloc'h ! ne c'hortozin ket hiroc'h ! ; *schon so lange*, abaoe keit all, abaoe keit-se, a-c'houde ker gwerso, keit all 'zo, keit all a oa, dibaoc keit all, evit a geit 'zo, ken pell 'zo, ken pell a oa ; *das ist schon so lange her*, abaoe an amzer ! abaoe ar c'heit ! dibaoc ar c'heit ! abaoe ar geit ma'z eo c'hoarvezet ! keit all 'zo ! gwerso 'zo ! ur pell bras 'zo abaoe, forzh pell 'zo abaoe, pelloù bras 'zo abaoe, ur pelloù bras 'zo abaoe, mil bell 'zo abaoe, tremenet ez eus kement a warlene, bremañ ez eus meur a warlene, abaoe ez eus tremenet meur a varr avel, abaoe ar c'heit ez eo c'hoarvezet ! abaoe ar geit ma'z eo c'hoarvezet ! abaoe ez eus kozh amzer, pell amzer 'zo abaoe, se 'zo pell 'zo, harzhet en deus bet meur a gi abaoe, amzer zo bet d'an diaoul da gozhañ en ifern abaoe, meur a varc'had nav bloaz 'zo, ur marc'had nav bloaz 'zo d'an nebeutañ, marc'had nav bloaz 'zo d'an nebeutañ, ur pennad mat 'zo, ur pennad brav 'zo, un tamm brav 'zo, gwall bell 'zo ; *das ist noch nicht so lange her*, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket c'hoazh gwall belloù, n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, gwechall-nevez, n'eus ket gwerso, ned eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso ; *schon lange*, a-bell-amzer, a-bell-kent, a-bell-gozh, a-bell 'zo, pell 'zo, pellik 'zo, forzh pell 'zo, pell 'zo bras, pelloù bras 'zo, ur pelloù bras a zo, mil bell 'zo, abaoe ez eus kozh amzer, ur gwall bennad 'zo, ur pennad brav 'zo, keit all 'zo, dibaoc keit all, abaoe keit all amzer, abaoe pell, abaoe pell amzer, pell amzer 'zo, pell amzer a oa, pell amzer a vo, ur geit vras a amzer 'zo dija, a-wechall, gwerso, a-werso, a-c'houde gwerso, a-c'houde gwerso bras, a-c'houde pell 'zo, a-c'houde pell amzer, a-c'houde un tazoù amzer, a-gozh, a-gozh-amzer, dijaik ez eus pell amzer (Gregor) ; *das ist mir schon lange bekannt*, gouzout a ran an dra-se a-bell gozh ; *das sah ich schon lange kommen*, drouksantet em boa kement-se pelloù bras a oa, gouzout a ouien pell a oa petra oa da zont deomp (petra oa en hent dirazomp, petra oa ouzh hor gortoz), me a ziskrede a-walc'h pell amzer a oa, m'en douete abaoe pell dija, abaoe ar c'heit e toueten kement-se ! abaoe ar geit e toueten kement-se ! me a ouie abaoe pell dre belec'h hor boa da dremen ; *das Buch, das er schon lange so heiß*

begehrte, al levr edo e sorc'henn anezhañ keit all oa ; *sie sind schon lange miteinander verheiratet*, kozh-dimezet int, dimezet int a-bell-kent ; *ich kenne ihn schon so lange*, anavezout a ran anezhañ a geit all, anavezout a ran anezhañ a geit-se, anavezout a ran anezhañ abaoe keit amzer, anavezout a ran anezhañ a-werso bras, anavezout a ran anezhañ gwerso amzer, anavezout a ran anezhañ a-c'houde gwerso, anavezout a ran anezhañ a-c'houde gwerso bras ; *endlich fand er den Mann, den er so lange gesucht hatte*, a-benn fin ar gont e kavas an den a glaske keit all a oa ; *dieser Schmerz plagt mich schon so lange, dass ich es nicht mehr ertragen kann*, keit all e pad ar boan-se warnon ma ne c'hallan mui padout ; *er war so lange unterwegs, dass es oft Nacht war, wenn er nach Hause zurückkam*, keit e chome da gerzhet ma veze noz alies pa zeue en-dro d'ar gêr ; *es dauerte lange, bis er zurückkam*, pell e oa bet gant e dro, pell e oa bet a-raok distreiñ, pell e oa bet oc'h ober e dro, hennezh a badas pell outañ ober e dro, hennezh a badas pell oc'h ober e dro, hennezh a badas pell d'ober e dro ; *es hat lange gedauert, bis wir uns damit abfanden*, pell eur bet a-raok asantiñ da gement-se ; *das Mittagessen hat unendlich lange gedauert*, lein 'zo bet lostek ; *unendlich lange brauchen, um eine Arbeit zu Ende zu führen*, chom un hirnezh oc'h ober udb, bezañ ur viken oc'h ober udb, bezañ ur biken oc'h ober udb, bezañ hed ur viken oc'h ober udb, bezañ hed ur biken oc'h ober udb, chom an traoù war stlej gant an-unan, chom al labour a-revr (en arrelaj, a-sac'h) gant an-unan, bezañ keit-ha-keit all oc'h ober e labour, lakaat c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh 'zo d'ober ; *unendlich lange warten müssen, furchtbar lange stehen und warten müssen*, gortoz hep penn na difin, gortoz un hirnezh, hirnezhiñ, chom ur viken da c'hortoz, chom da c'hortoz ken na vo lidet gouel sant Bikenig, chom da c'hortoz betek trompilh ar Varn, ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur penn-peul, ober strapenn, chom da zisec'hañ diwar e dreid, gedall mil bell, morc'headal, reuziñ, morfontiñ, chom war vranc, dibasiantañ o c'hortoz, dibasiantañ dre hir c'hortoz, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkañ avel, chom da bilpazañ, gortoz ur viken, gortoz ur biken ; *ich bleibe so lange hier, wie du hier bist*, chom a rin amañ keit ha ma vi amañ, chom a rin amañ e-tro ma vi amañ ; *so lange bis er eine Arbeit findet*, da c'hortoz kavout ul labour ; *so lange bis er kommt*, etretant ma teuo, da c'hortoz ma teuo, da c'headal ma teuo ; *wo werden wir so lange wohnen, bis wir ein neues Zuhause finden*, da belec'h ez aimp da chom o c'headal kavout un ti nevez ; *ich habe lange warten müssen*, ur frapad bras on bet o c'hortoz, pell amzer e oan chomet o c'headal, ur pell amzer e oan chomet o vorc'headal, ur pell bras e oan chomet o reuziñ, ur pell bras e oan chomet o hirnezhiñ, ur frapad bras e oan chomet war vranc ; *sie brauchten nicht lange zu warten*, berr e voe o gortoz, berr e oa padet o gortoz, ne voe ket hir o gortoz, ne voent ket lakaet da c'hortoz keit-se, ne voent ket lakaet da c'hortoz keit all, ne oant ket chomet pell e spi ; *ohne allzu lange zu warten*, hep pell gortoz ; *warten Sie nicht lange mit Ihrer Einschreibung* ! na zaleit ket da lakaat ho anv ! na zerenit ket da lakaat ho anv ! ; *sie haben sich lange miteinander unterhalten*, bet int bet ul laziad o kontañ kaoz, ur c'hwistad e oant chomet da gaozeal, ur pennadig brav e oant chomet da gaozeal ; *er ist lange bei ihr geblieben*, bet eo bet pell ha hir en he zi, chomet eo bet pell ha hir en he zi, chomet eo bet e-pad pell en he zi, [dre fent] graet en deus ur respet en he zi, graet en deus respet en he zi ; *lange dauern*, padout hir amzer ; [tredan.] *diese Birne wird lange halten*, ar glogorenn-se a bado pell ouzhomp ; *du brauchst aber lange*, ur viken e pad an traoù ganit, n'eus dibenn ebet ganit, te a bad pell ouzhit ober an dra-

se ; *ich brauchte lange für diese Arbeit*, ur pennad mat e oan bet oc'h ober al labour-se, a-hed ar vuhez e oan bet oc'h ober an dra-se ; *lang anhaltender Beifall*, strakadeg daouarn pell hag hir b. ; *es wird lange noch so bleiben*, ac'hann da bell e vezo an traoù e-giz-se, an tazoù e chomo an traoù e-giz-se ; *der Krieg dauerte lang*, ar brezel a gendalc'has pell, ar brezel a badas pell ; *er war noch nicht lange weg*, ne oa ket un holl vad e oa aet kuit ; *es dauerte nicht lange, und schon war die Tür eingeschlagen*, ne voe ket pell amzer an nor evit bezañ divarc'het, pront e voe divarc'het an nor ; *es dauerte nicht lange, so trat er herein*, prestik goude e teuas e-barzh ; *schon lange*, a-bell-amzer, a-bell-kent, a-bell-gozh, a-bell 'zo, pell 'zo, pellik 'zo, forzh pell 'zo, pelloù bras 'zo, ur pelloù bras a zo, pell 'zo bras, mil bell 'zo, abaoe ez eus kozh amzer, ur gwall bennad 'zo, ur pennad brav 'zo, keit all 'zo, abaoe keit all amzer, dibaoe keit all, abaoe pell, abaoe pell amzer, pell amzer 'zo, pell amzer a oa, pell amzer a vo, ur geit vras a amzer 'zo dija, a-wechall, gwerso, a-werso, a-c'houde gwerso, a-c'houde gwerso bras, a-c'houde pell 'zo, a-c'houde pell amzer, a-c'houde un tazoù amzer, a-gozh, a-gozh-amzer, dijaik ez eus pell amzer (Gregor), pell a oa, pell a vo ; *schon ziemlich lange*, abaoe ur pennad, abaoe un abadenn ; *ich habe mir die Pferde lange genug angeguckt*, peadra 'm eus gwelet ar c'hezeg evel-se bremañ ; *jetzt reicht's, ich habe es mir lange genug angehört*, erru 'm eus klevet trawalc'h ; *ich habe schon lange nichts von ihm gehört*, pell 'zo bras ne'm eus ket bet eus e zoare ; *ich warte schon lange auf eine Nachricht von ihm*, emeon abaoe pell o c'hortoz eus e geloù, emeon abaoe pell o c'hortoz keloù digantañ, abaoe ar c'heit emeon o c'hortoz eus e geloù ! abaoe ar geit m' emeon o c'hortoz eus e geloù ! gwerso dija e c'hortozan eus e geloù ; *obwohl sie schon lange verheiratet war*, evit bout hi dimezet a-bell-kent, evit bout hi kozh-dimezet ; *er hatte schon lange keinen Bissen Brot zu sich genommen*, ne oa aet tamm bara en e c'henoù pell 'oa ; *er ist schon lange krank*, a bell 'zo (pell 'zo, pell amzer 'zo) eo klañv, keit all eo klañv, a-wechall eo klañv ; *noch lange nicht*, a-hed-pell, a-hed-kalz, pell ac'hano, nag a-bell, an tazoù, nag an tazoù goude, paot a faot, pell diouzh eno, pell diouzh kement-se, n'eo ket tost dezhañ e vefe, war bell, ket war-dost, na tost da vezañ, na tost, forzh a vank, ket war-nes-tost, a-bell ac'hano, war-bouez kalz, pell a-se, kalz a faot, meur a faot, meur a vank, kalz a vank ; *ich bin zwar beschwipst, aber noch lange nicht besoffen*, mard on drev, ned on ket mezv ; *er ist noch lange nicht satt*, nemet darngofad n'en deus graet, n'en deus bet nemet hantervoued, n'en deus bet nemet hanter e walc'h, n'en deus graet nemet hanter gofad, menel a ra war e naon ; *das Problem ist noch lange nicht gelöst*, n'eo ket prest ar gudenn da ziluziañ, kalz a faot - n'eo ket c'hoazh dibunet ar gudenn, na tost da vezañ - ar gegeliad-se a chom da nezañ ; *wir sind noch längst nicht am Ziel*, pell emañ Yann diouzh e gazege, pell emaomp diouzh ar pal c'hoazh ; *das ist schon so lange her*, abaoe an amzer ! abaoe ar c'heit ! abaoe ar geit ! dibaoe ar c'heit ! dibaoe ar geit ! keit all 'zo ! gwerso 'zo ! ur pell bras 'zo abaoe, forzh pell 'zo abaoe, pelloù bras 'zo abaoe, ur pelloù bras 'zo abaoe, mil bell 'zo abaoe, tremenet ez eus kement a warlene, bremañ ez eus meur a warlene, abaoe ar geit ma'z eo c'hoarvezet ! abaoe ar c'heit ez eo c'hoarvezet ! ; *das ist schon ziemlich lange her*, pellzoik, un tamm brav 'zo, ur pennad brav 'zo, ur pennad mat 'zo, bremañ ez eus ur flipad mat a amzer, pell 'zo bras, se 'zo pell 'zo, pell 'zo abaoe ; *das ist noch nicht so lange her*, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, gwechall-nevez, n'eus ket gwerso, ned eus ket

gwerso, n'eus ket tamm gwerso ; *sie war fünf Monate lang geistig verwirrt*, honnezh a oa bet pemp miz droc'h he fenn ; *nur einen Tag lang*, hed un devezh hepken ; *über kurz oder lange*, koulz pe ziwezhat - koulz pe goulz - abred pe ziwezhat - kent pe c'houde - pe gent pe c'houde - mont hir, mont berr - ur peur bennak - deiz pe zeiz - un deiz pe zeiz - ur pedeiz - mare pe vare - ur mare pe vare - un deiz bennak - en devezhioù all - war hir pe hiroc'h termen ; *lange nach seinem Tod*, pell da c'houde e varv ; *eine Frage lang und breit auseinandersetzen, sich (ak.) lang und breit über etwas auslassen*, stambouc'hañ udb, displegañ ur c'hraf bennak a-benn hag a-dreuz (a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir), tremen ur c'hraf bennak dre ar vurutell, chom ur biken gant ur c'hraf bennak, reiñ forzh displegadurioù ; *je länger, je lieber*, seul hiroc'h e pado, seul welloc'h e vo - an hirañ ne vo ken ar gwellañ - an hirañ ar gwellañ ; *er hat am längsten in diesem Betrieb gearbeitet*, hennezh an hini eo a zo bet o labourat ar pellañ en embregerezh-se ; *P. der wird nicht mehr lange machen, der hat nicht mehr lange*, hennezh ne ray ket kozh kroc'hen, dibunet eo e gudenn, n'en deus ket pell meur da vevañ, aet eo betek ar mouch, ne zalc'ho ket pell, ne bado ket pell ken, ned ay ket pell ganti ken, ne vo ket pell e abadenn, sklaer eo e stal, arouez plankenn a zo gantañ, arouez plankenn a zo warnañ, c'hwez an arched a zo gantañ, ne bado ket pell gantañ, war e ziwezhadoù (war an diwezhañ, en e sach diwezhañ) emañ, tostaat a ra e dermen, pell emañ ganti, tost echu eo gantañ, echu eo gantañ da vevañ, aet eo betek e sachadenn ziwezhañ, erru eo an hirañ ma c'hall mont, erru eo pell ganti, straket eo e graoñenn, ne raio ket ruskenn vat, n'emañ ket pell an diwezhañ gantañ, lipet eo, du eo e revr, debret eo e goan, aet eo er sac'h, echu pizh eo ; *er wird Ihnen nicht lange zuhören, wenn er dieses Mädchen sieht*, ne bado ket da selaou ac'hanoc'h mar teu da welet ar plac'h-se ; *er hat lange nicht sein Teil erhalten*, n'eo ket bet roet e lod dezhañ war bell (pell ac'hano, nag a-bell, an tazoù) - n'eo ket bet roet e lod dezhañ, kalz a faot (paot a faot, kalz a vank, meur a faot, war-bouez kalz, war-nes-tost, pell diouzh kement-se) (Gregor) ; *das ist lang genug für ihn*, kement-se a zo tremen a-walc'h dezhañ da gaout.

2. längst : a-bell-amzer, a-bell-kent, a-bell-gozh, a-bell 'zo, pell 'zo, pellik 'zo, forzh pell 'zo, pell 'zo bras, pelloù bras 'zo, ur pelloù bras a zo, mil bell 'zo, abaoe ez eus kozh amzer, ur gwall bennad 'zo, ur pennad brav 'zo, keit all 'zo, dibaoe keit all, abaoe keit all amzer, abaoe pell, abaoe pell amzer, pell amzer 'zo, pell amzer a oa, pell amzer a vo, ur geit vras a amzer 'zo dija, a-wechall, gwerso, a-werso, a-c'houde gwerso, a-c'houde gwerso bras, a-c'houde pell 'zo, a-c'houde pell amzer, a-c'houde un tazoù amzer, a-gozh, a-gozh-amzer, dijaik ez eus pell amzer (Gregor) ; *die Zeit ist längst vorbei, diese Zeit ist längst vergangen*, aet eo an amzer-se da get ur pelloù bras 'zo dija, tremenet eo an amzer-se forzh pell 'zo dija, tremenet eo an amzer-se mil bell 'zo dija, an amzer-se n'emañ mui abaoe pell ; *er ist längst fort*, hennezh 'zo aet kuit forzh pell 'zo dija ; *ich spreche von einer längst vergangenen Zeit*, komz a ran deoc'h eus un amzer bell, komz a ran deoc'h eus a-bell ; *das hatte ich längst vorausgesehen*, gouzout a ouien mat pell 'zo dija petra a oa da zont deomp, raksantet em boa pell 'zo dija petra a oa en hent dirazomp, douetiñ a raen pell 'zo dija petra a oa en hent dirazomp, rakwelet em boa pell 'zo dija petra a oa ouzh hor gortoz, me a ouie abaoe pell dre belec'h hor boa da dremen ; *er ist schon längst über alle Berge*, mil bell emañ a-benn bremañ ; *das ist längst nicht erwiesen*, n'eo ket bet prouet c'hoazh, pell ac'hano (war bell, pell diouzh eno, nag a-bell, an tazoù, war-bouez kalz) - n'eo ket bet prouet

c'hoazh, paot a faot (kalz a faot, kalz a vank, meur a faot, meur a vank, pell diouzh kement-se) (Gregor) ; *das ist längst genug für ihn*, kement-se a zo tremen a-walc'h dezhañ da gaout ; *wir sind noch längst nicht am Ziel*, pell emañ Yann diouzh e gazeg, pell emaoomp diouzh ar pal c'hoazh.

3. längstens [Bro-Austria] : **a)** d'ar muiañ-holl, d'an hirañ-holl, hep tamm ouzhpenn, d'ar gwellañ tout ; *es wird längstens eine Stunde dauern*, padout a raio un eurvezh d'an hirañ tout ; *ich bleibe längstens bis morgen, ich bleibe bis längstens morgen*, chom a rin betek warc'hoazh d'ar muiañ-holl, chom a rin betek warc'hoazh d'an hirañ-holl ; **b)** evit an diwezhatañ, d'an diwezhatañ, da ziwezhatañ ; *in längstens drei Tagen*, a-benn tri devezh evit an diwezhatañ (d'an diwezhatañ, da ziwezhatañ) ; **c)** a-bell-amzer, a-bell-kent, a-bell-gozh, a-bell 'zo, pell 'zo, pellik 'zo, forzh pell 'zo, pell 'zo bras, pelloù bras 'zo, ur pelloù bras a zo, mil bell 'zo, abaoe ez eus kozh amzer, ur gwall bennad 'zo, ur pennad brav 'zo, keit all 'zo, dibaoe keit all, abaoe keit all amzer, abaoe pell, abaoe pell amzer, pell amzer 'zo, pell amzer a oa, pell amzer a vo, ur geit vras a amzer 'zo dija, a-wechall, gwerso, a-werso, a-c'houde gwerso, a-c'houde gwerso bras, a-c'houde pell 'zo, a-c'houde pell amzer, a-c'houde un tazou amzer, a-gozh, a-gozh-amzer, dijaik ez eus pell amzer (Gregor) ; *das ist mir längstens bekannt*, gouzout a ran an dra-se a-bell-gozh.

4. sich lang strecken, astenn e izili ; *er fiel lang hin*, kouezhañ a reas eus e sav-sonn, kouezhañ a reas diouzh e sav-sonn, kouezhañ a reas en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'hen, a-stok e lañjer, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-blad, a-blad-kaer, hed-blad e gorf) (Gregor), ledañ a reas e gorf, mont a reas war e gement all, kouezhañ a reas a-dreuz-kof (a-lamm-gaer, a-stok e lañs), kouezhañ reas a-flav, kouezhañ a reas sonnet war e c'henoù, astenn a reas e groc'hen war an douar, kouezhañ a reas a-c'hwen e groc'hen war an douar ; *er hatte sich lang hingestreckt*, astennet e oa war hed-blad e gorf, gourvezet e oa en e led (a-hed e gorf, en e hed), edo en e c'hourvez a-stok-korf, edo en e c'hourvez a-stok e lañjer, edo war led e gorf.

5. dort lang, da lang, dre eno, dre aze, dre-se, dre-hont ; *hier lang ! dre amañ ! dre-mañ ! dre an tu-mañ ! war amañ ! ; gehen Sie die ganze Strecke lang*, it gant an hent hed-ha-hed, it gant an hent hed-da-hed.

6. [kr-l] ehrlich währt am längsten, an neudenn eeun eo ar wellañ - an hini a vale eeun a gav atav ledan e straed - goude an droug eo mat kaout keuz, gwell eo bale eeun eget mont a-dreuz - mont a-dreuz, droug ez eus. Mont a-hed, droug ebet ; *was lange währt wird endlich gut*, gortoz pell, gortoz gwell - an hini a c'hed en devez - gedal n'eo ket koll - gant kolo hag amzer e teu da eogiñ ar mesper - gant kolo hag amzer e veūra ar mesper (Gregor) - ar frouezh gwellañ, a-raok dareviñ, a zo bet trenk, c'hwerv, put-ki - gant hir amzer e teuer a-benn eus pep tra - gant poan hag amzer a-benn eus pep tra e teuer - pa zeu ar mor e teu ar pesked - gant ar mor e teu ar pesked - dre bediñ ha dre aspediñ e vez graet ar gefridi.

langärmelig ag. : gant milginoù hir, hir e vilginoù.

langarmig ag. : hir e vrec'h, hir e vrec'henn, hir e zivrec'h, hir e vrec'henoù, hir e vrec'hioù.

langärmlig ag. : *sellit ouzh langärmelig*.

langatmig ag. : hir, luziet, flapus, hegomz, trabellek ; *langatmige Reden führen*, diskoural, ober prezegennoù keit hag ac'hanen d'al loar, na vezañ berr da gaozeal, ober prezegennoù a bad ur viken, treiñ avel, malañ avel, ragachiñ, aradennañ, na vezañ prenn ebet d'e latenn, marvailhat.

Langatmigkei b. (-) : flap g., flaperezh g., fistilherezh g., hegomzded b., trabellegezh b.

langbärtig ag. : ur barv hir dezhañ, hir e varv ; *der langbärtige Kerl*, paotr e varv hir g., ar barveg hir g.

langbeinig ag. : skolpennek, garek, hirc'harek, garet hir, hir c'haret, skarinek, louanek, firitellek, fourchek, jaritellek, trantellek, pafalek, gaolek ; *langbeiniges Tier*, loen pafalek g., [bev] loen makropodek g. ; *langbeiniger Mensch*, skarineg g., fourcheg g., skrifelleg g., P. paotr toull et uhel g.

lange Adv. : sellit ouzh **lang**.

Länge b. (-,n) : **1.** hed g., headad g., hirder g., hirmed b., hirentez b. ; *die Länge und die Breite*, an hirder hag al ledander ; *ein Schiff von sechzig Meter Länge*, ur vag a dri-ugent metrad hed b., ur vag tri-ugent metrad a hirder b., ur vag tri-ugent metrad a hirmed b., ur vag tri-ugent metrad hed enni b. ; *eine Länge messen*, muzuliañ un hed ; *dieser Pfosten misst kaum über vier Meter Länge*, ne dizi ar peul nemeur en tu-hont da bevar metr hed ; *eine halbe Länge*, un hanterhed g. ; *eine Länge von 10 Metern, 10 Meter in der Länge*, dek metrad hirder, dek metrad hed ; *auf einer Länge von 200 Metern*, war hed daou-c'hant metrad ; *die Länge der Strecke*, hirder an hent g. ; *die Länge der Arbeitszeit*, ampled an eurvezhioù labour g. ; *Tageslänge*, hed an deiz g., hirder an deiz g., hirmed an deiz b. ; *die Länge von Tag und Nacht*, hed an deizioù hag an nozioù g. ; *in voller Länge*, penn-da-benn, penn-dre-benn, en e bezh, en e bezh pikol, en e bezh-kaer, a-bezh ; *der Länge nach*, a-benn, dre hed, dre an hed, en e led, war e hed, a-hed, hed-ha-hed, hed-da-hed, a-hed-da-hed, en hir, ez hir, a-hirmed ; *ein Brett der Länge nach durchsägen*, heskennat ur plankenn en hir, heskennat ur plankenn a-hirmed ; *einen Baumstamm der Länge nach durchsägen*, rafantañ koad ; *den Wald der Länge nach durchqueren*, treuziñ ar c'hoad en e hirmed ; *er hatte sich der Länge nach hingestreckt*, astennet e oa war hed-blad e gorf, gourvezet e oa en e led (a-hed e gorf, en e hed, a-stok e gorf, a-stok e groc'hen), edo en e c'hourvez a-stok-korf, edo en e c'hourvez a-stok-kroc'hen, edo en e c'hourvez a-stok e lañjer, edo war led e gorf, ledet e oa a-hed e gorf ; *er fiel der Länge nach hin*, kouezhañ a reas eus e sav-sonn, kouezhañ a reas diouzh e sav-sonn, kouezhañ a reas en e c'hourvez, ledañ a reas e gorf, en em ledañ a reas, kouezhañ a reas en e led (a-hed e gorf, a-hed-korf, a-stroñs-korf, a-hed e groc'hen, a-hed e lañjerenn, a-stroñs e gorf, a-lamm-stok, a-stok e lamm, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e groc'hen, a-stok e lañjer, a-c'hwen e groc'hen, a-blad, hed-blad e gorf) (Gregor), mont a reas war e gement all, kouezhañ a reas a-dreuz e gorf, kouezhañ a reas ar e zivbav, kouezhañ a reas a-dreuz-kof (a-lamm-gaer, a-stok e lañs, a-blad-kaer, war e gorf), kouezhañ a reas a-flav, kouezhañ a reas sonnet war e c'henoù, astenn a reas e groc'hen war an douar, kouezhañ a reas war e fri, kouezhañ a reas war e c'henoù, aet e oa bet e gantolor en aer, aet e oa bet e limonoù a-lost-wint, aet e oa bet e garavelloù er vann, aet e oa da vuzuliañ an dachenn, lipat a reas pri, ledañ a reas e gorf, en em ledañ a reas, ledañ a reas douar, pakañ a reas un hetad, ober a reas ur gwall lamm, tapout a reas ul lamm-stok, serriñ a reas ul lamm-stok, serriñ a reas ul lamm ouesk, tapout a reas ul lamm ouesk, kouezhañ a reas evel un taol c'hwist ; *eine Angelegenheit in die Länge ziehen*, ober udb gant lentegezh (Gregor), mont a-ruz (warstlej, goustadig, dousik) d'un afer bennak, daleañ udb, daleañ d'ober udb, goulerc'hiñ d'ober udb, amzeriñ d'ober udb, deren un afer bennak, dereniñ un afer bennak, lakaat un afer bennak da badout, lakaat un afer bennak da hirbadout, lakaat an amzer da vont hebiou, sachañ war a-dreñv, ober diouzh pad ; *eine Rede in die Länge ziehen*, ober tro gant e gaoz, ober ur brezegenn keit hag ac'hanen d'al loar, reiñ tro d'e lavar (d'e gomzoù, d'e brezegenn), na vezañ fin ebet d'an-unan da

gaozeal, aradennañ, ragachiñ, na vezañ prenn ebet d'e latenn, astenn kaozioù ; *sich in die Länge ziehen*, hilgenniñ, kendelc'her pell, hirbadout ; *die Sitzung zog sich in die Länge*, ne oa diwezh (fin) ebet d'ar vodadeg ; *der Krieg zog sich in die Länge*, ar brezel a gendalc'has pell ; *das Gespräch zieht sich in die Länge*, n'eus fin ebet dezho da gaozeal ; *die Belagerung zieht sich in die Länge*, hirbadout a ra ar seziz ; *das Essen zog sich in die Länge*, chomet e oamp da vuzhugenniñ ouzh taol ; *das wird auf die Länge unerträglich*, gant an amzer e teu da vezañ kasaus, gant an amzer n'eur ket mui evit gouzañv kement-se ; *von gleicher Länge*, keit-ha-keit, ken hir ha ken hir ; **2.** [sport] *Oxford siegte mit zwei Längen*, an trec'h a yeas gant (trec'h e voe) Oxford gant daou hed lañs ; **3.** [lenn.] *eine Länge*, ur silabenn hir b., ur vogalenn hir b. ; *der Roman hat zu viele Längen*, borodus e vez ar romant-se a-wechoù, re hir e vez aliesik a-walc'h an displegadurioù er romant-se ; **4.** [douaroniezh] *geographische Länge*, hedred g. ; *eine Länge*, un hedredenn b. ; *unter sechs Grad östlicher Länge*, c'hwec'h derez hedred reter ; *auf einer und derselben Länge liegen*, bezañ a-hedred an eil gant egile ; **5.** [mezeg.] *abnorme Länge*, hirded ezreol b., ushed g. ; **6.** [fizik] *Wellenlänge*, trohed g.

längelang Adv. : a-hed-da-hed, hed-ha-hed, hed-da-hed ; *er fiel längelang hin*, *er schlug längelang hin*, kouezhañ a reas eus e sav-sonn, kouezhañ a reas diouzh e sav-sonn, kouezhañ a reas en e c'hourvez, ledañ a reas e gorf, en em ledañ a reas, kouezhañ a reas en e led (a-hed e gorf, a-hed-korf, a-stroñs-korf, a-hed e groc'hen, a-hed e lañjerenn, a-stroñs e gorf, a-lamm-stok, a-stok e lamm, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e groc'hen, a-stok e lañjer, a-blad, hed-blad e gorf), mont a reas war e gement all, kouezhañ a reas a-dreuz e gof, kouezhañ a reas àr e zivbav, kouezhañ a reas a-dreuz-kof (a-lamm-gaer, a-stok e lañs, a-blad-kaer, war e gof), kouezhañ a reas a-flav, kouezhañ a reas sonnet war e c'henoù, astenn a reas e groc'hen war an douar, kouezhañ a reas a-c'hwen e groc'hen war an douar, kouezhañ a reas war e fri, kouezhañ a reas war e c'henoù, aet e oa bet e gantolor en aer, aet e oa bet e limonoù a-lost-wint, aet e oa bet e garavelloù er vann, aet e oa da vuzuliañ an dachenn, lipat a reas pri, ledañ a reas e gorf, en em ledañ a reas, ledañ a reas douar, pakañ a reas un hetad, ober a reas ur gwall lamm, tapout a reas ul lamm-stok, serriñ a reas ul lamm-stok, serriñ a reas ul lamm ouesk, tapout a reas ul lamm ouesk, kouezhañ a reas evel un taol c'hwist.

langen V.gw. (hat gelangt) : **1.** P. spiriñ, bezañ a-walc'h ; *das wird schon langen*, *das langt völlig*, *das langt vollauf*, kement-se a zo peadra a-walc'h ; *dieser Betrag langt nicht weit*, ned aimp ket gwall bell gant ken nebeud a arc'hant, paot (kalz, meur) a faot / meur a vank (Gregor), staget berr omp ; *es langt, so weit es kann*, ne vez ket graet an arc'hant war an oaled, n'emañ ket an aour war ar raden, bern n'eo ket mammenn ; P. *jetzt langt's aber* ! ro peoc'h bremañ ! trawalc'h ! lez da storlok (da strak) ! tav da glakenn ! paouez ouzhin bremañ ! leizh eo va lêr ! lez da fourgas ! serr da c'henoù din gant ar gaoz-se ! a-walc'h eo ! brenn ! va gaol ! va revr gant an dra-se ! nad it ket larkoc'h ganti ! ; *mir langt's* ! rez va boned am eus, me 'zo rentet ôg, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant an dra-se, aet on dreistpenn gant an dra-se, me 'zo leun va c'hased gant an dra-se, me 'zo leun va rastell gant an dra-se, re eo din, trawalc'h da'm lêr ! me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, me a zo ôg, erru on heug, erru on heuget, faezh on) gant an dra-se, darev on gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant

an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug on gant kement-se, heuget on gant kement-se, leizh va lêr am eus diouzh an dra-se, leizh va lêr am eus gant an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, brenn ! va revr gant an dra-se ! va gaol !

2. tizhout, tizhout ouzh, diraeziñ, pakañ, tapout, tapout krog e ; *ich lange nicht hin*, n'emaon ket evit diraeziñ (tizhout) an dra-se ! n'emaon ket evit tapout krog en dra-se ! ; *in die Tasche langen*, mont d'e c'hodell ; [dre astenn.] *die Leiter langt nicht bis zum ersten Ast*, ne ya ket ar skeul betek ar skourr kentañ, re verr eo ar skeul evit pakañ ar skourr izelañ, re verr eo ar skeul evit tizhout ouzh ar skourr izelañ.

3. *nach etwas langen*, klask tizhout udb, klask diraez udb. V.k.e. (hat gelangt) : reiñ, astenn ; *lang mir mal meinen Hammer* ! 'z amañ va morzhol ! deus din va morzhol ! tizh (diraez) din va morzhol (Gregor) ; P. *er langte ihm eine*, *er langte ihm eine Ohrfeige*, bountañ a reas ur mojad gantañ, distagañ a reas ur skouarnad dezhañ (ur palvad gantañ), diaveliñ a reas unan gantañ gant e zorn plat diwar kostez e figur, fasadiñ a reas anezhañ, e fasadiñ a reas, reiñ a reas ur fasadenn dezhañ, e javedata a reas, e jodadiñ a reas, e jodata a reas, e cholpata a reas, e flankadiñ a reas, reiñ a reas dezhañ moull e vaneg da lipat, difoeltrañ a reas ur skouarnad gantañ, dic'hourdañ (diasten, disvantañ) a reas ur javedad gantañ, astenn a reas ur skouarnad dezhañ, dispegañ a reas ur flac'had gantañ, disvantañ a reas ur flac'had gantañ, plantañ a reas ur flac'had gantañ, plantañ a reas ur stlafad gantañ a-dreuz e c'henoù, ur javedad en doa bet digantañ, distagañ a reas ur palvad dioutañ (un avenad dezhañ) / diaveliñ a reas ur voc'had gantañ (ur fasad gantañ, ur javedad dioutañ, ur vousellad gantañ) / reiñ a reas ur vougennad dezhañ / e voc'hata (e fasata, e garvanata) a reas (Gregor).

längenbezogen ag. : [fizik] regel.

Längenbüro n. (-s,-s) : [ensavadur steredoniezh gall krouet e 1795] burev an hedredoù g.

Längendurchschnitt g. (-s,-e) : troc'h a-hed g., troc'h a-hirded g., troc'h ent hir g.

Längenfeuer n. (-s) : [lu] tennadeg a-steud b., tennadeg a-steudoù b.

Längengrad g. (-s,-e) : hedred g., hedenn b.

Längenkreis g. (-es,-e) : hedredenn b.

Längenmaß n. (-es,-e) : [mat.] muzul hed g.

Längenmessung b. (-,-en) : [mat.] muzuliañ an hirderioù g., hirvetriezh b.

länger ag. : *sellit ouzh lang*.

längerfristig ag. : **1.** a-hiramer, hirbadus, hirbad ; **2.** war hirdermen.

Längerwerden n. (-s) : astenn g., astennadur g., hiradur g.

Langeweile b. (-) : enoe g., enoeamant g., hirnezh b., hiraezh b., doan b. ; *vor Langeweile vergehen*, *vor Langeweile sterben*, *Langeweile schieben*, bezañ enoeet-marv, mervel gant an enoe, debriñ hiraezh, bezañ debret (en em zebriñ) gant an enoe, chom d'en em zebriñ, ruzañ e enoe, kavout hibrer ; *aus Langeweile*, diwar enoe ; *sich (dat.) die Langeweile vertreiben*, dizenoeiñ, diduellañ e amzer, diduiñ e amzer, kargañ e amzer, diverrañ e amzer, diverraat e amzer, kas e amzer en-dro ; *jemandem die Langeweile vertreiben*, dizenoeiñ u.b. ; *ich gehe ins Kino, um mir die Langeweile zu vertreiben*, mont a ran d'ar sinema evit dizenoeiñ (evit diduellañ va amzer, evit diduiñ va amzer, evit kargañ va amzer, evit diverraat va amzer, evit diverrañ va amzer, evit kas an amzer en-dro, evit degas va amzer), mont a ran d'ar sinema kement ha kaout peadra da gas va amzer, mont a ran d'ar sinema kement hag abuziñ va amzer, mont a ran d'ar sinema da glask dudi.

langfädig ag. : [Bro-Suis] hir, luziet, flapus.

Langfaserbaumwolle b. (-) : [louza.] kotoñs hirwienn g., koton hirwienn g.

Langfaserflachs g. (-es) : [louza.] lin hirwienn str.

Langfinger g. (-s,-) : dorn-skrap g., laer g., skrafer g., friper g., rober g., silc'her g., ripper g., paotr rip g., c'hwiber g., c'hwiper g., c'hwib g., c'hwiblaer g., c'hwiper g., tuner g., flip-arc'hant g., lourin g. [*liester* loured], spoefiser g., falziger g. ; *der Langfinger*, P. krapig g. (*hep ger-mell e brezhoneg*).

langfingrig ag. : hir e ivinoù, laer pe laeroc'h, ken laer hag ur c'hazh, laer evel an dour, laer evel ur frav, laer evel frav, laer evel ul Leonad, rip, tomm e zorn, gouenn laer ennañ, daouarn skrag dezhañ, kromm (kamm) e vizied, frank e vilgin, hiroc'h e vañch eget e vrec'h.

Langflossenkalmar g. (-s,-e) : [loen.] stivellegenn wenn b., stivell wenn b., stiogan wenn b.

Langflossenthun g. (-s,-thunfische) : [loen.] jermon g., toun gwenn g.

langflügelig ag. : [loen.] hireskellek.

Langformat n. (-s,-e) : [moull.] mentrezh hirvoan g.

langförmig ag. : hirstumm, hirstummek.

langfristig ag. : war hir dermen, hirbad, hirbadus ; *langfristiger Kredit*, kred war hir dermen g., kredad war hir dermen g. ; *langfristige Anleihe*, amprestadenn war hir dermen b., prest war hir dermen g. ; *Geld langfristig anlegen*, klaviañ kevelaoù, postañ arc'hant war hir dermen ; *langfristiges Planungsverhalten*, hirdermenouriezh b. ; *Anhänger eines langfristigen Planungsverhaltens*, hirdermenour g. ; *von einer langfristigen Einnahme ohne ärztliche Beratung ist abzusehen*, arabat kenderc'hel da gemer hep ali ar mezeg.

langgehen V.gw. (ging lang / ist langgegangen) : **1.** *irgenwo langgehen*, tremen dre ul lec'h bennak ; *am Fluss langgehen*, mont gant ribl ar stêr, mont hed-ha-hed ar stêr, heuliañ ar stêr, mont a-hed (hed, dre hed) ar stêr ; **2.** *bestimmen, wo's langgeht*, divizout petra 'zo da ober ; *nicht mehr wissen, wo's langgeht*, na c'houzout petra ober ken, bezañ divrec'hailh, bezañ lutet, na c'houzout eus pe goad ober loaioù (gant pe goad ober ibil, gant pe goad ober gennoù, gant pe goad ober tan), na gavout na tu na paramant, na c'houzout mui pe sant pediñ, na c'houzout mui pelec'h skeiñ e benn, bezañ (chom, menel) war vordo, bezañ en entremar, chom en diaskren, bezañ e penn e spered hep gouzout penaos ober, chom boud, na c'houzout e ziluzioù, na c'houzout ober ganti, na c'houzout war peseurt avel sturial e vatimant, na c'houzout penaos ober diouti, na c'houzout war be droad pouezañ, bezañ diaes en e votoù, na c'houzout mui war peseurt tu en em deuler, chom luget da zirouestlañ e neud, bezañ paket berr, na c'houzout petra ober, bezañ berr war e sparl, bezañ paket en ur pleg berr, na c'houzout a be du treiñ (pe e tu treiñ), chom berr.

langgesichtig ag. : e zremm stummet war an hir ; *langgesichtige Frau*, skantenn b.

langgespitzt ag. : hirvoan, hirvegek.

langgestielt ag. : [louza.] garek, hirc'harek, garet hir, hir c'haret, korzennek hir.

langgestreckt ag. : astennet en e led, astennet a-hed e gorf, astennet a-hed e groc'hen, astennet a-stok e gorf, astennet a-stok-korf, astennet a-stok e lañjer, astennet a-c'hwen e groc'hen, astennet a-blad, astennet a-blad-kaer, astennet hed-blad e gorf.

langgliederig ag. : iziliet hir, hirvoan.

langhaarig ag. : hir e vlev, ... blev hir, hirvlev, blevek, blevennek ; *langhaarig sein*, kaout blev hir ; [loen.] *langhaariger Spanier*, ki foutouilhek g.

Langhaarige(r) ag.k. g./b. : paotr e vlev hir g., plac'h he blev hir b., ar blev hir g.

langhalsig ag. : gouzougek, gouzouget hir, hirc'houzouget ; *eine langhalsige Flasche*, ur voutailh flutenn b.

Langhantel b. (-,-n) : [sport] barrenn gantennoù ; *die Langhantel zur Hochstrecke bringen, die Langhantel hochreißen*, sevel ar varrenn gantennoù a-ziframm ; *eine 200 kg schwere Langhantel auf die Schultern umsetzen*, skoaziañ ur varrennad 200 kg.

Langhaus n. (-es,-häuser) : [tisav.] nev hir b., korf-iliz hir g.

Langholz n. (-es,-hölzer) : [koad] kef hir diaoz g. [*etre 5 ha 6 metrad hirder*], kef-prenn g., bilh g.

Langholzwagen g. (-s,-) : *zweirädriger Langholzwagen*, mordok-gwinter g., karr-mordok g., diaoul g.

Langholztransporter g. (-s,-) : **1.** [sammgarr] bilhgarr g. [*liester* bilhgirri] ; **2.** [merdead.] bilhlestr g. [*liester* bilhlistri].

langhörig ag. : hirgornek.

langjährig ag. : a-gozh, abaoe ez eus kozh amzer ; *langjährige Erfahrung haben*, bezañ kozh war ar vicher, bezañ ul louarn kozh, bezañ leun a skiant-prenet, kaout kalz chem, kaout kalz chemet, kaout kalz skiant-prenet ; *langjähriger Freund*, mignon a-gozh g., mignon abaoe ez eus kozh amzer ; *das ist ein langjähriger Freund von mir*, ur mignon kozh eo, a-gozh eo mignon din, mignon eo din abaoe ez eus kozh amzer.

langkettig ag. : [kimiezh] *langkettige Fettsäure*, trenkenn druz digorvell hir b.

Langknochen g. (-s,-) : [korf.] askorn korzennek g., askorn hir g.

langköpfig ag. : hirbennek, hir e benn.

Langkornreis g. (-es) : [louza.] riz greun hir g./str.

Langlauf g. (-s,-läufe) : [sport] redadeg hir b.

Langläufer g. (-s,-) : [sport] hirreder g.

Langläuferin b. (-,-nen) : [sport] hirrederez b.

Langlaufski g. (-s) : [sport] ski-bale g.

langlebig ag. : hirhoalek, hirbadus ; [nukl.] *langlebiger Abfall*, dilerc'hioù skinoberiek hirhoalek ls.

Langlebigkeit b. (-) : hirhoal g., hirhoalegezh b.

langlegen V.em. : **sich langlegen** (hat sich (ak.) langgelegt) : **1.** mont en e c'hourvez, pladañ ; **2.** kouezhañ eus e sav-sonn, kouezhañ diouzh e sav-sonn, kouezhañ en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'hen, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e lañjer, a-blad, hed-blad e gorf) (Gregor), ledañ e gorf, mont war e gement all, kouezhañ a-dreuz e gorf, kouezhañ ar e zivbav, kouezhañ a-dreuz-kof (a-lamm-gaer, a-stok e lañs, a-blad-kaer, war e gorf), kouezhañ a-flav, kouezhañ sonnet war e c'henoù, astenn e groc'hen war an douar, kouezhañ a-c'hwen e groc'hen war an douar, kouezhañ war e fri, kouezhañ war e c'henoù, mont e gantolor en aer, mont e limonoù a-lost-wint, mont e garavelloù er vann, terriñ e c'houzoug.

Langleine b. (-,-n) : [merdead.] kordenn-higennoù b., kordenn linenn besketa b., palar g., fard higennoù g., bac'hoù g. [*liester* bac'heier], linenn sont b. ; *Langleinen bei zurückkehrender Flut ausbringen*, mouilhañ kerdin-higennoù a-lanv, mouilhañ higennoù a-lanv ; *Langleinen einholen*, gorren kerdin-higennoù ; *mit Langleinen fischen*, bac'haouiñ.

Langleinenfischer g. (-s,-) : higenner g., P. paotr higennoù g.

Langleinenfischerei b. (-) : *die Langleinenfischerei*, micher an higennoù b.

länglich ag. : higarrezek, hirvoan ; *länglich rund*, hirc'gelc'hiek, ront en hir.

länglichrund ag. : hirc'gelc'hiek.

langliegen V.gw. (liegt lang / lag lang / hat langgelegen) : bezañ en e c'hourvez.

langmähig ag. : hirc'levelek, kreouichennek, ur baltokennad vlev outañ war e benn.

Langmut b. (-) : hirc'basianted b., hirc'hortoz g., hirc'hortozidigezh b., habaskted b., habaskter g., damant g., madelezh b., divuanegezh b.

langmütig ag. : hirc'basiant, habask, pardonus, patiant, madek.

Langmütigkeit b. (-) : hirc'basianted b., hirc'hortoz g., hirc'hortozidigezh b., habaskted b., habaskter g., damant g., madelezh b., divuanegezh b.

langnagelig ag. : ivinek ; *langnageliger Mensch*, ivineg g. [*liester* ivineien].

langnasig ag. : friek, friet hir.

Langnasige(r) ag.k. g./b. : frieg g. [*liester* frieien], friegez b.

Langobarde g. (-n,-n) : [istor] Langobard g. [*liester* Langobarded], Lombard g. [*liester* Lombarded]

Langohr n. (-s,-en) : 1. [loen, *Plectotus* sp.] skouranegell b. [*liester* skouranegelled] ; 2. [lesanv roet d'ar c'had] skouarneg g. [*liester* skouarneged], lorikenneg g. [lorikenneged], P. takon-besk g. ; 3. *Meister Langohr / Freund Langohr*, [lesanv roet d'an azen] bleveg divskouarn hir g., skouarneg g., lorikenneg g., moji-lorikenn g. ; [kr-l] *ein Esel schilt den anderen Langohr*, sell ouzh da seuliou hag e weli toull da loeroù - klev ar gaoter o sarmon d'ar pod-houarn - podel merenn a ra goap ouzh podel koan hag emaint o-div war ar memes tan - ar billig o tamall ar pod-houarn - emañ ar gaoter oc'h ober goap ouzh ar pothouarn - emañ an eil billig o chaokat rebechoù d'ar billig all - emañ ar billig o seniñ d'ar pothouarn - war stad ar re all neb a gomzo, en em sellet, hag e tavo - war stad re all neb a gomzo mar kar en em sellet a davo - na damallit ket ar re all mar n'oc'h ket hoc'h-unan didamall - dañvad kailharet, peurvuiañ ouzh ar re all a glask en em frotañ - ne vezet labezet nemet gant ar fall - pep hini a ra faziou, an hini na ra ket unan a ra daou.

Langohrfledermaus b. (-,mäuse) : [loen, *Plectotus* sp.] skouarnegell b. [*liester* skouarnegelled].

langohrig ag. : lorikenneg, skouarneg, skouarnet hir, hirsouarnet, lorchennek, lorgennek, lorgnek.

Langohrige(r) ag.k. g./b. : [den] skouarneg g. [*liester* skouarneien], skouarnegezh b.

Langrohrgeschütz n. (-es,-e) : [lu] kanol hir g.

längs araog. (gen.) : a-hed, a-ribl ; *längs des Flusses*, hed ar stêr / a-hed ar stêr (Gregor), dre hed ar stêr ; *der Weg führt längs des Flusses*, an hent a ya gant ribl ar stêr, an hent a ya hed-ha-hed gant ribl ar stêr, an hent a heuilh ar stêr, mont a ra an hent a-hed (hed, dre hed) ar stêr, hedañ (hediñ, riblañ, kostezañ) a ra an hent ar stêr, mont a ra an hent a-ribl gant ar stêr ; [merdead.] *längs der Küste fahren*, riblañ an aod, aochar, kostezañ an aod, kostezañ an douar, chom a-zouar.

Adv. : a-hed, a-benn, war e hed, dre hed, dre an hed, hed-ha-hed ; *längs durchschneiden*, troc'hañ a-hed (a-benn, war e hed, dre hed, dre an hed) ; *dicht an einer Mauer längs gehen*, reziñ ur voger.

Längs- : ... a-hed, ... diahed.

Längsachse b. (-,-n) : ahel a-hed g.

langsam ag. : difonn, goustad, goustadik, gorrek, dibrez, dousik, divall, landrammus, landrennek, landrennus, lent, lugut, pouer ; *mit langsamem Schritt gehen*, *mit langsamen Schritten gehen*, kerzhet a-zoug e gamm, kerzhet a bazoù difonn, bezañ gorrek en e gerzhed, mont en e reol ; *er ist langsam in der Arbeit*, n'eo ket fonnus d'al labour, difonn eo en e labour, n'eo ket lamprek warni, alabistrin a ra en e labour, eñ a labour alabistr, al labour hag eñ n'int ket ostizien gaer, n'eo ket gwall ruz war al labour, n'eus moned ebet gantañ, laosk eo da labourat, lugut eo da labourat, hennezh a zo pouer da labourat, mont a ra pouer gant al labour, buzhugnenn a ra e labour, digalon

eo da labourat, labourat a ra goustad, labourat a ra difonn, lugudiñ a ra, lantouzat a ra, lugudus eo, luguder eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, gorrek eo da labourat, gorrek eo en e labour, hennezh n'emañ ket bale an eost gantañ, hennezh e pad pell outañ ober pezh a zo d'ober, chom a ra da logota ; *warum bist du so langsam* ? perak ne gabalez ket muioc'h eget na rez ? perak out ken goustadik ? ; *er ist langsam von Begriff*, ur spered diwezhat en deus, hennezh a zo ur spered pouer a zen, hennezh a zo ur spered goustad a zen, pout a spered eo, pouer a spered eo, divaoue eo, teuc'h a spered eo, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, pout eo e spered, hennezh a zo berr da gompren, bouc'h eo da gompren, ul lastez hir eo e skouarn, ne ya ket herrus gantañ, toullou talar a zo en e benn, tuzum eo, ur skiant verr a zen eo, pout eo da zeskiñ, difonn eo da zeskiñ, lugut eo da zeskiñ, bouc'h eo da zeskiñ, ur spered divalav a zen eo, gorrek eo da gompren ; *langsamer werden*, goustataat, difonnaat, gorrekaat, damaniañ, warbouesaat, araouekaat ; [kimiezh] *langsamer Zucker*, sukrenn divall b.

Adv. : gorrek, goustad, goustadik, pouer, arouarek, arwarek, dre hir amzer, gant gorregezh, war e c'horregezh, war e gamm, ent habaskik, war e bouez, war-bouez, difonn, difonnik, dibrez, en e reol, plarik, a-zoug-kamm, divalav, dousik, war e zres, war e zresik, lochore, war e nañvig, war e nañvigoù, war e strakig, war e oar, war e oarigoù ; *der Zug fährt langsam an*, an tren a zistok gorrek ; *das lässt sich nur langsam machen*, ul labour a hir amzer eo, ret eo kemer e amzer evit seveniñ an dra-se, gwelloc'h eo labourat war e zres (war e zresig, war e bouez, war e bouezig, war e sklavig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e oar, war e oarig, war e boz, war e vadober, war e blaen) evit dont a-benn eus kement-se ; *die äußerst langsam fließenden Gewässer*, ar redennoù-dour arvarv ls. ; *langsam gehen*, kerzhet goustad, kerzhet a-zoug e gamm, kerzhet a bazoù difonn, bezañ gorrek en e gerzhed, mont en e reol, chom da zebriñ an hent, bale kempenn, kerzhet war e c'horregezh, mont war e gamm, mont a-hed e gamm, mont diouzh e gamm, kerzhet ent habaskik, mont war e bouez(ig) (goustadik, kempennik, war e oar, war e oarigoù, war ar goar, ar e oar-goarigoù, war-bouez), kerzhet war-bouez, kerzhet war e bouez, mont war e c'horregezh, mont dousik, mont war e sklavig (war e zres, war e zresik, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e nañ, war e nañ-kaer, war e nañig, war e nañigoù, war e boz, war e stakig, war e vadober, war e blaen), mont divalav, mont lochore, paziañ difonn ; *langsamer gehen*, gorrekaat e vale, gorrekaat da vale, gorrekaat war e herr, mont goustatoc'h (goustadikoc'h, arouarekoc'h, warbouesoc'h), lentaat, lentañ, difonnaat, gorrekaat da gerzhet, dousaat da gerzhet, goustataat ; *langsamer arbeiten*, labourat goustatoc'h (goustadikoc'h), gorrekaat da labouraat, dousaat da labourat ; *langsamer fahren*, gorrekaat, gorrekaat war e herr, goustataat, mont goustatoc'h (goustadikoc'h), lentaat e garr-tan, arouarekaat, arwarekaat, gorrekaat da vont, dousaat da vont, ardantiñ, krennañ war e dizh ; *fahren Sie langsam* ! krennit war ho tizh ! ; *langsam brennende Zündschnur*, poul'henn c'horrek b. ; *Eichenholz brennt langsam*, ar c'hoad derv a zalc'h tan pell, ar c'hoad derv a zo koad fonnus da zeviñ, koad derv a zev goustadik ; *langsam dahinscheiden*, tremen evel ur mouch-gouloù ; *immer langsam voran* ! dousik-dousik ! goustadik ! difonnik ! amzer ! ; *ich werde langsam richtig hungrig*, naon-du a zo krog ennon, me a zo erru ruz va bouzelloù ; *sie wurde langsam immer schwächer*, ar sempladurezh a zeuas d'he gounit nebeut-da-nebeut ; *ich werde langsam müde*, me a

gomañs skuizhañ ; *der Kleinen wird das Ganze langsam langweilig*, emañ an hini vihan o komañs nec'hiñ ; *er dreht langsam durch*, hemañ a zo o komañs pakañ anezho ; [tr-] *die Mühlen der Justiz mahlen langsam*, ruilhal a ra ar justis kempennik he boul, mont a ra ar justis en-dro war he goarig (war he fouezig, war he sklavig) ; P. *langsam schalten*, kaout ur spered diwezhat, bezañ pout a spered, bezañ pouer a spered, bezañ ur spered pouer a zen, bezañ ur spered goustad a zen, bezañ divaoue, bezañ teuc'h a spered, bezañ lourt e spered, bezañ lourt a spered, bezañ lourt a benn, bezañ pout e spered, bezañ stouvet, bezañ berr (bouc'h) da gompren, bezañ ul lastez hir e skouarn, na vont herrus gant an-unan, bezañ toullou talar en e benn, bezañ tuzum, bezañ ur skiant verr a zen, bezañ difonn da zeskiñ, bezañ pout da zeskiñ, bezañ bouc'h da zeskiñ, bezañ lugut da zeskiñ, bezañ ur spered divalav a zen, bezañ gorrek da gompren ; [kr-l] *langsam aber sicher*, kammed ha kammed e reer tro ar bed, karrig a red ne bad ket, an amzer a bad pell ha pep hini a ya pa c'hell, mont a-lamm ne dalv netra nemet c'hwen a ve da bakañ, bale skañv ha gwelet a-bell eo merk un den a-boell ; *langsam kommt auch ans Ziel*, gant ar mor e teu ar pesked, an hini a ya buan a-wechoù a ya pell met an hini a zalc'h da vont a ra gwell, gant hir amzer e teuer a-benn eus pep tra, gant poan hag amzer a-benn eus pep tra e teuer, gant kolo hag amzer e teu da eogifiñ ar mesper, karrig a red ne bad ket.

Langsamkeit b. (-) : gorregezh b., goursez g., lentegezh b., lentidigezh b., goar g., landrenn b., tuzumder g.

Längsbalken g. (-s,-) : [tekn.] sol b.

langschädlich ag. : hirbennek.

Langschädlichkeit b. (-) : hirbennegezh b.

Langschiff n. (-s,-e) : [tisav.] nev hir b., korf-iliz hir g.

Langschild g. (-s,-e) : daez g.

Langschläfer g. (-s,-) : gwall gousker g., saver diwezhat g., P. hunegan g., gwall biocher g.

Langschläferin b. (-,-nen) : gwall gouskerez b.

langschnäbelig ag. : beget hir, hirbigosek, hirvegek.

Langschnäbler g. (-s,-) : [loen.] evn hirbigosek g., labous hirbigosek g.

langschnäblig ag. : beget hir, hirbigosek, hirvegek.

Langschwanzkatze b. (-,-n) : [loen.] kazh-tigr g. [*liester kizhier-tigr*].

Langschwanzmakak g. (-s/-en,-en) : [loen.] makak kranketaer g.

Langschwanzmaus b. (-,-mäuse) : [loen.] murideg g. [*liester murideged*].

Längsfeuer n. (-s-) : [lu] tennadeg a-steud b., tennadeg a-steudoù b.

längsgestreift ag. : roudennek a-hed, roudennet a-hed.

Längsholm g. (-s,-e) : [nij.] astellenn gouc'h b., astellenn gorf b.

langsigtig ag. : 1. [mezeg.] hirwel ; 2. [kenwerzh] war hir dermen.

Langsigtigkeit b. (-) : [mezeg.] hirweled g.

langsilbig ag. : [yvezh.] gant silabennoù hir, gant ur silabenn hir, hirsilabennek.

Längsmauern ls. : loñjerieoù ls.

Längsmotor g. (-s,-en) : [kirri-tan] keflusker diahed g. (enebet ouzh *Quermotor*, keflusker diadreuz).

Langspielplatte b. (-,-n) : pladenn mikro-irvi b., pladenn 33 zro b.

Längsrichtung b. (-,-en) : tu a-hed g. ; *in Längsrichtung sägen*, heskennat hed an neudenn, heskennat a-benn, heskennad a-du gant ar wiad, rafantiñ.

Längsschnitt g. (-s,-e) : skejad diahed g., skejad a-hed g.

Längsseite b. (-,-n) : kostez hir g., tu an hirder g.

längsseits araogenn (gen.) : a-hed ; *sich längsseits des Kais legen*, kostezañ ouzh ar c'hae, kaeañ ; *sich längsseits eines Schiffes legen*, abourzhañ ul lestr, kostezañ ouzh ur vag.

Adv. : a-hed, a-benn, war e hed, dre hed, dre an hed, hed-ha-hed.

Längsstreifen g. (-s,-) : roudenn a-hed b., roudennad a-hed b.

längst Adv. : a-bell-amzer, a-bell-kent, a-bell-gozh, a-bell 'zo, pell 'zo, pellik 'zo, forzh pell 'zo, pell 'zo bras, pelloù bras 'zo, ur pelloù bras a zo, mil bell 'zo, abaoe ez eus kozh amzer, ur gwall bennad 'zo, ur pennad brav 'zo, keit all 'zo, dibaoe keit all, abaoe keit all amzer, abaoe pell, abaoe pell amzer, pell amzer 'zo, pell amzer a oa, pell amzer a vo, ur geit vras a amzer 'zo dija, a-wechall, gwerso, a-werso, a-c'houde gwerso, a-c'houde gwerso bras, a-c'houde pell 'zo, a-c'houde pell amzer, a-c'houde un tazoù amzer, a-gozh, a-gozh-amzer, dijaik ez eus pell amzer (Gregor) ; *die Zeit ist längst vorbei*, *diese Zeit ist längst vergangen*, aet eo an amzer-se da get ur pelloù bras 'zo dija, tremenet eo an amzer-se forzh pell 'zo dija, tremenet eo an amzer-se mil bell 'zo dija, an amzer-se n'emañ mui abaoe pell ; *er ist längst fort*, hennezh 'zo aet kuit forzh pell 'zo dija ; *ich spreche von einer längst vergangenen Zeit*, komz a ran deoc'h eus un amzer bell, komz a ran deoc'h eus a-bell ; *das hatte ich längst vorausgesehen*, gouzout a ouien mat pell 'zo dija petra a oa da zont deomp, raksantet em boa pell 'zo dija petra a oa en hent dirazomp, douetiñ a raen pell 'zo dija petra a oa en hent dirazomp, rakwelet em boa pell 'zo dija petra a oa ouzh hor gortoz, me a ouie abaoe pell dre belec'h hor boa da dremen ; *er ist schon längst über alle Berge*, mil bell emañ a-benn bremañ ; *das ist längst nicht erwiesen*, n'eo ket bet prouet c'hoazh, pell ac'hano (war bell, pell diouzh eno, nag a-bell, an tazoù, war-bouez kalz) - n'eo ket bet prouet c'hoazh, paot a faot (kalz a faot, kalz a vank, meur a faot, meur a vank, pell diouzh kement-se) (Gregor) ; *das ist längst genug für ihn*, kement-se a zo tremen a-walc'h dezhañ da gaout ; *wir sind noch längst nicht am Ziel*, pell emañ Yann diouzh e gazeg, pell emaoamp diouzh ar pal c'hoazh.

längstens Adv. [Bro-Aostria] : 1. d'ar muiañ-holl, d'an hirañ-holl, hep tamm ouzhpenn, d'ar gwellañ tout ; *es wird längstens eine Stunde dauern*, padout a raio un eurvezh d'an hirañ tout ; *ich bleibe längstens bis morgen*, *ich bleibe bis längstens morgen*, chom a rin betek warc'hoazh d'ar muiañ-holl, chom a rin betek warc'hoazh d'an hirañ-holl ; 2. evit an diwezhatañ, d'an diwezhatañ, da ziwezhatañ ; *in längstens drei Tagen*, a-benn tri devezh evit an diwezhatañ (d'an diwezhatañ, da ziwezhatañ) ; 3. a-bell-amzer, a-bell-kent, a-bell-gozh, a-bell 'zo, pell 'zo, pellik 'zo, forzh pell 'zo, pell 'zo bras, pelloù bras 'zo, ur pelloù bras a zo, mil bell 'zo, abaoe ez eus kozh amzer, ur gwall bennad 'zo, ur pennad brav 'zo, keit all 'zo, dibaoe keit all, abaoe keit all amzer, abaoe pell, abaoe pell amzer, pell amzer 'zo, pell amzer a oa, pell amzer a vo, ur geit vras a amzer 'zo dija, a-wechall, gwerso, a-werso, a-c'houde gwerso, a-c'houde gwerso bras, a-c'houde pell 'zo, a-c'houde pell amzer, a-c'houde un tazoù amzer, a-gozh, a-gozh-amzer, dijaik ez eus pell amzer (Gregor) ; *das ist mir längstens bekannt*, gouzout a ran an dra-se a-bell-gozh.

Langstielhippe b. (-,-n) : [labour-douar] skousell b. [*liester skousilli*].

langstielig ag. : [louza.] hirc'harek, garet hir, hir c'haret, korzennek hir, hirgorzenn.

Längstlebende(r) ag.k. g./b. : [gwir] diwezhañ bev g.

Längsträger g. (-s,-) : [tekn.] sol b.

Langstreckenbomber g. (-s,-) : [lu] aervombezer hirdreizher g.

Langstreckenflug g. (-s,-flüge) : [nij.] nij hirdreizh g., nijadenn hirdreizh b.

Langstreckenflugzeug n. (-s,-e) : [nij.] karr-nij hirdreizher g., nijerez hirdreizh b., hirdreizher g., aerdreizher g.

Langstreckenflugzeugführer g. (-s,-) : levier hirdreizh g.

Langstreckenlauf g. (-s,-läufe) : [sport] redadeg hir b., hirredadeg b.

Langstreckenläufer g. (-s,-) : [sport] hirreder g., reder hir g.

Langstreckenläuferin b. (-,-nen) : [sport] hirrederez b., rederez hir b.

Langstreckenrakete b. (-,-n) : [lu] fuc'hell hirhedtaol b., fuc'hell hirdiraez b., fuc'hell hirhedtenn b.

Langstreckenrekord g. (-s,-e) : [sport] gourc'hoù tizh ar redadegoù hir g., rekord tizh an hirredadegoù g.

Languedoc n. : *das Languedoc*, Lengadok b.

Längung b. (-,-en) : [yezh.] hiradur ar vogalenn g.

Languste b. (-,-n) : [loen.] grilh g., grilh-mor g., gavr-vor b. [*liester* gevr-mor, givri-mor]; *Langusten fangen*, grilheta. ; *rosa Languste*, grilh-mor roz g. ; *grüne Languste, Königslanguste*, grilh-mor glas g. ; *der Hinterleib der Languste*, lost ar grilh-mor g., kavell ar grilh-mor g.

Langustenboot n. (-s,-e) : lestr grilheta g. [*liester* listri grilheta], bag grilheta b. [*liester* bagoù grilheta, bigi grilheta].

Langustenfang g. (-s) : grilheta g.

Langustenfischer g. (-s,-) : grilhetaer g.

Langustenhafen g. (-s,-häfen) : porzh grilheta g.

Langustenkorb g. (-s,-körbe) : kavell grilheta g.

Langustennetz n. (-es,-e) : roued grilheta b.

Langustine b. (-,-n) : [loen.] grilh-traezh g. ; *Langustinen fangen*, grilheta ; *volle Schiffs Ladungen Langustinen*, bagadoù grilh-traezh ls. ; *der Hinterleib der Langustine*, lost ar grilh-traezh g., kavell ar grilh-traezh g.

Langweile b. (-) : *sellit ouzh Langeweile*.

langweilen V.k.e. (hat gelangweilt) : enoeiñ, borodiñ, arabadiñ, darnaouiñ, bardellat, skuizhañ ; *den Leser langweilen*, enoeiñ al lenner, skuizhañ al lenner.

V.em. : **sich langweilen** (hat sich (ak.) gelangweilt) : kaout hirnezh, kaout hiraezh, bezañ enoeet, bezañ hiraezh, kavout hir, kavout hir e amzer, kavout hir e damm amzer, kavout hirmbr, enoeiñ, bezañ hir an amzer d'an-unan, hirmvudiñ, hirmzeriñ, skuizhañ ; *er langweilt sich*, kavout a ra hir e amzer, hir e kav e amzer ; *sich entsetzlich langweilen, sich zu Tode langweilen, sich tödlich langweilen*, bezañ klañv gant an enoe, bezañ enoeet marv, mervel gant an enoe, debriñ hiraezh, bezañ debret (en em zebriñ) gant an enoe, chom d'en em zebriñ, ruzañ e enoe ; *gelangweilt herumhängen*, ruzañ e enoe ; *er sieht gelangweilt aus*, diskouez a ra bezañ enoeet ; *ich hatte mir gedacht, ich hätte mich dort amüsiert, und doch habe ich mich zu Tode gelangweilt*, me a gave din em befe bet plijadur, ha padal e oan bet enoeet marv ; *ich habe mich furchtbar gelangweilt*, gwashat m'em boa kavet hir an amzer ! - gwashat ma oa bet hir an amzer din ! - o ! pegeit em boa kavet an amzer ! ; *nicht, dass ich mich bei euch langweilen würde, ich muss aber leider gehen*, n'eo ket skuizhañ a ran ganeoc'h, mes dav eo din mont ; *am Abend langweilt er sich tödlich*, hir spontus e kav eurvezhioù goulo an abardaez ; *Sie haben sich bestimmt gelangweilt*, c'hwil a zle bezañ kavet hir an amzer, hirnezh ho poa bet sur a-walc'h ; *die zwei Kinder langweilten sich*, an daou vugel a gave hir.

Langweiler g. (-s,-) : 1. boroder g., borod g., brae b., randoner g., rahouenn b., farouell g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker kaozioù g., chaoker-e-spered g., brae c'houllo b., pav-kaol g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., bramsach g., trabaser g., penn trist g., penn

teñval g., spered rec'hus a zen g., den arabadus g., arabaduz g., bourouell g., den kintus g., den diaes hag enoeüs g., den kivioul g., razailher g., tagnouz g., revr war wigour g., grignouz g., heureuchin g., gouerouz g. ; 2. ruz-botoù g., ruzer g., luguder g., c'hoarieller g., stlejer g., straner g., lostenn b., abuzer g., belbeter g.

langweilig ag. : enoeüs, borodus, arabadus, darnaouiñ, fastus, torr-penn, moretus, dizudi, euver, hirmvoudus ; *eine langweilige Predigt*, ur sarmon moretus g. ; *ein langweiliger Geselle*, ur boroder g., ur borod g., ur vrae b., ur vrae c'houllo b., ur randoner g., ur rahouenn b., ur chaoker-e-c'henoù g., ur chaoker kaozioù g., ur chaoker-e-spered g., ur farouell g., un torr-penn g., un torr-revr g., un torr-penn ha un torr-revr ouzhpenn g., un trabaser g., ur penn trist g., ur penn teñval g., ur spered rec'hus a zen g., un den bourouell g., ur bourouell g., un den arabadus g., un arabaduz g., un den kintus g., un den diaes hag enoeüs g., un den kivioul g., un tagnouz g., ur revr war wigour g., ur grignouz g., ur gouerouz g., un heureuchin g., ur razailher g., ur bouroueller g. ; *ich möchte nicht lästern, aber er ist wirklich ein langweiliger Peter*, n'eo ket evit kontañ droug (n'eo ket evit lavaret), mes bep gwech e kavan anezhañ borodus ; *der Kleinen wird das Ganze langsam langweilig*, emañ an hini vihan o komañs nec'hiñ, emañ an hini vihan o komañs kavout hir ; *mit euch wird es nie langweilig*, bourrañ a reer ganeoc'h.

Langwelle b. (-,-n) : 1. [skingomz] gwagenn hir b. ; 2. [fizik] *Langwellen*, izeldalm g.

langwierig ag. : hirmbadus, hirmbad, a-hirmzer, labourus, trevellus, studius, amzerus, padus, padel ; *langwierige Krankheit*, pore g., pore hir g., pore kleñved g., hirmgleñved g. ; *eine langwierige Krankheit durchmachen*, hirmgleñvel ; *langwierige Forschungsarbeit*, imbourc'hadenn a-hirmzer b., imbourc'hadenn studius b., imbourc'hadenn dalc'hus b., imbourc'hadenn amzerus b., imbourc'hadenn hirmbadus b., imbourc'hadenn badel b. ; *langwieriger Kampf*, stourm hirmbadus g., stourm hir g.

langwimperig ag. : malgudennek, malvennek.

Langzeit- : ... hirmbad, ... hirmbadus, ... war hir dermen.

Langzeitarbeitslose(r) ag.k.g./b. : den dilabour war hir amzer g., den en dilabour hirmbad g.

Langzeitarbeitslosigkeit b. (-) : dilabour hirmbad g.

Langzeitgedächtnis n. (-ses,-se) : [bred.] kounerezh derenet g.

langzeitig ag. : hirmbad, hirmbadus, war hir dermen.

Langzeitkrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] hirmgleñved g.

Langzeitstickstoffdünger g. (-s,-) : [labour-douar] ludu-temz azotek hirmbadus e wered g. [*liester* luduoù-temz azotek hirmbadus o gwered].

Langzeitverhalten : emzalc'h war hir amzer g., emzalc'h war hir dermen g.

Lanner g. (-s,-) / **Lannerfalte** g. (-n,-n) : [loen.] laner g. [*liester* lanered].

Lannion g. (-s) : Lannuon b.

Lanolin n. (-s) : lanolin g.

Lansquenet g. [Landsknecht] : [kartoù] *Lansquenet spielen*, c'hoari laskaned.

Lanthan n. (-s) : [kimiezh] lantan g.

Lanthanid n. (-s,-e) / **Lanthanoid** n. (-s,-e) : [kimiezh] lantanid g.

Lanyard g./n. (-/-s,-s) : lêrenn da ispiilhañ traoù (alc'hwezioù h.a.) e kerc'henn ar gouzoug b.

Lanze b. (-,-n) : 1. goaf g., lañs b., pik g., sparr g., spig g. ; [ardamezouriezh] *gebrochene Lanze*, goaf torret g. ; *jemanden mit seiner Lanze stoßen*, goafañ u.b. ; *mit einer Lanze*

hantieren, goafata ; *beim Zusammenprall brach die Lanze des Ritters*, gant nerzh ar stok e torras goaf ar marc'heg ; *seine Lanze senken*, gouzizañ e c'hoaf ; *eine Lanze werfen*, sinklañ ur goaf ; **2.** [istor] *Lanzen brechen*, goafata a-bann ; **3.** [tekn.] *thermische Lanze*, goaf gwrezel g., goaf oksigen g. ; **4.** [dre skeud.] *für jemanden eine Lanze brechen*, *für jemanden eine Lanze einlegen*, sevel krog u.b., difenn krog u.b., sevel lamm u.b., sevel a-du (en un tu) gant u.b., mont a-du (en un tu) gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., kabaliñ evit u.b., taeriñ war an dud evit u.b., pouezañ a-du gant u.b., reiñ un tamm skoaz d'u.b.

Lanzenbrechen n. (-s) : stourmadenn gant lansoù diveget b., rederezh gant lañsoù diveget g., stourmerez gant lañsoù diveget g.

Lanzenbrecher g. (-s,-) : stourmadenner g.

lanzenförmig ag. : goafek, goafheñvel, e-stumm gant ul lañs, e stumm lañsoù, e doare ul lañs, e doare lañsoù, a-zoare gant ul lañs, a-zoare gant lañsoù, a-seurt gant ul lañs, a-seurt gant lañsoù, houarngoafheñvel.

Lanzenotter b. (-,-n) : [loen.] botrops g. [*liester botropsed*].

Lanzenreiter g. (-s,-) : goafeg g., goafer g.

Lanzenschaft g. (-s,-schäfte) : fust goaf g. (Gregor).

Lanzenspitze b. (-,-n) : beg ar goaf g., broudenn ar goaf b., houarn goaf g. ; *abgestumpfte Lanzenspitze bei Tjosten*, roked g.

Lanzenstechen n. (-s) : [istor] stourmadenn gant lansoù diveget b., rederezh gant lañsoù diveget g., stourmerez gant lañsoù diveget g.

Lanzenstich g. (-s,-e) / **Lanzenstoß** g. (-s,-stöße) : goafad g., goafiad g. ; *Lanzenstöße (Lanzenstiche) versetzen*, goafata.

Lanzenträger g. (-s,-) : goafeg g. [*liester goafeien*].

Lanzettbogen g. (-s,-bögen) : [tisav.] gwareg goafheñvel b.

Lanzette b. (-,-n) : [mezeg.] lañsetez b., brouderez b.

Lanzettfischchen n. (-s,-) : [loen.] talareg g.

lanzettförmig ag. / **lanzettlich** ag. : goafek, goafheñvel, houarngoafheñvel.

lanzieren V.k.e. (hat lanziert) : *sellit ouzh lancieren*.

Lanzierer g. (-s,-) : [lu, istor] goafeg g. [*liester goafeien*].

Lanzierrohr n. (-s,-e) : *sellit ouzh Lancierrohr*.

Lapa-Napfschnecke b. (-,-n) : [loen.] brennig-plat str.

Laparotomie b. (-,-n) : [mezeg.] skej ar c'hof g., laparotomiezh b.

lapidar ag. : gwall grenn, berr-berr ; *in lapidarer Kürze*, distag, displeg, didroidell, krenn, krak-ha-berr, krak-ha-krenn, krenn-ha-krak, berr-ha-krenn, krenn-ha-kras, krenn-ha-berr, didro, didro-kaer, eeun, en ur ger krenn, fraezh-ha-berr, eeun-hag-eeun, rube-rubene, berr-ha-groñs, eeun ha didroell, diguzh, diflatr, hep biez.

Adv. : distag, displeg, didroidell, krenn, krak-ha-berr, krak-ha-krenn, krenn-ha-krak, berr-ha-krenn, krenn-ha-kras, krenn-ha-berr, didro, didro-kaer, eeun, en ur ger krenn, fraezh-ha-berr, eeun-hag-eeun, rube-rubene, berr-ha-groñs, eeun ha didroell, diguzh, diflatr, hep biez.

Lapidarium n. (-s, Lapidarien) : mirdi ar vein g., mirdi ar vein brizius g.

Lapidarschrift b. (-) : [istor] lizherennoù onkial ls., onkialennoù ls.

Lapidarstil g. (-s,-e) : doare skrivañ berr-berr g., stil gwall grenn g.

Lapilli ls. : [douarouriezh] lapilli str.

Lapislazuli g. (-,-) : [maen.] lapis-lazuli g., lazurit g., lazulit g., maen-pers g.

Lappalie b. (-,-n) : distervez b., bagaj g., disteraj g., amoedaj g., disterdra g., belbeterezh g., tra a get g., tra netra g., tra dister

g., bihan dra g., netraig g., inglodaj g., belbiaj g., bitrakoù ls., kac'herezh g., traoùajoù ls., kaoc'hajoù ls., arabenn b., arabadiezh b., mibiliaj g., mibiliezh b., belbi g., c'hoariell b., fariell b., farienn b., foutouilhenn b., rambre g., turubailhoù ls., siklud g., stranerezh g., avel g., disterajoù ls., disterajigoù ls., grouanenn b. ; *komm mir nicht mit solchen Lappalien* ! paouez ouzhin gant da ranerezh ! ro peoc'h gant da rabadiezh ! ; *macht doch kein solches Geschrei wegen dieser Lappalie* ! sell aze ur van evit ket ha netra ! ; *wegen einer solchen Lappalie*, evit kelo-se, evit kelo ar pezh a dalvez kement-se, evit ken nebeut a dra, evit ken nebeut all, evit ken nebeut-se, evit an netraig-se, evit traoù a get, evit traoù netra, dre-benn ket ha netra ; *er wurde wegen einer Lappalie eingesperrt*, dastumet e voe er prizon diwar un netra, toullbac'het e voe diwar ur rambre, toullbac'het e voe dre-benn ket ha netra ; *er wurde wegen einer Lappalie verurteilt*, kondaonet e voe evit un netra, kondaonet e voe dre-benn ket ha netra ; *das ist ja nur eine Lappalie* ! traoù netra kement-se ! traoù a get kement-se ! bihan dra eo ! ; *eine Lappalie ist es im Vergleich zu ...*, astut eo e-skoaz ...

Läppchen n. (-s,-) : **1.** drailhennig b., pilhennig b. ; **2.** [korf.] flipezenn b., flip g. ; *aus Läppchen bestehend*, flipezennek.

Lappe g. (-n,-n) : Lapon g. [*liester Laponed*], Samiad g. [*liester Samied*].

Lappen g. (-s,-) : **1.** pilh g., pilhenn b., pitrouilhez str., tamm g., pilhot g., pilhon g., liboudenn b., drailhenn b., drailhadenn b., drailhaj g., truilhenn b., traidenn b., leienenn b., bouchon g., leien g. ; *diese Betttücher kann man nur noch als Lappen benutzen*, al liñselioù-mañ n'int mat nemet d'ober pilhoù ; *die Haut an ihrem Hals hängt in einem Lappen nach unten*, un hinkin he deus dindan he gouzoug ; **2.** [dre astenn.] tarner g., torchouer g., pilhot g., liboudenn b., torch g., lien g., bouchon listri g., lienenn b. ; **3.** [skouarn] flip ar skouarn g., flipezenn ar skouarn b., lost ar skouarn g. ; **4.** [louza.] flipenn b. ; **5.** [korf.] tolbezenn b. ; *Lungenlappen*, tolbezenn skevent b., doublenn b. ; *Leberlappen*, tolbezenn an avu b. ; *Parietallappen*, tolbezenn gitem b. ; *geschwänzter Lappen* [*lobus caudatus*], tolbezenn lostek b., torzhell lostek b. ; **6.** [dre skeud.] *jemandem durch die Lappen gehen*, en em ziframmañ a-dre zaouarn u.b., en em ziframmañ diouzh tre daouarn u.b., en em zispegañ diouzh u.b., achap kuit digant u.b., achap ouzh u.b., tec'hel kuit digant u.b., diflipañ a-dre grabanoù u.b., diflipañ a-dre daouarn u.b., en em riklañ a-dre daouarn u.b. ; *er geht ihm durch die Lappen*, diflipañ a ra a-dre e grabanoù, achap a ra kuit digantañ (Gregor), tec'hel a ra kuit digantañ ; *mir sind ein paar Schreibfehler durch die Lappen gegangen*, tremenet on dreist un nebeud fazioù, chomet on hep gwelet un nebeud fazioù ; **7.** [horolajerezh] *Hemmungslappen*, *Spindellappen*, pouez g.

lappen V.k.e. (hat gelappt) : **1.** [hemolc'h] terkañ gant spontailhoù ; **2.** P. takonañ, peñseliat, daboniñ, pennadañ, diregiñ, dirogañ, tammañ.

lappenförmig ag. : flipennek, flipezennek ; [louza.] flipennek.

Lappentang g. (-s) : [louza.] kerluz g., tellesk g., tellesk ruz str., bezhin-saout str.

Lappentaucher g. (-s,-) : [loen.] plomer g.

Lapperei b. (-,-en) : disteraj g., bagaj g., disterdra g., mibiliaj g., mibiliezh b., belbeterezh g., belbi g., belbiaj g., netraig g., dister dra g., bihan dra g.

läppern V.k.e. (hat geläppert) : lapañ, tarlipat.

V.dibers. em. : **sich läppern** (hat sich (ak.) geläppert) : P. *es läppert sich (so zusammen)*, an eil nebeud a fonna egile - an eil nebeud a gresk egile - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannou - lur ha lur a sav da somm - gant spilhoù e c'heller

paeañ ur goumanant a gant skoed ma vez a-walc'h anezho - an niver a raio bern - bili war vili a ra ur menez.

lappig ag. : 1. [dilhad] a-istribilh, a-ispilh, laosk, dizalc'h, difranet ; *lappiger Hut*, tog difranet g. ; 2. [kroc'hen] gwak, bourr, flav, fibous ; 3. [louza., loen.] flipennek ; 4. [dre skeud.] didalvoud, didalvez, dister.

Lappin b. (-, -nen) : Laponez b.

lappisch ag. : 1. laponat, samiat ; 2. [yezh.] laponek, samiek.

Lappischsprechende(r) ag.k. g./b. : laponeger g., laponegerez b., samieger g., samiegerez b.

läppisch ag. : 1. P. eeun-drochik, pampes, disterik, didroidell, hegreidik, brell, nouch, magn, loñsek, nigoudouilh, nay, brizh, bavidik, bei, brichin, gars, dispered, disperedek, diskiant, droch, mibilius, sot-nay, sot-pik, panenn, darsot, gloukes ; 2. *läppisches Zeug*, rabadiezh b., diotajoù ls., garzaj g., garzennaj g., boutikl g./b., borod g., mibilijajoù ls., mibiliezhoù b., belbi g., belbiaj g., bagaj g., disterajoù ls., belbeterezh g., bihan dra g., noucherezh g., komzerezh goullou g., komzoù ven ls., komzoù goullou ls., komzoù didalvez ls., komzoù aner ls., komzoù gwan ls., komzoù kollet ls., komzoù patatez ls., plataj g., komzoù plat ls., kaozioù lies, arabad g., pifoù ls. ; 3. [mezeg., dispredet] *läppische Verblödung*, hebefreniezh b.

Lapland n. (-s) : Laponia b., Sami b., Sápmi b.

Lappländer g. (-s, -) : Lapon g. [*liester* Laponed], Samiad g. [*liester* Samied].

lappländisch ag. : laponat, samiat.

Laplandmeise b. (-, -n) : [loen.] pennglaou an taiga g.

Lapsus g. (-, Lapsi) : fazi g., fazienn b., fazienn dre gomz b., fazienn dre skrid b., rampadenn b., risklkomz g., risklskriv g., risklenn g., riskledenn deod b., riskledenn bluenn b., riskledenn lagad b., gouskomz g., gouskskriv g., gouslenn g. ; *mir ist ein Lapsus Linguae unterlaufen*, graet em eus ur fazienn dre gomz ; *mir ist ein Lapsus Calami unterlaufen*, graet em eus ur fazienn dre skrid.

Laptop g. (-s, -s) : urzhiataer hezoug g., korrurzhiataer hezoug g.

Lar g. (-en, -en) : [istor, relij.] Doue an ti g., Doue an oaled g., lar g. [*liester* lared].

Lararium n. (-s, Lararien) : [tisav., istor, relij.] larlec'h g.

Lärche b. (-, -n) / **Lärchenbaum** g. (-s, -bäume) : [louza.] gwez-tourmantin str., melez str.

Larenaltar g. (-s, -altäre) : [istor, relij.] larlec'h g.

large ag. : [Bro-Suis] brokus, brokus gant e wenneien, largentezus, hael, lark, frontal.

Largo n. (-s, -s/Larghi) : [sonerezh] largo g.

Laridé g. (-/s, -s) : [dañs] laride g. [*liester* larideoù].

Larifari n. (-s) : louaderezh g., rabadiezh b., diotajoù ls., garzaj g., storlok g., strak g., garzennaj g., boutikl g./b., borod g., mibilijajoù ls., mibiliezhoù ls., belbeterezh g., belbi g., belbiaj g., disterajoù ls., bagaj g., bihan dra g., arabad g., pifoù ls., flugez str.

Lärm g. (-s) : trouz g., strap g., safar g., safareg b., bourbl g., boubou g., boubouenn b., hiboud g., hibouderezh g., trekou g., tregern b., strapadenn b., storlok g., jilivari g., cholori b., bologrn g., streuvell b., talabard g., jabadao g., tourmi b., freuz g., keusteuenn b., tousmac'h g., diframm g., chalami g., todilhon g., todion g., sabat g., toumpi b., fourgas g., hemolc'h g., karbac'h g., kabal b., estlamm g., reuz g., trein g./b., bioc'henn b., aroun g., foar b., hobit g., jibas g., tabac'h g., brud g./b., intampi g. ; *lästiger Lärm*, trouz hegas g. ; *dumpfer Lärm*, soroc'herezh g., trouz pout g., trouz pounner g., trouz teñval g., trouz mouk g., trouz boud g., vorm g., boubou g. ; *ein ohrenbetäubender Lärm*, un trouz bouzarus g., un trouz gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed g., un

trouz a'n diaoul g., un todion a'n diaoul, un trouz a'n ifern g., un trouz ifern g., un todilhon g., un todion g., un doumpi b., ur c'harnaj g., un trouz da vouzarañ ur pothouarn g., ur you hag un hemolc'h spontus, un trouz a'r mil diaoul g., ur c'hri hag un trouz da vouzarañ ar vro, ur safar gouest da vouzarañ un engroeziad tud g., ur chaok hag un tourmi ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar sabat ; *vom Lärm völlig benommen*, bouzaret-karak gant an trouz, mezevellet e benn gant an trouz, mezv gant an trouz ; *Lärm machen*, ober brud, ober trouz, kas trouz, magañ trouz, trouzal, trabasat ; *mach doch nicht so einen heillosen Lärm*, na rit ket kement a drouz ; *lauten Lärm machen*, bezañ ur jabadao (talabao, ur bologrn, un talabard, foar) gant an-unan, ober cholori (trouz bras, ur vosenn, tousmac'h), tousmac'hat, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, karnajal, cholorial, ober karnaj, kas safar, kas trouz bras, kas karbac'h, kabalat, safarat, plantañ reuz, c'hoari e gi, c'hoari e loen, bezañ trouzus, daoubenniñ, magañ e cholori, safariñ, ober todion, tourmial, toumpial, cholorial, todioniñ, sabatiñ ; *in diesem Zimmer wird Sie kein Lärm belästigen*, er gambr-mañ e vo didrouz deoc'h ; *Lärm schlagen*, gervel d'an evezh, lakaat an dud war o diwall, lakaat an dud war evezh, seniñ ar galv-diwall ; [dre skeud.] *viel Lärm um etwas machen*, ober trouz bras en-dro d'un afer bennak, ober gwelien gant udb, ober ur bern reuz en-dro d'udb, ober ur bern charre en-dro d'udb, ober ur bern charre gant udb ; *viel Lärm um nichts*, ur bramm en dour, gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ur van evit nebeut a dra, ur van evit ken nebeut all, c'hoari gaer gant traoù a netra, c'hoari gaer kelo nebeut a dra, kalz a reuz evit netra, kalz a drouz evit dister abeg / kalz a drouz evit bihan dra / kalz a drouz evit netra (Gregor), muioc'h a voged eget a dan, muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), kalz a deil gant nebeut a blouz ; *sich aus dem Lärm zurückziehen*, en em dennañ eus an trouz, pellaat diouzh an trouz.

Lärmbekämpfung b. (-) : stourm ouzh an trouz g., didrouzañ g., didrouzadur g.

Lärmbelästigung b. (-, -en) : noazadur diwar drouz g., noazadur e-keñver trouz g., noazadur a-fet trouz g.

Lärmbelästigungshäuser n. (-s, -) : [tekn.] koufr stengae g.

Lärmbelastung b. (-, -en) : noazadur diwar drouz g., noazadur e-keñver trouz g., noazadur a-fet trouz g.

lärmempfindlich ag. : kizidik ouzh an trouz, tener ouzh an trouz, gwak ouzh an trouz, da vezañ diwallet diouzh an trouz, ... a zouj an trouz.

lärmern V.gw. (hat gelärmt) : trouzal, bezañ foar (ur sabat, cholori, bologrn, un talabard, un todilhon, un todion, un doumpi, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h), tousmac'hat, turmudañ, lakaat fourgas, ober karnaj, toumpial, tourmial, todioniñ, sabatiñ, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, ober trouz (cholori, talabao), magañ trouz, bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, cholorial, c'hoari e loen, trouzal, bioc'hennañ, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, karnajal, kornial, tabac'hañ, tabutal, strakelliñ, trabasat, bouboual, krial, razailhat.

Lärmen n. (-s) : trouz g., strap g., safar g., safareg b., bourbl g., boubou g., boubouenn b., hiboud g., hibouderezh g., trekou g., tregern b., strapadenn b., storlok g., jilivari g., cholori b., bologrn g., streuvell b., talabard g., talabao g., jabadao g., tourmi b., freuz g., keusteuenn b., tousmac'h g., diframm g., chalami g., todilhon g., todion g., sabat g., toumpi b., fourgas g., hemolc'h g., karbac'h g., kabal b., estlamm g., reuz g., trein g./b., bioc'henn b., aroun g., foar b., hobit g., jibas g., tabac'h

g., brud g./b., intampi g. ; *mit dem Lärmen aufhören*, ehanañ d'ober trouz, didrouzañ ; *hört doch endlich auf mit dem Lärmen !* roit peoc'h a-barzh ar fin ! didrouzit da'm fenn a-barzh ar fin !

lärmend ag. : trouzus, safarus, turmudus, cholorius, tabac'hus, tousmac'hus, tournius, storlokus, strapus.

Adv. : gant trouz bras, gant strap bras, ur cholori hag ur marvailhoù gantañ.

Lärmer g. (-s,-) : strakell b., draskler g., tabac'her g., sabater g., tournier g., cholurier g., toumper g., rouler g., trouzer g., dispac'her g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., brammsac'h g., paotr an drainh g., toull-freuz g., paotr ar beilh g., trabaser g.

Lärmerin b. (-,-nen) : strakell b., kanell b., [plac'hig] Mari drouzig b.

Lärmimmission b. (-,-en) : noazadur diwar drouz g., noazadur e-keñver trouz g., noazadur a-fet trouz g.

Lärmglocke b. (-,-n) : kloc'h-galv g., kloc'h ar galv-diwall g.

Lärmmacher g. (-s,-) : strakell b., draskler g., tabac'her g., sabater g., tournier g., cholurier g., toumper g., rouler g., trouzer g., dispac'her g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., brammsac'h g., paotr an drainh g., toull-freuz g., paotr ar beilh g., trabaser g.

Lärmmacherin b. (-,-nen) : strakell b., kanell b., amerdorez b., [plac'hig] Mari drouzig b.

Lärmpegel g. (-s,-) : live an trouz g., live trouz g.

Lärmquelle b. (-,-n) : mammenn an trouz b., andon an trouz b.

Lärmschuss g. (-s,-schüsse) : [lu] tenn-kemenn g., tenn-gouzav g., tenn kemenn diwall g.

Lärmschutz g. (-es,-e) : gwarez ouzh an trouz g., didrouzañ g., didrouzadur g.

Lärmschutzwand g. (-s,-wälle) / **Lärmschutzwand** b. (-,-wände) : moger didrouzañ b., moger eneptrouz b.

La Rochelle n. : Ar Roc'hell b.

Larve b. (-,-n) : 1. maskl g., mouch g. ; 2. [loen.] larvenn b. [*liester larved*], rakvil g. ; *vermiforme Larve*, *wurmförmige Larve*, kontron str., kontron-lostek str., kontronenn b., preñvenn b. [*liester preñvenned*] ; *verpuppte Larve*, poupenenn b., stoubenn b., gronnad g., gronnenn b., nimfenn b. ; *die Larve bildet sich zum Schmetterling aus*, an nimfenn a dro da valafenn.

Larvenhäutung b. (-,-en) : [loen.] muzadur larvel g.

Larvenhülle b. (-,-n) : [loen.] gronn larvel g.

Larvenmittel n. (-s,-) : larvlazher g. [*liester larvlazherioù*], louzoù larvlazh g.

Larvenpulver n. (-s) : poultr larvlazh g., poultrenn larvlazh b.

Larvenstadium n. (-s,-stadien) : [loen., bev.] stad larvel b.

Larvenvernichtungsmittel n. (-s,-) : larvlazher g. [*liester larvlazherioù*], louzoù larvlazh g.

Larvenvertilgungsmittel n. (-s,-) : larvlazher g. [*liester larvlazherioù*], louzoù larvlazh g.

Larvenzeit b. (-,-en) : [loen.] lankad larvel g.

Larvizit n. (-s,-e) : larvlazher g. [*liester larvlazherioù*], louzoù larvlazh g.

laryngal ag. : [yehz.] ... tarz ; *laryngaler Laut*, laringalenn b., kensonenn darzh b., tarzhegenn b., glotalenn b., kensonenn troc'h-avel b., taol troc'h-avel g.

Laryngal g. (-s,-e) / **Laryngallaut** g. (-s,-e) : [yehz.] laringalenn b., kensonenn darzh b., tarzhegenn b., glotalenn b., kensonenn troc'h-avel b., taol troc'h-avel g.

Laryngitis b. (-, Laryngitiden) : [mezeg.] garloc'hennad b. ; *akute Laryngitis*, gwaskad garloc'hennel g.

Laryngologe g. (-n,-n) : [mezeg.] laringologour g., garloc'hennour g.

Laryngologie b. (-) : [mezeg.] laringologiezh b., garloc'hennouriezh b.

Laryngopharynx g. (-,-pharyngen) : [korf.] gargadenn izel b.

Larynx g. (-,Laryngen) : [korf.] garloc'henn b.

Lasagne b. (-,-n) : [kegin.] lasagna b., lazagn str.

lasch ag. : 1. laoskidik, laosk, dizalc'h, gwak, diardoù, digompliment, dichafoul, distenn, distart, distrizh, frank warañ, aes warañ, disafar, lezober, gwallaotreüs, asantus, ven, briket, flav, gwan, re vat ; *lasch sein*, bezañ ledan e vañch, bezañ frank a vañch, bezañ asantus ; *sie ist zu lasch mit ihren Kindern*, re wak eo ouzh he bugale, re vat eo e-keñver he bugale, re sempl eo e-keñver he bugale, re laosk eo gant he bugale, ne gred ket derc'hel penn ouzh he bugale, ne gred ket ober ouzh he bugale, ne gred ket herzel ouzh he bugale, dre wander eo asantus gant he bugale, re lezober eo gant he bugale, lezel a ra he bugale re en o roll ; *weit und lasch gewordener Pulli*, stammenn flañchet b., stammenn aet distenn b., stammenn frostaet b., stammenn rouez b., stammenn voull b. ; 2. [kegin.] divlaz, disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, digar, euver ; 3. lizidant, diek, lezirek, disaour, dibreder, dibalamour, landreant, laosk, dilañs, divegon, gwevn, dic'hred, diegus, mors, lizidour, kousket, lugut, lugudus, luguder, gourt, diboan, divallav, flav ; 4. gwak, bourr, flav, flibous.

Lasche b. (-,-n) : 1. teodenn b., spletenn b., lorikenn b. ; 2. [dihad.] stolikenn b., lorikenn b. ; 3. [botoù] skouarn votez b. ; 4. [tekn.] goloaj-junt g., botez b., sklisenenn b. ; 4. [peskataerezh] kordenn b.

laschen V.k.e. (hat gelascht) : [tekn.] stagañ gant goloajoù-junt, sklisenenn, sklisaouiñ.

Laschheit b. (-) : 1. laoskidigezh b. ; 2. laoskentez b., laoskoni b., labaskennegezh b., gwakter g., gwakted b., boukter g., boukted b., vender g., vended b., gwallaotreüster g., gwallaotreüsted b., lezober g., taol-laoskentez g., displeter g. ; *sich der Laschheit hingeben*, laoskaat ; *die Laschheit der Eltern, die ihre Kinder nicht bestrafen*, displeter ar gerent na gastizont ket o bugale g.

Laschleine n. (-s,-e) : [peskataerezh] kordenn b. ; *seitliche Laschleine*, kordenn dal b.

Laschung b. (-,-en) : [merdead.] fard g., fun b., tortis g., landon g., bos g., stag g., rord g., sug b., penn-fard g., chabl g.

Lase b. (-,-n) : [bier] brok g.

Laser g. (-s,-) : [fizik] laser g. ; *die Anwendungsmöglichkeiten des Lasers*, dedalvezadurioù al laser ls. ; *Puls laser*, laser skogañ g.

Laserdrucker g. (-s,-) : moullerez laser b.

Laserkopierer g. (-s,-) : luc'heilerez laser b.

Lasermetstechnik b. (-,-en) : [fizik] mentawouriezh laser b., metrologiezh laser b.

Laserpumpe b. (-,-n) : [tekn.] pomp laser g.

Laserschreiber g. (-s,-) : [fizik] bann moan laser g.

Lasersonde b. (-,-n) : sont laser g.

Laserspektrometer g. (-s,-) : [fizik] skalfadventer laser g., spektrometr laser g.

Laserstrahl g. (-s,-en) : [fizik] skin laser g., skinad laser g.

Laserstrahlenbündel n. (-s,-) : hordenn laser b., hordenn skinadoù laser b. ; *mehrere Laserstrahlenbündel fokussieren*, stiañ hordennoù laser.

lasieren V.k.e. (hat lasiert) : [tekn., arz] klerennañ.

Lasierfarbe b. (-,-n) / **Lasierung** b. (-,-en) : klerenn b.

Läsion b. (-,-en) : [mezeg.] anaf g., gloaz b., labez g. ; *traumatische Läsion*, anaf daraezel g. ; *vasculäre Läsion*, anaf gwazhiedel g.

Läsions- : [mezeg.] ... anafel.
lass ag. : laosk, dizalc'h, gwak.
lassen (lässt / ließ / hat gelassen)

I. V.k.e.

1. lezel, leuskel, ober hep, tremen hep
2. lezel, leuskel, aotren, degemer
3. na ober udb

II. V.k.d. dilezel, tremen hep, ober hep

III. Verb-damskoazellañ

1. leuskel, lezel, aotren, asantiñ
2. lakaat + av, ober + av, lakaat (u.b. da + av), ober (d'u.b. + av)
3. verb-skoazellañ an doare gourc'hemenn

I. V.k.e.

1. lezel, leuskel, ober hep, tremen hep ; *lasst die Kinder bei ihren Müttern*, lezit ar vugale gant o mammoù ! ; *lassen Sie mich* ! laoskit (lezit) ac'hanon ! laoskit (lezit) me ! paouezit ouzhin ! ; *lasst ihn in Ruhe*, arabat trabasat anezhañ, arabat hegaziñ anezhañ, arabat e chigardiñ, na zarbarit ket anezhañ, na zaoubennit ket anezhañ, paouezit outañ, paouezit gantañ, roit peoc'h dezhañ, lezit anezhañ e peoc'h, laoskit anezhañ e peoc'h, laoskit anezhañ disafar, laoskit anezhañ, laoskit eñ, lezit eñ ! dispegit dioutañ ! ehanit outañ, diandellit dioutañ ! kit diwar e dro ! ; *das Einzige, was wir von ihnen verlangen, ist, dass sie uns in Ruhe lassen*, ne c'houlennomp ken tra diganto nemet m'hol lezint e peoc'h, ne c'houlennomp ken tra diganto nemet m'hol lezint didrabas, ne c'hoantaomp ken tra nemet ne raint mui a ziaez deomp ; *lass das* ! chom (ro) peoc'h ! echu ha peoc'h ! lez da storlok (da strak, da drouz, da fourgas) ! ehan 'ta ! paouez 'ta ! serr da c'henoù din gant ar gaoz-se ! tav da glakenn ! lez ! peoc'h d'am fenn ! tav d'am fenn ! ; *er hat Haare dabei gelassen*, laosket en deus bet un nebeud blev war e lerc'h, ne oa ket chomet dibistik, paeet en deus bet diwar-bouez e groc'hen, kollet en deus bet war e wall ; *jemanden im Stich lassen*, dilezel u.b., disleukel u.b., lezel u.b. war e revr (e-unanig, war e gement all, agostez), treiñ kein d'u.b., mont diwar-dro u.b., dispegañ diouzh u.b. ; *sein Leben lassen*, koll e vuhez, kavout (tapout) e varv, mervel ; *in Ausübung seines Dienstes sein Leben lassen*, mervel e karg, mervel en embreg e garg, mervel en embregadur e garg, mervel oc'h ober diouzh e garg ; *lass die Finger davon* ! chom war da dreuzoù ! na laka ket da fri en afer-se ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! na ya ket da emellout eus an afer-se ! ; *Wasser lassen*, *Ham lassen*, skuilhañ ur banne dour, dizourañ, troazhañ, staotañ, ober un dizour, dizourañ, dizourañ e gig, troazhañ, teurel dour, cheñch dour war ar buzhug, frigat, ober e boull, ober ur poulladig, ober, [merdead.] cheñch dour war ar pesked, cheñch dour war ar c'hranked, [bevedouriezh] dioulañ troazh g. ; *Blut lassen*, gwadañ ; *jemanden zur Ader lassen*, gwadañ u.b., tennañ gwad digant u.b., toullañ gwad d'u.b. ; *den Wein vom Fass lassen*, tennañ gwin eus ar varrikenn, goro ar varrikenn, P. goro ar vuoc'h vesk ; *die Luft aus etwas lassen*, dic'hwezañ udb ; *jemandem den Vorrang lassen*, lezel u.b. da vont en e raok / lezel ar plas kentañ (ar plas a-raok) gant u.b. (Gregor) ; *jemandem Zeit lassen*, reiñ amzer d'u.b. [d'ober udb], lezel amzer gant u.b. [evit ober udb] ; [sport] *jemanden hinter sich lassen*, lañsañ war u.b., tapout lañs war u.b., gounit lañs war u.b., gounit hent war u.b., leuskel hent gant u.b. ; *er ließ die anderen hinter sich*, tapout a reas lañs war ar re all, gounit a reas lañs war ar re all, laosket en doa ar re all war e lerc'h, gounit a reas hent war re all, leuskel a reas hent gant re all, lañsañ a reas war ar re all.

2. lezel, leuskel, aotren, degemer ; *lass alles an seinem Platz* ! na ziblas tra ! laosk pep tra en e blas ! chom pep tra en e blas ! lez an traoù e-giz m'emaint ! ; *eine Zeile leer lassen*, mont dreist ul linenn ; *ein Haus dachlos lassen*, lezel un ti didoenn, lezel un ti disto ; *er lässt ihn bei seiner Meinung*, e leuskel a ra gant e savboent (e vennozh) hep pouezañ (hep delc'her, hep forsiñ) warnañ ; *er lässt ihn im Wahn*, ne glask ket didouellañ (difaziañ, divleupañ, dilouadiñ, disodiñ, dileueiñ, dilabaniñ, diziodiñ, diseitegañ, digleizañ) anezhañ, ne glask ket digoc'hennañ e zaoulagad dezhañ ; *er ließ kein gutes Haar an mir*, dispennet en doa va anv gant un teod da dennañ an diaoul eus an ifern (gant un teod da ijinañ ar vosenn) ; *ich lasse das Kind nicht aus den Augen*, ne laman lagad ebet diwar ar bugel, ne zispegan ket va daoulagad diwar ar bugel ; *er lässt ihn nicht aus den Augen*, ned a ket e zaoulagad diwarnañ, ne dec'h ket e selloù diwarnañ ; *er lässt keinen Menschen zu sich*, ne zigor e zor da zen ebet, ne fell ket dezhañ gwelet tud (degemer tud) ; *lassen wir es damit genug sein, wir wollen es dabei lassen*, mat ! manomp gant se ! laoskomp se neuze, distroomp diwar gement-se, distroomp diwar an diviz-se, lezomp an dra-se, lezomp kement-se holl, nad eomp ket larkoc'h ganti ! ne 'z aimp ket pelloc'h, ne 'z aimp ket larkoc'h, echu eo ha mat pell 'zo, ha mat pell 'zo Mari-Jo ! lakaomp ar gaoz war un dra all ! cheñchomp park (tiretenn, neudenn en hon nadoz) ! peoc'h war gement-se, peoc'h gant ar gaoz-se ha fin dre eno, peoc'h gant ar gaoz-se ha kuit ha fin dre eno ; *wir wollen die Dinge beim Alten lassen*, ra chomo an traoù evel m'edont betek-henn, laoskomp an traoù evel ma oant betek-henn, chom a raio an traoù evel m'emaint ; *er ist ehrlich, das wollen wir ihm lassen*, eeun a bep hent an hini eo, ne vo ket lamet an dra-se digantañ ; *lassen Sie mich aus dem Spiel*, na vountit ket (na glaskit ket bountañ) ac'hanon en afer-se ; *jemandem freie Hand lassen*, lezel u.b. en e ziviz, lezel pep frankiz gant u.b., lezel kabestr laosk war moue u.b., reiñ lizher digor d'u.b., lezel kordenn gant u.b., lezel u.b. en e roll (d'ober e roll), lezel kabestr gant u.b., lezel kabestr (kabestr hir, kabestr laosk) gant u.b. ; *jemandem die Wahl lassen (freie Wahl lassen)*, leuskel u.b. d'ober diouzh e ziviz, lezel u.b. en e ziviz, lezel u.b. en e roll (d'ober e roll) ; *er weiß sich vor Freude nicht zu lassen*, emañ o tridal gant al levenez, nijal a ra gant al levenez, ouzhpenn laouen eo, strinkañ a ra al levenez dioutañ ; P. *das lässt mich kalt*, ne ran ket a fed eus traoù a seurt-se - tanfoeltr forzh ne ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - 'ran ket four kaer - 'ran ket foeltr forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - ne ran foeltr forzh ebet - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - foeltr forzh ne ran - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbarek - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'in ket klañv gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va

botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! - ne ra evidon na kriz na poazh - ne ra ket na pouez na bann din - ne ran na mik na man ; *die Hälfte des Ackers düngen und die andere Hälfte ungedüngt lassen*, teuler ludu war un hanter eus ar park ha lezel an hanter all hep ; *spottet nur ! das lässt mich kalt !* e c'hallit krediñ !

3. na ober udb ; *ich kann das Weinen nicht lassen*, ne c'hallan ket parraat a ouelañ, n'on ket evit mirout a (da) ouelañ ; *er kann das Kritisieren nicht lassen*, atav e vez o pismigañ, eñ a gav da lavaret a-enep kement tra 'zo tout, atav e kav abeg, bepred en devez da lavaret ; *er kann das Trinken einfach nicht lassen*, ne c'hall ket paouezañ da evañ, n'eo ket evit e dech, n'eo ket evit mirout, hennezh a drec'h ar boeson warnañ, un ever tonket eo, n'eo ket evit chom hep mont d'ar gwin ; P. *ich kann es nicht lassen*, n'on ket evit mirout, n'on ket evit delc'her war va c'hoant, n'on ket evit an tech-se, ne ya ket ar gwall dech-se diganin ; P. *er kann es einfach nicht lassen*, n'eo ket evit mirout, n'eo ket evit delc'her war e c'hoant, n'eo ket evit e izili, n'eo ket evit e dech, ne ya ket ar gwall dech-se digantañ, sentiñ a ra ouzh e bleg ; P. *anscheinend kannst du es nicht lassen*, n'out ket evit da dech, n'out ket evit mirout, n'out ket evit dilezel da voaz (terriñ da voaz, en em zizober eus da dech), ne c'hellez ket en em zifraeañ (en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus da dech, ne ya ket ar gwall dech-se diganin, ne c'hellez ket troc'hañ da bleg fall, n'emaout ket war da daol kentañ war a ouzon, techet out da sentiñ ouzh da bleg ; *er tut und lässt, was er will*, ne ra nemet ar pezh a soul gantañ, ur penn digabestr a zo anezhañ, ne sent nemet ouzh e benn, douget eo d'e benn e-unan, tech'hout a ra a-raok e benn, mont a ra a-raok e benn, mont a ra da heul e benn, heuliañ a ra e benn, leuskel a ra e froudennoù d'e levian, e benn en devez, e benn e-unan en devez, ober a ra e benn, ober a ra e benn e-unan, e benn bihan en devez, ober a ra e benn bihan, e benn fall en devez, ober a ra e benn fall, kaset en deus e zivskouarn da livañ, ne ra netra nemet diouzh e imor ha diouzh e faltazi, ne ra netra nemet diouzh e vod, c'hoari a ra e benn person, ober a ra hervez e faltazi e-unan, ober a ra e c'hiz, bevañ a ra hervez e roll ; *er mag tun und lassen, man hört nicht auf ihn*, n'en deus micher, ne vez ket selaouet ; [kr-l] *die Katze lässt das Mäusen nicht*, ar ouenn a denn - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - Yann eo, Yann e vo - c'hwazh an harink a chom atav gant ar varazh - da bep oad e red ar c'hi war-lerc'h ar c'had - en e groc'hen louarn e varvo nemet kignet e vije ez vev - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - ul louarn kozh hag eñ dare gwelet ur yar c'hoazh a garfe - paotr ha plac'h o-unan 'zo 'vel stoub e-tal an tan - ar re sot ne zisodont ket - neb a zo sot yaouank-flamm, evit koshaat ne furao tamm - da bep oad 'vez pilet koad - ur c'hozh kazh a gar logod yaouank - n'eus oad ebet evit karet - gant ar c'hoant dimeziñ e reer tro ar bed, gant ar c'hoant kac'hat ne reer ket.

II. V.k.d.

dilezel, tremen hep, ober hep ; *er kann von seiner Gewohnheit nicht lassen*, n'eo ket evit e dech, n'eo ket evit mirout, ne ya ket ar gwall dech-se digantañ, n'eo ket evit dilezel e voaz (terriñ e voaz, en em zizober eus e dech), ne c'hell ket en em zifraeañ (en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus e dech, ne c'hell ket troc'hañ e bleg fall, sentiñ a ra ouzh e bleg ; *ich kann nicht von ihr lassen*, n'emaon ket evit mont diganti, ne c'hellan ket tremen hepti ; *er lässt nicht mehr von*

sich hören, ne oar den doare dezhañ, den ebet n'en deus klevet eus e zoareoù, n'eus ket bet klevet nevez anezhañ ; [kr-l] *Art lässt nicht von Art*, ar ouenn a denn, war lerc'h laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - mab d'e dad eo Kadioù pe a vent pe a liv - merc'h d'he mamm eo Katell, mard eo koulz ned eo ket gwell - merc'h d'he mamm eo Katell, diouzh he gouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù, diouzh e ouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù nemet e vamm a lavare gaou / mab diouzh tad / merc'h diouzh mamm / hevelep tad, hevelep mab (Gregor) - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - laer diwar laer, mezvier diwar mezvier - c'hoant dimeziñ ha bevañ pell, en deus pep Yann ha pep Katell.

III. Verb-damskoazellañ : (lässt / ließ / hat (anv-verb +) lassen).

1. leuskel, lezel, aotren, asantiñ ; *lässt mich schlafen !* laoskit me da gousket ! ; *lässt mich so leben, wie ich will !* va lezit da vevañ em giz ! ; *unerledigt liegen lassen*, darniñ, dilostañ, chom e-pign gant, lezel d'ober, lezel diechu, lezel hep bout graet, lezel da restañ, lezel a-blad, lezel a-sac'h, lezel ouzh torgenn, lezel e-pign, lezel a-istreibil, lezel a-ispilh, lezel e-skourr, lezel e darn ; *Brotreste liegen lassen*, ober pailhouroù gant bara, pismigañ e vara ; *ich lasse dich nicht gehen*, ne laoskin (ne lezin) ket ac'hanout da vont (da vont kuit) ; *jemanden hungern lassen*, marnaoniañ u.b., marnaoniañ u.b., naoniañ u.b., naonegañ u.b., disvouedañ u.b., lezel u.b. hep tamm ; *lass das liegen !* laosk an dra-se en e blas (an dra-se a-gostez) ! chom an dra-se en e blas ! ; *jemanden für tot halten und liegen lassen*, lezel u.b. evel marv ; *sich (dat.) das Haar wachsen lassen*, lezel e vlev da greskiñ ; *sich (dat.) den Bart wachsen lassen*, leuskel e varv, na lemel (na droc'hañ, na douzañ) e varv, lezel e varv da greskiñ ; *er ließ alles stehen und liegen*, teuler (lezel) a reas pep tra ouzh an drez, lezel a reas pep tra ouzh torgenn, lezel a reas pep tra a-dreuz-foran, lezel a reas pep tra da foran, lezel a reas pep tra e perch, lezel a reas pep tra war e gement all, mont a reas kuit a-daol-trañch (a-droc'h-trañch, a-droc'h-mogn, hep ober seizh soñj, diwar blaen ha barr, pront, eskuit, timat) ; [dre skeud.] *die Sache gut sein lassen*, leuskel an afer evel m'emañ (an traoù evel m'emaint), leuskel da vont, lezel da gas, lezel d'ober, lezel da fritañ, lezel da dremen, lezel da vont, lezel an traoù en avantur Doue ; *lass das lieber sein !* chom (ro, gra) peoc'h ! gwell eo dit paouez ! paouez 'ta ! lez da strak (da storlok, da fourgas) ! serr da c'henoù din gant ar gaoz-se ! tav da glakenn ! ; *er ließ es gut sein*, chom a reas hep eilgeriañ ; *lass gut sein*, na fors ket warni ; *lass das sein*, na laka ket da fri aze ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! chom er-maez eus an dra-se ! n'a ket da (d'en em) emellout eus an dra-se (Gregor) ; *er sollte es lieber sein lassen*, falloc'h eget paouez a ra ; *wir wollen es gut sein lassen*, laoskomp se, disoñjomp an dra-se, n'ez aimp ket larkoc'h ganti, echu eo ha mat pell 'zo, ha mat pell 'zo Mari-Jo ! da be vad distreiñ gant kement-se, lakaomp an dra-se en ankounac'h, taolomp an dra-se e puñs an ankounac'h, peoc'h gant ar gaoz-se ha fin dre eno, peoc'h gant ar gaoz-se ha kuit ha fin dre eno, torromp war ar gaoz-se (Gregor) ; *jemanden ins Haus treten lassen*, reiñ aotre d'u.b. da zont en e di, reiñ dor zigor d'u.b. ; *das lässt sich hören*, ober a ra vat klevet seurt traoù, un dudi eo klevet kaozioù a seurt-se, un hoal eo klevet komzoù a seurt-se, ur brav eo klevet komzoù a seurt-se, un ebat eo klevet komzoù a

seurt-se, gwashat ma ra vat klevet seurt traoù ! ; *er lässt mit sich handeln*, aes a-walc'h eo ober gantañ, tro aes a zo ennañ, n'eo ket gwall ziaes kaout d'ober gantañ (kaout afer outañ) ; *dieser Wein lässt sich trinken*, gwin beuz an hini eo ; *es lässt sich nicht leugnen*, re wir eo, n'heller ket nac'h, ne c'heller ket diskrediñ an dra-se, ne c'hallomp ket nac'h ouzh Doue ar pezh a oar ar Werc'hez, ne vo ket lamet an dra-se [digant u.b.], un dra anat eo ; *darüber ließe sich viel sagen*, peadra a vefe da lavaret a-zivout kement-se ; *sich gehen lassen*, en em lezel, en em lezel holl, en em leuskel, en em leuskel da vont, lezel da vont, digaloniñ, koll kalon, laoskaat ; *ich hätte mir das von Ihnen nie träumen lassen*, biskoazh n'em bije kredet e vijec'h e doare d'ober kement-se ; *ein solches Glück hätte ich mir nicht träumen lassen*, biskoazh n'em bije kredet e vije bet roet din bezañ ken eürus, eürus on en tu all da gement a c'hallen esperout ; *hier lässt sich gut leben*, brav eo bezañ o chom amañ, amañ eo laouen bevañ, brav eo ar vuhez amañ, kevannezus eo deomp amañ, mat eo deomp amañ, en hon aez emaomp amañ ; *das lasse ich mir nicht gefallen*, n'emaon ket evit gouzañv un dismegañs a seurt-se ; *wir wollen die Sache auf sich beruhen lassen*, lakaomp an afer-se en ankounac'h ha mat pell 'zo Mari-Jo, taolomp an afer-se e puñs an ankounac'h, sigotomp an afer ; *wir müssen es dabei bewenden lassen*, bez e rankomp chom hep klask gouzout hiroc'h, bez e rankomp tremen gant an traoù evel m'emaint, bez e rankomp chom hep klask mont pelloc'h ; [tr-l] P. *er hat sie sitzen lassen*, lezet en doa anezhi war he revr, he lezet en doa war he c'hement all, aet e oa diganti, aet e oa diwar he zro, he dilezet en doa, troet en doa kein dezhi, dispeget en doa diouti ; *fünf gerade sein lassen*, na chom da chipotal, na sellet berr ouzh udb, lezel da gas, lezel da vont, lezel da fritañ, leuskel da vont, lezel da dremen, na vezañ re amsellus ouzh udb.

2. lakaat + av, ober + av, lakaat (u.b. da + av), ober (d'u.b. + av) ; *sich (dat.) einen Anzug anfertigen lassen*, lakaat ober ur gwiskamant ; *lassen Sie sich (dat.) doch diesen Bart abnehmen*, grit ma vo lamet ho parv diganeoc'h ; *jemanden eine Arbeit verrichten lassen*, lakaat u.b. d'ober ul labour bennak kemenn d'u.b. ober ul labour bennak, ober d'u.b. seveniñ ul labour bennak ; *jemanden etwas vorlesen lassen*, ober d'u.b. lenn udb a vouezh uhel, lakaat u.b. da lenn udb a vouezh uhel ; *sich (dat.) ein Haus bauen lassen*, sevel ti, lakaat sevel un ti, ober sevel un ti ; *jemanden grüßen lassen*, goulenn digant u.b. kas e c'hourc'hemennoù d'u.b. all ; *jemandem etwas wissen lassen*, reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., daveiñ udb d'u.b., reiñ keloù eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout, da anaout), kemenn udb d'u.b., degemenn udb d'u.b., degas kemennadurezh d'u.b. eus udb, degas kemenn d'u.b. eus udb, kas kemenn d'u.b. eus udb, ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, ditourañ udb d'u.b., kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb., hanterañ udb d'u.b. ; *er hat mir wissen lassen, dass er morgen abreist*, degemennet en deus din ez aio kuit warc'hoazh, roet en deus din da c'houzout ez aio kuit warc'hoazh ; *die Regierung lässt verlauten, dass ...*, reiñ a ra ar gouarnamant da c'houzout e ..., kemenn a ra ar gouarnamant e ... ; *das lässt vermuten, dass ...*, peadra zo da grediñ e ... ; *etwas aus dem Gedächtnis schwinden lassen*, argas udb diwar e vemor, diverkañ udb eus e vemor, teuler udb e puñs an ankounac'h, teuler udb e poull an ankounac'h, lakaat udb en ankounac'h ; *lass mal sehen*, ro din da welet ! diskouez 'ta ! ; *lass mich mal deine Hand sehen* ! gwel da zorn din ! diskouez da zorn din ! ; *kommt ! lasst uns essen* ! deomp ouzh taol ! ; *sich nicht aus der Ruhe bringen lassen*, derc'hel ar c'hreñv war an-unan (e greñv warnañ e-unan, he c'hreñv warni hec'h-unan h.a.), en

em vestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, derc'hel war e imor, pouezañ war e imor, gwaskañ war e imor, moustrañ war e imor, padout, chom difrom, menel difrom, reizhañ barradoù e galon ; *lassen Sie sich das gesagt sein* ! lakait an dra-se don en ho speredoù, garanit an dra-se don en ho spered, merkit mat an dra-se ! moullit kement-se en ho spered ! ; *du bist ein Scheißdieb* ! lass dir das gesagt sein ! laer out ! ha peg hennezh ouzh da c'henoù ! ; *die Taler springen lassen*, bezañ brokus (largentezus, lark, frontal), mont frank d'e yalc'h, na vezañ amsellus, stagañ e chas diwar-goust silzig ; *er ließ sich das Essen wohl schmecken*, ober a reas lip-e-bav, pegañ a reas war ar meuzioù, pegañ a rae ar meuzioù ouzh e c'henoù, debret en deus bet (sachet en deus bet gantañ) a galon zigor, skeiñ a reas war ar boued ; *er lässt sich aber lange bitten*, digarezioù a ra, nag a ardoù (nag a gamambre) a zo gantañ, emañ o c'hoari e doull kamandre, chom a ra da orbidiñ, ober a ra lentigoù, lent eo da stagañ ganti ; *er hat sich fangen lassen*, kroget en deus e-barzh an higenn, desevet eo bet, dedennet eo bet ; *das lässt sich zeigen*, an dra-se n'eo ket ur vezh da welet, neuz en deus an dra-se, n'emañ ket ar sifern gant an dra-se, n'eman ket c'hwezh ar preñved gant an dra-se.

3. Verb-skoazell an doare gourc'hemenn :

lasset uns beten, meine Brüder, pedomp, va breudeur.

Lassen n. (-s) : *sein Tun und Lassen*, kement tra a ra, e zoareoù ls., e oberoù ls., e emzalc'h g., e gundu b., pezh a ra g., e vuhezegezh b., e vividigezh b., e zoare da ren e vuhez g., e ruilhoù ls., e vuhez hag e oberoù.

Lassholz n. (-es) : [louza.] baluenn b. ; *Auszeichnen des Lassholzes*, baluennerezh g.

lässig ag. : 1. diegus, mors, lizidant, diek, dilamprek, dic'hred, lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk, distaouel, glac'har, klouar, abaf, diboañ, gour, gwak, lezirek d'al labour, lugut da labourat, pouer da labourat, digalon da labourat, morgousket, landrennek, labaskennek, lezourek, lugut, lizidant ; *ein lässiger Gang*, ur c'herzhed landrennek g. ; *lässig schlendern*, kerzhed landrennek ; *er ist bei der Arbeit manchmal zu lässig*, a-wechoù e tiank diwar e labour, a-wechoù e vez dibreder gant e labour, techet eo da labourat dibalamour, a-wechoù e ra e labour diwar neuz, a-wechoù e labour dibreder, ne vez ket lamprek warni a-wechoù, alabistriñ a ra a-wechoù en e labour, eñ a labour alabistr a-wechoù, a-wechoù e vez laosk da labourat, a-wechoù e vez lugut da labourat, a-wechoù e ya pouer gant al labour, techet eo a-wechoù da vuzhugenniñ e labour, a-wechoù e vez disoñj en e labour ; *lässig sein*, bezañ ur morgousket a zen, bezañ un allazig a zen, bezañ ur bladoren, na ober kalz tra, na ober kalz a dra, na vezañ lamprek warni, alabistriñ en e labour, labourat alabistr, mont pouer gant al labour, buzhugenniñ e labour, na vezañ moned ebet gant an-unan, bezañ laosk da labourat, bezañ lugut da labourat, bezañ lizidant, bezañ diek (lezirek, disaour, gour, dibreder, dic'hred, landreant, laosk), bezañ gwad mors en an-unan, labaskenniñ, bezañ un toull diboañ eus an-unan ; *er geht seiner Arbeit lässig nach*, labourat a ra dibalamour, ober a ra e labour diwar neuz, n'eo ket gwall ruz war al labour, al labour hag eñ n'int ket ostizien gaer ; 2. diardoù, distenn, didroidell, diroufenn, dispieg, disgwe, didres, digamambre, diorbid, divaniel, n'eus ket a gamambre gantañ, dichafoul, digompliment, dibalamour, ront a galon, dilu, frank ha ront, frank ha libr, libr, diheud, netra dreist, distrob, hardizh ouzh an dud, dilent, ken distrafulh ha tra, franklik-kaer, dijabl-kaer, war e jibidorig, koutik-koutik, koul, koulík, war e drankilite, dousik ha plaen, war e blijadur, en un doare dichipot ; *lässig im Lehnstuhl sitzend*, azezet distenn (a-c'hwen, a-c'hwen e gorf) en e gador-vrec'h, pladorennet en e goazez en

e gador-vrec'h, o pladorenniñ en e gador-vrec'h, o plavañ en e gador-vrec'h, o torc'hwenial en e gador-vrec'h, o vrakañ en e gador-vrec'h, oc'h en em vrakañ en e gador-vrec'h ; *lässig gekleidet*, gwisket dibalamour, gwisket gant netra dreist ; *er wirkt lässig*, un neuz distag a zo gantañ ; *lässige Art*, dibalamour g. ; **3.** ken aes ha tra, ken aes all, aes-kenañ, aezet-kaer, hep reiñ bec'h, evel un dudi, a-aes-vat, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, brav-bras, ken habask ha tra, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, evel dour dre ur sil, plaen ha brav, war blaen, war e blaen ; *das schaffen wir lässig*, ne vo nemet ur c'hoari evidomp ober kement-se, ne vo nemet ur c'hoariadenn evidomp, ober a raimp an dra-se ken aes ha tra, ober a raimp an dra-se aes-kenañ, ober a raimp an dra-se aezet-kaer, ober a raimp an dra-se hep reiñ bec'h, ober a raimp an dra-se evel un dudi, ober a raimp an dra-se a-aes-vat, ober a raimp an dra-se war blaen, dont a raio ganeomp ken bravik ha tra (plaen ha brav, a-aes-vat, aes-ral), dont a raio ganeomp evel farz gant ar paotr kozh, brav-bras e teuo ganeomp, dont a raio ganeomp evel toaz er forn, dont a raio ganeomp evel dour dre ur sil, ne vo nemet ur pleg evidomp, kement-se a vo deomp evel ur c'hoari, ne vo nemet un ebat evidomp, bihan e vo deomp ober an dra-se, ur farsite e vo evidomp ober an dra-se ; **4.** [Bro-Aostria] *total lässig*, dreist, dispar, euzhus mat, disheñvel, a-stroñs, kabadan, forzh vat, a'r gwellañ, a'r chaerañ, eus ar penn, diouzh ar penn, eus ar gwellañ, P. gagn, ha n'eman ket c'hwezh ar preñved gantañ, ha n'emañ ket ar sifern gantañ, fiskal ; *ein total lässiges Auto*, ur c'harr-tan a-stroñs g., ur pabor a garr-tan g., un tarin a garr-tan g., ur c'harr-tan ha n'emañ ket ar sifern gantañ, ur c'harr-tan ha n'eman ket c'hwezh ar preñved gantañ g.

Lässigkeit b. (-) : **1.** aested b., aezoni b., aezamant g., aez g., frankiz b., doare distenn g., distenn g., distrafuilh g. ; **2.** diegi b./g., leziregezh b., yeuaj g., labaskennegezh b., dic'hred g., lentegezh b., laoskentez b., laoskoni b., gwakter g., gwakted b., boukter g., boukted b., klouarded b., landrenn b., landreantiz b., luguderezh g., lizidanted b., lezouregezh b. ; **3.** dibalamour g.

lässlich ag. : gwelc'hus, gwalc'hadus, distaolus, dister, bihan, veniel ; *eine lässliche Sünde*, ur pec'hed veniel g., ur pec'hed gwelc'hus g., ur pec'hed gwalc'hadus g., ur pec'hed distaolus g., ur pec'hed dister g., ur pec'hed bihan g.

Lasso g./n. (-s, -s) : las-bann g. [*liester lasoù-bann*] ; *das (den) Lasso werfen*, lasbannañ ; *mit dem Lasso einfangen*, lasbannañ.

Lassreis n. (-es, -er) : [louza.] baluenn b. ; *Auszeichnen der Lassreiser*, baluennerezh g.

Last b. (-, -en) : **1.** bec'h g., bec'hiad g., samm g. [*liester sammoù, semmen*], karg b., pouez g., fard g., fardell b., grevañs b., tortad g., hordenn [*liester herdin, herden*] b. ; *eine Last Korn*, ur samm ed g., ur sammad ed g. ; *schwere Last*, bec'h pounner g., samm pounner g., gwall garg b., gwall samm g., gwall fardell b., gwall fardellad b. ; *das Tragen von Lasten*, an doug bec'hioù g. ; *schwere Lasten tragen*, dougen bec'hioù, dougen sammoù pounner ; *es ist eine mühselige Plackerei, den ganzen Tag schwere Lasten tragen zu müssen*, ul laz eo dougen bec'hioù a-hed an deiz ; *er ist zu schwach, um schwere Lasten tragen zu können*, re andraf eo da zougen traoù pounner, re wak eo da zougen traoù pounner ; *eine Last erleichtern*, skañvaat ur bec'h ; *einem Tier seine Last abnehmen*, disammañ ul loen ; *sich unter einer Last biegen*, *sich unter einer Last beugen*, plegañ dindan ar bec'h, plegañ dindan e vec'h, plegañ dindan ar pouez, tortañ dindan ur samm, daougrommañ dindan ur samm, bezañ lakaaet da grommañ war-zu an douar gant ur bec'h pounner, plegañ dindan ur

samm ; *der Apfelbaum wird von der Last seiner Früchte erdrückt*, ar wezenn avaloù a zo he bec'h a avaloù enni (ganti), avaloù bec'h ar wezenn a zo, pladet e vez ar wezenn gant he bec'h a avaloù, plegañ a ra barroù ar wezenn-avaloù edan o bec'h pounner a frouezh, plegañ a ra skourroù an avalenn gant o samm frouezh, plegañ a ra skourroù an avalenn gant pouez an avaloù, o bec'h a avaloù a laka ar skourroù da grommañ war-zu an douar ; *die Bäume brachen unter der Last der Früchte*, terriñ a reas ar brankoù gant pouez ar frouezh, diskolpet e voe brankoù diouzh ar c'hefioù gant pouez ar frouezh, ar barroù a zisklosas dindan ar samm a frouezh, terriñ a reas barroù ar gwez edan o bec'h pounner a frouezh, disklosañ a reas skourroù ar gwez gant pouezh ar frouezh, o bec'h a frouezh a lakeas ar skourroù da zisklosañ ; *diese Last liegt schwer auf meinen Schultern*, pouezañ spontus a ra ar samm-se war va chouk ; *eine zu schwere Last tragen*, dougen revec'h ; *diese Last ist ihm zu schwer*, **a)** [ster rik] re bounner eo ar samm-se dioutañ, se 'zo re samm dezhañ da zougen, kement-se a zo revec'h dezhañ ; **b)** [dre skeud.] kement-se a zo dreist e nerzh (en tu all d'e nerzh, en tu all dezhañ), n'eo ket evit kement-se, n'emañ ket evit bezañ trec'h war an dra-se (evit pakañ an dra-se), kement-se a zo re vec'h dezhañ, ouzhpenn dezhañ eo an dra-se, n'en deus ket itrik a-walc'h da gas al labour-se da benn, emañ null ganti ; *eine Last mit einem Seil festbinden*, rordañ ur garg, kordennañ ur garg, funiañ ur garg ; *unter der Last zusammenbrechen*, freidiñ dindan ar samm, freidiñ dindan ar bec'h, kouezhañ dindan ar bec'h, pladañ dindan ar bec'h, plegañ dindan ar bec'h, c'hwitañ dindan ar bec'h, pukañ gant ar samm ; *(er)drückende Last*, bec'h (samm) brevus g., karg vrevus b., karg lourt b. ; *sich unter der Last der Jahre beugen*, choukañ dre ma teuer war an oad, kurzhañ dre ma teuer war an oad, koazhañ gant ar gozhni ; *von der Last der Jahre gebeugt*, aet kruget gant an oad, soukek dindan ar bec'h ar bloavezhiou, erru daougromm gant an oad, daougrommet gant an oad, erru tort gant an oad, chouket dindan bec'h ar bloavezhiou, krommet e gein dindan bec'h ar bloavezhiou ; *eine unter der Last der Jahre gebückte Greisin*, ur grommenn gozh b., ur grommell gozh b., ur vaouez aet kruget gant an oad b., ur vaouez soukek b., ur vaouez erru tort gant an oad b., ur vaouez krabosek b. ; *eine Last heben*, dibradañ ur samm, gorren (choupañ, sevel) ur bec'h ; *eine Last abwerfen*, *eine Last abwälzen*, *eine Last ablegen*, en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) diouzh ur bec'h, en em ziaesaat ag ur bec'h, disteuler ur bec'h a-ziwar e gein, disammañ ur bec'h, disammañ, difoarañ diouzh ur bec'h, en em zivec'hiañ, devaliñ ur samm ; *eine Last auf dem Rücken tragen*, chougata (choukata, keinañ, diboullañ, divorañ, portezañ) ur bec'h bennak, dougen udb war e gein, dougen ur choukad, treuzdougen udb war-bouez e gein, kas ur bec'h bennak a-zoug war e gein, simiadañ, ober un dro-bortez, ober ur bortezadenn ; *die Last im Wagen gleichmäßig verteilen*, lakaat kempouez er c'harrad, kempouezañ ur c'harrad ; *die Last im Wagen ist nicht gleichmäßig verteilt*, pouez 'zo ; *unter Last anlaufen*, loc'hañ karget ; [merdead.] *tote Last*, lastr g., balastr g. ; [fizik] *Reiðlast*, bec'h terriñ g. ; **2.** [dre skeud.] chastre g., bec'h g., karg b., strob g., luz g., pouez g., rouesti g. ; *sich (dat.) die ganze Last einer Verantwortung aufhalsen*, sammañ an holl atebegezh evit pep tra war e chouk, kemer an holl atebegezh war e gont, sammañ ar giriegezh evit pep tra war e chouk, kemer luz war ar c'hein, kemer luz war e gein ; *Sie haben mir eine unerträgliche Last auferlegt*, dreist nerzh Mab-den eo ar bec'h hoc'h eus sammet war va c'hein, dreist bec'h un den a zo er pezh hoc'h eus taolet war va chouk ; *jemandem*

eine Last vom Herzen nehmen, sevel e vec'h d'u.b., lemel ur bec'h diwar kalon u.b., tennañ ur bec'h diwar kalon u.b., lemel ur bec'h diwar chouk u.b., tennañ ur bec'h diwar chouk u.b., lemel ur puez diwar u.b. ; *ich möchte Ihnen nicht zur Last fallen*, n'em eus ket c'hoant bezañ ur garg evidoc'h (bezañ ur strob evidoc'h, bezañ war ho kein), n'em eus ket c'hoant bezañ ur bec'h deoc'h ; 3. [gwir] *jemandem ein Vergehen zur Last legen*, tamall ur felladenn d'u.b., teuler ar bec'h war u.b., kargañ war u.b., lakaat ur felladenn war gwall u.b. ; 4. [kenw., arc'hant.] karg g., koust g. ; *Fracht zu Lasten des Empfängers*, mizou-kas da baeañ gant an degemerer ls., mizou-kas diwar-goust an degemerer ls., mizou-kas e karg an degemerer ls., koust an treuzdougen e mizou an degemerer ls. ; *zu Lasten Ihres Kontos*, en ho tle ; *einen Betrag einem Konto zur Last schreiben*, dougen ur sammad war tu diwan ur gont, lakaat ur sammad war tu dle ur gont, dleekaat ur gont.

Lastabwurf g. (-s,-abwürfe) : 1. dilastrevezh g., dilastrañ g. ; 2. [tredan.] dilastrañ g., dilastrevezh g.

Lastanpassung b. (-) : [fizik] azasadur luzded g.

Lastauto n. (-s,-s) : karr-samm g., karr-chalbotat g., kamion g., sammgarr g.

Lastdampfer g. (-s,-) : lestr-karg g., sammlestr g., lestr-samm g.

Lasten V.gw. (hat gelastet) : 1. pouezañ ; *auf dem Grundstück lastet eine Hypothek*, dindan dle emañ an dachenn zouar-mañ, lakaet ez eus bet dle war an dachenn zouar-mañ, gant dle emañ an dachenn zouar-mañ, un dle 'zo diazezet war ar pezh douar-mañ / roet eo bet an douar-mañ e gouestl (Gregor) ; 2. [dre skeud.] gwallsammañ, pouezañ pounner war ; *auf seinen Schultern lastet alle Verantwortung*, sammet en deus an holl atebegezh war e chouk, emañ an holl atebegezh war e gont ; *eine lastende Stille*, ur sioulder gwaskus (enkreuzus, ankenius, doanius, spontus) g.

V.k.e. (hat gelastet) : kargañ ; *ein Schiff lasten*, kargañ ur vag.

Lastenaufzug g. (-s,-aufzüge) : savevez b., pignerez b., pign g.

Lastenausgleich g. (-s,-e) : 1. daskeitadur ar c'hargoù g. ; 2. [istor] digoll eus ar gaou degaset gant ar brezel g.

lastend ag. : 1. pounner, sammus, pouezus, pouezant, kargus ; 2. [dre skeud.] *eine lastende Stille*, ur sioulder gwaskus (enkreuzus, ankenius, doanius, spontus) g.

Lastendreirad n. (-s,-räder) : karrig teir rod g., karrig teirrodek g., teirrodek g.

lastenfrei ag. : kuit a gargoù.

Lastenheft n. (-s,-e) : roll ar c'hargoù g., roll an diferadurioù g.

Lastensegler g. (-s,-) : [lu, istor, nij.] plaverez-karg b., sammlaverez b.

Lastenträger g. (-s,-) : simiad g. [liester simmidi], douger-sammoù g., portezeg g., den a boan g., choukataer g.

Laster¹ g. (-s,-) : karr-samm g., karr-chalbotat g., kamion g., sammgarr g.

Laster² n. (-s,-) : tech fall g., pleg fall g., si fall g., gwallsi g., gwallbleg g., gwalldech g., boaz fall g., giz fall b., youloù fall ls., youl direizh b., dizurzhiou ls., namn g., P. vis g. ; *ein Ort des Lasters*, ul lec'h a gollidigezh g. ; *ein Laster ausrotten*, diouennañ un tech fall, diwriziennañ ha distrujañ ur pleg fall (Gregor), terriñ war ur si fall bennak, dibennañ ur si fall, didechiñ, harluañ un tech fall a-douez an dud, lemel ur pleg fall ; *einem Laster verfallen sein*, bezañ roet d'un tech fall bennak / bezañ kozhet en un tech fall bennak / bezañ kinviet (bezañ breinet, bezañ gwriet) gant un tech fall bennak (Gregor), bezañ kousket-mik en un tech fall bennak, en em deuler d'ur youl (d'ur si) fall, en em reiñ d'un tech fall (d'ur pleg fall), na vezañ

digablus diouzh ur pleg fall bennak ; *seinem Laster frönen*, heuliañ e dech fall ; *dem Laster frönen, sich dem Laster hingeben, sich dem Laster ergeben*, bevañ en diroll, ren ur vuhez diboellet, en em reiñ d'an techoù fall ha d'o flijadurezhioù, en em reiñ d'an ebatoù dizurzh, en em reiñ d'an holl zizurzhiou, lezel kabestr gant e dechoù fall, en em arnodiñ war an techoù fall ha war o flijadurezhioù, ren ur vuhez lovr (Gregor), bezañ egaret gant ar blijadurezh fall, kunduiñ ur vuhez diboellet, en em reiñ da holl blijadurezhioù ar c'horf (d'e dechoù fall, d'e blegoù fall), ren ur vuhez c'hadal, en em deuler d'e youloù (d'e sioù) fall, heuliañ c'hoantegezhioù fall e galon, bezañ taolet d'an orged, en em ruilhal e bouilhenn e dechoù fall ; *jemanden von einem Laster abbringen*, disiañ u.b., eeunañ ar pleg fall a zo en u.b. ; *jemanden vom Laster abbringen*, didechiñ u.b., eeunañ ar plegoù fall a zo en u.b., P. diouennañ an techoù fall en u.b. ; *von seinem Laster ablassen*, terriñ e dech fall, terriñ e c'hiz fall, terriñ e bleg fall, trec'hiñ e bleg fall ; *er kann von seinem Laster nicht ablassen*, n'eo ket evit e dech, n'eo ket evit mirout, ne ya ket ar gwall dech-se digantañ, n'eo ket evit dilezel e voaz (terriñ e voaz, terriñ e c'hiz fall, en em zizober eus e dech), ne c'hell ket en em zifraeañ (en em zijabliñ, en em zistabezañ, en em zistrobañ) eus e dech, ne c'hell ket troc'hañ e bleg fall, sentiñ a ra ouzh e bleg ; [kr-l] *Müßiggang ist aller Laster Anfang*, an didalvoudegezh a zeu da vezhur an holl wallsioù (Gregor), an didalvoudegezh eo mammenn an holl sioù fall, al leziregezh eo pennabeg d'an techoù fall, al leziregezh eo mamm da bep tech fall, an holl dechoù fall a dosta e kuzh ouzh an hini a chom bepred dilabour, an didalvedigezh eo mamm pep fallentez, an didalvedigezh eo boulc'h pep fallentez, tud yaouank a vez dibreder en em daolo da wallover.

Lästerei b. (-,-en) : dispriz g., fae g., dismegañs b., dismeg g., droukprezeg g., droukkomz b., fallgomz b., gwallgomz b., duerezh g., dantañ g., gragailh g., gwallvruderezh g., divruderezh g., droukprezegerezh g., gwallgomzerezh g., faragouilh g., faragouilherezh g., flipataerezh g., teodennerezh g., lañchennadoù ls., distaoladennoù naer-wiber ls., kaoz b., kaozioù ls., hiboudoù ls., teodadoù ls.

Lästerer g. (-s,-) : 1. fludenner g., droukprezeger g., droukkomzer g., drouklavarer g., falstamaller g., falstamallour g., duer g., lañcheneg g., teodeg g., teodeger g., lañchenn b., den pik g., faragouilher g., danter g., teod fall a zen g., den teodet fall g. ; 2. [relij.] jarneour g., jarneer g., touer-Doue g., mallozher g., sakreer g., saezhour g., P. blasfemer g.

lasterfrei ag. : disi, didech, na si na gwri ennañ, ... n'eus ket a we ennañ, ... n'eus diwarnañ na rag na perag, direbech, hep si, hep nep si, hep ket a si, diskuilh diouzh pep si fall.

lasterhaft ag. : gwall-dechet, gwallsiek, gwallsiet, lavis, direol, dizereat, dizonest, mezhus, divat, siet, siek, drouk, fallakr, sius, diboellet, direizh, diroll, didailh, kollet gant an diroll, dizurzh, debordet ; *lasterhafter Mensch*, den kordet a fallagiezh g., den kordet e gorf a fallagiezh g., den korvigellet e galon a fallagiezh g., den pezhell e galon gant ar fallagiezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr a zo kement si fall 'zo tout ennañ g., den n'eus netra a vat ennañ g., den vis ar gordenn ennañ g., den fallakr g., sac'h malis g., den a vuhez fall g., den debordet g., den direizhet g., den didailh g., den dinasket g., den direnk g., den kollet gant an diroll g., toull sioù g., paotr lavis g.

Lasterhaftigkeit b. (-) : dizonestiz b., direoliezh b., breinerezh g., dirollerezh g., dirollamant g., diroll g., bordelerezh g., gastaouerezh g., gasterezh g., reilhenn b., riboderezh g., roulerezh g., plijadurezhioù orgedus ls., plijadurioù foll lies,

plijadurioù diroll ha didailh ls., follentezioù ls., gwallvuhez b., buhez fall b.

Lasterhöhle b. (-,-n) : ti debordet g.

Lästerin b. (-,-nen) : 1. droukprezegerezh b., droukkomzerezh g., falstamallerezh b., falstamallourez b., teodegezh b., teodegerezh b., lañchenn b., faragouilherezh b., danterez b. ; 2. [relij.] jarneourez b., touerez-Doue b., mallozherezh b., sakreerezh b.

Lasterleben n. (-s) : buhez fall b., buhez direol b., buhez diroll ha didailh b., buhez lovr b., lor vuhez b., buhez lor b., ebatoù dizurzh ls. ; *sie haben ihn zu seinem jetzigen Lasterleben geführt*, c'hwet o deus en e galon tan ar youloù fall, heget o deus anezhañ d'en em reiñ d'an direizh ha d'ar bambocherezh, e gunduet o deus d'en em reiñ d'an direizh ha d'ar bambocherezh, e druchet o deus d'en em reiñ d'an direizh ha d'ar bambocherezh.

lästerlich ag. : difeiz, disakr, fallakr, dizeol, vil, lous, divalav, loudour, hakr, hudur, displet, lovr, lor ; *lästerlich fluchen*, touiñ Doue evel ur Sarazin (evel un diaoul), mallozhiñ ken ma spont ar brini, touiñ Doue evel un diloster chas, touiñ evel un toucher kezeg, hopal evel ur chalboter, pec'hiñ pep ger, pec'hiñ e-treuz nav moger, sakreal ha fouldrasañ evel ur charretour a vez chomet e garr el lagenn (evel ul loman a vez skoet e lestr war an traezh), bezañ e c'henoù ur stivell a gunujennoù, bezañ boull e grouer, leuskel leoù spontus, leuskel leoùdoued reut, leuskel pec'hedoù spontus, tarzhañ buanoc'h ul ledoued war e vuzelloù eget ur bedenn, bezañ un den dibab war ar pec'hiñ.

Lästermaul n. (-s,-mäuler) : teod kiger (a zen) g., teod fall (a zen) g., lañchenn flemmus b., teod lemm (a zen) g., beg lemm (a zen) g., teod milliget (a zen) g., teod binimus (a zen) g., gwall deod g., teod bet lemmet war breolim an ifern g., fludenner g., piler-beg g., lañchenneg g., droukprezeger g., droukkomzer g., drouklavarer g., falstamaller g., falstamallour g., danter g., duer g., teodeg g., teodeger g., lañchenn b., lañchenneg g., beg trenk (a zen) g., faragouilher g. ; *er ist ein Lästermaul*, teodet fall eo, un teod fall a zen eo, un teod milliget a zen eo, un teod milliget en deus, un teod binimus a zen eo, re hir eo e deod, un teod kiger en deus, hennezh a zo pik a-walc'h, binimus eo e deod, lemmet eo bet e deod war breolim an ifern, flemm eo e douchenn, lemm eo e douchenn, lemm eo e deod, lemm eo e veg, lampr eo e deod, hennezh a zo pegus, lañchennek eo, hennezh a zo ur piler-beg anezhañ.

lästern V.k.e. (hat gelästert) : [relij.] *Gott lästern*, nondeal, foeltradiñ, saezhiñ, sakreal, jarneal, mallozhiñ, disteurel mallozhioù, touiñ, touiñ Doue, tetiñ, droukpediñ, gwallbediñ, sulbediñ, pec'hiñ, iferniñ.

V.gw. (hat gelästert) : 1. foeltradiñ, saezhiñ, sakreal, jarneal, mallozhiñ, disteurel mallozhioù, leuskel mallozhioù ha gwallgomzoù, kalkennañ, touiñ, touiñ Doue, droukpediñ, gwallbediñ, sulbediñ, leuskel nondeoù, nondeal, tonerdeal, pec'hiñ, iferniñ, karnajal, P. blasfemiñ ; *der Betrunkene lästert*, emañ ar mezvier o kalkennañ ; *euch werde ich das Lästern schon austreiben*, m'ho kaso da douiñ ! ; 2. droukkomz, fallgomz, gwallgaozeal, chilpat, teodata, teodegiñ, droukprezeg, gwallgomz, flipañ, hiboudiñ, gwalennata, katellat, faragouilhañ, begata, labennañ ; *auf (über, wider, gegen) jemanden lästern*, dornañ traoù diwar-benn u.b., divrudañ (gwallvrudañ, fallvrudañ, dispenn, gwashaat, duañ, louzañ, pilat, flemmañ, flipennañ, flipata, dantañ) u.b., ober anv fall ouzh u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dicheckal u.b., binimañ u.b., teodata diwar benn u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., lavaret ar seizh seurt ruz eus u.b., gwallgomz (droukprezeg, lavaret droug, drouglavaret, hiboudiñ, dornañ a bep seurt traoù) diwar-benn u.b.,

droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., droukprezeg diouzh u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., droukkomz (gwallgomz) eus u.b., droukkomz diouzh u.b., droukkomz diwar-benn u.b., drouklavaret war u.b., lavaret droug eus u.b., plaenaat porpant u.b., teodata diwar-benn u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., terriñ keuneud war kein u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, gwalc'hiñ gros saeoù, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., displuñvañ e benn d'u.b., ober gaou ouzh anv kaer u.b., lakaat droukeloù da redek diwar-benn u.b., falc'hat e brad d'u.b., lañchennañ u.b., komz droug diouzh u.b., fallgomz ag u.b., gwallgomz ag u.b., chupennañ war u.b., dispenn chupenn u.b., pikañ e chupenn d'u.b., glabousat u.b., astenn e deod diwar-benn u.b. ; *ständig auf (über, wider, gegen) jemanden lästern*, bezañ atav a-istibilh ouzh u.b. ; *ich möchte nicht lästern, aber er ist wirklich ein langweiliger Peter*, n'eo ket evit kontañ droug (n'eo ket evit lavaret), mes bep gwech e kavan anezhañ borodus.

Lästerrede b. (-,-n) : 1. [relij.] mallozh g./b., ledoued [*liester* ledouedoù, leoùdoued] g., sakreadenn b., pedenn Gerne b., droukpedenn b. ; 2. [dre astenn.] droukprezeg g., droukprezegenn b., droukkomz b., fallgomz b., gwallgomz b., duerezh g., dantañ g., gragailh g., gwallvruderezh g., droukprezegerezh, divruderezh g., flipataerezh g., kaoz b., kaozioù ls., hiboudoù ls., labenn b., teodennerezh g., faragouilh g., faragouilherezh g., distaoladennoù naer-wiber ls.

Lästersucht b. (-) : tech da wallgomz g., tech da zroukprezeg g., kleñved an droukprezegerezh g., tech da lavaret droug g., tech da walennata g., tech da deodata g., droukprezegerezh g., gwallgomzerezh g., glaouerezh b., faragouilherezh g.

lästersüchtig ag. : un teod fall a zen anezhañ, gwall deodek, teodet fall.

Lästerung b. (-,-en) : 1. [relij.] mallozh g./b., ledoued [*liester* ledouedoù, leoùdoued] g., sakreadenn b., droukpedenn b., gwallbedenn b., sulbedenn b., pedenn gleiz b., pater gleiz b., pedenn Gerne b., salmenn b., pec'haden b., touerezh g., sakreoù ls., jarneoù ls. ; 2. [dre astenn.] droukprezeg g., drougprezegenn b., drougprezegerezh g., gwallgomzerezh g., droukkomz b., fallgomz b., gwallgomz b., gwallvruderezh g., dantañ g., flipataerezh g., faragouilh g., faragouilherezh g., duerezh g., gragailh g., divruderezh g., gwallgomzoù ls., gwallgomzerezh g., drouklavaroù ls., drouglavarioù ls., teodennerezh g., kaoz b., kaozioù ls., hiboudoù ls., labenn b., lañchennad b.

lastervoll ag. : kordet a fallagriezh, kordet e gorf a fallagriezh, korvigellet e galon a fallagriezh, pezhell e galon gant ar fallagriezh, vis ar gordenn ennañ, fallakr, a vuhez fall, debordet, kollet gant an diroll, diboellet.

Lästerzunge b. (-,-n) : teod kiger (a zen) g., teod fall (a zen) g., teod milliget (a zen) g., teod binimus(a zen) g., teod flemmus (a zen) g., teod lemm (a zen) g., beg lemm (a zen) g., teod flipatus (a zen) g., teod bet lemmet war breolim an ifern g., fludenner g., danter g., gwallgomzer g., droukprezeger g., droukkomzer g., drouklavarer g., fall gomzer g., falstamaller g., falstamallour g., duer g., teodeg g., teodeger g., lañchenn b., lañchenneg b., lañchenn flemmus b., piler-beg g., faragouilher g.

Lastesel g. (-s,-) : [loen.] mul g., azen samm g., azen portezet g.

Lastfracht b. (-,-en) : [merdead.] fred g., kargad b.

Lastgehänge n. (-s,-) : [tekn.] funsaverezh b.

lästig ag. : hegasus, hegas, hegas, hek, kazus, kasaus, heskinus, arabadus, borodus, chastreüs, enoeüs, anoazus, diaezus, fachus, jahinus, kagalek, kampagnus, kruek, poanias,

rouestlus, trabasus, tregasus, trevellus, trekouus, strobis, gwaskus, atahinus, bourouell, direnk, goular, direnkus, dic'hrad, luziadus, sparlus, strafuilhus, trubuilhus, strobellus, harellus ; *ein lästiger Zeuge*, un test katus g. ; *lästiger Mensch*, kagaleg g., trabaser g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., brammsac'h g., chilper g., hegazer g., chigarder g., tregaser g., garchenn g., garchenner g., abuzer g., andeller g., penn-kleiz a zen g., arabaduz g., bourouell g., atahiner g., heskiner g., heskin g., den hek g., mall-e-gas g., mall-e-goll g., dismantr-spered g. ; *seine Gegenwart ist mir lästig*, moged a ya em sac'h ne c'hallan ket en nac'h, ur mall-e-goll a zo anezhañ, ur mall-e-gas a zo anezhañ ; *lästiger Lärm*, trouz hegas g. ; *lästiges Übel*, droug hegazus (hegaz, hegas, kasas) g., trabas g., tregas g., trevell g., charterezh g., chastre g., bulari g., trechal g. ; *jemandem lästig fallen (werden, sein)*, bezañ dic'hrad ouzh u.b., arabadiñ (borodiñ, garchennat, trubuilhañ, diaezañ, kontroliañ, abuziñ) u.b., tarabazhiñ u.b., garchennat ouzh u.b., andellat ouzh u.b., hegaziñ u.b., chigardiñ u.b., ereziñ u.b., atahinañ u.b., trabasat u.b., ober trabas d'u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., darbariñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., gaiañ u.b., ouroulat d'u.b., burutellañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober heg d'u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., lakaat droug en u.b., harellat u.b., siguriñ u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b., daoubenniñ u.b., terriñ e benn d'u.b., dismantrañ spered u.b.

Lästigkeit b. (-) : hegasted b., hegaster g., tregaserezh g., trabaserezh g., diaester g., diaezamant g., kruelder g., kruelled b.

Lastkahn g. (-s,-kähne) : [merdead.] kobar b. [*liester* kobiri], skaf g. [*liester* skafioù, skefien], gobar g. [*liester* gobiri], bag-dougen b., bag-karg b. ; *motorisierter Lastkahn*, emerlusker g., bag-dougen emerlusker b.

Lastkraftfahrzeug n. (-s,-e) / **Lastkraftwagen** g. (-s,-) : karr-samm g., karr-chalbotat g., kamion g., sammgarr g. ; *etwas per Lastkraftwagen befördern*, *etwas per Lastkraftwagen transportieren*, sammgarrañ udb.

Lastlaufwerk n. (-s,-e) : [tekn.] karrigenn douger b.

Last-Minute-Angebot n. (-s,-e) : [beajoù] kinnig berrbad war zistaol graet nebeut a-raok al loc'hañ g., kinnig „munutenn diwezhañ“ g.

Last-Minute-Flug g. (-s,-Flüge) : nijadenn war zistaol prenet nebeut a-raok an dibradañ b., nijadenn „munutenn diwezhañ“ b.

Last-Minute-Reise b. (-,-n) : beaj war zistaol prenet nebeut a-raok an dibradañ b., beaj „munutenn diwezhañ“ b.

Lastpferd n. (-s,-e) : marc'h-samm g. [*liester* kezeg-samm], jav portezer g. [*liester* javed portezer, javioù portezer].

Lastschiff n. (-s,-e) : lestr-karg g., sammlestr g., lestr-samm g., karger g.

Lastschrift b. (-,-en) : [kenwerzh] skridennad dle b.

Lastspitze b. (-,-en) : [tredan.] barr beveziñ tredan g.

Lasttier n. (-s,-e) : [loen.] loen-samm g., loen portezer g. ; *Maultiere werden im Gebirge als Lasttiere verwendet*, er broioù meneziek e talvez ar mul da loen-samm.

Lastträger g. (-s,-) : simiad g. [*liester* simidi], douger-sammoù g., portezer sammou g., den a boan g., choukataer g.

Lastverteiler g. (-s,-) : [tredan.] dasparzher bec'h g.

Lastwagen g. (-s,-) : 1. karr-samm g., karr-chalbotat g., kamion g., sammgarr g. [*liester* sammgiri] ; *etwas per Lastwagen befördern*, *etwas per Lastwagen transportieren*, sammgarrañ udb. ; 2. mordok-gwinter g., karr-mordok g.

Lastwagenfahrer g. (-s,-) : blenier karr-samm g., blenier karr-chalbotat g., blenier kamion g., blenier sammgarr g., sammgarrouer g., chalboter g., karsammer g., kamioner g.

Lastwagenfahrerin b. (-,-nen) : blenierez karr-samm b., blenierez karr-chalbotat b., blenierez kamion b., blenierez sammgarr b., sammgarrouez b., chalboterez b., karsammerez b., kamionerez b.

Lastwagentransport g. (-s) : sammgarrañ g.

Lastzug g. (-s,-züge) : 1. tren marc'hadourezh g. ; 2. sammgarr-ramoker g.

Lasur b. (-,-en) : 1. [maenoniezh] lapis-lazuli g., lazurit g., lazulit g., maen-pers g. ; 2. [arz] klerenn b.

Lasurfarbe b. (-,-n) : [arz] klerenn b.

Lasurit g. (-s,-e) : [maenoniezh] lazurit g.

Lasurstein g. (-s,-e) : [maen] lapis-lazuli g., lazurit g., lazulit g., maen-pers g.

lasziv ag. : gadal, orgedus, oriat.

Laszivität b. (-,-en) : gadaliezh b., teñchezoù ls., orgediz b., oriadezh b.

Latein n. (-s) : 1. [yezh.] latin g., latineg g. ; *Latein können*, gouzout latin, gouzout al latin ; *das Hochlatein*, al latin uhel g., an uhellatin g. ; *das klassische Latein*, al latin klasel g. ; *das Vulgärlatein*, al latin poblek g. ; *das Niederlatein*, al latin izel g., an izellatin g. ; *das scholastische Latein*, al latin skolastek g. ; *makkaronisches Latein*, latin marakonek g. ; *Latein sprechen*, latinat ; *er ist in Latein hervorragend*, dreist eo war tachenn al latin, don eo war al latin, barrek-kenañ eo war al latin, akuit-mat eo war al latin, hennezh a zo kreñv war (a oar mat diouzh, a zo kalet war) al latin, hennezh a oar anezhi war tachenn al latin, hennezh a zo ur mailh war tachenn al latin, hennezh a zo ki war tachenn al latin, hennezh a zo un tad den (ur mestr) war tachenn al latin, anaoudek-tre eo eus (war, war-dro) al latin, gouizieki eo war al latin, ifam eo war al latin, un den mat-krak eo war al latin ; [skoll] *von Latein nach Deutsch übersetzen*, delizhañ eus al latin d'an alamaneg ; *von Deutsch nach Latein übersetzen*, allizhañ eus an alamaneg d'al latin ; *eine Übersetzung von Latein nach Deutsch*, un delizhad eus al latin d'an alamaneg g. ; *eine Übersetzung von Deutsch nach Latein*, un allizhad eus an alamaneg d'al latin g. ; 2. [dre skeud.] *P. ich bin mit meinem Latein am Ende*, *mir geht das Latein aus*, kollet eo va oremuz ganin, n'ouzon ket petra ober ken, n'ouzon ket ken petra ober, divrec'hailh on, me 'zo penn va spered petra ober, n'ouzon ket mui eus pe goad ober loaiou (eus pe goad ober ibil, gant pe goad ober tan, war be du treiñ, pe e tu treiñ), n'ouzon ket mui pelec'h skeiñ va fenn, ne gavan na tu na paramant, n'ouzon ket mui pe sant pediñ, n'ouzon ket war be droad pouezañ, diaes on em botoù, n'ouzon ket mui war peseurt tu en em deuler, war vordo emañ, chom (menel) a ran war vordo, boud on, en em gavet on boud, chom a ran berr, me a zo en entremar, ne ouzon mui petra lavaret.

Lateinamerika n. (-s) : Latinamerika b., Amerika latin b.

lateinamerikanisch ag. : latinamerikan, latinamerikat.

Lateiner g. (-s,-) : 1. [istor] Latin g. ; 2. [dre astenn.] skoliad a zesk latin g., latinour g.

Lateinersege n. (-s,-) : [merdead.] gouel-gornek b., telloù ls.

lateinisch ag. : [yezh., sevenadur] latin, latinek ; *lateinische Sprache*, latin g., latineg g., yezh latin b. ; *lateinische Texte*, skridoù latin ls., skridoù latinek ls., skridoù e latin ls. ; *das lateinische Alphabet*, al lizherenneg latin b. ; *die lateinische Literatur*, al lennegezh latin b. ; *lateinische Welt*, *lateinische Kultur*, *lateinische Zivilisation*, latinelezh b. ; *lateinische Prägung einer Sprache*, latinegezh ur yezh b. ; *lateinisches Kreuz*, kroaz latin b. ; [moull.] *lateinische Schrift*, skritur roman

g./b. ; [relij.] *lateinischer Ritus*, liderezh latin g. ; [merdead.] *lateinische Rah*, delez an ouel-gornek b. ; *Oberteil einer lateinischen Rah*, penn delez g.

Lateinschüler g. (-s,-) : skoliad a zesk latin g., latinour g.

latent ag. : [mezeg.] enkel, enkelat, e gor, kuzh, kufun, kafunet ; *latent vorhandenes geistiges Leben*, buhez speredel kafunet b. ; [mezeg.] *latente Krankheit*, *latente Erkrankung*, kleñved morgousket g., kleñved kildrouk g., klenved mut g., kleñved mut evel glaou bev dindan al ludu g., kleñved e gor g., kleñved enkelat g. ; *latenter Diabetes*, diabet krai g. ; [bred.] *latenter Inhalt*, endalc'hed kuzh g., endalc'hed enkel g. ; [fizik] *latente Wärme*, gwrezad enkel b. ; [yezh.] *latenter Konsonant*, kensonenn enkel b. ; *latenter Vokal*, vogalenn enkel b. ; [luc'hskeudennerezh] *latentes Bild*, skeudenn enkel b.

Latenz b. (-,-en) : [mezeg.] enkelez b., daleañs b., engortoz g.

Latenzperiode b. (-,-n) / **Latenzphase** b. (-,-n) : **1.** [mezeg.] amzer c'horin b., padelezh ar goriñ b., enkelez g., daleañs b., maread engortoz g., prantad enkelez g. ; **2.** [bred.] prantad enkelez g.

Latenzzeit b. (-,-en) : [mezeg.] prantad enkelez g., amzer c'horin b., padelezh ar goriñ b., enkelez g., daleañs b., maread engortoz g.

lateral ag. : kostezel, ... kostez, tuel ; [mezeg.] *laterales Gleiten*, rikladur war-dreuz g. ; [loen.] *laterales Beinpaar*, divesker a-stur ls. ; *rechtes laterales Beinpaar*, divesker dehoù ls. ; *linkes laterales Beinpaar*, divesker kleiz g.

Adv. : a-gostez ; [mat.] a-stlez.

Lateral g. (-s,-e) : [yezh.] tuenn b., kensonenn duel b.

Lateralisation b. (-,-en) : [mezeg.] handuekadur g., handuekaat g.

lateralisieren V.k.e. (hat lateralisiert) : [mezeg.] handuekaat.

lateralisiert ag. : [mezeg.] handuek ; *gut lateralisiert*, handuek mat ; *schlecht lateralisiert*, handuek fall.

Lateralisierung b. (-,-en) : [mezeg.] handuekadur g., handuekaat g.

Lateralität b. (-) : handuelezh b., handuegezh b., kostezelezh b., tuelder g., tuelded b.

Laterallaut g. (-s,-e) : [yezh.] tuenn b., kensonenn duel b.

Laterisation b. (-,-en) / **Laterisierung** b. (-,-en) : [maenoniezh] lateritadur g., lateritaat g.

Laterit g. (-s,-e) : [maenoniezh] laterit g. ; *zu Laterit werden*, lateritaat.

Lateritboden g. (-s,-böden) : douar lateritek g.

Laterna magica b. (-, Laternæ magicæ) : letern hud g., letern bannañ g.

Laterna-magica-Aufführung b. (-,-en) : bannarvest g.

Laterne b. (-,-n) : **1.** letern g., kleuzeur b., lamp g., lampr g., tan g. ; *Blendlaterne*, letern-dall g. ; *Straßenlaterne*, kleuzeur-straed b. ; *eine Laterne anzünden*, enaouiñ ul letern ; **2.** [tour-tan] letern g., log ferennoù an tour-tan g., log ar ferennoù b. ; **3.** [loen.] *Laterne des Aristoteles*, beg tournous g., beg teureugenn g. ; **4.** [dre skeud.] *die rote Laterne tragen*, *die rote Laterne innehaben*, serriñ an tachoù ; *P. etwas am Tage mit der Laterne suchen*, mont war e benn, bezañ maout evit lakaat spilhoù e revr ar saout, klask an doare da dreiñ an avel diwar-bouez ur sugell, treiñ ar c'hazh (ar c'hi) dre e lost, treiñ ar viell, treiñ ar bis, labourat evel mevel ar person, mont da gerc'hat (da gargañ) dour gant ur bouteg, skarzhañ ul lenn gant un hanaf toull, klask tennañ amanenn eus gouzoug ur c'hi, klask tennañ panez eus gouzoug ur c'hi, tremen e amzer o treiñ mein da sec'hañ, mont da laerezh al loar, klask pegañ al loar, klask tapout al loar gant e zent, klask pakañ ar bleiz gant un taol

boned, klask lakaat ur bramm war beg un ibil, klask spazhañ melc'hwed, klask serriñ ar bed en ur gloenn vi.

Laternenanzünder g. (-s,-) : paotr-ar-gouleier g., paotr-al-leternioù g., leterner g., kleuzeur g.

Laternenhersteller g. (-s,-) : leterner g.

Laternenmast g. (-s,-en) / **Laternenpfahl** g. (-s,-pfähle) : post-gouloù g., post-kleuzeur g. ; [dre skeud.] *P. jemandem mit dem Laternenpfahl winken*, ober sin a-wel-kaer d'u.b.

Laternenputzer g. (-s,-) : paotr-ar-gouleier g., paotr-al-leternioù g., leterner g., kleuzeur g.

latero-lateral ag./Adv. : [mezeg.] tu-ouzh-tu ; *latero-laterale Anastomose*, anastomoz tu-ouzh-tu g.

Latex g. (-, Latizes) : lateks g. ; [louza.] *Latex führend*, *Latex bildend*, lateksus.

latifundial ag. : gouratantel.

Latifundium n. (-s, Latifundien) : latifundia g., gouratant g., domani bras g.

Latiner g. (-s,-) : [istor] Latin g. [*liester* Latined].

latinisieren V.k.e. (hat latinisiert) : latinaat, latinekaat.

V.em. : **sich latinisieren** (hat sich (ak.) latinisiert) : latinaat, latinekaat.

Latinisierung b. (-) : latinekadur g.

Latinismus g. (-, Latinismen) : latinadur g.

Latinist g. (-en,-en) : latinour g., arbennigour war al latin g.

Latinität b. (-) : **1.** lennegezh latin klasel b. ; **2.** latin klasel g.

Latino g. (-s,-s) : Latino g. [*liester* Latinos].

Latinum n. (-s) : diplom studioù war al latin g.

latitudinal ag. : a-ledred, ... ledenn, ... ledred.

Latitudinarier g. (-s,-) : [istor, relij.] ledaniad g. [*liester* ledanidi, ledanaded].

Latitudinarismus g. (-) : [istor, relij.] ledaniadezh b.

Latrie b. (-) : [relij.] latriezh b.

Latrine b. (-,-n) : priveziou ls., kac'heri b., kac'herezh b., kaoc'hlec'h g. ; *er wurde zum Reinigen der Latrinen verdonnert*, bountet e voe an difankañ priveziou gantañ.

Latrinengerüchte ls. / **Latrinenparole** b. (-,-n) : *P. brudailhoù ls., ragach g., ragacherezh g., faragouilh g., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù ls., komzoù gwrac'h ls., kontoù pikous ls., paribolennoù ls., tarielloù ls., storlok g., strak g., kaozioù ls., frazennoù ls., krakoù ls., kaozioù toull ls., siklezonoù ls., rimadellerezh g., rimadelloù ls., rimostelloù ls.*

Latrinenreinigungsdienst g. (-es) : [lu] kempennadeg ar gac'herezh b.

Latsch g. (-es,-en) : **1.** luguder g., straner g., ruzer g., ruz-botoù g. ; **2.** chaoson g., kofignon g., pantoufenn b. [*liester* pantoufennnoù, pantoufloù].

Latsche¹ b. (-,-n) : [louza.] krakpin str.

Latsche² b. (-,-n) / **Latschen** g. (-s,-) : **1.** soledenn b., solenn b., sandalenn ; *alte Latschen*, botoù tremen teuc'h ls., botoù graet o reuz ganto ls., gagnoù ls., kozhvotoù ls. ; **2.** kozhvotéz b., logenn b. ; *Quadratlatzsche*, botez c'hros b., bag b. ; **3.** kofignon g., pantoufenn b. [*liester* pantoufloù] ; **4.** [laboused] pluñv ha gresk war treid laboused 'zo str., „kofignon“ g., „pantoufenn“ b. [*liester* pantoufloù] ; **5.** [louza., *Pinus mugo Turra subsp. mugo*] gwez-pin ar menezioù str., krakpin str. ; **6.** [dre skeud.] maoutenn b., blonegenn b., den bouk evel ur velc'hwedenn g., kouskadenn b., kouskedenn b., kousker g., morgousket g. [*liester* morgouskidi], labaskenn b., landreant g., lochore g., marvasenn b., marvadenn b., krouadur g., buzhugenn b. [*liester* buzhugenned], klouarenn b., chuchuen b., paotr a zo gwad pouloudet en e wazhied b., den youst g., pichod g., *P. korzenn wak b., P. krank gwak g.* ; **7.** [dre skeud.] *aus den Latschen kippen*, a) bezañ distroadet dic'hortoz-kaer

penn-kil-ha-troad, chom minellet e deod, chom pof, bezañ sabadac'het, bezañ saezhet, bezañ souezhet evel un teuzer kloc'h (Gregor), chom beg, bezañ e beg, chom da zigeriñ e glap, rampañ e c'henoù, chom batet e c'henoù, chom sabaturet, chom manet, bezañ troc'het ar c'hwitell d'an-unan (e *c'hwitell dezhañ, he c'hwitell dezhi h.a.*), chom genaouek (abaf, war e gement all, abafet holl, stabanet, mantret), kouezhañ war e gement all, menel batet, chom bamet, bezañ skoet-mik gant ar souezh, bezañ souezhet mik (souezhet marv, sabatu, sabaturet, alvaonet holl, divarc'het, divontet, batorellet, boemet, kalmet, notet), bezañ kouezhet ar sabatur war an-unan, chom badet, bezañ o stonkañ gant ar sebez, chom gak gant ar souezh, chom miget, chom mik, bezañ beiet, bezañ beudet, bezañ beziv, bezañ bezivet, bezañ balzek, koll penn e gudenn, bezañ berr war e c'her, chom berr war e c'her, chom en estlamm, ober estlammoù, ober souezhoù bras, estlammiñ, sebeziñ, mantrañ, chom berr, menel berr, bezañ berr, bezañ tapet berr-ha-berr, bezañ paket war an trumm, bezañ taolet en alvaon, bezañ bac'het ar genoù d'an-unan (e *c'henoù dezhañ, he genoù dezhi h.a.*), chom balc'h, chom beg ha razh, chom a-bann, balpiñ, motiñ, chom e spered e bili-bann, chom d'ober yezhoù ; **b)** kouezhañ e badoù, kouezhañ e paramoutig, kouezhañ en eterjidi, kouezhañ e barr, kouezhañ, ober ar marv-bihan, mont er bord all, mont en tu all, reudennañ, tresmeiñ, yarañ, fatañ, dont da fatañ, fatikañ, fallaot, faganiñ, vaganiñ, fredañ, orvaniñ, freneziañ, dont ur fallaenn d'an-unan, kaout ur fallijenn, koll e anaoudegezh, kaout ur sempladenn, kouezhañ e sempladurezh, kaout ur fallaenn (ur falladenn, ur filidigezh), mezeveliñ, koll e anaoudegezh, mont an anaoudegezh digant an-unan (e *anaoudegezh digantañ, hec'h anaoudegezh diganti h.a.*), sevel bec'h war an-unan, semplañ, migañ, koll ar skiant eus an-unan (anezhañ e-unan h.a.).

latschen V.gw. (ist gelatscht) : ruzañ e votoù, ruzañ e dreid, mont war doug e gamm, kerzhet a-ruz botez.

Latschenbaum g. (-s,-bäume) / **Latschenkief** g. (-s,-) : [louza., *Pinus mugo Turra subsp. mugo*] gwez-pin ar menezioù str., krakpin str.

latschig ag. : lizidant, diek, lezirek, disaour, dibreder, dibalamour, landreant, laosk, dilañs, divegon, gwevn, diegus, mors, lizidour, kousket, morgousket, lugut, lugudus, luguder, gourt, diboañ.

Latte b. (-,-n) : **1.** laz b., goulazh str., estellenn b., kler str., trikenn b., trinkenn b. ; *Dachlatte*, plankenn-toenn g., goulazh str., belet str. ; *mit Latten versehen, mit Latten verkleiden, mit Latten verschlagen*, goulazhañ ; *die Latten von etwas abnehmen*, dic'houlazhañ udb ; **2.** [sport, atleterezh] barrenn b. ; **3.** [sport, mell-droad, mell-dorn, pal] treuzellenn b. ; **4.** [dre skeud.] P. *eine lange Latte*, **a)** [paotr] un diskrouger anduilh g., ur ramz treut-gagn g., un dreustel b., ur c'horf mat a zen g., ur sklipard a zen g., ur skrifleg g., ur skilfenn a baotr b., unan hir ha moan evel ar wall-amzer g., ul lañsadenn b., ul lañsenn b., ur berchenn b., ur paotr korfet evel ur gouarc'henn g., ur pezh pikol den bras g., ur vazh wisket b., ur paotr toulet uhel g., un hinkin g., ur fritellek g., ul langouineg g., ur skarineg g., ur skrilh g., ur gaoleg g., ul louaneg g., ul lank g. [*liester* lanked, lankidi], ul lankon g., un dreustenn b., un tamm mat a zen g., ur freilhennek g., ur markol den g., ur moanard g., ur fourcheg g., ur gouere g., unan bras evel ur skeul g., ur skeul vabu b., ur baluc'henn b., ur pezh jelkenn a baotr b., ur peulvan g. (Gregor), P. ul lahir g., [plac'h] ur gazeg b., ur plac'h toulet uhel b., un hirlatenn a blac'h b. ; *dumm sein wie eine Latte*, bezañ ken sot ma weler e voued ennañ, bezañ sot evel ur penton (ur bailh, ur baner, ur banezenn, ur c'hwil-der), bezañ diot evel ul leue, bezañ diot evel ul leue brizh, bezañ diot evel ul leue dour,

bezañ diot evel ul leue geot, bezañ sot evel ur Gwenedad, bezañ sotoc'h eget e votoù (eget va botez kleiz), bezañ sotoc'h eget ur banezenn, bezañ sotoc'h eget pevarzek, bezañ gars evel ur penton, bezañ gars evel e dreid, bezañ gars ken ez eo faout bizied e dreid, bezañ diot-naet, bezañ diot-nay, bezañ diot-ran, bezañ diot-magn, bezañ sot-magn (-nay, -paner, -pik, -rik), bezañ genaouek evel ur ribod ; *nicht alle Latten am Zaun haben, nicht mehr alle Latten am Zaun haben*, c'hoari gant e voned, bezañ kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ ar spered gant an-unan (e *spered gantañ, he spered ganti h.a.*), bezañ kollet ar spered gant an-unan (e *spered gantañ, he spered ganti h.a.*), bezañ kollet ar penn gant an-unan (e *benn gantañ, he fenn ganti h.a.*), bezañ darnkollet ar penn gant an-unan (e *benn gantañ, he fenn ganti h.a.*), c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ cheñchet war an-unan, bezañ tec'het e spered, bezañ skañvaet e spered, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, fursodiñ, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaia d'an-unan, na vezañ mat e benn, na vezañ mat anezhañ, bezañ klañv e benn, bezañ laban, bezañ kollet ar sterenn gant an-unan (e *sterenn gantañ, he sterenn ganti h.a.*), bezañ bet badezet gant eoul gad, bezañ bet badezet gant soubenn wadegenn, bezañ bet skoet gant ar morzhol, bezañ skoet e benn, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, kaout un tammig lod e park ar Brizh, kaout ul lodenn e park ar Brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, bezañ aet ganto, bezañ paket anezho, bezañ bet lakaet d'an-unan ar spered (*dezhañ e spered, dezhi he spered h.a.*) el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, bezañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, bezañ brizh, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ ur sklêrijenn, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, na vezañ chomet ar brenn e-touez ar bleud gant an-unan, na vezañ gwall stank e damouez, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, bezañ tapet war ar portolof, bezañ toull e vurutell, dougen banniel sant Laorañs, bezañ eus fin ar sizhun, bezañ eus fin ar bloaz, bezañ bet ganet da Sadorn da noz, bezañ bet ganet da Sadorn goude koan, bezañ bet ganet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, bezañ bet ganet goude ar c'hrampouezh, bezañ eus dibenn ar bloaz, bezañ eus deizioù diwezhañ ar sizhun, bezañ eus penn diwezhañ ar sizhun, na vezañ eus penn kentañ ar sizhun, bezañ faout e girin, kuzhat al loar en e c'henoù, parañ al loar en e c'henoù, faziñ ur c'hreunenn d'e chapeled, mankout d'an-unan ur c'hreunenn er chapeled ; **5.** P. *calc'h sonnet g., calc'h sonn g., calc'h reut g., calc'h kalet g., koad g. ; er hat eine Latte*, emañ e lost war sav, sevel a ra gantañ, o kalkenniñ emañ, reut eo e vazh ; *eine Latte kriegen*, sevel d'an-unan, sevel serzh d'an-unan, mont e lost war sav, sevel gant an-unan, digastrenniñ, kalediñ, kalkenniñ, pichañ, pichat, reudiñ, reutaat, kemer koad, dont koad d'an-unan, dispakañ ; **6.** *eine Latte von*, ur randonad ... g., ur regennad ... b., ur riblennad ... b., ur steud ... b., un aridennad ... b., ul las ... g., ul lostennad ... b., ul lostigennad ... b., ur chapeledad ... g. ; *das hat eine ganz schöne Latte gekostet*, debret hor boa an diaoul hag e bevar o prenañ an dra-se, deuet e oa da ger, aet e oa da ger, aet e oa ker, savet e oa da ger, ker-ruz eo bet koustet deomp an dra-se, kalz a arc'hant e oa koustet d'hon yalc'h, gwall ger e oa koustet deomp an dra-se, koustet e oa hir, koustet e oa pikez, kalz a arc'hant a oa aet gant an dra-se, aet e oa moneiz gant an dra-se, koustet e oa un dirañson deomp, un tousegad brav a arc'hant (ur sammad gouest, ur

sammad brav, ur varlennad arc'hant, ur poched mat a arc'hant) e oa koustet an dra-se deomp.

latten V.k.e. (hat gelattet) : goulazhañ.

Lattenbrett n. (-s,-er) : klouedenn b., trantell b.

Lattengestell n. (-s,-e) : goulazheg b.

Lattengitter n. (-s,-) : klouedenn b. [*liester* klouedennoù, klouedinier], klouedell b., trantell b.

Lattenkiste b. (-,-n) : kased g./b., karched g., karchedig g. ; *Inhalt einer Lattenkiste*, kasedad g./b., karchedad g.

Lattenrost g. (-es,-e) : 1. klouedenn [*liester* klouedennoù, klouedinier] b., trantell b. ; 2. sommier goulazh g.

Lattenstrafe b. (-,-n) : [lu] dalc'h strizh g., bac'hidigezh b., arestoù ls.

Lattenverschlagn g. (-s,-verschläge) : [loen., labour-douar] siklud bannoù prenn g., siklud klouedinier, lochenn glouedinier b., lochenn bannoù prenn b.

Lattenwand b. (-,-wände) : klouedenn b. [*liester* klouedennoù, klouedinier] ; *Lattenwand eines Erntewagens*, klouedenn ur c'hastell-eost b.

Lattenwerk n. (-s,-e) : goulazheg b., goulazh str., klouedenn-goad b.

Lattenzaun g. (-s,-zäune) : kael c'houlazh b., kael bannoù prenn, treilh c'houlazh b., kaead peulioù g.

Lattich g. (-s,-e) : [louza.] 1. [genad, *Lactuca*] letuz str., laezheg str. ; 2. [Bro-Suis, *Lactuca sativa* var. *longifolia*] letuz Rom str.

Lattuga-Salat g. (-s) : [louza., *Lactuca sativa* var. *longifolia*] letuz Rom str.

Latz g. (-es, Lätze) : 1. [babiged] babouzen b., lien-groñj g. ; 2. [tavarjer] butunalenn b., brennidenn b., pateled b., baozer g., babouzer g., tapeledenn b. ; 3. [bragoù] pont¹ g., talbenn g., patenn ; 4. [bragoù] toull-bragoù g., P. toull buoc'h g., toull gwiz g., pont² g. ; 5. [ardamezouriezh] pastel b. [*liester* pastelloù]

Lätzchen n. (-s,-) : [babiged] babouzen b., lien-groñj g.

Latzhose b. (-,-n) : bragez gant un talbenn g./b., bragez gant ur pont g./b., bragez gant ur batenn g./b., frag g.

lau ag. : 1. tommik, klouar, klouarik, goudomm, bavdomm, blot, mingl ; *lauer Wind*, avel blot ha klouar g. ; *laues Lüftchen*, bannac'hig avel distanus g. ; *lauer werden*, freskaat, yenaat, gouyenaat, klouaraat, klouarañ, mingliñ ; *laues Wetter*, amzer zous b., amzer flour b., amzer glouar b., klouarienn b., klouarien b., klouar g., hin glouar b., douser g., temz-amzer klouar g. ; 2. [dre skeud.] etre kriz ha klouar ; *laues Gebet*, pedenn divlaz (laosk, difeiz, klouar, briket, diwar beg an teod) b. ; *ein lauer Christ*, ur c'hristen dister g., ur c'hristen bihan boazh g., ur c'hristen laosk g., ur c'hristen toc'h'or g., ur c'hristen tremenet dre ar ridell g., ur brizhkristen g., ur c'h'rakkristen g., ur c'h'rakdevod g., ur c'hristen bouk g., ur c'hristen yen klouar g., ur c'hristen klouar e servij Doue g., ur c'hristen fall g., ur boulc'h kristen mat g., ur feiz dister a gristen b. ; 3. *P. er hat es für lau gekriegt*, deuet eo a-benn da gaout an dra-se hep reiñ ur siseurt (hep fontañ blank ebet, hep dispign un disterañ gwenneg toull), bet en deus an dra-se evit un hollvad, bet en deus an dra-se kuit a arc'hant, deuet eo a-benn da gaout an dra-se evit netra.

Laub n. (-s,-e) : [louza.] deliaoueg b. [*liester* deliaouegi], delioù ls., deil str., glasvez g., glazur g., fouilhez b., deliadur g. ; *dürres Laub*, delioù sec'h ls. ; *dichtes Laub*, delioù stank ls. ; *hinfälliges Laub*, *sommergrünes Laub*, delioù kouezhus ls., delioù dibad ls. ; *immergrünes Laub*, delioù padus ls. ; *schattiges Laub*, disheol ar gwez g., skeud ar gwez g., disheolienn b., gwaskedenn ar gwez b., gwasked ar gwez g. ; *das Rauschen des Laubes im Wind*, sarac'h an deliadur g. ; *Laub zusammenharken*, *Laub zusammenrechen*, *Laub mit der Harke zusammenkehren*, dastum delioù gant ar rastell,

rastellat delioù, *deliaoua* ; *das Zusammenharken von Laub*, *das Zusammenrechen von Laub*, *das Zusammenkehren von Laub mit der Harke*, an dastum delioù gant ar rastell g., ar rastellat delioù g., an deliaoua g. ; *die Vögel halten sich im Laub versteckt*, neizhet eo al laboused e-touez an delioù ; *Laub tragend*, deliek.

laubabwerfend ag. : [louza.] dibourc'hidik, gant delioù kouezhapl, gant delioù dibad ; *laubabwerfender Baum*, gwez dibourc'hidik str., gwez gant delioù kouezhapl str., gwez gant delioù a gouezh str.

Laubbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez dibourc'hidik str., gwez gant delioù kouezhus str., gwez gant delioù a gouezh str., gwez gant delioù dibad str., gwez deliek str. ; *die Laubbäume*, ar spesadoù deliek ls.

Laubbläser g. (-s,-) : [benveg] c'hwezher delioù g. [*liester* c'hwezherioù delioù].

Laubblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] deil str., delioù str. [*stumm unan* delienn b.].

Laubdach n. (-s,-dächer) : [louza.] fouilhez b., deliaoueg b. [*liester* deliaouegi], deil ar gwez str., delioù ls., glasvez g., deliadur g., disheol ar gwez g., gwaskedenn ar gwez b., gwasked ar gwez g., skeud ar gwez g., disheolienn b., stel brizh-heoliet an delioù g., kerniaoueg b., barradur g. ; *unter dem Laubdach der Eichen*, dindan deil ar gwez-derv, e gwasked ar gwez-derv, dindan krommenn ar gwez-derv ; *lichtes Laubdach*, kerniaoueg digor b. ; *geschlossenes Laubdach*, kerniaoueg serr b.

Laube¹ b. (-,-n) : 1. loch g., tiig-liorzh g., log plenk b., siklutenn b., lochenn b., logell b. ; 2. pratell b. ; 3. *und fertig ist die Laube !* e-barzh ar sac'h ! paket eo an tan ha gwerzhet al ludu ! poazh ha malet eo an traoù ! poazh-kalet eo ar vi ! graet eo ar stal ! deuet eo ar c'hazh da razh !

Laube² g. (-n,-n) : [loen.] gwennenn b., pesk gwenn g., bolog g.

Lauben g. (-s,-) : [loen.] darz g. [*liester* darzed].

Laubengang g. (-s,-gänge) : bali disheol b., bali disheoliet b., bali disheoliek b., rabin disheol b., rabin disheoliet b., rabin disheoliek b., alez disheol b., alez disheoliet b., alez disheoliek b., pratell-c'hlavvez b., bali dindan deil ar gwez b., rabin dindan deil ar gwez b., bali e gwasked ar gwez b., rabin e gwasked ar gwez b. ; *Laubengang aus Buchen*, pratell faou-put b.

Laubenkolonie b. (-,-n) : liorzhoù tiegezh ls., liorzhoù micherourien ls., liorzhoù bannlev ls.

Laubenvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] evn liorzher g. [*liester* evned liorzher].

Lauberde b. (-,-n) : teil-douar g., mannoù ls., mailh g., baoz b., gardenn b., rotel g., humus g.

Laubfall g. (-s) : [louza.] kouezh an delioù g., kouezhadeg an delioù b., diskar an delioù g.

Laubflechte b. (-,-n) : [louza.] man deilheñvel g.

Laubflecken ls. : [Bro-Suis] pikoù-panez ls., pikoù-brenn ls., pikoù rous ls., brizhennoù ls., brizhelloù ls., brizhoù ls., brizhadurioù ls., lentiligoù ls., brenn-Yuzaz str.

Laubfrosch g. (-es,-frösche) : [loen.] skignan g., glazig g., ranig c'hlav b. [*liester* raniged glas].

Laubgewinde n. (-s,-) : garlantez c'hlavvez b., garlantezenn c'hlavvez b.

laubgrün ag. : glas-deil, glas-delienn.

Laubheuschrecke b. (-,-) : [loen.] *grüne Laubheuschrecke*, sailher-kontell g., sailhour-kontell g., kog-raden g. [*liester* kegi-raden].

Laubhöhe b. (-,-n) : uhelder an deliadur g.

Laubhölzer ls. : [louza.] gwez deliek str., gwez dibourc'hidik str., gwez gant delioù kouezhus str., gwez gant delioù a gouezh str., gwez gant delioù dibad str.

Laubhütte b. (-, -n) : lochenn b., log b., logell b., loch g., lab g., kabanenn b.

Laubhüttenfest n. (-es, -e) : [Israel, relij.] gouel an teltoù g., gouel ar goloennoù g. (Gregor).

laubig ag. : [louza.] deliaouek, deliek, bodennek, bodek, bodellek, topin, foulhezek, stank e zelioù, gwaskedek.

laublos ag. : [louza.] dizeil, disto eus e zelioù, noazh, dibourc'h, diwisk.

Laubpuster g. (-s, -) : [benveg] c'hwezher delioù g. [*liester* c'hwezherioù delioù].

Laubsäge b. (-, -n) : [tekn.] heskenn a-dro b., heskenn gantourniñ b.

Laubsägearbeit b. (-, -en) : [tekn.] heskennat a-dro g., kantourniñ b.

Laubsänger g. (-s, -) : [loen.] puig g. [*liester* puiged].

laubtragend ag. : [louza.] deliaouek, deliek.

Laubwald g. (-s, -wälder) : [louza.] koad spesadoù deliek g. ; *sommergrüner Laubwald*, forest dibourc'hidik g./b., koadeg gwez dibourc'hidik b. ; *Laubwald mit eingesprengten Kiefern*, koad spesadoù deliek gant gwez-pin bep a lec'h g.

Lauburu n. (-s, -/-s) : lauburu g., kroaz euskarat b., hevoud g., kroaz hevoud b., pederesker b.

Laubwerk n. (-s, -e) : [louza.] foulhez b., deliaouek b. [*liester* deliaouegi], deil ar gwez str., delioù ls., glasvez g., deliadur g., barradur g. ; *unter dem Laubwerk*, dindan an delioù, dindan deil ar gwez.

Lauch g. (-s, -e) : [louza.] pour str. ; *ein Bund Lauch*, ur troñsard pour g., un duilhad pour g., un duilh pour g. ; *Lauch säen*, hadañ pour ; *Lauch pflanzen*, plantañ pour, pikañ pour ; *Lauch ernten*, poura ; *Lauch ekelt mich an*, n'on ket gouest da zebriñ pour.

Lauchfeld n. (-s, -er) : poureg b.

Lauchkraut n. (-s) : [louza.] louzaouenn-ar -c'hignen b., sezv kignen g.

Lauchpflänzchen n. (-s, -) : [louza.] plant pour da bikañ str.

Lauchpflanze b. (-, -n) : [louza.] pourenn b.

Lauchsuppe b. (-, -n) : [kegin.] soubenn ar pour b.

Lauchzwiebel b. (-, -n) : [louza.] sivolez str.

Laudanum n. (-s) : [mezeg.] laodanum g., tentur opium g.

Laudatio b. (-, Laudationes) : meulbrezegenn b.

Laudator g. (-s, -en) : meulbrezegour g., kanmeuler g.

laude : [skol-veur] *summa cum laude*, gant ar meneg enorus-tre ; *cum laude*, gant ar meneg enorus.

Laudes ls. : [relij.] laodez ls.

Lauer¹ b. (-) : spi g., aspi g., ged g. ; *auf der Lauer liegen (sein)*, bezañ war evezh (war spi, war e api, en api, en aspi, e spi, o c'hedal, war api, e ged, war-c'hed), ober ar ged, ober ged, spiañ, garjata, garzhata, bezañ oc'h arvestiñ, bezañ plavet, gedal, gortoz, bezañ war selaou, diwall, bezañ e par (Gregor).

Lauer² g. (-s) : piketez b., piketezenn b., jamezenn b., pikenadenn b., pikenadenn b., chiboudenn b., gwin sutik g., gwinig g., gwin dister g., gouezwin g.

Lauerer g. (-s, -) : gedour g., spier g.

lauern V.gw. (hat gelauert) : gedal, gortoz, bezañ plavet, spiañ, bezañ war evezh (war spi, war e api, en api, en aspi, e spi, o c'hedal, war api, e ged, war-c'hed), ober ar ged, ober ged, garjata, garzhata, bezañ oc'h arvestiñ, bezañ war selaou, diwall, bezañ e par (Gregor) ; *im Hinterhalt lauern*, bezañ war spi (e spi, e par, war api, war-c'hed), garjata ; *die Katze lauert hinter dem Büschel Gras*, plavet eo ar c'hazh a-dreñv ar vodenn c'heot, plavet eo ar c'hazh e pleg ar vodenn c'heot ;

auf eine Gelegenheit lauern, gortoz al lañs, gedal un dro vat d'en em ginnig, gedal un taol kaer d'en em ginnig, gortoz ma vo krog ar c'hrog, gortoz apoue vat, gortoz e lank.

lauernd ag. : spius.

Lauf g. (-s, Läufe) : 1. [sport] red g., redadenn b., redadeg b., penn-red g., taol-red g., frapad galoupat g., frapad redek g. ; *im Laufe*, en ur redek, o redek, d'ar red, diwar red, war red ; *Meilen im Laufe zurücklegen*, diskar leviou ; *die letzte Runde des 1500-m-Laufes einläuten*, brallañ ar c'hloc'h evit kemenn tro diwezhañ ar redadeg mil pemp-kant kant metrad b.

2. red g., redad g., tro b., kas g., keflusk g. ; *der Lauf des Wassers*, red (kas) an dour g. ; *der Lauf des Rheines*, redad ar Roen g., red ar Roen g., tro ar Roen b. (Gregor) ; *Unterlauf*, red izel g. ; *Oberlauf*, red uhel g. ; *der Fluss spaltet seinen Lauf auf*, en em wazhiennañ a ra ar stêr ; *der Lauf der Sterne*, red ar stered g., kerzhed ar stered g. ; *der Lauf der Sonne*, redadenn an Heol b., red an Heol g.

3. [dre skeud.] argerzh g., kerzh g., dibun g., mont en-dro g., c'hoari g., tro b., doug g., red g. ; *das Leben nahm wieder seinen gleichförmigen Lauf*, ar vuhez a stagas adarre da vont evel boaz ; *die Krankheit nimmt ihren Lauf*, ar c'hleñved a ra e dro, emañ ar c'hleñved oc'h ober e varead, emañ ar c'hleñved oc'h ober e reuz ; *die Krankheit ihren Lauf nehmen lassen*, lezel ar c'hleñved d'ober e reuz, lezel ar c'hleñved d'ober e dro, lezel ar c'hleñved d'ober e varead ; *der Lauf der Zeit*, red an amzer g., dibun an amzer g., kerzh an amzer g. ; *der Lauf der Dinge, der Lauf der Ereignisse*, red an darvoudoù g., dibun an darvoudoù g., kerzh an darvoudoù g., kerzh ar bed g. ; *das ist der Lauf der Dinge*, 'mod-se 'mañ - evel-se emañ ar bed - evel-se emañ ar bed, a-dreuz hag a-hed - e-giz-se emañ kont - e-giz-se emañ an traoù - e-giz-se e tro ar bed ; *der Lauf der Geschichte*, dibun an istor g., kerzh an istor g., red an istor ; *den Dingen ihren Lauf lassen*, lezel an traoù d'ober o zro, lezel an traoù d'ober o reuz, lezel ar voul da dreiñ diouzh he diviz, leuskel an traoù da vont gant o hent, leuskel da vont, lezel da gas, lezel d'ober, lezel da fritañ, lezel da dremen, lezel da vont, lezel an traoù en avantur Doue, kemer an traoù evel ma teunt, kemer an traoù evel m'emañ, kemer ar bed evel ma teu ; *lassen wir den Dingen ihren Lauf !* c'hoarvezet a c'hoarvezo ! ; *im Laufe des Lebens*, e-doug ar vuhez ; *im Laufe der Zeit*, tamm-ha-tamm, gant an amzer ; *der Lauf des Gesprächs*, red ar gaozeadenn g., kerzh ar gaozeadenn, dibun ar gaozeadenn g. ; *im Laufe des Gesprächs*, e-kerzh (e-doug) ar gaozeadenn, e-ser (e-tro) an diviz ; *im Laufe des Hochzeitsmahls*, e-kerzh (e-doug) ar friko eured, pa oa ar banvez eured o ren ; *im Laufe der Jahrhunderte*, a-hed ar c'hantvedoù, dre an amzer ; *im Laufe der Jahrhunderte nahm die Körpergröße der Menschen zu*, a-hed ar c'hantvedoù eo aet ment an dud war greskiñ ; *seiner Kreativität freien Lauf lassen*, distankañ war e grouusted, dispakañ e grouusted ; *seiner Fantasie freien Lauf lassen*, leuskel e faltazi da vale bro (da gantreal), lezel e spered da gantren hervez e faltazi, reiñ kabestr d'e faltazi, lezel kabestr gant e faltazi, mont da heul e faltazi ; *seiner Feder freien Lauf lassen*, skrivañ da-heul red e bluenn, skrivañ a-red-pluenn ; *seinem Ehrgeiz freien Lauf lassen*, na lakaat harz ebet d'e youl-sevel ; *seiner Wut freien Lauf lassen*, dispakañ e gounnar, diskouez egar, mont er-maez eus e groc'henn, mont diwar e gement all, mont e volc'h diwar e lin, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e serch, loeniñ ruz, taeriñ ruz, kounnariñ ruz, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, dont da dommañ d'an-unan, lakaat e voned ruz, dont gouez, mont e fulor ruz, mont en ur fulor, kregiñ ar gounnar en an-unan, koll e bothouarn bihan, mont e kounnar, mont en ur gounnar ruz,

mont kounnar en an-unan, mont ur gounnar en an-unan, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, diodiñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, razailhat, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, egariñ, sevel fulor en an-unan, mont droug (imor) en an-unan, mont en imor (en egar), ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, hejañ e gi, mont e-barzh blev kriz, mont dreist-penn, lammat dreist-penn, mont droug en e gentrou (en e goukoug), sevel war e gentrou, sevel war e elloù, sevel war e dach, sevel droug en e gorf, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel en e wezen uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, belbiañ, mont e belbi, dibaediñ, mont gant an droug a zo en an-unan, mont e wad e dour, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont ur barr kounnar en an-unan.

4. [fuzuilh] kanol ar fuzuilh g., korzenn ar fuzuilh b. ; *gezogener Lauf*, kanol rizennet g. ; *den Lauf eines Gewehrs mit Zügen versehen*, *den Lauf eines Gewehrs ziehen*, rizennañ kanol ur fuzuilh, rizennañ korzenn ur fuzuilh.

5. [loen.] a) pav g., troad g., gar b. ; b) rud g., gwentr-par g., tommder g.

6. [mengleuz.] toullenn g., garidenn vengleuz b.

Laufachse b. (-,-n) : [tekn.] ahel-douger g., ahel-skor g.

Laufangriff g. (-s,-e) : [iskrim] rampadenn b. ; *sich blitzartig zum Laufangriff nach vorne werfen*, rampañ, emrampañ.

Laufbahn b. (-,-en) : 1. [sport] roudenn atleterezh b., redlec'h g., redva g. ; 2. [istor] stourmva g., stourmlec'h g., lis b., arenoù ls. ; 3. *berufliche Laufbahn*, red-micher g., remzad g.

Laufband n. (-s,-bänder) : 1. tapis ruilh g., leur-ruilh b., taol gant he golo war riki b. ; 2. [sport] tapis bale g.

Laufbrett n. (-s,-er) : 1. treuzell b., pontenn b., tremenell b. ; 2. [dibun gizioù] leurenn b.

Laufbrief g. (-s,-e) : kelc'hlizher g., notenn b.

Laufbrücke b. (-,-n) : treuzell b., pontenn b., tremenell b.

Laufbursche g. (-n,-n) : 1. paotr kefridi g., komiz g. [*liester komisien*], komiz g. [*liester komizien*], foet-fank g. [*liester foeterien-fank*], troterig g. [*liester troteriged*], kourser g., kefridier g. ; 2. mevel g., lakez g. [*liester lakezed*, lakizi, likizien, lakizien], kraklakez g. [*liester kraklakezed*, kraklakizi, kraklikizien, kraklakizien].

laufen V.gw. (läuft / lief / ist gelaufen) : 1. redek, postañ, postal, kidellat, mont a-benn-red, mont war red, mont diwar red, mont d'ar red, fardiñ, fustañ, galoupat, redek gant an hent ; *wieder laufen*, adreded ; *schnell laufen*, redek buan, redek fonnus ; *lauf schnell !* laka herr ! laka tizh ! post 'ta ! d'ar red-tan ! ; *gelaufen kommen*, dont d'ar red, dont a-red, dont a-redek, deredek, dec'h-aloupat, delammat, dont en ur redek, dont en ur red, dont a-benn-red, dont en un taol red, dont en ur redadenn, dont war red, degouezhout en ur bostañ, degouezhout diwar red, erruout war red, dont diwar-herr ; *nach Hause laufen*, hastañ karzhañ d'ar gêr, karzhañ d'ar gêr, mont d'ar red d'ar gêr, mont d'ar red-tan d'ar gêr, mont dre lamm ha dre red d'ar gêr, touch d'ar gêr, partial d'an tarv d'ar gêr, partial evel un tenn d'ar gêr, mont a-benn-red d'ar gêr, mont d'ar gêr gant tizh, mont d'ar gêr gant herr, kabalat da vont d'ar gêr, lakaat herr da vont d'ar gêr ; *hin und her laufen*, redek a-zehou hag a-gleiz, redek-direded, redek ha diredek ; *zum Arzt laufen*, postañ da glask ar medisin ; *er lief so schnell er nur konnte*, redek a rae ma ouie mont, redek a rae mar gouie, mont a rae dre lamm ha dre red ; *auf Tod und Leben laufen*, um sein Leben rennen, bezañ e vuhez e penn e dreid ; *spornstreichs laufen*, mont d'ar red-tan (d'ar red-tan-ruz, d'ar red-tan-put, dre lamm ha dre red,

a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'an druilh, d'an druilh-drask, d'an druilh-drast, gant pep tizh, endra c'haller, en ur bann, evel an tan, d'an tan ruz, redek evel un tenn (evel an avel), redek evel ur c'had, redek evel an tan, redek ken e strink an tan war e lerc'h, regiñ hent, [dre kent,] reiñ kent d'e varc'h, skeiñ kaoc'h en avel, teurel kaoc'h en avel, ferañ, ober gar, mont d'an daoulamm, daoulammat, firitellat, fiseñ, brigoñs, brigoñsal, ferañ, frizañ d'an druilh-drast, mont d'ar post, postal, mont d'ar pimperlamm ; *alles lief fluchtartig auseinander*, an holl a skampas kuit pep hini diouzh e du ; *laufen*, dass einem die Sohlen brennen, mont d'ar red-tan, mont d'ar red-tan-ruz, mont d'ar red-tan-put, redek d'ar pevarlamm-ruz ; *wie ein Verrückter laufen*, wie ein Irrer laufen, redek evel un difelc'het ; *wie ein Wiesel laufen*, bezañ prim evel ul levran, redek evel ur c'had, redek evel ur c'hi bihan, bezañ lijer evel ur c'had ; *Hals über Kopf laufen*, ober botoù kazel, lakaat e seulioù en e c'hodell, skarañ, mont diwar skizh, ober gaol, ober gar, reiñ gaol dezhi, skampañ (skarzhañ) kuit, karzhañ, skarañ er ouinell, sachañ e skasoù (e loaioù) gantañ, sachañ war e skasoù, tec'hel rak e dal, ober gardenn, kavout (kemer, tapout) hed e c'har, klask e ribinoù, klask e ribouloù, kavout e ribouloù da dec'hel, en em skrabañ, flipat er-maez, gounit a veg botez, gallout kavout hed e c'har, gallout kavout hed e votez, tec'hel evel ur spontailh, brigoñs, brigoñsal, ferañ, fiseñ, frizañ d'an druilh-drast, mont d'ar post, postal, mont d'ar pimperlamm ; *mit jemandem um die Wette laufen*, c'hoari kenti-kentañ, redek paravi pehini a redo ar buanañ, redek d'ar paravi, redek a-heligentañ (reded helebini) gant u.b. ; *mit dem Kopf gegen die Wand laufen*, mont a-redek da dourtañ ar vogel, mont a-redek da stekiñ ouzh ar vogel ; *auf dem Eis laufen*, ruzikal, riklañ war ar skorn ; *lief ich darum aus Schul' und Lehre ?* (Schiller), ha kent a se em eus dilezet skol ha deskerezh ? ; [sport] *auf den Händen laufen*, bale war e zaouarn, c'hoari tourig-ar-prad, lakaat tourig er prad. 2. [dre skeud., tekn.] treiñ, labourat, mont en-dro, bale, kaozeal ; *die Uhr läuft nicht mehr*, an eurier a zo chomet a-sav, an eurier ne ya ket mui, sachet eo an eurier, an eurier ne labour ket mui ; *die Uhr läuft wieder*, advont en-dro a ra an eurier, advont en-dro a ra an eurier a-nevez ; *der Motor läuft gut*, mat ez a ar c'heflusker en-dro, ar c'heflusker a gerzh mat, ar c'heflusker a vale mat ; *auf Minimal-Betrieb laufen*, auf Sparflamme laufen, treiñ en arouar, mont war e c'horregezh, mont dousik en-dro, mont goustadik en-dro ; *im Betrieb läuft die Produktion auf Hochtouren*, emañ al labouradeg e barr hec'h ampled ; *die Ernte läuft auf Hochtouren*, an eost a zo en e bop, emañ fru an eost o ren, emañ an dud a-zevri gant an eost, emañ bremañ an dud bec'h war-dro an eost, emañ an eost o ren ; *die Wahlkampagne läuft auf Hochtouren*, en he barr emañ ar gevezadeg evit ar votadegoù, en e vog emañ ar c'habalerezh evit ar votadegoù, en e bop emañ ar stourmad-dilenn, heligentañ eus ar gwashañ a zo etre ar c'hostezennoù politikel da-geñver an dilennadeg, bec'h bras a zo etre ar c'hostezennoù politikel da-geñver an dilennadeg ; [tekn.] *auf vollen Touren laufen*, treiñ leunhanren ; *untertourig laufen*, treiñ ishanren ; *diese Maschine läuft vollautomatisch*, mont a ra an ijinenn-se en-dro hep emell an den ; *der Motor läuft*, mont a ra ar c'heflusker en-dro, emañ ar c'heflusker o labourat, treiñ a ra ar c'heflusker, bale a ra ar c'heflusker, kaozeal a ra ar c'heflusker ; *der Motor läuft nicht*, ar c'heflusker ne labour ket ; *der Motor läuft perfekt*, ar c'heflusker ne c'hoari mann dezhañ, diroufenn e tro ar c'heflusker, kompez e tro ar c'heflusker, klok ha kompez e tro ar c'heflusker, ar c'heflusker a zo likant, lampr e ya ar c'heflusker en-dro, plaen e tro ar c'heflusker, reizh eo ar c'heflusker ; *den Motor warm laufen lassen*, leuskel ar c'heflusker da dreiñ evit tommañ (da dreiñ a-varv evit dezhañ

tommañ) ; *leer laufen*, a) mont en-dro hep netra e-barzh, treiñ ent goullou, treiñ a-c'houllou ; b) treiñ hep bezañ enkrog, treiñ hep bezañ antellet, treiñ a-varv ; c) divouedañ, dialc'hwezañ, mont hesk ; *die Pumpe ist leer gelaufen*, dialc'hwez et eo ar blommenn, aet eo hesk ar blommenn ; *die Dreschmaschine nicht leer laufen lassen*, delc'her dalc'hmat boued e genoù an dornerez ; [dre skeud.] *jemanden leer laufen lassen*, lakaat u.b. boud, derc'hel u.b. en diaskren ; [dor, tekn.] *in einer Schiene laufen*, riklañ, redek.

3. mont en-dro, labourat, treiñ, kerzhout, bale ; *die Geschäfte laufen gut*, lañs (jeu mat) a zo gant an aferioù, bale a ra mat an aferioù, kouezhañ a ra brav an arc'hant er c'hef, ar werzh a gerzh mat, mont a ra mat ar werzh, mont a ra eeun ar werzh, ampled a ra ar werzh, an aferioù a ra fonn, mat ar stal ; *die Geschäfte laufen schlecht*, n'eus lañs ebet gant an aferioù, mont a ra fall an traoù gant an aferioù, ne dalv tra penaos e ya an aferioù, null eo an aferioù, mont a ra an aferioù da fall, mont a ra an aferioù en tu rekin, digompez e ya an aferioù, mont a ra ar soubenn war drenkaat, fall ar stal ; *es ist alles gut gelaufen*, aet eo pep tra a-vod ganeomp ; *es läuft schlecht*, fall an traoù ! P. fall foenn ! ; *sobald etwas schief läuft*, pa c'hoarvez gantañ an disterañ enebiezh, pa stourm an disterañ outañ, pa vez kontrollet en un doare bennak, mar stourm udb ouzhimp, pa zeu an traoù da vont digompez, ma c'hoarvez un dra bennak a-dreuz, ma c'hoari un dra bennak a-dreuz, ma vez kavet lug, ma teu un dra bennek da gontroliañ ac'hanomp ; *alles läuft schief*, pep tra a ya a-dreuz ; *alles, was er in der Hand nimmt, läuft schief*, ne dizh ober netra, ne gord mann gantañ, e vuhez n'eo nemet ur chadennad c'hwitadennoù, netra ebet ne zeu dezhañ da vat ; *seht zu, dass alles gut läuft*, grit ma kerzho an traoù ! grit ma yelo an traoù en-dro ! ; *es ist schon alles gelaufen, das Ding ist gelaufen*, paket an tan ha gwerzh al ludu ! e-barzh ar sac'h ! echu an abadenn ! en dro-mañ eo graet ganeomp ! debret eo koan ! poazh eo ar soubenn ! setu ni paket propik ! echu an neizh kegin ! graet eo ar stal ! echu ar Bater ! echu tout ! en ur soubenn vrav emamp ! aze emañ ar boch ! bez' emamp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! fresk emamp bremañ ! en taol-mañ ez eo echu, brav ha kempenn ! emamp kazeg ganti ! graet eo ar stal ! echu ar Bater ! kazh eo an taol !

4. [merdead.] *das Schiff läuft aus dem Hafen*, emañ ar vag o kuitaat ar porzh, emañ ar vag o tiborzhiañ ; *auf Grund laufen*, skeiñ war strad ar mor, skeiñ, mont da douch, mont da skeiñ ; *das Schiff ist auf Grund gelaufen*, skoet he deus ar vag war ar sont, aet eo ar vag da douch, aet eo ar vag da skeiñ.

5. [lu] *aus dem Dienst laufen*, dizertiñ, tec'hel eus (diouzh) an arme.

6. [dre skeud.] *er lässt die Feder übers Papier laufen*, skrivañ a ra da-heul red e bluenn, skrivañ a ra a-red-pluenn ; [dre skeud.] P. *wir wollen sehen, wie der Hase läuft*, gortozomp c'hoazh evit gwelet eus pelec'h e c'hwez an avel (evit gouzout gant peseurt avel treiñ, evit gouzout an doareoù, evit gwelet war peseurt tu e troio an traoù, evit gouzout penaos 'vo kont) ; *wissen, wie der Hase läuft*, gouzout gant peseurt avel treiñ, gouzout ar stek, gouzout an tres, anaout an tres, gouzout anezhi ; *jemanden leer laufen lassen*, lakaat u.b. boud, derc'hel u.b. en diaskren.

7. mont war droad, bale, kerzhet ; *müssen Sie noch weit laufen ? - nein, nicht sehr weit !* hag hoc'h eus pell da vont e-giz-se ? - o n'em eus ket gwall bell ! ; *wir laufen lieber zu Fuß*, gwelloc'h eo deomp mont war droad, koulz eo deomp mont war droad ; *bevor du sie findest, wirst du noch lange laufen müssen*, a-benn ma kavi ar re-se ec'h eus fred da vale ; *gerade laufen*, bale eeun, bale kempenn ; [babig] *allein laufen*, paziñ,

mont diskrog, mont e-unan ; *das Kind läuft schon allein*, mont a ra ar bugel e-unan dija, ar bugel a oar mont e-unan dija, gouest eo ar bugel da vont diskrog dija, an hini bihan a bazi ; *wenn es lange dauert, bevor ein Kleinkind laufen kann*, pa zale ar c'herzed da zont d'ur bugel bihan ; [dre skeud.] *laufen, bis einem die Socken qualmen*, lazhañ e dreid o vale, kerzhet ken e foeltr e dreid.

8. *laufen lassen*, lezel da vont, lezel da vale, leuskel, leuskel kuit [u.b.], leuskel da vont, leuskel da redek, dilaoskiñ, dieubiñ, dinaskañ, dispegañ diouzh ; *er ließ ihn ungeschoren laufen*, laosket en deus bet anezhañ da vont hep bezañ graet an disterañ droug dezhañ - bez' en doa e laosket da vont kuit hep bezañ graet an disterañ droug dezhañ - laosket en deus bet anezhañ dibunis (Gregor) - laosket en deus bet anezhañ da vont hep bezañ e gastizet ; *einen Gefangenen laufen lassen*, leuskel ur prizoniad, leuskel ur prizoniad da vont kuit, lezel ur prizoniad da vont ; *die Dinge laufen lassen*, lezel ar voul da dreiñ diouzh he diviz, lezel da gas (d'ober, da redek, da fritañ, da dremen, da vont), lezel an traoù en avantur Doue, kemer an traoù evel ma teuont, kemer an traoù evel m'emaint, kemer ar bed evel ma teu.

9. kas da, mont da ; *das läuft am Ende aufs Gleiche hinaus*, tuig 'zo talig, se 'zo tuig ha talig, tuig ha talig e vo, n'eus ket a gemm etre bara-laezh ha laezhbara, er givijeri e vez an ejened buoc'hed, marv eo ar gwez avaloù ha disec'hed plant ar sistr, ur memes e vo e fin an dro, un heñvel e vo a-benn ar fin, maout a zo dañvad din ; *der Weg läuft am Fluss entlang*, an hent a ya gant ribl ar stêr.

10. diverañ, berañ, redek ; *ihm läuft die Nase*, an dour a ver diouzh e fri, berañ a ra e fri, emañ ar burudig ouzh penn e fri, ar vuredenn a zo gantañ, fri birous eo, glaourenniñ a ra e fri ; *mit Rotz vermishtes Blut lief ihm aus der Nase*, gwad a zivere eus e fri, mesk-ha-mesk gant mic'hi ; *das Blut läuft durch die Adern*, redek a ra ar gwad hed-da-hed d'ar gwazhied ; *Tränen liefen ihr über die Wangen*, an daeroù a rede (daeroù a ruihe) war he divjod, an daeroù a rede (daeroù a ruihe) a-hed he divjod, beradoù dour a rede (a ruihe) a-hed he divoc'h, beradennoù dour a rede (a ruihe) a-hed he divoc'h, an dour a rede a-riolenn eus he daoulagad ; *mir lief ein Schauer überm Leib*, tremen a reas an Ankoù dreiston, tremen a reas an Ankoù drezon, ur gridienn a redas a-hed (hed, dre hed) va livenn-gein, ur gridienn a hejas ac'hanon penn-kil-ha-troad, deuet e oa un aezhenn yen warnon ; [dre astenn.] *das Fass läuft*, koll a ra (berañ a ra, toull eo) ar varrikenn ; *die Schuhe sind mir voll Wasser gelaufen*, kargañ va botoù a zour am eus graet, karget em eus va botoù.

11. padout, bezañ war ober, ren, chom ; *der Prozess läuft*, mont a ra ar prosez gant e hent, war ober emañ ar prosez, emañ ar prosez o ren ; *es läuft das Gerücht, dass ...*, deuet eo ar brud e ..., emañ ar brud a bep tu e ..., war a lavar (da lavarar) an dud e ..., evel ma lavarar an dud e ..., gouez (poz) d'an dud e ..., hervez klevet e ..., diouzh ar mod e ..., hervez ar mod e ..., hervez kont e ..., hervez ar gaoz e ..., diouzh al lavarioù e ..., hervez a lavarar e ..., da lavarar ar gaoz e ..., ar gaoz a lavar e ..., war a lavarar e ... ; [kenw.] *der Wechsel läuft noch zwei Monate*, daou viz termen a chom c'hoazh gant al lizher-tennañ ; *der Mietsvertrag läuft noch drei Jahre*, tri bloaz lizher a zo (a chom) c'hoazh.

12. [dre heñvel.] dibunañ, tremen, bezañ kinniget ; *die Uhr läuft*, *die Zeit läuft*, mont a ra an amzer hebiou, tremen a ra an amzer, dont a ra an amzer, mont a ra an amzer en-dro, mont a ra an amzer e sil hag e ber, treiñ a ra ar rod, ar rod a dro ; *der Film läuft*, emañ ar film o tremen (o tibunañ) ; *was läuft ?* peseurt film a vez kinniget ? ; *der Film läuft schon*, lusket eo an abadenn sine ; *die Aktion läuft schon*, lusket eo an traoù.

V.k.e. (läuft / lief // ist gelaufen / hat gelaufen) : **1.** (hat *pe* ist) : *Schi laufen*, skiañ, riklañ (mont) war skioù ; *Schliittschuh laufen*, ruzikal, ruzikat, mont war ar skorn war-bouez botoù-riklañ ; *Gefahr laufen* zu ..., bezañ en arvar da (er riskl a, war riskl da, e riskl da, war var da, war-nes da, war-nes taol da, e taras da), bezañ war ar bord da, bezañ prest da, bezañ e dañjer da, bezañ en dañjer da, bezañ e dañjer a, bezañ en dañjer a, bezañ dañjer d'an-unan da, bezañ tailh evit an-unan da, bezañ e-tailh da (Gregor) ; *Spießruten laufen*, **a**) [kastiz el lu prusian] : redek etre div renknad soudarded evit bezañ bazhataet ganto, bezañ skourjezet (bezañ fustet) kaer (Gregor) ; **b**) [dre skeud.] bezañ graet an hu war an-unan (ouzh an-unan), mont etre div renknad klapezeien ; **2.** (ist) : *einen Weg laufen*, mont (kerzh) gant un hent ; **3.** [merdead.] (ist) : *das Schiff läuft zwanzig Knoten*, ar vag a ya ugent skoulm ; **4.** [sport] (ist) : *er läuft die hundert Meter*, redek a ra ar c'hant metrad ; *er läuft wieder die hundert Meter*, adreded a ra ar c'hant metrad ; **5.** *bis dorthin muss man ein gutes Stück Weg laufen*, ur red mat a zo ac'hanen di ; *P. bis dorthin ist es ein gutes Ende zu laufen*, hir eo an treuz ac'hanen di, ur geit vras a zo ac'hanen di, ur pennad brav a hent a zo ac'hanen di, pellhent a zo ac'hanen di.

V.em. **sich laufen** (läuft sich / lief sich / hat sich (ak./dat.) gelaufen) ; **1.** *sich (ak.) voll laufen lassen*, toulladiñ, lakaat e-barzh, kechañ, piardiñ, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, kargañ e boch, kargañ e doull, sammañ toulladoù, kargañ betek toull e c'houzoug, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, tapout un tontonad (un dargreizad, ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad, ur pifad, ur foñsad, ur picherad, ur jiletennad, ur chupennad, un tognad, un troñsad, ur senklennad, un tortad, ur garg), lakaat un talad, pakañ unan, korfata, klukañ, lapañ, lipat, lonkañ, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, ober ur picherad, ober bos, ober un tortad, mezviñ, sistra, lakaat tenn war e vegel, ober pant, ober ur c'horfad, mont e-barzh ; **2.** *sich (ak.) warm laufen*, **a**) en em dommañ dre redek, redek evit tommañ d'an-unan, terriñ e riv en ur redek ; **b**) [sport] eouliañ e izili, divorzañ e zivesker, trevelliñ un tamm bennak, ober un tamm divorzañ d'e zivesker, dihunañ e zivesker, divavañ e zivesker, lakaat e wad da labourat, en em dommañ ; *er hatte sich (dat.) die Füße wund laufen*, *er hatte sich (dat.) einen Wolf gelaufen*, dirusket en doa e dreid dre forzh bale, gloazet en doa e dreid dre zalc'h bale, tapet en doa gouliou (klogorennoù) en e zaoudroad dre forzh bale, kignet en doa e zaoudroad (tapet en doa filboc'hennou en e dreid) o vale kalz, sabaturet e oa e dreid goude keit hent (gant ar re gerzh)et, gant ar c'herzh)et re, kement en doa kerzh)et, kement en doa graet o kerzh)et, lazhet en doa e dreid, kerzh)et en doa ken e foeltras e dreid, garchennet en doa e dreid ; *ich habe mir die Füße zu Brei gelaufen*, fontet eo va zreid ; *sich (ak.) müde laufen*, bezañ erru faezh o vale.

V.dibers. (läuft / lief // ist gelaufen / hat gelaufen) : **1.** (hat) : *hier läuft es sich (ak.) schlecht*, fall (diaes) eo an hent dre amañ ; **2.** [dre skeud.] (ist) : *das läuft ins Geld*, debret e vo an diaoul hag e bevar gant an dra-se, ur bern mizoù a vo da-heul an dra-se, un dismantr euzhus a arc'hant a vo, kement-se a goustamanto ac'hanomp ; **3.** (ist) : *es lief mir kalt über den Rücken*, tremen a reas an Ankoù dreiston, tremen a reas an Ankoù drezon, ur gridienn a redas a-hed (hed, dre hed) va livenn-gein, ur gridienn a hejas ac'hanon penn-kil-ha-troad.

Laufen n. (-s) : **1.** rederezh g., kerzherezh g., red g., redad g. ; *er hat die körperlichen Grundvoraussetzungen zum schnellen Laufen*, troc'h a zo dezhañ da redek buan, troc'h en deus da

reded buan ; *wenn ein Kind spät dran ist fürs Laufenlernen*, pa zale ar c'herzh)ed da zont d'ur bugel ; **2.** labourerezh g., labour g., mont en-dro g., c'hoari g.

laufend ag. : **1.** ... o ren, ... a ren ; *das laufende Jahr*, ar bloaz o ren g., ar bloaz a zo o ren g., ar bloavezh a ren g., ar bloavezh a red g., ar bloaz-mañ g. ; *der laufende Monat*, ar miz-mañ g., ar miz a zo o ren g. ; **2.** *auf dem Laufenden sein*, gouzout an doareoù (ar gartenn, an tres, ar stek, an taol, ar ribouloù, an ardremez), bezañ kelaouet mat, bezañ intentet mat, bezañ e-barzh ar jeu, bezañ er jeu, gouzout ar penaos hag ar perag, bezañ bet o telc'her ar gouloù, bezañ klevet, gouzout anv [eus udb], bezañ anaoudek ; *jemanden auf dem Laufenden halten*, kelaouiñ u.b., kas (reiñ) keloù d'u.b., reiñ ditour d'u.b., reiñ ditouroù d'u.b. ; *er ist nicht auf dem Laufenden*, ne oar na son na ton, er-maez eus ar jeu emañ, n'emañ ket e-barzh ar jeu, n'en deus ket klevet c'hoazh, n'en deus ket bet ar c'heloù ; **3.** [kenw.] *laufendes Konto*, kont-red b. ; *laufende Rechnung*, kont-red b. ; *der laufende Preis*, ar priz boas g., ar priz ordinal g., ar priz red g. ; *laufende Nummer*, niverenn urzh b. ; *laufendes Geschäftsjahr*, embregvezh o ren g. ; *die laufenden Geschäfte*, an aferioù war ar stern ls. ; *die laufenden Geschäfte abwickeln*, kas ar standur ; **4.** *laufende Schrift*, skritur-red g./b. ; **5.** [dre skeud.] *am laufenden Band*, dizehan, dibaouez, diastal, dispan, hep paouez, hep diskrog, hep ehan, harz-diharz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep arsav, diouzh ur sach, hep remzi, hep digeinañ, atav-ataw / hep span / hep spanaenn (Gregor), en ur chadennad, a-steud ; **6.** [merdead.] *laufendes Gut*, fardaj-red g., siblennoù link ls., terk g. [enebet ouzh : *stehendes Gut*, fardaj-dalc'h g., siblennoù chag ls.] ; **7.** [ardamezouriezh] redant ; *laufender Eber*, tourc'h-gouez redant g.

Läufer g. (-s,-) : **1.** [sport] reder g., kourser g. ; *er war kein guter Läufer, aber doch ein guter Schwimmer*, ne oa ket pipi (ne oa ket mat) da redek, da neuial ne lavaran ket ; **2.** [lu] reder g., kannader g. ; **3.** [rugbi] tric'hardour g. ; **4.** [mell-droad] hanterour g., hanterour tagañ g., paotr-hanter g. ; *rechter Läufer*, hanterour dehou g. ; **5.** [louza.] garenn-red b., korzenn-red b., redenn b., rederez b. ; **6.** [sonerezh] ruilhadenn-gan b. ; **7.** [tekn.] biz-red g., linker g. ; **8.** [gwiad.] **a**) [doubier] toalg b., bandenn liñsel-daol b. ; **b**) pallenn trepas g., leurballenn g. ; **c**) pallenn diri g. ; **9.** [tredan.] dereed g., rotor g. [liester rotorioù] ; **10** [echedoù] farouell g. ; **11.** [maen-malañ] maen-reder g. ; *der Bodenstein und der Läufer*, ar maen-azez hag ar maen-reder ; **12.** [loen, moc'h etre 25 ha 50 kg] souin g. [liester souined], porc'hell yaouank g. [liester perc'hell yaouank], moc'h yaouank str. [unander pemoc'h yaouank g.] g.

Lauferei b. (-,en) : kefridioù ls., defretoù ls., difraeoù ls. ; *er hatte viel Lauferei(en) damit*, kalz a zefretoù en doa bet d'ober, d'ober en doa bet gant an dra-se, difraeoù en doa bet gant an dra-se, ur gwall reuz e oa bet dezhañ ober war-dro an dra-se, kemeret en doa kas war e gorf evit dont a-benn eus an dra-se.

Läuferin g. (-,nen) : [sport] rederez b., kourserez b.

Läuferstein g. (-s,-e) : [maen-malañ] maen-reder g. ; *der Bodenstein und der Läuferstein*, ar maen-azez hag ar maen-reder.

Lauffeldröhre b. (-,n) : [fizik] korzenn gwagennoù beajus b.

Lauffeuer n. (-s) : **1.** tan-red g. ; **2.** [dre skeud.] *sich wie ein Lauffeuer verbreiten*, redek evel ur flamm-tan, bezañ skignet (enkanter) buan, redek ken buan hag an avel, redek evel keloù an tan, redek ken buan hag an tan, redek buan a di da di, na vezañ pell [ar brud] o redek, nijal-dinijal war askell an avel ; *die Nachricht von diesem Frevel verbreitete sich wie ein Lauffeuer*, ar brud a oa aet buan a-walc'h eus ar gwalldaol-se, ar vrud eus ar gwalldaol-se a strinkas dre holl ar vro.

Lauffläche b. (-,-n) : 1. [ski] sol b., solenn b., soledenn b., sodenn b. ; 2. [tekn., kirri-tan, rodou] gorre-ruilh g., bandenn-ruilh b., bandenn-rod b.

Laufgang g. (-s,-gänge) : [merdead.] redalez g.

Laufgeschwindigkeit b. (-) : [tekn.] tizh dibunañ g. ; *Laufgeschwindigkeit eines Filmes*, tizh dibunañ ur film g.

Laufgewichtswaage b. (-,-n) : krog-pouez g., krog-pouez g., krog-pouezañ g., balañs roman b. ; *etwas mit einer Laufgewichtswaage wiegen*, krogpouezañ udb.

Laufgitter n. (-s,-) : [babiged] listenn b.

Laufgraben g. (-s,-gräben) : [lu] gouinell b., garidenn b., foz-difenn b.

läufig ag. / **läufisch** ag. : e rud, rud, en tommder, dirik, gwentrik, ludik, lupr, saotr, e reuz ; *die Hündin ist läufig*, en tommder emañ ar giez, e rud emañ ar giez, e reuz emañ ar giez, e reuz ki emañ ar giez, gwentl ki a zo er giez, ki-gwentl a zo war ar giez, lupr emañ ar giez, saotr emañ ar giez, rudañ a ra ar giez, rucha a ra ar giez ; *die Katze ist läufig*, en tommder emañ ar gazhez, e rud emañ ar gazhez, kazh-gwentl a zo war ar gazhez ; *läufige Hündin*, kiez rud g., kiez lupr b., kiez saotr b.

Läufigkeit b. (-) : rud g., reuz-par g., tommijenn b., gwentl-par g., tommder g., friantiz b.

läufisch ag. : *sellit ouzh läufig* .

Laufjagen n. (-s) : [hemolc'h] hemolc'h war varc'h g., chase war varc'h g.

Laufjunge g. (-n,-n) : komiz g. [*liester komisien*], komiz g. [*liester komizien*], foet-fank g. [*liester foeterien-fank*], troterig g. [*liester troteriged*], kourser g., kefridier g.

Laufkäfer g. (-s,-) : [loen.] karabideg g., koleopter karibek g., c'hwil-douar g., c'hwil-du g.

Laufkarren g. (-s,-) : karr-bount g., kravazh rodellek g., karrigell b.

Laufkatze b. (-,-n) : [tekn.] karrigenn-draouilh b.

Laufknoten g. (-s,-) : skoulm red g., skoulm redennek g., skoulm riki g., skoulm war riki g., skoulm war riski g., skoulm lagadek g., skoulm lagadenn g., skoulm lagadennek g., rinell b., las riki g., las skoulmet war riki g., lagadenn b.

Laufkran g. (-s,-kräne) : [tekn.] gavr ruilh b.

Laufkundschaft b. (-) : arvalien diwar dremen ls., arvalien dre zegouezh ls.

Laufmasche b. (-,-n) : [gwiad.] poent divailhet g., kraf divailhet g., mailh kouezhet g., toull g.

Laufmaschenfest ag. / **laufmaschensicher** ag. : ... na c'hall ket en em zizober, ... na c'hall ket diflipañ, ... na c'hall ket dineudennañ, ... na c'hall ket freuzañ, ... na c'hall ket divailhañ.

Laufmeter g. (-s,-) : metrad linennek g.

Laufpass g. (-es) : [dre skeud.] P. *jemandem den Laufpass geben*, reiñ e sac'h d'u.b., reiñ distro d'u.b., reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., distokañ (distekiñ, argas) u.b., kas u.b. da wriet botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, bannañ u.b., kas u.b. diwar-dro (da sutal), kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da skidañ, kas u.b. da gouziñ, kas u.b. da Gankari-noz, kas u.b. da c'hastiñ, kas u.b., da gontañ lus, kas u.b. da bolotresa, kas u.b. da gastrilha, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da stoupa, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. d'an tus, reiñ herr d'u.b., kas u.b. kuit, kas u.b. da logota da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouic'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gloc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gloc'hed

d'an dour-sav, kas u.b. da vale, stlapan u.b. da vale, kas u.b. da vale brav ha kempenn, kas u.b. da bourmen, kivijañ u.b.

Laufplanke b. (-,-n) : treuzell b., pontenn b., tremenell b.

Laufriemen g. (-s,-) : [tekn.] lêrenn-dro b., korreenn-dro b., storeenn-dro b.

Laufrikscha b. (-,-s) : [karrig] sach-sach g.

Laufrod n. (-s,-räder) : [tekn.] 1. [istor] divrodeg Drais b., draezienn b. ; 2. rod-pal un droellrod b., tourlant loaiou un droellrod g. ; 4. rod dizalc'h b., rod digambli b. [enebet ouzh : *rod luskañ b., rod kefloc'hañ*].

Laufrolle b. (-,-n) : [tekn.] roller g., roller stur g.

Laufrost g. (-es,-e) : [tekn.] klouedenn [*liester klouedennoù*, klouedinier] b.

Laufschiene b. (-,-n) : [tekn.] ruzerez b., risklerez b., rakled g., roudenn-ruilh b., unroudenn b.

Laufschuh g. (-s,-e) : [sport] botez redek b. [*liester botoù redek*].

Laufschrift b. (-,-en) : skritur red g./b., skritur stag g./b.

Laufschritt g. (-s) : paz redek g. ; *im Laufschritt*, en ur redek, o redek, d'ar red, diwar red, war red, en un taol red ; *sie mussten zwei Kilometer im Laufschritt zurücklegen*, ur redadenn a zaou gilometr o doa d'ober.

Laufstall g. (-s,-ställe) / **Laufstälchen** n. (-s,-) : 1. [babiged] listenn b. ; 2. [labour-douar] *Laufstall mit dauerndem Auslauf*, staoliñ dinask ha digor g.

Laufsteg g. (-s,-e) : 1. treuzell b., pontenn b., tremenell b. ; 2. [dibun gizioù] leurenn b.

Laufstrecke b. (-,-n) : [sport] red g., redad g., redadenn b.

Laufstuhl g. (-s,-stühle) : [babiged] kador war rodou b., kador-ruilh b.

Laufteppich g. (-s,-e) : pallenn trepas g., pallenn diri g., leurballenn g.

Laufvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] evn reder g., labous reder g., ratit g. [*liester ratited*] ; *die rudimentären Flügel der Laufvögel*, krakeskell ar ratited ls., krakaskilli al laboused reder ls.

Laufwerk n. (-s,-e) : 1. [tekn.] gwikefre gefloc'hañ b. ; 2. [stlenn.] lenner g. [*liester lennerioù*] ; *optisches Laufwerk*, luc'hlenner g. [*liester luc'hlennerioù*] ; 3. *Tonbandlaufwerk*, dibuner lurelloù warellek g., diroller lurelloù warellek g.

Laufzeit b. (-,-en) : 1. padelezh b., paderezh g., pad g., amzer b., termen g. ; *Laufzeit einer Uhr*, paderezh mont en-dro un eurier g. ; 2. [gwir] prantad talvezout g., prantad talvoudegezh g., pad talvoudegezh g. ; 3. [kenwerzh] a) amzervezh dastalañ g. ; b) termen g. ; *die Laufzeit ist abgelaufen*, echu eo an termen, d'arv eo an termen, degouezhet eo an termen, deuet eo an termen ; *Spareinlage mit fester Laufzeit*, fiziañ war dermen g. ; 4. [sport] amzer padventet g. ; 5. [film] prantad korvoiñ g.

Laufzettel g. (-s,-) : 1. kelc'hizher g., notenn b. ; 2. fichenn gontrollañ b.

Laufzone b. (-,-n) : [tiez] lec'h darempredet g., gwenodenn ar c'hi b. ; *nur die Laufzonen auslegen*, na skubañ nemet gwenodenn ar c'hi.

Lauge b. (-,-n) : 1. lisiv g., lijoù g., dilav g., dilavadur g., dour lijoù g. ; *mit Lauge waschen*, koueziañ, lisiviñ, lijaouiñ ; 2. [kimiezh] bazenn b., dileizhenn alkaliek b., dourenn vazek b. ; 3. [kegin.] *Salzlauge*, dour-hal g., hal g., hili g.

laugen V.k.e. (hat gelaugt) : lisiviñ, koueziañ, lijaouiñ, bugadiñ.

Laugen n. (-s) : lisiviñ g., koueziañ g., bugadiñ g., lijaouiñ g.

laugenartig ag. : [kimiezh] alkaliek, e doare al lisiv, e doare al lijoù, e doare an dour-hal, a-zoare gant an dour-hal, a-seurt gant an dour-hal.

Laugenasche b. (-) : koarad g., stloag g.

Laugenbad n. (-s,-bäder) : [mezeg.] soub alkaliek g.

Laugenfass n. (-es,-fässer) : bailh-kouez g., bod b.
Laugensalz n. (-es) : [kimiezh] kali g., holen alkaliek g.
Laugenwasser n. (-s) : dour lisiv g., dour lijoù g.
Lauheit b. (-) : 1. klouarder g., klouarded b., dousoni b., klouarijenn b., klouarien b., douser g. ; 2. [dre skeud.] diseblanted b., digasted b., klouarien b., klouarenn b., klouarded b.
Laune b. (-,-n) : 1. imor b., tro-spered b., aoz b. ; *schlechte Laune*, gwallimor b., imor fall b., imor b., echeve g., gin g., ingenn b., kint g., kinte g. ; *egal, was geschieht, er ist immer guter Laune*, laouen e vez e pep degouezh ; *Anwendung übler Laune, Anfall schlechter Laune*, gwidre g. ; *je nach Laune*, diouzh an tuet mat pe fall ma vezer, diouzh an troet mat pe fall ma vezer, diouzh ma vez troet u.b., hervez ma vez imoret mat pe fall u.b., hervez e froudennoù, a-zalc'h ouzh e froudennoù ; *seine schlechte Laune an etwas (dat.) auslassen*, uzañ e imor ouzh udb, diskargañ e galonad kounnar war udb, diskargañ (terriñ) e gounnar war udb, treiñ e imor fall war udb, ober sodadennoù war udb, terriñ e gaouad war udb ; *er ist guter Laune*, war e du emañ, loariet mat eo, en imor vat emañ, imoret mat eo, aoz vat a zo ennañ, hiziv eo flour gantañ, war e du mat emañ, divouzh eo, troet mat eo, tuet mat eo, emañ e holl voc'higoù er gêr gantañ, emañ e saout er gêr, emañ e voc'h er gêr, emañ e vuoc'h vrizh er gêr, a dro vat emañ, e godin emañ, en e charreoù emañ, en e ched emañ, en e blom emañ, en e benn mat emañ, en e devezhioù mat emañ, troet eo war e du mat ; *er ist schlechter Laune*, gwallimoret eo, en imor fall emañ, imoret fall eo, aoz fall a zo ennañ, en e benn fall emañ, emañ e benn e gin, emañ oc'h echeveat, emañ o widreal, n'eo ket flour gantañ hiziv, n'eo ket eeun e vouroun, n'eo ket plaen e bastell war e revr, rekin eo, emañ e benn a-dreuz, o c'hoefiñ emañ, koeñvet eo e boch, kintoù a zo ennañ, ginet eo, troet fall eo, hennezh 'zo troet fall ar bramm en e gof, ur bramm a-dreuz a zo gantañ en e gof, en e loariad emañ, fumet eo, troet eo e breñv, war e du fall emañ, troet eo war e du fall, emañ o c'hinañ, n'emañ ket war e du, brizh eo, a dro fall emañ, n'emañ ket e holl voc'higoù er gêr gantañ, n'emañ ket e saout er gêr, n'emañ ket e voc'h er gêr, n'emañ ket e vuoc'h vrizh er gêr, kollet en deus e vuoc'h vihan pik du, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, n'eo ket brav kaozeal ouzh e visaj hiziv, emañ e roched e gwask e revr, emañ e leue a-dreuz gantañ, aet eo e leue a-dreuz gantañ, emañ e leue a-dreuz en e gof, emañ e leue a-dreuz ennañ, fas rous a zo outañ, kamm eo e vlevenn, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, trenket eo al laezh, deuet eo e laezh da drenkañ, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourrennoù, n'eo ket eeun e vourroù, treuflez eo, moulbenn eo, moulbennek eo, ginet eo, n'emañ ket en e charreoù, n'emañ ket en e ched, bout ez eus kogus ar an heol ; *sie ist schlechter Laune*, n'eo ket eeun he mouroù ; *bei (in) Laune sein*, bezañ e berv (berv en an-unan, troet mat, a dro vat, e godin, en imor vat, aoz vat en an-unan), bout flour gant an-unan, bezañ en e charreoù, bezañ en e ched ; *neckische Laune*, friantiz b., gwiliouri g. ; *in einer neckischen Laune sein*, bezañ friantiz en an-unan, bezañ gwiliouri en an-unan, bezañ imoret da farsal ; *schwarzer Kaffee und Rotwein halten die Soldaten bei Laune*, kafe du ha gwin ruz, setu kerc'h ar soudard ; 2. P. frouden b., droukfrouden b., kammfrouden b., stultenn b., pennad g., sorc'henn b., loariadenn b., loariad b., kulad g., boemenn b., tid b., aradenn b., ouilhad g., faltazi b., froud g., [rannyezh bzh] euzhenn b., heugenn b. ; *sie hat Launen*, ul loariadenn eo, imorioù he devez, loariek (loariadenn a spered, loariadenn, loariadek, loarius) eo, a-wechoù he devez reuziadoù, a-wechoù e teu sorc'hennou dezhi, mont a ra a-wechoù a-raok he fenn, faltazioù sot he devez a-wechoù leizh he fenn,

stultennoù he devez a-wechoù leizh he fenn, froudennañ (loariadiñ, loariañ, stultennañ) a ra a-wechoù, diouzh al loar e ra a-wechoù, pennadiñ a ra a-wechoù, mont a ra a-wechoù gant ar c'hatar, techet eo da froudennañ, un tammig penn kalet a ziskouez a-wechoù ; *sie hat gerade ihre Launen*, emañ en he loariad, o stultennañ emañ ; *etwas ganz nach Lust und Laune tun*, mont a-raok e benn, heuliañ e benn, heuliañ e roll, mont da heul e stultenn, mont a-raok e stultenn, leuskel ar froudennoù da leviañ an-unan (*e froudennoù da leviañ anezhañ, he froudennoù da leviañ anezhi h.a.*), ober udb hervez e froudennoù, ober udb hervez e frouden, ober udb diouzh e frouden, ober udb diouzh ma tro en e frouden, ober udb diouzh ma tro en e benn (hervez e did, diouzh e benn, en e ziviz, diouzh e ziviz, diouzh e imor, hervez e faltazi, diouzh e faltazi, diouzh e vod, hervez ma tro en e benn, diouzh ma tro en e spered, diouzh ma sav loariadenn en an-unan, diouzh e blijadur, hervez e blijadur, en e roll), heuliañ e bennadoù, ober udb diwar frouden, ober udb hervez ar pezh a vez o ruilhal en e benn, ober udb dre frouden, ober udb evel ma plij gant an-unan, ober udb diouzh ma plij gant an-unan, ober udb pa dro en e benn, ober udb pa beg en an-unan ; *nach Lust und Laune arbeiten*, labourat hervez e froudennoù, labourat hervez e frouden, labourat diouzh e frouden ; *wenn es keine Gesetze gäbe, könnte jeder nach Lust und Laune handeln*, hep al lezennoù e vevfe pep hini en e roll, hep al lezennoù e c'hellfe pep hini heuliañ e roll, hep al lezennoù e c'hellfe pep hini heuliañ e stultennoù, hep al lezennoù e c'hellfe pep hini ober hervez e faltazi, hep al lezennoù e c'hellfe pep hini ober e c'hiz, hep al lezennoù e c'hellfe pep hini bevañ en e c'hiz ; *sich in jemandes Laune fügen*, tremen diouzh (plegañ da) froudennoù u.b., ober diouzh stultennoù (pennadoù) u.b., ober e did d'u.b., ober senturioù u.b., ober e senturioù ouzh u.b., ober e sentur ouzh u.b., ober divizoù u.b., ober lavarou u.b., ober kamambre d'ur bugel, bezañ re wak ouzh ur bugel, bezañ re sempl e-keñver ur bugel, na nac'h netra ouzh u.b. ; *jemandem seine Launen austreiben*, difroudennañ u.b., terriñ e frouden d'u.b., diloariañ u.b., divoumounañ u.b., diwrac'hañ u.b., disodañ u.b. ; *flüchtige Laune*, reuziad berrbad g., avelenn b., paseadenn b., kasadenn b., heugenn b. ; 3. [dre skeud.] *die Launen des Schicksals*, ar berzh-diverzh g., ar rod vras o tihenchañ a-wechoù b., froudennoù an tonkadur ls., stultennoù ar blanedenn ls., dargouezhioù ar vuhez ls., chañs krog-diskrog b., darvoudoù eürus ha doanias ar vuhez, ar berzh-diverzh er vuhez g., an isuoù mat hag ar gwall isuoù ls., kaoud-digaoud g., kaoudoù-digaoudoù ls., ar rod vras o treiñ tu pe du b., pour ha triñchin, gloaz pe levez, troioù mat ha troioù fall a bep eil.

launenhaft ag. : loariek, loariadek, loarius, loariadenn a spered, loariadenn, froudenus, froudennek, stultennus, pennadus, kuladus, barradus, sorc'hennus, kamambre, furluok, kemm-digemm, hedro, breskik, bresk, bouljant, valigant, kildro, berrboell, berrboellik, dizalc'h, gwenno, tro-distro ; *launenhaftes Wesen, launenhaftes Ding*, loariadenn b., den loariek g., den pennadus evel ur bouch g., brizhenn b., kitez b. ; *dort hat das launenhafte Wesen das Sagen*, al loariadenn a zo mestr eno ; *dieses Pferd ist launenhaft*, loariadenn eo ar marc'h-se.

Launenhaftigkeit b. (-) : 1. froudennezh b., temz-spered stultennus g., tro-spered loariek b., imor bennadus b. ; 2. distabiled b., valigañs b., valigerezh g., berrboelled b., berrboellgezh b., kildroerezh g.

launig ag. : imoret mat, en imor vat, aoz vat ennañ, drant, drev, sart, gwiv, lirzhin, gae, seder, fentus, bagol, bagos, gardis, gailhart ; *launiger Einfall*, taol-spered (Gregor), begad g.,

bomm-lavar fentus g., teodad g., fentigell b., komzoù bouilh ls., flemmad g., flemmadenn b.

Adv. : *er schreibt launig*, hennezh a laka fent en e skridoù, fentus eo e zoare-skrivañ.

Launigkeit b. (-) : drantiz b., gwivded b., drevded b., drevder g., drevdigezh b.

launisch ag. : 1. loariek, loariadek, loarius, loariadenn a spered, loariadenn, froudennus, froudennek, stultennus, pennadus, barradus, sorc'hennus, furluok, kemm-digemm, hedro, breskik, bresk, bouljant, tro-distro, valigant, moliac'hus, kildro, berrboell, berrboellik, dizalc'h, gwenno, diaes, kintus, kinteüs, araous, brusk, kamambre, ur wiblenn anezhañ ; *launisches Kind*, bugel kamambre g., loariadenn b. [liester loariadenned] ; *launisches Wesen*, *launisches Ding*, loariadenn b. [liester loariadenned], den loariek g., den pennadus evel ur bouc'h g., brizhenn b. [liester brizhenned] ; *dort hat das launische Wesen das Sagen*, al loariadenn a zo mestr eno ; *er wird launisch*, loariañ (loariadiñ) a ra, imorioù en devez, dont a ra da vezañ loariek (loariadenn a spered, loariadenn, loariadek, loarius), troet eo bremañ da froudeniñ ; *er ist manchmal launisch*, a-wechoù en devez reuziadoù, mont a ra a-wechoù a-raok e benn, techet eo da heuliañ e benn, mont a ra a-wechoù a-raok e stultennoù, mont a ra a-wechoù da heul e stultennoù, leviet e vez a-wechoù gant e froudennoù, heuliañ a ra a-wechoù e bennadoù, stultennoù en devez a-wechoù leizh e benn, froudennañ a ra a-wechoù, diouzh al loar e ra a-wechoù, pennadiñ a ra a-wechoù, mont a ra a-wechoù gant ar c'hatar, un tammig penn kalet a ziskouez a-wechoù ; *launisches Pferd*, marc'h loaraour g. ; *Mädchen sind launisch*, ar merc'hed a dro ken buan ; *das Glück ist launisch*, ar fortun ne ra nemet mont ha dont - ar chañs a ra diouzh he fenn hec'h-unan - dall eo ar blanedenn - fallañ tud ... muiañ chañs - an hini en deus a lip e weuz hag an hini n'en deus ket a sell a-dreuz ; 2. [dre astenn.] imoret fall, gwallimoret, en imor fall, en e loariad, aoz fall ennañ, n'eo ket eeun e vouroun, n'eo ket plaen e bastell war e revr, fumet, troet e breñv, e benn a-dreuz, en e benn fall, e benn e gin, rekin, a dro fall, brizh, troet fall, troet fall ar bramm en e gof, ur bramm a-dreuz gantañ en e gof, war e du fall, tagnous, araous, dirukel, blech.

Laura b. : Laora b.

laurentisch ag. : [douarouriezh] kanadian ; *Laurentischer Schild*, skoed kanadian g.

Lautentius g. (-) : Laorañs g. ; [stered.] P. *die Tränen des Laurentius*, daeroù sant Laorañs ls., ar perseid str.

Laurentiustränen ls. : P. daeroù sant Laorañs ls., perseid str.

Laurer g. (-s,-) : *sellit ouzh Lauerer*.

Lauretanisch ag. : [relij.] eus ar gêriadenn Loreto en Italia ; *Lauretanische Litanei*, letanioù ar Werc'hez ls., letanioù Loreto ls.

Laurinkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] bestl-an-douar b., flutjañsif g.

Laus b. (-, Läuse) : 1. [loen.] laou str., P. klujar b. [liester klujiri], [goapaus] c'hwen bailh str., c'hwen miliner str., P. [liester nemetken] aotrounez ls. ; *Läuse kriegten*, sevel laou ouzh an-unan, pakañ laou, dastum laou, tapout laou ; *sein Haar wimmelt von Läusen*, e benn a verv gant al laou, emañ e benn o virviñ gant al laou, berviñ a ra al laou war e benn, debret eo e benn gant al laou, merat (fourgasiñ) a ra al laou war e benn, e benn a zo bervet a laou, bervet eo e benn gant al laou, e benn a zo neret a laou, laouek eo e benn, laou tout eo e benn, leun a laou eo e benn, al laou a zo leun e benn ganto, laou a-vordilh a zo war e benn, karget a laou eo e benn, karg a laou eo e benn, buget a laou eo e benn ; *er hat mir seine Läuse verpasst*, ur gwiskad laou am eus paket dioutañ ; *Kinder mit*

Läusen müssen behandelt werden, arabat delc'her laou e penn ar vugale, arabat lezel bugale gant laou en o fenn ; *sich wegen Läuse- oder Flohbefall kratzen*, kaskalat, tarlaskañ, en em darafat, en em daragnat, P. cheñch park d'e loened ; *nach Läusen suchen*, laoua ; 2. [dre skeud.] P. *jemandem Läuse in den Pelz setzen*, a) c'hwezhañ an diskred e kalon u.b., c'hwezhañ an disfiz e spered u.b. ; b) lakaat c'hwen e loeroù u.b., reiñ darbar d'u.b., danzen darbar d'u.b., reiñ plouz da chaokat d'u.b., reiñ raou d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., ober an dall d'u.b., c'hoari an dall (an troad leue) d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., kaoc'hañ e stal d'u.b. ; *ich habe mir damit eine Laus in den Pelz gesetzt*, gant an dra-se em eus sachet bec'h war va c'hein ; *ihm ist eine Laus über die Leber gelaufen (gekrochen)*, n'emañ ket e holl voc'higou er gêr gantañ, n'emañ ket e saout er gêr, n'emañ ket e voc'h er gêr, n'emañ ket e vuoc'h vrizh er gêr, kollet en deus e vuoc'h vihan pik du, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, n'eo ket brav kaozeal ouzh e visaj hiziv, en e benn fall (war e du fall) emañ, emañ e benn e gin, n'eo ket flour gantañ hiziv, emañ e roched e gwask e revr, emañ e leue a-dreuz gantañ, aet eo e leue a-dreuz gantañ, emañ e leue a-dreuz en e gof, emañ e leue a-dreuz ennañ, bout ez eus kogus ar an heol, fas rous a zo outañ, kamm eo e vlevenn, treuflez eo, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, deuet eo e laezh da drenkañ, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourrennoù, n'eo ket eeun e vourrou, rekin eo, n'emañ ket en e charreoù ; *ihr ist eine Laus über die Leber gelaufen (gekrochen)*, n'eo ket eeun he mouroun ; *was für eine Laus hat ihn gestochen* ? war beseurt louzoù en deus staotet ? war beseurt louzaouenn fall en deus staotet ? war beseurt louzoù en deus kerzhet ? war beseurt louzaouenn en deus kerzhet ? war beseurt geotenn en deus kerzhet ? petra 'zo peg ennañ ? petra 'zo peget ennañ ? petra an diaoul 'zo peg en e revr ? petra zo o c'hoari gant ar penn pikous-se ?

Lausbub g. (-en,-en) : laoueg g. [liester laouegen], sac'h laou g., kastreg g., hailhon g., maraod g., renavi g., ampouailh g., forbann g., gaster bihan g., lakepod g., lavagnon g., pikouz bihan g., truilhenn b., peñsel fall g., labous treut g., labous kailh g., labous kleiz g., stronk labous g., gwall labous g., stronk g., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., gwidal g., lakon g., lankon g., lank g. [liester lanked, lankidi], ajez g., akariod g., alvaon g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., kac'her g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., higolenn b., freilhenn b., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., tamm mous flaer g., mousig fall g., gaster bihan g.

Lausbubenstreich g. (-s,-e) : tro-gamm b., taol-bourd g., noualantez b. ; *Lausbubenstreiche verüben*, lavagnonañ, ravailhoniñ, ganazañ, gidaziñ.

lauschen V.gw. (dat.) (hat gelauscht) : selaou, reiñ skouarn, bezañ digor e skouarn ; *er lauscht an den Türen*, selaou a ra a-dreñv-kein an dorioù (e-tro-kein an dorioù).

Lauschangriff g. (-s,-e) : [polis] selaouerezh dre guzh g., selaou dre guzh g.

Lauscher g. (-s,-) : 1. spier g., flatrer g., flatouller g., topiner g. ; 2. [loen.] skouarn b., lorikenn b. ; *die Lauscher eines Hasen*, divskouarn ur c'had ls., lorikennou ur c'had ls. ; *der Hase spitzt die Lauscher*, pichet eo he diskouarn gant ar c'had, ar c'had eo pichet e lorikennou gantañ.

Lauscherin b. (-,-nen) : spierez b., flatrerez b., flatoullerez b., topinerez b.

lauschig ag. : kuzh, distro, a-gostez ; *lauschige Ecke*, korn (kogn) a-gostez g., kogn kuzh g., toull kuzh g.

Lausebengel g. (-s,-) : laoueg g. [*liester* laoueien], sac'h laou g., kastreg g., kastregenn g., hailhon g., maraod g., renavi g., ampouailh g., forbann g., gaster bihan g., pikouz bihan g., truilhenn b., peñsel fall g., labous treut g., labous kailh g., labous kleiz g., stronk labous g., gwall labous g., stronk g., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., ajez g., lakon g., lankon g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], akariod g., alvaon g., chavant g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., kac'her g., glaoueg g., glaourenneg g., babouzeg g., higolenn b., freilhenn b., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., mousig fall g., tamm mous flaer g., lampon g., jibidoull g., kantolor g., kampionod g., gwidal g., c'hwiltouz g.; *elender Lausebengel* ! marmouz fall !

Läusebefall g. (-s) : laouegezh b.; *sich wegen Läuse- oder Flohbefall kratzen*, kaskalat, tarlaskañ, en em darafat, en em daragnat, P. cheñch park d'e loened.

läusebefallen ag. : laouek ; *lausbefallener Ort, lausbefallener Gegenstand*, laoueg b.

Läuseharke b. (-,-n) : [dre fent] krib b.

Lausejunge g. (-n,-n) *sellit ouzh Lausekerl*.

Läusekamm g. (-s,-kämme) : [dre fent] krib b.

Lausekerl g. (-s,-e) : laoueg g. [*liester* laoueien], sac'h laou g., marc'h-laou g., kastreg g., hailhon g., maraod g., renavi g., ampouailh g., forbann g., gaster g., peñsel fall g., labous treut g., labous kailh g., labous kleiz g., stronk labous g., gwall labous g., truilhenn b., stronk g., ajez g., akariod g., kampionod g., chavant g., alvaon g., lakon g., lankon g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], higolenn b., freilhenn b., lampon g., jibidoull g., kantolor g., gwidal g., c'hwiltouz g., labaskenn b., pikouz g.

Lausekrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] ftiriazis g., ftiriaz g., kleñved al laou g.

Läusekraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] louzaouenn-al-laou b.

Läuselümmel g. (-s,-) : laoueg g. [*liester* laoueien], sac'h laou g., marc'h-laou g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., kastreg g., kastregenn g., hailhon g., maraod g., renavi g., ampouailh g., forbann g., peñsel fall g., labous treut g., labous kailh g., labous kleiz g., stronk labous g., gwall labous g., gaster g., truilhenn b., higolenn b., freilhenn b., stronk g., pikouz g., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., ajez g., lakon g., lankon g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], akariod g., kampionod g., alvaon g., chavant g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., kac'her g., glaoueg g., glaourenneg g., babouzeg g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., mousig fall g., tamm mous flaer g., lampon g., jibidoull g., kantolor g., gwidal g., c'hwiltouz g.

lausen V.k.e. (hat gelaust) : 1. dilaouiñ ; *die Kinder müssen gelaust werden*, ret e vo dilaouiñ ar vugale ; 2. [dre skeud.] *jemandem den Beutel lausen*, peilhat (kignat) u.b., goro e arc'hant digant u.b., goro u.b. betek ar gwad, diskantañ (disec'hañ, dibluskañ, skarzhañ, goulloñ) e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., rozellat arc'hant u.b., displuñvañ (touzañ, diwadañ) u.b., diorbliñ u.b., debriñ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b., riañ u.b. diouzh e arc'hant ; P. *ich glaub', mich laust der Affe* ! ne c'hallan ket krediñ pezh a welan ! n'eo ket gwir alato ! biskoazh kement all ! biskoazh em buhez kement all ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! sada biskoazh ! un estlamm gwelet ! ur bam eo ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! peadra a zo da vamañ ! peadra a zo da vout balpet ! kur gaer ! ur gur gaer !

V.em. **sich lausen** (hat sich gelaust) : *sich (ak.) lausen*, en em zilaouiñ ; *sich (dat.) den Körper lausen*, dilaouiñ e gorf.

Läusepfeffer g. (-s) : [louza.] fleur laou str., delfinez b., delfin g., louzaouenn-al-laou b.

Lauser g. (-s,-) : laoueg g. [*liester* laoueien], sac'h laou g., marc'h-laou g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., kastreg g., kastregenn g., hailhon g., maraod g., renavi g., ampouailh g., forbann g., gaster bihan g., pikouz bihan g., peñsel fall g., labous treut g., labous kailh g., labous kleiz g., stronk labous g., gwall labous g., truilhenn b., higolenn b., freilhenn b., stronk g., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., ajez g., lakon g., lankon g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], akariod g., alvaon g., chavant g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., kac'her g., glaoueg g., glaourenneg g., babouzeg g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., mousig fall g., tamm mous flaer g., lampon g., jibidoull g., kantolor g., kampionod g., gwidal g., c'hwiltouz g.

Läuserechen g. (-s,-) : [dre fent] krib b.

Lauserei b. (-,-en) : 1. P. disteraj g., bagaj g., disterdra g., mibilij g., mibiliez b., belbi g., belbij g., belbeterezh g., bihan dra g., netraig g. ; 2. [dre skeud.] afer skoemp b., afer hegazus (hegaz, hegus) b., afer gazus b., afer amjeztr b., afer liboudennek b., gwall afer b., gwall c'hoari g.

Läusermittel n. (-s,-) : traet a-enep al laou g., lard-gris g.

Läusesucht b. (-) : [mezeg.] laouegezh b.

Läusezahn g. (-s,-zähne) : [louza.] fleur laou str., delfinez b., delfin g., louzaouenn-al-laou b.

Lausfliege b. (-,-n) : [loen.] kelien-marc'h str., kelienenn-varc'h b.

lausig ag. : 1. laouek ; 2. [dre skeud.] kozh ; *die paar lausigen Pfennige, die du verloren hast*, an tammoù (ar c'hozh tammoù) gwenneien ac'h eus kollet.

Adv. : P. *es ist lausig kalt hier*, yen-du (yen-skorn, yen-ki, yen-sklas, yen-skorn, yen-chas) eo amañ, paourentez am eus amañ, va gwalc'h a riv am eus amañ ; *er hat lausig viel Geld*, war ar bern emañ, emañ o vevañ diwar ar bern, pinvidik-pounner eo, pinvidik-lous eo, pinvidik-brein eo, brein eo gant an arc'hant, hollbinvidik eo, pinvidik-mor eo, pinvidik eo evel ar mor, pinvidik-peurfonn eo, pinvidik-parfont eo, pinvidik-bras eo, pinvidik-dreist eo, arc'hant en deus d'ober teil, arc'hant d'armerzh en deus, arc'hant da zioueriñ en deus, arc'hant en deus da stlepel dioutañ, arc'hant en deus hardizh, emañ an aour war ar raden gantañ, moaien en deus, moaien et eo, leveet mat eo, arc'hant en deus da grabanata forzh pegement, ober a ra arc'hant war an oaled, arc'hantet bravik eo, frank eo an arc'hant gantañ, frank eo an traoù gantañ, kreñv eo an traoù gantañ, plousaet mat eo e votoù, plouzet mat eo e votoù, hennezh a zo aes e borpan, hennezh a zo aes dezhañ, hennezh en deus aez, uhel eo an dour gantañ, hennezh a zo klok, hennezh en deus arc'hant gwalc'h e galon, hennezh en deus arc'hant leizh e walch, hennezh eo mat ar bed gantañ, hennezh a zo foenn er rastell gantañ, mat eo an traoù gantañ, druz eo ar geustereenn gantañ, moullou en deus, kregin en deus, ur madoù bras en deus, danvez a zo dezhañ, barrek eo, gouest eo, madoù en deus, kreñv eo e chouk, kreñv eo e gein, hennezh a zo kreñv e gein, hennezh a zo kreñv a gein, hennezh a oar brav keinañ, hennezh a zo mat da geinañ, P. mellek eo.

Lausitz b. (-) : *die Lausitz*, Luzas b., Bro-Luzas b.

Lausitzer g. (-s,-) : Luzasad g. [*liester* Luzasiz].

Lauskraut n. (-s) : [louza.] evor gwenn g.

Lauspack n. (-s) : ribitailh b., orintud ls., gouenn ar re fallak b., lastez str., gagnoù ls., tud foi ls., livastred ls., lagailhoù ls., lorgnez str., truilhenned ls., hailhoned ls., hailhoned ls.,

maraoded ls., peñselioù fall ls., standilhoned ls., nouveañs b., ravalidi ls., breinaj g., gañsaj g., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had ls., gisti ls., meveloù ls., mevelaj g., gwidaled ls., stronk g., lignez b., tud didalvez ls.

Lausprechen g. (-s,-) : [dre fent] krib b.

Lauswurz b. (-,-en) : [louza.] 1. evor gwenn g. ; 2. fleur laou str., delfinez b., delfin g., louzaouenn-al-laou b.

laut ag. : 1. trouzus, safarus, uhel, kreñv, strakus, skiltr, skiltrus ; *lauten Lärm machen*, bezañ ur jabadao (ur boulorgn, un talabard, talabao) gant an-unan, ober cholori (trouz bras, ur vosenn, tousmac'h, brud), tousmac'hat, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, kamajal, kas safar, kas trouz bras, safarat, c'hoari e gi, plantañ reuz ; *seid nicht so laut !* grit nebeutoc'h a drouz ! na rit ket kement a drouz ! ; *lauter Mensch*, den trouzus g., strakell b., tabac'her g., sabater g., tourner g., rouler g., trouzer g. ; *ein lautes Geschrei erheben*, ober genoù, dirollañ (distignañ, disvantañ, tarzhañ) da huchal, diskordañ (disvantañ, distagañ) da youc'hal ; *das schrille Pfeifen des herannahenden Artilleriegeschosses wird immer lauter*, c'hwitelladenn an obuz a zalc'h da c'hroasaat, c'hwitelladenn an obuz a zalc'h da bounneraat ; 2. [son, ton, mouezh] uhel ; *laute Stimme*, mouezh kreñv b., mouezh korzennet mat b. ; *mit lauter Stimme*, a vouezh kreñv, a vouezh uhel ; *ein lautes Organ haben*, bezañ kreñv (skiltr) e vouezh, bezañ korzennet mat e vouezh, kaout ur sapre korzenn, kaout korzailh ; *laut werden*, gorren e vouezh, kas ton ; 3. [dre astenn.] brudet, diskuliet, enkantet ; *der Vorfall wurde laut*, brud a oa bet eus an darvoud-se, avel a oa bet roet d'an afer-se ; *Wünsche laut werden lassen*, diskuliañ kreñv hag uhel c'hoantoù 'zo, diskuliañ gant herder c'hoantoù 'zo, arc'hiñ traoù 'zo ; *gegen etwas laut werden*, sevel a-enep udb ; 4. [relij.] *lautes Gebet*, pedenn a-c'henoù b. Adv. : 1. a vouezh kreñv, a vouezh uhel, kreñv, uhel, kaer ; *laut singen*, kanañ a vouezh uhel, kanañ a vouezh kreñv, kanañ kaer ; *sprich nicht so laut !* na gomz ket ken kreñv ! ; *er spricht laut*, komz a ra kreñv, komz a ra kaer, gwashat mouezh en deus hemañ, komz a ra uhel ; *er spricht nicht sehr laut*, hennezh ne ro da glevet nemet d'e votoù ; *lauter sprechen*, komz uheloc'h, komz kaeroc'h, ober mouezh, sevel mouezh d'an-unan, gorren e vouezh, sevel e vouezh, uhelaat e vouezh, kas ton ; *sie lachte, so laut sie nur konnte*, c'hoarzhin a rae ar pezh a c'halle ; *die Glocke schlug immer lauter*, seniñ a rae ar c'hloc'h kreñvoc'h pe greñv, seniñ a rae ar c'hloc'h kreñvoc'h kreñvañ ; 2. [dre astenn.] *das darf nicht laut gesagt werden*, dalc'hit kloz war an dra-se ! na werzhit ket ar bistolenn ! arabat diskuliañ an dra-se ! peoc'h en toull-se ! ger da zen ! lakait kement-se dindan ho potoù ! grik ebet war gement-se ! arabat toullañ d'an douar ! arabat brudañ an dra-se ! dalc'hit an dra-se en ho rastell ! tavit krenn war an dra-se ! n'it ket da enkantit an dra-se ! ; 3. [relij.] *laut beten*, pediñ a-c'henoù.

laut² araog. (gen./dat./merk ebet) : diouzh, hervez ; *laut Befehl*, evel ma'z eus bet gourc'hemennet, diouzh an urzh, hervez an urzh, diouzh ar gourc'hemenn ; *laut ärztlichen Gutachtens*, hervez ar vezeien, dre gemennadur (diwar kuzul, diwar ali, dre ali, war ali) ar vezeien ; *laut Quittung*, hervez (diouzh) ar fakturrenn (ar paper-diskarg, al lizher-dle, ar gutañs) ; *laut Gesetz*, hervez (a-berzh, en anv) al lezenn ; *laut Vollmacht*, e kement ha ma'z on leunc'halloudeg (Gregor), a-berzh (hervez, diouzh) al leunc'halloud ; *laut offizieller Seite*, a berzh kefridiel, a-berzh-Stad, a-berzh-vat ; *laut Beschluss des Gerichts*, diwar ziviz al lez-varn.

Laut g. (-s,-e) : 1. son g., ton g. ; *er gab keinen Laut von sich*, *kein Laut kam ihm über die Lippen*, ne lavaras na grik na mik, tevel a reas krenn, tevel a reas mik, ne reas na mik na mak, ne

drinkas ger ebet, ne sonas (ne wikas, ne rannas, ne faoutas, ne zivegas, ne sanas) grik, ne lavaras ket un dister ger, ne lavaras poz ebet, ne gouezhas ger ebet diwar e vuzelloù, ne gouezhas ger ebet diwar e ziweuz ; [hemolc'h] *der Hund gibt Laut*, ar c'hi a ra genoù ; 2. [soniadoniezh] soniad g., fonem g. ; *einen Sprachlaut artikulieren*, kevaotañ ur son ; *Gesamtheit der Laute, die in einer Sprache vorkommen*, soniadur g. ; *eingefügter Sprachlaut, eingeschobener Sprachlaut, eingeschalteter Sprachlaut*, mezkresk g., soniad dazlec'hiet g., epentezenn b., dazlec'hiadur g. ; *eufonischer Laut*, lizherenn hesonaat b. ; *stummer Laut*, lizherenn vut b. ; 3. [yezh.] kensonenn b. ; *weicher Laut*, kensonenn vlot b. ; *harter Laut*, kensonenn galet b. ; *stimmloser Laut*, kensonenn divouezh b. ; *stimmhafter Laut*, kensonenn vouezhiet b., kensonenn heglev b., kensonenn hevouezh b. ; *pharyngaler Laut*, kensonenn gargadenn b. ; *velarer Laut*, kensonenn ouel b.

Lautangleichung b. (-,-en) : [soniadoniezh] deheñveladur ar soniadoù g., deheñvelaat ar soniadoù g.

lautbar ag. : brudet, diskuliet, enkantet ; *lautbar werden*, dont da-douez an dud, bezañ brudet (diskuliet, enkantet).

Lautbarkeit b. (-) : bruderezh g., embannerezh g., brud g./b.

Lautbildung b. (-) : [soniadoniezh] furmidigezh ar soniadoù b.

Lautbildungslehre b. (-) : soniadouriezh b., soniadoniezh b., fonetik g.

Laute b. (-,-n) : [sonerezh] lud g., lud da seniñ g. ; *die Laute schlagen*, seniñ lud.

Lauteinschub g. (-s,-schübe) / **Lauteinschaltung** b. (-,-en) : [soniadoniezh] mezkresk g., soniad dazlec'hiet g., epentezenn b., dazlec'hiadur g.

lauten V.gw. (hat gelaudet) : [dre skeud.] bezañ douget, diferañ, bezañ ; *wie lautet das Gesetz ?* petra 'zo douget e-barzh al lezenn ? ; *das lautet schon angenehmer*, kement-se a zo plijusoc'h da glevet, dudiusoc'h eo lenn kement-se ; *wie lauten Ihre Bedingungen ?* petra eo ho tivozoù ? ; *der Wetterbericht lautet ungünstig*, diougan amzer fall a zo er c'heleier ; *so lautet der Titel dieser Novelle*, setu titl an danevell-mañ ; [gwir] *das Urteil lautete auf Freispruch*, dougen a reas al lez-varn ur c'hemenn-didamall (Gregor), embann a reas al lez-varn ur c'hemenn-didamall, didamallet e oa bet an tamallad gant al lez-varn ; [arc'hant.] *auf den Namen des Inhabers lautend*, e gourc'hemenn an hini (e anv an neb) en diskouezo, d'an douger, d'an dalc'her ; *auf den Namen des Inhabers lautende Aktie*, kevran d'an douger b. ; *die Frage lautet : ... ?*, da c'houzout eo ha ...

läuten V.gw. (hat geläutet) : seniñ [penrrann son-], siniñ [penrrann son-], son, tintal, diridintal, tregerniñ, diñsal, sklintinañ, stirlinkat, boleañ, dasseniñ, morzholat, seniñ d'ar bole, brimbalat, ouroulat ; *es läutet*, seniñ a ra ; *die Glocke läutet*, seniñ (siniñ, son, tintal, brallañ, morzholat, talmañ, brimbalat) a ra ar c'hloc'h, emañ ar c'hloc'h e bole ; *die Glocke läutet mit vollem Schwung*, brallañ a ra ar c'hloc'h a-vole-vann, seniñ a ra ar c'hloc'h da vat, war vole emañ ar c'hloc'h, seniñ a ra ar c'hloc'h en daou du, seniñ a ra ar c'hloc'h d'an daou daol, seniñ a ra ar c'hloc'h a-herr, en e vrasañ bole emañ ar c'hloc'h, en e gaerañ bole emañ ar c'hloc'h, seniñ a ra ar c'hloc'h a-gloc'had, seniñ a ra ar c'hloc'h war vrafiskell ; *mit allen Glocken läuten*, boleañ, boleañ ar c'hleier, brimbalat ar c'hleier, seniñ a-gloc'had, lakaat ar c'hleier da vrallañ a-vole-vann, lakaat ar c'hleier da gellazhañ, lakaat ar c'hleier da seniñ en daou du, seniñ ar c'hleier d'an daou daol, lakaat ar c'hleier war vole, lakaat ar c'hleier en o c'haerañ bole, seniñ ar c'hleier d'an druilh ; *die Glocken läuten zum Gottesdienst*, kleier an iliz a vrall an oferenn, kleier an iliz a c'h'halv d'an oferenn ; *zur Taufe läuten*, seniñ kleier ar vadeziant, brallañ kleier ar vadeziant,

ober kloc'h-galv evit ar vadeziant ; *es läutet Mittag*, emañ ar c'hreisteiz o seniñ (o skeiñ), kreisteiz eo a zo o seniñ, emañ kreisteiz o seniñ, klevet e vez an daouzek abostol ; *es läutet zur Kirche*, gervel a ra ar c'hleier d'an ofis ; *zum Gottesdienst läuten*, tintal an oferen, tintal an ofis ; *die Totenglocke läuten*, *das Totenglöckchen läuten*, bobiñ, gobiñ, tintal ar c'hañv, seniñ kañvoù, seniñ kañv, seniñ glaz, seniñ glazoù, seniñ ar c'hlaz, seniñ ar begin, seniñ an tremeniad, seniñ al lezoù, diñsañ an tremenvarv, seniñ lezoù (Gregor) ; *jemandem (zu Grabe) läuten*, seniñ kañv d'an hini marv, kanañ kañv d'an hini marv, marvseniñ kañvoù (glaz, ar c'hlaz, al lezoù) evit u.b., seniñ kañvoù (glaz, ar c'hlaz, al lezoù) evit u.b., bobiñ evit u.b., tintal ar c'hañv evit u.b., seniñ lezoù evit u.b. (Gregor) ; *Sturm läuten*, tokañ ar c'hloc'h-galv, tokañ ar c'hleier, seniñ an tan-gwall, seniñ kloc'h an tan ; *dem Dienstmädchen läuten*, seniñ ar c'hloc'h da c'hervel ar vatezh.

V.k.e. (hat geläutet) : *eine Glocke läuten*, seniñ (siniñ, son) ur c'hloc'h ; *eine Glocke durch Anschlagen läuten*, gobediñ ur c'hloc'h ; *eine Glocke schwingend läuten*, boleañ ur c'hloc'h, brallañ ur c'hloc'h.

Läuten n. (-s) : son g., soniri b., sonerezh g., tinterezh g., tint g., diñserezh g., skintinerezh g., kloc'had g., mouezh ar c'hleier b., bolead g., boleadenn b., mouezh ar c'hloc'h b., brimbalerezh g. ; *Läuten des Totenglöckchens*, glaz b., lezoù ls., bob g., begin g., tinterezh ar c'hloc'h-glaz g., tinterezh kloc'h an Anaon g. ; *Angelusläuten*, son an anjelus g. ; *letztes Läuten nach dem abendlichen Angelusläuten*, kloc'h an digouvi g., kloc'had goude an anjelus noz g. ; *Läuten der Glocken*, mouezh ar c'hleier b., son ar c'hleier g., bimbaloñ ar c'hleier g., lajad-seniñ g., reuziad-seniñ g., tintadoù ar c'hleier lies, bole g., bolead g., boleadenn b., brall b., brimbalerezh g., tin g., tinterezh g., stirlink g., kloc'hadoù ls., laz g. ; *das träge Läuten der Glocke*, taolioù lugut ar c'hloc'h ls.

Lautenist g. (-en,-en) : [sonerezh] soner lud g., ludour g.

Lautenistin b. (-,-nen) : [sonerezh] sonerez lud b., ludourez b.

Lautenmacher g. (-s,-) : luder g.

Lautenschläger g. (-s,-) / **Lautenspieler** g. (-s,-) : [sonerezh] soner lud g., ludour g.

lauter ag. : glan, rik, pur, gwirion, dret, digatar, naet ; *aus lauterem Gold*, bet graet gant aour rik (gant aour digemmesk), bet graet gant aour fin (aour spurjet) (Gregor) ; *er sprach die lautere Wahrheit*, mont a reas gant ar wirionez plaen ha netra ken, gwir a bep hent (gwir e pep hent) e oa pezh a lavaras, gwir a-walc'h e oa pezh a lavaras, gwir-Bater e oa pezh a lavaras, ar pezh a lavaras a oa gwir evel ar Bater ; *lautere Absichten*, devez divalis g., mennozhioù glan ls., mennad eeun a bep hent g., mennozh onest g., rat eeun e pep hent b., ratozh divalis (kaer, prop) b. ; *die Meldung stammt aus lauterer Quelle*, asur eo orin ar c'heloù-se, a-berzh-vat eo ar c'heloù-se, fiziañs 'zo da gaout er c'heloù-se.

Adv. : nemet, penn-da-benn ; *das ist lauter Gold*, aour rik (digemmesk, spurjet) eo ; *das sind ja lauter Lügen*, nemet gevier n'ez int ha netra ken, n'eus ger gwir ebet en dra-se ; *vor lauter Ergriffenheit*, from en e gorf, diwar e from, gant ar fromet e oa ; *man sieht vor lauter Menschen kaum noch Strand*, ne weler tost netra eus an draezhenn gant ar c'hement a dud a zo eno, kement a dud a zo eno ma ne weler tost netra eus an draezhenn ; [kr-I] *man sieht den Wald vor lauter Bäumen nicht*, ne vez ket gwelet kêr gant an tiez ; *ich wäre beinahe vor lauter Rauch erstickt*, darbet e oa bet din bezañ mouget gant ar moged, darbet e oa bet din tagañ gant ar moged, tost-kaer eo bet din mougañ gant ar moged, war-hed un netraig e vijen bet mouget gant ar moged, prest e oan da vougañ gant ar moged, mennout a raen stonkañ gant ar moged a zae em sac'h, ken

buan all e vijen bet mouget gant ar moged, ken kaer all e vijen bet mouget gant ar moged, damvouget on bet gant ar moged ; *ihm raucht der Kopf vor lauter Lernen*, lakaet en deus e benn da vezevelliñ dre forzh studiañ (dre hir delc'her da studiañ, gant ar re studiañ, gant ar studiañ re), kement en deus studiet mard eo badaouet e benn bremañ, kement en deus studiet ken ez eo chomet badaouet e benn, badinellañ a ra e benn kement en deus studiet, stambouc'het-mouk eo e spered kement en deus studiet.

Läuter g. (-s,-) : 1. soner g. ; 2. [tekn.] daskrener g., krener g.

Läuterer g. (-s,-) : 1. rafiner g., puraer g., spurjer g. ; 2. [dre skeud.] glanaer g., puraer g.

Lauterkeit b. (-) : 1. purentez b., purded b., glanded b., glander g., boulded b., sklaerded b., naeted b. ; 2. [dre skeud.] glanded b., lealded b., eeunded b.

läutern V.k.e. (hat geläutert) : 1. glanaat, peurc'hlnaat, glanañ, puraat, purañ, finaas, reizhañ, gwellaat, spurjañ, difallañ, meurekaat, divreinañ, kempenn, dilaviñ ; *Wasser läutern*, puraat dour ; *Erz läutern*, dibriañ ar c'hailh ; *aus diesen Prüfungen ging sein Wesen geläutert hervor*, cheñchet war vat e oa bet gant an aprokoù-se (gant an trubuilloù-se) ; *eine Sprache läutern*, didrefoediñ ur yezh, c'hwennat an trefoedadurioù diouzh ur yezh, reizhañ ur yezh ha skarzhañ diouti ar gerioù estren, ober karzhadenn en ur yezh ; [kegin.] *geläuterte Butter*, amanenn dilavet g. ; 2. [relij.] treuzdremmañ, treuzneuziañ.

V.em. : **sich läutern** (hat sich (ak.) geläutert) : glanaat, puraat, finaas, gwellaat ; [relij.] en em c'hlnaat.

läuternd ag. : glanaus.

Läuterung b. (-,-en) : 1. glanidigezh b., puridigezh b., purerezh g., puradur g., puraat g., reizhadur g., spurj g., gwelidigezh b., gwelladur g., naetadur g., kempennadurezh b., kempenn g., kempennerezh g., kempennidigezh b. ; 2. [relij.] treuzdremmadur g., treuzneuziadur g. ; *der Berg der Läuterung*, menez Tabor g. (Gregor), menez an treuzdremmadur g., menez an treuzneuziadur g.

Läuterungsprozess g. (-es,-e) : glanidigezh b., puridigezh b., purerezh g., puradur g., puraat g.

Läuterzucker g. (-s) : [kegin.] siros sukr g. ; *Läuterzucker bis zum Ballen kochen*, poazhañ sukr betek ar voul ; *Läuterzucker bis zum kleinen Ballen kochen*, poazhañ sukr betek ar voul vihan ; *Läuterzucker bis zum großen Ballen kochen*, poazhañ sukr betek ar voul dev.

Läutewerk n. (-s,-e) : sonerez b.

Lautforscher g. (-s,-) : fonetikour g., soniadonour g.

Lautgesetz n. (-es,-e) : lezenn soniadel b.

lauthals Adv. : a-gri-forzh, leizh e jave, leizh e gorzenn, a-bouez-penn, a-bouez holl nerzh e vouezh, a-boulz e benn, a-boulz-penn, a-nerzh e vouezh, a-leizh e vouezh, a-bouez e benn, a-leizh e gorzailhenn, a-leizh korzenn, eus holl nerzh e gorzenn, evel un diaoul, evel ur c'hole, ken na spont ar brini, evel ur bleiz, evel ur broc'h, evel ur bleiz skaotet, daou leizh e veg, gwalc'h e galon, leizh e zent, a-strak, leizh e gof, leizh e gorf, leizh e c'henoù, a-zirroll ; *lauthals schreien*, hopal leizh e vouezh, hopal a-leizh e gorzailhenn, youc'hal a-holl-nerzh e gorf, youc'hal a-leizh korzenn, youc'hal leizh e veg, huchal a-leizh e gorzailhenn, hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur c'hole, huchal ken na spont ar brini, huchal a-bouez-penn, huchal a-bouez e benn, huchal war-bouez e benn, huchal a-leizh korzenn, huchal a-boulz e benn, huchal a-boulz-penn, huchal eus holl nerzh e gorzenn, huchal evel ur bleiz, youc'hal evel ur broc'h, youc'hal evel ur bleiz skaotet, sachañ warni, krial a-nerzh e vouezh, blejal evel ur vuoc'h kollet he leue ganti, gelper a-bouez-penn, choual a-bouez-penn, choual a-bouez e benn, choual forzh, krial forzh ;

lauthals befehlen, etwas zu tun, krial ober udb ; *etwas lauthals verkünden*, trompilhañ udb. ; *etwas lauthals schreien, etwas lauthals beteuern*, youc'hal udb, krial udb ; *lauthals lachen*, c'hoarzhin a-strak, c'hoarzhin a-ziroll, c'hoarzhin ken na strak (frank, leizh e gorzenn, leizh e vouezh, a-bouez-penn, evel roñseed, uhel, leizh e veg), ober pezhioù c'hoarzhadennoù, kristilhañ, dic'hargadennañ ; *sich lauthals über jemanden entrüsten*, krial harao war u.b., krial forzh war u.b., razailhat war u.b. ; *er hat das Kredo lauthals angestimmt*, eñ 'n deus skoet ur genn e revr ar C'hredo (Emile Ernault).

Lauthheit b. (-) : [fizik] ampled ar son g. ; *Maximalwert der Lauthheit*, uc'had sten g.

lautieren V.k.e. (hat lantiert) : [yezh.] silabennañ.

Lautkluft b. (-,klüfte) : [yezh.] stoksonenn b., troc'h mouezh etre div vogalenn skrivet stag-ouzh-stag g.

Lautkunde b. (-) / **Lautlehre** b. (-) : soniadouriezh b., soniadoniezh b., fonetik g.

lautlich ag. : soniadell, fonetek.

lautlos ag./Adv. : disonik, dison, didrouz, sioul, sioulik, disafar, hep ober brud, kempennik, mik, a-davik ; *lautlose Stille*, sioulder bras g., sioulded vras b., muderezh g. ; *lautloser Furz*, louf g., loufad g., loufadenn b., bramm didrouz g., mouz g., strakig moan g. ; *lautloser Furzer*, loufer g., mouzer g. ; *lautlos furzen*, loufañ, pifal, mouziñ, delazhiñ ur strakig moan, distagañ ur strakig moan, aveliñ didrouz, leuskel didrouz diwar an-unan ; *lautlos arbeiten*, labourat disafar, labourat dison, labourat disonik ; *das Schiff gleitet lautlos durch das Meer*, ar vag a ruz sioulik war ar mor.

Lautlosigkeit b. (-) : sioulder bras g., sioulded vras b., dison g., didrouz g., sioulder g., muderezh g.

lautmalend ag. : [yezh.] trouzadellek, trouzadellel.

Lautmalerei b. (-,en) : [yezh.] 1. [ober] trouzadellañ g. ; 2. [disoc'h] dambrezenn b., ger-drezeañ g., trouzadell b., onomatopeenn b.

Lautnachahmung b. (-,en) / **Lautnachbildung** b. (-,en) : [yezh.] 1. [ober] trouzadellañ g. ; 2. [disoc'h] dambrezenn b., ger-drezeañ g., trouzadell b., onomatopeenn b.

Lautschrift b. (-,en) : treuzskrivadur soniadell g.

Lautsprecher g. (-s,-) : uhelgomzer g. [*liester* uhelgomzerioù] ; *die Fahrgäste werden über den Lautsprecher herbeigerufen*, emañ an uhelgomzer o c'helver ar veajourien.

Lautsprecherbox b. (-,en) : klozenn uhelgomzer b., klozenn songresker b., enkae klevedel g., bafleñn b.

Lautsprecherdurchsage b. (-,n) : kemennadenn dre uhelgomzer b., kemennadur dre uhelgomzer g.

Lautsprechergehäuse n. (-s,-) : klozenn uhelgomzer b., klozenn songresker b., enkae klevedel g., bafleñn b.

Lautsprecherwagen g. (-s,-) : karr-tan gant uhelgomzer g., karr-tan stenwezañ g.

lautstark ag. : trouzus-meurbet, safarus, kreñv-spontus.

Adv. : kreñv hag uhel, a vouezh kreñv, a vouezh uhel, a-bouez-penn, a-bouez holl nerzh e vouezh, a-bouez e benn, a-boulz e benn, a-boulz-penn, a-leizh korzenn, eus holl nerzh e gorzenn, a-leizh e gorzailhenn, leizh e jave, leizh e gorzenn, evel ur diaoul, evel ur c'hole, ken na spont ar brini, evel ur bleiz, evel ur broc'h, evel ur bleiz skatet, daou leizh e veg, gwalc'h e galon, leizh e zent, a-strak, leizh e gof, leizh e gorf, leizh e c'henoù ; *etwas lautstark bekannt geben, etwas lautstark bekannt machen*, taboulinañ udb. ; *in der Kirche lautstark sprechen*, komz gant ur vouezh spontus da lakaat ar brenn da gouezhañ diouzh revr ar sent ; *etwas lautstark bewundern*, ober estlammoù dirak udb.

Lautstärke b. (-,n) : 1. ampled ar son g., live son g. ; *die Lautstärke etwas zurücknehmen*, diskenn un tammig al live son ; 2. mouezh uhel b., mouezh kreñv hag uhel b.

Lautstärkeregler g. (-s,-) : nozelenn da reizhañ ampled ar son g., linker da reizhañ al live son g.

Lautsystem n. (-s,-e) : reizhiad soniadell b., reizhiad fonetek b.

Lautumstellung b. (-,en) : [yezh.] sondreuzlec'hiadur g., amload g.

Lautung b. (-,en) : [yezh.] distagadur g., toniadur g. ; *in der Lautung übereinstimmende Homonyme*, heñvelstummoù sonel ls.

Lautverschiebung b. (-,en) : [yezh.] sondreuzlec'hiadur g., amload g.

Lautverstärker g. (-s,-) : [skingomz] songresker g., sonamplaer g., amplaer son g.

Lautwandel g. (-s,-) : [yezh.] 1. kemmadur soniadell g. ; 2. [dre fazi] sondreuzlec'hiadur g., amload g.

Lautwechsel g. (-s,-) : [yezh.] amload g.

Läutwerk n. (-s,-e) : sonerez b. ; *Läutwerk einer Wanduhr*, sonerez ur bandulenn b.

Lautwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] trouzadell b., dambrezenn b., ger-drezeañ g.

Lautzeichen n. (-s,-) : [yezh.] arouez soniadell b.

lauwarm ag. : 1. tommik, klouar, goudomm, bavdomm, blot, mingl, klouarik ; *lauwarme Asche*, ludu klouar g. ; *dieses Waschpulver wirkt sofort in lauwarmem Wasser*, kregiñ diouzhtu a ra al lisiv-poultr-se pa vez lakaet en dour mingl ; [amzer] *lauwarme Temperatur*, klouarder g., klouarded b., dousoni b., klouarijenn b., klouarien b., douster g. ; 2. [dre skeud.] etre kriz ha klouar.

Lauwerden n. (-s) : mingladur g., klouarañ g.

Lava b. (-, Laven) : maen-teuz g., lava g. ; *der Vulkan spuckt stoßweise Lava aus*, an tanvenez a daol kaouadoù lava.

Lavabo n. (-/s,-s) : [Bro-Suis] gwalc'heris g.

Lavagestein n. (-s,-e) : karregad lavek b.

Lavasee g. (-s,-n) : lennad lava b.

Lavastrom g. (-s,-ströme) : teuzredenn lava b., teuzredadenn lava b., gwazhiad lava b.

lavendel ag. digemm : a-liv gant al lavand, el liv d'al lavand.

Lavendel g. (-s) : 1. [louza.] lavand str. ; *breitblättriger Lavendel, spanischer Lavendel*, nardi gall g. ; 2. [danvez, porfum, dourenn] lavand g. ; *es duftet nach Lavendel*, c'hwecz vat al lavand a zo amañ.

Lavendelöl n. (-s,-e) : eoul lavand g.

Lavendelstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] lavandenn b. [*liester* lavandennoù].

Lavendelstrauß g. (-es,-sträuße) : boked lavand g., bokedad lavand d., torkad lavand g.

Lavendelwasser n. (-s) : lavand g.

lavieren V.gw. (ist laviert / hat laviert) : 1. [merdead.] loveañ, loveal, leviata, louviadal, tennañ treuzioù, tennañ bourzhiadoù, virañ ha disvirañ, ober bourzhioù ; 2. [dre skeud.] beskellañ, bizieziñ, klask biezoù, korvigellañ, troidellañ, klask troidelloù, klask trielloù ; 3. [arzoù] gwalc'hliavañ, dourliavañ ; *lavierte Zeichnung*, tresadenn dourlivet b., gwalc'hliavadenn b. ; *eine Zeichnung lavieren*, dourliavañ un dresadenn.

Laviertechnik b. (-) / **Lavierung** g. (-) : [arz] gwalc'hliavadur g., gwalc'hliavañ g.

lävorotatorisch ag. : [fizik] kleizc'hweluz.

Lävulose b. (-) : [bev.] levuloz g., fruktoz g.

Lavur b. (-,en) : [arz] 1. [ober] gwalc'hliavadur g., gwalc'hliavañ g. ; 2. [oberenn] gwalc'hliavadenn.

Lawine b. (-,n) : 1. diruilhad-erc'h g., disac'h-erc'h g., disac'hadur-erc'h g., disac'hadenenn-erc'h b. ; *die Lawine*

schleuderte riesige Felsbrocken zu Tal, an disac'hadenn-erc'h a ziruilhas melloù reier (moñsoù reier) da drañ ar menez ; *sie wurden von der Lawine überrollt*, an diruilhad-erc'h a zisac'has warno ; *die Hänge gegen Lawinen verbauen*, sevel harzoù ouzh an diruilhadoù-erc'h g., lakaat harzoù ouzh an disac'hadurioù-erc'h g. ; **2.** [dre skeud.] mor g., druilh g. ; *eine Lawine von ...*, ur paotad a ..., ur fonnder a ... ; *eine Lawine von Aufträgen*, urzhioù-prenañ sof-kont (dreistkont, a-dropiti, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-zruilhadoù, a-zruilh, a-zruilhoù, a-largentez, puilh, a-builh, a-fonn, fonnus, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegem-mui, forzh pegement, na pegement, a-vil-vern, stank-ha-stank, ha n'eo ket diouzh kont, ha n'eo ket dre gont) ls., ur mor a urzhioù-prenañ g., un druilh urzhioù-prenañ g.

lawinenartig ag. : **1.** evel un diruilhad-erc'h, evel un disac'hadur-erc'h, e doare un diruilhad-erc'h, e doare un disac'hadur-erc'h, a-zoare gant un diruilhad-erc'h, a-seurt gant un diruilhad-erc'h ; **2.** [dre skeud.] sof-kont, dreistkont, a-dropiti, forzh pegement, na pegement, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-zruilhadoù, a-zruilh, a-zruilhoù, a-largentez, puilh, a-builh, a-fonn, fonnus, a-foziadoù, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegem-mui, gwazh-pegem-gwazh, a-vil-vern, stank-ha-stank, ha n'eo ket diouzh kont, ha n'eo ket dre gont.

Lawinenbrecher g. (-s,-) / **Lawenschutz** g. (-es,-e) : harz diruilhadoù-erc'h g., harz disac'hadurioù-erc'h g.

Lawinengefahr b. (-,-en) : dañjer a ziruilh-erc'h g., riskl a zisac'hadur-erc'h g.

Lawinenkegel g. (-s,-) : pikern diruilhad-erc'h g., pikern disac'hadur-erc'h g.

Lawrencium n. (-s) : [kimiezh] lawrensiom g.

lax ag. : **1.** laosk, klouar, distart, distenn ; **2.** [dre skeud.] laoskidik, laosk, distrizh, ledan, frank, lezober, gwallaotreüs, asantus, ven, briket ; *laxe Moral*, koustiañs ledan (laosk) b., askre frank (laosk) b. ; *ein laxer Mensch*, un den laosk g., ul laoskidig g., ul lez-ober g., un den lezober g., un amlezoer g., ur paotr lez-da-vont g. ; *lax werden*, laoskaat ; *laxe Haltung*, laoskidigezh b., laoskentez b., laoskoni b., labaskennegezh b., gwakter g., gwakted b., boukter g., boukted b., gwander g., vender g., vendet b., gwallaotreüster g., gwallaotreüsted b., lezober g., amlez g., taol-laoskentez g., displeter g.

Laxans n. (-s, Laxantia / Laxanzien) / **Laxativ** n. (-s,-e) / **Laxativum** n. (-s, Laxativa) : [mezeg.] louzoù laoskus g., laoskuzenn b., spurj g., louzoù digaledus g., louzoù-spurj g., louzoù spurjus g., louzoù skarzhus g., louzoù-skis g., louzoù-skarzh g., louzoù mat da skarzhañ ar bouzelloù g., louzoù kas d'an traoñ g., louzoù mat evit leuskel ar c'hof g., louzoù mat da danavaat ar c'hof g., louzoù mat da lakaat ar c'hof da vezañ libr g.

Laxheit b. (-) : **1.** [mezeg.] distignadur g. ; **2.** laoskidigezh b., laoskentez b., laoskoni b., labaskennegezh b., gwakter g., gwakted b., boukter g., boukted b., gwander g., vender g., vendet b., gwallaotreüster g., gwallaotreüsted b., lezober g., amlez g., taol-laoskentez g., displeter g. ; *sich der Laxheit hingeben*, laoskaat ; *die Laxheit der Eltern, die ihre Kinder nicht bestrafen*, displeter ar gerent na gastizont ket o bugale g.

laxieren V.gw. (hat laxiert) : [mezeg.] kemer ul louzoù laoskus, kemer ul laoskuzenn, en em spurjañ, en em skarzhañ.

Laxismus g. (-) : [relij.] amlezoeriezh b.

Layer n. (-s,-) : [stlenn.] gwiskad g.

Lay-out n. (-s,-s) / **Layout** n. (-s,-s) : [stlenn.] pajennaozañ g., an aozañ pajennoù g., pajennaozadur g., patromenn b., maketenn b. ; *das Layout für ein Buch anfertigen*, maketenniñ ul levr.

layouten V.k.e. (hat layoutet pe hat gelayoutet) : maketenniñ, pajennaozañ, aozañ ar pajennoù.

Layouter g. (-s,-) : [stlenn.] pajennaozer g., patromenner g., maketenner g.

Layouterin b. (-,-nen) : [stlenn.] pajennaozerez b., patromerez b., maketennerez b.

Layoutgenerator g. (-s,-en) : [stlenn.] ganer patromennoù g.

layoutieren V.k.e. (hat layoutiert) : maketenniñ, pajennaozañ, aozañ ar pajennoù.

Layoutprogramm n. (-s,-e) / **Layout-Software** b. (-,-s) : meziant pajennaozañ g.

Lazarett n. (-s,-e) : [lu] ospital an armeoù g.

Lazarettsschiff n. (-s,-e) : [lu, merdead.] lestr-ospital g. [*liester listri-ospital*].

Lazarettzug g. (-s,-züge) : [lu] **1.** treuzdougadeg klañvourien ha gloazidi b. ; **2.** tren klañvourien g., tren gloazidi g.

Lazarist g. (-en,-en) : [relij.] lazard g. [*liester lazari*].

Lazarus g. (-/-ses,-se) : **1.** [Bibl] Lazar g. ; **2.** [dre skeud.] *ein armer Lazarus*, ur paourkaezh tra dreut g., un den kaezh g., ur c'haezh g.

Lazedämon n. (-s) : [istor] Lakedemon b.

Lazedämonier g. (-s,-) : [istor] Lakedemonad g. [*liester Lakedemoniz*].

lazedämonisch ag. : [istor] lakedemonat, ... Lakedemon.

Lazerte b. (-,-n) : [loen.] glazard g., gurlaz g./b. [*liester gurlazi, gurlazed*] ; *die Lazerte kann ihren Schwanz abwerfen*, hedorr eo lost ar glazarded, ar glazarded a c'hall en em zizober eus o lost dre emambidañ.

Lazulith g. (-s,-e) / g. (-en,-en) : [maen.] lapis-lazuli g., lazurit g., lazulit g., maen-pers g.

Lazzi ls. : [c'hoariva] goap g., goapoù ls.

LCD- [berradur evit **Liquid Crystal Display**] ... dre strinkennoù liñvel.

leasen V.k.e. (hat geleast) : prenañ dindan kevrat reoudiñ.

Leasen n. (-s) / **Leasing** n. (-s,-s) : kevrat reoudiñ b., reoudad g., feurmiñ-gwerzhañ g.

Lebedame b. (-,-n) : strinkell b. [*liester strinkelled*], limouzen b. [*liester limouzenned*], lergen b., roulerez b., riboulerez b., bambocherez b., panteerez b., oriadez b., friolez b., louvigez b., boulenn b. [*liester boulenned*], frizenn b. [*liester frizenned*], for'h b., riblerez b.

Lebehoch n. (-s,-s) : yec'hedoù ls. ; *auf jemanden ein Lebehoch ausbringen*, evañ da yec'hed u.b., dougen yec'hedoù d'u.b., sevel yec'hedoù d'u.b., yec'hediñ d'u.b.

lebelang adv. : [veraltet] *mein lebelang* [= *mein Leben lang*], **1.** va buhez-pad, hed va buhez, a-hed va buhez, e-hed va buhez, dre hed va buhez ; **2.** [stumm nac'hañ] biskoazh c'hoazh, biskoazh em buhez.

Lebemann g. (-s,-männer) : rouser g., c'hwil g., ribouler g., ibil g., festaouer g., ribler g., galouper poullou g., paotr drant ha bagol g., liper g., unan laouen hag aes g., unan hag a gemer ar vuhez diouzh an tu mat g., fringer g., bever diroll g., paotr disouris g., tamm mat a baotr gardis g., tarin da farsal g., farloter g., fringer g., chavant g., oriad g., riboder g., pitaouer g., boufon g., bambocher g., panteer g., gadal g., lik g., ur c'haser anezhi g.

leben V.gw. (hat gelebt) : **1.** bevañ, bezañ e buhez, bezañ bev, dougen buhez, bale, ren ; *Goethe hat dreundachtzig Jahre gelebt*, Goethe a oa aet da dri bloaz ha pevar-ugent ; *gut leben*, bevañ en e aez, bevañ aes, na gaout da glemm, bezañ reut e jeu, bezañ mat ar jeu gant an-unan, bezañ mat e jeu, bezañ brav-kenañ e stad, bezañ mat e gerz, bezañ barrek, bevañ kaer, bezañ brav e zoare ; *lange leben*, kozhañ, bevañ pell, bevañ kozh, mont da gozh, bevañ da gozh, remziñ hir ; *lebe lang und erfolgreich* ! hirhoal ha finborte dit ! ; *die Menschen, die am längsten leben*, ar re a vev koshañ ; *ich werde nicht lange leben*, ne vo ket hir va remzi, ne chomin ket pell da ren ;

ich werde nicht mehr sehr lange leben, n'em eus ket pell meur da vevañ, ne badin ket pell ken, ned in ket pell ganti, dibunet eo va c'hudenn ; *sie leben nicht lange*, ned eont ket da gozh ; *wie man gelebt hat, so stirbt man*, mervel a reer evel ma vez bevet, diouzh ar vuhez e vez ar marv ; *er hat nicht einmal einen Monat zu leben*, ne zaio m'ebet ken ; *lasst mich so leben, wie ich will !* va lezit da vevañ em giz ! va lezit da vevañ em roll ! va lezit da vevañ hervez va flijadur ! va lezit da heuliañ va roll ! va lezit d'ober va roll ! ; *man muss doch leben, verdammt noch mal !* bevañ a ranker, pitiaoul ! ; *sie leben, als wären sie unsterblich und denken nicht an den Tod*, bevañ a reont disoñj eus ar marv, evel pa vijent tud divarvel ; *manche Schildkröten leben dreimal länger als der Durchschnittsmensch*, baoted 'zo a vev tri oad den ; *friedlich leben und friedlich sterben, in Frieden leben und sterben*, bevañ ha mervel e peoc'h ; *wir lebten in ständiger Angst*, dalc'hmat e vezed en aon ; *solange wir leben*, keit ha ma vimp bev, etre ma vimp bev, etre ma vimp war ar bed, keit ha ma chomimp bev, keit ha ma c'hwezho alan en hor c'hreiz, keit ha ma vo ur mouch buhez ennomp, endra vezimp er bed-mañ, tra ma vezimp bev, tra m'omp bev, kement ma'z imp, endra vevimp, e-tro ma vimp bev, en hor bev, ken na varvimp ; *nach eigenem Geschmack leben*, ober e c'hiz, ober diouzh e c'hoant, ober pezh a blij d'an-unan, bevañ en e ziviz, ober (heuliañ) e roll, ober e santimant, heuliañ e benn, ober e volonte, bevañ en e c'hiz, bevañ en e roll, bezañ en e roll, bevañ hervez e blijadur, bevañ evel ma plij gant an-unan, bevañ diouzh ma plij gant an-unan, ren e vuhez, ober diouzh e yezh, ober hervez e yezh, bevañ en e yezh / bevañ diouzh e c'hiz (Gregor) ; *flott leben, auf großem Fuß leben*, ober trein, bezañ frank an traoù gant an-unan, kas e vuhez war don (war an ton bras), ober ritenn, na sec'hañ e fri gant delioù kaol, ober brasoni, ober anezhi, c'hoari anezhi, c'hoarigaerat, ober landigedon, kas an ton, kas anezhi, ober bourraplited, bezañ ebat e zoare, bevañ kaer, bezañ brav e zoare, derc'hel tinell gaer ; *in Saus und Braus leben*, ober trein, bevañ war an ton bras, ober ritenn, bezañ atav o riboulat (o roulat, o kas warnezi, o riotal, o riblañ, o furikat, o vreskenn), bezañ atav e godin, pitaouat, tourc'heta, bezañ bepred oc'h ober bos, mont da-heul (redek war-lerc'h) an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, riotal, ribodal, roulat, roulat an ebatoù, roulat an ebat, ebatñ, riblañ, bambochal, ober anezhi, kas anezhi, c'hoari anezhi, c'hoari buhez fall, ren ur vuhez direol, ren ur vuhez direizh, en em reiñ d'an direizh, tremen e vuhez en direizh ar vrasañ, ober e bezh fall, bevañ en e roll, ren ur vuhez diroll ha didailh, punañ ur fall vuhez ; *man lebt nur einmal auf der Welt*, ar vuhez ne bad ket atav, ne vevimp ket e-pad an amzer ; *vom Betteln leben*, bevañ diwar an aluzen ; *er lebt von seiner bescheidenen Rente*, bevañ a ra diwar e dammig leve, bevañ a ra diouzh e dammig leve ; *von einem Stück Land leben*, bevañ diouzh un dachenn zouar, bevañ diwar un dachenn zouar ; *von seiner Hände Arbeit leben*, bevañ diwar poan e zivrec'h, bevañ diwar-bouez e zaouarn, bevañ diwar-bouez e zivrec'h, gounit e vara diwar-bouez e zivrec'h, gounit e damm diwar-bouez e zivrec'h, na gaout nemet pouez e zivrec'h da vevañ, bevañ diouzh e labour ; *von seinem Vermögen leben*, bevañ diwar e leve, bevañ diouzh e leve, bevañ diwar e zanvez ; *von Almosen leben*, bevañ diwar an aluzen, bevañ diouzh an aluzen, bezañ war an aluzen, bevañ en aluzen, klask an aluzen ; *ich habe nicht immer von Almosen gelebt*, n'on ket bet atav en aluzen ; *autark leben, für sich leben*, bevañ diwar e beadra, bevañ diwar e zanvez, bevañ e klozarmerzh, pleustriñ an emvasterezh ; *in einer abgeschotteten Welt leben, von der Außenwelt abgekapselt leben, zurückgezogen leben*, tec'hel diouzh an dud, bevañ en dizarempred, en em dennañ pell

diouzh safar ar bed, chom pell diouzh safar ar bed, bevañ pell diouzh safar ar bed, kaout c'hoant chom e-unan-penn, kaout c'hoant chom e-unan-kaer, chom pell diouzh darempred an dud, chom en e gorn, simudiñ, chom distok diouzh an dud all, bezañ ul leue hanter dizonet eus an-unan, bevañ ez distag diouzh an dud all, mont ez distag, bevañ en e bart e-unan, ren e vuhez en e bart e-unan, bevañ en e zigenvez, bevañ en digenvez, ren ur vuhez digevannez, ren ur vuhez digavandenn, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, bevañ digavandenn, bevañ outañ e-unan, chom en distro, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor) ; *er lebt allein*, emañ o chom e-unan-penn, emañ o chom e-unan-kaer, bevañ a ra en e bart e-unan ; *sie lebt ganz allein*, bevañ a ra outi hec'h-unanik-penn, bevañ a ra en he fart hec'h-unan ; *sie lebt von der Hand in den Mund, sie lebt in den Tag hinein*, bevañ a ra diouzh an deiz, bevañ a-skrab hag a-ziskrab a ra, bevañ a ra a-grip hag a-grap, pikognat a ra, pikagnat a ra ; *von Luft und Liebe leben*, fritañ laouenn ar garantez war pillig kras ar baourentez, fritañ paourentez war pillig ar garantez, bevañ diwar-goust netra, bevañ diwar an avel, bevañ gant aer an amzer nemetken, bevañ gant aer an deiz, bevañ diwar dour sklaer hag aer an amzer ; *mit jemandem in wilder Ehe leben*, bezañ strobet ouzh u.b., serc'hiñ gant u.b., en em strobelliñ gant u.b., ober ti bihan gant u.b., ober tiegezh bihan gant u.b., c'hoari ti bihan gant u.b., ribodal, bezañ ajolbet gant u.b., en em stropañ gant u.b., en em stropañ ouzh u.b., en em rollañ gant u.b., ajolbañ gant u.b. ; *in wilder Ehe leben*, en em aljobañ, ribodal ; *beide leben in wilder Ehe zusammen*, an daou-mañ 'zo ajolbet ; *in sehr unsicheren Verhältnissen leben*, bevañ en diasur ; *auf anderer Leute Kosten leben*, bevañ war gein ar re all, debriñ tud 'zo, bevañ e mizoù ar re all, bevañ diwar-goustik tud all, bevañ diwar-goust (âr-goust) tud all (Gregor) ; *auf jemandes Kosten leben*, bezañ war lêr u.b., bevañ war gein u.b., debriñ u.b., bevañ e mizoù u.b., bevañ diwar-goustik u.b., bevañ diwar-goust (âr-goust) u.b. ; *hier ist gut leben, hier lebt's sich gut*, kevanneus eo amañ, amañ eo laouen bevañ, brav eo ar vuhez amañ, bourrus eo amañ, un ebat Doue eo bezañ amañ ; *er weiß zu leben*, hennezh a oar kemer ar vuhez eus an tu mat, n'eus ket ur ploukez (ur penn trist) anezhañ, savet mat eo, hennezh a oar kemer plijadur er vuhez ; *mit jemandem in Frieden leben*, bevañ e peoc'h (en em glevet mat) gant u.b. ; *sie können nicht ohne einander leben*, n'int ket evit en em zioueriñ ; *in guter Harmonie miteinander leben, in völliger Harmonie miteinander leben*, bevañ en unvaniezh ; *mit jemandem auf gespanntem Fuß leben*, bezañ e luz gant u.b., bezañ e yenien d'u.b., kaout yenien ouzh u.b., bezañ an debr hag an dag etre an-unan hag unan all, bezañ fachtet ruz, bezañ glazentez (droukrañs, erez, treuflez, trenket ar soubenn) etre an-unan hag unan all, bevañ e drougiezh gant (ouzh) u.b. ; *wie Hund und Katze leben*, bezañ atav c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) etrezo, bezañ evel ki ha kazh, en em glevet e-giz daou gi war ar memes askorn, bezañ evel daou gi war an hevelep askorn, en em giañ, en em gasaat, en em ereziñ, bezañ evel bleiz hag oan, en em ober evel an tan hag an dour, bevañ evel tan ha kler, na vezañ nemet an debr hag an dag etrezo, en em vresañ hag en em gignat, bezañ atav o krignat fri an eil egile, bezañ rouzet ar bloneg ; *sie leben wie Hund und Katze*, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, bec'h bras a zo etrezo, en em vresañ hag en em gignat a reont didruez, emañ an debr hag an dag etrezo, troet eo d'ar put etrezo ; *lebt er noch oder ist er schon tot ?* daoust pe vev pe varv eo hennezh c'hoazh ? ; *er lebt noch*, bev eo (e buhez emañ) c'hoazh, bale a ra c'hoazh ; *so leben heißt nicht leben*, se n'eo ket bevañ met langisañ - homañ n'eo buhez ebet - n'eo ket ur vuhez - n'eo ket

ur vuhez da vevañ diouti - n'eo ket ur vuhez da vevañ - pebez
 buhez ! ; *er lebt nur für die Kunst*, n'en devez ket albac'henn
 nemet war-dro an arzoù, n'eo atapiet ken nemet gant an arz,
 nesañ tra d'e galon eo an arz, nesañ tra dezhañ eo an arz,
 gouestlet en deus e vuhez d'an arzoù, reiñ a ra e holl amzer
 d'an arzoù, gant an arzoù emañ e benn, troet (sot) eo gant an
 arzoù, e holl breder a vez gant an arzoù, sorc'hennet eo gant
 an arzoù, lakaat a ra e voemenn gant an arzoù, emañ e
 voemenn gant an arzoù ; **2.** [dre skeud.] *P. wie Gott in
 Frankreich leben*, bezañ beuzet (azezet) en e bemp plijadur
 warn-ugent, bezañ azezet (beuzet) en e seizh plijadur warn-
 ugent, bezañ eürus evel seizh, bezañ eürus evel ul logodenn
 er bleud (evel ul logodenn en ur sac'had bleud), bezañ kontant
 evel ur roue war e dron, bezañ e barr al levez, bezañ barr
 gant al levez, bezañ leun-barr a levez, bezañ e galon
 barrleun gant al levez, bezañ e galon barr gant al levez,
 bezañ e galon barr a levez, bezañ e galon barr a joa, bezañ en
 e laouenañ, bezañ e-kreiz e levez, bezañ beuzet el levez,
 bezañ dibradet, bezañ en e voued, bezañ en e voued leun,
 bezañ en e zour hag en e c'heot ; *das ist sein Onkel, wie er
 lebt und lebt*, e eontr d'an neudenn eo - patrom e eontr eo, fri
 ha lagad - pimpatrom e eontr eo - hennezh a zo memes tra
 Doue evel e eontr - hennezh a zo un heñvel eus e eontr ; *es
 lebe das Elsass* ! bevet Bro-Elzas ! ; *es lebe Frankreich* ! bevet
 Bro-C'hall, Heil ! Heil ! Heil ! ; *es lebe die Freiheit* ! bevet ar
 frankiz ! ; *der König ist tot, es lebe der König*, marv eo ar
 person kozh, erru eo ar person nevez ; *es lebe der Kaiser* ! hir
 vuhez d'an impalaer ! enor d'an impalaer ! ; *es lebe die
 Republik* ! bevet ar republik, war hon tamm bara he deus
 lakaet kig ! ; *hoch lebe die Ukraine* ! *слава України* ! *slava
 Ukraini* ! enor ha gloar da Ukraina ! ; *es lebe die Freude* !
 bec'h d'al levez ! ; *leben Sie wohl* ! kenavo, ar bed all !
 kenavo, er bed all ! adeo ! joa deoc'h ! kenavo er joaioù !
 kenavo an tazoù ! ho kimiadiñ a ran ! (Gregor) ; *er lebt in
 seinem Werk weiter*, bev eo c'hoazh en e oberennoù.

Leben n. (-s) : 1. buhez b., buhezad b., buhezegezh b., amzer
 g., amzervezh g., bev g., bevañ g., doare g. ; *biologisches
 Leben*, beved g. *das irdische Leben*, ar vuhez er bed-mañ b.,
 ar vuhez war an douar b., ar vuhez war an tamm douar
 patatez-mañ b. ; *Goethes Leben*, buhez C'hoethe b. ; *kurzes
 Leben*, buhez verr b., berrhoali g. ; *langes Leben*, buhez hir b.,
 hirhoal g., hir hoal g., remzi hir g. ; *er hat ein langes Leben
 gehabt*, aet e oa da gozh, kozh en doa bevet, hir e voe e remzi ;
er versuchte den Ursprung des Lebens zu erforschen, klask a
 rae kavout poent orin (andon, mammenn, eienenn) ar vuhez,
 klask a rae kavout penaos eo diwanet ar vuhez war an Douar ;
zu Beginn des Lebens, e tarz ar vuhez, en deroù ar vuhez ;
zu Beginn seines Lebens, en tarz eus e vuhez ; *er ist noch
 am Leben*, bev eo c'hoazh, e buhez emañ c'hoazh, bev-mat
 eo c'hoazh, bev-bividik eo c'hoazh ; *sein Leben lang, sein
 ganzes Leben hindurch, zeit seines Lebens*, en e vev, war e vev,
 e-pad e vev, tra ma oa bev, etre pad e vuhez, a-hed e amzer, e
 vuhez-pad, etre pad e vuhez, hed (a-hed, e-hed, dre hed, e-
 doug, a-zoug, e-tro) e vuhez, e-kerzh e vuhez a-bezh, e-kerzh e
 vuhez hed-da-hed, e-kerzh e vuhez hed-ha-hed, hed-da-hed d'e
 vuhez, hed-ha-hed d'e vuhez, abred ha diwezhat, etre daou benn
 e vuhez ; *sie hatte fast ihr ganzes Leben lang diesen Beruf
 ausgeübt*, tremenet he doa peuzvat he buhez oc'h ober ar
 vicher-se ; *das ganze Leben hindurch*, a oad da oad, a-hed
 buhez an den ; *im Laufe des Lebens*, e-doug ar vuhez ; *voriges
 Leben*, kentvuhez b. ; *Innenleben, geistiges Leben, seelisches
 Leben*, buhez speredel b. ; *die Grundsätze und Regeln des
 christlichen Lebens*, reizhoù ar vuhez kristen ls. ; *zweites Leben*,
 advuhez b. ; *ein chaotisches Leben*, ur vuhez diblaen b., ur

vuhez skosellek b. ; *jeder hat das Recht auf Leben*, gwir a zo
 gant pep hini d'ar vuhez ; *haut ab, wenn euch euer Leben was
 wert ist*, pellait buan, m'hoc'h eus damant d'ho vuhez - kravit kuit,
 m'hoc'h eus damant d'ho vuhez - mar ne garit kuitaet, me am bo
 ho vuhez ; *in das wahre Leben eintauchen*, bevañ ar gwir
 vuhez ; *Tieren sowie Menschen ist das eigene Leben etwas
 wert*, ar vuhez a zo c'hwek d'al loened koulz ha d'an dud, ken aes
 eo o buhez d'al loened ha d'an dud ; *das Leben huscht vorbei
 wie ein Schatten*, buan e tiverr ar vuhez evel ur skeud ; *aus
 dem Leben scheiden*, mervel, rentañ e vuhez, mont da (d'an)
 Anaon, disternañ, tremen, mont d'ar bed all, tec'hel e vuhez
 diouzh e gorf ; *er hatte ein schönes Leben, er hatte ein gutes
 Leben, er hatte ein erfülltes Leben*, graet en doa ur bevañ mat ;
am Leben bleiben, chom bev, chom e vuhez, chom da ren,
 padout, derc'hel da vevañ ; *kein Einziger von euch wird am
 Leben bleiben*, ne chomo ket un unan ac'hanoc'h bev, hini ebet
 ac'hanoc'h ne chomo da ren ; *jemandem das Leben nehmen*,
 lemel e vuhez digant u.b., diframmañ e vuhez digant u.b. ; [dre
 fent] *nur eins zählt : am Leben bleiben bis zum Tod*, n'eus
 nemet un dra a bouez : chom bev a-hed e vuhez ; *jemanden
 am Leben erhalten*, delc'her (mirout) bev u.b. ; *meine allererste
 Sorge war es, sie am Leben zu erhalten*, va c'hentañ preder a
 voe ober va seizh gwellañ evit he derc'hel bev ; *was bedeuten
 schon die paar Jahre, die das Leben uns gönnt*, n'eo ket an
 nebeud bloavezhioù hon eus c'hoazh da ren ! n'eo ket ar
 pellder a zo da vevañ ! evit an hed (evit ar c'heit) a zo da vevañ !
 evit an nebeudig amzer hon eus da vevañ ! evit an nebeudig
 amzer hon eus da ren ! ; *während der wenigen Tage, die das
 Leben uns gönnt*, e-pad an nebeud deizioù hon eus c'hoazh
 da ren, evit ar restamzer hon eus da chom war an douar ;
jemandem das Leben schenken, jemanden am Leben lassen,
jemandem das Leben gewähren, espern e vuhez d'u.b., reiñ e
 vuhez d'u.b., leuskel e vuhez gant u.b., lezel e vuhez gant u.b.,
 leuskel bev u.b. ; *einem Kind das Leben schenken*, lakaat ur
 bugel er bed, reiñ buhez d'ur bugel, genel ur bugel ; *sie
 schenkte fünf Söhnen das Leben*, lakaat a reas pemp mab er
 bed, roet he deus bet buhez da bemp mab ; *sein Leben
 verlieren, ums Leben kommen, sein Leben lassen*, tapout e
 varv, kavout e varv, kavout e Ankoù, mervel, perisañ, koll e
 vuhez, lezel e vuhez, bezañ lazhet, mont da goll, koll e
 groc'henn ; *er hat bei einem Autounfall sein Leben verloren*,
 kavet en deus e varv war an hent ; *beim Unfall sind zwei
 Menschen ums Leben gekommen*, daou zen a zo bet lazhet er
 gwallzarvoud ; *in Ausübung seines Dienstes sein Leben lassen*,
 mervel e karg ; *er würde alles opfern, sogar sein Leben*, reiñ a
 rafe pep tra, ha pa ve e vuhez e ve ; *mit dem Leben
 davonkommen*, dont bev en-dro, treuzvevañ, chom bev, chom
 e vuhez, en em dennañ (en em zifretañ mat, achap) a wall
 zañjer ; *solange er noch einen Funken Leben in sich hat*, keit
 ha ma vo un aezhenn vuhez ennañ, keit a ma vo ur
 c'hwezhadenn vuhez ennañ, keit ha ma vo ur strilh buhez
 ennañ, keit ha ma vo un euflenn vuhez ennañ, keit a ma
 c'hwezho anal en e greiz ; *wo verbringen Sie jetzt Ihr Leben* ?
 pelec'h emaoch o kozhañ bremañ ? ; *den Rest seines Lebens
 irgendwo verbringen*, finisañ ar peurrest eus e amzer en ul
 lec'h bennak, finisañ an nemorant eus e amzer en ul lec'h
 bennak, tremen an nemorant eus e vuhez en ul lec'h bennak ;
jemandem das Leben retten, saveteiñ u.b., saveteiñ e vuhez
 d'u.b., arboellañ e vuhez d'u.b., tennañ u.b. a-dre zaouarn an
 Ankoù, tennañ u.b. eus krabanoù an Ankoù (Gregor) ; *die
 Passagiere konnten nur ihr nacktes Leben retten*, ne c'hallas
 an dreizhidi saveteiñ netra estreget o buhez, kollet o doa an
 dreizhidi pep tra estreget o buhez ; *auf Tod und Leben laufen*,
um sein Leben rennen, bezañ e vuhez e penn e dreid ; *sich*

(dat.) *das Leben nehmen*, lakaat diwezh d'e vuhez, en em lazhañ, en em zistrujañ, lakaat termen d'e vuhez, ober fin eus e vuhez, en em forsiñ war gein an Aotrou Doue, en em wallañ, en em berisañ, en em ober ; *er hat sich (dat.) das Leben genommen*, lakaet en doa diwezh d'e vuhez, en em lazhet (en em zistrujet) en doa, en em forset e oa war gein an Aotrou Doue ; *Hand an sein Leben legen*, klask en em zistrujañ ; *sein Leben einsetzen (aufs Spiel setzen, in die Schanze schlagen)*, risklañ e vuhez, lakaat e vuhez en arvar, lakaat e vuhez war var, arvariñ e vuhez, mont dezhi hep damant d'e vuhez, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vervel, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ lazhet, en em lakaat war riskl (war var) da goll e vuhez, en em lakaat e riskl e vuhez (er riskl a goll e vuhez), en em lakaat e-tal da goll e vuhez, en em lakaat e dañjer (e-tailh, e pirlilh) da goll e vuhez (Gregor) ; *unser Leben steht hier auf dem Spiel*, hor buhez a zo e-barzh - etre bev ha marv, aze emañ an dalc'h - e balañs ar vuhez emamp - e balañs da vervel emamp - war var hor buhez emamp - neuñviñ pe veuziñ a vo ret ober, unan a zaou - keal a varv a zo gant an afer - aze ez eus peadra da dapout e varv ; *sein Leben steht auf dem Spiel*, e vuhez a zo e-barzh, dañjer a zo na gollfe e vuhez, e dañjer da vervel emañ, e riskl (e pirlilh) e vuhez emañ, drev eo dezhañ mervel, war riskl (e riskl, e-tailh) da goll e vuhez emañ, emañ e riskl e vuhez, emañ er riskl a goll e vuhez, emañ e vuhez en arvar, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vervel emañ, emañ e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ lazhet, emañ war var da goll e vuhez, emañ e dañjer (e pirlilh) da goll e vuhez, war-horjell emañ e vuhez ; *wir sind auf Leben und Sterben dein*, ez vev pe ez varv (ken bev ken marv, da viken, atav, ent bev pe ent marv) e chomimp leal dit ; *zwischen Leben und Tod*, etre ar bev hag ar marv ; *zwischen Leben und Tod schweben*, bezañ e vuhez e-barzh, mont tu pe du, kaout an enkoù / bezañ dare da vervel (Gregor), bezañ drev da vervel, bezañ enk-tre war an-unan, bezañ e-tailh da goll e vuhez, bezañ etre bev ha marv, bezañ etre e vev hag e varv, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ e balañs ar vuhez, bezañ e balañs da vervel ; *es geht um Leben und Tod*, hor buhez a zo e-barzh, neuñviñ pe veuziñ a vo ret ober, unan a zaou - keal a varv a zo gant an afer - etre bev ha marv, aze emañ an dalc'h - e balañs ar vuhez emamp - e balañs da vervel emamp - war var hor buhez emamp - aze ez eus peadra da dapout e varv ; *es geht um sein Leben*, e vuhez a zo e-barzh ; *auf Leben oder Tod kämpfen, auf Leben und Tod kämpfen*, bezañ ganti lazh-da-lazh, stourm hep damant d'ar vuhez, stourm d'ar marv, en em gannañ hep damant d'ar vuhez ; *jemandem nach dem Leben trachten*, klask lazhañ u.b., falvezout lazhañ u.b. / falvezout lemel e vuhez digant u.b. (Gregor) ; *er musste seinen Leichtsin mit dem Leben büßen*, e skañvelezh he doa koustet e vuhez dezhañ, paeet en doa e skañvelezh a briz buhez ; *die Pest raubte ihnen das Leben, die Pest nahm ihnen das Leben*, sammet e voent gant ar vosenn ; *jemanden zum Leben erwecken*, dihuniñ u.b. a-douez ar re varv, degas u.b. a varv da vev, degas buhez (ar vuhez) en-dro en u.b., degas buhez en-dro d'u.b., degas buhez d'u.b., degas buhez en u.b., degas u.b. en-dro d'ar vuhez, degas u.b., lakaat u.b. bev adarre, reiñ buhez da unan marv, dasorc'hiñ u.b., divatorelliñ u.b., bevaat u.b., buhezekaat u.b. ; *zu neuem Leben erwachen*, advevañ ; *manch einen Toten hat er wieder zum Leben erweckt*, estreget unan a lakeas da sevel a varv da vev ; *ins Leben zurückrufen, zu neuem Leben erwecken*, degas buhez en-dro [en udb], degas buhez en-dro da, reiñ a-nevez nerzh ha buhez da, degas en-dro d'ar vuhez, adsevel, renevesaat, reiñ buhez en-dro da, lakaat da sevel a varv da vev, dihuniñ a-douez ar re varv,

dasorc'hiñ, advevañ, divorzañ ; *das Leben als Single*, ar bevañ dizimez g. ; *das Leben unter schlechten Bedingungen*, ar bevañ fall g. ; *in dieser Stadt ist das Leben horrend teuer*, koustañ pikez a ra ar bevañ er gêr-se, ar bevañ a goust un dirañson er gêr-se, ker eo ar bevañ er gêr-se, ker-ruz (ker-spontus, ker-du, ker evel pebr da veurlarjez, ruz, ker dreist) eo amañ e kêr (eo er gêr-mañ), dreist da ger emañ an traoù er gêr-mañ, ker-daonet eo ar bevañ er gêr-mañ, ar bevañ a zo er-maez a briz er gêr-mañ, dibriz eo ar bevañ er gêr-mañ, an hanter re ger eo ar bevañ er gêr-se, kalz a arc'hant e koust eno d'ar yalc'h evit derc'hel tinell vat, ker e koust en em vevañ er gêr-se ; *ein neues Leben anfangen*, boulc'hañ ur vuhez nevez, cheñch doare bevañ, kerzhout en ur vuhez nevez, en em ziwiskañ eus an den kozh a zo en an-unan, en em ziwiskañ eus e gig (eus e gorf), cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin, cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor) ; *sein gewohntes Leben wieder aufnehmen*, distreiñ d'e blegoù kozh, distreiñ d'e lamm, mont da-heul en-dro e blegoù kozh, mont da-heul, distreiñ d'e boull, riklañ en e goch, kouezhañ en e goch, distreiñ d'e goch, distreiñ d'e roudenn, adkavout e glud ; *die Zwänge des alltäglichen Lebens*, redioù ar vuhez pemdeziek ls., ar chastreoù pemdeziek ls. ; *das Leben ist nicht immer einfach, das Leben ist kein Ponyhof*, nag a boan etre merenn ha koan, nag a drubuilh en devez an den war an tamm douar-mañ, a bep seurt buhezioù en devez an den, etre marv ha bev e vez ret derc'hel da vont, c'hwerv eo buhez an dud war an douar, rankout a ra pep den lonkañ anezhi, bec'h a-walc'h en deus pep hini ; *das ist doch kein Leben !* n'eo ket ur vuhez ! homañ n'eo buhez ebet ! n'eo ket ur vuhez da vevañ diout ! n'eo ket ur vuhez da vevañ ! pebez buhez ! ; *Überleben und Leben sind zweierlei !* bevata n'eo ket bevañ eo ! ; *so ist es halt im Leben ! so ist das Leben eben !* petra 'ri, e-mod-se 'mañ ar vuhez ! ; *nie im Leben !* foeltr biken ! tanfoeltr biken ! biken ebet ! mil birviken james ! biken james ! james ebet ! e mod ebet ! e nep hent / e (war) nep tro (Gregor) ; *vom Leben haben sie nichts Großes zu erwarten*, ne raio ket ar vuhez kalz kamambre dezho ; *das Leben genießen, sich des Lebens freuen*, ober e ran, tennañ plijadur eus e vuhez, kemer plijadur er vuhez, bezañ ebat e zoare, bevañ kaer, bezañ brav e zoare, c'hoari anezhi, ober anezhi, c'hoarigaerat, ober landigedon, en em vignoniñ, en em vitoniñ, chom da vignonellat, kas an ton, kas anezhi, ober bourraplited, tremen kempennik ha brav e damm buhez, saouriñ ouzh ar vuhez, c'hoari e roll, kemer ar vuhez diouzh an tu mat, bezañ gwell diouzh e vuhez, bevañ gant levenez, bevañ el levenez, bevañ ur vuhez kaer, P. profitiñ eus ar vuhez ; *ich möchte mein süßes Leben weiter genießen*, me n'on ket skuizh c'hoazh em flijadur ; *er macht sich ein schönes Leben*, ober a ra e ran, en em vignoniñ a ra, en em vitoniñ a ra, chom a ra da vignonellat, ebat eo e zoare, bevañ a ra kaer, c'hoari a ra anezhi, ober a ra anezhi, bevañ a ra en e aez, ruilhal a ra kempennik e vout, ruilhal a ra koutik-koutik e vout, ruilhal a ra koul e vout, ruilhal a ra koul e vout, ober a ra e damm treuz ken distrafiuilh ha tra, mont a ra bravik ganti ken dinec'h ha tra, tremen a ra kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal a ra e vout war e oarig (war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigou, war e boz, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen), derc'hel a ra bravik da vont en-dro, derc'hel a ra da rodal, derc'hel a ra d'ober e dammig reuz, derc'hel a ra da redek e dammig reuz ; *es war ein schönes Leben*, kaer e oa ar bed ! ; *am Leben hängen, an seinem Leben hängen*,

derc'hel mort (yud, start, gwevn, tomm) d'e vuhez, bezañ nes ar c'hroc'hen d'an-unan (*nes e groc'hen dezhañ, nes he c'hroc'hen dezhi h.a.*), bezañ stag ouzh e groc'hen, kaout damant d'e vuhez ; *ich habe immer noch meinen Spaß am Leben*, un tammig bourrusted am eus en armerzh ; *er hat keinen Spaß mehr am Leben, er hat keine Freude mehr am Leben*, ne gav mui saour gant netra, ne gav ken joasted ebet, netra ne blij dezhañ ken, netra ne het gantañ ken ; *das Leben ist das höchste Gut des Menschen*, stagetoc'h e vezer ouzh ar c'hroc'hen eget ouzh ar roched ; *die Absurdität des Lebens, die Sinnlosigkeit des Lebens*, anster ar vuhez g. ; *nach dem Leben gemalt*, livet diouzh an traoù o-unan ; *zum Leben zu wenig, zum Sterben zu viel haben*, [etre marv ha bev e vez ret derc'hel da vont] na gaout nemet a-walc'h da vevañ disterik, ober moan wadegenn, ober gwadegenn voan da goan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, bezañ treutik-eston ar geusterenn gant an-unan, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, chaokat mizer, fritañ mizer gant paourentez, fritañ mizer, fritañ paourentez, fritañ laou, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, duañ anezhi, jastrañ gant an dienez, ober ur bevañ bihan, mont d'ar jol vihan, justinañ, c'hoari gant glac'harig, hersal mizer, hersal e vizer, stlejañ an diaoul dre e lost, bevañ-bevaik, bevañ-bevaik-bevetez, bevañ truilh, krakvevañ, bevata, darnvevañ, bevañ moan, bevañ togn, bitañ, lainañ, treuzvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, kaout bec'h o lakaat an daou benn da skoulmañ, kaout gwe o skoulmañ ganti, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan ; *mein Vater dachte, er würde nun zu wenig zum Leben haben*, kavout a rae da'm zad e vije market e vara dezhañ ; *ein geregeltes Leben führen*, ren ur vuhez renket mat, ren ur vuhez plaen ha reoliet mat, ren ur vuhez reizhet mat, kundu ur vuhez reizhet mat ; *ein genügsames Leben führen*, ren ur vuhez reizhet mat ; *ein strenges Leben führen*, ren ur vuhez strizh ; *ein untadeliges Leben führen*, ren ur vuhez skouerius ; *ein klösterliches Leben führen*, ren ur vuhez a vanac'h, ren ur vuhez a leanez ; *ein sündhaftes Leben führen*, bevañ er pec'hed ; *ein flottes Leben führen*, ober trein, bezañ frank an traoù gant an-unan, kas e vuhez war don (war an ton bras), ober ritenn, na sec'hañ e fri gant delioù kaol, ober brasoni, ober anezhi, c'hoari anezhi, c'hoarigaerat, ober landigedon, kas an ton, kas anezhi, ober bourrapltd, bezañ ebat e zoare, bevañ kaer, bezañ brav e zoare, derc'hel tinell gaer ; *ein lustiges Leben führen*, mont da-heul an ebatoù, ren ur vuhez diroll, kas bourrusted, ober bourrapl, ober bourrapltd, redek war-lerc'h an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, riotal, roulat, roulañ, roulat an ebatoù, ebatñ, bezañ ebat e zoare, bevañ kaer, bezañ brav e zoare, ober anezhi, bezañ atav o kas warnezi, kas an ton, kas anezhi, kas ur vuhez diroll, bevañ gant kadañs, c'hoari anezhi, c'hoarigaerat, ober landigedon, riboulat, bezañ atav e godin, furikat, breskenn, c'hoari las, ober bos ; *ein liederliches Leben führen, ein Lotterleben führen*, ren gwall vuhez, gwallvevañ, ren ur vuhez diroll ha didailh, punañ ur fall vuhez, ren ur vuhez distres, ren ur vuhez disuj, ren ur vuhez fall, ren e vuhez en un doare dibreder, en em reiñ d'an holl zizurzhiou, lezel kabestr gant e dechoù fall, en em reiñ d'an ebatoù dizurzhiou, em reiñ d'an diroll, bevañ en diroll, bezañ egaret gant ar blijadurezh fall, mont da heul an ebatoù, redek war-lerc'h an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, kas ur vuhez diroll ha didailh, kas ur vuhez fall,

kas ur vuhez distres, hailhoniñ, reilhennat, diskolpañ, ribodal, gwallgunduiñ, kunduiñ ur vuhez direol, bambochal, c'hoari buhez fall, riboulat, bezañ atav e godin, furikat, riotal, roulat, breskenn, pitaouat, en em reiñ d'an direizh, ren ur vuhez direol, ren ur vuhez direizh, en em reiñ d'ar bambocherezh, tremen e vuhez en direizh ar vrasañ, ober e bezh fall, bevañ en e roll, ober follentezioù ; *jemandes Leben teilen*, bevañ e-ser u.b., bevañ e kompagnunezh u.b., bevañ e kavandenn u.b., bevañ e kenseurtiz u.b., P. bezañ stropet gant u.b. ; *er führt ein tolles Leben*, alies e vez gouel gantañ ; *ein müßiges Leben führen*, bevañ en arouaregezh, bezañ kouezhet en arouaregezh ha lizidanted, em leuskel da lourtaat en un arouaregezh lor, tremen e vuhez o tidalvoudekaat, ren ur vuhez landreant, morzañ en didalvoudegezh, bevañ di labour, en em zorloñ, bezañ vak war an-unan (Gregor), chom vak, lardañ diegi, na ober nemet treiñ mein da sec'hañ, na c'houzout nemet strakal brulu, bezañ atav vak warnezi, bezañ un den arouarek ; *ein bemitteltes Leben führen*, bevañ aes, kaout aez, bevañ en e aez ; *ein karges Leben führen*, bevañ en dioudered, bevañ moan, bevañ togn, bevañ truilh, malañ munut, bevañ treut, ober ur bevañ bihan, bevañ-bevaik, mont d'ar jol vihan, justinañ ; *hartes Leben, schweres Leben*, bevañ start g., bevañ kalet g., bevañ tenn b. ; *ein hartes Leben führen, ein schweres Leben führen*, kaout ur bevañ diaes, na vezañ ebat e zoare ; *Arbeitsleben, Berufsleben, Erwerbsleben*, buhez vicherel b., buhez oberiant b. ; *ein arbeitsames Leben, ein arbeitsreiches Leben*, ur vuhez a labour b., ur vuhezziad labour b. ; *er hat ein hartes arbeitsames Leben geführt*, hennezh a zo bet foulet (foulmac'het) a-walc'h, hennezh a zo bet pounner a-walc'h e vuhez ; *ein bescheidenes Leben führen*, bevañ dilorc'h, bevañ izelek ; *sie mussten ein hartes Leben führen*, o buhez a oa poanius-bras, konduet o doa ur vuhez gwall galet ; *das Leben ist hart, das Leben ist schwer, das Leben ist schwierig, das Leben ist beschwerlich*, kalet eo bevañ, start eo bevañ, start eo ar vuhez, pounner eo ar vuhez, tenn eo warnomp, ar bevañ a zo tenn ; *früher war das Leben härter, früher war das Leben schwerer, früher war das Leben schwieriger, früher war das Leben beschwerlicher*, gwechall e oa fall ar bed ; *das städtische Leben*, mod kêr g., modoù kêr ls., gizioù kêr ls., ar vuhez e kêr b. ; *ein Doppelleben führen*, ren div vuhez ; *sein Leben verpfuschen*, kalkennañ e vuhez, gwatalañ e vuhez, foeltrañ e vuhez ; *ein verpfushtes Leben, ein verpatztes Leben*, ur vuhez foeltret b., ur vuhez c'hwitet b., ur vuhez koc'honet b. ; *sein Leben fristen*, bevañ moan (tog, en ezhomm, fall), gweañ (ruzañ, duañ) anezhi, bevegenniñ, bivigenniñ, bevhilgenniñ, c'hoari gant glac'harig, hersal mizer, hersal e vizer, stlejañ an diaoul dre e lost, chaokat mizer, fritañ mizer gant paourentez, fritañ mizer, fritañ paourentez, ober ur bevañ disterik, ober ur bevañ bihan, mont d'ar jol vihan, justinañ, bezañ treut an traoù gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berrek an traoù gant an-unan, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, bevañ-bevaik, bevañ-bevaik-bevetez, bevañ truilh, duañ gant ar vizer, punec'hiñ, kaout bec'h o lakaat an daou benn da skoulmañ, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, krakvevañ, bevata, bitañ, lainañ, treuzvevañ, darnvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er

baourentez vras, ren ur vuhez treut, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan, reuziñ ; *sein Weg im Leben*, e dreuz er vuhez g. ; *sein einziges Ziel im Leben*, pal nemetañ e vuhez g. ; *er hat aus seinem Leben etwas gemacht*, graet en deus brav e dreuz er vuhez, graet en deus brav e dreuziad dre ar vuhez, graet en deus brav e dreuziad dre ar bed ; *sein Leben zu Ende führen*, echuiñ e vuhez ; *er macht sich das Leben nicht schwer*, ne ra na mik na man a netra, ne ra forzh a netra, gwall zibreder eo, hennezh a zo un den a foeltr forzh, ne rafe ket ur c'hrogad, ne rafe ket ur c'hraf, ne rafe ket an disterañ kraf, ne ra ket ur fulenn war ar plaen, ne ra glad, ne ra taol ebet, hennezh a vez oc'h ober mann a-hed an deiz, kemer a ra ar vuhez eus an tu mat, ne ra mann gant e gorf, ne ra ket biloù, ne drikamard ket e voulienn, ne gemer ket merfeti, ne gemer ket charre gant ar bed en-dro dezhañ ; *jemandem das Leben vergällen*, *jemandem das Leben versauern*, terriñ e vuhez d'u.b., mazaouiñ e vuhez d'u.b., ober ur vuhez poanius-meurbet d'u.b., uzañ e vuhez d'u.b., ampoezoniñ e vuhez d'u.b., ober buhez d'u.b., ober gwall vuhez d'u.b., bezañ bepred war buhez u.b., trempañ d'u.b. eus toull ar berv, na ehanañ d'ober mizer d'u.b., reiñ dibun d'u.b., ober vil d'u.b., ober gwallamzer d'u.b., ober charre d'u.b., ober buhezioù d'u.b., lakaat kalet d'u.b., dismantrañ spered u.b., reiñ trenk ha c'hwerv d'u.b., tregasiñ (eogiñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, trabasiñ, trevelliñ) u.b., reiñ tregas (degas soursi) d'u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., diharpañ u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober grimoù d'u.b., degas fleuskeur d'u.b., reiñ fred d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., teuler bec'h gant u.b., bezañ ur bern charterezh gant an-unan, daoubenniñ u.b., iferniñ gant u.b., iferniñ u.b. ; *sie vergällt mir das Leben*, *sie versauert mir das Leben*, *sie macht mir das Leben sauer*, reuz am bez ganti, honnezh a zo un tourmant bevañ ganti, honnezh a ra he gwalc'h a boan din, honnezh a zo ur groaz pounner, honnezh a zo ur gwir bistri evidon, ur pezh hek a zo anezhi, honnezh a zo ur poezon, honnezh a zo diaes-meurbet da gunduiñ, diaes-meurbet eo ober diouti, diaes spontus eo tremen diouti, honnezh a zo un ifernite bevañ ganti, honnezh a zo ur reuz enni, ur binijenn eo bezañ en he c'hichen, un binijenn eo bevañ ganti, un uz eo bevañ ganti, honnezh a zo un debr-spered, honnezh a zo un ifern a blac'h, ne'm eus ket va bev ganti, ne'm eus ket va buhez ganti, ne'm eus ket bihan labour ganti, honnezh a ra charre din, honnezh a ra buhezioù din, honnezh a ra gwallamzer din, ur brav n'eo ket bevañ gant honnezh ; *jemandem das Leben ruinieren*, *jemandem das Leben vermiesen*, mazaouiñ buhez u.b., ober charre d'u.b., ober buhezioù d'u.b. ; *ich fühle mein Leben dahinschwinden*, santout a ran va buhez o tec'hel diouzhin a-sil-kaer ; *mein Leben neigt sich seinem Ende zu*, echuet eo va amzer, graet eo va zro ganin, o finvezhañ emañ, aet on betek ar mouch, o echuiñ emañ va remzi war an tamm douar-mañ ; *sein Leben verkürzen*, berraat e vuhez, berraat e oad, berraat e zeizioù ; *sein Leben um mehrere Jahre verkürzen*, berraat e vuhez eus meur a vloavezh ; *jemandes Leben verlängern*, astenn buhez u.b. ; *er nimmt das Leben so, wie es kommt*, bevañ a ra kontant evel m'emañ ; *das Leben nahm wieder seinen gleichförmigen Lauf*, ar vuhez a stagas adarre da vont evel boaz ; *das Leben muss trotz Trauer und Schmerz weitergehen*, etre marv ha bev e vez ret derc'hel da vont ; *sein Werk hat sein Leben überdauert*, padout a ra en e oberennoù ; *eine Frau in der Blüte ihres Lebens*, ur vaouez en he bleuñv b., ur vaouez en he bleuñvenn b., ur vaouez en he boked b., ur vaouez e bog he c'hened b., ur vaouez en he gwellañ oad ; *in der Blüte des Lebens*, e-kreiz e vent, e bleuñv e vrud, en e vourdilhon, e-

kreiz e vourdilhon, en e wellañ oad, e-kreiz e vrud, e-kreiz e oad, e-kreiz e yec'hed, en e vrud, e barr e vrud, e brud e oad, e-kreiz e ampartiz, en e oad flour / e barr e oad / e-kreiz an oad / yaouank-flour (Gregor), en e voked, en e vleuñv, en e amzer wellañ, en e amzer gaerañ, e barr e nerzh, war ar barr, e kreñv e vrud, e kreñv e nerzh ; *in der Blüte des Lebens sterben*, bezañ diskaret en e vleuñv ; *die Zeit vergeht und das Leben verrinnt zum Tod*, tremen a ra an amzer hag ar vuhez a ziverr, dont a ra an amzer hag ar vuhez a ziverr ; *er hat es schwer im Leben*, hennezh en deus e damm planedenn, trist eo e blanedenn, hennezh a zo bounezhet a zisplijadurioù, n'eo ket ebat e vuhez ; *der Mensch hat es schwer im Leben*, o, va Doue ! nag a boan ha mervel goude ! ; *das Leben war angenehm und süß, schön war das Leben !* kaer e oa ar bed ! brav e oa bevañ ! brav e oa ar bed ! ; *sich (dat.) das Leben angenehm machen*, en em vignoniñ, en em vitoniñ ; *sich (dat.) das Leben angenehmer gestalten*, bourrusaat e vuhez, lakaat aezamant en e vuhez ; *ein angenehmes Leben führen*, ren ur vuhez sasun ; *das würde mir das Leben erleichtern*, ebatoc'h e vefe va doare ; *die Anschaffung einer Waschmaschine hat ihr das Leben erleichtert*, kavet he doa kerse war vat abaoe m'he doa prenet ur walc'herez, kerse war vat a oa ganti bezañ prenet ur walc'herez, kerse war vat a oa eviti bezañ prenet ur walc'herez, kavet he doa gras bezañ prenet ur walc'herez, kavet he doa gratis bout prenet ur walc'herez, gras e oa dezhi bezañ prenet ur walc'herez, da e oa ganti abaoe m'he doa prenet ur walc'herez, ar walc'herez he doa prenet he doa lakaet aezamant en he buhez, ar walc'herez he doa prenet a oa bet un disamm kaer eviti, un distaol poan e oa bet eviti ar walc'herez he doa prenet, bourrusaat he doa he buhez o prenañ ar walc'herez-se ; *für mein Leben gern*, dreist pep tra, muioch eget n'eus forzh petra ; *ich esse für mein Leben gern Austern*, n'eus netra a gement a c'hoarzh ouzhin evel an istr, pitouilh on war an istr, latous on gant an istr, her on war an istr, ruz on war an istr, taer on war an istr, sot on gant istr, tik on gant an istr, ur gwall zebrer istr a zo ac'hanon, me a zo ur gwall baotr war an istr, kreñv on war an istr, pitouilh a ran pa vez istr, bourrañ a ran bras debriñ istr, pa vez tu din e skoan war an istr, ur c'hrog bras am eus ouzh an istr, gwrac'h on da zebrñ istr, gwrac'h on gant an istr, me a zo paotr an istr, pa vez istr e pegan warno ; *er isst für sein Leben gern Crêpes*, ur c'hampoueshaer a zo anezhañ, hemañ 'zo paotr ar c'hampouezh, ur bleiz krampouezh eo, un debrer mat a krampouezh eo, hennezh a oar pakañ krampouezh ; *er trinkt für sein Leben gern Kaffee*, un toull kafe a zo anezhañ, hemañ 'zo paotr ar c'hafe, ur bleiz kafe eo, un ever mat a gafe eo ; *er isst für sein Leben gern Suppe*, ur soubenner (ur sac'h-soubenn, un toull soubenn) a zo anezhañ, hemañ 'zo paotr ar soubenn, ur bleiz soubenn eo ; [relij.] *ein heilbringendes Leben führen*, ren ur vuhez silvidik ; *das Leben in der Vereinigung mit Gott*, ar vuhez unvanus b. ; *das Leben im Jenseits*, ar vuhez all b., ar vuhez arall b. ; *das Leben der Heiligen Gottes*, buhez ar sent b. ; *das Brot des Lebens*, ar bara buhezek g.

2. buhez b., birvilh g., mesk g., startijenn b., kasentez b., begon g., fringantiz b., lusk g., hej ha prez, dever g., charre g., lavig g., kabal b., kas-digas g./b., kas g./b., fourgas g., monedone g., loc'h ha morloc'h, galoupadeg b., firbouch g., birvilh g., gfil g. ; *dieses Kind hat viel Leben*, leun a vuhez eo ar bugel-se, bevek eo ar bugel-se, ar bugel-se a zo mesk ennañ, divorfil eo ar bugel-se, startijenn a vez gant ar bugel-se, ar bugel-se a zo bev ar gwad en e wazhied, deltu a vez gant ar bugel-se, fich-fich eo ar bugel-se, forzh voutant eo ar bugel-se, holen kras a zo en e revr d'ar bugel-se, ar bugel-se a zo poazh a revr, ar bugel-se ne bad neblec'h, ar bugel-se ne bad e revr e nep lec'h,

ar bugel-se ne bad e revr neblec'h, brezik-brezek eo ar bugel-se, ur Yann vreskenner (ur Yann ar fred) a zo eus ar bugel-se, ar bugel-se a zo leun a fistilh gantañ, gwad bev a zo e korf ar bugel-se, ar bugel-se ne ra nemet lavigat, lavig a zo er bugel-se, ar bugel-se a zo war orjal, riboul-diriboul e vez atav, ar bugel-se ne ra nemet kas-degas, emañ atav war voulj, emañ atav war lusk, emañ atav mont-dont, atav e vez mont-dont, emañ atav lec'h-lec'h, bev-buhez eo ar bugel-se, bev-buhezek (bev-kann, bev-kel) eo ar bugel-se, fiñv-difiñv eo ar bugel-se, fiñv-fiñv eo ar bugel-se, loc'h-loc'h eo ar bugel-se, hennezh a zo ur reder-e-doull, hennezh a zo ur fich-e-doull anezhañ ; *das gesellschaftliche Leben, das soziale Leben*, ar vuhez kevredigezhel b., ar gedvuhez b., an darempredoù kevredigezhel ls. ; P. ar vuhez sokial b. ; *das spirituelle Leben und das materielle Leben*, ar vuhez speredel hag ar vuhez danvezel ; *auf dem Jahrmarkt herrscht fröhliches Leben und Treiben*, er foar 'z eus buhez ha fiñv, birvilh (mesk, kabal ha fourgas, hej ha prez, lavig, kas-digas, kas, fifil, loc'h ha morloc'h, ur c'haloupadeg, firbouch, dever, charre) a zo er foar ; *das Pariser Leben*, buhez Pariz b. ; *das Leben und Treiben auf der Straße*, ar birvilh war ar straed g., ar mesk war ar straed g., an hej hag ar prez war ar straed, an dever war ar straed g., ar charre war ar straed g., al lavig war ar straed g., ar c'has-digas war ar straed g., ar fourgas war ar straed g., kabal ha fourgas ar straed, ar monedone war ar straed g., al loc'h hag ar morloc'h war ar straed, ar firbouch war ar straed g., ar fifil war ar straed g., ar vuhez hag ar fiñv war ar straed, ar marvailhoù war ar straed ls. ; P. *der weiß Leben in die Bude zu bringen*, hennezh a zo ur c'hwil ma ne vez ket gwelet nemeur, hennezh a zo ur c'hwil da gas an ton, hennezh a zo ur c'hwil da gas an traoù en-dro, hennezh a zo ur pabor da farsal, hennezh a zo ur c'hwil da lakaat bourraplited (da lakaat bourrapl), hennezh a oar lakaat fiñv en-dro dezhañ ; *einen Untersuchungsausschuss ins Leben rufen*, krouiñ ur c'hengor enklask ; *eine kulturelle Bewegung ins Leben rufen*, krouiñ ul luskad sevenadurel, lakaat loc'h en ul luskad sevenadurel, reiñ ar brall d'ul luskad sevenadurel ; *in etwas (ak.) Leben bringen*, buhezekaad udb, bevaat udb, buhezañ udb, bividikaad udb, birvidikaad udb, lakaat buhez en udb, lakaat berv en udb, lakaat herr en udb, lakaat lusk en udb, lakaat fiñv en udb, reiñ buhez d'udb, luskañ udb, reiñ lusk d'udb, reiñ fiñv d'udb, reiñ berv d'udb, reiñ herr d'udb, reiñ buhez d'udb, sartaat udb, sederaat udb, broudañ udb, atizañ udb, nerzhekaad udb, enaouiñ udb, reiñ startijenn d'udb, reiñ begon d'udb, lakaat fiñv ha berv en udb, lakaat buhez ha berv en udb ; [dre skeud.] *in dieser Schilderung ist viel Leben*, buhezek-kenañ eo an danevell-se.

3. [bev.] beved g. ; *das Leben erforschen*, studiañ ar beved.

lebend ag. : 1. bev ; *lebendes Wesen, lebender Organismus*, boud-bev g., bevedeg g. [liester bevedegoù], buhezeg g. [liester buhezeged], bev g. [liester bevien], bevadenn b. ; *im Meer lebende Tierart*, spesad morat g. ; *lebende Materie*, danvez bev g., tra vev g. ; [loen.] *lebendes Fossil*, fosil bev g., spesad pankronek g. ; [relij.] *der lebende Gott*, an Doue bev g. ; 2. [labour-douar] *lebendes Inventar*, chatal bev g. ; 3. [louza.] *lebende Hecke*, garzh vev b., kae bev g., treilh b. ; *lebende Blumen*, bleunioù gwirion ls., bleunioù natur ls. ; 4. [dre skeud.] *lebende Sprache*, yezh vev b. ; 5. o vevañ ; *in Freiheit lebende Tiere*, loened en o frankiz ls.

Adv. : bev, ent bev, ez vev ; *lebend zurückkehren*, dont bev en-dro ; *lebend fangen*, tapout ent bev ; *ein Tier lebend verschlingen*, floupañ ul loen kriz-bev (kriz-poazh, kriz-past).

Lebende(r) ag.k. g./b. : bev g. ; *die Lebenden*, ar re vev ls., an dud vev ls. ; *die Lebenden und die Toten*, ar re vev hag ar re

varv ; *die Toten sowohl als auch die Lebenden, Tote sowie Lebende*, ken marv, ken bev ; [gwir] *Schenkung unter Lebenden*, donezon etre tud vev g.

Lebende(s) ag.k. n. : *das Lebende*, ar beved g., ar bev g.

Lebendfisch g. (-es,-e) : [kegin.] pesk bev g., pesked bev ls.

lebendgebärend ag. : [loen.] bevc'haner, plogus.

Lebendgewicht n. (-es) : pouez ent bev g.

lebendig ag. : 1. bev, bevus, buhez ennañ ; *lebendiges Wesen*, boud-bev g., buhezeg g., bev g. [liester bevien], bevadenn b. ; *mehr tot als lebendig*, damvarv, peuzvarv, hanter varv / heñveloc'h ouzh un den marv eget ouzh un den bev (Gregor), etre bev ha marv, etre ar bev hag ar marv ; [jahin] *bei lebendigem Leibe verbrannt werden*, bezañ losket ent bev, bezañ lakaet da leskiñ ent bev, bezañ tanlazhet, bezañ lazhet dre an tan ; [gwallzarvoud] *bei lebendigem Leibe verbrennen*, leskiñ ent bev, mervel devet ; *die Gefangenen verbrannten bei lebendigem Leibe*, losket (devet) e voe ar brizonidi ent bev (ent-bev-buhez, bev-buhezek), ar brizonidi a varvas devet ; *ein Tier bei lebendigem Leib verspeisen*, debriñ ul loen kriz-bev (kriz-poazh, kriz-past) ; *ihm wurde bei lebendigem Leibe die Haut abgezogen*, bez' e voe diskroc'henet ent bev ; *lebendig enthäutet werden, lebendig gehäutet werden, lebendig geschunden werden*, bezañ diskroc'henet ent bev ; *lebendig werden*, buhezekaad, birvidikaad, bevaat, dont buhez en an-unan ; *wieder lebendig werden*, bevaat, adkavout ar vuhez, adsevel, dont e buhez en-dro, dasorc'hiñ, sevel a varv da vev, bezañ degaset buhez (ar vuhez) en-dro en an-unan, distreiñ a varv da vev / bezañ tennet eus krabanoù an Ankoù (Gregor) ; *er sieht aus wie der lebendige Tod*, ken distruj hag un den marv eo, evel un ankoù eo, hennezh zo kastiz evel an Ankoù, hennezh a zo treut evel an Ankoù, hennezh a zo treut evel un ankoù, treut eo evel ar marv, treut-marv eo, n'eus mui nemet ur spes anezhañ, disec'het eo evel ur spes, treut-gagn eo, treut evel ur c'hagn eo, un tammig parich stignet war ur sac'had eskern a ya d'ober anezhañ (Gregor), n'eus nemet ar spes anezhañ, dismantr eo evel ur spes, aet eo da relegenn, ur sac'h eskern 'zo anezhañ, nend eus nemet ur sac'had eskern anezhañ, hennezh a zo sec'h evel un askorn, kastiz eo evel un den prest da vervel, n'eus nemet relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, hennezh n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, evel ur relegoù eo, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, n'eus nemet an askorn anezhañ, evel un askorn (un ankoù) krignet eo, n'eus nemet ar c'hroc'hen war e eskern, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, hennezh a zo treut-eskern (treut-askorn, treut-kign), hennezh a zo hudur da welet, spontañ ar chas a rafe ken treut ez eo, aet eo e gof en e gein, treut eo evel ur gioc'h, treut-gioc'h eo, kras eo evel ur geuneudenn, hennezh n'eo ket tev ar gwenn en e revr, treut ha kastiz eo, treut evel ur vazh-kloved eo, disec'het eo evel ar foenn, hennezh a zo diflaket (treutoc'h eget ur sklisen, treut-ki, treut evel ur c'hant tachoù, treut evel un askell-groc'hen, treut evel ur vazh kloved, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, treut evel ur vazh gwisket), aet eo treut evel ur geuneudenn (ur gioc'h, ur skoul), treut-keuneudenn eo, ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, moan eo evel an drezenn, hennezh n'eus mann outañ, n'eus netra outañ, hennezh a zo ur skrilh, hennezh a zo un dreudasenn, hennezh a zo ur Jakez-Kroc'hen, un eonenn a zo anezhañ.

2. [dre skeud.] bev-buhezek, bev-buhez, bev-bividik, bev-kann, bev-kel, bevek, buhezek, leun a vuhez, bliv, divorfil, birvilh ennañ, bouilhus, bouilh, birvidik, bividik, prim, gardis, gwiv, bagol, bagos, gailhart, bev, blim, gren, frev, divank ; *lebendiger*

Geist, spered lemm (bouilhus, bouilh, birvidik, prim) g. ; *eine lebendige Klasse*, ur c'hlasad bev-buhezek (birvilh ennañ, mesk ennañ, divorfil) g.

3. lebendige Hecke, garzh vev b., kae bev g., treilh b.

4. [fizik] lebendige Kraft, gremm fiñvel g.

5. [merdead.] das lebendige Werk eines Schiffes, ar vourzhell izel b., an isflod g., ar garenn b., kof al lestr g.

6. [relij.] ein lebendiger Glaube, ur feiz vev b. ; *der lebendige Gott*, an Doue bev g.

7. [prizioù, kenwerzh] es vom Lebendigen nehmen, ober lamm-chouk-e-benn, bezañ an hanter re ger.

Adv. : bev, ent bev, ez vev ; *tot oder lebendig*, ez varv pe ez vev, e bev pe e marv, ent bev pe ent marv, bev pe varv, ken marv ken bev ; *lebendig begraben*, douaret (beziat) ent bev, kufunet ez vev, douaret bev-buhezek ; *lebendig fangen*, tapout ent bev ; *lebendig machend*, bividik ; *ein Tier lebendig auffressen*, floupañ ul loen kriz-bev (kriz-poazh, kriz-past).

Lebendige(s) ag.k. n. : *das Lebendige*, ar beved g., ar bev g.

Lebendigkeit b. (-) : bevder g., bevded b., bividigezh b., bevidigezh b., bev g., berv g., bouilher g., bouilhed b., gardisted b., gardister g., gwivded b., gwivder g., monedusted b., moneduster g., primder g., primded b. ; [relij.] *die Lebendigkeit seines Glaubens*, bevder e feiz g.

Lebens- : buhezel, ... buhez, ... ar vuhez, ... bevañ.

Lebensabend g. (-s,-e) : [barzh.] kozhni b., kozhentez b., kuzh-heol ar vuhez g., abardaez ar vuhez g., goañv ar vuhez g., diskaroad g., diskar an oad g. ; *ein schöner Lebensabend*, ur gozhni vrav b. ; *an seinem Lebensabend*, da guzh-heol e vuhez, war abardaez e vuhez, diouzh abardaez e vuhez, e goañv e vuhez, war an diwezhad, war an diwezhadoù, diouzh an diwezhadoù, e dibenn e vuhez, e termen e vuhez, pa oa war an distro, pa oa war an diskar, pa oa war an dichal, pa oa war an tu diskar ; *seinen Lebensabend auf dem Land verbringen*, finvezhañ e vuhez war ar maez, echuiñ e vuhez war ar maez, gourfennañ e vuhez war ar maez, finisañ ar peurrest eus e amzer war ar maez, finisañ an nemorant eus e amzer war ar maez, tremen an nemorant eus e vuhez war ar maez ; *er kehrte aufs Land zurück, um dort seinen Lebensabend zu verbringen*, distreiñ a reas war ar maez da beurdremen e amzer.

Lebensabriss g. (-es,-e) : buhezskrid berr-ha-berr g., red-buhez berr-ha-berr g.

Lebensabschnitt g. (-s,-e) : maread buhez g., prantad buhez g.

Lebensalter n. (-s) : oad g., hoal g. ; *zweites Lebensalter*, eilvet oad g., eilvet hoal g.

Lebensanschauung b. (-,-en) : mennoziadur ar vuhez g., meizadur ar vuhez g., doare da veizañ ar vuhez g., pennaenn a vuhezegezh b.

Lebensart b. (-,-en) : stil bevañ g., bividigezh b., bevidigezh b., buhezegezh b., emzalc'h g., doare da ren e vuhez g., mod bevañ g., sevended b., feson b., stuzioù ls., stuziadur g., stuzegezh b., doare bevañ g., bevañ g. ; *er hat keine Lebensart*, ur ploukez a zo anezhañ, n'eo ket gwall seven, n'eo ket savet mat, n'eo ket bet desavet mat, ne oar ket en em zerc'hel gant doare, doareet fall eo, n'en deus stumm ebet, stummet fall eo, desavet fall eo bet, gros eo e grouer, boull eo e grouer, ur paotr didailh a zo anezhañ.

Lebensatem g. (-s) : c'hwezh ar vuhez g., c'hwezhadenn a vuhez g.

Lebensauffassung b. (-,-en) : mennoziadur ar vuhez g., meizadur ar vuhez g., doare da veizañ ar vuhez g., pennaenn a vuhezegezh b.

Lebensaufgabe b. (-,-n) : amkan er vuhez g., finvezh er vuhez b., pal er vuhez g.

Lebensbahn b. (-,-en) : red-micher g., red-buhez g.

Lebensbaum g. (-s,-bäume) : **1.** [louza.] sedrez str., tua str. ; **2.** [barzh., relij.] gwezenn ar vuhez b.

Lebensbedingungen ls. : bividigezh b., bevidigezh b., aozioù bevañ ls., stuz bevañ g. ; *die schlechten Lebensbedingungen*, ar bevañ fall g. ; *bessere Lebensbedingungen fördern*, gwellaat an aozioù bevañ ; *unsere Lebensbedingungen haben sich grundsätzlich verändert*, tout kement tra a zo bet cheñchet en hor bividigezh, cheñchamantoù bras a zo bet en hor bividigezh, cheñchet eo an traoù 'vat ! bez ez eus kemm er gizioù ! pebezh cheñchamantoù a vuhez ! deuet ez eus cheñchamant en doare bevañ an dud ! deuet ez eus kemm war doareoù bevañ an dud ! deuet ez eus kemm bras e doareoù ar bed ! pebezh nevezadur a zo en amzer-vremañ e-keñver gwechall ! aet eo ar bed en-dro ! aet eo ar bed war-raok ! aet eo an traoù tu evit tu ! ; *in einer Stadt gesündere Lebensbedingungen fördern*, yac'husaat ur gêr ; *die Lebensbedingungen des Menschen*, aoz mab-den g./b., aoz an denien g./b. ; *von Tag zu Tag verschlimmern sich unsere Lebensbedingungen*, ar vuhez a ya war c'harvaat bemdez.

lebensbedrohend ag. / **lebensbedrohlich** ag. : risklus evit ar vuhez, arvarus evit ar vuhez, dañjerus evit ar vuhez, grizias, tu pe du ; *eine lebensbedrohende Krankheit*, ur c'hleñved tu pe du g., ur c'hleñved grizias g. ; *er befindet sich in einer akuten lebensbedrohlichen Situation*, emañ e vuhez en arvar ; *das würde ihn in eine lebensbedrohliche Situation bringen*, lakaat a rafe kement-se e vuhez en arvar.

Lebensbedürfnisse ls. : traoù bonvevel ls., traoù hollret d'ar vevañ ls., traoù ret-holl d'ar vevañ ls., traoù ret-holl o c'haout evit bevañ ls., traoù buhezvir ls., traoù bevret ls.

Lebensbeschreibung b. (-,-en) : buhezskrid g., taolennadur ar red-buhez g.

Lebensbild n. (-s,-er) : buhezskrid berr-ha-berr g., red-buhez berr-ha-berr g.

Lebensbrunnen g. (-s,-) : feunteun a vuhez b., feunteun ar yaouankiz b.

Lebensdauer b. (-) : remzi g., remz g., hoal g., hoali g., pad ar vuhez g., padelezh ar vuhez b. ; *lange Lebensdauer*, hiraudelezh b., hirhoal g., hir hoal g., remzi hir g. ; *auf Lebensdauer*, a-hed-buhez, a-hed e vuhez, e vuhez-pad.

Lebensdrang g. (-s) : an egar bevañ g., ar c'hoant bevañ g., an araj bevañ g., youl bevañ b., lañs bevel g., luzad a vuhez g., poulzad a vuhez g., doug-natur da zifenn e vuhez g.

Lebenselixier n. (-s,-e) : dour a vuhez g.

Lebensende n. (-s) : dibenn ar vuhez g., termen ar vuhez g., fin ar vuhez b., finvezh b., diwezh ar vuhez g., diwezh g. ; *bis an sein Lebensende*, betek termen e vuhez, betek e varv, an nemorant eus e vuhez, ar peurrest eus e vuhez, ar rest eus e amzer, betek e gozhni diwezhañ ; *bis an unser Lebensende werden wir arm bleiben*, paour e vimp ar rest eus hon amzer ; *an seinem Lebensende, um sein Lebensende*, war e ziwezhad, war e ziwezhadoù, diouzh e ziwezhadoù, e dibenn e vuhez, e termen e vuhez, pa oa war an distro, pa oa war an diskar, pa oa war an dichal, pa oa war an tu diskar.

Lebenserfahrung b. (-,-en) : buhezadur g., buhezañ g., buhezad b., anaoudegezh-prenet b., skiant-prenañ dastumet er vuhez b., skiant-prenet dastumet er vuhez b., skiant-pren dastumet er vuhez b., skiant-desket dastumet er vuhez b., chem dastumet er vuhez g., chemet dastumet er vuhez g.

lebenserhaltend ag. : ... a zalc'h bev ; *lebenserhaltende Maßnahmen um jeden Preis*, arloup yac'hadel g.

Lebenserhaltung b. (-) : kendalc'h ar vuhez g. ; *Lebenserhaltung um jeden Preis*, arloup yac'hadel g.

Lebenserinnerungen ls. : eñvorennoù ls.

Lebenserwartung b. (-, -en) : hoali g., remzi g., hoalegezh b., spi bevañ g. ; *durchschnittliche Lebenserwartung*, hoali keitat g., hoalegezh keitat b., pad keitat ar vuhez g., padelezh keitat ar vuhez b. ; *Alkoholsucht verkürzt die Lebenserwartung*, ar vezventi a verra ar vuhez, ar vezventi a ziverr an oad, ar vezventi a ziverr an deizioù.

Lebensfaden g. (-s) : neudenn ar vuhez b., dibun ar vuhez g., gwiadenn ar vuhez b., steudenn ar vuhez b. ; *mein Lebensfaden*, neudenn va buhez b., steudenn va buhez b., dibun va buhez g., gwiadenn va buhez b. ; *den Lebensfaden durchschneiden, den Lebensfaden durchtrennen*, troc'hañ neudenn ar vuhez ; *mit seiner Sense schnitt das Todesgespenst den Lebensfaden durch*, gant e falc'h e troc'has an Ankoù neudenn ar vuhez.

lebensfähig ag. : bevus, bevidik ; *ihr Kind war nicht lebensfähig*, he bugel ne oa ket bevus.

Lebensfähigkeit b. (-) : bevusted b., bevuster g.

lebensfeindlich ag. : divevus ; *lebensfeindliches Milieu*, metoù divevus g.

Lebensform b. (-, -en) : 1. bividigezh b., bevidigezh b., buhezegezh b., emzalc'h g., doare da ren e vuhez g., mod bevañ g., bevañ g. ; 2. [bev.] furn vuhez b., doare buhez g.

Lebensfrage b. (-, -n) : afer bouezus a vuhez pe a varv g. ; *das ist ja eine Lebensfrage*, hor buhez a zo e-barzh, aze ez eus peadra da dapout e varv, riskl a goll e vuhez a zo, mall-buhez a zo.

lebensfremd ag. : 1. ... na oar ardremez da netra, ... na anavez ket ar vuhez ; 2. diazas, amgevredigezhel, ... en devez poan evit azaat ouzh ar vuhez er gevredigezh.

Lebensfreude b. (-) / **Lebensfreudigkeit** b. (-) : drantz b., gwivded b., drevded b., drevder g., drevdigezh b., gardisted b., gardister g., jourdoul g., startijenn b., kasentez b., fringantiz b., lusk g., begon g., lañs g. ; *der Frühling bringt Lebensfreude in die Natur*, gaeaat a ra an nevezamzer ar maezioù, sederaat a ra an nevezamzer ar maezioù ; *voll Lebenslust sein, von Lebensfreude übersprudeln, vor Lebensfreude übersprudeln*, birviñ gant ar vuhez a zo en an-unan, bezañ leun a startijenn.

lebensfroh ag. : drant ha bagol, drant, gwiv, gwiv evel ur c'hant tachou, gwiv evel ul labous, drant evel ul labous, sichant evel heol miz Mae, bliv, sart, seder, drev, leun a startijenn.

Lebensführung b. (-, -en) : bividigezh b., bevidigezh b., buhezegezh b., emzalc'h g., doare da ren e vuhez g., mod bevañ g., doare da gas e vuhez g., kundu b., bevañ g. ; *liederliche Lebensführung, unmoralische Lebensführung, unsittliche Lebensführung*, buhez direol b., buhez dirollet b., buhez diroll b., buhez direizh b., buhez dibollet b., buhez digempenn b., buhez dizordren b., buhez fall b., buhez diroll ha didailh b., doug divuzul da laouenaat e galon g., ebatoù dizurzh ls., valigantiz b., disolited b., libertinaj g., doareoù re zieub ls., doareoù re libr ls., gwallgundu b., gwallvuhez b., droukvuhez b., lor vuhez b., buhez lor b., diroll g., dirollerezh g., dirollamant g., direizh g./b., bordelerezh g., dizurzh g., gastaouerezh g., gasterezh g., oriadezh b., pailhardiezh b., reilhenn b., riboderezh g., roulerezh g., bambocherezh g., buhez digempenn b., frankizoù boufon ls., plijadurezhioù orgedus ls., riblerezh g., follentezioù ls., follezh b., gadalezh b. ; *seine unmoralische Lebensführung ist allgemein bekannt*, gouzout a ra an holl ez eo un den divalav, e lor vuhez (e vuhez lor, e vuhez direol) a zo anavezet gant an holl ; [relij.] *sein Seelenheil durch vorbildliche Lebensführung sichern*, ren ur vuhez silvidik.

Lebensfülle b. (-) : gardisted b., gardister g., bouilhded b., birvidigezh b., startijenn b., begon g., kasentez b., fringantiz b., lusk g., gred g.

Lebensgang g. (-s) : neudenn ar vuhez b., dibun ar vuhez g., gwiadenn ar vuhez b., red ar vuhez g., red-buhez g., red-micher g., curriculum vitæ g.

Lebensgefahr b. (-, -en) : argoll g., taras da goll e vuhez g., dañjer da vervel g., riskl da goll e vuhez g., keal a varv g., mall-buhez g. ; *es besteht Lebensgefahr*, hor buhez a zo e-barzh, aze ez eus peadra da dapout e varv, riskl a goll e vuhez a zo, mall-buhez a zo ; *in Lebensgefahr sein*, bezañ e vuhez e-barzh, bezañ e dañjer e vuhez, bezañ e balañs ar vuhez, bezañ e balañs da vervel, bezañ war var e vuhez, bezañ e-tailh da goll e vuhez, bezañ e-tal da goll e vuhez, bezañ argollet, bezañ dave da vervel, bezañ e riskl e vuhez, bezañ war riskl da goll e vuhez, bezañ e riskl da goll e vuhez, bezañ er riskl a goll e vuhez ; *sich in Lebensgefahr begeben*, risklañ e vuhez, lakaat e vuhez en arvar, lakaat e vuhez war var, lakaat e vuhez en argoll, avanturiñ e vuhez, klask e varv, mont dezhi hep damant d'e vuhez, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vervel, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ lazhet, en em lakaat war riskl (war var) da goll e vuhez, en em lakaat e riskl e vuhez (er riskl a goll e vuhez), en em lakaat e dañjer (e-tailh, e pirilh) da goll e vuhez, mont e gwall (war var, e-tailh) da goll e vuhez, avanturiñ e vuhez ha pep tra / balañsiñ e vuhez (Gregor) ; *bei Lebensgefahr*, ma vez mall-buhez ; *unter Lebensgefahr*, war var da goll e vuhez, war-bouez e vuhez, war var e vuhez.

lebensgefährlich ag. : risklus evit ar vuhez, arvarus evit ar vuhez, dañjerus evit ar vuhez, grizias, tu pe du ; *es ist lebensgefährlich*, aze ez eus peadra da dapout e varv, riskl a goll e vuhez a zo ; *eine lebensgefährliche Krankheit*, ur c'hleñved tu pe du g., ur c'hleñved grizias g.

Lebensgefährte g. (-n, -n) : kile g., keneil g., kenseurt g., mignon a vuhez g., pried g., hanterdiegezh g., kompagnun g., kavandad g. [liester kavandidi].

Lebensgefährtin b. (-, -nen) : mignonez a vuhez b., keneilez b., pried b., hanterdiegezh g., kompagnunez b., kavandadez b., ribodez b., stropenn b., ajolbadenn b., kalkenn b., pried kleiz b., gwreg kleiz b., orgedenn b., maouez b.

Lebensgefühl n. (-s) : doare da welet (da veizañ, da santout) ar vuhez g., santadenn genestezek b., kenesteziezh b.

Lebensgeister ls. : nerzhioù bevedel ls. ; [tro-lavar] *so ein Trank weckt die Lebensgeister*, ur banne a seurt-se a zo hael da galon an den, ur banne a seurt-se a sikour da reiñ lusk d'ar galon (da reiñ lusk da galon an den), ur banne a seurt-se a zegas nerzh deoc'h en-dro (a ro startijenn deoc'h, a ro kalon deoc'h, a ro begon deoc'h, a zegas buhez ennoc'h, a zo mat evit divorediñ ho kwad, a zo mat evit divorediñ ho spered), ur banne a seurt-se a lakfe un askorn torret en e blas.

Lebensgemeinschaft b. (-) : 1. kenvuhez b., kenvevañs b., kenvevañ g., kenvezañs b., kumuniezh a vuhez b. ; *zivilrechtlich geregelte eheähnliche Lebensgemeinschaft*, emglev keodedel a gengred g., EKAG g. ; *eheähnliche Lebensgemeinschaft*, unaniezh frank b., tiegezh bihan g., tiegezhig g., ti bihan g., riboderezh g., serc'herezh g. ; *mit jemandem in einer eheähnlichen Gemeinschaft leben*, bezañ strobet ouzh u.b., serc'hiñ gant u.b., en em strobelliñ gant u.b., ober ti bihan gant u.b., ober tiegezh bihan gant u.b., c'hoari ti bihan gant u.b., ribodal, bezañ ajolbet gant u.b., en em stropañ gant u.b., en em stropañ ouzh u.b., en em rollañ gant u.b., ajolbañ gant u.b. ; 2. [bev.] biokenoz g., bevgant g., bevgantad g.

Lebensgenuss g. (-es) : plijadurezhioù a zegas ar vuhez ls.

Lebensgeschichte b. (-) : 1. neudenn ar vuhez b., dibun ar vuhez g., red ar vuhez g., red-buhez g., red-micher g., curriculum vitæ g. ; 2. buhezskrid g.

Lebensgewohnheiten ls. : arverioù bevañ ls., bividigezh b., bevidigezh b., buhezegezh b., doare-bevañ g., mod bevañ g., stuzioù ls., doare da ren e vuhez g., bevañ g., boazioù ls., boazamantoù ls., kustumoù ls., gizioù ls., plegoù ls.

Lebensgier b. (-) : an egar bevañ g., ar c'hoant bevañ g., an araj bevañ g., ar youl bevañ b., al lañs bevel g.

Lebensgöttin b. (-) : [mojenn.] gwreg an Ankoù b., merc'h an Tonkadur b., Fortuna b.

lebensgroß ag. : en e vent natur, en e spes, ken bras hag en e spes, ken bras ha m'emañ e gwirionez.

Lebensgröße b. (-) : ment wirion b. ; *in Lebensgröße*, en e vent natur ; *in voller Lebensgröße*, kig hag eskern.

Lebensgrundlage b. (-, -n) : tamm micher g., bividigezh b., bevidigezh b., bevañs g., gounidegezh b., traoù ls., danvez g., peadra g. ; *die Lebensgrundlagen*, an araezioù bevañ ls.

Lebenshaltung b. (-, -en) : 1. koust-bevañ g., priz ar bevañ g., koust ar bevañ g. ; 2. bividigezh b., bevidigezh b., aoziou buhez ls., stuz bevañ g., barr bevañ g., rez-bevañs g.

Lebenshaltungsindex g. (-/-es, -e/-indizes) : feuriader ar c'houst-bevañ g., feuriader koust ar bevañ g.

Lebenshaltungskosten ls. : koust-bevañ g., priz ar bevañ g., koust ar bevañ g., dispignoù standur ls., dispignoù boutin ls. ; *hohe Lebenshaltungskosten*, keraouegezh b., keraouez b., kernez b., kerteri b. ; *die Lebenshaltungskosten sind furchtbar hoch gestiegen*, kresket eo priz ar bevañ en un doare spontus, nag a geraouez a zo hiziv war bep tra, nag a gemez a zo hiziv war bep tra, nag a garteri a zo hiziv war bep tra, spontañ a ran gant ar prizioù a vez goulennet bremañ, pep tra a zo aet da ger, kanañ a ra an traoù, an tan a zo war an traoù, sutal a ra ar moc'h ! ; *die Lebenshaltungskosten sinken*, ar bevañ a zistao ; *die Lebenshaltungskosten steigen*, kêroc'h e teu ar bevañ.

Lebenshaltungskosten-Index g. (-/-es, -e/-indizes) : feuriader koust ar bevañ g.

Lebenshauch g. (-s) : c'hwezhadenn vuhez b., aezhenn a vuhez b., strilh buhez g., euflenn vuhez b., tamm buhez g., mouch buhez g.

lebenshungrig ag. : c'hoant bras bevañ ennañ, youl bevañ gantañ, egar bevañ gantañ, araj bevañ gantañ, lañs bevel gantañ.

Lebenshygiene b. (-) : yec'hederezh buhez g. ; *Ratschläge für eine geeignete Ernährung und Lebenshygiene*, kuzulioù yec'hedel-mezhurel ls.

Lebensinhalt g. (-s, -e) : amkan er vuhez g., finvezh er vuhez b., pal er vuhez g., ster ar vuhez g.

Lebensjahr n. (-s, -e) : bloaz g. ; *er starb im dreißigsten Lebensjahr*, marv eo d'e (gant e) dregont vloaz ; *ins fünfzigste Lebensjahr kommen*, dont d'e hanter-kant vloaz, pakañ e hanter-kant vloaz ; *in sein 20. (zwanzigstes) Lebensjahr treten*, bezañ krog (bezañ erru) en e ugent vloaz, pakañ e ugent vloaz ; *in seinem 20. (zwanzigsten) Lebensjahr sein*, bezañ o ren e ugent vloaz ; *von meinem fünfzehnten Lebensjahr an*, ur wech ma oan deuet pemzek vloaz ; *ich habe mir weitere neun Lebensjahre bestellt*, graet em eus lizher nav bloaz adarre ; *seine letzten Lebensjahre*, ar bloavezhioù diwezhañ eus e vuhez ls..

Lebenskampf g. (-s) : stourm da vevañ g., stourm evit bevañ g., stourm evit ar vuhez g.

Lebenskeim g. (-s, -e) : kellidenn a vuhez b., ar vuhez o tiwanañ b., egin ar vuhez g., hadenn ar vuhez b.

Lebensklugheit b. (-) : anaoudegezh-prenet b., furnez dastumet er vuhez b., skiant-vat dastumet er vuhez b., skiant-

prenañ dastumet er vuhez b., skiant-prenet dastumet er vuhez b., skiant-pren dastumet er vuhez b., skiant-desket dastumet er vuhez b., chem dastumet er vuhez g., chemet dastumet er vuhez g.

Lebenskosten ls. : koust-bevañ g., priz ar bevañ g., koust ar bevañ g. ; *die Löhne an die Lebenskosten binden*, *die Löhne an die Lebenskosten koppeln*, ibiliañ ar goproù ouzh koust ar bevañ ; *die Lebenskosten sinken*, ar bevañ a zistao.

Lebenskraft b. (-, -kräfte) : buhezegezh b., nerzh bevedel g., c'hwezh ar vuhez g., c'hwezhadenn a vuhez b.,ourdoul g., begon g., lañs g., startijenn b., kasentez b., fringantiz b., lusk g., lañs bevel g., lusk bevañ g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g., nerzh-youl g., deltu g.

lebenskräftig ag. : fonnus, fourradus, frev, leun a startijenn, leun a vagon, begon ennañ, diskuizh, brezik-brezek, lec'h-lec'h, leun a fistilh, bev-buhezek, bev-buhez, bev-kann, bev-kel, bevek, leun a intrudu, leun a isprid, un den a intrudu anezhañ, luskus.

Lebenskunst b. (-) : arz bevañ g., blizelouriezh b.

Lebenskünstler g. (-s, -) : blizelour g., fringer g., farloter g., bever diroll g., bever mat g., paotr disourti g., paotr sart g., tamm mat a baotr gardis g., den a oar ober e ran g., den a oar tennañ plijadur eus e vuhez g., den a oar kemer plijadur er vuhez g., den a zo ebat e zoare g., den a oar c'hoari anezhi g., den a oar ober anezhi g., den a oar bevañ kaer, den a oar tremen kempennik ha brav e damm buhez g., den a oar saouriñ ouzh ar vuhez g., den a oar c'hoari e roll g., den a oar kemer ar vuhez diouzh an tu mat g., den a zo gwell diouzh e vuhez g. ; *das sind echte Lebenskünstler*, ar re-se a oar ober anezhi, ar re-se a oar c'hoari anezhi, ar re-se a oar c'hoarigaerat, ar re-se a oar ober landigedon, ar re-se a zo tud anezhi.

Lebenslage b. (-, -n) : 1. saviad g. ; 2. bividigezh b., bevidigezh b., aoziou bevañ ls., barr bevañ g., rez-bevañs g.

lebenslang ag. / **lebenslänglich** ag. : a-hed-buhez, hed e vuhez, dre hed e vuhez, e vuhez-pad, buhez-pad, hed-buhez ; *lebenslängliche Inhaftierung*, *lebenslänglicher Freiheitsentzug*, *lebenslänglicher Freiheitsstrafe*, bac'hadur a-hed-buhez g., bac'hadur hed-buhez g. ; *er wurde zu lebenslänglichem Zuchthaus verurteilt*, kondaonet e oa bet d'ar galeoù a-hed-buhez (hed e vuhez) ; *er bekam „lebenslänglich“*, kondaonet e voe da vezañ bac'het a-hed-buhez (hed e vuhez).

Adv. : *er ist lebenslänglich eingestellt*, ur gevat-labour hed-buhez en deus.

Lebenslängliche(r) ag.k. g./b. : prizoniad kondaonet d'an toull-bac'h a-hed-buhez g., prizoniadez kondaonet d'an toull-bac'h a-hed-buhez b.

Lebenslauf g. (-s, -läufe) : neudenn ar vuhez b., dibun ar vuhez g., gwiadenn ar vuhez b., doug ar vuhez g., red ar vuhez g., red-buhez g., red-micher g., curriculum vitæ g.

Lebenslicht g. (-es) : 1. [barzh.] flammerenn ar vuhez b. ; 2. [dre skeud.] P. *jemandem das Lebenslicht ausblasen*, lemel e vuhez digant u.b., lazhañ (peurgas) u.b., ober e stal (e afer, e lod) d'u.b., ober e varv d'u.b., gweañ e c'houzoug d'u.b.

Lebenslinie b. (-, -n) : [kiromañs] [Vitalis] linenn ar vuhez b., arroudenn ar vuhez b., andenn ar vuhez b., roudenn ar vuhez b.

Lebenslüge b. (-, -n) : gaou a-hed ur vuhez a-bezh g. ; *das ist doch nur eine große Lebenslüge*, livet ec'h eus gevier dit-te da-unan a-hed da vuhez.

Lebenslust b. (-) : an egar bevañ g., ar c'hoant bevañ g., an araj bevañ g., drantiz b., gwivded b., drevded b., drevder g., drevdigezh b., gardisted b., gardister g.,ourdoul g., startijenn b., kasentez b., fringantiz b., lusk g., begon g., lañs g. ; *voll*

Lebenslust sein, von Lebenslust übersprudeln, vor Lebenslust übersprudeln, birviñ gant ar vuhez a zo en an-unan.

lebenslustig ag. : drant ha bagol, drant, gwiv, gwiv evel ur c'hant tachoù, gwiv evel ul labous, sichant evel heol miz Mae, drant evel ul labous, bliv, fou, fou dezhañ, fringus, dizoac'h, sart, seder, drev ; *lebenslustiger Mensch*, c'hwil g., paotr drant ha bagol g., liper g., unan laouen hag aes g., unan hag a gemer ar vuhez diouzh an tu mat g., rouler g., fringer g., bever diroll g., festaouer g., farloter g., kaser anezhi g.

Lebensmitte b. (-) : oad kreiz g. ; *in der Lebensmitte sein*, bezañ etre daou oad.

Lebensmittel n. (-s,-) : danvez bevañs g. ; *die Lebensmittel*, ar bevañs g., ar boued g., ar bitailh g., ar pourveziou ls., an danveziou-bevañ ls., an ispiserezh g., an ispisiri b., an aozadoù debrñ ls., an danveziou bevañs ls. ; *die verschiedenen Lebensmittel*, ar bouedoù ls. ; *Berufe rund um Lebensmittel*, micherioù ar boued ls., micherioù war-dro ar boued ls. ; *die Lebensmittel sind ganz schön teuer geworden*, ker e koust en em vevañ hiziv, hir e koust ar bevañ hiziv, bevañ hiziv a goust ker, bevañ hiziv a zeu da ger, nag a geraouez a zo war ar boued ; *jemanden mit Lebensmitteln versorgen*, pourvezañ boued d'u.b. ; [istor, brezel] *gegen Bezugsscheine ausgegebene Lebensmittel*, boued tiket g. ; *die gekauften Lebensmittel einpacken*, ober un tamm pakañ d'ar pourveziou ; *Lebensmittel erzeugend*, bevidik ; *Lebensmittel vergeuden*, dismantrañ boued, kalavriñ boued, koufoniñ boued, drouzviañ boued ; *hier verderben die Lebensmittel, während anderswo Leute verhungern*, boued a zo amañ o vreinañ, ha bezañ tud o vervel gant an aon - boued a zo amañ o chom da goll, ha bezañ tud o vervel gant an aon.

Lebensmittelbestrahlung b. (-) : skinatadur ar boued g.

Lebensmittelbranche b. (-) : skourr gounezvouedel g., skourr ar boued g.

Lebensmittelchemie b. (-) : kimiezh a bled gant ar boued b., kimiezh voued b.

Lebensmittelgeschäft n. (-s,-e) : stal-voued b., ispisiri b., stal ispisiri b., ispiserezh b.

Lebensmittelhandel g. (-) : ispiserezh g.

Lebensmittelhändler g. (-s,-) : marc'hadour bevañs g., ispisier g.

Lebensmittelindustrie b. (-) : gounezvouederezh g., ijinerezh gounezvouedel g., bouederezh g., ijinerezh ar boued g.

Lebensmittelkammer b. (-,-n) : [merdead.] sanaill-lestr b., kambr ar bitailh b., P. kambr ar gwin b.

Lebensmittelkarte b. (-,-n) : kartenn lodennañ b., kartenn vitailhañ b.

Lebensmittelknappheit b. (-) / **Lebensmittelmangel** g. (-s) : berrentez b., berregezh b., naonegezh b., naonder g., kenez b., kerteri b. ; *Lebensmittelknappheit und Teuerung herrscht im Land*, dienez ha keraouez (dienez ha kerteri, dienez ha kenez) a ren dre ar vro.

Lebensmittelmarke b. (-,-n) : tiked lodennañ g., tiked bitailhañ g.

Lebensmittelpreise ls. : priz an danveziou-bevañ g.

Lebensmittelsektor g. (-s,-en) : gennad ar gounezvouederezh g., gennad gounezvouedel g., gennad an agrobouederezh g., agrobouederezh g., gounezvouederezh g.

Lebensmittelvergiftung b. (-,-en) : [mezeg.] kontammiñ diwar ar boued g., kontammiñ dre ar boued g., pistriadur dre ar boued g., pistriadur diwar ar boued g.

Lebensmittelvorräte ls. : pourveziou ls., pourvezañs b., bevañs g., bitailh g. ; *Lebensmittelvorräte holen*, mont da vitailha ; *die Lebensmittelvorräte schwinden*, koazhañ a ra ar pourveziou ; *die Lebensmittelvorräte erschöpfen*, diviañ ar pourveziou, diviañ

ar bitailh, echuiñ ar pourveziou ; *bald haben wir unsere Lebensmittelvorräte erschöpft*, *unsere Lebensmittelvorräte sind bald alle*, *unsere Lebensmittelvorräte gehen zu Ende*, prim eo ar pourveziou ganeomp, war-nes mankout emañ ar pourveziou, mont a reomp berr gant ar pourveziou, aet omp berr gant ar pourveziou, ne bado ket pell ar pourveziou ouzhomp, hep dale e vo echu ar bevañs ganeomp, n'eo ket gwall greñv ar bevañs ganeomp, emaoomp o vont da zivouedañ, dont a ra hor bitailh da ziviañ, diviañ a ra ar bitailh ganeomp, erru eo tanav ar pourveziou ganeomp, bihanaat a ra ar pourveziou ar-dreñv, emañ ar bevañs o vont da c'hwitañ, emañ ar bevañs o vont bihan, berr a bourveziou omp, berr e pourveziou omp, berr war ar pourveziou omp, en em gavet omp berr gant ar pourveziou ; *die Wochenvorräte gehen langsam zur Neige*, sadomiñ a ra ar pourveziou, dont a ra hor bitailh da ziviañ, izel-izel eo erru ar pourveziou ganeomp ; *wir hatten unsere Lebensmittelvorräte erschöpft*, *unsere Lebensmittelvorräte waren alle*, *unsere Lebensmittelvorräte gingen zu Ende*, berrek en em gavas ar bevañs ganeomp.

Lebensmittelzusatz g. (-es,-zusätze) / **Lebensmittelzusatzstoff** g. (-s,e) : arodad boued g. [*liester arodadoù*].

lebensmüde ag. : aet skuizh gant ar vuhez, skuizh o vevañ, c'hoant-mervel gantañ, dizesperet ; *er ist lebensmüde*, aet eo skuizh gant ar vuhez, skuizh eo o vevañ, ne gav mui saour gant netra, ne gav ken joasted ebet, netra ne blij dezhañ ken, netra ne het gantañ ken.

Lebensmüde(r) ag.k. g./b. : den aet skuizh gant ar vuhez g., den skuizh o vevañ g., den c'hoant mervel gantañ g., den dizesperet g.

Lebensmut g. (-es) : drantz b., gwivded b., drevded b., drevder g., drevdigezh b., gardisted b., gardister g., startijenn b., kasentez b., fringantz b., lusk g., jourdoul g., begon g., lañs g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g., nerzh-youl g., deltu g.

Lebensnerv g. (-s) : [dre skeud.] tu gwan (gwiridik, kizidik) g., gwiridig g., kizidig g., arroud kizidik g., hesked g. / gor g. / andred damantus g. (Gregor), pleg an hobregon g. ; *eine Industrie an ihrem Lebensnerv treffen*, reiñ taol ar marv d'ur skourr eus ar greanterezh.

Lebensniveau n. (-s) : barr bevañ g. ; *Senkung des Lebensniveaus*, izelidigezh ar barr bevañ b., digresk ar barr bevañ g. ; *Erhöhung des Lebensniveaus*, uhelidigezh ar barr bevañ b.

lebensnotwendig ag. : bonvevel, hollret d'ar vevañ, ret-holl d'ar vevañ, ret-da-vezañ, ret-holl e gaout evit bevañ, diziouerus, buhezvir, bevret ; *lebensnotwendige Organe*, organoù ret d'ar vevañ ls.

Lebensordnung b. (-,-en) : reolenn vuhez b., pennsturienn vuhez b. ; [relij.] *die übernatürliche Lebensordnung*, ar vuhez dreistnatur o tont eus ar c'hras b.

Lebenspartner g. (-s,-) : kile g., keneil g., kenseurt g., mignon g., pried g., hanterdiegezh g., kompagnun g., ribod g.

Lebenspartnerin b. (-,-nen) : mignonez b., keneilez b., pried b., hanterdiegezh g., kompagnunez b., ribodez b., stropenn b., ajolbadenn b., kalkenn b., pried kleiz b., gwreg kleiz b., orgedenn b.

Lebenspartnerschaft b. (-,-en) : *eingetragene Lebenspartnerschaft*, emglev keodedel a gengred g., EKAG g.

Lebensperiode b. (-,-n) : maread buhez g., prantad buhez g.

Lebensprinzip n. (-s) : 1. pennaenn a vuhezegezh b., reolenn a vuhez b., kelennadurezh b. ; 2. [Aristoteles] pennaenn ar vuhez b.

Lebensprozess g. (-es,-e) : arc'hwelioù emvevañ ls., arc'hwelioù bevedel ls., argerzh bevedel g.

Lebensqualität b. (-) : heberzh ar bevañ g.

Lebensquelle b. (-) : feunteun a vuhez b.

Lebensraum g. (-s,-räume) : 1. ec'honder-bevañ g., buhezva g. ; *hier werden die Tiere genug Lebensraum haben*, amañ e vo ec'hon d'al loened, en o ec'hon e vo al loened amañ, amañ e c'hall al loened bale en o ec'hon, amañ e vo frank war al loened ; 2. [bred., Kurt Lewin] egor-bevañ g. ; 3. [polit., nazi] egor-bevañ g., Lebensraum g. ; 4. [loen.] tared g., lec'h annez g., lec'h annezadur g., annezva g.

Lebensrente b. (-,-n) : leve hed-buhez g.

Lebensretter g. (-s,-) : saveteer g.

Lebensretterin b. (-,-nen) : saveteerez b.

Lebensrhythmus g. (-,-rhythmen) : doare da ren e vuhez g., doare bevañ g., mod bevañ g. ; [dre skeud.] *einen verlangsamten Lebensrhythmus haben*, bevañ en arouar.

Lebenssaft g. (-s,-säfte) : 1. [louza.] lateks g. ; 2. [dre skeud.] gwad g., sap g.

Lebensschleife b. (-,-n) : kroaz krommellek b.

Lebensstand g. (-s) / **Lebensstandard** g. (-s) : barr bevañ g., rez-bevañs g., derez-bevañ g., live bevañ g., stad b. ; *jeder hat das Recht auf einen Lebensstandard, der seine und seiner Familie Gesundheit und Wohl gewährleistet*, pep den en deus gwir da gaout ul live bevañ dereat a-fet yec'hed hag aezamant evitañ e-unan hag evit e diegezh ; *Senkung des Lebensstandards, Verschlechterung des Lebensstandards*, izelidigezh ar barr bevañ b., digresk ar barr bevañ g. ; *den Lebensstandard heben*, uhelaat ar barr bevañ ; *Wachstum des Lebensstandards, Zuwachs des Lebensstandards, Erhöhung des Lebensstandards, Anhebung des Lebensstandards*, uhelidigezh ar barr bevañ b. ; *seinen Lebensstandard erhöhen*, gwellaat e stad.

Lebensstellung b. (-,-en) : post-labour a-hed-buhez g.

Lebensstil g. (-s,-e) : stil bevañ g., bividigezh b., bevidigezh b., buhezegezh b., emzalc'h g., mod bevañ g., doare da ren e vuhez g.

Lebensstrafe b. (-,-n) : [gwir] kastiz-lazh g., poan a varv b. ; *bei Lebensstrafe*, dindan boan a varv / dindan boan da vezañ lakaet d'ar marv / dindan boan da goll e vuhez (Gregor).

Lebenstrieb g. (-s,-e) : [bred., S. Freud] luzad a vuhez g., poulzad a vuhez g., bondoug a vuhez g.

lebenstüchtig ag. : barrek da stourm er vuhez, barrek da vevañ, bevus, bevidik.

Lebensüberdruss g. (-es) : dizesper g., dic'hoanag g., c'hoant mervel g.

lebensüberdrüssig ag. : aet skuizh gant ar vuhez, skuizh o vevañ, c'hoant mervel gantañ, dizesperet.

lebensunfähig ag. : annevus.

Lebensunfähigkeit b. (-) : annevusted b.

Lebensunterhalt g. (-s) : buhezegezh b., bividigezh b., bevidigezh b., bevañs g., magadur g., peadra g., araezioù bevañ ls. ; *er verdient seinen Lebensunterhalt*, bastañ (pourvezañ) a ra d'e ezhommoù, gounit a ra e vara (e damm, e voued, e damm greun, e damm bruzun, e damm bara, e zour, peadra da vevañ), gounit a ra e gerc'h, gounit e vuhez (e buhezegezh, e voued) a ra, en em vevañ a ra e-unan, ober a ra e dammig treuz, delc'her a ra bara, derc'hel a ra un tamm bara, dont a ra e voued gantañ madik a-walc'h, bevañ a ra diouzh gounidoù e vicher, bevañ a ra diwar gounidoù e vicher, bevañ a ra diouzh e labour, gounit a ra e c'hopr ; *er bleibt bei seinen Vorsätzen, seinen Lebensunterhalt selbst zu verdienen*, delc'her a ra start d'e vennad en em vevañ e-unan, delc'her a ra mort d'e vennad bevañ diouzh gounidoù ul labour bennak ;

damit verdiene ich meinen Lebensunterhalt, an dra-se eo va bara ; *seinen Lebensunterhalt aus eigener Arbeit bestreiten*, bevañ diouzh e labour, bevañ diouzh gounidoù e vicher, bevañ diwar gounidoù e vicher, gounit e c'hopr ; *sie hatte nicht das Nötigste für ihren Lebensunterhalt*, diouerñ a rae an traoù rekisañ, n'he doa ket ar pep retañ d'ar vuhez zoken, n'he doa ket peadra da vevañ, aet e oa berrañ ma c'halle, ar pep retañ a vanke dezhi evit bevañ, en diouer a bep tra edo, en em gavet e oa en dilez ar brasañ, ne veve nemet dre an diouer hag an dilez a bep tra ; *für den Lebensunterhalt der Familie sorgen, für den Lebensunterhalt der Familie aufkommen*, magañ e re, magañ e dud, bevañ e dud, lakaat ar pod da virviñ ; *ich werde für seinen Lebensunterhalt sorgen*, me a gontrado dezhañ peadra da vevañ.

Lebensverhältnisse ls. : bividigezh b., bevidigezh b., azozioù bevañ ls., stuz bevañ g. ; *im Vergleich zu früher sind die Lebensverhältnisse besser geworden*, bremañ eo brav d'an dud e-skoaz ma'z eo bet, bremañ eo brav d'an dud e-kichen un amzer 'zo bet, bravoc'h bevañ 'zo bremañ e-touez an dud eget gwechall.

Lebensverlängerung b. (-) : hiradur ar vuhez g., astennadur ar vuhez g., ; *künstliche Lebensverlängerung in aussichtsloser Situation*, arloup yac'hadel g.

Lebensverrichtungen ls. : arc'hwelioù emvevañ ls., arc'hwelioù bevedel ls.

Lebensversicherung b. (-,-en) : kretadur buhez g.

Lebensverteuerung b. (-,-en) : kresk war ar c'houst-bevañ g., kresk ar c'houst-bevañ g., kernez b., keraouez b., kerteri b.

lebenswahr ag. : livet (taolennet) diouzh an traoù o-unan, en e spes, evel m'emañ e gwirionez.

Lebenswandel g. (-s) : emzalc'h g., bividigezh b., bevidigezh b., buhezegezh b., doareoù ls., kundu b., doare da ren e vuhez g., doare bevañ g., mod bevañ g., bevañ g. ; *einen soliden Lebenswandel führen*, ren ur vuhez renket mat, ren ur vuhez plaen ha reoliet mat, ren ur vuhez reizhet mat, kundu ur vuhez reizhet mat ; *liederlicher Lebenswandel, lockerer Lebenswandel, ausschweifender Lebenswandel, unmoralischer Lebenswandel*, buhez direol b., buhez dirollet b., buhez diroll b., buhez direizh b., buhez diboulet b., buhez digempenn b., buhez dizordren b., buhez fall b., buhez diroll ha didailh b., doug divuzul da laouenaat ar galon g., ebatoù dizurzh ls., valigantiz b., disolited b., libertinaj g., doareoù re zieub ls., doareoù re libr ls., gwallgundu b., gwallvuhez b., droukvuhez b., lor vuhez b., buhez lor b., diroll g., dirollerezh g., dirollamant g., direizh g./b., bordelerezh g., dizurzh g., gastaouerezh g., gasterezh g., oriadezh b., pailhardiezh b., reilhenn b., riboderezh g., roulerezh g., bambocherezh g., buhez digempenn b., frankizoù boufon ls., plijadurezhioù orgedus ls., riblerezh g., follentezioù ls., follezh b., gadalezh b. ; *sein unmoralischer Lebenswandel ist allgemein bekannt*, gouzout a ra an holl ez eo un den divalav, e lor vuhez (e vuhez lor, e vuhez direol) a zo anavezet gant an holl ; *Frau von lockerem Lebenswandel*, friolez b., oriadez b., friantell b., ribodell b., plac'h amzere b., plac'h digempenn b., plac'h a buhezegezh fall b., plac'h a vuhez fall b., plac'h debordet b., plac'h skañv ha rederez b., galouperez b., klujar [liester klujiri] b., gastig b., chevrenn b., liboudenn b., botez-toull b., botez-lous b., kañfantenn ar vazh lous b., loudourenn b., louzenn b., lousken b., flegenn b., flavenn b., divergondadell b., gwallbezh g., pezh-fall g.

Lebenswärme b. (-) : gwrez ar vuhez b.

Lebensweg g. (-s) : neudenn ar vuhez b., dibun ar vuhez g., red ar vuhez g., red-buhez g., red-micher g. ; *es war in unsres Lebensweges Mitte*, e-kreiz an oad edomp.

Lebensweise b. (-, -n) : stil bevañ g., bividgezh b., bevidigezh b., buhezegezh b., emzalc'h g., doare da ren e vuhez g., mod bevañ g., sevended b., feson b., stuzioù ls., stuziadur g., stuzegezh b., doare bevañ g., bevañ g. ; *seine gewohnte Lebensweise wieder aufnehmen*, distreiñ d'e blegoù kozh, distreiñ d'e lamm, mont da-heul en-dro e blegoù kozh, mont da-heul, distreiñ d'e boull, riklañ en e goch, kouezhañ en e goch, distreiñ d'e goch, distreiñ d'e roudenn, adkavout e glud ; *die Lebensweise eines Volkes*, stuzegezh ur bobl b. ; *nomadische Lebensweise*, kantreadezh b., mod bevañ kantreadek g.

Lebensweisheit b. (-, -en) : 1. furnez dastumet er vuhez b., skiant-vat dastumet er vuhez b., skiant-prenañ dastumet er vuhez b., skiant-prenet dastumet er vuhez b., skiant-pren dastumet er vuhez b., skiant-desket dastumet er vuhez b., chem dastumet er vuhez g., chemet dastumet er vuhez g. ; 2. lavar-pobl g., lavar-stur g., krennlavar g.

Lebenswerk n. (-s) : oberenn ur vuhez a-bezh b., pezh-labour ur vuhez a-bezh g.

lebenswert ag. : 1. dellezek da vezañ bevet, din da vezañ bevet ; 2. ... a c'heller bevañ ennañ.

lebenswichtig ag. : bonvevel, hollret d'ar vuhez, ret-holl d'ar vuhez, ret-holl e gaout evit bevañ, ret-da-vezañ, diziouerus, buhevzir, bevret, hollbouezus ; *das Lebenswichtigste retten*, saveteiñ ar vag, delc'her mat d'ar bas ha leuskel ar belost da gas.

Lebenswille g. (-ns) : c'hoant bevañ g., araj bevañ g., youl bevañ b.

Lebenswissenschaft b. (-) : bevskiant b.

Lebenszeichen n. (-s, -) : alamant g., alemant g. ; *kein Lebenszeichen von sich geben*, a) na vezañ mui war an-unan sin anat a vuhez, na ziskouez alemant ebet, na ziskouez alamant ebet, na ober alemant ebet, na ober mui alemant ebet, na ober mui alamant ebet, na ober mui seblant ebet, na ober mui seblant mat ebet, na ober na van na mordo, hañvalout bezañ marv, seblantout bout marv ; b) [dre skeud.] na vezañ mui a geloù digant an-unan.

Lebenszeit b. (-) : hoali g., remzi g., pad ar vuhez g. ; *eine Rente auf Lebenszeit beziehen*, resev ul leve hed-buhez ; *Beamter auf Lebenszeit*, kargiad na c'hell ket bezañ torret eus e garg g., kargiad a-hed-buhez g. ; *Sekretär auf Lebenszeit*, sekretour hed-buhez g. ; [relij.] *die Ordensgelübde auf Lebenszeit ablegen*, ober e leoù hollbad, ober e ouestloù didermen, ober e ouestloù da viken, ober e ouestloù hed-buhez.

Lebensziel n. (-s, -e) : 1. amkan er vuhez g., finvezh er vuhez b., pal er vuhez g. ; 2. dibenn ar vuhez g., termen ar vuhez g., fin ar vuhez b., finvezh b.

Lebenszweck g. (-s, -e) : amkan er vuhez g., finvezh er vuhez b., pal er vuhez g., ster ar vuhez g.

Lebenszyklus g. (-, -zyklen) : kelc'hiad ar vuhez g. ; *biologischer Lebenszyklus*, kor ar beved g.

Leber b. (-, -n) : 1. [korf.] avu g. ; *Ausführungsgang der Leber*, san vestl b. ; *in der Leber synthetisiertes Enzym*, enzim enaozet gant an avu ; 2. [dre skeud.] *frei von der Leber weg reden*, dont didroidell gant an-unan, komz a galon frank, komz didro-kaer, komz didroidell, mont dezhi eeun-hag-eeun, lavaret an traoù rube-rubene, kaout ur gomz krak, bezañ dichek en e gomzoù, komz displeg, komz distag, lavaret diwisk e soñj, bezañ distlabez da lavaret an traoù, lavaret hardizh e soñj, komz her, lavaret e soñj gant herder, lavaret e soñj hep klask tro, na gaout treuzoù ebet war e zor, na gaout kambr a-dreñv ebet, bezañ solud en e gomzoù, na ober kant tro d'ar pod, na reiñ tro d'e gomzoù, na chom da chaokat e c'henoù, bezañ groñs

en e vennozh, lavaret groñs e vennozh, lavaret krak e soñj, lavaret krenn e soñj, lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krak-ha-krenn, krenn-ha-krak), lavaret anezho distag, lavaret berr-ha-groñs (berr-ha-krenn) e soñj (Gregor), na vezañ sac'h an diaoul, na vezañ sac'h d'an diaoul, lavaret eeun e soñj, komz hep biez, lavaret e soñj ken diflitr ha tra ; *er spricht frei von der Leber weg*, hennezh n'eo ket sparlet e deod, hennezh a zo frank a veg, hennezh a zo un den atout.

Leberblümchen n. (-s, -) / **Leberblume** b. (-, -n) : [louza.] louzaouenn-an-elaz b.

Leberegel g. (-s, -) : [loen., mezeg.] droug-ar-peud g.

Leberentzündung b. (-, -en) : [mezeg.] tanienn-avu b., avufo g., avuad g.

Leberepithelzelle b. (-, -n) : [mezeg., bev.] hepotokit str., hepatokitenn b.

Lebererkrankung b. (-, -en) : [mezeg.] skorted avu b.

Leberfleck g. (-s, -e) : [korf.] plustrenn b., c'hoantaenn b., c'hoantadenn b., kousi g., arouez b., brenn Yuzas g. / brizhenn b. / burbuenn b. / dluzhaj g. / lentilg b. / didremenadurezh b. / merk a zeu gant un den er bed g. (Gregor), tapad g., letin g., letinad g. ; *mit Leberflecken übersät*, plustrennet ; *einen Leberfleck aufweisend*, plustrennet.

Leberhilus g. (-, -hili) : [korf.] porzh an avu g.

Leberinsuffizienz b. (-, -en) : skorted avu b.

Leberkåse [kegin.] 1. kirinad avu b. ; 2. fourmaj-avu g., formaj-avu g., pastez-avu g.

Leberkies g. (-es, -e) : [maen.] markasit g.

Leberknödel g. (-s, -) : [kegin.] pouloud avu str., bouletennig avu b., boulig avu b.

leberkrank ag. : [mezeg.] klañv e avu, dalc'het gant an droug avu, droug an avu gantañ, avuek.

Leberkranke(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] den klañv e avu g., avueg g. [*liester avueien*].

Leberkrankheit b. (-, -en) : [mezeg.] hepastism g., droug an avu g., droug avu g.

Leberlappen g. (-s, -) : [korf.] tolbezenn an avu b.

Leberleiden n. (-s) : [mezeg.] hepastism g., avuad g., droug an avu g., droug avu g.

Lebermembran b. (-, -en) : [korf.] kroc'henenn an avu b.

Lebermoos n. (-es, -e) : [louza.] markantiofit g. [*Hepaticophyta* pe *Hepatophyta* pe *Hepaticæ* pe *Marchantiophyta*].

Leberpastete b. (-, -n) : [kegin.] fourmaj-avu g., formaj-avu g., pastez-avu g. ; *es gibt nichts Besseres als Leberpastete*, ar fourmaj-avu, hennezh eo ar gwellañ gour a zo.

Leberpforte b. (-, -n) : [korf.] porzh an avu g.

Leberreim g. (-s, -e) : [barzh.] primsavadenn b.

Leberschrumpfung b. (-, -en) : [mezeg.] kirroz g.

Leberstärke b. (-) : [bev.] glikogen g.

Leberstein g. (-s, -e) : 1. [maen.] hepatit g. ; 2. [mezeg.] maen-gravell bestlel g., gravell bestlel g., grouan bestlel str., grouanenn vestlel b.

Lebertran g. (-s) : eoul-moru g., eoul avu moru g.

Leberverhärtung b. (-, -en) : [mezeg.] kirroz g., kaletadur an avu g.

Leberversagen n. (-s) : [mezeg.] skorted avu b.

Leberwindblume b. (-, -n) : [louza.] louzaouenn-an-elaz b.

Leberwurm g. (-s) : [mezeg.] droug-ar-peud g.

Leberwurst b. (-, -würste) : 1. [kegin.] silzig-avu str., silzig fourmaj avu str. ; 2. P. [dre skeud.] *beleidigte Leberwurst*, *gekränkte Leberwurst*, penn-mouzh g., penn maout g., mouzher g., mouzherez b., ourz g., heureuchin g. ; *die beleidigte Leberwurst spielen*, ourzal, mouzhañ, bezañ mouzhet, astenn e vuzelloù, mouspeniñ, moulbeniñ, mousklenniñ, ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg

kamm, ober begoù, ober beg a-dreuz, ober e vuzell gamm, ober e veg kamm, ober begoù kamm, ober ur penn-mouzh, ober penn-mouzh, ober e benn-mouzh, ober mourrou, ober mourrennoù du, mourrennañ, ober e benn mousklenn, bezañ ur voutklenn ouzh e benn, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, stummañ e c'henoù, ober ur fri minaoued, ober penn kozh, ober fas koad, ober fas trenk, ober ur penn pesk, ober kozh vin, pennboufiñ, bout e gwalarn, gwalarniñ, ober minoù, bezañ e Kervouzhig, bezañ e ti mouzhig, ober krampouezh-mouzhik, bezañ en toull mouzhig, bezañ teusk e c'henoù, sourral, sourennañ, ober e benn bihan, c'hoari e benn bihan, ober penn maout, c'hoari e benn fall, ober e benn fall, ober penn fall.

Leberwurstbaum g. (-s,-bäume) : [louza., *Kigelia africana*] gwez-silzig str., gwezenn-silzig b.

Leberzelle b. (-,-n) : [mezeg., bev.] hepatokit str., hepatokitenn b.

Leberzirrhose b. (-,-n) : [mezeg.] kirroz g., kaletadur an avu g. ; *alkoholische Leberzirrhose*, kirroz alkool g., kirroz etilek g. ; *atrophische Leberzirrhose*, kirroz istefivel g., kirroz istefivus g.

Lebewesen n. (-s,-) : boud-bev g., boud g., buhezeg g. [*liester* buhezeged], bev g. [*liester* bevien, ar bevien], beviad g. [*liester* bevidi, ar bevidi], beviadenn b., beviadenn b., bevedeg g. [*liester* bevedegoù], krouadur g., noueant g., loen g. ; *winziges Lebewesen*, loenigan g. ; *mehrzelliges Lebewesen*, lieskellig g., bev lieskellig g. ; [bev.] *autogames Lebewesen*, aotogam g. [*liester* aotogamed] ; *heterotrophes Lebewesen*, diandefveg g. [*liester* diandefveg], heterotrofeg g. [*liester* heterotrofed] ; *wechselwarmes Lebewesen*, *ektothermes Lebewesen*, arallwrezad g. [*liester* arallwrezad], bevedeg arallwrezat [*liester* bevedegoù arallwrezat] ; *einzeliges Lebewesen*, korf unkellig g., korf unkellig, unkellig g. [*liester* unkellig], unkellig g. [*liester* unkelligeien] ; *Betriebsmechanismus einzeliger Lebewesen*, arc'hwelerezh unkellig g. ; *Geschichte der Lebewesen*, istor ar bevien g. ; *der Mensch ist das einzige sprachfähige Lebewesen*, bez' eo an den al loen nemetañ barrek da gomz ; *Klassifizierung der Lebewesen*, rummatadur ar bevidi g., rummatadur ar bevien g. **Lebewohl** n. (-s,-el-s) : kimiad g. ; *jemandem Lebewohl sagen*, lavarout kenavo d'u.b., kimiadiñ diouzh u.b., kimiadiñ digant u.b.

lebhaft ag. : bev-buhezek, bev-buhez, bev-bividik, bev-kann, bev-kel, buhezek, bevek, leun a vuhez, bliv, blim, divorfil, divorfil-kaer, birvilh ennañ, bouilh, birvidik, prim, mibin, dizoac'het, feul, gardis, gwiv, monedus, divank, firivus, startijennek, fou, fou dezhañ, fringus, dizoac'het, friant, leun a friantiz, leun a vagon, begon ennañ, bouljant, bouljus, laveant ; *lebhaftes Kind*, bugel mesk ennañ (divorfil, startijenn gantañ, deltu gantañ, begon ennañ, fich-fich, bouljant, bevek, leun a vuhez, bev-buhezek, bev-buhez, bev-kann, bev-kel, holen kras en e revr, na bad neblec'h, na bad e revr e nep lec'h, na bad e revr neblec'h, poazh a revr, brezik-brezek, leun a fistilh, lavig ennañ, riboul-diriboul, lec'h-lec'h, gwad bev ennañ) g. ; *die lebhaftes Tätigkeit*, ar birvilh g., ar monedone g., ar mesk g., ar veskadeg b., al lavig g., ar gabal b., ar c'has-digas g., ar fourgas g., ar fil g., al loc'h hag ar morloc'h g., ar c'haloupadeg b., ar firbouch g., an dever g., ar charre g., an hej hag ar prez, ar berv g. ; *lebhaftes Straße*, strada buhez (mesk, birvilh, hej ha prez, dever, charre, lavig, kas-digas, kas, kabal ha fourgas, monedone, loc'h ha morloc'h, ur c'haloupadeg, firbouch, fil, berv) enni b., strada darempredet stank b. ; *lebhaftes Diskussion*, breutadeg entanet b., breud birvidik g., kaoz leun a virvilh b., kaoz virvidik b., kaoz vras etre tud 'zo b., kaoz kaer

etre tud 'zo b., tabut g., trouz g., breutadeg taer b. ; *es ist noch in lebhafter Erinnerung*, chomet bev eo ar c'houn eus an dra-se ; *lebhaft werden*, buhezeakaat, bividikaat, birvidikaat, bevaat, buhezañ, dont buhez en an-unan / en dra-mañ-tra.

Adv. : *er schilderte uns alles sehr lebhaft*, danevellet en deus bet pep tra en un doare bev-buhezek ; *ich hatte es lebhaft bedauert*, kerse ruz a oa kouezhet ganin ; *ich bedauere lebhaft*, dass ..., keuz ruz am eus da ..., mil geuz am eus da ..., mantret on o welet e ..., dipitet-bras on abalamour ma ..., despet bras am eus pa ... ; *sie diskutierten lebhaft*, kaoz kaer a oa bet etrezo, kaoz vras a oa bet etrezo, an teodoù a vale avel, ne chome ket an teodoù da verglañ, start e oa bet an abaden, chomet e oant da vegata.

Lebhaftigkeit b. (-) : birvidigezh b., blivded b., blivder g., bevder g., bevded b., bividigezh b., bev-buhezegezh b., bevidigezh b., berv g., bouilhder g., bouilhded b., gardisted b., gardister g., gwivded b., gwivder g., mibinder g., mibinded b., monedusted b., moneduster g., primder g., primded b., friantiz b., jourdoul g.

Lebkuchen g. (-s,-) : [kegin.] bara-mel g.

leblos ag. : 1. divuhez, amvev, marv, mot, motet, reut evel un tamm koad, difiñv, diflach, difich, dilusk, dilavig, diloc'h, diene, kuit a vuhez, mik ; *er lag leblos auf dem Boden*, astennet e oa mik war al leur, astennet e oa war al leur hep sin anat a vuhez warnañ, astennet e oa war al leur evel un den marv, astennet e oa war al leur ha ne ziskoueze alamant ebet (hep ober na van na mordo) ; 2. [dre skeud., arc'hant.] dilañs ; *die Börse war leblos*, dilañs e oa ar Yalc'h, jeu dilañs a oa gant ar Yalc'h.

Leblosigkeit b. (-) : morvitellerezh g., marv g., ezvezañs a vuhez b., ezvezañs a alemant b., amvevder g., amvevded b., amvividigezh b., amvevidigezh b.

Lebtag g. (digemm) : *ich habe ihn mein Lebtag nicht gesehen*, biskoazh em buhez n'em eus gwelet anezhañ, biskoazh c'hoazh n'em eus e welet.

Lebzeiten ls. : *zu meines Vaters Lebzeiten*, *zu Lebzeiten meines Vaters*, da goulz va zad, tra ma oa bev va zad, en amzer va zad, e mare va zad, e bev va zad / pa edo bev va zad / pa'z edo va zad war an douar (Gregor), pa oa bev va zad ; *zu seinen Lebzeiten*, diouzh e vev, en e vev, war e vev, e-pad e vev.

lechzen V.gw. (hat gelechzt) : 1. *nach etwas lechzen*, dioueriñ udb, hiraezhiñ d'udb, kaout hiraezh d'udb ; *die Erde lechzt nach Regen*, o c'houlenn glav emañ an douar, itik eo an douar gant ar sec'hor, c'hoant glav en deus an douar, diwad eo an douar, an douar a zo erru diwad, glav a zo ezhomm, emañ an douar o c'houlenn dour, ezhomm a c'hlav a zo gant an douar, dober en deus an douar a c'hlav, dober en deus an douar da gaout glav, ur c'hlebiadenn a rafe mil vad d'an douar, ur c'hlebiadenn a rafe kant vad d'an douar, emañ an douar en engortoz a gaout glav, emañ an douar en gortoz ar glav, disec'het eo an douar ; 2. [dre skeud.] *nach etwas lechzen*, c'hoantaat kenañ udb, c'hoantaat kreñv-meurbet udb, kaout c'hoant bras da gaout udb, bezañ c'hoant bras d'an-unan da gaout udb, glaourenniñ war-lerc'h udb, glaouriñ gant ar c'hoant da gaout udb, bezañ e galon war udb, c'hoantaat kenañ udb, c'hoarzhin udb ouzh an-unan, bezañ taer war udb, bezañ taer d'ober udb ; *nach Rache lechzen*, tagañ (dizeriañ, bezañ klañv) gant ar c'hoant en em veñjiñ, disec'hañ war e dreid gant ar c'hoant da zalvezout e wall d'u.b., bezañ taer d'en em veñjiñ, birviñ war e dreid gant ar c'hoant en em veñjiñ, kaout naon d'en em veñjiñ.

Lecithin n. (-s,-e) : [kimiezh] lekitin g.

Leck n. (-s,-e) : [merdead.] toull g., toull berous g., tenn dour g. ; *ein Leck bekommen*, kargañ dour, bezañ toull, [bigi] bezañ

distradet, bezañ bet digoret, sammañ dour, tennañ dour ; *ein Leck stopfen, ein Leck abdichten*, stankañ war an dour, stankañ (kalafetiñ) un toull ; *sein Schiff fuhr auf Felsen auf und riss sich dabei ein Leck in den Rumpf*, digoret en doa e vag o skeiñ war ar c'herreg, toull et voe e vag o skeiñ war ar c'herreg.

leck ag. : toull, toull et ; *leck sein*, bezañ toull, bezañ toull et ; *dieser Tank ist leck*, deverañ a ra ar veol-se, koll a ra ar veol-se, toull eo ar veol-se, berañ a ra ar veol-se ; [merdead.] *das Schiff ist leck*, toull eo ar vag, emañ ar vag o kargañ dour, emañ ar vag o sammañ dour, distradet eo ar vag, digoret eo bet ar vag, ar vag a denn dour ; *leck schlagen*, toullañ goude skeiñ ; *der Tanker ist leckgeschlagen*, toull eo an eoullistr, an eoullistr a garg dour, an eoullistr a samm dour, an eoullistr eo toull e gouc'h, distradet eo an eoullistr, digoret eo bet an eoullistr.

Leckage b. (-, -n) : beradur g., fuadenn b., deveradur g.

Leckage-Konduktanz b. (-) : [fizik.] forzh fuiñ g.

lecken¹ V.k.e. (hat geleckt) : **1.** lipat, leat, tarlipat ; *die Katze hat mir die Hand geleckt*, ar c'hazh en deus lipet va dorn ; **2.** [dre skeud.] *wie geleckt*, stipet ha lipet, gwisket-klok, en e gaerañ, war e begement, gwisket cheuc'h, kran, stad ennañ, gwisket evel d'ar Sul, faro, fichet kaer, piñfet, en e faroñ, gwisket en e gaerañ gre, gwisket faro, gwisket en e faroñ, en e vray, en e vrayañ, en e granañ, en aotrou, en e c'hloria mundi, gwisket en e c'hloria sifoc'hell, e grei, greiet, greiet kran, greiet cheuc'h ; **3.** *P. leck mich am Arsch !* da c'hastiñ ganit ! d'an diaoul ganit ! an diaoul da'z kaso gantañ ! kae da stoupa ! kae d'ar groug ! kae d'ar wedenn ! kae gant ar grug ! kae da grampouesha ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! bount da fri e toull va revr ! va revr ganit ! kae d'an tanfoeltr ! ; **4.** [dre skeud.] *P. Blut lecken*, kavout plijadur oc'h ober udb, kemer goust gant udb, tennañ dudi eus udb.

V.em. : **sich lecken** (hat sich geleckt) : *die Katze leckt sich (dat.) die Pfote*, lipat a ra ar c'hazh e bav ; *sich (dat.) die Lippen nach etwas lecken, sich (dat.) den Mund lecken, sich (dat.) die Finger lecken*, lipat e vuzelloù, lipat e vourrou diwar ur meuz bennak, lipat e vourrennoù diwar ur meuz bennak, lipat e bav. **lecken**² V.gw. (hat geleckt) : **1.** deverañ, koll, berañ ; **2.** [merdead.] bezañ toull, kargañ dour, tennañ dour, sammañ dour.

Lecken³ n. (-s) : lipat g., lip g., lipadenn b.

Lecker g. (-s, -) : **1.** liper g., leer g. ; **2.** lipouz g., lipouzer g., pitouilher g., beg lipous g., beg litous g., beg latous g., beg lichous g., beg licher g., beg fin g., beg tanav g., staon figus a zen b., staon gizidik a zen b., liper g., lip-e-bav g., liper-an-darzhell g., garloter g., morser g., friant g. ; **3.** [hemolc'h] teod ar c'harv g.

lecker ag. : lipous, pitouilh, c'hwek, dreist, saourus, saourek, sasun, blazet-dreist, blazet-mat, blazus, hevlaz, beuz, friant, blazet-fin, tanav, dibikouz, c'hwek ; *ein leckerer Bissen*, un tamm mat g., un tamm lipous ha pitouilh g., un tamm boued lip-e-bav g., un tamm lip-e-bav g., ul lipadenn b., un teuzer g., ul lipadurezh b., un tamm boued dibikouz g., ul lip-e-vourrou g., ur madig g. ; *das ist ja lecker*, se 'zo ul lipadenn ! ul lip-e-vourrou eo ! beuz eo ! un teuz ! P. an teuzer brein ! mamamm ! o, ar madig ! mat eo un euzh ! ; *lecker, lecker !* manam, manam, manam ! / mamamm ! / menam, menam !

Leckerbissen g. (-s, -) / **Leckerei** b. (-, -en) : *ein Leckerbissen*, un tamm mat g., un tamm lipous ha pitouilh g., un tamm boued lip-e-bav g., un tamm boued dibikouz g., un tamm lip-e-bav g., un tamm lip-e-vourrou g., ul lipadenn b., ul lipaj g., ul lip g., un teuzer g., ul lipadurezh b., ur friant g., ur friko g./b., un tamm friant g., ur chegenn dreist b. ; *für Schafe ist Efeu ein Leckerbissen*, an deñved a zo sot gant an iliaev, an deñved a

zo latous gant an iliaev, an deñved a zo gwrac'h gant an iliaev, an deñved a zo ruz war an iliaev ; [Plural/liester] *Leckerbissen, Leckereien*, friant g., lipouzezh g., lipouzezhioù ls., garloterezh g.

leckerhaft ag. : *sellit ouzh lecker*.

Leckermaul n. (-s) / **Lechermäulchen** n. (-s) : **1.** [paotr] lipouz g., lipouzer g., pitouilher g., licher g., beg lipous g., beg litous g., beg latous g., beg lichous g., beg licher g., beg fin g., beg tanav g., staon figus a zen b., staon gizidik a zen b., liper g., lip-e-bav g., liper-an-darzhell g., garloter g., morser g., friant g. ; *er ist ein Leckermaul*, fin eo e c'houst, ur beg fin eo, pitouilh eo, ul lip-e-bav eo, ur beg figus war ar boued eo, ur staon figus a zen eo, ur staon gizidik a zen eo, hennezh a blij an traoù dous dezhañ, hennezh a zo ur beg lipous, ur beg litous eo, ul lipouz eo, ul lipouzer eo ; **2.** [plac'h] lichouenn b., lipouenn b., beg fin g., beg lipous g., beg litous g., staon figus a blac'h b., staon gizidik a blac'h b.

leckermäulig ag. : lipous, litous, latous, lichous, pitouilh, friant, morser.

Leckerzunge b. (-, -n) : **1.** [paotr] lipouz g., lipouzer g., pitouilher g., licher g., beg lipous g., beg litous g., beg latous g., beg lichous g., beg licher g., beg fin g., beg tanav g., staon figus a zen b., staon gizidik a zen b., liper g., lip-e-bav g., liper-an-darzhell g., garloter g., morser g., friant g. ; *er ist eine richtige Leckerzunge*, fin eo e c'houst, ur beg fin eo, pitouilh eo, ul lip-e-bav eo, ur beg lipous eo, ur beg litous eo, ur beg figus war ar boued eo, ur staon figus a zen eo, ur staon gizidik a zen eo ; **2.** [plac'h] lichouenn b., lipouenn b., beg fin g., beg lipous g., beg litous g., staon figus a blac'h b., staon gizidik a blac'h b.

leckschlagen V.gw. (schlägt leck / schlug leck / ist leckgeschlagen) : [merdead.] toullañ goude skeiñ ; *der Tanker ist leckgeschlagen*, toull eo an eoullistr, an eoullistr a garg dour, an eoullistr a samm dour, an eoullistr eo toull e gouc'h, distradet eo an eoullistr, digoret eo bet an eoullistr.

Leder n. (-s, -) : **1.** lër g., ken g. ; *eine Mappe aus schwarzem Leder*, ur sac'h lër du g. ; *das Buch ist in Leder gebunden*, keinet (koublet) eo al levr gant lër, goloet eo al levr gant leuegen (Gregor) ; *Gamsleder*, gavrgen g. ; *narbiges Leder, körniges Leder*, lër greunek g., lër greunennek g., lër grognonek g. ; *unverarbeitetes Leder, rohes Leder*, lër kriz g. / lër glas g. (Gregor) ; *verhärtetes Leder*, lër sec'h g. ; *zäh wie Leder*, lërek, korreok, korreek ; *mit Leder bedeckt*, lërek ; *das Leder gerben*, meginañ (kourrezañ, kivijañ, parañ) lër, kivijañ krec'hin d'ober lër ; *Leder schaben, Leder abfleischen*, parañ al lër ; *Leder weich machen, Leder geschmeidig machen*, digalediñ lër ; *Leder können, Leder narben*, greunennañ lër, grogonañ lër, chagrinañ lër ; *wozu braucht er dieses Stück Leder ?* da betra e talvezo dezhañ ar pennad lër-se ? ; *Handel mit weißgegerbtem Leder*, meginarezh g. ; *vom Leder ziehen*, **a**) [ster rik] dic'houinañ (disfeuriañ) e gleze (Gregor), lakaat an dir en avel ; **b**) [dre skeud.] foeltradiñ, sakreal, jarneal, renakañ, kalkennañ, trouzal, taraniñ, dirollañ ; **2.** [dre skeud.] *P. gegen jemanden vom Leder ziehen, über jemanden vom Leder ziehen*, jarneal / teñsañ gant u.b. (Gregor), dirollañ war u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teurel ar seizh anv divalav (ar brall) war u.b., fouilhezañ u.b. a salmennoù, troc'hañ hujaotoù gant u.b., bleiziñ u.b., skeiñ kunujennoù gant u.b., krial war-lerc'h u.b., kunujañ u.b., karnajañ war u.b., dornañ a-enep (ouzh) u.b., razailhat war u.b., harzhal ouzh u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., plaenaat porpant u.b., teodata diwar-benn u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., gwiskañ u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b.,

kempenn dilhad u.b., ober botoù d'u.b., gogeañ u.b., dantañ ha flemmañ u.b., binimañ ouzh u.b. ; *jemandem ans Leder gehen*, lammat gant u.b., krapat ouzh u.b., lammat e barv u.b., kregiñ e kolier (e kolieroù, e kerc'henn) u.b., sailhañ ouzh gouzoug u.b., strimpin war u.b., fardiñ war u.b., frammañ war u.b., sailhañ war (ouzh, gant) u.b., plaouiañ war u.b., lammat war u.b. / en em strinkañ war u.b. / lammat da gerc'henn ur re (Gregor) ; P. *jemandem das Leder gerben*, kivijañ e donenn d'u.b., breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, boureviañ u.b. a daolioù, broustañ u.b. a daolioù, flastrañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., plantañ kouez gant u.b., reiñ un toufad d'u.b., reiñ e rapenn d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloñ u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant u.b., ober ur frigasenn ouzh u.b., frikañ u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, kannañ u.b. a-vat, kannañ u.b. a-griz-poazh, sevel akuihetenn diwar u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, pilat u.b. evel pilat c'hwez, dornañ u.b. evel pilat c'hwez, dornata u.b., reiñ ur roustad druz (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead vazhadoù, ur chupennad taolioù, ur gwiskad bazhadoù) d'u.b., reiñ ur fraead d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., reiñ laz d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., lardañ u.b., kalkennañ u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., roustañ u.b., frotañ u.b. ken na fu / distremen hetus u.b. / distremen u.b. a daolioù bazh / kivijañ u.b. a-dailh / distremen u.b. a c'hoari gaer / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. gant eoul garzh ken na luf / frotañ u.b. ken na strak / frotañ u.b. a c'hoari gaer / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg (Gregor) ; *dreinschlagen*, was das Leder hält, skeiñ evel ur marichal war an annev, skeiñ a-dribilh, skeiñ a-dro-chouk, skeiñ a-dro-jouez, skeiñ a-fardeglev (evel un dall, evel un diskiant, diouzh e washañ, par ma c'haller, pellañ ma c'haller, gant holl nerzh e gorf, ken na fu, ken na strak, a c'hoari gaer), skeiñ a-gleiz hag a-zehoù n'eus forzh penaos, lopañ ar c'hreñvañ ma c'haller ; *jemandem aufs Leder rücken*, gwalañjeriñ (eogiñ, atahinañ, tregasiñ, lakaat diaes) u.b., delc'her war u.b., c'hoari diaes d'u.b., bezañ war gorf (war lâr) u.b. ; P. *jemandem auf dem Leder knien*, *jemandem nicht vom Leder gehen*, bezañ atav a-istribilh ouzh u.b., fourgasiñ u.b., amprouiñ u.b., distranañ u.b., lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. betek ar par pellañ, kas u.b. d'ar par pellañ, lakaat u.b. da bennsaoutiñ, arlouiñ war u.b., mont dizamant d'u.b., mont d'u.b. hep damant, bouc'halañ u.b., lakaat kalet d'u.b., kas u.b. betek ar pal, mont dreist ar pal gant u.b., atahinañ u.b., hegal ouzh u.b., hegaziñ u.b. hep paouez, poursu u.b. hep diskrog, bezañ war korf u.b., bezañ war buhez u.b., bezañ dalc'hmat war-lerc'h u.b., arabadiñ war u.b., pouezañ war u.b., ober gwask war u.b., derc'hel war u.b., ober ouzh u.b., ober war u.b., ober divalav d'u.b., handeiñ u.b., gaiañ u.b., ouroulat d'u.b., burutellañ u.b., heskinañ u.b. ; 3. [sport] *immer am Leder bleiben*, na ziskregiñ diouzh ar volotenn, delc'her (mirout) ar volotenn gant an-unan, delc'her ar vell ouzh e broad, chom mell ouzh troad ; *das Leder treten*, c'hoari mell-droad, foetañ ar vell, melldroad, disvantañ botezadoù er volotenn.

Lederabfälle ls. : paradur g.

lederartig ag. : lêrek, korreok, korreek, e doare al lâr, a-zoare gant al lâr, a-seurt gant al lâr.

Lederband¹ g. (-s,-bänder) : [moull.] keinadur lâr g., keinadur leuegen g.

Lederband² n. (-s,-bänder) : lêrenn b. ; *Lederband an der oberen Kante eines Holzschuhs*, lêrenn ur votez-koad b. ; *die obere Kante eines Holzschuhs mit einem Lederband versehen*, lerennañ ur votez-koad.

Lederbearbeitung b. (-) : kourrezerezh g., kourrezañ g.

Ledereinband g. (-s,-einbände) : [moull.] keinadur lâr g., keinadur leuegen g. ; *Ganzledereinband*, keinadur unpezh g.

Lederbereiter g. (-s,-) : [tekn.] meginer g., kourrezer g., tremener lâr g., koareller g., kaboser g., parer lâr g.

Lederbesatz g. (-es) : maoutken g.

lederbraun ag. : azrous, gell, gell-rous, melen-rous.

Lederdichtung b. (-,-en) : junt-stankañ lâr g.

Lederfett n. (-s) : lard evit al lâr g.

Lederhandel g. (-s) : [kenwerzh] meginerzh g., kourrezerezh g., kaboserezh g.

Lederhändler g. (-s,-) : [kenwerzh] meginer g., kourrezer g., koareller g., kaboser g.

Lederhandschuh g. (-s,-e) : maneg lâr b.

lederhart ag. : lêrek, korreok, korreok.

Lederhaut b. (-,-häute) : [korf.] 1. enkroc'henn g., derm g., tonenn b. ; 2. [lagad] *Lederhaut des Auges*, lersae b.

Lederhose b. (-,-n) : bragoù lâr g.

Lederhülsenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] favenn b. [*liester* favenned], gwez-fav str. ; *amerikanischer Lederhülsenbaum*, *dreidorniger Lederhülsenbaum*, fav-trispernek str. [*stumm unan* favenn-drispernek].

Lederimitat n. (-s,-e) / **Lederimitation** b. (-,-en) : seblant lâr g., peuzlâr g.

Lederjacke b. (-,-n) : porpant lâr g., chupenn lâr b.

Lederkarpfen g. (-s,-) : [loen.] karpenn-lâr b. [*liester* karped-lâr], karpenn diskant b. [*liester* karped diskant].

Lederkissen n. (-s,-) : torchenn lâr b.

Lederliderung b. (-,-en) : junt-stankañ lâr g.

Ledermantel g. (-s,-mäntel) : mantell lâr b., mantell groc'henn b.

Ledermappe b. (-,-n) : bisac'h-lâr g., sac'h lâr g.

Ledermesser n. (-s,-) : [benveg] trañchezour g., kontell-gere b. [*liester* kontilli-kere].

ledern ag. : 1. ... lâr, lêrek ; *lederne Schuhe*, botoù-lâr ls., arc'henoù lâr ls., arc'henoù lâr (Gregor) ls. ; *die lederne Haut der Nashörner*, kroc'henn lêrek ar frigorneged g. ; 2. [dre astenn.] parchet ; 3. [dre skeud.] enoeüs, arabadus, borodus, torr-penn ; 4. [kig] korreok, korreek, lêrek, storeek.

ledern V.k.e. (hat geledert) : 1. gwarnisañ gant lâr ; 2. [dre skeud.] *jemanden ledern*, lêrennañ u.b., reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganellou d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ u.b., kalkennañ u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., roustañ u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., plantañ kouez gant u.b., reiñ un toufad d'u.b., reiñ e rapenn d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lâr d'u.b., reiñ ur roustad druz d'u.b., reiñ ur fraead d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip

d'u.b., kalkennata u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a gregoù berr, kannañ u.b. a-vat, kannañ u.b. a-griz-poazh, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, breviañ u.b. a daolioù, broustañ u.b. a daolioù, flastrañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat) u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant u.b., ober ur frigasenn ouzh u.b., frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., dornañ u.b. a gof da gein, dornata u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, pilat u.b. evel pilat c'hwes, dornañ u.b. evel pilat c'hwes, lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b.

Ledernacken ls. : [lu] G.l.s ls., soudarded-vartoloded ls., soudarded-vor g.

Lederpantoffel g. (-s,-n) : babouchenn b. [*liester* babouchoù].

Lederrest g. (-es,-e) : drailhenn lâr b.,

Lederriemen g. (-s,-) : lêrenn b., korreenn lâr b. [*liester* korreennoù lâr, korreou lâr], louan b., storeenn b., senklenn b. ; *Lederriemen eines Dreschflegels*, gwriadell b., koubl-freilh g. ; *mit einem Lederriemen schlagen*, lêrennañ.

Lederröhrenwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] petiz bihan str., petizenn vihan v., petiz bezhin str., petizenn vezhin b., petizenn-gorzenn b., petiz-korzennoù str.

Lederrücken g. (-s,-) : [moull.] keinadur lâr g., keinadur leuegen g.

Lederschuh g. (-s,-e) : botez-lâr b. ; *ein Paar Lederschuhe*, ur re votoù-lâr g., ur rumm botoù-lâr g., ur botoù-lâr g. ; *Lederschuhe anhaben*, dougen botoù-lâr, mont gant botoù-lâr.

Lederschildkröte b. (-,-n) : [loen.] baot lêrek b.

Lederstreifen g. (-s,-) : lêrenn b., korreenn lâr b. [*liester* korreennoù lâr, korreou lâr], louan b., storeenn b., senklenn b.

Lederstück n. (-s,-e) : lêrenn b.

Lederstulpe b. (-,-n) : [tekn.] berrvañh lâr g., manchetez lâr b., kinkladur lâr g., karitell lâr b., golo lâr g.

Lederwams n. (-es,-wämser) : porpant lâr g., chupenn lâr b., rokedenn lâr b., kazakenn lâr b., justakor lâr g., justenn lâr b., jakenn lâr b.

Lederwaren ls. : traezoù lâr ls.

Lederwarengeschäft n. (-s,-e) : stal-lâr b., stal-givijerezh b., marokinerezh b., kaboserezh b.

Lederwarenhändler g. (-s,-) : meginer g., kourrezer g., koareller g., kaboser g.

Lederwarenhersteller g. (-s,-) : marokiner g. [*liester* marokinerien], kaboser g.

Lederwarenerstellung b. (-) / **Lederwarenindustrie** b. (-) : marokinerezh g., kaboserezh g.

Lederzeug n. (-s) : traoù lâr ls., traezoù lâr ls.

ledig ag. : 1. dizimez, diazezet, libr ; *ledig bleiben*, a) [paotr] chom dizimez, chom paotr yaouank kozh, chom d'ober un eontr, chom da dontonañ, chom da louediñ e-unan en e gozhni ; b) [plac'h] chom dizimez, chom d'ober ur voereb, kozhwrac'hiñ, chom da gozhwrac'hiñ, kozhplac'hiñ, chom da gozhplac'hiñ, chom da louediñ hec'h-unan en he c'hozhni ; *der ledige Stand*, stad an dud dizimez b. / an dizimezidigezh b. (Gregor), an dizimezded b., an dibriedelezh b., an dizimez g. ; *ledig und doch schwanger*, drouzivi ; *ledige Mutter*, mamm dizimez b., [gwashaus] botez toull b.

2. vak, dieub, diac'hub ; *ledige Stelle*, post-labour vak (dieub, diac'hub) g., plas goull g.

3. kuit, diant, dieub, dijabl, dispeg, disammet, disamm, disorbet, libr ; *jetzt bin ich aller Sorgen ledig*, distlabez(et) on bremañ, dispeg emañ bremañ, disamm on bremañ, distrob on bremañ, dilu on bremañ, divec'h on bremañ a bep anken, disorbet on bremañ a bep anken, libr ha disamm on bremañ a

bep anken, aet eo bremañ pep anken diwarnon, diant a bep anken ha disoursi e vevan bremañ, dieub on bremañ eus pep anken, dieub on bremañ diouzh pep anken, peoc'h am eus bremañ diouzh va zrubuilhoù, dijabl on bremañ diouzh pep anken, frank a anken on bremañ, kuit diouzh pep anken on bremañ, dijabl-kaer on bremañ, diant on bremañ diouzh pep anken, ken dinec'h ha tra on bremañ, aes eo va spered bremañ, ren a ran bremañ ur vuhez kuit a bep droug, diskarg on bremañ eus pep trubuilh, dirouestl on bremañ, barrek on bremañ.

4. [ardemezouriezh] a) *lediges Pferd*, marc'h distern g. ; b) *lediger Schild*, skoed plaen g.

lediglich Adv. : nemet, hepken, hep-mui, nemetken, hepmuiken, hepmuket, paneveken, hep netra ken, ken tra nemet, ken ; *ich berichte lediglich Tatsachen*, kemer a ra va danevell harp war ar fedoù (ar beziadoù) plaen ha netra ken.

Lee b. (-) : [merdead.] tu olent g., tu olavent g., tu dindan an avel g., aer enep g./b.

leer ag. : 1. goull, dileun, difournis, diskarg, divoued, toull ; *völlig leer*, goull-sec'h ; *mein Glas ist leer*, goull (dileun) eo va gwerenn, goull-sec'h eo va gwerenn, kroget eo an tan em gwerenn ; *das Fass ist leer*, ar varrikenn a zo goull, ar varrikenn n'eus mann ebet enni ; *das Fass Wein ist bald leer*, aet eo bas ar gwin er varrikenn ; *leere Flasche*, boutailh c'houll b., P. korf hep ene g., korf diene g. ; *leerer Raum*, goullenn b. ; *leere Haferähren*, pennoù-kerc'h divoued ls., pennoù-kerc'h beret ls. ; *die Kirche wurde nicht leer*, ne zisleunie ket an iliz, an iliz ne zileunie ket ; *mit leeren Backen kauen*, chaokat goull, tramouilhat e c'henoù ; *einen leeren Magen haben*, bezañ goull e gof, P. bezañ war e galon noazh, ober bouzellenn voan, ober bouzelloù moan, kaout granig, tortañ gant ar granig, chaokat goull, ober moan wadegenn, ober gwadegenn voan da goan, ober kof gioc'h, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil berraat, bezañ moan e gof (e gorf), chom da sunañ e vizig, chom da vuzelliñ, chom hep tamm na takenn, bezañ laosk war e vegal, kaout naon da zebriñ bili, bezañ divouedet gant an naon, bezañ naon du krog en an-unan, santout e breñv, kaout diwalc'h, bezañ diwalc'het, kaout debron jave (debron en e fri), kaout ur vouzellenn laosk, kaout ur vouzellenn voan, ober kof moan, bezañ erru ruz e vouzelloù, bezañ erru moan e vouzelloù, kaout naon ruz, ruziañ gant an naon, klevet kleier an Naoned, bezañ broudet gant an naon, bezañ o vougañ gant an naon, kaout naon du, bezañ marnaon(i)ek, bezañ darev gant an naon, bezañ dare gant an naon, bezañ diviet gant an naon, bezañ marv gant an naon, kaout ur c'hofad naon, kaout un naon-ki, kaout naon rankles, kaout un naon bleiz, bezañ du e zent ; *mit leerem Magen ist nicht gut arbeiten*, ur sac'h goull ne chom ket en e sav ; *mit leerem Magen zu Bett gehen*, mont da gousket diwar e yun (war e naon, war e galon noazh, gant ur c'hofad mat a naon, hep tamm) ; 2. diac'hub, diannez, goull, e-unan, toull ; *leere Wohnung*, ranndi diac'hub (diannez) b. ; *das Haus stand leer*, goull e oa an ti, an ti a oa e-unan ; *das Haus kommt mir ohne sie so leer vor*, abaoe ma'z eo aet kuit e kavan toull an ti - un toull a zo en ti bremañ pa'z eo aet kuit ; 3. gwenn, diskrid ; *ein leeres Blatt abgeben*, rentañ ur follenn wenn ; *leere Stimme, leerer Stimmzettel, leerer Wahlzettel*, bilhed gwenn g., mouezh wenn b. ; *einen leeren Stimmzettel abgeben*, mouezhiañ gwenn ; 4. didud, dizarempred, dicheañ-bras, goull ; *die Straße war leer*, didud (dizarempred, dicheañ-bras, goull) e oa ar straed ; [c'hoariva] *vor einem leeren Haus spielen, vor leerem Haus spielen, vor leeren Bänken spielen*, c'hoari dirak ur sal c'houll ; 5. digevannezus, digenvez ; *die Landschaft ist öde und leer*,

digenvez eo ar vro-se, digevannezus eo ar c'horn-bro-se, dicheñs-bras eo ar vro-se, gouez eo ar vro-se ; **6.** *mit leeren Händen heimkommen*, distreiñ d'ar gêr ent goullo, distreiñ goullo d'ar gêr, distreiñ e goullo d'ar gêr, distreiñ gant ur bouc'h, bezañ graet baol gwenn, bezañ graet tro wenn, bezañ graet un dro wenn, bezañ beleg, bezañ graet un tenn gwenn, bezañ graet chat, bezañ graet kazeg, bezañ graet kazh, bezañ aet an taol da gazh, bezañ graet un dro gazh, bezañ graet un dro c'houllo, bezañ graet tro c'houllo, mont glapez d'ar gêr, mont d'ar gêr dre roc'h ar skid, distreiñ e gwenn d'ar gêr, dont en-dro gant e vazh a-dreñv, bezañ halegenn, bezañ rip, bezañ kazeg o tistreiñ d'ar gêr, distreiñ d'ar gêr hep bezañ paket ur penn hini, bezañ aet ar ribotadenn da fall, dont goullo en-dro, dont ent goullo en-dro, dont en-dro gant ur sac'h goullo, dont goullo d'ar gêr, mont d'ar gêr gak (ez goullo, ent goullo, e gwenn), dont d'ar gêr gak (ez goullo, ent goullo, e gwenn) ; *nicht mit leeren Händen heimkommen*, bezañ diveleg ; **7.** [dre skeud.] divoued, goullo, skañv, avelet, bervet ; *ein leerer Kopf*, ur penn divoued (goullo, skañv, avelet, bervet) g. ; **8.** toull, goullo, didalvez, pikous, ven, ranezennek ; *leeres Geschwätz*, garzaj g., garzennaj g., boutikl g./b., soroc'hellou ls., orogell b., ranezennezh g., komzoù kollet ls., komzoù toull ls. ; *das ist leeres Geschwätz*, kaozioù nemet kaozioù nend int, klakennerezh tout ! kaozioù toull a ran-me eus ur glabousezh a seurt-se, ravoderezh a netra ken, gwrac'herezh a netra ken, gwrac'hajoù a netra ken, komzoù gwrac'h (komzoù kollet, kontoù pikous, kozh kaozioù) a netra ken, siklezonoù ha netra ken, trabell ha kaotigelloù tout, klakerezh tout, n'eus ganto nemet kaozioù toull, kaozioù goullo ha netra ken ; *leerer Vorwand*, digarez-ki g., digarez toull (goullo), fall zigarez, digarez sachet diwar-bouez un neudenn vrein g. ; *das sind leere Ausreden*, an digarezioù-se nend int nemet digarezioù toull ha gaouiad, kantikoù seurezed n'int ken, fariennoù n'int ken, n'eo ket eeun ar gont ganiñ, siklezonoù nemet siklezonoù nend int, emañ o pentañ lern deomp ; *leere Worte*, *leeres Gerede*, komzerezh goullo g., komzoù goullo (didalvez) ls., komzoù ven ls., komzoù aner ls., komzoù gwan ls., glabousezh g., orogell b., fistilh g., fistilherezh g., kaozioù toull ls., klakennerezh g., komzoù hep poell na dalc'h ls., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù ls., kontoù pikous ls., paribolennoù ls., tarielloù ls., storlok g., strak g., komzoù gwrac'h ls., komzoù patatez ls., plataj g., komzoù plat ls., pifoù ls., arabad g., komzoù kollet ls., bourouell g., ranezennezh g., kozh fardaj g., komzoù toull ls. ; *jemanden mit leeren Versprechungen einlullen*, sorc'henniñ u.b. ; *leeres Stroh dreschen*, komz dilokez - komz jore-dijore - dibunañ kaozioù - raneal - parlikanat - storlokat - latennat - treiñ e deod e goullo - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'henoù - drailhañ e c'henoù - drailhañ kaozioù evel ur vilin-baper - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel - na serriñ ur genoù - pilprenn e c'henoù - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e gaoz - trabellat - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - astenn kaozioù - sevel da gentañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - komz a-dreuz hag a-dal - komz a-dreuz hag a-benn - bezañ gant e veg abred - bezañ gant e veg a-raok - chom da valañ komzoù - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp pe nav) - kontañ pemp ha nav - ragellat - ragachat - pilat kaozioù - ranezenniñ - pilat e c'henoù - chaokat e c'henoù - flabotal e c'henoù - pilat e veg - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben - bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz

d'eben - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - mont betek Pariz da-heul kaoz - marvailhat kaer ha sof-kont - flapañ - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - raskañ - langajal - drailhañ langaj - glaourenniñ - glabousat - klakenniñ - grakal - dic'hourdañ e latenn - diverglañ e deod - diroufennañ e deod - distagañ komzoù mesk-divesk - bezañ komzoù patatez gant an-unan - kontañ plataj - bezañ komzoù plat gant an-unan - kontañ kaozioù - kontañ pifoù - komz gogez - begeliat - barbotiñ ; *die leere Welt*, ar bed hag e vogidelloù ; **9.** [mat.] goullo ; *leere Menge*, teskad goullo g.

Adv. : **1.** [tekn.] ent goullo, e-goullo, a-c'houllo, goullo ; *leer laufen*, mont en-dro hep netra e-barzh, mont en-dro hep tra ebet e-barzh, treiñ ent goullo, treiñ a-c'houllo, treiñ hep bezañ enkrog, treiñ a-varv ; *die Pumpe ist leer gelaufen*, dialc'hwezet eo ar blomenn, aet eo hesk ar blomenn ; *die Dreschmaschine nicht leer laufen lassen*, delc'her dalc'hmat boued e genoù an dornerez ; *der Bus ist leer abgefahren*, ar c'harr-boutin a zo aet kuit gant den e-barzh, ar c'harr-boutin a zo aet kuit ent goullo ; *nach dem großen Aufbruch in die Ferien ist die Stadt wie leer gefegt*, *durch die Ferienwelle ist die Stadt wie leer gefegt*, erru eo didud kêr gant loc'hadeg ar vakañsourien, erru eo dibobl kêr gant ermaeziadeg ar vakañsourien, dicheñs-bras eo kêr goude ermaeziadeg ar vakañsourien ; **2.** *leer machen*, goullouiñ, goullonder, goullonderiñ, lakaat goullo, disleuniañ, dileuniañ, divouedañ, skarzhañ, karzhañ ; *leer räumen*, goullouiñ, goullonderiñ, lakaat goullo, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, diskarzhañ, peurriñsañ, ober riñs-ti ; *ein Zimmer leer räumen*, diwarnisañ ur gambr, riñsañ ur gambr, ober ar riñs en ur gambr, diannezañ ur gambr / diveubliñ ur gambr (Gregor), tennañ an arrebeuri eus ur gambr, P. divorañ an arrebeuri eus ur gambr ; *sie haben mir das Haus leer geräumt*, kement a oa en ti a zo aet ganto, graet o deus riñs-ti ; **3.** *leer stehende Wohnung*, ranndi c'houllo b., ranndi diac'hub b., ranndi diannez b., ranndi diloj b. ; **4.** *leer trinken*, peurevañ ; *das Glas leer trinken* (*das Glas austrinken*), riñsañ e vanne, skarzhañ e vanne, riñsañ (skarzhañ, disec'hañ, goullonder, goullonderiñ, peurevañ) e werennad ; *eine Flasche leer trinken*, riñsañ ur voutailh, riñsañ ur voutailhad, heskiñ ur voutailhad, mont an holl voutailhad gant an-unan, peurlipat ur voutailh, peurgas ur voutailhad, disec'hañ ur voutailhad, skarzhañ razh ur voutailh ; *ein Fass leer trinken*, riñsañ ur varrikenn, riñsañ ur varrikennad, heskiñ ur varrikennad, peurgas ur varrikennad, disec'hañ ur varrikennad, skarzhañ razh ur varrikenn ; *leer essen*, peurebriñ ; *die Schlüssel leer essen*, peurlipat an asiedoù, riñsañ an asiedoù, riñsañ ar pladoù, ober ar riñs war ar boued ; *eine Schlüssel leer essen*, ober riñs plad ; *in drei oder vier Zungenschlägen hatte der Hund die Schlüssel leer gefressen*, gant tri pe bevar zaol teod e reas ar c'hi riñs plad ; *seinen Teller leer essen*, lonkañ kement tra 'zo en e asied, skarzhañ e asiedad, skubañ e asiedad, peurgas e asiedad, peurlipat e asied, pipañ e asiedad, peurechuiñ e asiedad, mont an holl asiedad gant an-unan, mont tout an asiedad gant an-unan, razhañ e asiedad, debriñ e asiedad razh a-grenn, goullouiñ e skudell, goullonderiñ e skudell ; **5.** [kenwerzh.] *leer verkaufen*, gwerzhañ dic'houdor ; *Aktien leer verkaufen*, gwerzhañ dic'houdor kevrannoù ; **6.** [dre skeud.] *leer ausgehen*, kaout gour, bezañ beleg, ober kazh, ober flagas, ober tro c'houllo, ober taol gwenn, ober tro wenn, ober un dro wenn, ober un dro gazh, ober kazeg, chom kazeg, bezañ kazeg ganti, c'hwitañ war e daol, soetiñ war e daol, ober chat, c'hwitañ e graf, menel warni, menel war ar marc'had, c'hwitout, menel war e c'houlenn, chom a-dreuz gant e hent, mont a-dreuz gant e hent, ober un tenn gwenn, bezañ aet e daol da gazh, ober bouc'h, degas ur penn leue d'ar gêr, tapout ar bouc'h, bezañ bet ur penn leue, distreiñ gant ur bouc'h, kaout ul louzenn, tapout ul louzenn, tapout ur guchenn,

tapout ur pur, kaout ar billig toull, dont goullou d'ar gêr, dont goullou en-dro, dont ent goullou en-dro, dont en-dro gant ur sac'h goullou ; *jemanden leer laufen lassen*, lakaat u.b. boud, derc'hel u.b. en diaskren.

Leeraufmachung b. (-,-en) : [kenwerzh] diskouezadur dambrezadoù g., diskouezadur derc'haozel g., diskouezadur pakadurioù goullou g.

Leerbild n. (-s,-er) : [stlenn.] maskl g.

Leere b. (-,-n) : **1.** goullonter g., goullou g., goullouenn b., goulloded b., goulloder g. ; *die Leere der Gedanken*, an diouer a vennozhioù g. ; **2.** [fizik] goullou g. ; *die absolute Leere*, ar peurc'houllo g. ; **3.** [dre skeud.] vended b., goullou g., distervez b. ; *der Mensch entstammt der Leere und kehrt in den grundlosen Abgrund seines Ursprunges zurück*, dont a ra an den a get ha mont a ra da get.

Leere(s) ag.k. n. : goullou g. ; *das Leere*, ar goullou g. ; *seine Hand griff ins Leere*, ne stardas e zorn nemet ar goullou ; *sich ins Leere stürzen*, en em deurel er goullou, en em strinkañ er goullou.

leeren V.k.e. (hat geleert) : **1.** goullouiñ, goullonder, goullonderiñ, lakaat goullou, riñsañ, disleuniañ, dileuniañ, divouedañ, skarzhañ, karzhañ ; *Eier leeren*, divouedañ vioù ; *seinen [Geld]beutel leeren*, goullouiñ e yalc'h, skarzhañ e yalc'h, P. dibluskañ e yalc'h ; *sein Glas auf das Gedeihen eines Unternehmens leeren*, evañ ur banne da verz-mat un embregerezh bennak ; *den Kelch bis zur Neige (bis auf den Grund) leeren*, *den Kelch bis auf die Hefe leeren*, evañ ar c'halirad c'hwerv betek ar berad diwezhañ, evañ ar c'halirad c'hwerv betek al lec'hid, evañ ar c'halirad c'hwerv foer ha razh, evañ ar c'halirad c'hwerv betek an drenkenn zivezhañ, evañ ar vestl betek ar berad diwezhañ ; *jemandem die Taschen leeren*, goullouiñ (riñsañ) godelloù u.b. ; *den Teich leeren*, skarzhañ (karzhañ, goullouiñ, lakaat goullou, goullonder, goullonderiñ) ar stank, digeriñ war ar poull-dour ; **2.** [post] sevel ; *den Briefkasten leeren*, sevel al lizhiri.

V.em. : **sich leeren** (hat sich (ak.) geleert) : **1.** diverañ, dileuniañ, disleuniañ, divouedañ, diskargañ ; **2.** [dre skeud.] en em garzhañ, goullouiñ, disleuniañ, didudañ ; *der Saal leert sich langsam*, goustadik e tidud ar sal, goustadik e tisleugn ar sal, goustadik en em garzh ar sal, emañ ar sal o c'houlloñ tamm-ha-tamm, tamm-ha-tamm e tilez an dud ar sal, dichalañ a ra ar saal ; *die Bankreihen leerten sich*, divankañ a reas an dud.

Leeren n. (-s) : goullouiñ g., goullonderiñ g.

Leerformel b. (-,-n) : tro-lavar toull b., tro-lavar goullou b.

Leergang g. (-s) : poent marv g., poent dilusk g., poent diskrog g., diazezenn b.

Leergewicht n. (-s) : **1.** pouez marv g. ; **2.** [treuzdougen] pouez goullou g., pouez disamm g., pouez ent goullou g.

Leergut n. (-s) : **1.** [kenwerzh] pakadur goullou g. ; **2.** gwerenn restaolet b., boutailh adnaouet b.

Leerheit b. (-) : [dre skeud.] didalvez g., didalvoudegezh b., disterder g., distervez b., goullonter g., goullou g., goulloded b., goulloder g.

Leerlauf g. (-s) : **1.** [tekn.] kerzhed a-c'houllo g., labour a-c'houllo g., treiñ a-varv g. ; **2.** [kirri-tan] poent dilusk g., poent diskrog g., diazezenn b. ; **3.** [dre skeud.] prantad dilañs g., maread dilañs g.

Leerlaufdrehzahl b. (-) / **Leerlaufgeschwindigkeit** b. (-) : [tekn.] hanren gorrek g.

Leerschlag g. (-s,-schläge) : [Bro-Suis, moull., stlenn.] esaouenn b., esaou arouezennel g.

Leerschritt g. (-s,-e) : [moull., stlenn.] esaouenn b., esaou arouezennel g.

Leerschritttaste b. (-,-n) : [moull., stlenn.] barrenn esaouiñ b.

leerstehend ag. : goullou, diac'hub, diannez ; [gwir] *widerrechtliche Inbesitznahme eines fremden, leerstehenden Gebäudes*, gouzalc'h eneplezenn ur savadur g., gouzalc'herez eneplezenn ur savadur g.

Leerstelle b. (-,-n) : [moull., stlenn.] esaouenn b., esaou arouezennel g.

Leertakt g. (-s,-e) : [kirri-tan] mank g., c'hwitadenn enaouiñ b., stroñs g., sklokadenn b.

Leertaste b. (-,-n) : [moull., stlenn.] barrenn esaouiñ b.

Leerung b. (-,-en) : karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherez g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b., goullodur g. ; *die Briefkastenleerung erfolgt um siebzehn Uhr*, da bemp eur goude kreisteiz e vez savet al lizheroù.

Leerverkauf g. (-s,-verkäufe) : [arc'hant.] gwerzh dic'houdor b., gwerzhidigezh dic'houdor b.

Leerzeichen n. (-s,-) : [moull., stlenn.] esaouenn b., esaou arouezennel g. ; *geschütztes Leerzeichen*, esaou anhoskus g., esaouenn zidroc'hadus b.

Leerzeile b. (-,-n) : [moull., stlenn.] etrelinenn b.

Leesegel n. (-s,-) : [merdead.] gouel garrez b., adgouel b.

Leeseite b. (-,-n) : [merdead.] tu olent g., tu olavent g., tu dindan an avel g., tu en aer enep g. ; *sich auf der Leeseite eines anderen Schiffes befinden*, bezañ dindan avel ur vag all, bezañ olavent d'ur vag all ; *an der Leeseite einer Insel entlangsegeln*, paseal olavent d'un enezenn.

Leestellung b. (-) : [merdead.] tu olent g., tu olavent g., tu dindan an avel g., tu en aer enep g. ; *die Leestellung haben*, bezañ dindan avel ur vag all, bezañ olavent d'ur vag all.

leewärts Adv. : [merdead.] war an tu olent, war an tu olavent, war an tu dindan an avel.

Lefze b. (-,-n) : **1.** [loen.] muzell b. ; **2.** [dre skeud.] muzell kig-sall b., gweuz tev b., muzell distroñset b., muzell pod-kambr b.

legal ag. : lezennel, lezennek, hervez lezenn, diouzh al lezenn, leal ; *legale Existenz*, bezoud lezennel g. ; *legale Ware*, marc'hadourezh leal b.

legalisieren V.k.e. (hat legalisiert) : lezennekaat, gwiriekat, reizhekaat, treiñ [udb] e lezennoù, kantroelaat ; *die Unterschrift legalisieren*, gwiriekat ar sinadur ; *seine Partnerschaft durch eine Eheschließung legalisieren*, *eine wilde Ehe durch eine Eheschließung legalisieren*, kantroelaat e saviad.

Legalisierung b. (-,-en) : [gwir] lezennekaat g., lezennekaat g., gwiriekat g., kantroolerezh g., kantroelaat g.

Legalismus g. (-) : lezennelouriezh b.

Legalist g. (-en,-en) : lezennelour g.

legalistisch ag. : lezennelour.

Legalität b. (-) : [gwir] **1.** lezennelezh b. ; **2.** lezennegezh b., kantroolded b., reizhwiried hervez al lezenn b. ; *im Rahmen der Legalität*, e stern al lezenn ; *Legalität einer Wahl*, kantroolded un dilennadeg b.

Legalitätstaktik b. (-) : [polit.] kempennelouriezh b.

Legasthenie b. (-,-n) : [mezeg.] dileksiezh b., brelen g., milenn g., drouklenn g.

Legastheniker g. (-s,-) : [mezeg.] dilekse g. [*liester dilekseien*], milenneg g. [*liester milenneien*].

Legasthenikerin b. (-,-nen) : [mezeg.] dileksegezh b., brelennezh b., milennezh b.

legasthenisch ag. : [mezeg.] dilekse, ... an dileksiezh, ... dileksiezh, milennek, brelennek.

Legat¹ n. (-en,-en) : laes g., legad g.

Legat² g. (-s,-) : [istor, polit.] legad g., kannad g. ; *päpstlicher Legat*, legad ar pab g. / kardinal legad g. (Gregor), kannad a-berzh ar pab g., kannad ar pab g.

Legatar g. (-s,-e) : [gwir] laesadour g., legader g.

Legation b. (-,-en) : 1. [dinded] legadiez b. ; 2. [karg] legadurezh b., kannadurezh b. ; 3. [sez] legati g.

Legato n. (-s,-s/Legati) / **Legatenspiel** n. (-s) : [sonerezh] seniñ link g.

legato Adv. : [sonerezh] link ; *legato spielen*, seniñ link ; *die Töne non legato spielen*, perlezennañ ur pezh.

Legeapparat g. (-s,-e) : [loen.] kan-dozviñ g.

Legebatte b. (-,-n) : kombod-strob g., kaouedoù ls., keliou ls. ; *Hühner in Legebatte halten*, magañ yer e kaouedoù, magañ yer e keliou

Legebohrer g. (-s,-) : [loen.] kan-dozviñ g.

Legebox b. (-,-en) : dozverez b. [*liester* dozverezioù].

Legedarm g. (-s,-därme) : [evned] kan-dozviñ g.

Legedflügel n. (-s) : yer viou ls., yer dozviñ ls., yer dezviñ ls.

Legehenne b. (-,-n) / **Legehuhn** n. (-s,-hühner) : [loen.] yar dozverez b., dozverez b., yar viou b. [*liester* yer viou], yar dozviñ g. [*liester* yer dozviñ], yar dezviñ b. [*liester* yer dezviñ] ; *eine gute Legehenne*, un dozverez vat b. ; *gut genährte Hennen sind gute Legehennen*, dre o beg e tozv ar yer.

legen V.k.e. (hat gelegt) : 1. lakaat, lakaat a-blad, lakaat a-blaen, lakaat en e blaen, lakaat a-led, astenn, ledañ, hedañ, gourvez, tapout, lec'hiañ, loañ, P. plasañ ; *ein Kind ins Bett legen*, gweleata ur bugel, dastum ur bugel da gousket, lakaat ur bugel en e wele (en e gavell), lakaat ur bugel da gousket ; *jemanden auf ein Bett legen*, astenn u.b. war ur gwele ; *ihre linke Hand legte sie auf meine rechte*, gant he dorn kleiz e c'holoas din va dorn dehou en hec'h hini ; *auf den Boden legen*, leuriañ, lakaat war al leur ; *ein Betttuch auf den Boden legen*, astenn ul liñsel war an douar ; *etwas in eine Ecke legen*, kognañ udb ; *eine Karte offen auf den Tisch legen*, diskuliañ ur gartenn, diskouez anat ur gartenn ; *den Grundstein legen*, diazezañ ar maen kentañ, digeriñ ez kefridiel ur chanter bennak ; *zu etwas den Grund legen*, sevel diazezoù udb, diazezañ udb, fontañ udb (Gregor) ; *seine Kleidungsstücke in den Schrank legen*, dastum e zilhaden en armel.

2. [dre skeud.] *eine Schlinge legen*, a). stigmañ ul las-kroug ; b) [dre skeud.] stigmañ lasoù (griped) ; *jemandem die Karten legen*, lavaret (tennañ, lenn) e blanedenn d'u.b., lavaret e avantur-vat d'u.b. (Gregor) ; *die Karten offen auf den Tisch legen*, dispakañ e jeu, diskuliañ eus peseurt spered ez eur buhez, diskuliañ splann peseurt mennozh a zo en e spered, diskouez peseurt spered a geflusk an-unan, diskouez d'an dud petra zo o treiñ en e benn, mont eeun ouzh an dud, diskouez d'an dud peseurt jeu a zo gant an-unan, mont gant ar wirionez plaen ha netra ken, mont gant an eeun, mont eeun ganti, na vezañ a veskelloù gant an-unan, na glask kuzhat ar pod, mont didro dezhi, mont didroidell dezhi, mont dezhi hep kuzh seurt ebet.

3. [dre skeud.] [troioù-lavar] *Geld beiseite legen*, restañ arc'hant, tuañ arc'hant, gorren arc'hant, arrelajiñ arc'hant, kostezañ arc'hant, gouarn arc'hant, arboellañ (espern, sevel, erbediñ) arc'hant, lakaat arc'hant a-gostez, ober boujedenn, ober yalc'h a-dreñv ; *die Hand aufs Herz legen*, asur ez leal, lavaret udb (komz) en e askre, asur udb e pep lealded, touiñ e holl zoueoù, touiñ ruz-glaou-tan (war e le, war e feiz, dre an neñv) ; *die letzte Hand an eine Arbeit legen*, peurechuiñ (peurgas) ul labour bennak, ober beskelloù udb, distremen udb (Gregor), lipat ha peurlipat udb., peurgribañ udb, kinklañ brav udb, peurvegañ udb, peurober brav-kenañ udb, turgnañ udb., flourañ udb, ober an talaroù, kalfichat udb, parañ e labour, degas ar vistradenn ; *Hand an jemanden legen*, teuler an dorn war u.b., pegañ (tapout krog) en u.b., tagañ u.b., lakaat e zaouarn d'ober droug d'u.b. ; *Hand an sich legen*, klask lakaat termen d'e vuhez, klask en em zistrujañ, klask en em lazhañ,

falvezout lakaat diwezh d'e vuhez ; *seine Worte auf die Waagschale legen*, pouezañ mat pep ger a-raok komz, komz dibab, sellet pizh ouzh e gomzoù, bezañ sevenet-pervezh e gomzoù, ober gant komzoù pouezet, ober gant komzoù mistr, pouezañ e gomzoù, teuler evezh war e gomzoù ; *großen Wert auf etwas legen*, ober stad vras eus udb, derc'hel stad vras eus udb, derc'hel stad vras ag udb, ober kaz eus udb, lakaat udb e penn kont, reiñ priz d'udb, bezañ pouezus-bras udb d'an-unan, bernout (lazout) udb d'an-unan / bezañ udb kaz d'an-unan (evit an-unan) (Gregor) ; *ich lege keinen besonderen Wert darauf*, n'on ket gwall chalet ag an dra-se ; *jemandem den Kopf vor die Füße legen*, troc'hañ e benn d'u.b., dibennañ u.b., lemel e benn digant u.b. a-ziwar e zivskoaz ; *jemanden in Fesseln (in Ketten) legen*, lakaat u.b. ouzh ar c'hefiou, potailhañ u.b., lakaat potailhoù houarn ouzh izili u.b., hualañ treid ur prizoniad, teuler u.b. en ereoù ; *jemandem das Handwerk legen*, lakaat diwezh da walloberoù u.b., lakaat u.b. e-maez ar jeu, lakaat termen da zrougberoù u.b. ; *jemandem Hindernisse in den Weg legen*, c'hoari diaes d'u.b., sparlañ d'u.b., lakaat skoilhoù (stankoù, harzoù) war hent u.b., ober diaes d'u.b., strobañ u.b. ; *jemandem etwas in den Mund legen*, reiñ da grediñ en dije u.b. lavaret udb ; *jemandem etwas nahe legen*, diskouez anat udb d'u.b. ; *ich habe ihm ein energisches Vorgehen nahe gelegt*, kelennet (aliet) em boa anezhañ da vont dizamant dezhi, kelennet (aliet) em boa dezhañ mont dezhi a-daol-dak, kelennet em boa dezhañ mont dezhi hep damant, kelennet em boa dezhañ mont dizamant dezhi, roet em eus bet kelenn dezhañ da vont a-daol-dak dezhi, kemennet em boa dezhañ mont dre nerzh dezhi ; *unter Siegel legen*, siellañ, lakaat ur siell [war udb] ; *in Falten legen*, plegañ, rodellañ, frizañ, krizañ ; *die Hände in den Schoß legen*, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, yeuiñ, sellet ouzh an heol, chom didalvez, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, chom war-dreñv, sachañ da c'hennañ, ober e gorf didalvez, erbediñ e revr, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, na ober ur siseurt, lakaat e zaouarn an eil en egile, ober aner, na ober netra gant e gorf, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, sachañ war an ibil a-dreñv, chom da velc'hweta, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar viell, treiñ ar bis, chom da sellet ouzh an oabl o tremen ; *Feuer an ein Haus legen*, lakaat an tan war un ti, c'hwezhañ (lakaat, strinkañ, bountañ) an tan en un ti, lakaat an tan-gwall en un ti, tangwallañ un ti, tanflammañ un ti, entanañ un ti, lakaat an tan war u.b. ; *in Schutt und Asche legen*, pulluc'hañ, kas da neuz (da netra, war netra, da vann, da ludu, da beurgoll), peurzistrujañ, luduañ, foeltrañ evel ludu ; *die Macht in die Hand des Volkes legen*, lakaat ar bobl e piaou d'ar veli ; *ich lege mein Schicksal in Ihre Hand*, en em lakaat a ran etre ho taouarn hag en ho trugarez, en em lakaat a ran hep diviz ebet etre ho taouarn, ober a rin ho lavar, ober a rin diouzh ho tiviz, tremen a rin diouzhoc'h, kontañ a ran warnoc'h, fiziout a ran ennoc'h, lakaat a ran va fiziañs ennoc'h, tremen a rin diouzh ho tiviz (Gregor) ; *man legte ihm mehrere Vergehen zur Last*, meur a felladenn a voe tamallet dezhañ (a voe lakaet war e chouk) ; *er legte keinen besonderen Eifer an den Tag*, ne ziskouezas ket bezañ entanet dreistmuzul, ne'z eas ket a c'hoari gaer ganti, ne oa ket aet da vat-kaer ganti, ne oa ket aet a-zevri-kaer ganti, ne oa ket aet a-zevri-bev dezhi, lugut e oa da labourat, n'en doa ket lañs da labourat.

4. [labour-douar] *Kartoffeln legen*, lakaat douar dindan patatez, lakaat patatez en douar, plantañ patatez (avalou-douar) ; *Eier*

legen, dezviñ (*pennrann* dozv-), dozviñ, P. karzhañ e revr ; *gut genährte Hühner legen mehr Eier*, dre o beg e tozv ar yer ; *die Henne will ein Ei legen*, ur vi a zo gant ar yar ; *die Henne hat ihr Ei gelegt*, dozvet eo ar yar, diglozet eo ar yar, P. ar yar he deus karzhet he revr ; [istor] *Bauern legen*, adprenañ atantoù [evit o stagañ ouzh e zomani].

5. [gwir] *zu den Akten legen*, a) [zu den Akten nehmen] lakaat e-barzh an teuliad, stagañ ouzh an teuliad ; *ein Schriftstück zu den Akten legen*, lakaat ur pezh en teuliad ; b) [dre skeud., ad acta legen], klozañ un afer, lakaat teuliad un afer e-barzh an dielloù.

6. [merdead.] *ein Schiff vor Anker legen*, eoriañ, eoriañ ur vag, lakaat ur vag war hec'h eor, lakaat an eor, teuler an eor er mor, teuler an eor (Gregor) ; *Minen legen*, eoriañ minoù, minañ ar mor, lakaat tarzherezioù er mor.

7. [lu] *Einquartierung in die Häuser legen*, lakaat e soudarded da lojañ e tiez tud ar vro ; *Minen legen*, lakaat tarzherezioù en douar, lakaat minoù, minañ an douar ; *Bresche legen*, tagañ dizamant.

8. [sport, rugbi] *einen Versuch legen*, lakaat un esae.

V.gw. (hat gelegt) : 1. *das Huhn legt*, dozviñ a ra ar yar, emañ ar yar o karzhañ e revr ; *die Henne hat gelegt*, dozvet eo ar yar, P. ar yar he deus karzhet he revr ; 2. [bouloù, petank] *legen*, tennañ a-ruilh, c'hoari a-ruilh ; *willst du schießen oder legen ?* tennañ a ri a-dach pe a-ruilh ? .

V.em. : **sich legen** (hat sich gelegt) : 1. mont en e c'hourvez, gourvez, mont da c'hourvez, mont da astenn, en em astenn, souchañ, strinkañ, en em ledañ, hedañ, ahediñ ; *sich (ak.) schlafen legen*, mont da gousket, mont da glask e wele, en em ledañ da gousket, mont da c'hourvez (Gregor), gweleata, gweleañ, mont d'e wele, mont d'ober ur c'housk, mont d'ober ur pennad kousk, mont d'ober ur pennad kousket, mont d'ober ur gouskadenn, P. mont da blouzañ, mont da biochiñ, mont da gludañ, mont da loñchañ, mont d'e riboul, mont d'e ched, mont d'e glud, mont d'e gel, mont d'e gloz, mont da zebriñ bara gwenn d'ar Roc'h, mont da flutañ, mont da glask arc'hoazh beure, mont da glask arc'hoazh ar beure, mont da Gêrhun (da Gêrroc'h), mont er vallin, mont da vagañ c'hwen, mont da vagañ c'hwen, mont da voueta ar c'hwen ; *sich (ak.) ins Bett legen*, gweleata, gweleañ, mont d'e wele, mont da glask e wele, en em lakaat en e wele, mont en e wele, mont da gousket, P. mont da blouzañ, mont da biochiñ, mont da gludañ, mont da loñchañ, mont d'e riboul, mont d'e ched, mont d'e glud, mont d'e gel, mont d'e gloz, mont da zebriñ bara gwenn d'ar Roc'h, mont da glask arc'hoazh beure, mont da glask arc'hoazh ar beure, mont da Gerhun (da Gerroc'h), mont da flutañ, mont er vallin, mont da vagañ c'hwen, mont da voueta ar c'hwen ; *sich aufs Bett legen*, gourvez war e wele, en em ledañ war e wele ; *sich mit den Kleidern ins Bett legen*, en em astenn dilhad hag all war e wele - en em astenn war e wele, dilhad ha razh - en em astenn war e wele, dilhad ha tout - mont da gousket dilhad hag all ; *er legte sich quer aufs Bett*, gourvez a reas a-dreuz e wele, en em ledañ a reas a-dreuz e wele ; *sich auf die nackte Erde legen*, gourvez war ar c'haled, gourvez war an douar noazh, en em ledañ war an douar noazh, gourvez war an douar-ran ; *sich ins Gras legen*, mont da diriñ, tirianañ ; *die Hühner hatten sich (ak.) auf den staubigen Boden gelegt*, edo plavet ar yer e-touez ar boultrenn ; *der Hund legte sich vor seine Füße*, ar c'hi a c'hourvezas e-harz e dreid ; *sich flach auf den Boden legen*, douarañ, mont d'an douar ; *die Soldaten legten sich flach auf den Boden, um sich vor den Kugeln zu schützen*, douarañ a rae ar soudarded evit kuzhat diouzh an tennoù ; *der Staub legt sich*, kouchañ a ra ar boultrenn ; 2. [dre skeud.] *sich (ak.) auf die Bärenhaut legen*, sachañ war an ibil

berr, sachañ war an ibil berraat, sachañ war an ibil a-dreñv, landreantiñ, leozenniñ, morisañ, ober e voris, [dre eilpennster] ober aner, bezañ feneant evel chas, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, chom war-dreñv, sachañ da c'hennañ, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, chom da velc'hweta, chom didalvez, lardañ diegi, bezañ skoet (bezañ grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), chom da gontañ pet bran a ya hebiou (da lugudiñ, da lantouzat, da vuzhugenniñ, da valafenniñ), kousket diwar sav, chom da logota, chom da c'horiñ viou, goriñ viou, klask kokologig, ober e gorf didalvez, erbediñ e revr, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, na ober ur siseurt, lakaat e zaouarn an eil en egile, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, ober e zidalvez, na ober netra gant e gorf, en em deuler dezhi, filañ gant an diegi, lezirekaat, diekaat, na c'hwezañ lec'h ma c'hwez ar broc'h, na vezañ bale an eost gant an-unan ; 3. en em reiñ da, en em lakaat da ; *sich (ak.) aufs Bitten legen*, en em reiñ da bediñ ha da aspediñ ; *sich (ak.) auf die Politik legen*, en em reiñ d'ar politikerezh (d'ar politikaj) ; *sich (ak.) aufs Trinken legen*, en em reiñ da evañ, en em lakaat da voesoniñ, en em deuler d'ar gwin, mont d'ar gwin, en em reiñ d'ar gwin ha d'e blijadurioù, en em lakaat da evañ ; 4. *die Polizei legte sich (ak.) ins Mittel*, emellout a reas ar polis ; 5. *sich auf die Lauer (in den Hinterhalt) legen*, mont war c'hed (en api, e spi), en em lakaat e spi (e par) ; 6. terriñ, sioulaat, tevel, peoc'haat, gouzizañ, kouezhañ, habaskaat, mogañ, kalmijañ, kalmiñ, abafiñ, ameniñ, distanañ, ehanañ, gwanaat, mont war sioulaat ; *der Sturm legt sich (ak.)*, terriñ (sioulaat, tevel, peoc'haat, abafiñ, ameniñ) a ra ar barr-amzer, erru eo lost ar barrad, gwennañ a ra an amzer ; ; *der Wind legt sich (ak.)*, sioulaat a ra an avel, tevel a ra an avel, terriñ a ra war an avel, terriñ a ra an avel, gouzizañ a ra an avel, kouezhañ a ra an avel, habaskaat a ra an avel, war habaskaat emañ an avel, mogañ a ra an avel, abafiñ a ra an avel, ehanañ a ra an avel, gwanaat a ra an avel, kalmiñ a ra an avel, chokiñ a ra, emañ an avel o souchiñ, ameniñ a ra an avel ; *der Wind hat sich gelegt*, gouzizet eo an avel, izelaet eo an avel, kalmet eo an avel, mouget eo an avel, an avel a zo torret warnañ, torret eo an avel, ehanet eo an avel, kalmet eo bremañ ; *die Wellen legen sich*, sioulaat a ra an tonnoù, divegañ a ra an tonnoù, terriñ a ra war an tonnoù, war habaskaat emañ ar mor, kompezañ a ra ar mor, terriñ a ra war ar mor ; 7. *das legte sich (ak.) mir schwer aufs Herz*, kement-se a skoas ur c'hlaouenn ruz em c'halon (a oa bet ur ranngalon evidon), gwall boaniet e voen gant an dra-se, un diframm e oa bet evidon, ur galonad am boa tapet gant an dra-se, kement-se a yeas leal em c'halon, an dra-se en doa degaset ur galonad c'hwerv din ; 8. *das Korn legt sich (ak.)*, stokañ a ra an ed, fleañ a ra an ed (Gregor) ; 9. [dre skeud.] P. *sich (ak.) ins Zeug legen*, en em arastiñ ouzh al labour, breviñ e gorf ouzh al labour, kas ar c'harr a-raok, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, ober ur vourellad, lakaat ar vourell en e gerc'henn, mont er vourellenn startañ, lakaat leizh ar vourell, pegañ, bezañ er wakol, dont ar gwakol gant an-unan (e *wakol gantañ*, he *gwakol ganti h.a.*), ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, lakaat leizh ar vourell, korfañ, ober ur stagadenn, krugañ ouzh al labour, kiañ ouzh al labour, en em giañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, kolierañ, dosañ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, lopañ, labourat a-nerzh, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, pegañ (kregiñ) du en e labour, reiñ bec'h d'al labour, c'hwezhañ e-

barzh, na ober goap a labourat, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, ober ur c'hrogad (ur reuziad) labour, labourat evel ur c'hi, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, ober bec'h bras, merat, ober (c'hoari) an diaoul hag e bevar, ruihal ha merat e gorf, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, ober labour tri, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, difraeañ, dehastañ, en em zrastañ, bouc'halañ, skrabañ, labourat a-drovat, na vouzhañ ouzh al labour ; **10.** [dre skeud.] *sich in die Räder legen*, kas an traoù war-raok, reiñ un taol lañs, kas ar c'harr a-raok.

Legen n. (-s) : **1.** lakidigezh b., lakadur g., diazezadur g. ; *das Legen und das Abnehmen*, al lakaat hag al lemel ; *Legen von Kacheln*, daradur g., karrezadur g. ; *Legen von Röhren*, diazezadur korzennoù g., lakidigezh tuellennoù b. ; **2.** [bouloù, petank] *das Legen*, an tennañ a-ruilh g., ar c'hoari a-ruilh g.

Legendar n. (-s,-e) / **Legendarium** n. (-s, Legendarien) : **1.** mojennaoueg b., levr mojennnoù g. ; **2.** [relij.] buhez ar Sent b. **legendär** ag. : **1.** mojennel, mojennek, moliac'hus, moliac'hel, marzhadel, marzhadek, ... ar mojennnoù ; legendäre Stadt, kêr vojennel b. ; **2.** hollvrudet, soulvrudet, brudet bras ; **3.** sebezus, souezhus, eston, estonus, marvailhus, moliac'hus, sabatuus, saezhus, souezhanus, estlamm, estlammus, bamus, boemus, marzhus, dispar, espar.

Legende b. (-,-n) : **1.** mojenn b., fablenn b., judenn b., kaoz b., marvailh g. ; *sich zu einer Legende entwickeln*, mojennekaat ; *aus etwas eine Legende machen*, *etwas zu einer Legende umdeuten*, mojennekaat udb ; **2.** [kartennoù] leadell b., alc'hwez g. ; *eine Landkarte mit einer Legende versehen*, leadellañ ur gartenn, lakaat un alc'hwez d'ur gartenn ; **3.** [spier] anv kodet g., anv boneget g.

Legenden- : ... mojennel, ... mojennek, ... moliac'hus, ... moliac'hel, ... marzhadel, ... marzhadek, ... ar mojennnoù.

Legendenbuch n. (-s,-bücher) : mojennaoueg b., levr mojennnoù g.

legendenhaft ag. : mojennel, mojennek, moliac'hus, moliac'hel, marzhadel, marzhadek.

Legenest n. (-es,-er) : dozverez b. [*liester dozverezioù*].

leger ag. : **1.** [dilhad] diskramaih, distruj, disparbuih, chelgenn dezhañ, difarle, netra dreist ; *sich leger kleiden*, bezañ gwisket en un doare diskramaih (distruj, disparbuih, difarle) ; **2.** [den] dichafoul, digompliment, diardoù, diorbid, digamambre, divaniel, re zieub e zoareoù, re libr e doareoù, n'eus ket a gamambre gantañ ; *leger werden*, diandellat, diardaouiñ ; *sich leger ausdrücken*, komz en un doare diardoù, komz diorbid, komz divaniel, bezañ digompliment, bezañ dichafoul, bezañ re libr e gomzoù ; *legere Art*, dibalamour g.

Leger g. (-s,-) : **1.** karreller g., karrezer g., lakaer g., parkeder g. ; *Bombenleger*, lakaer bombezennnoù g., plastiker g., sponter g. ; **2.** [bouloù, petank] tenner a-ruilh g.

Legeröhre b. (-,-n) : [loen.] kan-dozviñ g.

Legestachel g. (-s,-n) : [loen.] broud dozviñ g., kastr dozviñ g., flemm dozviñ g., kan-dozviñ g.

Legezeit b. (-,-en) : mare an dozviñ g., dozv g.

Legföhre b. (-,-n) : [louza., *Pinus mugo Turra subsp. mugo*] gwez-pin ar menezioù str., krakpin str.

Leggings ls. : advragez g., loeroù-bragoù ls., bragloeroù ls., strizhloeroù ls., kalsen g.

legierbar ag. : [metaloù] kendeuzus ; *nicht legierbar*, digendeuzus.

legieren V.k.e. (hat legiert) : **1.** [metaloù] kendeuziñ ; *Kupfer und Zinn legieren*, kendeuziñ kouevr ha staen ; **2.** [kegin.]

fetisaat, lakaat da fetisaat, fetizañ ; *eine legierte Soße*, un hilienn fetisaet b., un hilienn fetizet b.

Legieren n. (-s) : **1.** [metaloù] kendeuzadur g., kendeuzidigezh b., kendeuz g. ; *durch das Legieren von Kupfer und Zinn entsteht Bronze*, diwar kendeuzadur ar c'houevr hag ar staen e vez arem ; **2.** [kegin.] fetiserezh g.

Legierung b. (-,-en) : [metaloù] kendeuzad g. ; *eine Aluminiumlegierung aushärten*, kaletaat ur c'hendeuzad aluminom ; *Metalle zu einer Legierung zusammenschmelzen*, kendeuziñ metaloù ; *Bronze ist eine Legierung von Kupfer mit Zinn*, mont a ra kouevr ha staen d'ober an arem ; *Legierung von Antimon und Blei oder Zinn*, regul g.

Legion b. (-,-en) : **1.** legion b. ; [istor, Vichy] *französische Legion der ehemaligen Kriegsteilnehmer*, legion gall ar vrezelourien b. ; **2.** [dre skeud.] *die Zahl der Besucher ist Legion*, ne dorr ket an hent gant ar weladennerien, gweladennerien a zeu forzh pegement, gweladennerien a zeu ken-ha-ken, gweladennerien a zeu ken-ha-kenañ, gweladennerien a zeu kenañ-kenañ, gweladennerien a zeu mui-pegen-mui, a-hentadoù e teu ar weladennerien, a garradoù e teu ar weladennerien, mac'h-àr-vac'h e teu ar weladennerien ; *ihre Zahl ist Legion*, kalz int, n'eus niver ebet dezho, ne oufed niver ebet dezho ; *die Zahl der Leute, die das können, ist Legion* ! a bet den (hag a bet den, hag a bet hini, nag a bet den, nag a bet hini) a oar ober an dra-se !

Legionär g. (-s,-e) : [lu] legionour g.

Legionärskrankheit b. (-) : [mezeg.] legionelloz g., kleñved al legionourien g.

legislativ ag. : ... lezenniñ ; *legislative Gewalt*, galloud lezennañ g.

Legislative b. (-,-n) : **1.** galloud lezennañ g. ; **2.** lezennerien ls., korf lezennañ g.

Legislativgewalt b. (-) : galloud lezennañ g.

Legislativrat g. (-s,-räte) : kuzul-lezennañ g.

legislatorisch ag. : ... lezennañ.

Legislatur b. (-,-en) : **1.** lezennerezh g. ; **2.** prantad-lezennañ g., lezennerezh-pad g., embregvezh-lezennañ g., hoali g., daelvezh b., leuradvezh g.

Legislaturperiode b. (-,-n) : prantad-lezennañ g., lezennerezh-pad g., embregvezh-lezennañ g., hoali g., daelvezh b., leuradvezh g.

legitim ag. : **1.** reizh, reizhek, gwir, gwirion, reizhwir, reizhwiriek ; *nicht legitim*, direizh ; *daher ist es legitim*, *die Zweckmäßigkeit des Verfahrens zu hinterfragen*, en askont da se ez eo reizh lakaat kevazastad an argerzhadur e bili-bann ; **2.** [gwir] lezennel, hervez lezenn, diouzh al lezenn ; *auf legitimen Weg*, gant harp al lezennoù ; *legitime Nachkommen*, hêred hervez lezenn (hervez ar gwir) ls., hêred reizhwir ls. ; *legitimes Kind*, bugel reizhwir g., bugel reizh g. ; *legitimer Vater*, tad reizhwir g., tad reizh g. ; *legitime Frau*, pried reizhwir b., pried reizh b. ; **3.** [polit.] reizhveliek ; *legitime Macht*, *legitime Gewaltausübung*, beli reizhveliek b., reizhveli b. ; *die legitimen Behörden*, ar pennadurezhioù reizhveliek ls.

Legitimation b. (-,-en) : [gwir] **1.** reizhekadur g., gwiriekadur g., reizhwiriañ g. ; **2.** identelezh b., pivelezh b.

Legitimationskarte b. (-,-n) / **Legitimationspapier** n. (-s,-e) : [gwir] teul-anaout g., kartenn bivelezh b., kartenn-anv b.

legitimieren V.k.e. (hat legitimiert) : reizhekaat, gwiriekaat, reizhwiriañ ; *Kinder legitimieren*, reizhwiriañ bugale.

V.em. : **sich legitimieren** (hat sich (ak.) legitimiert) : prouiñ e identelezh, prouiñ e bivelezh, diskouez e gartenn bivelezh, diskouez e gartenn-anv, diskouez un teul-anaout.

Legitimierung b. (-,-en) : reizhwiriañ g.

Legitismus g. (-en,-en) : [istor] reizhvelielouriezh b.

Legitimist g. (-en,-en) : [istor] reizhvelielour g.
Legitimität b. (-) : 1. reizhded b., reizhder g., reishted b., reishter g., reizhegezh b., reizhwir g., reizhwirgezh b., reizh b. ; 2. [polit.] reizhveliegezh b., reizhveli b. ; 3. [dispredet, gwir] maberezh reizhwir g., maberezh reizh g., maberezh priedel g.

Lego® n. (-s,-s) : lego® g.

Leguan g. (-s,-e) : [loen.] igwan g. [*liester* igwaned].

Legumin n. (-s,-e) : [bev.] legumin g.

Leguminose b. (-,-n) : [louza.] fabeg g. [*liester* fabeged], pizenneg g. [*liester* pizenneged], legumineg [*liester* leguminegi, legumineged] g., pizeg g. [*liester* pizeged].

Leguminosen ls. : [louza.] leguminegi ls., legumineged ls., fabeged ls., pizenneged ls., pizeged ls.

Le Havre n. : an Haor-Nevez g.

Lehen n. (-s,-) / **Lehn** n. (-s,-) : [istor] barrenn b., dalc'h g., douar-dalc'h g., glad g., aotrouniezh b., tachad douar dindan dalc'h un aotrou g. ; *als Lehen besitzen*, bezañ en e dalc'h, bezañ bet roet d'an-unan da c'hlad ; *zu Lehen geben*, reiñ da c'hlad, reiñ e dalc'h (Gregor) ; *zu einem Lehen machen*, lakaat e dalc'h ; *jemandem ein Bauerngut zu Lehn geben*, feajiñ douaroù, reiñ un douar e feaj d'u.b. ; *rückfälliges Lehen*, douaroù diandreñ ls. ; *ligisches Lehen*, dalc'h mouant g. ; *Afterlehen*, barrenn izel b., barrenn izelañ b., dalc'h izel g., dalc'h izelañ g. ; *Hauptlehen*, penndalc'h g. ; *Freilehen*, douar-kuit g., dalc'h kuit g.

Lebensabhängigkeit b. (-) : [istor] gwazelezh b.

Lebensbannpflicht b. (-) : [istor] banaliezh b.

Lebensbezirk g. (-s,-e) : [istor] dalc'h-feurm g., aotrouniezh b., tachad douar dindan dalc'h un aotrou g., glad g.

Lehenseid g. (-s) : [istor] le a wazoniezh g. ; *den Lehenseid ablegen*, gwsaat, ober gwazoniezh, ober feiz ha gwazoniezh, anzav gwazoniezh d'e aotrou.

Lehensherr g. (-n,-en) : [istor] pennaotrou g., penndiern g., mac'htiern g., marc'hegour g. ; *Lehensherr mit eigenem Heerbann*, marc'hegour bannielek g.

Lehensherrlichkeit b. (-) / **Lehensherrschaft** b. (-) : [istor] aotrouniezh b.

Lehensmann g. (-s,-männer/-leute) : [istor] gwaz g. [*liester* gwizien], gladdalc'her g., gwazonier g.

Lehenspflicht b. (-) : [istor] gwazoniezh b., gwazelezh b. ; *die Lehenspflicht geloben*, gwsaat, ober gwazoniezh, ober feiz ha gwazoniezh, anzav gwazoniezh d'e aotrou.

Lehensrechte ls. : gwirioù aotrouniel ls., gwirioù feodel ls.

Lehensträger g. (-s,-) : [istor] gwazonier g., gladdalc'her g., gwaz g. [*liester* gwizien].

Lebenswesen n. (-s) : [istor] dalc'hiadezh b., gladdalc'helezh b.

Lehm g. (-s,-e) : pri g., pri melen g., pri-douar g., pri-prad g., douar druz g., arbrad g., douar-bev g., kourrez g., douar kourrez g., douar melen g., douar priek g. ; *etwas mit Lehm dichten*, priañ udb ; *Lehm- und Strohgemisch*, prienn b. ; *mit Stroh und Lehm bauen*, priennañ, ardilhañ, sevel gant plouz ha pri mesk-ha-mesk, sevel gant barras, sevel gant tilh ; *eine Figur aus Lehm formen*, priennañ un delwennig ; *Lehm mischen*, meskañ pri, mezañ pri, distrempañ pri, merat pri.

Lehmarbeit b. (-,-en) : prienn b.

Lehmbau g. (-s,-bauten) : 1. saverezh gant pri g. ; 2. ti-pri g., priellenn b., barrasenn b.

Lehmboden g. (-s,-böden) : douar-pri g., douar priek g., arbrad g., douar arbrad g., douar kourrez g., douar melen g., douar ruz g., prieg b., kourrez g. ; *gestampfter Lehmboden*, douar nevez g., douar palumet g.

lehmgelb ag. : melen evel ar pri.

Lehmgrube b. (-,-n) : priellag b. [*liester* priellagoù].

lehmhaltig ag. : priek, priellek, priennek, arbradek.

Lehmhütte b. (-,-n) : ti-pri g., priellenn b., lochenn-bri b., barrasenn b.

lehmig ag. : priek, priellek, priennek, arbradek ; *auf lehmigem Boden gedeiht Weizen besonders gut*, an douaroù arbrad a ro ed (a daol ed) gant puilhentez, ar gwinizh en em blij en douaroù arbrad.

Lehmmauer b. (-,-n) : prienn b., priellenn b., moger-bri b.

Lehmputz g. (-es) : indu pri g., fuilh pri g., chek pri g. ; *mit Lehmputz bewerfen*, priañ, priata.

Lehmschicht b. (-,-en) : [douarouriezh] gwelead pri g.

Lehmwand b. (-,-wände) : prienn b., priellenn b., moger-bri b.

Lehmweller g. (-s,-) : barras g., tilh g. ; *aus Lehmweller gebautes Haus*, barrasenn b.

Lehmwerk n. (-s,-e) : prienn b.

Lehmziegel g. (-s,-) : briq pri disec'het en aer str., brikenn bri disec'het en aer b., adobenn b. [*liester* adobennoù].

Lehn n. (-s,-) : [istor] *sellit ouzh Lehen*.

lehnbar ag. : [istor] gwazonier, gwaz ; *jemandem lehnbar sein*, bezañ dindan u.b. / bezañ dindan dalc'h u.b. / bezañ e dalc'h (e douar) u.b. / delc'her eus u.b. (Gregor), bezañ gwaz d'u.b., bezañ dindan damani u.b., bezañ dindan perzh u.b.

Lehnbarkeit b. (-) : [istor] gwazelezh b., gwazoniezh b.

Lehne b. (-,-n) : 1. [arrebeuri] harp g., skor g. ; *Armlehne*, brenk g., brec'h b. ; *Rückenlehne*, kein g. ; *mit einer Rückenlehne versehen sein*, bezañ keinek ; 2. [diri] bann g., garid diri b., dorn-red g., aspled g., bardell b., gwardoù ls., harzell b. ; 3. [dre astenn.] krapenn b., dinaou g., rabañs b., dirabañs b.

lehnen V.gw. (hat gelehnt) : bezañ a-harp, bezañ harp, bezañ stok, harpañ ; *das Brett lehnt an der Wand*, harp eo ar plankenn er speurenn (ouzh ar speurenn), a-harp emañ ar plankenn ouzh ar speurenn, stok eo ar plankenn ouzh ar speurenn, harpañ a ra ar plankenn ouzh ar speurenn, harpañ a ra ar plankenn er speurenn, harpañ a ra ar plankenn war ar speurenn, emañ ar plankenn en harz ouzh ar speurenn ; *dastehen mit dem Rücken an die Mauer gelehnt*, *dastehen mit dem Rücken gegen die Mauer gelehnt*, *mit dem Rücken an der Mauer lehnen*, *mit dem Rücken gegen die Mauer lehnen*, bezañ keinet ouzh ar voger, bezañ harp e gein ouzh ar voger, bezañ harp e gein er voger, bezañ e gein en harz ouzh ar voger ; *aneinander gelehnte Gegenstände voneinander trennen*, diharpañ traoù.

V.k.e. (hat gelehnt) : harpañ, lakaat a-harp ; *er hat die Leiter an die Mauer gelehnt*, harpet en deus ar skeul er voger (ouzh ar voger), skeuliet en deus ar vur, lakaet en deus ar skeul a-harp ouzh ar vur, lakaet en deus ar skeul harp ouzh ar voger, lakaet en deus ar skeul en harz ouzh ar voger ; *den Kopf gegen einen Baumstamm lehnen*, harpañ e benn e kef ur wezenn.

V.em. : **sich lehnen** (hat sich (ak.) gelehnt) : 1. *sich (ak.) aus dem Fenster lehnen*, stouiñ dre ar prenestr da sellet, stouiñ ouzh ar prenestr, stouiñ ouzh bardell ar prenestr (ouzh barlenn ar prenestr, ouzh ar prenestr), bountañ e benn er-maez dre ar prenestr, mont war e vrusk (bezañ war e stou) er prenestr, mont war e vruched er prenestr, bruchediñ ouzh ar prenestr, greuchadiñ ouzh ar prenestr, bezañ harp e vruched ouzh aspled ar prenestr ; 2. *sich an die Mauer lehnen*, harpañ er voger, en em harpañ ouzh ar voger ; *sich (ak.) mit dem Rücken an die Mauer lehnen*, harpañ e gein ouzh ar voger, alkodiñ ouzh ar vur, keinañ ouzh ar voger.

Lehnsbauer g. (-n,-n) : [istor] koumananter g. (Gregor), gwiraer g. ; *der Lehnscherr und der Lehnsbauer*, ar foñsier hag ar gwiraer.

Lehnsdienst g. (-es,-e) : [istor] deverioù evel gwaz ls., gwazelezh b., gwazoniezh b.

Lehnseid g. (-s) : [istor] le a wazoniezh g. ; *den Lehnseid ablegen, den Lehnseid leisten*, gwasaat, ober gwazoniezh, ober feiz ha gwazoniezh, dougen gwazoniezh d'e aotrou, anzav gwazoniezh d'e aotrou.

Lehnssessel g. (-s,-) : kador geinek b., kador-vrec'h b., kador-gazeliek b., berjelen b.

Lehnsfolge b. (-,-n) : [istor] 1. susit gladdalc'hel g., susit c'hladdalc'hel b., urvadur gladdalc'hel g., ; 2. dever evel gwaz g.

lehnsfrei ag. : [istor, gwir] kuit ; *lehnsfreies Land*, douar-kuit g..

Lehnsgut n. (-s,-güter) : [istor] dalc'h g., douar-dalc'h g., aotrouniezh b., tachad douar dindan dalc'h un aotrou g., glad g.

Lehnsherr g. (-n,-en) : [istor] pennaotrou g., penndiern g., mac'htiern g., marc'hegour g., feajer g. ; *Lehnsherr mit eigenem Heerbann*, marc'hegour bannielek g. ; *seinem Lehnsherrn Gefolgschaft und Treue zusichern*, ober feiz ha gwazoniezh d'e aotrou ; *der Lehnsherr und der Lehnsbauer*, ar foñsier hag ar gwiraer.

Lehnsherrin b. (-,-nen) : [istor] pennitron b.

Lehnsmann g. (-s,-männer/-leute) : [istor] gwazonier g., gwaz g. [*liester* gwizien], gladdalc'h g.

Lehnspflicht b. (-) : [istor] gwazoniezh lij b., gwazelezh b. ; *die Lehnspflicht geloben*, gwasaat, ober gwazoniezh, ober feiz ha gwazoniezh, anzav gwazoniezh d'e aotrou.

lehnspflichtig ag. : lij.

Lehnsträger g. (-s,-) : [istor] gwazonier g., gwaz g. [*liester* gwizien], gladdalc'h g.

Lehnstuhl g. (-s,-stühle) : kador geinek b., kador-vrec'h b., kador-gazeliek b., berjelen b.

Lehnsverhältnis n. (-ses,-se) : [istor] mouañs b. [*liester* mouañsoù].

Lehnswesen n. (-s) : [istor] gladdalc'huelezh b., feodalc'huelezh b., gladdalc'hiezh b., feodelezh b.

Lehnsszins g. (-es,-e) : [istor] sens g.

Lehnübersetzung b. (-,-en) : [yezh.] drevezadenn b., treuzplakañ g. ; *es handelt sich um eine Lehnübersetzung des französischen Ausdrucks*, un treuzplakañ diwar ar galleg eo.

Lehnwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] amprestadenn b., ger amprestet g.

Lehr n. (-s,-e) : [tekn.] kalibr g., gobari g., jaoj g., patrom g., gwirier g., [rouez e bzh] amprest g.

Lehramt n. (-s,-ämter) : 1. kelenn g., kelennerezh g., karg a gelenner b., labour a gelenner g. ; *sein Lehramt aufgeben*, dilezel ar c'helenn, dilezel (reiñ e zilez eus) e garg a gelenner ; *Fähigkeitsnachweis für das Lehramt an höheren Schulen*, testeni perzhegezh evit kelenn en eil-derez g., testeni gouested da gelenn en eil-derez g. ; 2. [relij.] mestriezh b.

Lehramtskandidat g. (-en,-en) : danvez kelenn g.

Lehramtskandidatin b. (-,-nen) : danvez kelennerez g.

Lehranstalt b. (-,-en) : kelenndi g., ti-skol g., skol b.

Lehrauftrag g. (-s,-aufträge) : karg a gelenner en ur skol-veur b. ; *zeitlich begrenzter Lehrauftrag*, arsoaz kelenn g.

lehrbar ag. : kelennadus, deskadus, ... a c'haller kelenn, ... a c'haller deskiñ.

Lehrbeauftragte(r) ag. k. g./b. : [skol-veur] kentelier g., adkelenn g., den e karg a gentelioù g.

Lehrbefähigung b. (-,-en) : testeni gouested da gelenn g., testeni perzhegezh evit kelenn g.

Lehrbegriff g. (-s,-e) : [preder.] meizad kelennadurel g.

Lehrbehelf g. (-s,-e) : [Bro-Aostria] dafar kelenn g., araez kelenn g.

Lehrberuf g. (-s) : micher gelenner b., micher a gelenner b., kelenn g., kelennerezh g.

Lehrbetrieb g. (-s,-e) : skol b., ti-skol g., kelenndi g. ; *landwirtschaftlicher Lehrbetrieb*, atant skol g.

Lehrbrief g. (-s,-e) : testeni deskarderezh g.

Lehrbogen n. (-s,-/-bögen) : [tisav.] moull-bolz g., kant g. ; *die Lehrbögen entfernen, die Lehrbögen abnehmen*, divoullbolzañ ; *die Lehrbögen anbringen*, moullbolzañ ; *das Abnehmen der Lehrbögen*, an divoullbolzañ g. ; *das Anbringen der Lehrbögen*, ar moullbolzañ g.

Lehrbuch b. (-s,-bücher) : 1. levr-skol g., levr-kelenn g., dornlevr g., levr-dorn g., sturlevr g., pleustrad g., levr-heñchañ g., hentenn b., [dispredet e brezhoneg] divizoù ls. ; *Lehrbuch der Anatomie, anatomisches Lehrbuch*, levr korfadouriezh g., levr anatomiezh g. ; *ein Bretonischlehrbuch*, un hentenn vrezhoneg b. ; 2. *wie aus dem Lehrbuch*, skouer ; *eine Hypothese wie aus dem Lehrbuch*, ur c'houlakadenn skouer b.

Lehrbursche g. (-n,-n) : deskard g., deskad g., paotr-micher g., mous g., labous g.

Lehre¹ b. (-,-n) : 1. kentel b., kelenn b., desk g., pennsturienn b. ; *eine heilsame Lehre*, ur gentel salvus b., ur gelenn salvus b., ur gentel vadoberus b., ur gelenn vadoberus b.

2. [preder.] kelennadurezh b. ; *Nietzsches Lehre*, kelennadurezh Nietzsche b. ; *solche Prinzipien sind dieser Lehre (dat.) immanent*, ar seurt pennaennoù a zo enmanus d'ar gelennadurezh-se.

3. lezenn b., savelenn b., damkaniezh b. ; [fizik] *die Lehre von der Schwerkraft*, lezenn (savelenn) ar bouezañs (ar c'herc'helder) b. ; [yezh.] *Lehre von der Satzbildung*, ereadurezh g., frazennadur g., frazennerezh g., kevreadur g., kevreadurezh b. ; [optik] *Lehre vom Licht*, luc'honiezh b.

4. [relij.] kelennadurezh b., penngredeñ b., penngelennadur g., pennwirionez b., penngelennadurezh b. ; *die Lehre der Kirche*, kelennadurezh an Iliz b. ; *die christliche Lehre*, al lezenn gristen b., lezenn ar gristeniezh b., gwirionezoù ar feiz kristen ls., ar gelennadurezh kristen b., ar greden gristen b. (Gregor), reizhoù an Aviel ls. ; *Priester der christlichen Lehre*, kelennadur g. ; *die Lehre von der Dreieinigkeit*, penngelennadur an Dreinded g., gwirionezoù a-zivout an Dreinded ls., kelennadurezh a-zivout an Dreinded b. (Gregor).

5. [dre astenn.] *das soll dir eine Lehre sein*, evel-se e savo skiant dit ! an dra-se da zesko d'ober seurt traoù, ur gentel a-zoare ac'h eus bet bepred, merk mat an dra-se, n'ankounac'ha ket ar gentel ac'h eus resevet, mat e vefe dit n'ankounac'haat ket se, bremañ e ouzout un ardremez bennak pelloc'h, ur gentel eo hag a bego ouzhit ; *aus etwas eine Lehre ziehen*, tennañ ur gentel evit an-unan eus udb, tennañ ur gelenn evit an-unan a-ziwar udb, dastum skiant diwar udb, sevel (dont) skiant d'an-unan diwar udb, kavout desk en udb ; *er hat daraus keine Lehre gezogen*, n'eo ket talvezet dezhañ bezañ bet ar gentel-se.

6. deskoni b., deskarderezh g., deskardiñ g., deskardelezh b., deskadelezh b., deskerezh g. ; *in der Lehre sein (stehen)*, bezañ o teskiñ micher (e vicher), bezañ o teskardiñ ; *in die Lehre gegeben werden*, bezañ lakaet da zeskiñ micher (Gregor), bezañ lakaet war ur vicher, mont da zeskiñ micher, mont da zeskardiñ ; [dre skeud.] *P. jemanden in die Lehre nehmen*, kemer u.b. da zeskañ, deskiñ e vicher d'u.b., reizhañ u.b. war e labour, ober kentel d'u.b., kenteliañ u.b.

Lehre² b. (-,-n) : [tekn.] gobari g., jaoj g., patrom g., gwirier g., gobarier g. [*liester* gobarieroù] ; *Maßlehre*, moull g. ; *mit einer Maßlehre messen*, moullañ

Lehreinheit b. (-,-en) : unvez kelenn b.

lehren¹ V.k.e. (hat gelehrt) : kelenn, deskiñ, deskardiñ, reizhañ, deskoniañ, kenteliañ, skoliañ, skoliata, skolaat, ober kelenner, ober skol da ; *er lehrte mich tanzen, er hat mich tanzen gelehrt*,

(*ral : er hat mich tanzen lehren*), desket en deus ac'hanon da zañsal, desket en deus din dañsal, reizhet en deus ac'hanon war an dañsal ; *er hat mich gelehrt, bescheiden zu sein*, desket en deus din bezañ izelek ; *jemanden in die Mathematik lehren*, deskiñ matematik d'u.b., kelenn u.b. war ar matematik, reizhañ u.b. war ar matematik, ober skol d'u.b. war ar matematik ; *Bretonisch lehren*, kelenn brezhoneg ; *Musik lehren*, kelenn ar sonerezh ; *Jura lehren*, kelenn ar Gwir ; *die Erfahrung lehrt uns, dass ...*, diwar skiant-prenet (diwar chem, diwar chemet) e ouzomp mat e ... ; *jemanden gehorchen lehren*, deskiñ d'u.b. sentiñ ; *er lehrt in den Oberklassen*, kelenn a ra el lise ; *das muss die Zukunft lehren*, gwelet 'vo, an hini a vevo a welo ; P. *jemanden Mores lehren*, ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., plantañ kentel gant u.b., ober kelenn d'u.b., ober skol d'u.b., lavaret e Bater d'u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutoniou war porpant u.b., lamm war boutoniou u.b., en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lavaret ar seizh seurt ruz d'u.b., lavaret ar seizh mil d'u.b., lavaret e sant Nikodem d'u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavaihañ u.b., rezoniñ u.b., gourdrouz u.b., reiñ ur c'houez d'u.b., kiviañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor) ; *ein Tag lehrt den anderen*, bep tamm bemdez a zegas e damm skiant ; *mit Prügel kann man den Pudel nichts lehren*, netra ne zeu gant bazhadoù nemet laezh-ribod.

Lehren n. (-s) : kelenn g., kelennadurezh b., kelennererezh g., kelennadur g., deskadur g., deskadurezh b., desk g., deskerezh g., skoliadur g.

lehren² V.k.e. (hat gelehrt) : jaojañ.

Lehrer g. (-s,-) : kelenner g., skolaer g., mestr-kelenner g., mestr-skol g., mestr g., kentel g., monitour g. ; *Beamter Lehrer*, *Lehrer mit Beamtenstatus*, kelenner entitlet g., entitled g. [*liester* entitidi], kelenner a-berzh-Stad g. ; *nicht beamteter Lehrer*, *Lehrer ohne Beamtenstatus*, kelenner anentitlet, anentitled g. [*liester* anentitidi] ; *Volksschullehrer*, mestr-skol g., mestr g., skolaer g., kelenner kentañ derez g. ; *ich habe Herrn Müller als Lehrer gehabt*, bet on bet er skol gant an aotrou Müller ; *mein damaliger Lehrer*, ar skolaer ma'z on bet gantañ er skol g., ar mestr ma'z on bet gantañ er skol g. ; *von der Rute machten manche Lehrer regen Gebrauch*, mistri-skol a oa a embrege divoder ar wialenn ; *dieser Lehrer ist für seine Strenge bekannt*, brudet eo ar c'helenner-se evit e rustoni ; *er hat vor, Lehrer zu werden*, emañ e soñj mont da gelenn, emañ e soñj mont war ar c'helenn, emañ e soñj mont da gelenner.

Lehrerausbildungsstätte b. (-,-n) : skol normal b., skol ar vistri b. ; *Student einer Lehrerausbildungsstätte*, normaliad g. [*liester* normaliad].

Lehreraustausch g. (-s,-e) : eskemm kelennerien g.

Lehrerbart g. (-s,-bärte) : kolier barv g.

Lehrerberuf g. (-s,-e) : micher gelenner b., micher a gelenner b. ; *er hat den Lehrerberuf ergriffen*, er hat den Lehrerberuf gewählt, aet eo war ar vicher gelenner, aet eo war ar vicher a gelenner, aet eo war ar c'helenn, aet eo da gelenner ; *den Lehrerberuf aufgeben*, mont er-maez a gelenner, dont er-maez a gelenner, dont eus a gelenner, reiñ e zilez a gelenner.

Lehrerbildungsanstalt b. (-,-en) : ensavadur skol-veur ar stummañ-mistri g., kreizenn stummañ kelennerien b.

lehrerhaft ag. : techet da c'hoari e vestr-skol, a blij dezhañ ober skol d'ar re all, techet d'ober e berson e pep parrez, pedant, pedantek.

Lehrerin b. (-,-nen) : kelennererezh b., skolaerezh b., mestrez-skol b., mestrez b., kentelierezh b., monitourezh b.

Lehrerkollege g. (-n,-n) : kenskolaer g., kenseurt g.

Lehrerkollegium n. (-s,-kollegien) : kelennerien ls., korfuniad ar gelennerien g., korf ar gelennerien g., korf kelenn g., kenezeliezh ar gelennerien b., koskor kelenn g.

Lehrerprüfung b. (-,-en) : testeni gouested da gelenn g., testeni perzhegezh evit kelenn g.

Lehreschaft b. (-) : kelennerien ls., korfuniad ar gelennerien g., korf kelenn g., korf ar gelennerien g., kenezeliezh ar gelennerien b., koskor kelenn g.

Lehrerseminar n. (-s,-e) : ensavadur skol-veur ar stummañ-mistri g., skol-vistri b.

Lehrerstand g. (-s) : 1. [tud] kelennerien ls., korfuniad ar gelennerien g., korf kelenn g., korf ar gelennerien g., kenezeliezh ar gelennerien b. ; 2. [karg] kelenn g., kelennererezh g., karg a gelenner b., labour a gelenner g.

Lehrerton g. (-s) : ton kelennus g., doare kaozeal ur c'helenner g., ton ur mestr-skol g.

Lehrerzimmer n. (-s,-) : sal ar gelennerien b.

Lehrfach n. (-s,-fächer) : danvez kelenn g., diskiblezh b.

Lehrfabel b. (-,-n) : [lenn.] fablenn gentelius b., fablenn gelennus b.

Lehrfilm g. (-s,-e) : teulfilm g.

Lehrform b. (-,-en) : doare kelenn g., hentenn gelenn b.

Lehrfreiheit b. (-) : frankiz kelenn b.

Lehrgabe b. (-,-n) : donezonoù kaer evit ar c'helenn ls.

Lehrgang g. (-s,-gänge) : rummad kentelioù g.

Lehrgangsnehmer g. (-s,-) : stajiad g. [*liester* stajiaded, stajidi], prantadour g.

Lehrgebäude n. (-s,-) : 1. kelennadurezh b. ; 2. [preder.] reizhiad b.

Lehrgedicht n. (-s,-e) : barzhoneg kentelius b./g., barzhoneg kelennus b./g.

Lehrgegenstand g. (-s,-gegenstände) : diskiblezh b., danvez kelenn g.

Lehrgeld n. (-s,-er) : 1. mizoù deskadurezh ls., mizoù deskardiñ ls. ; 2. [dre skeud.] *Lehrgeld geben* (zahlen, bezahlen), sevel skiant d'an-unan (dont skiant d'an-unan, deskiñ skiant) diwar-bouez e yalc'h (Gregor).

lehrhaft ag. : 1. kentelius, kelennus ; 2. [dre astenn.] techet da c'hoari e vestr-skol, a blij dezhañ ober skol d'ar re all, techet d'ober e berson e pep parrez, pedant, setañsus.

Lehrherr g. (-n,-en) : mestr deskardiñ g., mestr-stummer g., stummer deskarded g.

Lehrinstitut n. (-s,-e) : kelenndi g., ti-skol g., skol b. ; *dentistisches Lehrinstitut*, skol an dentourien b.

Lehrjahr n. (-s,-e) : bloavezh deskadurezh g.

Lehrjunge g. (-n,-n) : deskard g., deskad g., pao-tr-micher g., mous g., labous g.

Lehrkörper g. (-s,-) : korf kelenn g., kelennerien ls., korfuniad ar gelennerien g., korf ar gelennerien g., kenezeliezh ar gelennerien b.

Lehrkraft b. (-,-kräfte) : kelenner g., skolaer g., mestr-skol g. ; *die Lehrkräfte*, ar c'hoskor kelenn g.

Lehrkrankenhaus n. (-es,-häuser) : pennospital skol-veur g.

Lehrkunst b. (-) : pedagogiezh b., skiant ar c'helenn b., kelenn g., diougonerezh g.

Lehrling g. (-s,-e) : desker g., deskad g., deskard g., deskadour g., paotr-micher g., paotr-micherour g., mous g., labous g. ; *er ist Tischlerlehrling*, emañ o teskiñ evit mont da vunuzer, emañ o teskiñ bezañ munuzer, danvez munuzer eo, mous eo gant ur munuzer ; *Schneiderlehrling werden*, mont da zeskiñ bezañ kemener, mont da zanvez kemener, mont da vous gant ur c'hemenner.

Lehrmädchen n. (-s,-) : deskerez b., deskadez b., deskardez b., deskadourez b., plac'h-micher b., bugelez b.

lehrmäßig ag. : kelennadurel.

Lehrmaterial n. (-s,-ien) : dafar kelenn g.

Lehrmeinung b. (-,-en) : [relij.] dogm g., penngelennadur g., penngredenn b.

Lehrmeister g. (-s,-) : 1. mestr deskardiñ g., mestr-stummer g., stummer deskarded g. ; 2. [gwashaus] kentelier g., sarmoner g.

Lehrmeisterin b. (-,-nen) : mestrez deskardiñ b., mestrez stummerezh b., stummerezh deskarded b.

Lehrmethode b. (-,-n) : doare kelenn g., hentenn gelenn b.

Lehrmittel n. (-s,-) : dafar kelenn g., araez kelenn g.

Lehrpersonal n. (-s) : koskor kelenn g.

Lehrplan g. (-s,-pläne) : programm-studi g., roll-studi g.

Lehrpredigt b. (-,-en) : [relij.] homelienn b.

Lehrprobe b. (-,-n) : arnodenn bleustrek evit gounit an testeni perzhegezh evit kelenn b.

Lehrprogramm n. (-s,-e) : programm-studi g. ; *ein inhaltreiches Lehrprogramm*, un deskadurezh vouedek b.

lehrreich ag. : kentelius, kelennus, deskus, pinvidik, talvoudek.

Lehrsaal g. (-s,-säle) : sal gelenn b., sal glas b.

Lehrsatz g. (-es,-sätze) : 1. dod g., dodad g. ; 2. [relij.] dogm g., penngelennadur g., penngredenn b., kelennadurezh b., kemennadur g., gwirionez ar feiz b. ; *diese Lehrsätze sind triftiger*, ar gwirionezioù-se o deus muioc'h a ledanded ; 3. [mat.] delakadenn b., teorem g., gwirienn b. ; *binomischer Lehrsatz*, delakadenn vinomel b. ; *den Lehrsatz beweisen*, dienaat an delakadenn, prouiñ an delakadenn.

Lehrsimulator g. (-s,-en) : darvanerez leviañ b., darvaner leviañ g.

Lehrspielzeug n. (-s,-e) : c'hoariell desavadurel b.

Lehrspruch g. (-s,-sprüche) : kemennadur g., pennsturienn b.

Lehrstil g. (-s,-e) : doare da gelenn g.

Lehrstoff g. (-s,-e) : danvez kelenn g., danvez kelennet g., kelennadur g., materi g. ; *Studierende durch Wiederholung des Lehrstoffes auf das Examen vorbereiten*, askenteliañ.

Lehrstuhl g. (-s,-stühle) : [skol-veur] kador-gelenn b.

Lehrtochter b. (-,-töchter) : [Bro-Suis] deskardez b., deskadez b., plac'h-micher b., bugelez b.

Lehrstunde b. (-,-n) : kentel b., prantad kelenn g.

Lehrtätigkeit b. (-) : micher gelenner b., micher a gelenner b., kelenn g., kelennerezh g.

Lehrverhältnis n. (-ses) : deskoni b., deskarderezh g., deskardelezh b., deskerezh g.

Lehrvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat deskardiñ b.

Lehrwerk n. (-s,-e) : levr-skol g.

Lehrwerkstatt b. (-,-stätten) : kreizenn stummañ an deskarded b., stal-labour stummañ an deskidi b.

lehrwirdig ag. : kontrol d'ar penngelennadur, [relij.] direizhkredenn.

Lehrzeit b. (-) : deskoni b., deskarderezh g., deskardelezh b., deskerezh g., maread deskardiñ g.

Leib g. (-s, Leiber) : 1. korf g. ; *am ganzen Leib zittern*, krenañ ken-ha-ken, krenañ gant e holl izili, krenañ en e holl izili, krenañ war e izili, bezañ krog ar c'hren en e holl izili, krenañ penn ha troad, krenañ en e greiz, krenañ war e zivhar, krenañ

munut, krenañ anezhi, krenañ gwazh-pegen-gwazh ; *er zitterte am ganzen Leib*, krenañ a rae gant e holl izili (Gregor), krenañ anezhi a rae, krenañ a rae evel ur barr delioù, krenañ a rae penn ha troad ; *die Diebe hatten Schiss gekriegt und zitterten am ganzen Leib*, al laeron a oa flaer en o bragoù ha krenañ a raent en o holl izili ; *sie zitterten am ganzen Leib und konnten kein Wort hervorbringen*, ne raent nemet krenañ ha ne c'hallent ober yezh ; *bleiben Sie mir vom Leib !* kit lark diouzhin ! kit gant ho hent ! kit diwar va zro ! arabat eo deoc'h tostaat ouzhin ! pellait diouzhin ! kit pell diouzhin ! kit pelloc'h ! na zeuit ket war-nestaol din ! ; *mitten um den Leib*, a-dro-vriad ; *jemanden fest um den Leib fassen*, kregiñ en u.b. a-dro-vriad, brec'hata u.b. ; *jemandem vom Leibe bleiben*, na gaout stok gant u.b. ; *sich jemanden vom Leibe halten*, derc'hel u.b. pell diouzh e dro, distekiñ (diarbenn, argas) u.b., kas u.b. diwar e dro, en em zifretañ ouzh u.b. ; *diesen Typ sollte man sich lieber vom Leibe halten*, P. hennezh n'eo ket ur stokañ mat, gwelloc'h chom hep stekiñ ennañ, gwelloc'h chom hep kaout frot gantañ ; [dre skeud.] *er hat den Teufel im Leibe*, diaoulet eo, emañ an diaoul gantañ, an diaoul a zo gantañ, krog eo an diaoul en e revr, perc'hennet eo (trelatet eo e spered) gant an diaoul, itrikoù an diaoul a zo en e gorf, emañ diwar Baolig, satanezet eo, pozitet eo gant an droukspered, kemeret eo gant an droukspered, dalc'het eo gant an droukspered, gwidre an diaoul a zo en e gorf, hennezh a zo diwar an diaoul, mab (boued, mevel, lakez, tamm, sac'h) an diaoul a zo anezhañ ; *sie hat den Teufel im Leibe*, mamm an diaoul a zo anezhi ; *das muss man am eigenen Leib erlebt haben*, ret eo bezañ tremenet er seurt plegoù ; *das erfuhr ich am eigenen Leib*, prenet em eus skiant diwar va c'houst, desket em eus skiant (paeet em eus bet) diwar-bouez va c'hroc'hen (Gregor), damantet a-walc'h em eus bet evit er gouzout, desket em eus an dra-se diwar va c'houst, dre c'haou ouzhin eo em eus desket an dra-se, diwar va c'houst on aet da c'houzout petra eo an dra-se ; *diese Tätigkeit ist ihm auf den Leib zugeschnitten*, mont a ra brav al labour-se dioutañ, degouezh a ra mat al labour-se dezhañ, dioutañ eo al labour-se, al labour-se a zo rik-ha-rak dioutañ ; *diese Rolle ist ihm auf den Leib geschrieben*, ar roll-se a zo rik-ha-rak dioutañ ; *den Leib kasteien*, kastizañ e gorf, en em gastizañ ; [jahin] *bei lebendigem Leibe verbrannt werden*, bezañ losket ent bev, bezañ lakaet da leskiñ ent bev, bezañ tanlazhet, bezañ lazhet dre an tan ; [gwallzarvoud] *bei lebendigem Leibe verbrennen*, leskiñ ent bev, mervel devet ; *die Gefangenen verbrannten bei lebendigem Leibe*, losket (devet) e voe ar brizonidi ent bev (ent-bev-buhez, bev-buhezek), ar brizonidi a varvas devet ; *ihm wurde bei lebendigem Leibe die Haut abgezogen*, bez' e voe diskroc'henet ent bev ; *ein Tier bei lebendigem Leib verspeisen*, debrñ ul loen kriz-bev (kriz-poazh, kriz-past) ; *das Übel steckt ihm schon lange im Leibe*, emañ o c'horin ar c'hleñved-se pelloù 'zo dija ; *mit Leib und Seele*, korf ha kalon, a-boulz-korf, a-boulz e gorf ; *er ist mit Leib und Seele bei der Sache*, emañ korf ha kalon ganti, da vat-kaer e ya ganti, mont a ra a-zevri-kaer ganti, mont a ra a-zevri-kaer dezhi, mont a ra parfet dezhi, a-zevri-kaer emañ ganti, emañ ganti korf hag ene, emañ gwir wellañ o stourm evit ar pezh a zifennomp, stourm a ra gant ur gred birvidik (gant un ene birvidik, a-boulz-korf, a-boulz e gorf) evit ar pezh a zifennomp ; *sie ist gesegneten Leibes*, bugel a zo ganti, prenet he deus ur vrennidenn nevez, prenet he deus (graet ez eus bet dezhi) un davanjer nevez, sav a zo bet lakaet dezhi dindan he zavanjer, emañ ar soubenn o virviñ, prenet he deus ur vrennidenn nevez, keloù a zo ganti, keloù riz (keloù mat, keloù nevez, keloù bugel) a zo ganti, emañ an dud da greskiñ ganti (en he zi), ac'hub eo, traoù (traoù nevez, traoù a-nevez) 'zo ganti, traoù bihan 'zo ganti, en

em gavet ez eus keloù ganti, keloù 'zo ganti, emañ o c'hortoz tud a-gresk, ur bugel a zo en he c'herc'henn, war he fedennoù emañ, emañ o kemer korf ; *einer Sache zu Leibe rücken*, stagañ (kregiñ) ganti, mont (dont) dezhi, pegañ (kregiñ) en ul labour bennak, stagañ gant ul labour bennak, mont e penn eus ul labour bennak, kregiñ gant ul labour bennak ; *jemanden auf den Leib rücken, jemandem zu Leibe rücken*, en em arastañ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b. ; *stark am Geist, am Leibe schwach*, eskuit eo ar spered hogen diyoul eo ar c'hig - ar spered a zo buan, met ar c'hig a zo dinerzh ; *stark am Leib, am Geiste schwach*, eskuit eo ar c'hig hogen diyoul eo ar spered ; *sich das Schwert in den Leib rennen*, en em deurel war beg ar c'hleze ; *jemandem das Schwert in den Leib rennen (bohren, stoßen, jagen)*, toullgofañ u.b. gant e gleze, difreuzañ e vouzelloù en e gof d'u.b. gant e gleze, choukañ e gleze e korf u.b., treuziñ u.b. gant e gleze, fourrañ e gleze e kof u.b., sikañ e gleze e kof u.b. ; *P. er hat kein Hemd auf dem Leib*, n'en deus ket ur roched da wiskañ ; *sie hat kein Hemd auf dem Leib*, n'he deus ket un hiviz da lakaat war he c'hein ; [relij.] *der Leib des Herrn*, korf Hor Salver g., ar gomunienn b., an ostiv g.

2. [preder., Fichte, Hegel h.a.] emgorf g.

3. [tr-] *Leib und Leben einsetzen*, arvarañ e vuhez, risklañ e vuhez, mont dezhi hep damant d'e vuhez, lakaat e vuhez en arvar, en em lakaat war riskl da (war var da, er riskl a) goll e vuhez, en em lakaat e dañjer (e-tailh, e piriñ) da goll e vuhez ; *Leib und Leben opfern*, aberzhiñ e vuhez.

4. kof g., bouzelloù ls., kreiz g. ; *nichts Ordentliches im Leib haben*, bezañ moan e gof, bezañ goulo e gof, ober bouzellenn voan (kofig moan), bezañ ruz e vouzelloù, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil berraat ; *sich den Leib vollschlagen*, ober ur pezh teurennad, debriñ da darzhañ, pegañ gant e voued, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfil, kofata, korfata, pilat boued, debriñ alfant, debriñ dislangour, kordañ boued, debriñ a-leizh e zent, pegañ war ar boued a-leizh e zent, debriñ leizh e gof, debriñ gwalc'h e galon, debriñ leizh e walc'h, kargañ betek toull ar c'hargadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gomailhenn), bezañ krefiv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, pilat boued a-c'hoari-gaer, dantañ kaer / lonkañ evel ur ranklez / brifal / fripal / bourellañ ervat e borpant / kargañ kaer e gof (Gregor), kargañ kaer e vouzelloù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a voued, ober ur foeltr-bouzelloù, choukañ traoù da foeltrañ e vouzelloù, ober ur rondat, bezañ ouzh taol betek toull e c'houzoug, lakaat tenn war e vegel, ober meurlarjez, pegañ war an traoù, kargañ e sac'h betek ar skoulm, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, ober (tapout) ur c'hofad, ober ur geusteuennad, bountañ un torad en an-unan, kargañ e deurenn, ober kargoù bras ouzh taol, ober ur pezh teurennad, sachañ gantañ, debriñ dreist-kont, debriñ evel ur marlonk, choukañ traoù, lakaat traoù e-barzh e fas, bountañ boued en e vouzelloù, bezañ frank e vouzelloù ; *Essen und Trinken hält Leib und Seele zusammen*, ur sac'h goulo ne chom ket en e blom - kofoù diroufenn, kofoù seder - an tamm hag al lomm a zalc'h an den en e blom ; [dre skeud.] *er hat kein Herz im Leib*, kalet eo e galon, ur galon galet (ur galon vaen, ur galon dir) en deus, n'en deus ket a galon, dir a zo war e galon, ur gwall galon a zo en e greiz (Gregor) ; *mir bricht das Herz im Leibe*, frailhet (rannet, daouhanteret) eo va c'halon, strakal (tarzhañ) a ra va c'halon gant ar glac'har, malet e vez va c'halon gant ar gloaz, santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, daouhanteriñ a ra va c'halon, frailhañ a ra va c'halon, rannañ a ra va c'halon, un diframm eo evidon gwelet an dra-se ; *ihm lachte das Herz im Leibe*, tridal (tarzhañ) a rae

e galon gant al levenez, tarzhañ a rae al levenez en e greiz, stonket e oa e galon gant ar joa, ouzhpenn laouen e oa ; *sich die Seele aus dem Leib weinen*, gouelañ a-walc'h-kalon, blejal evel ul leue, gouelañ evel ul leue, gouelañ dourek (druz, forzh, gwalc'h e galon, a-nerzh e galon, leizh e galon, leun e galon, evel ur vadalen, evel ur feunteun, a-boullad, a-boulladoù, tenn, leizh e gof), sklankat, skuilhañ pezh a gar daeroù, skuilhañ daeroù puilh (stank, druz, c'hwerv), skuilhañ ur mor a zaeroù, leñvañ evel ur glazard a zo kouezhet en ur grugell verien, gouelañ e walc'h, gouelañ e-leizh e varv, ober ur c'hofad garmiñ, garmiñ evel ur vadalen, dont tev an dour eus e zaoulagad, dougen gouelvan bras (Gregor) ; *sich die Lunge aus dem Leib schreien*, *sich die Kehle aus dem Leibe schreien*, krial forzh, sachañ warni, gouraouiñ (raouliañ, gouraouliañ, raouañ) dre forzh krial, tagennañ, tagañ o huchal, koll e vouezh dre zalc'h huchal, koll e vouezh dre fin huchal, gagennañ, disec'hañ e skevent o huchal (Gregor), hopal ken e kord gwazied e c'houzoug, huchal evel ur bleiz, youc'hal evel ur bleiz skaotet, youc'hal evel ur broc'h, youc'hal a-bouez holl nerzh e vouezh (a-bouez-penn, a-leizh korzenn, a-leizh e gorzailhenn, eus holl nerzh e gorzenn, ken na spont ar brini), hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur c'hole, choual a-bouez-penn, choual eus holl nerzh e gorzenn, choual a-bouez e benn ; *sich die Seele aus dem Leib reden*, komz betek ar moug, koll glaour e c'henoù o klask displegañ udb., disec'hañ e skevent o klask displegañ udb. ; *der wird sich wohl die Seele (die Lungen) nicht aus dem Leib singen*, hemañ n'eo ket prest da zivarc'hañ e c'houzoug o kanañ ; *sich (dat.) die Beine in den Leib stehen*, ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur penn-peul, ober strapenn, chom da zisec'hañ diwar e dreid, gedat mil bell, morc'hedal, morfontiñ, pilpazañ, chom war vrak, dibasiantañ o c'hortoz, dibasiantañ dre hir c'hortoz, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkañ avel, chom da bilpazañ, gortoz hep penn na difin, gortoz un hirnezh, hirnezhiñ, chom ur viken da c'hortoz, chom da c'hortoz betek trompilh ar Varn, chom da c'hortoz ken na vo lidet gouel sant Bikenig ; [kr-l] *der Leib ist einem näher als das Hemd*, stag eo ar c'hroc'hen d'ar c'hein - stagetoc'h e vezer ouzh ar c'hroc'hen eget ouzh ar roched - nesoc'h eo ilin eget dorn - pep manac'h a gomz evit e sac'h - e pep tra e klask pep den tennañ begig e spilhenn - ur micherour diouzh an deiz a garfe 've noz da greisteiz - pep hini war e besk - pep hini evit e gont - pep hini evit e sac'h - pep hini a bed evit e sac'h - pep den ne glask nemet e vad e-unan - pep hini a skrap d'e veg gwellañ ma c'hell - truez 'zo marv ha karantez 'zo interet - n'eus ket a garantez na mann ebet etre an dud - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap - erru eo an holl dud fall pe falloc'h.

Leibarzt g. (-es,-ärzte) : medisin entitlet g., mezeg entitlet g., medisin boas g., mezeg boas g.

Leibärztin b. (-,-nen) : medisinez entitlet b., mezegez entitlet b., medisinez voas b., mezegez voas b.

Leibbinde b. (-,-n) : 1. [mezeg.] gouriz g., lienenn b., bandenn b. ; 2. lèrenn-gof b., lèrenn-dor b., joentrenn b., senklenn-gof b.

Leibbürge g. (-n,-n) : mac'hiad g., gouestlad g., ostaj g., den-gouestl g.

Leibchen n. (-s,-) : korfenn b., justenn b., krez dindan g., rochedig g./b., kamizolenn b., drogedenn b. ; *Leibchen für stillende Mütter*, korfenn-laezh b.

Leibeigene(r) ag.k. g./b. : serv g. [*liester served*], servez b., damen g., damsklav g., damsklavez b.

Leibeigenschaft b. (-) : [istor] servelezh b. ; *jemanden in Leibeigenschaft halten*, delc'her u.b. er sujidgezh ; *die Zeit der Leibeigenschaft ist vorbei*, n'emaomp ket mui dindan gazel-ge.

Leibempfindung b. (-,-en) : [mezeg., bred.] santadenn genestezek b., kenesteziezh b.

leiben V.gw. (anv-gwan-verb ebet) : [tro-lavar] *wie er leibt und lebt*, e-giz (evel) m'emañ e gwirionez.

Leibesbeschaffenheit b. (-) : korfadur g., korfadurezh b., tremp g., temz-korf g., genezh g.

Leibesdicke b. (-) : korfegezh b., kuilhder g., kuilhded b., kigder g.

Leibeserbe g. (-n,-n) : [gwir] hêr a linenn eeun g., heritour a linenn eeun g.

Leibesfehler g. (-s,-) : namm g., si g., mank g., mac'hagn g.

Leibesfeuchte b. (-,-n) : [mezeg., istor] dourenn b., imor b.

Leibesfrucht b. (-,-früchte) : krouell b., frouezh e kof e vamm g. ; *ihre Leibesfrucht*, frouezh he daougostez g.

Leibesfülle b. (-) : kuilhder g., kuilhded b., kigder g., korfelezh b., bourounded b.

Leibesgebrechen n. (-s,-) : namm g., si g., mank g., mac'hagn g.

Leibesgestalt b. (-,-en) : korfadur g., korfadurezh b., tremp g., temz korf g.

Leibesgröße b. (-,-n) : ment-korf b., korfadur g., korfadurezh b.

Leibeshöhle b. (-,-n) : [bev.] *primäre Leibeshöhle*, blastokel g.

Leibeskraft b. (-,-kräfte) : nerzh korf g., kreñvder g. ; *er schrie aus Leibeskräften*, youc'hal a reas a-holl-nerzh e gorf, youc'hal a reas a-leizh korzenn, hopal a reas a-leizh e vouezh, krial a reas a-nerzh e vouezh, youc'hal a reas leizh e veg, huchal a reas a-leizh e gorzailhenn, hopal ha dihopal a reas evel un diaoul, blejal a reas evel ur c'hole, huchal a reas eus holl nerzh e gorzenn, huchal a reas ken na spont ar brini, huchal a reas a-bouez-penn, huchal a reas a-bouez e benn, huchal a reas war-bouez e benn, huchal a reas a-leizh korzenn, huchal a reas evel ur bleiz, youc'hal a reas evel ur broc'h, youc'hal a reas evel ur bleiz skaotet, blejal a reas evel ur vuoc'h kollet he leue ganti, choual a reas a-bouez-penn, choual a reas a-bouez e benn ; *mit Leibeskräften*, a-nerzh-brec'h, a-holl-nerzh e gorf, a-nerzh-korf, a-nerzh e gorf, hardizh ; *aus Leibeskräften schlagen*, skeiñ a-holl-nerzh e gorf (a-daol-dall, a-nerzh e zivrec'h, ken na strak, ken na strake, ken na fu, ken na fue, a-dro-herr, a-dro-jouez, a-boulz-korf, a-boulz e gorf, a dro vrec'h, a-nerzh e gorf, hardizh).

Leibesstrafe b. (-,-n) : kastiz da c'houzañv en e gorf g., kastiz gwanus g., garveteziou korf ls., poan gorf b., pinijenn gorf b.

Leibesübungen ls. : embregerezh-korf g., korfembregerezh g.

Leibesumfang g. (-s,-umfänge) : korfegezh b., kuilhder g., kuilhded b., kigder g.

Leibesvisitation b. (-,-en) : furch korf g., furchadenn gorf b.

leibfällig ag. : [gwir] ... diandreñ, diandroadus ; *leibfällige Grundstücke*, douarou diandreñ ls.

Leibfarbe b. (-,-n) : liv a blij ar muiañ d'an-unan g.

Leibgarde b. (-,-n) : [lu] gward-korf g. ; *die Leibgarde des Königs*, gwarded ar roue ls.

Leibgardist g. (-en,-en) : [lu] gward-korf g.

Leibgedinge n. (-s,-) : [gwir] leve hed-buhez g., argouroù roue g., pennaj g. ; *Witwe von Stande*, *die von einem ihr zugewiesenen Leibgedinge lebt*, trederannerez b., enebarzhez b.

Leibgefühl n. (-s,-e) : [mezeg., bred.] santadenn genestezek b., kenesteziezh b.

Leibgericht n. (-s,-e) : meuz a c'hoarzh ar muiañ ouzh an-unan g., meuz a blij ar muiañ d'an-unan g.

Leibgürtel g. (-s,-) / **Leibgurt** g. (-s,-e) : gouriz g., lêrenn-gof b., lêrenn-dor b., joentrenn b., senklenn-gof b.

leibhaft ag. / **leibhaftig** ag. : **1.** kig hag eskern ; *ich sehe ihn leibhaftig vor mir*, gwelet a ran anezhañ dirazon, kig hag eskern ; *er sieht aus wie der leibhaftige Tod*, ken distruj hag un den marv eo, evel un ankoù eo, treut eo evel ar marv, treut-marv eo, kastiz eo evel un den prest da vervel, hennezh a zo hudur da welet, spontañ ar chas a rafe ken treut ez eo, aet eo e gof en e gein, treut eo evel ur gioc'h, treut-gioc'h eo, kras eo evel ur geuneudenn, hennezh n'eo ket tev ar gwenn en e revr, treut-gagn eo, treut evel ur c'hagn eo, treut eo evel ur vazh-kloved, treut ha kastiz eo, nend eus nemet ur sac'had eskern anezhañ, n'eus mui nemet ur spes anezhañ, disec'het eo evel ar foenn, disec'het eo evel ur spes, n'eus nemet ar c'hroc'henn war e eskern, n'eus mui nemet kroc'henn war e eskern, hennezh a zo sec'h evel un askorn, hennezh a zo treut-eskern (treut-askorn, treut-gagn, treut-ki, diflaket, treutoc'h eget ur sklisen, kastiz evel an Ankoù, treut-kign, treut evel ur c'hant tachoù, treut evel an Ankoù, treut evel un ankoù, treut evel un askell-groc'henn, treut evel ur vazh kloved, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, treut evel ur vazh gwisket), n'eus nemet relegoù anezhañ hag ar c'hroc'henn d'o goleiñ, hennezh n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'hroc'henn d'o goleiñ, evel ur relegoù eo, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, n'eus nemet an askorn anezhañ, evel un askorn (un ankoù) krignet eo, aet eo treut evel ur geuneudenn (ur gioc'h, ur skoul), treut-keuneudenn eo, ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, moan eo evel an drezenn, hennezh n'eus mann outañ, n'eus netra outañ, dismantr eo evel ur spes, hennezh a zo ur skrilh, hennezh a zo un dreudasenn, hennezh a zo ur Jakez-Kroc'henn, un eonenn a zo anezhañ, un tammig parich stignet war ur sac'had eskern a ya d'ober anezhañ (Gregor), n'eus nemet ar spes anezhañ, aet eo da relegenn, ur sac'h eskern 'zo anezhañ ; **2.** gwir, korf hag ene, enkorfet ; *der leibhaftige Gott*, an Doue bev g. ; *er ist ein leibhaftiger Teufel*, diaoulet eo, ur gwir diaoul a zo anezhañ, itrikoù an diaoul a zo en e gorf, emañ diwar Baolig ; **3.** P. [dre skeud.] *er läuft, als ob der leibhaftige hinter ihm wäre*, tec'hel a ra rak e dal evel pa vefe Gwilhoù gozh ouzh e lipat (Gregor).

Leibjäger g. (-s,-) : douger-akebut g.

Leibkoch g. (-s,-köche) : keginer entitlet g.

Leibköchin b. (-,-nen) : keginerez entitlet b.

Leibknurren n. (-s) : garmoù-bouzelloù ls., rec'h g., rec'hiñ g., soroc'herezh g., bourboulh g., trouzmesk g.

leiblich ag. : **1.** a gorf, ... ar c'horf, korfel ; *leibliche Schönheit*, kened a gorf b. ; *leibliche Bedürfnisse*, ezhommoù natur ls., ezhommoù ar c'horf ls. ; **2.** kompez ; *sein leiblicher Bruder*, e vreur kompez g. ; *leiblicher Vetter*, kenderv kompez g. ; **3.** an-unan, dezhañ e-unan ; *er sah es mit leiblichen Augen*, gwelet a reas an dra-se gant an daoulagad a zo en e benn, gwelet a reas an dra-se gant e zaoulagad e-unan, gwelet a reas an dra-se gant e zaoulagad o-daou.

Leibpacht b. (-,-en) : [feurm] koumanant hed-buhez g.

Leibregiment n. (-s,-er) : [istor] rejimant ar roue g.

Leibreifen g. (-s,-) : [hamez-brezel, istor] kofwisk g.

Leibrente b. (-,-n) : [gwir] leve hed-buhez g.

Leibrentenbasis b. (-) : *sie hat ihr Haus auf Leibrentenbasis verkauft*, sinet he deus he zi gant unan bennak.

Leibriemen g. (-s,-) : gouriz g., lêrenn-gof b., lêrenn-dor b., joentrenn b., senklenn-gof b.

Leibrock g. (-s,-röcke) : gwiskamant lid g., levitenn b., levitenn hir b., frag g., P. chupenn lost-pig b.

Leibschmerzen ls. / **Leibschneiden** n. (-s) : [mezeg.] droug-kof g., poan-gof b., gwentl g., gwers-wentl b. ; *er hat Leibschmerzen*, droug-kof en deus, poan-gof en deus, klañv

eo gant an droug-kof, klañv eo gant ur c'hofad, gant ar boan stomog emañ, trevariet eo en e gof, poan en deus e poull e galon, gwentl en deus, kalondev en deus, brevet eo poull e galon ; *er hat heftige Leibschmerzen*, gant al laerez emañ, gant an dipadapa emañ, bez' en deus gwentl a ro dezhañ paonioù skrijus ; *bei Leibschmerzen ist Kamillentea angebracht*, ouzh ar boan-gof e vez mat evañ dour diwar gramamailh, dour diwar gramamailh a zo mat ouzh ar boan-gof ; *er wird an seinen Leibschmerzen nicht sterben*, ne frizo ket an avel diwar e gof.

Leibstuhl g. (-s,-stühle) : kador-doull b., kador-sekredu b., kador-ar-sekredu b. ; *Topf des Leibstuhles*, sailh dour lor b.

Leibspeise b. (-,-n) : meuz a c'hoarzh ar muiañ ouzh an-unan g., meuz a blij ar muiañ d'an-unan g.

Leib-und-Magenspeise b. (-,-n) : meuz a c'hoarzh ar muiañ ouzh an-unan g., meuz a blij ar muiañ d'an-unan g.

Leibwache b. (-,-n) : gward-korf g. [*liester* gwardoù-korf] ; *die königliche Leibwache*, gwarded ar roue ls.

Leibwächter g. (-s,-) : gward-korf g. [*liester* gwarded-korf, gwardoù-korf].

Leibwäsche b. (-) : dilhadoù dindan ls., kreziou dindan ls.

Leibweh n. (-s) : [mezeg.] droug-kof g., poan-gof b., gwentl g., gwers-wentl b.

Leibzucht b. (-) : [gwir] leve hed-buhez g., argouroù roue g., pennaj g.

Leich¹ g. (-s,-e) : [barzh., dispredet] lae g. [*liester* laeoù], gwerz b.

Leich² b. (-,-en) : [Bro-Aostria] interamant g., sebeliadur g., douaridigezh b., beziadur g., douaradur g., sebeliadur g.

Leiche b. (-,-n) : 1. korf-marv g., kelan g., gagn b., relegenn b., korf g., [dispredet] bruluskenn b. ; *eine Leiche im Meer versenken*, *eine Leiche im Meer bestatten*, morañ ur c'horf marv, islonkañ ur c'horf marv ; *ein Tuch über eine Leiche decken*, lakaat ul lien war ur c'horf marv d'e guzhat ; *die Leiche öffnen*, *um die Todesursache festzustellen*, kelanskejañ evit savelañ abeg ar marv ; *eine Leiche exhumieren*, *eine Leiche ausbetten*, *eine Leiche ausgraben*, dizouarañ (diveziañ, dizinteriñ) ur c'horf marv, toullañ war korf un den marv ; *das Waschen und Anziehen der Leiche vornehmen*, tresuiñ ar c'horf, kabalediñ ar c'horf ; *P. er gleicht einer wandelnden Leiche*, hennezh a zo evel un Ankoù krignet (evel ur relegoù), treut eo evel ar marv, treut-marv eo, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, kastiz eo evel un den prest da vervel, hennezh a zo hudur da welet, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, hennezh n'eo ket tev ar gwenn en e revr, treut-keuneudenn eo, dismantr eo evel ur spes, n'eus nemet ur sac'had eskern anezhañ, n'eus mui nemet ur spes anezhañ, disec'het eo evel ar foenn, disec'het eo evel ur spes, n'eus nemet ar c'hroc'hen war e eskern, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, n'eus nemet un tammig parich stegnet war ur sac'had eskern oc'h ober anezhañ (Gregor), n'eus nemet ar spes anezhañ, treut-eskern eo, aet eo da relegenn, ur sac'h eskern 'zo anezhañ ; 2. [dre skeud.] *P. er geht über Leichen*, ur galon griz a zo ennañ (Gregor), dir a zo war e galon, hennezh a zo ul loen brein (ul loen vil, ul loen lous, ul loen fall, ul loen gars), un toull visoù a zo anezhañ, ur paotr lavis a zo anezhañ, hennezh a zo bleiz a-walc'h, gwall griz a galon eo, ne soursi ouzh den ebet, n'eo ken tra nemet distervez, un dra milliget a zo anezhañ, hennezh n'eus netra a vat ennañ, kordet a fallagriezh eo, kordet eo e gorf a fallagriezh, hennezh a zo korvigellet e galon a fallagriezh, e galon a zo ur puñs don a fallagriezh, pezhell eo e galon gant ar fallagriezh, n'eus nemet fallagriezh ennañ, n'eus ket un neudenn eeun

oc'h ober anezhañ, n'eus ket un neudenn eeun ennañ, bez' ez eus un neudenn gamm (un neudenn torret) en e wiadenn, vis ar gordenn a zo ennañ, ur pezh fall a zen a zo anezhañ, hennezh a zo drouk betek mel e eskern, ur vosenn a zen a zo anezhañ, ul lec'hidenn a zen fall a zo anezhañ, hennezh a zo gwazh eget ar vosenn, e gont a fallagriezh a zo ennañ, ul loen gars a zo anezhañ, ur paotr gagn a zo anezhañ, ur gwall higolenn a zo anezhañ, hennezh n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ, hennezh a zo kement si fall 'zo tout ennañ, hennezh a zo un higenn ; *nur über meine Leiche führt der Weg*, ret e vo deoc'h va lazhañ kent deoc'h tremen, ne dremenot ket ken na varvin.

Leichenacker g. (-s,-äcker) : bered b., douar benniget g., [dre skeud.] park ar marv g., park an ehan g., park ar c'herc'h g., jardin vras b.

Leichenalkaloid n. (-s,-e) : virus ar c'horfoù-marv g., ptomain g.

leichenartig ag. : kelanel, kelanheñvel, heñvel ouzh ur c'horf-marv, e doare ur c'horf-marv, a-zoare gant ur c'horf-marv, a-seurt gant ur c'horf-marv.

Leichenausgrabung b. (-,-en) : dizouaradur g., diveziadur g., diveziañ g., sav-releg g.

Leichenbegängnis n. (-ses,-se) : obidoù ls., lid-kañv g., kañvlidoù ls., kañv g. ; *Leichenbegängnis erster Klasse*, obidoù war an ton bras (war an ton uhelañ) ls., kañv bras g.

Leichenbeschauer g. (-s,-) : mezeg-lezenn g., mezeg lezennel g., korfskejer g., kelanskejer g.

Leichenbeschauerin b. (-,-nen) : mezegez-lezenn b., mezegez lezennel b., korfskejerez b., kelanskejerez b.

Leichenbesichtigung b. (-,-en) : korfskejerezh g., korfskejadur g., kelanskejañ g.

Leichenbestatter g. (-s,-) : embreger kañvlidoù g., reizher al lidoù kañv g.

Leichenbestattung b. (-,-en) : douaridigezh b., beziadur g.

Leichenbittergesicht n. (-s,-er) / **Leichenbittermiene** b. (-,-n) : beg a-dreuz g., penn du g., penn teñval g., tal teñval g., penn kozh g., penn trist g. ; *mit Leichenbittermiene herumlaufen*, ober beg a-dreuz, ober penn du, ober ur penn kozh, ober kozh vin, bezañ kozh e benn, bezañ hir e vailh, bezañ hir e fri, bezañ moan e benn, bezañ hir beg e vinaoued, bezañ kruel e vin, bezañ teñval e benn, bezañ teñval e dal, bezañ trist evel ur pesk en ur bod lann, bezañ karget e vazh a spenn, bezañ nec'h hag enkrez en e gerc'henn, bezañ ur bod-spenn war e dal, na vezañ doare ar friko war an-unan, bezañ heñvel ouzh Doue Pleuveur, bezañ mantret (trist) evel Doue Pleuveur p'en devez bet ur c'hofad yod ed-du d'e goan, bezañ trist evel ar marv, bezañ trist evel an Ankoù, bezañ trist-marv, bezañ trist evel pa vefed e kañv, bezañ sart evel gouel an Anaon.

leichenblass ag. : ken glas hag ar marv, glaslivet evel tud aet da anaon, kollet-kloz e liv gantañ, marvlivet, glaslivet, livet fall evel ur spes, liv ar marv warnañ, liv ar marv war e zremm, liv ar marv en e gerc'henn, kelc'h ar marv en e gerc'henn, merket gant bized an Ankoù, hudur da welet, e zremm ken glas hag ar marv, disliv evel ar marv, glas evel ar marv, arouez plankenn gantañ, arouez plankenn warnañ, c'hwezh an arched gantañ, ken distruj hag un den marv, evel liv ar marv war e figur, gwenn evel ul lien, gwenn evel ul lienenn, gwenn evel ul liñsel, gwenn evel ur c'hoef, gwenn evel un tamm koar, glas-gwenn, morlivet, gwall-livet, distronk, distronket, melen evel ar beuz, liv ar c'hoar warnañ, liv an douar en e gerc'henn, drouklivet ; *leichenblasses Gesicht*, fas asaouer g./b., dremm liv ar marv warni b. ; *leichenblass werden*, gwiskañ liv ar marv.

Leichenblässe b. (-) : liv ar marv g., liv fall g., kelc'h ar marv g., kelc'henn ar marv b.

leichenbleich ag. : ken glas hag ar marv, glaslivet evel tud aet da anaon, kollet-kloz e liv gantañ, marlivet, livet fall evel ur spes, gwall-livet, liv ar marv warnañ, liv ar marv war e zremm, liv ar marv en e gerc'henn, kelc'h ar marv en e gerc'henn, liv an douar en e gerc'henn, merket gant bizied an Ankoù, hudur da welet, e zremm ken glas hag ar marv, disliv evel ar marv, glas evel ar marv, morlivet, arouez plankenn gantañ, arouez plankenn warnañ, c'hwezh an arched gantañ, ken distruj hag un den marv, evel liv ar marv war e figur, gwenn evel ul lien, gwenn evel ul lienenn, gwenn evel ul liñsel, gwenn evel ur c'hoef, gwenn evel un tamm koar, glas-gwenn, distronk, distronket, melen evel ar beuz, liv ar c'hoar warnañ ; *leichenbleiches Gesicht*, fas asaouer g./b., dremm liv ar marv warni b. ; *leichenbleich werden*, gwiskañ liv ar marv.

Leichendieb g. (-s,-e) : dibourc'her tud marv g., preizher kelanoù g.

Leicheneule b. (-,-n) : [loen.] grell b., kaouenn-wenn b., labous-an-Ankoù g.

leichenfahl ag. : ken glas hag ar marv, glaslivet evel tud aet da anaon, kollet-kloz e liv gantañ, marlivet, livet fall evel ur spes, gwall-livet, liv ar marv warnañ, liv ar marv war e zremm, liv ar marv en e gerc'henn, kelc'h ar marv en e gerc'henn, liv an douar en e gerc'henn, merket gant bizied an Ankoù, hudur da welet, e zremm ken glas hag ar marv, disliv evel ar marv, glas evel ar marv, morlivet, arouez plankenn gantañ, arouez plankenn warnañ, c'hwezh an arched gantañ, ken distruj hag un den marv, evel liv ar marv war e figur, gwenn evel ul lien, gwenn evel ul lienenn, gwenn evel ul liñsel, gwenn evel ur c'hoef, gwenn evel un tamm koar, glas-gwenn, distronk, distronket, melen evel ar beuz, liv ar c'hoar warnañ ; *leichenfahles Gesicht*, fas asaouer g./b., dremm liv ar marv warni b. ; *leichenfahl werden*, gwiskañ liv ar marv.

Leichenfeier b. (-,-n) : obidoù ls., interamant g., kañvlidoù ls., lid-kañv g., kañv g.

Leichenfledderei b. (-) : dibourc'herezh tud marv g.

Leichenfledderer g. (-s,-) : dibourc'her tud marv g., preizher kelanoù g.

Leichenfledderin b. (-,-nen) : dibourc'herez tud marv b., preizherez kelanoù b.

Leichengefolge n. (-s) / **Leichengeleit** n. (-s) : ambroug-kañv, ambrougadeg-kañv b., arkuz g., kompagnunezh kañv b., tud ar c'hañv ls.

Leichengepränge n. (-s) : kañvlidoù ls.

Leichengerüst n. (-s,-e) : marc'h-kañv g., kabeled b., marvskaoñ b., marskaoñ b., bas-kañv g., geler b., gwele kañv g.

Leichengewölbe n. (-s,-) : kav-bez g., marvgav g.

Leichengift n. (-s) : virus ar c'horfoù-marv g., ptomain g.

leichenhaft ag. : kelanel, kelanheñvel, heñvel ouzh ur c'horf-marv.

Leichenhalle b. (-,-n) : marvdi g., morg g., chapel-biledoù b., chapel wenn b., chapel gañv b., chapel b.

Leichenhaufen g. (-s,-) : karnel b., bern korfoù-marv g.

Leichenhaus n. (-es,-häuser) : marvdi g., morg g., chapel-biledoù b., chapel wenn b., chapel gañv b., chapel b.

Leichenhemd n. (-es,-en) : liñsel b., lien-sebeliañ g., liñsel-gañv b.

Leichenkälte b. (-) : yenien ar marv b.

Leichenkammer b. (-,-n) : marvdi g., morg g., chapel-biledoù b., chapel wenn b., chapel gañv b., chapel b.

Leichenkosten ls. : mizoù interamant ls., mizoù obidoù ls.

Leichenöffnung b. (-,-en) : korfsejerezh g., korfsejadur g., kelanskejañ g., kelanskejadur g., dispennadur-korf g.

Leichenpredigt b. (-,-en) : prezegenn gañv b.

Leichenräuber g. (-s,-) : dibourc'her tud marv g., preizher kelanoù g.

Leichenrede b. (-,-n) : prezegenn gañv b.

Leichenschändung b. (-,-en) : disakridigezh-vez b., disakradur-bez g., disakrerezh-bez g.

Leichenschauer g. (-s,-) : mezeg-lezenn g., mezeg lezennel g., korfsejer g., kelanskejer g.

Leichenschauerin b. (-,-nen) : mezegez-lezenn b., mezegezh lezennel b., korfsejerez b., kelanskejerez b.

Leichenschauhaus n. (-es,-häuser) : marvdi g., morg g., chapel-biledoù b., chapel wenn b., chapel gañv b., chapel b.

Leichenschmaus g. (-es) : pred da-geñver un interamant g., pred-kañv g.

Leichenstarre b. (-) : sonnder ar c'horfoù-marv g.

Leichenstein g. (-s,-e) : maen-koun g., maen-bez g.

Leichenträger g. (-s,-) : douger-arched g., archeder g.

Leichentuch n. (-s,-tücher) : liñsel b., liñsel-gañv b., liñsel sebeliañ b., liñsel da lienañ b., lien-sebeliañ g., lien mortuaj g., pallenn-kañv g., lien g. [*liester* lieni, lienoù], lienenn b. ; *einen Toten in ein Leichentuch hüllen*, lienañ ur c'horf marv, sebeliañ ur c'horf marv ; *einen Toten aus dem Leichentuch herausnehmen*, dilienañ ur c'horf marv ; *das Leichentuch des Todesgespenstes*, liñsel an Ankoù b.

Leichenuntersuchung b. (-,-en) : korfsejerezh g., korfsejadur g., kelanskejañ g.

Leichenverbrennung b. (-,-en) : devañ-korfoù g., luduadur kelanoù g., luduañ kelanoù g., devañ korfoù-marv g.

Leichenwagen g. (-s,-) : karr-kañv g., gwetur an arched b.

Leichenwärter g. (-s,-) : embreger kañvlidoù g., reizher al lidoù kañv g.

Leichenzug g. (-s,-züge) : kañvambroug g., ambroug-kañv g., ambrougadeg-kañv b., arkuz g., kompagnunezh kañv b., tud ar c'hañv ls., interamant g.

Leichnam g. (-s,-e) : korf-marv g., kelan g., korf g. ; *die Abholung des Leichnams*, ar sav-korf g.

leicht ag. : 1. skañv, disamm, hesamm, dibounner, divec'h, lijer, dibouez ; *leichte Last*, bec'h skañv g. ; *ein leichtes Kleid*, ur pezh dilhad skañv g. ; *in leichter Kleidung*, *in leichter Bekleidung*, gwisket skañv ; *eine leichte Waffe*, un armig g. (Gregor), un arm skañv g. ; *leichte Waffen*, un armadur skañv g., armoù skañv g. ; *leichte Erde*, douar blot g., douar-ludu g., douar amur g., douar boull g., douar skañv g., douar flogor g., douar rouez g. ; *leicht sei dir die Erde*, repoz e peoc'h, peoc'h da'z ene, ra vezo skañv douar Breizh dit (evidout) ; *zu leicht*, amskañv, re zibouez ; *leicht werden*, skañvaat, fraostaat.

2. blim, bliv, gwiv, gren, skañv, frev, ouesk, mibin, prim, lijer, fonnus, dilu e izili, dilu a gorf, iziliet, iziliet aes, ahelet aes, likant, likant e rodoù, libr e gorf ; *sie kam leichten Fußes daher*, degouezhout a reas a gammedoù mibin - tostaat a rae, skañvik he c'herzh - dont a reas, dishual hec'h izili - dont a rae drant - dont a reas, libr ha dishual he divesker ; *er schreitet leichten Fußes dahin*, bale a ra skañv - bale a ra meür - kerzheta a ra mibin - skañv eo e droad - mont a ra a-gamm-kaer - mont a ra war droad kaer / mont a ra war e droad kaer (Gregor) - bale a ra dishual e izili - kerzheta a ra drant - kerzheta a ra, libr ha dishual e zivesker ; *leichte Artillerie*, kanolierezh berr g.

3. disamm, distambouc'h, divec'h d'ar galon, divec'h d'ar c'hof ; *ein leichtes Essen*, ur pred disamm (skañv, distambouc'h, skañv d'ar stomog) g., ur gundu fonnus da lonkañ hag aes da boazhañ b. ; *leichter, heller Rotwein*, klaered g. ; *ein leichter Wein*, ur gwin dinerzh (digalon, skañv, distambouc'h, aes da ziskenn, blein) g.

4. aes, aes d'ober, aezet, diboan, diboanius, difrae, divec'h, didorr, didenn, dilazh, diôg, dilabourus, dilabour, diskuizh, distriv, distrivus, plaen, brav, dilu, karantezus d'ober ; *leicht zu lesen*, helenn, aes da lenn ; *dieses Buch ist leicht zu lesen*, al levr-se a vez lennet aes ; *dieser Roman ist interessant und leicht zu lesen*, plaen ha plijus eo ar romant-se, ar romant-se a zo dudius da lenn ; *leicht zu tragen*, hezoug, aes da zougen ; *leicht zu verlieren*, hegoll ; *leicht zu merken*, *leicht im Gedächtnis zu behalten*, aes da zerc'hel soñj anezhañ, aes da zerc'hel koun anezhañ ; *leicht zu verkaufen*, hewerzh, aes da werzhañ ; *leicht zu verstauen*, heglenk, aes da glenkañ ; *leicht zu verbrennen*, leskidik ; *leicht zu erreichen*, heziraез, aes da ziraез ; *die Burg ist leicht zu erreichen*, aes eo mont betek ar c'hastell, emañ ar c'hastell en aezamant d'an holl ; *sehr leicht*, aezet-kaer ; *leichte Arbeit*, labour aes g., labour diboan g., labour dic'hwez g., labour karantezus d'ober g., labour aezet g., labour didorr g. ; *es ist leichter als ich dachte*, bez' eo aesoc'h eget na gave din, bez' eo diboanoc'h eget na gave din ; *umso leichter wird es*, ne vo nemet aesoc'h a se, ne vo nemet diboanoc'h a se ; *kritisieren ist leicht*, an aesañ tra da ober er bed eo kemer abeg el labour c'hraet, tra aes eo kavout abeg el labour c'hraet gant tud all ; *das ist eine leichte Sache*, tra aes eo, un dra aes da ober eo, aezet eo d'ober, aezet eo ober an dra-se, aes eo ober an dra-se, un dra dilabourus (disamm, divec'h, didorr) eo, un dra diboan eo, ne vo ket ken start al lasenn ; *das ist kein Leichtes*, n'eo ket tra aes, n'eo ket ur brav kas al labour-se da benn, n'eo ket un ebat kas al labour-se da benn, n'eo ket tra aes kas al labour-se da benn, n'eo ket gwall aes da ober, start e vo al lasenn, mil boan a vo oc'h ober an dra-se, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, diaes a-walc'h eo, tenn eo, rust eo, ur farsite n'eo ket ober an dra-se, poanius eo kement-se, ur gwall grogad eo ober an dra-se, an dra-se a zo diaes-ral da ober, koustañ a ra d'ar c'horf ober al labour-se, ober se n'eo ket ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, start e vo ar foenn da dennañ, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, tomm (tenn, rust) e vo an abadenn, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, peadra da vrammsac'hat hor bo o kas al labour-se da benn, abadenn hor bo o kas da benn an dra-se, kerse e vo gant hor c'hostoù embreger al labour-se, ober an dra-se n'eo ket ur c'hoari, ober se n'eo ket ur pardon, n'eo ket bihan an abadenn, n'eo ket bihan labour, micher a-walc'h eo, honnezh a zo micher a-walc'h, n'eo ket ur soubenn eo, n'eo ket bihan a boanioù hor bo gant an dra-se, mizer hor bo o kas al labour-se da benn, kant poan ha kant all hor bo o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor bo o kas al labour-se da benn, d'ober hor bo evit kas al labour-se da benn, ur gwall zevezh hon eus d'ober, c'hwezadennoù a vo tapet evit dont a-benn eus an dra-se, ken start e vo ha direunañ lost an diaoul ; *es war kein Leichtes, bis zu ihm zu gelangen*, ne oa ket ur brav mont betek ennañ, ne oa ket tra aes mont betek ennañ, abadenn (c'hoari, bec'h) am eus bet o vont betek ennañ ; *es ist kein Leichtes, Schleusenwärter zu sein*, bezañ skluzier n'eo ket un disterdra, n'eo ket tra aes bezañ skluzier, bezañ skluzier n'eo ket un netraig, ur pezh bec'h eo bezañ skluzier, ur pezh labour eo bezañ skluzier, ur gwall vicher eo bezañ skluzier ; *leichtes Spiel haben (etwas zu tun, um etwas zu tun)*, kaout ur c'hrog aes, bezañ un ebat evit an-unan, bezañ aes d'an-unan ober udb, bezañ ur c'hoari evit an-unan ober udb, bezañ brav d'an-unan ober udb, bezañ bihan d'an-unan ober udb, bezañ

divec'h d'an-unan ober udb, bezañ en amen d'ober udb, bezañ a-dro d'ober udb, na vezañ nemet un tañva d'an-unan ; *heute ist das Leben leichter als früher*, hiziv ez eo skañvoc'h ar vuhez eget gwechall, hiziv n'eus ket mui kement a boan ; *alles wird ihm leicht*, dont a ra pep tra da vat gantañ ken lip ha tra, aes-ral (aes-kenañ, aezet-kaer), e teu pep tra gantañ, kas a ra kement tra a embreger da vat ken aes ha tra, dont a ra pep tra gantañ ken bravik ha tra, brav-bras e teu pep tra gantañ hep reiñ bec'h, dont a ra pep tra gantañ evel farz gant ar paotr kozh, dont a ra pep tra gantañ evel toaz er forn, dont a ra pep tra gantañ evel dour dre ur sil, propik e teu pep tra gantañ, gant aez e ra kement tra a embreger, hep poan na ziaezamant e ra kement tra a embreger, hennezh a vez plaen tout an traoù dezhañ ; *hier ist es leicht, Wasser zu holen*, ur c'herc'hat aes a zour a zo amañ ; *etwas leichter machen*, **a)** skañvaat udb, dibounneraat udb, diskargañ udb, digargañ udb, disammañ udb, dic'harvaat udb, divec'hiañ udb, disteurel udb ; **b)** eeunaat udb, aesaat udb, aezetaat udb, plaenaat udb, divec'hiañ udb, diboaniañ udb, resaat udb, rezañ udb, lakaat udb da vezañ aesoc'h, lakaat aezamant en udb ; *leichter werden*, **a)** skañvaat, dibounneraat, dic'harvaat ; **b)** eeunaat, aesaat, aezetaat, plaenaat, resaat ; [krl.] *geben ist leichter als bitten*, bravoc'h eo reiñ eget mont da glask.

5. [dre skeud.] *eine leichte Erkältung*, un tamm sifern (un tamm anouedadur) dister g., un taol-anoued dic'hrevus g. ; *eine leichte Verbesserung ist zu verzeichnen, eine leichte Erholung ist feststellbar*, un tamm gwellaenn 'zo ; *erfrischende leichte Brise*, bannac'hig avel distanus g. ; *leichter Nebel, leichter Dunst*, libistr g., libistrenn b., hurennañ g., brumenn danav b. ; *einen leichten Schlag geben*, reiñ un taol bihan (un taol skañv, ur chifrodenn, un taol moan) ; *leichte Mahlzeit*, tammig pred g. ; *ein leichter Tod*, ur marv skañv (diboan) g. ; *ein leichtes Mädchen*, ur plac'h doñv b., ur plac'h lirzhin b., ur plac'h reizh b., ur plac'h skoemp b., ur strakell b., ur rederez b., ur c'halouperez b., un droterez b., ur plac'h distrantell b., ur plac'h skañv b., ur c'hastig b., ur wintig b., un' lez-he-gwintañ b., un dommderen b., ur bizourc'h g., ur gañfantenn b., ur strakadenn b., un darlaskenn b., ur frizenn b., ur ribod g., ur ruiherezh-he-c'horf b., maouez an holl b., ul landourc'henn b., ul libouzell b., ul libouzenn b., ul libouz g., ul libourc'henn b., ur rudellerez b., ur vari faoutenn b., ur vari zoñv b., ur vari-voudenn b., ul liboudenn b., ur votez-toull b., ur votez-lous b., ur friantell b., ur ribodell b., un oriadez b., ur gwallbezh g., ur pezh fall g., ur friolez b., ul lousken b., kañfantenn ar vazh lous b., ur grampouezhenn bardon b., ur strakouilhenn b., ur viltañs g., un drutell b., ur chevrenn b., P. ur vilhez viñson b. ; *ein leichtes Wesen*, un den distrantell (skañvbenn) g., ur penn skañv g., ur penn avelet g., ur penn bervet g., ur penn avelok g., ur spered brell (strantal, diboell) a zen g., ur pennglaouig g., ul laouenan g., ur strinkell a blac'h b., ul lamperez a blac'h b., ur skañvelard g. (Gregor) ; *etwas auf die leichte Schulter (die leichte Achsel) nehmen*, na vezañ gwall nec'het (gwall chalet, gwall brederiet) gant udb, na zebriñ e spered gant udb, na zebriñ e soñjoù a-zivout udb, na ober tachoù (na ober bil, na ober biloù) abalamour d'udb, na ober forzh gant udb, na ober stad eus udb, na drikamardiñ e voulienn gant udb, na zerc'hel stad eus udb, na zerc'hel stad ag udb, na zerc'hel kont eus udb, na zerc'hel kont ag udb, na gemer merfeti gant udb, na lakaat van ebet gant udb, na reiñ a fed d'udb, na ober fed d'udb, na deuler pled gant (war, da, ouzh) udb, chom hep ober biloù en abeg d'udb ; *es wurde mir leicht ums Herz*, disammet e voe va c'halon, lamet (tennet) e voe ur bec'h diwar va c'halon ; *mir ist leicht ums Herz*, emañ va c'halon en he frankiz ; *leichter Fehler*, faot (mank g., fazi g.) dister b. ; *leichte Sünde*, pec'hedig g.,

pec'hed bihan g., pec'hed gwelc'hus g. ; *leichter Sinn*, natur vat a zen g., spered aes (drant, gwiv, seder, sart) a zen g. ; *leichter Schlaf*, kousket skañv g., mored g., morgousk g. ; *einen leichten Schlaf haben*, kousket skañv, bezañ skañv e gousked, bezañ kouskedik, bezañ etre kousk ha digousk, dargudiñ, morgousket, mordoñ, gougousket, moriñ, morenniñ, morfilañ, morediñ, kogasiñ, bezañ dre e vor, bezañ dindan vor, bezañ mor-mor, soubañ gouloù, morgudiñ, sorenniñ, soriñ, boemañ, kousket evel ki milin, bezañ dalc'het gant ar morgousk, na ober nemet hanter gousket, na gousket nemet ul lagad digor ; *leichte Musik*, sonerezh skañv g. ; *leichten Herzens*, a-galon-laouen, a galon-vat, a greiz-kalon, a-wir-galon, a-c'hrad-vat, a-youl-gaer, ken distrafiuilh ha tra, ken dinec'h ha tra, dre gaer, war e blaen, laouen, gant plijadur, a-dro-vat, a youl-frank (Gregor).

6. [sonerezh] *leichter Schlag*, pred gwan g. ; *leichte Musik*, sonerezh skañv g.

Adv. : 1. skañv, war skañv ; *leicht beladen*, karget àr skañv, karget war skañv ; *leicht bekleidet*, *leicht gekleidet*, *leicht angezogen* gwisket skañv ; *einer, der so leicht angezogen ist, kann nur frieren*, an hini a vez ken diwisk-se (a vez gwisket ken nebeut, a vez gwisket ken skañv) en devez riv ; 2. diwar-skañv ; *etwas leicht behandeln*, komz d'an trotig diwar-benn udb, mont dibalamour d'udb, na bouezañ re war udb, mont d'udb diwar-skañv, tremen buan dreist udb ; 3. un nebeud, un tamm, un tammig ; *sich leicht biegen*, damblegañ ; *er hat sich nur leicht verbrannt*, n'eo ket gwall zevet ; *leicht verrückt*, brizhsot ; *leicht erkrankt*, *leicht krank*, diaes, kinglañv, damglañv, brizhklañv, peuzklañv, morglañv, gouglañv, dihet, klañv-diglañv, klañv-diaes, kozh-fall, kozh klañv, gweget, fall e gorf ; *leicht abfallend*, damblaen, war zamzinaou, nebeut a zinaou gantañ, war ildraoñ ; *sehr leicht abfallend*, war zisvarr ; 4. aes, a-aes-vat, digudenn, dihop, diskuizh, distriv, diboan, divec'h, dilabour, plaen, brav ; *er arbeitet leicht*, brav-bras e teu e labour gantañ, gant aez e labour, gant aez e ya al labour gantañ, dont a ra gantañ evel farz gant ar paotr kozh, dont a ra gantañ evel toaz er forn, dont a ra gantañ evel dour dre ur sil, ober a ra e labour ken aes ha tra, ober a ra e labour a-aes-vat, ober a ra e labour ken bravik ha tra, aes eo dezhañ labourat, dont a ra al labour gantañ barrek, aes-ral e ra e labour, hennezh a vez plaen al labour dezhañ ; *das Werk ging leicht vonstatten*, fonnus hag aes ez eas al labour war-raok, a-zoug ez eas al labour war-raok ; *so geht es leichter*, aesoc'h eo ober evel-se, diboanoc'h eo ober evel-se ; *es könnte ihm leicht einfallen*, ken aes all (koulz all) e c'halle dont ar soñj-se dezhañ ; *das kann ich mir leicht vorstellen*, gwelet a ran mat, kompren a ran ; *leicht möglich*, marteze a-walc'h, kredapl, bez' a-walc'h, bezañ a-walc'h ; *leicht verdientes Geld*, arc'hant diboan g., arc'hant frank g. ; *leicht behaubar Stein*, maen gwak g., maen aes da venañ g. ; *man hat es nicht immer leicht*, nag a boan etre merenn ha koan, nag a drubuilh en devez an den war an tamm douar patatez-mañ, a bep seurt buhezioù en devez an den, etre marv ha bev e vez ret derc'hel da vont, c'hwerv eo buhez an dud war an douar, ar bevañ a zo tenn a-wechoù, rankout a ra pep den lonkañ anezhi, bec'h a-walc'h en deus pep hini ; *er hat es momentan leicht*, emañ o tebriñ e vara gwenn, ebat eo e zoare evit ar mare, bevañ a ra kaer evit c'hoazh, bevañ a ra brav er mod 'zo ; *die Reichen haben es leicht*, ar re binvidik eo ebat o doare, ar re binvidik a vev kaer, ar re binvidik a vev brav ; *ich hätte es dann leichter*, ebatoc'h e vefe va doare neuze ; *einem etwas leicht machen*, aesaat udb d'u.b., c'hoari aes d'u.b. ; *wir können sie leicht besiegen*, tu 'zo da c'hounit brav ; *das Lesen fällt mir nicht leicht*, n'on ket gourdon-bras ouzh al lenn ; *das Lernen fällt ihm leicht*, hennezh a zo aes a zesk,

hennezh a zo mat a zesk, hennezh a zo hezesk, hennezh a zesk aes, hennezh a zo en amen da zeskiñ, ur marc'h eo evit deskiñ, hennezh a zo kreñv war an deskiñ, deskiñ a ra mat er skol, deskidik eo ; *das Lernen fällt ihm jetzt leichter*, gwellaet eo da zeskiñ ; *das Sprechen fällt ihm jetzt leichter*, gwellaet eo da gomz ; *das Gehen fällt ihm jetzt leichter*, gwellaet eo da gerzhet ; *das Lügen fällt ihr leicht*, ne vez ket nec'het bras gant he gevier, n'emañ ket o tagañ diwar he c'hentañ gaou, ar si he deus da liveañ gevier, ar gevierezh a zo deuet da ginviañ enni ; *die ersten Schritte im Berufsleben fielen ihm leicht*, ur c'hrog aes en deus kavet an den-se en e vicher ; *es fällt keinem leicht, sich selbst zu beschuldigen*, tenn eo en em damall ; *das Altern fällt keinem leicht*, pegen kerse gant an den kozhañ ! ; *das hast du dir aber leicht gemacht*, dic'hastet ec'h eus da labour, daoulammet ec'h eus da labour, graet ec'h eus an dra-se diwar-skañv (diwar sav, dreist-penn-biz, a-flav), sachet ec'h eus c'hoazh war an ibil a-dreñv, roet ec'h eus bec'h d'ar gordenn laosk, brazc'hraet ec'h eus da labour ; *leicht zugänglich*, heziraез, aes da ziraез ; *die Burg ist leicht zugänglich*, aes eo mont betek ar c'hastell, emañ ar c'hastell en aezamant d'an holl ; *das ist leicht gesagt*, brav eo komz, brav eo dit lavaret, te a lavar a-walc'h, te a brezeg a-walc'h, te a gav aes lavaret an dra-se din ; *du hast leicht kritisieren*, brav eo dit chaokat ar re all, ebat eo dit chaokat ar re all ; *du hast leicht spotten*, te a zo ebat dit ober goap, brav eo dit ober goap ; *das kommt so leicht nicht wieder vor*, kredapl ne c'hoarvezo ket an dra-se en-dro, sur a-walc'h ne c'hoarvezo ket an dra-se a-nevez ; *dabei kann man sich ganz leicht vertun, dabei kann man ganz leicht danebenhauen, man kann sich leicht irren*, P. an toull hebiou a zo frank ; *so ein Krieg vergisst sich nicht so leicht*, ne vo ket ankounac'haet ar brezel-se an tazoù ; *dieser Roman liest sich (ak.) leicht*, plaen ha plijus eo ar romant-se, aes eo lenn ar romant-se, helenn eo ar romant-se, dont a ra ar romant-se gant al lenner ken rez ha tra ; *leicht verdaulich*, aes da ziskenn, aes da boazhañ, skañv, disamm, divec'h d'ar c'horf, divec'h d'ar galon, treizh, distambouc'h ; *leicht verrückt*, brizhsot ; *dieser Hafen lässt sich leicht erreichen*, ar porzh-se eo aes an darempred anezhañ, heziraез eo ar porzh-se, ar porzh-se a zo aes da ziraез.

Leichtathlet g. (-en,-en) : [sport] atletour g., gourenour g.

Leichtathletik b. (-) : [sport] atleterezh g., gourenelezh b.

Leichtathletiktreffen n. (-s,-) / **Leichtathletikwettkämpfe** ls. : [sport] emgav atleterezh g., emvod atleterezh g.

Leichtathletin b. (-,-nen) : [sport] atletourez b., gourenourez b.

leichtathletisch ag. : [sport]... atleterezh, ... gourenelezh, atletek, gourenek.

Leichtbaustein g. (-s,-e) : parpagn skañv g.

Leichtbauweise b. (-,-n) : sevel tiez gant dafar skañv g.

leichtblütig ag. : drant ha bagol, drant, gwiv, gwiv evel ur c'hant tachoù, gwiv evel ul labous, drant evel ul labous, sichant evel heol miz Mae, bliv, sart, seder, drev.

Leichter g. (-s,-) : [merdead.] skaf g., kobar b. [*liester* kobiri], gobar [*liester* gobiri] g.

leichtern V.k.e. (hat geleichtert) : [merdead.] divec'hiañ, digargañ, dilastrañ.

leichtfallen V.gw. (fällt leicht / fiel leicht / ist leichtgefallen) : bezañ aes d'an-unan ober udb, kavout aes ober udb ; *das Lernen fällt ihm leicht*, hennezh a zo aes a zesk, hennezh a zo mat a zesk, hennezh a zesk aes, hennezh a zo hezesk, hennezh a zo en amen da zeskiñ, ur marc'h eo evit deskiñ, hennezh a zo kreñv war an deskiñ, deskiñ mat a ra er skol, deskidik eo ; *das Lesen fällt mir nicht leicht*, n'on ket gourdon-bras ouzh al lenn ; *das Lügen fällt ihr leicht*, ne vez ket nec'het

bras gant he gevier, n'emañ ket o tagañ diwar he c'hentañ gaou, ar si he deus da liveañ gevier, ar gevierezh a zo deuet da ginviañ enni ; *die ersten Schritte im Berufsleben fielen ihm leicht*, ur c'hrog aes en deus kavet an den-se en e vicher ; *es fällt keinem leicht, sich selbst zu beschuldigen*, tenn eo en em damall ; *das Altern fällt keinem leicht*, pegen kerse gant an den kozhañ ! ; *das Sprechen fällt ihm jetzt leichter*, gwellaet eo da gomz ; *das Gehen fällt ihm jetzt leichter*, gwellaet eo da gerzhet. **leichtfasslich** ag. : aes da gompren, aes da intent, aes da veizañ.

leichtfertig ag. : 1. intourt, skañv a benn, skañv, skañvbenn, skañvbennek, skañvboell, skañvelart, penn-skañv, dibenn, diaviz, dibled, dibreder, disoursi, distrantell, avelet, avelek, diempenn, diboell, avelok, strantal, droch, flav, glep, gwanno, penn-avel, penn-bantek, penn-bervet, pennfoll, variant, arsot, dibarfet, difoutre, digoustiañs, diskiant, digempenn, pennadus ; *leichtfertiger Mensch*, den penn-avelek g., penn skañv (skañvik, avelet, bervet) g., penn-rambre g., spered brell a zen g., strantal a zen g., den diboell (distrantell, skañvbenn, skañvboell, avelek, dibarfet) g., skañvelard g., skañvbennek g., darsod g., arsod g., spered balafenn a zen g., laouenan g., den pennadus evel ur bouc'h g., pennglaouig g. (Gregor) ; *leichtfertige Mädchen*, merc'hedoù skañvbenn ls., merc'hedoù skañvboell ls., merc'hed avelek ls., merc'hed pennoù-skañv ls., merc'hed avelet o fennoù ls., merc'hed skañv o fennoù ls., merc'hed digempenn ls., merc'hed distrantell ls., brizhardenned ls., kañjolennek ls., strinkelled ls., lamperezed ls., pennoù skañv ls., driski ls., jingellaj g., kuchurelled ls., strakelled ls., speredoù balafenn a verc'hed ls. ; *leichtfertige Worte*, komzoù ven ls., komzoù aner ls., komzoù gwan ls., komzoù didalvez ls., komzerezh goullou g., komzoù goullou ls., komzoù patatez ls., komzoù krak ls. ; *leichtfertig in seinen Äußerungen sein*, kaout ur gomz krak, bezañ krak en e gomzoù ; *leichtfertig handeln*, mont diwar skañv, skañvbenniñ, mont gwall vuan ganti, mont dezhi bourlik-ha-bourlok (hep ober seizh soñj, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat), lakaat e gein en e c'houlou, ober udb diwar skañv, ober udb a-skañv, ober udb a-droc'h-trañch, ober udb a-ziwar skañv ; *leichtfertig werden*, skañvbenniñ, arsodiñ ; 2. [dre astenn.] *leichtfertiges Wesen*, a) skañvelezh b., skañvbennidigezh b., skañvadurezh b., skañvbennadurezh b., skañventez b., skañvijenn b., brellentez b., dibrederi b., dibrederezh g., dibled g. ; b) den distrantell g., skañvbenn g., penn skañv g., den penn-avelek g., penn avelet g., penn bervet g., spered balafenn a zen g., den pennadus evel ur bouc'h g., penn avelok g., tamm paotr dibenn g., spered brell (strantal, diboell) a zen g., pennglaouig g., laouenan g., strinkell a blac'h b., lamperez a blac'h b., tamm plac'h dibenn g., skañvbennek g., skañvelard g. (Gregor) ; *in leichtfertiger Weise*, bourlik-ha-bourlok, hep ober seizh soñj, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat, diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv, difoutre ; *sich leichtfertig auf etwas (ak.) einlassen*, en em dourtañ ouzh udb evel un dall (evel un den skoelfet, a-daol-dall), mont dezhi bourlik-ha-bourlok, mont dezhi evel ul Leonad, lakaat e gein en e c'houlou, mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña ; *sein Geld leichtfertig ausgeben*, dispign arc'hant e ven.

Leichtfertigkeit b. (-) : skañvelezh b., skañvbennegezh b., skañvbennidigezh b., skañvadurezh b., skañvbennadurezh b., skañvijenn b., skañventez b., brellentez b., dibrederi b., dibrederezh g., brizherezh g., diskiantegezh b., diskianterezh g., follinaj g., dibled g., berrboellegezh b., dibarfeted b., spered balafenn g., diavized b.

leichtflüchtig ag. : [kimiezh] aezhidik-kenañ, aezhennus-kenañ.

leichtflüssig ag. : [kimiezh] teuzadus, liñvennadus.

Leichtflüssigkeit b. (-) : teuzadusted b., liñvennadusted b., berusted b., beruster g., linkusted b., beridigezh b., tanavder g., tanavded b.

Leichtfuß g. (-es,-füße) : badaouer g., penn-rambre g., oriad g., kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], hailhon g., maraod g., renavi g., ampouailh g., forbann g., peñsel fall g., labous treut g., labous kailh g., labous kleiz g., stronk labous g., gwall labous g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., stronk g., standilhon g., amprevan g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], lampon g., poñsin g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], invalant g., lourin g., skañvbennek g., skañvelard g., faltazier g.

leichtfüßig ag. : mibin, skañvik e gerzh, blim, ahelet aes, iziliet, iziliet aes, mistr, likant, likant e rodoù, skañv e droad, skañv e zivhar, dilu e izili, dishual e izili, libr ha dishual e zivesker, dilu a gorf, skañv evel ur c'hav, skañv da redek, dibilh, grif ; *leichtfüßiges Mädchen*, heizez b. ; *sich zwanglos bewegendes, leichtfüßiges Pferd*, marc'h mistr ha mibin g.

Adv. : a gammedoù mibin, mistr, a-gamm-kaer ; *sie eilte leichtfüßig davon*, redek a reas kuit evel un heizez - redek a reas kuit, treid skañv dezhi - redek a reas kuit, libr ha dishual he divesker - redek a reas kuit ken mistr ha tra - redek a reas kuit war droad kaer / redek a reas kuit war he zroad kaer (Gregor).

leichtgeschürzt ag. : gwisket berr, gwisket skañv.

Leichtgewicht n. (-es) : [sport] pouez skañv g., skañvbouez g.

Leichtgewichtler g. (-s,-) : [sport] sportour pouez skañv g., sportour skañvbouez g.

Leichtgewichtlerin b. (-,-nen) : [sport] sportourez pouez skañv b., sportourez skañvbouez b.

leichtgläubig ag. : hegreidik, kredik, kredus, glep, re daer da grediñ, ampl da grediñ, eeunek, eeunik, plaenik, laban, lallaik a-walc'h evit krediñ forzh petra ; *er ist leichtgläubig*, hennezh a blom kelien (kañvaled, poulc'hennou, silioù), hennezh a lonk lostoù leue, hennezh a lonk kelien, hennezh a lonk poulc'had, hennezh a lonk poulc'hennou, fiziout a ra war skoulmoù plouz kerzh, tanav eo e lër, ampl eo da grediñ, lallaik a-walc'h eo evit krediñ forzh petra, bez e c'hellit fiziout ur gaou ennañ hep aon da goll ho poan, hennezh a lonk (a ev, a blom, a dreizh) kement gaou a lavarar dezhañ, hennezh a zo un houerig, krediñ a ra pep tra, terrupl eo kredus, ur plomer kelien a zo anezhañ, ul lonker poulc'had a zo anezhañ.

Leichtgläubigkeit b. (-) : hegretoni b., kredoni b., eeunded b., eeunegezh b.

Leichtheit b. (-) : 1. skañvded b., skañvder g., skañv g. ; 2. aested b., aester g.

Leichthelm g. (-s,-e) : tokarn skañv g.

leicherzig ag. : disorb, digas, didrabas, dichastre, dibreder, disoursi, dinec'h, ken dinec'h ha tra, dichal, dic'hlaac'h, distrafuilh, didrubuilh, disorb, dienkreiz, hep lure, hep ober seizh soñj, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, divorc'hed, digoumoul e galon, disamm diouzh pep anken, libr ha disamm a bep anken, diank a bep anken, diank diouzh pep anken, distrob diouzh pep anken, dijabl diouzh pep anken, dijabl-kaer, dieub eus pep anken, dieub diouzh pep anken, frank a anken, kuit diouzh pep anken, kuit a bep droug, dianken, diskarg eus

pep trubuilh, dilu, diliamm, disafar, dizamant, dizoan, diboan, dirouestl, dizaon, kuit a zroug, kuit a bep droug.

leichtin Adv. : 1. diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv, bourlik-ha-bourlok, hep ober seizh soñj, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat ; 2. diwar dremen, diwar nij, diwar vont, diwar mont ha hanter vont, etre div gaoz, evel-se.

Leichtigkeit b. (-) : 1. skañvded b., skañvder g., skañv g. ; 2. aezoni b., aested b., aester g., eeunded b., eeunder g. ; *mit Leichtigkeit*, gant aez, ken aes ha tra, ken aes all, aes-kenañ, aezet kaer, hep reiñ bec'h, evel un dudi, a-aes-vat, aes-ral, propik, koulz all, ken bravik ha tra, evel toaz er forn, evel dour dre ur sil, evel farz gant ar paotr kozh, ken lip ha tra, war blaen, plaen ha brav, barrek, hep an disterañ diaezamant.

Leichtindustrie b. (-) : ijinerezh skañv g., greanterezh skañv g.

Leichtlastkraftfahrzeug n. (-s,-e) / **Leichtlastkraftwagen** g. (-s,-) : karr-marc'hadourezh g., karr-samm degas g., karr-samm dereiñ g., kamionetez b., sammorell b., stroborell b., stroborellig b., karbed dezougen g. g.

leichtlebig ag. : dibreder, disoursi, skañv a benn, skañv e benn, skañv, skañvbenn, skañvbennek, skañvboell, skañvelart, penn-skañv, dibenn, strantal, distrantell, avelet, avelek, avelok, berrboell, berr a skiant, dibarfet.

Leichtlebigkeit b. (-) : dibrederi b., dibrederezh g., digasted b., skañvelezh b., skañvbennidigezh b., skañvadurezh b., skañvbennadurezh b., skañvijenn b., skañventez b., skañvbennegezh b., brellentez b.

leichtlich Adv. : aes, ken aes ha tra, ken aes all, aes-kenañ, aezet kaer, hep reiñ bec'h, evel un dudi, a-aes-vat, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, brav-bras, ken lip ha tra, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, evel dour dre ur sil, plaen ha brav, war blaen, hep bec'h ebet, dihop, barrek, hep poaniañ an disterañ, hep kemer poan, hep strivañ tamm, hep poan na diaezamant, diboan, barrek, distourm.

Leicht-Lkw g. (-/s,-s) / **Leicht-LKW** g. (-/s,-s) [*berradur evit Leichtlastkraftwagen*] : karr-marc'hadourezh g., karr-samm degas g., karr-samm dereiñ g., kamionetez b., sammorell b., stroborell b., stroborellig b., karbed dezougen g. g.

Leichtlohngruppe b. (-,-n) : rummad ar goprou izelañ g.

Leichtmatrose g. (-n,-n) : [merdead.] mous g.

Leichtmatrosin b. (-,-nen) : [merdead.] mousez b.

Leichtmetall n. (-s,-e) : metal skañv g.

Leichtmetallkiste b. (-,-n) / **Leichtmetallkoffer** g. (-s,-) / **Leichtmetalltruhe** b. (-,-n) : [lu] kantinnenn b.

Leichtmut g. (-s) : sederoni b., drantz b., dranted b., dranter g., drevded b., drevder g., drevidigezh b., gaeded b., gaeder g., gaederi b., gaeoni b., gardisted b., gardister g., gwivded b., gwivder g., laouender g., laouended b., laouenidigezh b., joausted b., jolisted b.

leichtnehmen V.k.e. (nimmt leicht / nahm leicht / hat leichtgenommen) : *etwas leichtnehmen*, kemer udb diwar-skañv, na vezañ gwall nec'het (gwall chalet, gwall brederiet) gant udb, na zebriñ e spered gant udb, na zebriñ e soñjoù a-zivout udb, na ober tachoù abalamour d'udb, na ober bil abalamour d'udb, na ober biloù abalamour d'udb, na ober a viloù abalamour d'udb, na drikamardiñ e voulienn gant udb, na ober forzh gant udb, na ober stad eus udb, na zerc'hel stad eus udb, na zerc'hel stad ag udb, na zerc'hel kont eus udb, na zerc'hel kont ag udb, na gemer merfeti gant udb, na lakaat van ebet gant udb, na reiñ a fed d'udb, na ober fed d'udb, na deuler pled gant (war, da, ouzh) udb, chom hep ober biloù en abeg d'udb ; *nimm leicht !* 'rez ket bil ! 'rez ket biloù ! n'ez ket d'ober biloù evit ken bihan dra ! na ya ket d'ober merfeti evit ken dister

abeg ! arabat dit ober tachoù gant kement-se ! arabat dit trikamardiñ da voulienn gant kement-se ! arabat dit kemer standur gant an dra-se ! laosk da redek ! ; *er nimmt seine Pflicht nicht leicht*, jurdik e vez en e zevel, evezhet e vez d'e zevel, evezhek e vez en e zleadoù, ne fazi morse d'e zevel, start e vez en e zevelioù, hennezh 'zo den d'e zevel, un den a zevel a zo anezhañ, diik e vez d'ober e zevel, ober a ra strizh e zevel, aketus e vez d'e zevelioù, aketus e vez d'e zevel, start e vez en e zevel, en em akuitañ a ra pizh ag e zevel, seveniñ a ra pizh e zevelioù ; *sie nimmt das Leben leicht*, n'eo ket plac'h d'ober biloù, kemer a ra he lod a blijadur er vuhez, gouzout a ra ober bourraplited, gouzout a ra an tu da gaout dudi er vuhez, ober a ra c'hoari gaer, en em vignoniñ a ra, en em vitoniñ a ra, chom a ra da vignonellat, bevañ a ra kaer, ober a ra he ran, c'hoari a ra anezhi, ober a ra anezhi, c'hoarigaerat a ra, ober a ra landigedon, en em deuler a ra dezhi, ober a ra he fladoren, ruilhal a ra kempennik he boul, ruilhal a ra koutik-koutik he boulig, ruilhal a ra koul he boul, ruilhal a ra koulik he boulig, ober a ra he zamm treuz ken distrafiuilh ha tra, mont a ra bravik ganti ken dinec'h ha tra, tremen a ra kempennik ha brav he zamm buhez, ruilhal a ra he boul war hec'h oarig (war he fouezig, war he sklavig, war he dres, war he dresig, war he nañv, war he nañv-kaer, war he nañvig, war he nañvigou, war he foz, war he madober, war he flaen, dousik ha plaen), derc'hel a ra bravik da vont en-dro, derc'hel a ra da rodal, derc'hel a ra da vont war he flaen, derc'hel a ra d'ober he zammig reuz.

Leichtöl n. (-s) : eoul skañv g.

Leichtschlaf g. (-s) : kousk skañv g., mored g., morgousk g.

Leichtsinn g. (-s) : skañvelezh b., skañvbennidigezh b., skañvadurezh b., skañvbennadurezh b., skañvijenn b., skañventez b., skañvbennegezh b., brellentez b., dibrederi b., dibrederezh g., dibled g., berrboellegezh b., dibarfeted b., spered balafenn g., diavized b., diboell g.

leichtsinnig ag. : intourt, skañv a benn, skañv e benn, skañv, skañvbenn, skañvbennek, skañvboell, skañvelart, penn-skañv, dibenn, strantal, distrantell, diaviz, diskiant, dibreder, disoursi, avelet, avelek, avelok, diempenn, diboell, berrboell, berr a skiant, dibarfet, droch, flav, glep, penn-avel, penn-bantek, penn-bervet, pennfoll, berr e spered, speredet berr, variant, arsot, difoutre, digoustiañs ; *leichtsinnige Mädchen*, merc'hedoù skañvbenn ls., merc'hed avelek ls., merc'hed pennoù-skañv ls., merc'hed avelet o fennoù ls., merc'hed skañv o fennoù ls., merc'hed digempenn ls., merc'hed distrantell ls., brizhardenned ls., kañjolenned ls., strinkelled ls., lamperezed ls., pennoù skañv ls., driski ls., jingellaj g., kuchurelled ls., strakelled ls., speredoù balafenn a verc'hed ls. ; *leichtsinniger Mensch*, penn-avelek a zen g., penn-avel a zen g., penn-bantek a zen g., penn-bervet a zen g., penn brell g., penn-rambre g., brell g., skañvbennek g., skañvelard g., darsod g., arsod g., spered balafenn a zen g. ; *leichtsinnige Worte*, komzoù ven ls. ; *leichtsinnig handeln*, mont diwar skañv, skañvbenniñ, mont dezhi bourlik-ha-bourlok (hep ober seizh soñj, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat), lakaat e gein en e c'houlou, mont gwall vuan ganti, ober udb diwar skañv, ober udb a-skañv, ober udb a-ziwar skañv, ober udb diwar c'horre ; *leichtsinnig werden*, skañvbenniñ, arsodiñ ; *in leichtsinniger Weise*, bourlik-ha-bourlok, hep ober seizh soñj, hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv, difoutre ; [dre skeud.] *sich leichtsinnig in etwas (ak.) hineinstürzen*, en em dourtañ ouzh udb evel un dall (evel un den skoelfet, a-daol-dall), mont dezhi bourlik-ha-bourlok, mont dezhi evel ul Leonad, lakaat e gein en e c'houlou,

mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña.

leichtsinnigerweise Adv. : diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv, bourlik-ha-bourlok, hep ober seizh soñj, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat.

Leichtsinnigkeit b. (-) : skañvelezh b., skañvbennidigezh b., skañvadurezh b., skañvbennadurezh b., skañvijenn b., skañventez b., skañvbennegezh b., brellentez b., follinaj g., dibrederi b., dibrederezh g., dibled g., diboell g., brizherezh g., diskiantegezh b., diskianterezh g., berrboellegezh b., dibarfeted b., diavizded b.

leichtverdaulich ag. : [boued] treizhus, aes da ziskenn, skañv, disamm, distambouc'h, divec'h, treizh.

Leichtverletzte(r) ag.k. g./b. / **Leichtverwundete(r)** ag.k. g./b. : den gouliou dister (dizrouk) dezhañ g., den gloazioù dizrouk dezhañ g.

Leichtwasser n. (-s) : [nukl.] dour skañv g.

Leichtwasserreaktor g. (-s, -en) : [nukl.] reaktor dour skañv g., dazgwereder dour skañv g.

leid ag. : poazh, skuizh, faezh, eok ; *ich bin es leid*, erru on poazh gant an dra-se, tremen skuizh on gant an dra-se, darev on gant an dra-se, diegi am eus oc'h ober an dra-se, aet on skuizh oc'h ober an dra-se, erru on faezh oc'h ober an dra-se, e chal emañ d'ober an dra-se, karnañ a ran d'ober an dra-se, klouaraat a ran d'ober an dra-se, diegusaat a ran d'ober an dra-se, heugiañ a ran oc'h ober an dra-se, en em derriñ a ran d'ober an dra-se, drouk eo ganin en ober, garv eo ganin en ober, n'on ket lampek evit ober an dra-se, n'em eus ket lañs d'ober an dra-se, damant am eus d'ober an dra-se (oc'h ober an dra-se), fae eo ganin ober an dra-se ; *ich bin dein Gejammer leid*, me 'zo erru dotu gant da glemmoù, dreistpenn am eus gant da glemmicherezh, aet on dreist-penn gant da glemmicherezh, me zo leun va c'hased gant da glemmicherezh, me zo leun va rastell gant da glemmicherezh, kas a rez ac'hanon da sot gant da glemmicherezh, erru on poazh gant da gunuc'hennou, va gwalc'h am eus eus da glemmicherezh, aet on tremen skuizh gant da druantoù, darev on gant da yezhoù fall, eok ha tremen eok on gant da yezhoù fall ; [sellit ivez ouzh **leidtun**, reizhskrivadur 2006].

Leid n. (-s) : 1. keuz g., morc'hed g./b., desped g., dipit g., kerse g., mantr g./b., mantridigezh b., chif g., doan b., goul g., truez b., glac'har g./b., bihanez b., poan b., diaez spered g., esgoar g., laur g., nec'h g., nec'hamant g., nec'hañs b., torrspered g., niñv g. ; *tiefes Leid*, glac'har don g./b., ranngalon b., tarz-halon g. ; *viel Leid ertragen*, reuziñ ; [sellit ivez ouzh **leidtun**, reizhskrivadur 2006].

2. glac'har g./b., doan b., poan b., tourmant g., bihanez b., anken b., reuz g., gwalleur g./b., diframm g., enkrez g., gloaz b., hirvoud g., huanad g., niñv g., trubuilh g./b. ; *in Freud und Leid*, e gloaz pe e levenez, er glac'har koulz hag el levenez, en dristidigezh hag en hon isuoù mat ; *er hielt zu uns in Freud und Leid*, leal e chomas deomp er glac'har koulz hag el levenez (en dristidigezh hag en hon isuoù mat) ; *zu jemandem in Freud und Leid halten*, heuliañ u.b. deuet ar bed evel ma c'hall / heuliañ u.b. erruet pe erruo / heuliañ u.b. erruet pe erruet (Gregor), heuliañ u.b. daoust petra bennak a c'hoarvezo (forzh petra en em gavo), heuliañ ar memes fortun hag u.b., redek ar memes fortun hag u.b. ; *ihr Gesicht war vom Leid gezeichnet*, merket e veze he zourmant hag he glac'har war he dremm ; *jemandem sein Leid klagen*, kontañ e reuz d'u.b., digeriñ (diskargañ) e galon glac'haret d'u.b., dizoleiñ e c'hlaç'har d'u.b., diskuliañ e boan-spered d'u.b. ; *um einen Toten Leid tragen*, dougen kañv d'u.b., ober kañv d'u.b., ober

kañvoù d'u.b., kañvaouiñ d'u.b., dougen kañvoù bras d'u.b., kaout kañv evit u.b., kaout glac'har d'u.b. ; *sein Herz trägt heimliches Leid*, derc'hel a ra kuzh en e galon un doan bennak ; *jemandes Leid vergrößern*, kreskiñ poan u.b., gwashaat poan u.b. ; *jemandes Leid lindern*, *jemandes Leid mildern*, *jemandes Leid mindern*, dousaat poan u.b., dousaat da boan u.b., distanañ da boanioù u.b., distanañ poan u.b., skañvaat poan u.b., terriñ poan u.b., degas didorr da boan u.b., reiñ didorr d'u.b. en e boanioù, reiñ dousadur da boan u.b., distrihañ poan u.b., sioulaat poan u.b., diboaniañ u.b., diverrañ poan u.b., bihanaat poan u.b., digreskiñ poanioù u.b., maoutañ poanioù u.b., abafaat poan u.b., sourdiñ poan u.b., goustegañ poan u.b. ; *nichts konnte sein Leid lindern*, *nichts konnte sein Leid mildern*, *nichts konnte sein Leid mindern*, netra ne zistane d'e zroug ; *jemandes Leid teilen*, lodennañ poanioù u.b. gantañ, lodennañ poan u.b. gantañ ; *ihr werdet ihr Leid teilen*, c'hwil a lodenno o foanioù ganto ; [kr-l] *geteiltes Leid ist halbes Leid*, poan lodennet, poan dibennet ; *des einen Freud, des anderen Leid*, pa vez ker al lêr e c'hoarzh ar botaouer - ar mañsoner a gar an hini a zo ilia-red ouzh e di ; *kein Freud' ohn' Leid*, an neb a zebr stripou a zebr kaoc'h a-wechoù - n'eus pesk ebet hep e zrein - e-touez ar muiañ drein ar gaerañ rozenn - ar wreg, an arc'hant hag ar gwin o deus o mad hag o binim - dibaot hent kaer na ve meinek ha gwenodenn na ve dreinek - ret eo kemer an droug gant ar mad - daou du en deus ar bod - daou benn he deus pep bazi - ne vez ket savet ur c'hleuz eus un tu nemetken - ur voger ne vez ket graet eus un tu hepken - n'emañ ket ar boutonoù hag an toullou diouzh ar memes kostez - pep tra en deus e zroug hag e vad - pep tra en deus e fall ha mad - nend eus menez hep traoñienn - nend eus ket menez hep deval - pep medalenn he deus he zu rekin - lod a ouel, lod a gan, ar bed a zo dudi ha poan - an eil amzer a vev an all - a bep seurt amzer en devez an den - goude c'hoarzhin e teu gouelañ, goude c'hoari huanadañ - war-lerc'h an triñchin e teu ar pour - war-lerc'h ar pour e teu an triñchin.

3. gaou g., droug g., noaz g. ; *Erkönig hat mir ein Leids getan* (Goethe), roue ar gwern en deus bet graet vil din ; *sich ein Leid(s) antun*, falvezout en em lazhañ, falvezout lakaat diwezh d'e vuhez, klask en em zistrujañ, klask lakaat termen d'e vuhez, P. klask en em forsiñ war gein an Aotrou Doue ; *das wird dir bestimmt noch Leid tun*, keuz az po goude ! keuz az po diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) ! kerse a gavi goude ! kerse a vo ganit goude ! keuz a gouezho ganit ! da lêr a zamanto ! damantiñ a ri ! da lêr a baeo ! en em gavout a ri gwazh a se ! diskanañ a ri ! emañ o hadañ danvez keuz ! emañ o hadañ greun keuz ! emañ o hadañ kerse ! emañ o prenañ kerse ! emañ o prenañ keuz ! emañ o prenañ morc'hed !

Leideform b. (-) : [yezh.] tu-gouzañv g., framm-gouzañv g.

leiden V.k.e. (litt / hat gelitten) : 1. gouzañv, damantiñ, andur, anduriñ, reuziñ ; *Durst leiden*, gouzañv sec'hed ; *Hunger leiden*, reuziñ gant an naon, spinañ gant an naon, glaourenniñ gant an naon, glaouriñ gant an naon du, glaouriñ du gant an naon, bezañ gant an naon, kaout naon (naon bras, naon du, naon ruz), duañ gant an naon, bezañ o vougañ gant an naon, bezañ marnaoniet (marnaoniek), gouzañv naon, gouzañv ar vizer gant an naon, klevet kleier an Naoned, bezañ broudet gant an naon, kaout ilboued / bezañ naoniet (Gregor) ; *Höllenqualen leiden*, *schlimme Qualen leiden*, gouzañv kant poan ha kant all, diwaskañ poanioù an ifern, bezañ taget gant ur boan ifern, dont reuziad d'an-unan, bezañ poazh gant ar boan, gouzañv poanioù kriz-diremed, reuziñ poanioù kriz-diremed, reuziñ ur boan araj, reuziñ poanioù terrupl, reuziñ poanioù grevus an ifern, reuziñ poanioù disaour, reuziñ poanioù divat, reuziñ poanioù grizias, reuziñ poanioù dreist, kouezhañ gloazioù kreñv war an-unan, bezañ taget gant un araj poan, poaniañ da

grial, kaout poan da grial, diwaskañ poanioù araj, diwaskañ poanioù skrijus, diwaskañ poanioù garv, diwaskañ poanioù dreistpenn, diwaskañ poanioù kalet, bezañ malet gant ar c'hloaz, bezañ poanioù kriz oc'h hegal ouzh an-unan, gweañ poanioù kriz, bezañ gwasket da vat, bezañ klañv e-giz ur merzer, [dispredet] kaout paourentez ; *unter etwas (dat.) Schaden zu leiden haben*, en em gavout gwazh eus udb, en em gavout gwazh ag udb, en em gavout diaes eus udb, damantiñ eus udb ; *Schaden leiden*, bezañ gwazh (eus), en em gavout gwazh (eus) ; *die Reben haben Schaden gelitten*, ar gwini a zo bet gwazh eus ar wallamzer, ar gwini a zo en em gavet gwazh eus ar wallamzer, gwallgaset eo bet ar gwini ; *das Obst hat durch die anhaltende Dürre Schaden gelitten*, ar frouezh a zo en em gavet gwazh eus ar sec'hor, ar frouezh a zo bet gwazh eus ar sec'hor ; *an etwas (dat.) Mangel leiden*, kaout diouer da (eus) udb, dioueriñ udb ; *Not leiden*, gouzañv dienez, gouzañv dioueroù, kaout ezhomm, bezañ ezhomm gant an-unan, bezañ ezhommek (ezhommus, tavantek, reuzeudik, en dienez), bevañ paour ha dibourvez, bezañ en ezveded, spinañ gant an dienez, ezhommekaad, bezañ en aluzen ; 2. [dre astenn.] *ich kann es nicht leiden, dass er mir so antwortet*, n'on ket evit gouzañv e respontfe ac'hanon e-giz-se ; *er kann (mag) sie nicht leiden*, n'eo ket evit gouzañv anezhi, n'eo ket evit he gouzañv, n'eo ket evit hulmañ anezhi, n'eo ket evit anduriñ anezhi, ne bad ket e spered (e skiant) o welet anezhi, n'eo ket evit padout outi, n'eo ket evit pakañ anezhi, n'eo ket evit aveliñ anezhi, n'eo ket evit en em ahelañ ganti, n'eo ket evit ahelañ ganti, ober a ra faegaegaeg warni, n'eo ket kat da aveliñ honnezh, ur malis en deus outi, honnezh a zo kasaus-bras dezhañ ; *er kann mich nicht mehr leiden*, droug en deus ouzhin, troet en deus e veno ouzhin, n'eo ket mui evit gouzañv ac'hanon, hennezh en deus bremañ ur malis ouzhin, kemeret en deus kaz ouzhin, kemeret en deus heg ouzhin ; *einander leiden*, gouzañv an eil egile, en em c'houzañv ; *sie können einander nicht leiden*, en em gĩañ a reont, en em gasaat a reont, en em ereziñ a reont, ne c'hellont ket en em yeviñ, n'int ket evit aveliñ an eil egile, n'int ket evit en em ober, n'int ket evit pakañ an eil egile, n'int ket evit en em bakañ, n'int ket evit en em c'houzañv, n'int ket evit en em ahelañ, n'int ket evit ahelañ an eil gant egile, emaint bepred e malis an eil ouzh egile, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, bec'h bras a zo etrezo, evel ki ha kazh int, evel bleiz hag oan int, en em ober a reont evel an tan hag an dour, bevañ a reont evel tan ha kler, an debr hag an dag a zo etrezo, fachtet ruz int, en em vresañ hag en em gignat a reont bepred, emaint atav o krignat fri an eil egile, rouzet eo ar bloneg, en em glevet a reont e-giz daou gi war ar memes askorn, evel daou gi war an hevelep askorn e vezont ; *den konnten sie nicht leiden, er hatte sie doch einmal bestohlen*, ne garent ket an den-se, laeret ma oant bet ur wech gantañ ; *diese Art von Mädchen kann ich nicht leiden*, n'on ket evit aveliñ ar stumm merc'hed-se (an darn merc'hedoù-se, ar siseurt merc'hed, an orin merc'hedoù-se), n'on ket evit ahelañ gant ar stumm merc'hed-se, n'on ket evit en em ahelañ gant an darn merc'hedoù-se, malis am bez ouzh ar stumm merc'hed-se, an orin merc'hedoù-se a zo kasaus-bras din ; P. *die Pfaffen und er können sich nicht leiden*, ar veleien hag eñ n'int ket ostizien gaer.

V.k.d. / V.gw. (litt / hat gelitten) : 1. bezañ poaniet gant, gouzañv gant, gouzañv e boanioù, gweañ poan, reuziñ, tennañ diouti, diwaskañ, poaniañ gant, bezañ taget gant, bezañ skoet gant, bezañ dalc'het gant, bezañ gwasket gant, bezañ grevet gant, jahinañ gant, bezañ stag ar boan ouzh an-unan, bezañ gant ; *er leidet stark, er muss viel leiden*, ur boan vras a zo warnañ ; *mit jedem, der litt, hatte er Mitleid*, truez en doa ouzh kement

a oa stag ar boan outo, truez en doa ouzh kement den a oa poaniet ; *er musste entsetzlich leiden*, braouac'h d'an droug en doa, poazh e oa gant ar boan, gouzañv a rae garv, gouzañv a rae poanioù kriz, gouzañv a rae poanioù araj, gwasket e veze gant poanioù gardis, poanioù divlas a veze ouzh e waskañ, gwasket e oa da vat ; *er musste drei Monate lang an heftigen Schmerzen leiden*, tri miz e oa bet o tennañ diouti, tri miz e oa bet o jahinañ gant poanioù araj ; *still vor sich hin leiden / leiden, ohne zu klagen / stumm leiden*, gouzañv diglemm, gouzañv habask e boanioù ; *ihr Kind musste an seinen Verletzungen entsetzlich leiden*, poazh e oa he bugel gant ar gouliet e oa ; *er hat gelitten*, poaniet e oa ; *an einer Krankheit leiden*, erzerc'hañ ur c'hleñved bennak, bezañ gant ur c'hleñved bennak, bezañ paket (bezañ grevet) gant ur c'hleñved bennak, bezañ ur c'hleñved bennak stag ouzh an-unan, bezañ ur c'hleñved bennak stok ouzh an-unan, bezañ peg ur c'hleñved bennak en an-unan, bezañ dalc'het (skoet, gwasket) gant ur c'hleñved bennak, jahinañ gant ur c'hleñved bennak, bezañ kouezhet ur c'hleñved bennak war an-unan, bezañ ur c'hleñved bennak oc'h hegal ouzh an unan, bezañ krog ur c'hleñved bennak en an-unan, bezañ dastumet (serret, tapet, paket) ur c'hleñved bennak ; *sie litt an verschiedenen Krankheiten zugleich*, meur a gleñved a oa oc'h hegal outi ; *sie leidet an hochgradiger Kurzsichtigkeit, sie leidet an hochgradiger Myopie*, hi he deus berrweled da vat ; *an Asthma leiden*, kaout berranal ; *an welcher Krankheit leidest du ?* peseurt kleñved a zo o c'hoari ganit ? e dalc'h peseurt kleñved emañ ? peseurt kleñved a zo krog ennout ? gant peseurt kleñved emañ ? ; *an Kopfschmerzen leiden*, kaout poan-benn, kaout droug-penn, kaout poan e korn e dal, kaout poan en e benn, bezañ dalc'het en e benn, bezañ gant an droug-penn, bezañ gant ar boan-benn ; *an heftigen Schmerzen leiden*, bezañ bec'hiet a zrougoù, reuziñ poanioù kriz, reuziñ poanioù disaour, reuziñ poanioù grizias, reuziñ poanioù dreist, reuziñ poanioù divat, kouezhañ gloazioù kreñv war an-unan, bezañ taget gant ur boan ifem, poaniañ da grial, kaout poan da grial, diwaskañ poanioù skrijus, gouzañv poanioù kriz, gouzañv garv, diwaskañ poanioù araj, diwaskañ poanioù garv, diwaskañ poanioù kalet, bezañ malet gant ar c'hloaz, bezañ poanioù kriz o hegal ouzh an-unan, bezañ poazh gant ar boan, gweañ poanioù kriz, bezañ poanioù kriz o waskañ an-unan, bezañ gwasket da vat ; *unter Entbehrungen leiden, an Entbehrungen leiden, Entbehrungen ertragen müssen*, gouzañv dioueroù ; *keiner von ihnen musste unter Entbehrungen leiden*, gant hini ebet anezho e voe berr an traoù ; *er leidet unter starken Entzugserscheinungen*, ezhommek terrupl eo ; *ich muss noch an den Folgen meines Unfalls leiden*, ar gwallzarvoud am boa bet n'eo ket dispeg diouzhin c'hoazh, santout a ran c'hoazh eus ar gwallzarvoud am boa bet ; *er leidet an Rheuma*, ar remm (an arwez-douar, droug-izili, poan-izili) a zo gantañ, dalc'het eo gant ar remm (gant an arwez-douar), eñ a zo skoet poan-izili dezhañ, douget (techet) eo da gaout remm (arwez-douar), gwasket e vez gant ar remm ; *er leidet unter Rheuma*, poaniañ a ra gant ar remm ; *unter jemandes Bosheit leiden*, gouzañv drougiezh u.b. ; *unter jemandes Eifersucht zu leiden haben*, kouezhañ dindan gwarizi u.b. ; *unter der Kälte leiden*, gouzañv yenijenn (riv), kaout riv (paourentez, anoued) ; *die Leute leiden unter der Hitze*, an tommder a lazhañ an dud ; *wer sonst als ich hatte darunter zu leiden ?* da biv ken e oa da reuziñ nemet din ? ; 2. [dre skeud.] *das Stück leidet an Längen*, gwazh eo ar pezh-c'hoari eus pennadoù re hir.

Leiden¹ n. (-s,-) : 1. droug g., poanioù ls., kleñved g., anaez g., diwask g., esgoar g., gouzañvadur g., gouzañvder g., gouzañvded b., hirvoud g., huanad g., laur g., nec'h g.,

nec'hamant g., pened g., enkreiz g., gloaz b. ; *Leiden ausstehen*, gouzañv (diwaskañ, gweañ) poanioù, reuziñ poanioù, bezañ gwasket ; *chronisches Leiden*, kleñved henek g., droug henek g., droug retolz g. ; *körperliches Leiden*, *physisches Leiden*, poan gorf b., poan a gorf ; *geistiges Leiden*, *psychisches Leiden*, poan spered b., poan a spered b., poan galon b., glac'har g., niñv g. ; *seelisches Leiden ist schlimmer als körperliches*, poanioù ar galon a zo gwashoc'h eget re ar c'horf ; *sein Leiden verschlimmert sich (ak.)*, mont a ra e zroug war gresk, mont a ra e zroug gwazh-ouzh-gwazh, gwazh-ouzh-gwazh emañ e zroug, bras-ouzh-bras eo e zroug, gwashaat a ra e boan ; *er starb nach langem Leiden*, mervel a reas gant ur c'hleñved hirbadus ha poanius, mervel a reas goude ma oa bet klañv e-pad pell ha m'en doa diwasket poanioù kriz ; *jemanden von seinem Leiden ablenken*, distreiñ u.b. diwar e zroug ; *jemandes Leiden lindern*, *jemandes Leiden mildern*, *jemandes Leiden mindern*, skañvaat poan u.b., dousaat poan u.b., dousaat da boan u.b., distanañ da boanioù u.b., distanañ poan u.b., skañvaat poan u.b., terriñ poan u.b., degas didorr da boan u.b., reiñ didorr da boanioù u.b., reiñ didorr d'u.b. en e boanioù, reiñ dousadur da boan u.b., distrihañ poan u.b., sioulaat poan u.b., diboaniañ u.b., diverrañ poan u.b., bihanaat poan u.b., digreskiñ poanioù u.b., maoutañ poanioù u.b., abafaat poan u.b., sourdiñ poan u.b., goustegañ poan u.b. ; *das Leiden eines Menschen verkürzen*, krennañ poanioù u.b., krennañ e boanioù d'u.b. ; *der Tod erlöste sie von ihrem langen Leiden*, un disamm e voe he marv eviti, keit amzer m'he doa diwasket poanioù kriz - un disamm e voe he marv eviti, keit m'he doa diwasket poanioù kriz ; *jemanden von seinem Leiden befreien*, diboaniañ u.b. ; *große Leiden ertragen*, reuziñ ; *degeneratives Leiden*, naoued dic'henezhadel g., anaf dic'henezhadel g. ; 2. [relij.] Pasion b., Pasion Vras b. ; *das Leiden Christi*, ar Basion b., ar Basion Vras b., Pasion Hor Salver b. ; *die Leiden des diesseitigen Lebens*, poanioù ar bed-mañ ls.

Leiden² n. : [lzelvroioù] Leiden b. ; [fizik] *Leidener Flasche*, boutailh Leiden b.

leidend ag. : 1. *er sieht leidend aus*, liv ar boan a zo warnañ, krizet eo e zremm gant kizell ar boan, e c'henoù a zo o treuziñ gant ar boan ; 2. *leidend sein*, bezañ klañv-fall, bezañ klañv-bras, bezañ klañv-ki, bezañ klañv-moñs, bezañ klañv da vat, bezañ klañv-kaer, bezañ meurglañv, bezañ enk-tre war an-unan, bezañ gwall glañv, bezañ gwall skoet, bezañ gwall fall, bezañ toc'hor bras, bezañ gwall doc'hor ; 3. *damantus* ; *leidendes Herz*, kalon damantus b. ; 4. *Not leidend*, reuzeudik, ezhommek, tavantek, truek, en aluzen, dibourvez.

Leidende(r) ag.k. g./b. : gouzañver g., gouziadi g., gouzañverez b., gouziadez b., den poaniet g., den a zo poaniet g. ; *an einer Myopathie Leidender*, miopat g. [liester miopated].

Leidenschaft b. (-en) : 1. [ster boutin] atiz g., entan g., froudad g., karantez diroll b., karantez virvidik b., angerzh karantez g., gwrez b., nerzh birvidik g., albac'henn b., sorc'henn b., boemenn b., arloup g., kounnar b., araj g., frenezi b., birvidigezh b., taerjenn b., taerder g., taerded b., feulster g., bevder g., bividigezh b., berv g., brouez b., bouilhded b., bouilhder g., gred bervidant g., gouezded b., herrder g., intampi g., atapi g., boemenn b. ; *seinen Leidenschaften frönen*, en em reiñ d'e albac'hennoù (d'e sorc'hennoù) ; *seine Leidenschaften beherrschen*, *seine Leidenschaften im Zaume halten*, gwakoliañ e c'hoantoù, kabestrañ e c'hoantoù, plegañ c'hoantegezhioù e galon, kabestrañ e wallyouloù, damesaat e youloù fall, sujañ e wallyouloù, bezañ mestr d'e youloù, moustrañ war pistigoù e galon (war e galon, war froudoù e

galon), stourm enep lañs e galon, kaout al levezon war e youloù, ober (derc'hel) penn d'e youloù, trec'hiñ e youloù, moustrañ war lusk e galon, moustrañ war luskadoù e galon, gwaskañ war e c'hoantoù, chom mestr war e c'hoantoù, bezañ war e du, dont war e du, brezelekaat ouzh an-unan (*outañ e-unan*, *outi hec'h-unan h.a.*), kabestrañ e c'hoantegezhioù, reoliñ e c'hoantoù, reoliañ e zroukyouloù / trec'hiñ d'e youloù / bezañ trec'h d'e youloù / lakaat e wall youloù da sujañ / herzel ouzh e zroukyouloù / mougañ e wall youloù (Gregor) ; *Leidenschaft in die Debatte hineinragen*, lakaat birvilh er breudoù, entanañ ar breudoù, bevekaat ar breudoù, bevaat ar breudoù ; *Verbrechen aus Leidenschaft*, *Mord aus Leidenschaft*, torfed angerzhel g., torfed diwar oaz g.

2. [ster klasel] angerzh b., gouzañvad g. ; *die Leidenschaften der Seele* (Descartes), gouzañvadoù an ene ls.

leidenschaftlich ag. : entanet, leun a dan, verv, berv, dreistpenn, foll, diroll, dall, flamm, frenezus, gredus, grizias, gwrez ennañ, gwrez en e wad, gwrezus, taer, intampus, froudadek, atizek, bervidant, birvidik, diaoulek, dreistmuzul, dreistmoder, dijaoj, direizh, direizhet ; *ein leidenschaftlicher Redner*, ur prezeger gredus g. ; *ein leidenschaftlicher Spieler*, ur c'hoarier touet g. ; *ein leidenschaftlicher Musikfan*, unan pitilh gant ar sonerezh g. ; *leidenschaftlicher Kuss*, pok tomm-berv g., pok martolod g., pok c'hwec g., bouch tomm g., pok penn-da-benn g., pok start g., pok orgedus g., pok lik g. ; *leidenschaftlicher Hass*, kasoni an ifern b., kasoni verv b., kasoni oaz-kren b., kaz ar marv g. ; *leidenschaftliche Liebe*, karantez dreistpenn (dreist ar barr, foll, diroll, dall, flamm, entanet) b., karantez virvidik, b., karantez bervidant b., karantez dreistmoder b., karantez dreistmuzul b., amourousted eus ar re greñvañ b., froudad karantez g., kilhori g., angerzh karantez g., joa dreistmoder b. ; *mit leidenschaftlicher Seele*, a-nerzh-kalon, a-nerzh va c'halon ; *werden Sie nicht leidenschaftlich !* na vuanekait ket ! arabat deoc'h taerñ ! arabat deoc'h mont e gouez ! arabat en em c'hlazañ !

Adv. : gant entañ, gant birvidigezh ; *Schokolade isst sie leidenschaftlich gern*, chokolad a blij dezhi ken-ha-ken, chokolad a blij dezhi mui-pegen-mui, n'eus netra a blij dezhi evel ar chokolad, honnezh a zo plac'h ar chokolad, honnezh a c'hoarzh ar chokolad dezhi, pitouilh eo war ar chokolad, latous eo gant ar chokolad, pitilh eo gant ar chokolad, her eo war ar chokolad, ruz eo war ar chokolad, pa vez tu dezhi e sko war ar chokolad, ur gwall zebrezek chokolad a zo anezhi, sot eo gant ar chokolad, tik eo gant ar chokolad, honnezh a zo ur gwall blac'h war ar chokolad, honnezh a zo taer war ar chokolad, ur c'hrog bras he deus ouzh ar chokolad, gwrac'h eo da zebriñ chokolad, gwrac'h eo gant ar chokolad ; *jemanden leidenschaftlich lieben*, kaout ur garantez virvidik ouzh u.b., birviñ gant ar garantez ouzh u.b., karet u.b. dibropoz, karet u.b. dreistpenn, karout u.b. leizh e galon, souriñ da garet u.b., bezañ u.b. don en e santimant, kaout ur joa dreistmoder ouzh u.b., karout u.b. eus kreiz e galon ; *sie interessiert sich leidenschaftlich für Kunst*, tik (troet, angoulet, lorc'het, touellet, nay, pitilh, gwrac'h, sot, stran) eo gant an arzoù kaer, ruz eo war an arzoù kaer, tik eo war an arzoù kaer, angoulet eo evit an arzoù kaer, tik eo ouzh an arzoù kaer, douget eo d'an arzoù kaer, taolet eo d'an arzoù kaer, an arzoù kaer a laka birvilh enni, deur he deus gant an arzoù kaer, entanet (jourdoul) eo evit an arzoù kaer, taer eo war an arzoù kaer, ampl eo d'an arzoù kaer, ampl eo war an arzoù kaer, blizidik eo war gement a sell ouzh an arzoù kaer, lakaat a ra he boemenn gant an arzoù kaer.

Leidenschaftlichkeit b. (-) : entanadur g., arloup g., kounnar b., araj g., gred bervidant g., bervidanted b., birvidigezh b., broutac'h ar pasionoù g.

leidenschaftslos ag. : 1. difrom, diseblant, diflach, lizidant, dibalamour, landreant ; 2. seder, habask, diazezet.

Leidenschaftslosigkeit b. (-) : 1. difrom g., digasted b., dilañs g., lizidanted b. ; 2. sederoni b., habaskter g., diazezd b.

Leidensdruck g. (-s) : gwask ar poanioù g., gwaskad poanioù g.

leidensfähig ag. : kalet ouzh ar boan, start ouzh ar boan.

Leidensgefährte g. (-n,-n) / **Leidensgenosse** g. (-n,-n) : kenreuziad g., keneil en dienez g., mignon a reuzeudigezh g., keneil a reuzeudigezh g., kile a reuzeudigezh g., kompagnun mizer g.

Leidensgeschichte b. (-) : 1. [relij.] Hent ar Groaz g., hent ar c'halvar g. ; *die Leidensgeschichte Christi*, ar Basion Vras b., Pasion Hor Salver b. ; 2. [dre skeud.] kalvar g., merzherenti b.

Leidenskelch g. (-es) : [dre skeud.] kalirad c'hwerv g.

Leidensmiene b. (-,-n) : penn du g., penn kozh g., penn teñval g., penn trist g., beg a-dreuz g., penn mantret (penn trist) evel hini Doue Pleuveur p'en devez bet ur c'hofad yod ed-du d'e goan g.

Leidensstation b. (-,-en) : [relij.] taolenn Hent ar Groaz b.

Leidensstätte b. (-) : [relij.] Menez Kalvar g.

Leidensweg g. (-s) : 1. [relij.] Hent ar Groaz g., hent ar c'halvar g., Pasion b. ; *der Leidensweg Jesu Christi*, Pasion Hor Salver b. ; 2. [dre skeud.] kalvar g., merzherenti b., hent a dristidigezh g.

Leidenswoche b. (-,-n) : [relij.] Sizhun Santel b., Sizhun Vras b., Sizhun ar Binjenn b.

leider Adv. : siwazh, allas, gwashañ pezh a zo, dre valeur, dre zichañs, euver eo, maleürusamant evitañ, àr e valeur, àr e wall, evit e walleur ; *leider Gottes !* allas Doue ! (Gregor), siwazh Doue ! ac'h Doue ! maleürus ! ; *er ist leider nicht gekommen*, damant eo ne vije ket deuet ; *ich kann leider nicht hingehen*, gwashañ pezh a zo, ne c'hallan ket mont ; *ich werde leider nicht mit von der Partie sein*, ne c'hellin ket bezañ ganeoc'h, siwazh ; *leider muss ich Ihnen mitteilen, dass ...*, keuz am eus o lavaret deoc'h e ... ; *leider hatte ich meinen Regenschirm nicht mitgenommen*, n'em boa ket bet skiant da gas va disglavier ganin, siwazh din - ne oan ket bet fur a-walc'h da gas va disglavier ganin, siwazh din - n'em boa ket bet penn a-walc'h da gas va disglavier ganin, siwazh din - n'em boa ket bet meiz a-walc'h da gas va disglavier ganin, siwazh din - maleürusamant evidon n'em boa ket bet skiant da gas va disglavier ganin - àr ma maleur ne oan ket bet fur a-walc'h da gas va disglavier ganin - àr ma gwall ne oan ket bet fur a-walc'h da gas va disglavier ganin - evit va gwalleur n'em boa ket bet penn a-walc'h da gas va disglavier ganin.

leidig ag. : chifus, mantrus, dipitus, rec'hus, goular, fachus, ivin ; *ein leidiger Zwischenfall*, un darvoud rec'hus (dipitus) g., un degouezh chifus (mantrus) g., un dro lous b., ur gwalldro b.

leidlich ag. : madik a-walc'h, peuzvat, peuzvadik, krenn, dister, madik, madik-madik, etre mat ha fall, etre daou, etre an daou, moder, dam-, peuz- ; *er hat ein leidliches Einkommen*, gounit a ra madik a-walc'h, kaer a-walc'h e vez paeet, gounit a ra peadra da vevañ madik a-walc'h.

Adv. : peuzvat, peuzvadik ; *mir geht es leidlich*, mont a ra madik-madik ganin, mont a ra evelseik ganin, emañ evel-evel ar bed ganin, war-nes damant emañ, etre an div lezenn emañ, etre kriz ha poazh emañ.

Leidtragende(r) ag.k. g./b. : 1. kañver g. ; 2. gouzañvad g., gouzañver g., droukreuziad g.

leidtun V.gw. ha dibers. (tat leid / hat leidgetan) : ober poan d'an-unan ; *es tut mir leid*, desped am eus ken em eus, va digarezit, gwanet eo va c'halon, mantret (chifet, nec'het) on, mezh am eus kazi ; *es tut mir leid, dass ich Sie habe warten lassen*, me am eus desped ken em eus pa'z on aruet re ziwezhat, desped am eus da vezañ daleet keit amzer ; *es tut mir leid, dass ich so lange nicht geschrieben habe*, ret eo din da gentañ en em zigareziñ evit bezañ dilerc'het da skrivañ deoc'h ; *es tut mir leid, dass ich nicht zu Hause war*, me a ra poan din pa ne oan ket er gêr ; *es tut ihm aufrichtig leid*, keuz ruz en deus, keuz bras en deus, mil geuz en deus, desped bras en deus, n'emañ ket e geuz en e vañch, mezh en deus kazi ; *er tut mir leid*, truez am eus outañ, deur am eus gantañ, gloazañ a ra ac'hanon gwelet ar paourkaezh den-se, truez eo anezhañ / siwazh dezhañ (Gregor) ; *es tut mir leid um ihn*, doaniet on gantañ, e glemm a ran / klemm a ran anezhañ / truez am eus outañ (Gregor), klemm a ran dezhañ ; *Sie tun mir aufrichtig leid*, truez am eus deoc'h (Burel), ho klemm a ran, klemm a ran deoc'h.

leidvoll ag. : poanius, gloazus, glac'harus, ankenius, doanius ; *ich weiß es aus leidvoller Erfahrung*, desket em eus kement-se war va gwall, prenet em eus skiant diwar va c'houst, desket em eus skiant (paeet em eus bet) diwar-bouez va c'hroc'h (Gregor), damantet a-walc'h em eus bet evit er gouzout, desket em eus an dra-se diwar va c'houst, dre c'haou ouzhin eo em eus desket an dra-se.

Leidwesen n. (-s) : keuz g., morc'hed g./b., desped g., dipit g., mantr g./b., mantridigezh b., chif g., doan b., gouli g., glac'har g./b., bihanez b., poan b., kerse g., dispiljadur b. ; *zu meinem großen Leidwesen*, siwazh din, evit va brasañ dispiljadur, gwazh a se din ; *zu meinem großen Bedauern kam er nicht*, kavet em boa diaes-meurbet ne vije ket deuet ; *zu seinem großen Leidwesen war das Theater ausverkauft*, dipitet bras e voe o c'houzout ne oa ket ken a vilhedoù evit ar pezh-c'hoari.

Leier b. (-,-n) : 1. [sonerezh] **a)** lourenn b. ; *viersaitige Leier*, lourenn peder c'hordenn b. ; *die Leier schlagen*, lourennañ, seniñ lourenn, seniñ al lourenn ; **b)** biell b., P. genn-ha-genn g. ; 2. [stered.] *die Leier*, steredeg al Lourenn b. ; 3. [dre skeud.] P. randonenn b., kontadenn Mari-Bladenn b., diskan g., dibungan g., ranell b., regenn b. ; *es ist (immer) die alte (dieselbe, die gleiche) Leier*, atav an hevelep diskan gantañ, setu adarre an hevelep chapeledad kaozioù gwrac'h kozh, emañ c'hoazh gant e goñchoù bet klevet seizh kant gwech warn-ugent, malañ a ra diziwezh an hevelep bleud, atav e vez o tistilhañ an hevelep chapeledad komzoù skuizh, emañ o valañ e gaozioù skuizh adarre, emañ adarre o tibunañ e demzoù skuizh, atav e vez o notenniñ e demzoù skuizh, emañ o tibunañ evel boaz an hevelep glabousezh (an hevelep komzoù gwrac'h, an hevelep kontoù pikous, an hevelep ravoderezh, an hevelep gwrac'herezh, an hevelep gwrac'hajoù), atav e vez gant an hevelep kaozioù skuizh, aet on faezh o klevet e demzoù skuizh, un torr-penn eo din klevet an hevelep chapeledad kaozioù gwrac'h kozh, emañ evel boaz o vannouziñ an hevelep ranell hep dianaliñ ; *mit seiner ewig gleichen Leier fällt er mir langsam auf die Nerven*, atav e vez o riboulat din ar memes son.

Leierfisch g. (-s,-e) : [loen.] *gestreifter Leierfisch*, skoedeg g. [liester skoedeg].

Leierkasten g. (-s,-kästen) : [sonerezh] boest-ograoù b., dornorglez g., orglez dorn b., ograoù-red g.

Leierkastenfrau b. (-,-en) : [sonerezh] c'hoarierez boest-ograoù b.

Leierkastenmann g. (-s,-männer) : [sonerezh] c'hoarierez boest-ograoù g.

Leierknurrhahn g. (-s,-hähne) : [loen.] korn beg-plat g. [*liester* korned beg-plat], korn turier g. [*liester* korned turier].

leiern V.k.e. (hat geleiert) : 1. kambliañ, kampilhal, sevel *pe* diskenn gant un domikell ; *den Eimer aus dem Brunnen leiern*, tennañ ar c'helorn eus (diouzh) ar puñs ; *das Autofenster in die Höhe leiern*, sevel gwerenn ar c'harr ; 2. *Gebete leiern*, druilhañ pateroù, dornañ pateroù, dijabliñ pateroù, dibunañ pedennoù, galoupat pedennoù, paterat, pateriañ, mandrouilhat pedennoù, bresañ pedennoù, drailhañ pedennoù, marmotat pedennoù ; 3. [dre skeud.] P. *jemandem etwas aus dem Kreuz leiern*, kaout (tizhout, tapout, gounit) udb digant u.b. dre forzh azgoulenn.

V.gw. (hat geleiert) : paterat, pateriañ, dibunañ udb gant ur vouezh untou.

Leierschwanz g. (-es,-schwänze) : [loen.] evn-lourenn g. [*liester* evned-lourenn].

Leierspieler g. (-s,-) : lourenner g.

Leihamt n. (-s,-ämter) / **Leihanstalt** b. (-,-en) : ti-prestañ g.

Leiharbeit b. (-,-en) : labour etreadegat g.

Leiharbeiter g. (-s,-) : etreadegour g.

Leiharbeiterin b. (-,-nen) : etreadegourez b.

Leihbibliothek b. (-,-en) / **Leihbücherei** b. (-,-en) : levraoueg prestañ b.

Leihe b. (-,-n) : 1. P. ti-prestañ g. ; 2. [gwir, arc'hant.] ec'hennad g., kred g., prest g. ; *Leihe auf Pfand*, amprest ouzh arouestl g., prest ouzh arouestl g., prest ouzh gouestl g., kred goudoret gant arouestl g. ; *mit Wertpapieren besicherte Leihe*, *Leihe mit einer Kreditsicherheit in Form von Wertpapieren*, prest ouzh teulioù g. ; *eine Leihe mit Wertpapieren besichern*, prestañ ouzh teulioù.

leihen V.k.e. (lieh / hat geliehen) : 1. prestañ, reiñ e prest, feurmiñ, reiñ war zistaoù ; *auf Pfand leihen*, prestañ arc'hant ouzh gouestl ; *er lieh sein Geld auf Zinsen*, prestañ (reiñ, astenn) a rae e arc'hant war gampi, prestañ a rae e arc'hant war astenn, prestañ a rae e arc'hant war gred, prestañ a rae e arc'hant war e leve, reiñ a rae e arc'hant war zle ; *mein Cousin hat mir tausend Euro geliehen*, *ich habe von meinem Cousin tausend Euro geliehen bekommen*, ur prest mil euro am eus bet digant va c'henderv, va c'henderv en deus prestet mil euro din ; *jemanden darum bitten, ihm Geld zu leihen*, goulenn arc'hant war brest digant u.b. ; *kannst du mir, bitte, dein Fahrrad leihen ?* ne c'hallfes ket prestañ da varc'h-houarn din ? ; [lenn., La Fontaine] *die Ameise leiht nicht gern*, ur verienenn da brestourez ne vez kavet e nep lec'h ; 2. [dre skeud.] reiñ ; *Beistand leihen*, reiñ sikour (skoaz, skoazell, un tamm skoaz) ; *einer Bitte ein geneigtes Ohr leihen*, reiñ skouarn da reked u.b. ; 3. amprestañ, kemer e prest, kestal ; *Geld bei jemandem leihen*, amprestañ arc'hant digant u.b., goulenn arc'hant war brest digant u.b. ; *das ist nicht mein eigener Wagen, sondern ein geliehener*, n'eo ket din-me ar c'harr-mañ, unan amprestet eo ya !

Leihen n. (-s) : 1. prestañ g., feurmiñ g. ; 2. amprestañ g., feurmiñ g., amprest g., amprestadenn b.

Leihgabe b. (-,-n) : prest g., prestadenn b., amprestadenn b., amprest g.

Leihgebühr b. (-,-en) : mizoù amprestañ ls., mizoù feurmiñ ls.

Leihhaus n. (-es,-häuser) : ti-prestañ g. [*liester* tiez-prestañ], ti-gouestlañ g. [*liester* tiez-gouestlañ].

Leihkauf g. (-s,-käufe) : [kenwerzh] feurmiñ-gwerzhañ g.

Leihmutter b. (-,-mütter) : mamm-dougen b., mamm-doug b.

Leihsatz g. (-es,-sätze) : [arc'hant.] feur amprestañ g., feur kampi g.

Leihschein g. (-s,-e) : 1. paperenn amprestadenn b. ; 2. testeni ar brestadenn g.

Leihstimme b. (-,-n) : [polit.] mouezh o tont eus ur strollad politikel all b.

Leih- und Pachtgesetz n. (-es) : [istor] lezenn prestañ-feurmiñ b.

Leihwagen g. (-s,-) : karr feurm g., karr e feurm g., karr-tan feurmet g., karr-tan da feurmiñ g.

leihweise Adv. : e prest, war brest, e feurm, diouzh feurm.

Leim g. (-s,-) : peg kreñv g., glad g. ; *Weberleim*, kaot g., pask g. ; *etwas mit Leim bestreichen*, gludañ udb, gludennañ udb ; *vom Leim losmachen*, dic'hudañ ; *aus dem Leim gehen*, a) dispegañ, disjuntrañ, diferlinkañ ; b) [dre skeud., tud] P. bezañ lart evel ur pemoc'h milin (evel ur vlonegenn, evel an toaz, evel ur person-kanton), bezañ lart evel ur porc'hell, bezañ prest d'ober « plok » ; c) [dre skeud., traoù] diferlinkañ, terriñ, mont da fall, mont e tammoù, mont e skolp, mont e diframm, dismantrañ, mont da skos, diwikefreañ, dizeeunañ, mont da neuz (Gregor), mont er sac'h, findaoniñ, freuzañ ; d) [dre skeud.] *ihre Freundschaft ging aus dem Leim*, echu e oa neuze gant o mignoniezh ; *er ging auf den Leim*, skoet en doa el las / kouezhet e oa e-barzh al lasoù / rouestlet e voe e dreid er roued a oa bet stegnet evit e dizhout (Gregor), mont a reas er griped, mont a reas er sac'h, kaotet ha peget e oa bet, devet (dastumet, kabestret, louzet) e voe ; *jemandem auf den Leim gehen*, kouezhañ e las u.b., kouezhañ el las, rouestlañ e dreid er roued a oa bet stignet evit e dizhout, skeiñ e-barzh al las, skeiñ er roued, en em antell (en em reustlañ) e rouedoù u.b. / kouezhañ e lasoù u.b. (Gregor), kouezhañ e rouedoù u.b. ; *jemanden auf den Leim führen*, touellañ (dastum, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, kabestrañ, deviñ, bratellat, strañ, stranigañ, skobardiñ, riñsañ, houperigañ, paltokiñ, bilhiñ, gludañ, bouc'hiñ, punañ, tizhout, flemmañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, toazañ) u.b., klaviañ u.b., kilhañ u.b., c'hwannat u.b., lakaat an tach d'u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., kac'hat e godell u.b.

leimen V.k.e. (hat geleimt) : 1. [tekn.] pegañ, spegañ, kaotañ, adpegañ ; *Papier leimen*, kaotañ paper ; 2. gludañ, gludennañ ; 3. [dre skeud.] P. kaotañ ha pegañ, gludañ, touellañ, kilhañ, dastum, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, kabestrañ, deviñ, bratellat, strañ, stranigañ, skobardiñ, riñsañ, houperigañ, paltokiñ, bilhiñ, bouc'hiñ, punañ, tizhout, flemmañ, gennañ, klaviañ, gwaskañ, toazañ, c'hwannat, louarniñ, kouilhoniñ, tapout, pakañ, kac'hat e godell u.b.

Leimen n. (-s) : [tekn.] pegañ g., pegerezh g., pegadur g., kaotadur g., kaotadenn b.

Leimfarbe b. (-,-n) : [tekn.] liv dre zistrem g., liv dre zistrempadur g., liv dre zistremperzh g., distrem g.

leimig ag. : gludek, gludennek, libous, pegus, spegus, avuennek.

Leimkessel g. (-s,-) : pod peg g., pod kaot g.

Leimknecht g. (-s,-e) : [tekn.] serjant munuzer g. [*liester* serjantoù munuzer].

Leimkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] *weißes Leimkraut*, sae-ar-Werc'hez b., bleuñv-kilhog gwenn str., bokedoù-an-teureug ls. ; *rotes Leimkraut*, yarig-lart b., bleuñv-kilhog str., bokedoù laou ls.

Leimmaschine b. (-,-n) / **Leimpresse** b. (-,-n) : [tekn.] kaoterez b.

Leimrute b. (-,-n) / **Leimstange** b. (-,-n) : gludenn b. ; *einen Vogel von der Leimrute losmachen*, dic'hudañ ul labous.

Leimstoff g. (-s) : [kimiezh] gluten g.

Leimtiegel g. (-s,-) / **Leimtopf** g. (-s,-töpfe) : pod peg g., pod kaot g.

Leimung b. (-,-en) : [tekn.] kaotadur g., kaotadenn b.

Lein g. (-s,-e) : 1. [louza.] lin str. ; *Lein säen*, hadañ lin ; *Lein vor dem Brechen zu Büscheln winden*, stec'hennañ lin ; *Lein*

raufen, tennañ lin, diframmañ lin ; *Lein spinnen*, nezañ lin ; *Lein brechen*, paluc'hat lin, spadoulat lin, braeat lin, fraeañ lin, braeañ lin / tilhañ lin (Gregor) ; *Lein pochen*, tilhañ (dedilhañ, kanastrennañ) lin, frikañ bolc'h ; *Lein hecheln*, kribañ lin, kribinañ lin, rañvellat lin, rañvat lin, breuzat lin, dirañvañ lin, rimiañ lin ; *Lein rösten*, lakaat lin da eogiñ, eogiñ lin, dourañ lin, lakaat lin er poull ; *Ballen Lein*, torzhenn lin b., tourtell lin b., tourtenn lin b., penngod g. ; *Lein zu Ballen zusammenpressen*, pengodañ lin ; *den Lein zum Verspinnen vorbereiten*, kleuiñ al lin ; *spinnbereiter Lein*, kleuadenn b. ; *nach Lein suchen*, lina ; *reich an Lein*, linek ; **2.** [gwiad.] lien lin g.

Leinacker g. (-s,-äcker) : [labour-douar] lineg b., parkad lin g. **Leinbau** g. (-s) : [labour-douar] gouniderez lin g. ; *für den Leinbau geeigneter Boden*, douar-lin g.

Leine b. (-,-n) : **1.** kordenn b. [*liester* kordennoù, kerdin], siblenn b., fun b., funienn b., las g., lasenn b., bitor g. ; *Leinen ziehen*, stigmañ kerdin ; **2.** roll g., rollenn b., stag g., lêrenn b., rañjenn b., kordenn b. ; *einen Hund an der Leine führen*, derc'hel ur c'hi gant ar roll, derc'hel ur c'hi ouzh ar roll, kas ur c'hi ere ur stag, kas ur c'hi a-ere ur stag, kas ur c'hi en ere ur stag, kas ur c'hi da bourmen diwar-bouez ur stag (ur gordenn, ur roll), kas ur c'hi da bourmen war-bouez ur stag (ur gordenn, ur roll), kas ur c'hi da bourmen a-bouez ur stag (ur gordenn, ur roll) ; *einen Hund an die Leine legen*, rollañ ur c'hi ; *der Hund reißt an der Leine*, sachañ a ra ar c'hi war e stag (war e roll) ; *eine Kuh mit einer Leine binden*, funiañ ur vuoc'h ; **3.** [dre skeud.] P. *jemanden an der kurzen Leine haben*, *jemanden an der kurzen Leine halten*, derc'hel berr war sugelloù u.b., derc'hel berr war u.b., derc'hel u.b. en e roll, derc'hel war u.b., derc'hel berr gant u.b. ; P. *Leine ziehen*, diskampañ, skarañ, mont diwar skizh, ober gaol, troc'hañ kuit, diriñsañ kuit, riñsañ, kantenniñ, terriñ e nask, disvantañ kuit, jilgammañ, skampañ kuit, fourchiñ, skrabañ kuit, fardiñ kuit, sachañ gantañ, tennañ gantañ, fanisañ, kanellat, sevel ar c'hamp, mont el lev, en em dennañ, en em sachañ, sachañ e dreid, sachañ e skasoù, sachañ e c'har, treiñ e gilhorou, sachañ e gilhorou gant an-unan, kas e gilhorou, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ kuit, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em ziskrapañ, rankout he c'hribat, kribat anezhi, kribat er-maez, skarzhañ er-maez, skubañ er-maez, dilorañ an dachenn, riñsañ an dachenn, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, skarañ douar, skarañ mibin, mont er gas, mont e chil, kerzhet e chil, trasañ e chil, sachañ e garavelloù gant an-unan, mont da redek ar c'had, ober gardenn, rahouenniñ kuit, kravat, kravat kuit, kravat gantañ, sachañ e revr, kribañ, skijañ, gounit a veg botez, kemer hed e c'har, gallout kaout hed e c'har, gallout kaout hed e votez, c'hoari a veg troad, partial d'an tarv, partial evel un tenn, mont d'an tarv, mont d'an tarv-ruz, diloriñ ; *er hat Leine gezogen*, kantennet eo, skubet en deus ar ouinell, harpet en deus ar vanell, skaret en deus douar, kravet kuit eo, ranket en deus he c'hribat, kribet en deus anezhi, kribet eo er-maez, diloret en deus an dachenn, riñset en deus an dachenn, ; *zieh Leine !* kae da lec'h all d'en em rostañ ! ; **4.** [merdead.] fard g., fun b., funienn b., tortis g., landon g., oser g., grelink g., bos g., stag g., ere g., rabank g., festell b. ; *die Leinen loswerfen*, *die Leinen losmachen*, largañ ar bosoù, largañ an ereoù, dizamariñ ; *eine Leine aufschießen*, kuilhañ ur gordenn, kuilhañ ur bos, kuilhañ ur fard ; **5.** [pesketaerezh] *mit der Leine fischen*, linennañ, ober al linenn, ober ar vicher linenn ; **6.** *Wäscheleine*, siblenn b., orjalenn b., neud g. ; *die Wäsche auf die Leine (an die Leine) hängen*, lakaat ar bugad da sec'hañ, sec'hañ ar c'houez, lakaat ar walc'hadenn da sec'hañ, istribilhañ ar bugad ouzh ar siblenn, lakaat ar gannadenn da sec'hañ ouzh an neud ; *an der*

Leine hängende Wäsche, ur c'houez o sec'hañ a-istribilh ouzh ur siblenn g., ur bugad o sec'hañ a-sipilh ouzh un orjalenn g. ; *nachprüfen, ob die Wäsche immer noch an der Leine hängt*, eveshaat hag an dilhad a chom ouzh an orjalenn, eveshaat hag-eñ e chom an dilhad ouzh an orjalenn.

leinen ag. : ... lien lin, keinet gant lien, goloet gant lien, koublet gant lien, lienet.

Leinen n. (-s) : **1.** [gwiad.] lien lin g., lienaj g. ; *rein Leinen*, lien lin digemmesk g., lien lin rik g. ; *nach Leinen suchen*, lina ; *ungebleichtes Leinen*, lien kriz g. ; *Leinen appetieren*, kaotañ lien ; **2.** [levriou] *Leinen (Ln)*, keinet ha goloet gant lien, goloet (koublet) gant lien (Gregor) ; *Halbleinen (Hln)*, hanter c'holoet gant lien, hanter goublet gant lien ; **3.** [arz] lien g.

Leinenband g. (-s,-bände) : levr keinet ha goloet gant lien g.

Leinenbast g. (-es,-e) : lanfas lin g./str., kolo lin g.

Leinenbrecher g. (-s,-) : **1.** [tekn.] spadoul g., palufenn b., paluc'h b., paluc'henn b., brae b. ; **2.** [den] braeer lin g.

Leinendamast g. (-es,-e) : lien damas g., lienenn damas b.

Leinenernte b. (-,-n) : linadeg b.

Leinenfaser b. (-,-n) : kanastr str., tilh str., breun str.

Leinengarn n. (-s,-e) : neud lin g. ; *Leinengarne schären*, *Leinengarne zetteln*, steuñviñ lien.

Leinengewebe n. (-s,-) : lien g., lienenn b., lien lin g.

Leinenhändler g. (-s,-) : liner g.

Leinenindustrie b. (-) : ijinerezh al lin g., gwiaderezh al lin g., linerezh g.

Leinenpanzer g. (-s,-) : petral g., brusk-houarn g.

Leinenumwicklung b. (-,-en) : [tekn.] pakañ gant lien ha peg g., marouflerezh g., marouflañ g.

Leinenzeug n. (-s) : lienerezh g., lienaj lin g., lienaj g. ; *feines Leinenzeug*, lienerezh kaer g., lienerezh fin g., lien moan g., lien fin g., lien stank g., gwiaed skañv ha stank g., entof tanav g., danvez tanav g., danvez fin g., danvez a wiadurezh fin g., danvez a douch fin g. (Gregor), lienaj fin g.

Leinenweber g. (-s,-) / **Leineweber** g. (-s,-) : liner g.

Leinenweberin b. (-,-nen) / **Leineweberin** b. (-,-nen) : linerez b.

Leinfeld n. (-s,-er) : [labour-douar] lineg b., parkad lin g.

Leinfink g. (-en,-en) : [loen.] golvennig penn ruz g., lineg penn flamm g.

Leingewächs n. (-es,-e) : [louza.] linakeg g. [*liester* linakeged].

leingrau ag. : damzu, gris.

Leinhede b. (-) : stoub lin g., porc'h lin g., porc'had lin g., lanfas lin g.

Leinkapsel b. (-,-n) : [louza.] bolc'h lin str., bolc'henn lin b.

Leinkauder g. (-s) : stoub lin g., porc'h lin g., porc'had lin g., lanfas lin g.

Leinkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] lin gouez str., lin-derv str. ; *gestreiftes Leinkraut*, lin-kegin-roudennek str. ; *Sandleinkraut*, [*Linaria arenica*] lin gouez an aod str.

Leinkuchen g. (-s,-) : [labour-douar] torzhenn lin b., tourtell lin b., tourtenn lin b., penngod g.

Leinmehl n. (-s) : bleud lin g.

Leinöl n. (-s) : eoul lin g.

Leinpfad g. (-s,-e) : halaj g., hent ar ganol g., hent ar stêr g., hent-kanol g., hent-halañ g., hent-stlejañ g.

Leinpflanze b. (-,-n) : [louza.] linenn b.

Leinsamen g. (-s) : had lin g.

Leinstängel g. (-s,-) : [louza.] linenn b., breunenn lin b. [*liester* breunennoù lin, breun lin].

Leinstraße b. (-,-n) : halaj g., hent ar ganol g., hent ar stêr g., hent-kanol g., hent-halañ g., hent-stlejañ g.

Leintuch s. (-s,-tücher) : **1.** lien lin g., lienaj g. ; **2.** [dre astenn.] liñsel b.

Leinwand b. (-,-wände) : 1. lien g., lienenn b., lienerezh g. ; *feine Leinwand*, lien moan g., lien fin g., lienerezh kaer g., lienerezh fin g., lien stank g., gwiad skañv ha stank g., entof tanav g., danvez tanav g., danvez fin g., danvez a wiadurezh fin g., danvez a douch fin g. (Gregor), lienaj fin g. ; *grobe Leinwand*, danvez kreñv g., mezher ballin g., mezher dopes g., mezher dibalamour g., lien fetis str., lien kreñv str., lien fraost str., lien gros str., lien kergloc'h str., danvez kergloc'h g., danvez fraost g., danvez tuzumek g., lien rouez g., lien sklaer g., lien lourt da douch g., lien leien g. ; *echte Leinwand*, lien lin digemmesk g., lien lin rik g. ; *ungebleichte Leinwand*, lien kriz g. ; *dünne Stelle in einer Leinwand*, rouedenn b. ; *einen Keilrahmen mit einer Leinwand bespannen*, lienañ ur stern ; *Ölgemälde auf Leinwand*, *Ölbild auf Leinwand*, eoullivadur war lien g., livadenn b. ; *ein Gemälde auf Leinwand aufziehen*, lienañ un daolenn ; *ein Gemälde erneut auf Leinwand aufziehen*, azlienañ un daolenn ; *neues Aufziehen eines Gemäldes auf Leinwand*, azlienadur g. ; *Spezialist für das erneute Aufziehen von Gemälden auf Leinwand*, azliener g. ; *ein Gemälde von seiner Leinwand ablösen*, dilienañ un daolenn ; *Ablösung eines Gemäldes von seiner Leinwand*, dilienadur g., dilienañ g. ; 2. [dre astenn.] skramm g., skramm-stign g., lienenn b. ; *auf die Leinwand bringen*, diskouez ouzh ar skrammoù sinema (ar skrammoù-stign).

leinwand ag. : [Bro-Aostria] dreist, dispar.

Leinwandfabrik b. (-,-en) : lienerezh b.

Leinwandfasern ls. : chalpiz g., cherpilh g., dispilh g., pilpouz g.

Leinwandgeschäft n. (-s,-e) : [kenwerzh] linaerezh b., stal-lien b.

Leinwandhändler g. (-s,-) / **Leinwandhersteller** g. (-s,-) : linaer g.

Leinwandherstellung b. (-) : lienerezh g.

Leinweber g. (-s,-) : linaer g.

Leinweberin b. (-,-nen) : linaerez b.

Leinweberei b. (-) : gwiaderezh lin g., linaerezh g.

Leinweg n. (-s) : stoub lin g., porc'h lin g., porc'had lin g., lanfas lin g.

Leipzig n. : Leipzig b. ; [kegin.] *Leipziger Allerlei*, masedoan g., saladenn legumajoù mesk-ha-mesk b., meskadenn legumaj b., masedoan legumaj g.

leise ag. : 1. izel, gwan, sioulik, disonik ; *leise Stimme*, mouezh izel, mouezh wan b. ; *mit leiser Stimme*, a vouezh izel, goustadik, sioul, e kuzul, disonik, plarik ; *leises Murmeln*, chuchumuchu g., mouskomzoù ls., tamm hiboud g. ; [dre skeud.] *auf leisen Sohlen*, goustadik, sioulik, en ur selaou e bazioù, en ur gontañ e gammedoù, sioul-ser, sioul-sibouron, a bazioù kazh, a bazoù kazh, sioul-riboulenn evel ul laer, a-dakot, a-davik, dre souch ha sioul, sioul evel ul logodenn, sioul evel ul logodenn er bleud, didrouz evel un naer, plarik, kempennik, evel ar c'hazh war an erc'h, sioul-ha-sioul, sioul-logod, didrouz war kapichoù e votoù ; *auf leisen Sohlen gehen*, *leise treten*, kerzhaz war-dav, mont evel ar c'hazh war an erc'h, mont sioul-riboulenn evel ul laer, bale sioul evel ul logodenn, bezañ sioul evel ul logodenn er bleud, bezañ didrouz evel un naer, mont sioulik / kerzhaz goustadik / selaou e bazioù / kantañ e gammedoù (Gregor).

2. dister, skañv ; *ein leiser Verdacht*, un tamm disfiz bennak g., un tamm diskred bennak g. ; *leiser Regen*, touilhenn b., lugachenn b., libistrenn b., ailhenn b., glav tanav (bihan, plaen) g., glizhenn b., glav-kemener g., avel lart g., glavig g., glebiadenn b., glizhaj g., glizhetez b., mouestijenn b., lusenn b., glav munut g., glav tamouezet g. ; *sie hat einen leisen Schlaf*, kousk a ra skañv, emañ o soubañ gouloù, ne ra nemet morediñ (soubañ gouloù, dargudiñ, morgudiñ, sorenniñ,

boemañ, moriñ), ne gousk nemet ul lagad digor ; *ohne den leisesten Grund*, hep gwir na abeg, hep ket a wir, hep abeg na reizh, hep gwir abeg, hep an disterañ abeg, disol, hep sol.

Adv. : 1. a vouezh izel, izel, plarik, goustad, goustadik, sioul, bas, a hanter vouezh, disonik, didrouz, a-davik ; *leise ! chik ! grik ! mik ! tav ! peoc'h ! kuzulig ! ; sprecht leiser ! komzit plarikoc'h ! ; leiser sprechen*, izelaat e vouezh, komz plarikoc'h, komz sioulloc'h, komz izelloc'h, stouiñ e vouezh ; *den Ton leiser stellen*, izelaat ampled (live) ar son, diskenn ampled (live) ar son, lakaat ar skingomz izelloc'h ; *leise sprechen*, komz izel, komz a vouezh izel, komz a hanter vouezh, komz goustadik, komz goustad, komz sioul, komz e kuzul, komz e kuzulig, lavaret traoù kuzh, komz plarik, komz bas, komz disonik, mouskomz ; *er spricht sehr leise*, hennezh ne ro da glevet nemet d'e votoù ; *leise vor sich hin singen*, sobonat, fringoliñ, sardonenniñ, sardonniñ, mouskanañ, gouganañ ; *ein Liedchen leise vor sich hin singen*, fringoliñ, sardonenniñ, sardonniñ, mouskanañ un ton, kanañ ur ganaouenn dre vouskan, boudal ur ganaouenn, gouganañ un ton, fraoñval ur pennig sonenn ; *die Bienen summen leise vor sich hin*, izel eo boud ar gwenan ; *er flüsterte leise*, komz a rae dindan e vouezh, kuzuliat a rae, kuzulikat a rae, kuzuliañ a rae, komz a rae a vouezh izel e pleg skouarn u.b., ober a rae kuzuligoù, komz a rae chuchumuchu ; *so leise wie möglich*, didrousañ ma c'heller ; 2. [dre skeud.] gant evezh bras, gant mil evezh, gant evezh mat ; *der Zug fährt ganz leise an*, an tren a zistok gorrek ; *mit etwas leise umgehen*, manéal udb gant evezh bras ; *P. man muss leise damit umgehen*, ret eo mont dousik d'an dra-se, ret eo mont d'an dra-se gant evezh bras.

L-Eisen n. (-s,-) : [tekn.] houarn-korn g., barrenn-gorn b.

Leisetreter g. (-s,-) : P. mitaouig g., pilpouz g., kazh born g., klouarenn b., klufan g., koarenn b., souchadenn b., milizenn b., ur souchet a zen g. ; *er ist ein Leisetreter*, n'eus nemet kildro ennañ, n'eo ket onest e c'hoari, hennezh ne sell ket eeun ouzh Doue james, n'eo ket virjin e zaoulagad, ur skoachet a zen a zo anezhañ, ur c'hlozennek a zen a zo anezhañ, ur c'hoachet a zen a zo anezhañ, ur c'huzhet a zen a zo anezhañ, hennezh a zo ur spered besk a zen anezhañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, hennezh ez eus koad a-dreuz ennañ, un den gaou eo hennezh, ur pezh klufan eo hennezh, ur vilizenn a zo anezhañ, ur souchadenn a zo anezhañ, ur souchet a zen a zo anezhañ, c'hoari a ra e vleiz, hennezh a oar c'hoari e vitaouig, dre zindan eo, kildrouk eo, kuzh-ha-muz eo, kuzh-muz eo, ne lavar ket e oferenn war gan, en em c'holeiñ a ra gant ul liñsel doull, ur goarenn (ur souchadenn, ur vilizenn, ur souchet a zen) a zo anezhañ.

Leisetreterei b. (-,-n) : pilpouzerezh g., falsentez b., skoacherezh g., soucherezh g.

leistbar ag. : 1. [Bro-Aostria] a c'haller paeañ ; *für jeden leistbar*, en amen d'an holl, en ardremez an holl ; 2. sevenadus, greüs, greadus.

Leiste b. (-,-n) : 1. rizenn b., triklenn b., trinkenn b. ; *Fußleiste*, *Scheuerleiste*, soledenn b., rizenn-draoñ b., riblenn-draoñ b. ; *Tragleiste*, dalc'h-koad g. ; 2. bevonn b., gwrimenn b. ; 3. [korf.] a) pleg ar vorzhed g., pleg ar varlenn g. ; b) kribenn b. ; *Sichelleiste*, kribenn dreuz b.

leisten V.k.e. (hat geleistet) : 1. ober, seveniñ, kas da benn ; *seinen Wehrdienst bei der Marine leisten*, ober e goñje war vor ; *unwahrscheinlich viel Gutes leisten*, ober ur vad dijao ; *Heimarbeit leisten*, labourat er gêr ; *gute Arbeit leisten*, ober labour vat, kaout ur maneur mat, labourat frouezhus, labourat en un doare spletus, ober mat e bost, ober e labour gant aket ; *er hat gute Arbeit geleistet*, n'en deus ket kollet e bemp gweneg, n'en deus ket laeret e bemp gweneg ; *erfolgreiche*

Arbeit leisten, labourat gant kalz a isu mat ; [labour] *seinen Teil leisten*, ober e lod, ober e lodenn ; *ich habe meinen Teil geleistet*, graet em eus va lod ; *das zu leistende Arbeitsquantum schaffen*, bezañ lodenn ; *die Hälfte des zu leistenden Arbeitsquantums, schaffen*, bezañ hanterlodenn ; *er leistet nur halb so viel wie die anderen*, hanterañ a ra ouzh ar re all, ober a ra an hanter kement hag ar re all, hanterlodenn e vez bepred ; *er leistet viel (er leistet Tüchtiges)*, hennezh a zo ur bleiz labour (ur marc'h, ur marc'h labour, ur jav labour, ur c'hi labour, ki d'al labour) - hennezh n'eo ket un didalvez - hennezh n'eo ket ul lezober - hennezh a labour plaen ha buan - hennezh a zo ouesk da labourat, - hennezh a labour evel ur c'hi (evel ul loen) - hennezh a dramailh evel ul loen - labour tri a ra - hennezh a zibolotenn labour - labourat a ra c'hwek - hennezh a zibrad labour - hennezh a zraog labour - hennezh a zic'hast labour - hennezh a lañs - lañs en devez da labourat - hennezh a zo herrek war e labour - labourat a ra fonnus - hennezh a daol fonn - hennezh a ra fonn - hennezh a fonn - hennezh a ra bec'h d'al labour - prim eo en e labour - prim eo gant e labour - dilo en devez da labourat - ampletiñ a ra gant e labour - fonnus eo d'al labour - ne chom ket an traoù war stlej gantañ - hennezh a ra labour d'e zevezh - ar paotr-se a zo ur c'habaler - atav e vez bale an eost gantañ - hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober - hennezh a vez pront d'ober ar pezh a zo d'ober - ober a ra dilo e labour - dilo en devez da labourat - hennezh a labour gant dilo - ne chom ket al labour a-revr (en arrelaj, a-sac'h) gantañ - hennezh en devez dibun en e labour - ur gwall labourer eo hennezh - hennezh en devez diere gant e labour - hennezh a labour gant diere - hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober - hennezh a labour gant gred bras - hennezh a zo gredus da labourat - hennezh a laka gred evit labourat - ur paotr fonnus a zo anezhañ - ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour - ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour - hennezh ne laka ket c'hwek'h, seizh vloaz d'ober pezh 'zo d'ober - n'eo ket pell d'ober ar pezh 'zo d'ober - pezhiaoù labour a ra e berr amzer - hennezh a zo ur micherour oberius.

2. [troioù-lavar] *einen Schwur leisten, einen Eid leisten*, ober le, ober ul le, leañ, touiñ war e le, touiñ dre e le ; *öffentliche Abbitte leisten*, en em zigareziñ a-glev d'an holl ; *jemandem Gehorsam leisten*, sentiñ ouzh u.b., plegañ d'u.b., sujañ d'u.b. ; *Buße leisten*, ober pinijenn / cheñch buhez / mont war wellaat / gwellaat e vuhezgezh / dont da well / kuitaat e wall vuhez / distreiñ a barfeted (Gregor) ; *es fiel ihm schwer, diesem Befehl Folge zu leisten*, bras e voe gantañ plegañ d'ar gourc'hemenn-se ; *einem Gesetz Folge leisten*, sentiñ ouzh ul lezenn, mirout ul lezenn, doujañ d'ul lezenn, sujañ d'ul lezenn, bezañ doujus d'ul lezenn ; *der Faulheit Vorschub leisten*, magañ an diegi, mezbur an diegi, reiñ toull d'al leziregezh, reiñ hol d'al leziregezh ; *der Kriminalität Vorschub leisten*, reiñ bod (bodenn, lañs, dor zigor) d'an torfederezh, bezañ lañsus d'an torfederezh, harpañ an torfederezh, tuañ d'an torfederezh, skoazellañ an torfederezh, reiñ toull d'an torfederezh, reiñ hol d'an torfedourien, reiñ hent d'an torfederezh, digeriñ hent d'an torfederezh, lakaat an torfederezh da fonnañ, magañ an torfederezh, mezbur an torfederezh, distankañ war an torfederezh ; *gegen etwas Widerstand leisten*, enebiñ ouzh udb, pennadiñ ouzh udb, sevel a-enep udb, spiriñ ouzh udb, kaeañ ouzh udb, kas a-enep udb, derc'hel penn d'udb, derc'hel penn ouzh udb, rentañ penn ouzh udb, talañ ouzh udb, reiñ fas d'udb, reiñ bec'h d'udb, derc'hel ouzh udb, herzel ouzh udb, ober ouzh udb, ober penn ouzh udb, rentañ penn ouzh udb, padout ouzh udb, stourm ouzh udb, pennañ ouzh udb, harpañ ouzh udb, harpañ a-enep udb ; *erbitterten Widerstand leisten*,

heftigen Widerstand leisten, en em zifenn d'ar mud ; *sie hatten nur schwachen Widerstand geleistet*, n'o doa ket enebet bras, n'o doa ket pennadet bras ; *jemandem Hilfe leisten*, reiñ sikour (dorn, skoazell, harp, skoaz, un taol skoaz) d'u.b., skoazellañ u.b., harpañ u.b., sikour u.b., mont (dont) war sikour u.b., ober kadorig d'u.b., dibab u.b. ; *den Unfallopfern erste Hilfe leisten*, reiñ an deborzhioù kentañ da reuzidi ur gwallzarvoud ; *Anzahlung leisten*, arzeziñ, meudañ arc'hant, reiñ diner Doue ; *Sicherheit leisten*, reiñ kredoniezh / reiñ gouestl (Gregor), reiñ gouestloù, reiñ kretadenn, kretadennañ ; *jemandem Gesellschaft leisten*, ober kavandenn d'u.b., ober kavandenn ouzh u.b., derc'hel (ober) kompagnunezh d'u.b., chom e-ser u.b., derc'hel mat d'u.b., derc'hel penn d'u.b. ; *ich werde Sie ins Loch stecken lassen, da wo die Ratten Ihnen Gesellschaft leisten werden*, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed da zerc'hel mat deoc'h, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed d'ober kavandenn deoc'h, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed d'ober kavandenn ouzhoc'h ; *seinen Beitrag leisten*, a) kas ar c'harr a-raok, reiñ un tamm skoazell, reiñ e daol skoaz ; b) reiñ e skodenn, skodenniñ, boutinañ, paeañ e skodenn, paeañ skodenn, degas e lod, degas e lodenn.

V.em. : **sich leisten** (hat sich (dat.) geleistet) : *sich etwas leisten können*, kaout a-walc'h a aez evit prenañ udb, kaout a-walc'h a aez evit ober udb, gallout ober udb, bezañ evit ober udb, bezañ e tu d'ober udb, bezañ e tro d'ober udb ; *das kann ich mir leisten*, a-walc'h a aez am eus evit prenañ an dra-se (evit en ober), aez am eus da brenañ an dra-se (da baeañ an dra-se), peadra am eus da baeañ an dra-se, gallout a ran ober an dra-se ; *unsereiner kann sich (dat.) das nicht leisten, unsereins kann sich (dat.) das nicht leisten*, tud eveldomp n'o deus ket a-walc'h a aez evit prenañ seurt traoù, n'eo ket ar seurt-ni a c'hall dispign kement-se a arc'hant ; *wir können es uns nicht leisten, diesen Vorschlag abzulehnen*, n'omp ket evit disteurel ar c'hinnig-se ; *er ist so arm, dass er sich einen Besuch beim Friseur nicht leisten kann*, hennezh n'en deus ket pevar real da vont da droc'hañ e vlev ; *wenn Sie es sich finanziell leisten können*, mard eo aes deoc'h, m'hoc'h eus a-walc'h a aez ; *sich (dat.) einen Schnitzer leisten*, fallvarchiñ, mont e-barzh botoù-koad hag all, mont e-barzh botoù-koad ha tout, pikañ (anoaziñ, dismegañsiñ) u.b., skeiñ a-dreuz, skeiñ hebiou, mont hebiou, stagañ e varc'h ouzh ur ruihenn fall, ober ur bourd.

Leisten g. (-s,-) : 1. [tekn] moull-botoù g., furm-gere b. ; *Schuhe über den Leisten schlagen*, lakaat botoù war ar furm-gere, lakaat botoù war ar moull ; 2. [dre skeud.] P. *alles über einen Leisten schlagen*, muzuliañ ar re all diouzh an-unan (diouzh e walenn) (Gregor), lakaat an holl draoù keit-ha-keit, lakaat an holl draoù a-rez, lakaat an holl draoù a-resed, na ober kemm evit tra ebet, na gaout kemm evit tra ebet, na lakaat kemm ebet etre tra ebet, ober heñvel ouzh an holl draoù ; 3. [kr-l] *Schuster, bleib bei deinem Leisten*, pep hini e vicher ha ned aio ket ar c'hazh d'al laezh - pep hini e dro hag ar vilin a dro - an neb a zo mevel n'eo ket mestr, verbum caro factum est - mat al laezh dous, mat al laezh trenk, mat da bep den chom en e renk - Yann a vil vicher a varvas gant an naon - Daniel mil micher a varvas gant ar vizer - naontek micher, ugent mizer - bez e ranker peuriñ pe euzhiñ el lec'h ma vezer staget - lec'h m'emañ stag ar c'havr e rank peuriñ.

Leisten- : [korf., mezeg.] barlennel, ... ar varlenn.

Leistenbeuge b. (-,-n) : [korf.] pleg ar vorzhed g., pleg ar varlenn g.

Leistenbruch g. (-es,-brüche) : [mezeg.] avelenn a-varlenn b., avelenn varlennel b., tarz-h-kof g., avelenn b., toullgof g., koeñvenn-vouzelloù b., diskenn bouzelloù g. ; *sich einen*

Leistenbruch heben, tapout un tarz-hkof, pakañ ur goefivenn-vouzelloù ; *einen Leistenbruch haben*, bezañ tarzhet e gof, bezañ fardellek, bezañ avelennek, bezañ tarzhhkofek.

Leistengegend b. (-) : [korf.] rannbarzh ar varlenn b.

Leistenkanal g. (-s,-rannbarzh ar varlenn b.rannbarzh ar varlenn b.kanäle) : [korf.] kanol ar varlenn b.

Leistenkrokodil n. (-s,-e) : [loen.] krokodil-mor g.

Leistenschneider g. (-s,-) : furmer mouloù-botoù g., farder furmoù-kere g.

Leistenwerk n. (-s) : moulleürioù ls.

Leistung b. (-,-en) : 1. askor g., askorad g., efedusted b., askorusted b., produusted b., fonn g., ampled g., daskor g., fonnder g., kas g., digonusted b., digonad g. ; *die Arbeitsleistung erhöhen*, askorusaat kenderc'h al labour, askorusaat ar c'henderc'hiñ ; *je nach Leistung müssen sie bezahlt werden*, diouzh a labouront e tleont bezañ paeet, diouzh al labour a reont e tleont bezañ paeet ; *dadurch werden wir unsere Arbeitsleistung verdoppeln*, mont a raio an hanter buanoc'h al labour en-dro ; *er bleibt hinter den Leistungen der anderen zurück*, ne zeu ket da boursuiñ, dilañsañ a ra war ar re all, tapout a ra dilañs war ar re all, n'eo ket lodenn evit labourat, tapet en deus ar bouch ; *seine Leistung ist doch lächerlich !* evit kelo pezh a ra ! ; *den Kraftaufwand der gewünschten Leistung anpassen*, lakaat bec'h diouzh ar strivoù a zo d'ober ; 2. disoc'h g., taol-nerzh g., taol g. ; *erstaunliche Leistungen*, disoc'hoù dreist (dispar, heverk) ls., taolioù kaer ls., taolioù dreist ls., kurioù ls., noveoù ls. ; *hier zählen nur Leistungen*, an disoc'hoù eo hag a gont amañ ; *Leistung und Gegenleistung*, mann evit mann, roerig kaverig ; *er bietet eine hervorragende Leistung*, dont a ra mat-distailh an traoù gantañ, brav-bras e teu an traoù gantañ, disteñget e ya al labour gantañ, pase mat eo pezh a ra, peurvate eo pezh a ra, dispar eo pezh a ra ; [sport, labour] *intensive und heftige Leistung*, forsadenn b. ; 3. gwared g., skoren b., gouzeulad g., gouzeul ; *soziale Leistungen*, skoazell sokial b., skorennoù sokial ls., gouzeuladoù kevredigezhel ls. ; *Sozialleistungen zugunsten der Familien*, goprou tiegezh ls. ; 4. *Leistung*, gougor g., gougorad g. ; *Dienstleistung*, gougor gwazadoù g. ; *eine Leistung erbringen*, pourchas ur gougorad ; *eine Dienstleistung erbringen*, pourchas ur gougorad gwazadoù ; 5. [fizik] galloudezh b., labour g., askor g. ; *Motorleistung*, galloudezh ur motor b., galloudezh ur c'heflusker b., perzh-galloud ur c'heflusker g. ; *verfügbare Leistung*, galloudezh hegerz b. ; *mechanische Leistung*, galloudezh treloc'hel b. ; 6. [gwir] taladur g., paeamant g., gougor g., gougorad g. ; *Vorschuss gegen Leistung einer Sicherheit*, astenn ouzh gwarant g. ; 7. [mezeg.] gwezhiadenn b. ; *ärztliche Leistung*, gwezhiadenn vezegel b.

Leistungsanpassung b. (-) : [fizik] azasadur luzded g.

Leistungsberechtigte(r) ag.k. g./b. : gwir g. [liester gwirien], skorennadour g., gouzeuladour g., degemerer skorennoù sokial g., degemerer gouzeuladoù kevredigezhel g., gounezer skorennoù sokial g., resever skorennoù sokial g., gratadour g.

Leistungsbilanz b. (-,-en) : [arc'hant.] mentel dalañ b.

Leistungsblatt n. (-s,-blätter) : 1. fichenn deknikel b. ; 2. follenn skorennoù b., follenn waredoù b., follenn ouzeuladoù b. ; 3. follenn digonad b., follenn digonusted b., follenn askorusted b.

Leistungsdruck g. (-s) : gwask an digonusted kousto pe gousto g., endalc'h askorusted g., endalc'h digonusted g.

Leistungsempfänger g. (-s,-) : skorennadour g., gouzeuladour g., degemerer skorennoù sokial g., degemerer

gouzeuladoù kevredigezhel g., gounezer skorennoù sokial g., resever skorennoù sokial g., gratadour g.

leistungsfähig ag. : ampletus, spletus, fonnus, efedus, askorus, produus, kefleunius, digonus, digonat, oberius, trumm, efedus, efedek, oberiant, oberius, nerzhus, galloudus ; *ein leistungsfähiger Motor*, ur c'heflusker galloudus g., ur c'heflusker nerzhus g., ur c'heflusker digonus g. ; *er ist leistungsfähig*, dont a ra mat-distailh an traoù gantañ, disteñget e ya al labour gantañ, pase mat eo pezh a ra, peurvate eo pezh a ra, dispar eo pezh a ra, barrek-kenañ eo, un den eo hag a gas da vat pep tra, labourat a ra frouezhus, labourat a ra en un doare spletus, hennezh a zo ur bleiz labour (ur marc'h, ur marc'h labour, ur jav labour, ur c'hi labour, ki d'al labour), hennezh a labour plaen ha buan, hennezh a zo ouesk da labourat, hennezh a labour evel ur c'hi (evel ul loen), labour tri a ra, labourat a ra fonnus, hennezh a dramaill evel ul loen, hennezh a ra fonn, hennezh a fonn, hennezh en devez fonn, hennezh a daol fonn, un den ampletus an hini eo, ampletiñ a ra gant e labour, hennezh a zibolotenn labour, labourat a ra c'hwek, hennezh a zic'hast labour, hennezh a zibrad labour, hennezh a zraog labour, hennezh a ra bec'h d'al labour, prim eo en e labour, prim eo gant e labour, dillo en devez da labourat, fonnus eo d'al labour, ampl eo da labourat, ne chom ket an traoù war stlej gantañ, hennezh a ra labour d'e zevezh, ar paotr-se a zo ur c'habaler, atav e vez bale an eost gantañ, hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober, hennezh a vez pront d'ober ar pezh a zo d'ober, ober a ra dillo e labour, dillo en devez da labourat, hennezh a labour gant dillo, ne chom ket al labour a-revr (en arrelaj, a-sac'h) gantañ, hennezh en devez dibun en e labour, ur gwall labourer eo hennezh, hennezh en devez diere gant e labour, hennezh a labour gant diere, hennezh a labour gant gred bras, hennezh a zo gredus da labourat, hennezh a laka gred evit labourat, hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober, ur paotr fonnus a zo anezhañ, ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour, ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour, hennezh ne laka ket c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh zo d'ober, n'eo ket pell d'ober ar pezh 'zo d'ober, pezhadoù labour a ra e berr amzer, hennezh a zo ur micherour oberius.

Leistungsfähigkeit b. (-) : kenderc'husted b., digonusted b., askorusted b., efedusted, oberiusted b., oberiuster g., fonnusted b., ampletusted b., gwerc'hegezh b., galloudezh b., perzh-galloud g. ; *an Leistungsfähigkeit gewinnen*, askorusaat, digonusaat, efedusaat ; *die Leistungsfähigkeit der Arbeit erhöhen*, askorusaat al labour, digonusaat al labour, muiaat digonadoù al labour, muiaat digonusted al labour ; *die Leistungsfähigkeit der Amerikaner übertrifft die der Europäer*, uheloc'h e vez oberiusted an Amerikaned eget hini Europiz ; *körperliche Leistungsfähigkeit*, physische Leistungsfähigkeit, barregezhioù korfel ls. ; *geistige Leistungsfähigkeit*, barregezhioù kefredel ls.

Leistungsganglinie b. (-,-n) : [fizik, tredan.] krommenn ar c'halloudezh goulennet b.

Leistungsgesellschaft b. (-,-en) : 1. kevredigezh diazezet war an endalc'h askorusted b., kevredigezh diazezet war an endalc'h digonusted b., kevredigezh askoridik b. ; 2. dellidveli b.

Leistungshebel g. (-s,-) : dornell ar fonnder b., dornell ar c'has b.

Leistungskontrolle b. (-,-n) : 1. kontroll askorusted g., kontroll digonusted g., kontroll produusted g. ; 2. [skol] prouad g., priziadenn b.

Leistungskraft b. (-) : askorad g., digonad g., digonusted b., askorusted b., efedusted b., produusted b., fonnusted b., fonn g., ampled g., daskor g., galloudezh b., perzh-galloud g.

Leistungskurs g. (-es,-e) : kelennerzh kreñvaet g., staj d'an daoulamm g.

leistungsorientiert ag. : diazezet war an askorad, diazezet war ar broduusted, diazezet war an endalc'h askorusted, diazezet war an endalc'h digonusted, askoridik.

Leistungspflicht b. (-) : [gwir] endalc'h disoc'h g.

Leistungsprämie b. (-,-n) : arc'hopr produusted g., arc'hopr askorusted g., arc'hopr digonusted g., arc'hopr war ar c'hengreadur g.

Leistungsprinzip n. (-s) : pennaenn an askorusted b., pennaenn an digonusted b., pennaenn ar broduusted b.

Leistungsprüfung b. (-,-en) : 1. [skol] proud g., priziadenn b. ; 2. [sport] proud digonad g. ; 3. [labour-douar] proud askorusted g.

leistungsschwach ag. : amaskor, amaskorus, amgefleunius, diemsav, diampled, didalvez, dilañs, difonn, moned ebet gantañ, divarrek, diededus, fallik a-walc'h ; *leistungsschwacher Schüler*, skoliad re izel e notennoù g. ; *leistungsschwache Geldanlagen*, postadurioù amaskor ls.

Leistungssport g. (-s) : [sport] sport a live uhel g.

leistungsstark ag. : **gouraskor**, **uhelaskor**, ampletus, spletus, fonnus, efedus, askorus, kefleunius, digonus, digonat, produus, galloudus, kreñv ; *diese Kühe sind leistungsstarke Milchkühe*, ar saout-se a zo mat da laezh ; *leistungsstarkes Auto*, *leistungsstarker Wagen*, karr kreñv g., karr galloudus g. ; *leistungsstarke Geldanlagen*, postadurioù uhelaskor ls., postadurioù gouraskor ls.

Leistungsträger g. (-s,-) : [kenwerzh] pourchaser g.

Leistungsvermögen n. (-s) : galloudezh b., perzh-galloud g., barregezh b., barr g.

Leistungsverzeichnis n. (-ses,-se) : roll ar c'hargoù g., roll an diferadurioù g.

Leistungszulage b. (-,-n) : arc'hopr produusted g., arc'hopr askorusted g., arc'hopr digonusted g., arc'hopr war ar c'hengreadur g.

Leitachse b. (-,-n) : [tekn.] ahel a-raok g., ahel stur g.

Leitartikel g. (-s,-) : pennad-stur g., pennad-blein g., pennad-talbenn g., bleinskrid g.

Leitartikler g. (-s,-) : bleinskriver g., saver pennadoù-stur g., bleinskridour g.

Leitartiklerin b. (-,-nen) : b. (-,-nen) : bleinskriverez b., savevez pennadoù-stur b., bleinskridourez b.

Leitaufsatz g. (-es,-aufsätze) : pennad-stur g., pennad-blein g., bleinskrid g.

Leitbild n. (-s,-er) : patrom g., skouer b.

leiten V.k.e. (hat geleitet) : ren, kas, heñchañ, kundu, kunduiñ, gouarn, leviañ, sturiañ, merañ, mestriñ da, enframmañ, kas en-dro, ambilhañ ; *der Verkehr wurde durch Seitenstraßen geleitet*, dihenchet e voe ar c'hirri ha lakaet da dremen dre straedoù tro-dro, lakaet e voe ar c'hirri da glask tro (d'ober tro) dre ar straedoù nesañ ; *einen Antrag auf dem Dienstweg an die Regierung leiten*, kas ur reked d'ar gouarnamant dre hent ar velestradurezh ; *ein Unternehmen leiten*, ren un embregerezh, leviañ un embregerezh, bezañ e penn un embregerezh, kunduiñ un embregerezh, bleinañ un embregerezh, merañ un embregerezh, kas ar stal en-dro ; *gemeinsam leiten*, kenren ; *eine Schule leiten*, ren ur skol ; *eine Sendung zusammenstellen und leiten*, kenwerzh-hañ un abadenn skingomz ; *den Krieg leiten*, ren ar brezel ; *den Kampf leiten*, ren ar stourm ; *das Manöver leiten*, ren an embregadenn ; *eine Versammlung leiten*, kadoriañ ur vodadeg,

prezidañ ur vodadeg, kas ur vodadeg en-dro, ren ur vodadeg, bleinañ un emvod ; *leitender Angestellter*, sterner ren g., frammer g. ; *sich von Schimären leiten lassen*, bezañ dalc'het e spered gant sorc'hennoù, en em zallañ, en em douellañ an-unan, en em reiñ da douelladennoù spered, lakaat ul luredoù koad war e zaoulagad, mont da-heul e hunvreoù, hunvreal, sevel kestall el Loar ; *von persönlichen Rücksichten lässt er sich nicht leiten*, ne zalc'h ket kont eus ar pezh a soñj eñ e-unan, ne dremen ket diouzh pezh a soñj eñ e-unan, n'eo ket den d'ober diouzh pistigoù e galon, n'eo ket den d'ober diouzh lañs e galon, n'eo ket den d'ober diouzh lusk e galon, n'eo ket den d'ober diouzh luskadoù e galon, n'eo ket den d'ober diouzh froudoù e galon ; *sich von seinen niedrigsten Instinkten leiten lassen*, sentiñ ouzh e gorf, en em zerc'hel evel ul loen mut, en em gundu evel ul loen brein (evel ul loen vil, evel ul loen lous, evel ul loen fall, evel ul loen gars), en em ouarn evel ul loen fall, en em lakaat war renk al loened, en em lakaat e renk al loened, en em lakaat e par al loened ; *den elektrischen Strom gut leiten*, bezañ heren ouzh an tredan, ren mat an tredan ; *Wasser leiten*, riboulat dour ; *eine Untersuchung über etwas leiten*, ren un enklask, ober enklask war udb, ditourañ un afer ; *[tro-lavar] etwas in die Wege leiten*, kas udb en-dro, reiñ lañs d'udb, luskañ udb, lakaat udb da vont en-dro, reiñ lusk d'udb, reiñ ar brall d'udb, boulc'hañ udb, toullañ d'ul labour bennak.

leitend ag. : 1. ambilh, ... ren, ... stur, penn- ; *leitender Angestellter*, *leitender Mitarbeiter in Führungsposition*, sterner ren g., sterner uhel g. ; *leitender Mitarbeiter im mittleren Management*, sterner etre g. ; *der leitende Grundsatz*, ar reolenn stur b., ar bennreolenn b., ar bennaenn diazez b. ; *die leitenden technischen Angestellten*, ar bennezh b. ; *leitender technischer Angestellter*, sterner eus ar bennezh g., ezel eus ar bennezh g. ; 2. [tredan.] reüs, heren (ouzh an tredan, ouzh ar wrez) ; *nicht leitend*, difuus, tredanzifuus, didreuzus d'an tredan, direüs, diheren, ... n'eo ket heren (ouzh an tredan, ouzh ar wrez).

Leitende(r) ag.k. g./b. : sterner g., sternerez b. ; *Leitender im mittleren Management*, sterner etre g. ; *Leitender in Führungsposition*, sterner uhel g., sterner ren g.

Leiter¹ b. (-,-n) : skeul b. ; *kurze Leiter*, skeulig b. ; *einholmige Leiter*, *Einholmleiter*, skeul unpost b. ; *Dachdeckerleiter*, skeul-deiñ b. ; *Treppenleiter*, skeul-bleñch b., skeul-viliner b. ; *Schiebleiter*, skeul-rikl b. ; *Stehleiter*, skabell b., brich b., divskeul b. ; *Strickleiter*, skeul-gordenn b., skeul-gerdin b., skeul-wern b., ur pazennoù g. ; *auf die Leiter klettern*, *die Leiter hochsteigen*, sevel gant ar skeul, sevel er skeul, pignat gant ar skeul, pignat er skeul, krapañ gant ar skeul, skeuliañ, skeuliata, krapañ gant ar skeul ; *Abstieg von einer Leiter*, diskeuliadur g. ; *eine Leiter an eine Mauer lehnen*, skeuliañ ur voger, harpañ ur skeul en ur vur (ouzh ur voger), lakaat ur skeul a-harp ouzh ur voger ; *die Leiter ist von der Mauer abgerutscht*, tec'het eo ar skeul diouzh ar voger ; *etwas mit einer Leiter ersteigen*, skeuliañ udb ; *ganz oben auf der Leiter*, e beg ar skeul ; *von einer Leiter herunterfallen*, *von einer Leiter abstürzen*, tapout lamm diwar ur skeul ; *eine Leiter mit Sprossen versehen*, bazhañ ur skeul ; 2. [dre skeud.] *soziale Leiter*, skeul gevredigezhel b.

Leiter² g. (-s,-) : 1. rener g., renour g., levier g., gouarnar g., gouarnour g., kunduer g., heñcher g., mestr g., penn g., sturier g., bleiner g., kaser g., paotr a-raok g., patrom g. ; *Leiter einer Fabrik*, rener ul labouradeg g., patrom g. ; *pädagogischer Leiter*, rener ar c'helenn g. ; *Leiter der Finanzverwaltung*, penndefizorier g. ; 2. [fizik] a) reell b. [liester reelloù], kaser g. [liester kaserioù] ; *Wärmeleiter*, reell dommder b., kas-tommder g., kas-gwrez g., kaser tommder g., kaser gwrez g.,

danvez heren ouzh ar wrez g. ; **b)** sturier g. [*liester* sturieroù] ; *Hohlleiter*, sturier gwagennoù g. ; *Lichtleiter*, sturier luc'h g.

Leiterabsteigen n. (-s) : diskeuliadur g.

Leiterbaum g. (-s,-bäume) : bann skeul g., post skeul g., kostez skeul g.

Leiterchen n. (-s,-) : [kegin.] kostezenn blat b. [*liester* kostezennoù plat].

leitereigen ag. : [sonerezh] *leitereigene Note*, nesnotenn b.

Leiterholm g. (-s,-e) : bann skeul g., post skeul g., kostez skeul g.

Leiterin b. (-,-nen) : renerez b., kunduerz b.

Leiterkarte b. (-,-n) : amred enlouch'het g.

Leiterklettern n. (-s,-) : skeuliadur g., skeuliañ g., skeuliata g.

Leiterplatte b. (-,-n) : plakennig b., platinenn b., amred enlouch'het g.

Leitersprosse b. (-,-n) : bazh-skeul b. [*liester* bizhier-skeul], pazenn b. [*liester* pazennoù, pazenned, pazinier].

Leitersteigen n. (-s) : skeuliadur g., skeuliañ g., skeuliata g.

Leiterwagen g. (-s,-) : **1.** [labour-douar] kastell-eost g., kastell-eostek g., karr-eost g. ; *ein Leiterwagen voll Heu*, ur c'horziad foenn b. ; *Seitenwand eines Leiterwagens*, karzell b., karzell-garr b., reilh b., rastell-garr b. [*liester* restell-karr / rastelloù-karr], klouedenn-gostez b., klouedenn-garr b., kloued-karr b., klozenn b. [*liester* klozennoù / klozinier] ; *Hinterwand eines Leiterwagens*, kavagell a-dreñv b., klouedenn a-dreñv b. ; *Vorderwand eines Leiterwagens*, kavagell a-raok b., klouedenn a-raok b. ; **2.** P. karr paotred an tan g., karr ar skeul vras g.

Leitfaden g. (-s,-fäden) : **1.** poell g., speredenn b., poell ar speredenn g., poell ar soñjoù g., neudenn ar soñjoù b., neudenn vlein b. ; **2.** dornlevr g., levr-dorn g., sturlevr g., levr-skol g., levr-heñchañ g. ; **3.** sturiadoù ls., sturiadurioù ls., kelennoù a ranker heuliañ ls.

leitfähig ag. : [tredan] readus, heren (ouzh an tredan, ouzh ar wrez), reüs.

Leitfähigkeit b. (-) : [tredan, gwrez] readusted b., reüsted b. ; *dielektrische Leitfähigkeit*, reokted b. ; [fizik] *extrinsische Leitfähigkeit*, reüsted ezien b.

Leitfeuer n. (-s,-) : **1.** [merdead.] tour-tan g., letern b. ; **2.** [minoù] pourc'h emors str., poulc'henn b., kordenn darzh b.

Leitfigur b. (-,-en) : kunduer g., heñcher g., mestr g., penn g., sturier g., bleiner g., kaser g., paotr a-raok g., marc'h blein g.

Leitflosse b. (-,-n) : [merdead.] stabilaer g.

Leitgans b. (-,-gänse) : [loen.] troc'herez avel b., gwaz ambilh b., gwaz vlein b., gwaz a-raok b.

Leitgedanke g. (-ns,-n) : pennvennozh g., pennaenn b., mennozh stur g., mennozh blein g., luskvennozh g., sturienn b., dougad g.

Leithammel g. (-s,-) : **1.** [loen.] tourz g., maout-tourc'h g. ; **2.** [dre skeud.] kaser g., rener-tud g., marc'h-blein g., marc'h-kleur g., bleiner g.

Leithund g. (-s,-e) : **1.** [hemolc'h] liammer g. ; **2.** [dallentez] ki evit tud dall g., ki-heñchañ g.

Leitlinie b. (-,-n) : **1.** linenn stur b., linenn vlein b., sturienn b., sturiadoù ls., sturiadurioù ls., kelennoù a ranker heuliañ ls. ; **2.** [mat.] levierenn b.

Leitmotiv n. (-s,-e) : **1.** [sonerezh, lenn.] sturdres g., mestrezenn b. ; **2.** [dre astenn.] pennvennozh g., pennaenn b., mennozh stur g., mennozh blein g., luskvennozh g., sturienn b., dougad g., pater b.

Leitpferd n. (-s,-e) : marc'h-ambilh g., marc'h-blein g., marc'h-beg g., marc'h-blenier g., marc'h a-raok g.

Leitpfosten g. (-s,-) : balizenn heñchañ b., balizenn b.

Leitplan g. (-s,-pläne) : goulun sturiañ g., brastres ren g., brastres stur g., brastres sturiañ g., brastres blein g.

Leitplanke b. (-,-n) : [Bro-Suis, hentoù] harzell surentez b.

Leitprinzip n. (-s,-prinzipien) : pennaenn diazez b., pennaenn amparus b., kolonenn b., maen-font g., diazez g., pennaenn bennañ b.

Leitsatz g. (-es,-sätze) : reolenn stur b., reolenn vlein b., pennreolenn b., pennaenn diazez b., pennstur g., pennsturienn b., sturienn b., sturiad g., sturiadur g., reizhenn b., kelenn a ranker heuliañ b., pennaenn diazez b., pennaenn amparus b., kolonenn b., maen-font g., diazez g., pennaenn bennañ b.

Leitschema n. (-s,-s/-schemen/-schemata) : goulun sturiañ g., brastres ren g., brastres stur g., brastres sturiañ g., brastres blein g.

Leitschiene b. (-,-n) : **1.** adroudenn b. ; **2.** [Bro-Aostria, hentoù] harzell surentez b.

Leitseil n. (-s,-e) : sugell b., stag g., roll g., rollenn b.

Leitseite b. (-,-n) : [stlenn.] pajenn degemer b., pajenn zegemer b.

Leitspruch g. (-s,-sprüche) : ger-stur g., ger-ardamez g., sturienn b., stur g., lavarenn-stur b., lavar-stur g., sturlavar g., lezenn a c'hras b., pater b.

Leitstange b. (-,-n) : [tramgarr, trolle] perchenn b., gwalenn b.

Leitstern g. (-s,-e) : **1.** [stered.] Sterenn an Norzh b. ; **2.** [dre skeud.] heñcher g., rener-tud g., bleiner g., marc'h-blein g., marc'h-kleur g.

Leitstrahl g. (-s,-en) : bann spislec'hiañ g., bann emlec'hiañ g.

Leitthema n. (-s,-themen) : penndodenn b.

Leittier n. (-s,-e) : [loen.] **1.** loen ambilh g., loen blein g., loen beg g., loen a-raok g. ; **2.** loen rener g. [par rener g., parez renerez b.].

Leitton g. (-s,-töne) : [sonerezh] notenn likant b.

Leittrommel b. (-,-n) : beni b., kanell b.

leitunfähig ag. : [tredan] difuus, tredanzifuus, didreuzus d'an tredan, diheren, direüs.

Leitung b. (-,-en) : **1.** sturerezh g., renerezh g., renadur g., renidigezh b., ren g., bleinerezh g., bleinadur g., gouarnaour g., gouarnamant g., gouarnerezh g., heñcherezh g., heñchadur g., hol g., kundu b., sturiadur g., leviererezh g., leviadur g., mestratur g., mestraturezh b., mererezh g., gourc'hemenn g., ambilherez g. ; *freie Leitung*, frankvererezh g. ; *direkte Leitung*, *unmittelbare Leitung*, mererezh dihanterat g. ; *indirekte Leitung*, *mittelbare Leitung*, mererezh hanterat g. ; *unter seiner Leitung*, dindan e renerezh, dindan e renadur, dindan e ren, dindan e vestroni, dindan e gundu, dre e gundu ; *die Leitung eines Geschäfts übernehmen*, mont da rener, kemer penn un embregerezh, kemer ar stur etre e zaouarn, kemer ar garg (mont e karg) a rener ; *die Leitung der Schule übernehmen*, kemer stur ar skol, mont da rener ; *jemandem die Leitung überlassen*, lezel an dorn gant u.b. ; *jemandem die Leitung übergeben*, reiñ an dorn d'u.b., reiñ ar renerezh d'u.b., lakaat ar stur etre daouarn u.b. ; *gemeinsame Leitung*, kenrenerezh g. ; *obere Leitung*, uhelrenerezh g. ; **2.** poellgoren g. ; **3.** [pellgomz] linenn b., orjalenn ar pellgomzer b. ; *besetzte Leitung*, linenn ac'hubet b. ; *jemandes Leitung anzapfen*, selaou dre guzh pellgomzadennoù u.b., enrollañ pellgomzadennoù u.b. dre guzh ; *wer ist am anderen Ende der Leitung ?* piv 'zo er penn all ? ; *bleiben Sie in der Leitung !* chomit er penn all ! ; **4.** [tredan.] linenn b., heñcher-tredan g., kunduer g., orjalenn dredan b. ; *elektrische Leitung*, linenn dredan b. ; *eine Leitung legen*, staliañ ul linenn dredan ; **5.** [dour, gaz] korzenn desaniañ b., tuellenn desaniañ b., kan desaniañ g., san desaniañ b., sanell desaniañ b., kanouc'hell

desaniañ b. ; *nur ein dünner Wasserstrahl kommt aus der Leitung*, neudenniñ ne ra ken an duellenn ; 6. [dre skeud.] P. *er hat eine lange Leitung*, ul lastez hir eo e skouarn, tev eo e voned, ne ya ket herrus gantañ, toullou talar a zo en e benn, gorrek eo da gompren, gorrek a spered eo, ur spered gorrek a zen a zo anezhañ, ur spered pouer a zen a zo anezhañ, ur spered diwezhat en deus, pout a spered eo, pout eo e spered, pouer a spered eo, divaoue eo, teuc'h a spered eo, hennezh a zo ur spered pouer a zen, hennezh a zo ur spered goustad a zen, hennezh zo berr da gompren, toull eo e vurutell, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, bouc'h eo da gompren, hennezh a zo kalet a benn, hennezh a zo kalet e benn, hennezh n'eo ket stank e damouez, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreñ ar rod, hennezh a zo tapet war ar portolof, lakaet eo bet e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh, ur skiant verr a zen eo, n'eo ket lemmoc'h e spered eget ul loaiaid pri-mañsonat.

Leitungsdraht g. (-s,-drähte) : orjal-tredan g., orjalenn dredan b.

leitungsfähig ag. : [tredan.] reüs, readus, heren ouzh an tredan.

Leitungsfähigkeit b. (-) : [tredan.] readusted b., reüsted b.

Leitungsgruppe b. (-,-n) : poellgor-ren g., renerezh g.

Leitungskanal g. (-s,-kanäle) : [tredan.] san g.

Leitungskraft b. (-) : [tredan.] readusted b., reüsted b.

Leitungsmast g. (-s,-en/-e) : [tredan.] peul-tredan g., post tredan g.

Leitungsnetz n. (-es,-e) : 1. [tredan., stlenn.] rouedad ; 2. [tekn.] tuelleneg b. [*liester* tuellenegou], tuellennadur g., tuellennoù ls., korzennoù ls., korzennaoueg b.

Leitungspersonal n. (-s) : koskor blein g.

Leitungsposten g. (-s,-) : stael ren g.

Leitungsrecht n. (-s,-e) : [gwir] gwir deverañ g. ; *Grunddienstbarkeit bezüglich des Leitungsrechts*, gwizad deverañ g.

Leitungsrohr n. (-s,-e) / **Leitungsröhre** b. (-,-n) : korzenn desaniañ b., tuellenn desaniañ b., san desaniañ g., sanell desaniañ b., kanouc'hell desaniañ b., kan desaniañ g.

Leitungsschutzschalter g. (-s,-) : [tredan.] troc'h-amred g., disreder g., troc'her-tredan g., disjunter g., troc'h-red g.

Leitungsvermerk g. (-s,-e) : [post] dehentadur g.

Leitungsvermögen n. (-s) : [tredan.] readusted b., reüsted b.

Leitungswasser n. (-s) : dour eus an duellenn g.

Leitungswiderstand g. (-s) : [tredan.] tredanharzded b.

Leitwährung b. (-,-en) : [arc'hant.] moneiz stalon g., moneiz dave g.

Leitwelle b. (-,-n) : [tekn.] marbr treuzkas g.

Leitwerk n. (-s,-e) : [nij.] stabilaerioù ls., sturioù ls.

Leitwert g. (-s) : [fizik] *elektrischer Leitwert*, rended b. ; *magnetischer Leitwert*, heuzded b. ; *Widerstand und Leitwert*, harzded ha rended.

Leitzins g. (-es,-en) / **Leitzinssatz** g. (-es,-sätze) : [arc'hant.] feur-stur g.

leiwand ag. : [Bro-Aostria] dreist, dispar.

Lektion b. (-,-en) : 1. kentel b., kelennadurezh b., kelenn b. ; *die neunte Lektion*, ar gentel nav b. ; *er hatte seine Lektion auswendig gelernt*, hennezh en doa desket e gentel betek ar bomm diwezhañ, peurzesket en doa e gentel ; *seine Lektion hersagen*, *seine Lektion aufsagen*, dibunañ e gentel ; *seine Lektionen noch einmal durchgehen*, peurstudiañ e gentelioù ; 2. [dre skeud.] teñsaden b., kroadenn b., kruz g., tabut g.,

bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g., kentel b. ; *eine ordentliche Lektion*, *eine tüchtige Lektion*, ur gentel serzh b. ; *diese Lektion werden sie so schnell nicht vergessen*, ar gentel-se a bego ouzh o genoù ; *jemandem eine Lektion erteilen*, distagañ ur gentel d'u.b., reiñ kentel d'u.b., plantañ micher en u.b. ; *das soll eine Lektion für dich sein*, evel-se e savo skiant dit ! an dra-se da zesko d'ober seurt traoù, ur gentel a-zoare ac'h eus bet bepred, mat e vefe dit n'ankounac'haat ket se, merk mat ar gentel-se, n'ankounac'ha ket ar gentel ac'h eus resevet ; *eine harte Lektion erteilt bekommen*, pakañ ur gentel rust, pakañ e begement.

Lektor g. (-s,-en) : 1. [skol-veur] lennour g. ; 2. [moull.] difazier g. ; 3. [relij.] a) lenner g. ; b) [karg] lektor g.

Lektorat n. (-s,-e) : 1. [tiez-embann] bodad lenn g. ; 2. [skol-veur] post lektor g., post lennour g., lenneriezh b.

Lektüre b. (-,-n) : 1. [ober] lenn g., lennerezh g., lennadur g. ; *eine Lektüre*, ul lennadenn b. ; *erneute Lektüre*, adlenn g., adlennadur g., adlennadenn b. ; 2. [danvez] danvez lenn g., pennad-lenn g.

Le Mans n. : ar Mañs g.

Lemma n. (-s,-ta) : 1. poellenn b., skorlakadenn b. ; 2. [mat.] lemma g. ; 3. [geriadurioù] pennger g., pennger leun g.

Lemming g. (-s,-e) : [loen.] lemming g. [*liester* lemminged].

Lemmingsfieber n. (-s) : [loen., mezeg.] tularemiezh b.

Lemmini ls. : [loen.] lemminged ls. ; *die lemmini*, ar spesadoù lemminged ls.

lemniskal ag. : [korf.] pañsel.

Lemur g. (-en,-en) / **Lemure** g. (-n,-n) : 1. [istor, mojenn.] semeilh g., teuz g., bugel-noz, gobelin g., spes g. ; 2. [loen., prosimian] lemur g. [*liester* lemured] ; 3. [loen., danisurzhad, *Lemuriformes*] *die Lemuren*, al lemurianned ls. [*unander* lemurian g.].

Lende b. (-,-n) : 1. [korf.] lez b., kroazlez b., kroazell b. ; *die Lenden*, an divlezh ls., ar vandenn b., an dargreiz g., ar c'hroazelloù ls., an divgroazell ls., an divgroazlezh ls. ; *bis an die Lenden*, betek e zargreiz, betek ar vandenn, betek hanter e gorf ; 2. [kegin., kig] ledspilhenn b., spilhenn vevin b., adspilhenn vevin b., lounezhenn b., mell-kein g., kraoñenn-vevin b. [*liester* kraoñennoù-bevin].

Lenden- : ... an dargreiz, ... dargreiz, ... an divgroazell.

Lendenbraten g. (-s,-) : [kegin.] ledspilhenn b., spilhenn vevin b., adspilhenn vevin b., lounezhenn b., mell-kein g., kraoñenn-vevin b. [*liester* kraoñennoù-bevin].

Lendengegend b. (-) : [korf.] rannbarzh an divlezh b., rannbarzh an divgroazlezh b., rannbarzh ar c'hroazelloù b., rannbarzh an divgroazell b., rannbarzh ar vandenn b., rannbarzh an dargreiz b.

Lendengicht b. (-) : [mezeg.] mavigamm g., gwendr-fredik g. ; *er leidet wieder an Lendengicht*, dalc'het eo ur wech c'hoazh gant ar mavigamm.

Lendenknochen g. (-s,-) : [korf.] askorn al lez g.

lendenlahm ag. : 1. posles, lespos, digorglun, digorglunet ; 2. [dre skeud.] skuizh-brein, skuizh-divi, skuizh-marv, skuizh-lazhet, skuizh-stank, skuizh-lovr, skuizh-brevet, brevet gant ar skuizhder, ôg gant ar skuizhder, darnaouet, darnaou, hernet, skuizh evel ar bleiz, asik, asiket, flep, mac'homet, torret gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, faezh, erru dilañs, distronk, flakik, flak, flaket, diflaket, dinerzhed, torr, ôg, eok, brev, brevet, brezet, broustet, divi, rentet, krevet, gell ; 3. *jemanden lendenlahm schlagen*, divellañ e groazlezh d'u.b., divellañ e gein d'u.b., terriñ e groazell d'u.b., terriñ e zivgroazell d'u.b., breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, boureviañ u.b. a daolioù, broustañ u.b. a daolioù, flastrañ u.b.

a daolioù, bleukata u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., plantañ kouez gant u.b., reiñ un toufad d'u.b., reiñ e rapenn d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloañ u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant u.b., ober ur frigasenn ouzh u.b., frikañ u.b., maoutañ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, pilat u.b. evel pilat c'hwez, dornañ u.b. evel pilat c'hwez, dornata u.b., reiñ ur roustad druz (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead vazhadoù, ur chupennad taolioù, ur gwiskad bazhadoù) d'u.b., reiñ ur fraead d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., lopañ war u.b., lopañ gant u.b., blodañ e gorf d'u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, kannañ u.b. a-vat, kannañ u.b. a-griz-poazh, sevel akuilhetenn diwar u.b., reiñ laz d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., lardañ u.b., kalkennañ u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., roustañ u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen hetus u.b. / distremen u.b. a daolioù bazh (a c'hoari gaer) / kivijañ u.b. a-dailh / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. gant eoul garzh ken na luf / frotañ u.b. a c'hoari gaer / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. (Gregor) ; 4. P. *lendenlahme Beweisführung*, arguzennoù toull (kamm, treut, gwall zister, distrantell).

Lendenmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn-dargreiz b.

Lendenschmerz g. (-es,-en) : [mezeg.] poan-gein b., droug-kein g., droug-dargreiz g., remm-kein g.

Lendenschurz g. (-es,-e) : berrwisk g., barlennwisk g., berrvrozh b.

lendenstark ag. : talierek, talieret mat.

Lendenstück n. (-s,-e) : [kegin., kig] ledspilhenn b., spilhenn vevin b., adspilhenn vevin b., lounezhen b., mell-kein g., kraoñenn-vevin b. [*liester* kraoñennoù-bevin].

Lendenweh n. (-s) : [mezeg.] poan-gein b., droug-kein g., droug-dargreiz g., remm-kein g.

Lendenwirbel g. (-s,-) : [korf.] mellenn dargreiz b. ; *die Lendenwirbel*, melloù an dargreiz ls.

Lendenwirbelsäule b. (-,-n) : [korf.] livenn-dargreiz b.

Lendenzisterne b. (-,-n) : [korf.] oglenn ar sugenn b.

Leng g. (-s,-e) / **Lengfisch** g. (-es,-e) : [loen.] morlean [*liester* morleaned] g., morleanenn [*liester* morleaned] b., morzelian b., juluan g.

lenierbar ag. : [yezh.] blotaus, blotadus.

lenieren V.k.e. (hat leniert) : [yezh.] blotaat ; *lenierte Mutation*, kemmadur dre vlotaat g., blotadur g., gwanadur g.

Lenierung b. (-,-en) : [yezh.] kemmadur dre vlotaat g., blotadur g., gwanadur g.

Leninismus g. (-) : leninouriezh b.

Leninist g. (-en,-en) : leninour g.

leninistisch ag. : leninour.

Leniprovektion b. (-,-en) : [yezh.] blotadur kaletaet g.

Lenisierung b. (-,-en) / **Lenition** b. (-,-en) : [yezh.] kemmadur dre vlotaat g., blotadur g., gwanadur g.

Lenkachse b. (-,-n) : [tekn.] ahel a-raok g., ahel stur g., ahel fiñvus g., ahel sturius g.

Lenkansschlag g. (-s,-anschläge) : [marc'h-tan] bunt ar marbr sturiañ g., harp ar stignad-sturiañ g.

lenkbar ag. : 1. aes e vleniañ, hevleñ, sturius, sturiadus, aes e sturiañ, maneüs, levius ; *lenkbares Luftschiff*, aerlestr levius

g., aerlestr sturius g. ; *leicht lenkbarer Wagen*, karr-tan aes e vleniañ g., karr-tan hevleñ g. ; 2. [dre skeud.] hesent, sentus, soubl, hebleg, heblegus, aes ober outañ ; *lenkbares Kind*, spered aes a vogel g., bugel sentus (aes ober outañ) g.

Lenkbarkheit b. (-) : 1. sturiusted b., maneüster g., hevleinded b. ; 2. [dre skeud.] hesentidigezh b., sentidigezh b., heblegusted b., hebleguster g.

Lenkbewegung b. (-,-en) : *plötzliche Lenkbewegung*, livard g. **Lenkeinschlag** g. (-s,-einschläge) : [kirri] olouenañ g.

lenken V.k.e. (hat gelenkt) : 1. ren, bleniañ, kas, sturiañ, leviañ, heñchañ, durc'haat, mestriñ da, embreger, mont [d'u.b.] dre guzulioù, gouleviañ ; *die Pferde lenken*, bleniañ (bleinañ, ren, kas) ar c'hezeg ; *seine Schritte nach einem Ort lenken*, kas e dreid war-zu udb, kas e gammedoù war-zu udb, mont war-zu udb, mont etrezek udb, mont etramek udb, mont davet udb, mont da-gaout udb, mont war-gaout udb, mont da-geñver udb, tennañ d'udb, tennañ war-du udb, skeiñ etrezek udb, kavout e hent war-du udb, ober hent etrezek udb, skeiñ war-du udb, durc'haat d'udb, durc'haat ouzh udb ; *staatlich gelenkte Wirtschaft*, armerzh sturiadet g., armerzh steuñvekaet g. ; *die Wirtschaft staatlich lenken*, steuñvekaat an armerzh ; *zu Hause lenkt sie alles*, honnezh a zo mestr du-mañ, honnezh an hini eo a gas ar penn hag an troc'h du-mañ, ganti emañ an damani du-mañ ; 2. [dre skeud.] *die Blicke auf sich lenken*, sachañ evezh an dud war an-unan, derc'hel evezh an dud, kreizañ evezh an dud war an-unan, tennañ evezh an dud, lakaat an dud da sellet ouzh an-unan, bezañ ar sell ouzh an-unañ, bezañ dindan selloù an holl, tennañ selloù an holl war an-unan ; *sein Augenmerk auf etwas (ak.) lenken*, teuler pled d'udb, bezañ sachet e evezh gant udb, kreizañ e evezh war udb, sellet gant evezh ouzh udb, delc'her e evezh war udb, chom da gompren en udb, sellet pizh ouzh udb ; *den Blick auf etwas lenken*, treiñ e selloù war-zu udb, treiñ e zaoulagad (e selloù) ouzh udb, sellet a-du udb, parañ e zaoulagad war udb, parañ e selloù ouzh udb ; *ich lenkte meinen Blick auf sie*, va lagad a baras warno, parañ a reas va selloù warno ; 3. *den Verdacht auf jemanden lenken*, teurel an diskred war u.b. ; 4. *jemandes Aufmerksamkeit von etwas weg lenken*, distreiñ evezh u.b. diwar udb ; 5. *er ist schwer zu lenken*, gwall ziaes eo ober outañ, ne gaver tu mat ebet d'an den-se, diaes eo e ren, n'eo ket aes kaout d'ober gantañ (kaout afer outañ), ur gwall reuz eo lakaat anezhañ da soublañ ; 6. [merdead.] *das Schiff lenken*, bezañ ouzh ar stur, leviañ (sturiañ, kas) ar vag ; 7. [kirri-tan] *seinen Wagen lenken*, bleinañ (bleniañ, kas) e garr ; 8. [kirri-nij] *ein Flugzeug lenken*, leviañ (sturiañ, kas) ur c'harr-nij, lomanñ an nijerez ; *über Funk lenken*, skinleviañ ; 9. [lu] *eine Schlacht lenken*, ren an armead e-kerzh un emgann bennak, ren un emgann (ur stourm) ; 10. *der Mensch denkt, Gott lenkt*, c'hoant Doue ha c'hoant den a zo daou - ne reomp ket pep tra hervez hor c'hoant - an den ne oar nemet lavaret, Doue avat a ra evel ma kar ; 11. *das Gespräch in andere Bahnen lenken*, treiñ diwar ar gaoz, treiñ diwar ar gont, distreiñ diwar e gaoz, treiñ diwar e dorchenn, distreiñ ar gaoz, treiñ ar gaoz, treiñ kaoz, cheñch kaoz, cheñch neudenn en e nadoz, cheñch tiretenn, cheñch park, lakaat (tennañ) ar gaoz war ur c'hraf all, mont diwar e graf, kas ar saout da beuriñ en ur park all, cheñch park d'ar saout, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod, cheñch tu d'e grampouezhen, mont pell diouzh e gazez, pellaat diouzh e gezeg.

Lenken n. (-s) : bleinadur g., heñcherezh g., renerezh g., ren g., sturierezh g., leviadur g., levierezh g., mestratur g., mestraturezh b.

Lenker¹ g. (-s,-) : rener g., renour g., levier g., gouarnier g., kunduer g., gouarnour g., heñcher g., mestr g., penn g., sturier g., bleiner g., kaser g., mestr g.

Lenker² g. (-s,-) : [marc'h-houarn] barren-stur b., stur g. ; *den Lenker loslassen*, dispegañ diouzh ar varren-stur, mont dispeg-dorn, c'hoari dispeg-dorn, bleinañ dispeg-dorn.

Lenkerin b. (-,nen) : blenierez b., sturierez b., renerez b., levierez b.

Lenkflugkörper g. (-s,-) : [lu] fuc'hell b.

Lenkflugzeug n. (-s,-e) : [nij., lu] 1. nijerez heñchañ b. ; 2. nijerez pellsturiat b.

Lenkluftschiff n. (-s,-e) : [nij.] aerlestr sturios g., aerlestr levius g.

Lenkmanöver n. (-s,-) : embregadenn b., embreg g., embregad g. ; *falsches Lenkmanöver*, treuzembregad g.

Lenkrad n. (-s,-räder) : [kirri-tan] rod-vleniañ b., rod-stur b., rod b.

Lenkradschaltung b. (-,en) : [kirri-tan] boest-tizhoù ouzh ar rod-stur b.

Lenkradschloss n. (-es,-schlösser) : [kirri-tan] loc'her eneplaer g., lañser eneplaer g., hual g.

Lenkradsperre b. (-,n) : [kirri-tan] tolchadur ar marbr sturiañ g.

Lenkriemen g. (-s,-) : sugell b., stag g., siblenn b., rañjenn b.

Lenkrolle b. (-,n) : [tekn.] roller g.

lenksam ag. : 1. aes e vleniañ, hevleñ, sturios, aes e sturiañ, maneüs, levius ; 2. [dre skeud.] hesent, sentus, soubl, hebleg, heblegus, aes ober outañ.

Lenksamkeit b. (-) : 1. sturiusted b., maneüster g., hevleinded b. ; 2. [dre skeud.] hesentidigezh b., sentidigezh b., heblegusted b., hebleguster g.

Lenksäule b. (-,n) : [kirri-tan] marbr sturiañ g.

Lenkschlitten g. (-s,-) : [sport] bobsleigh g.

Lenkschloss n. (-es,-schlösser) : [kirri-tan] loc'her eneplaer g., lañser eneplaer g., hual g.

Lenkschubstange b. (-,n) : [tekn.] brec'hennig sturiañ b.

Lenkseil n. (-s,-e) : sugell b., stag g., siblenn b., rañjenn b.

Lenkstab g. (-s,-stäbe) : [tekn.] brec'hennig sturiañ b.

Lenkstange b. (-,n) : 1. [marc'h-houarn] barren-stur b., stur g. ; *die Lenkstange loslassen*, dispegañ diouzh ar varren-stur, mont dispeg-dorn, c'hoari dispeg-dorn, bleinañ dispeg-dorn ; 2. [kirri-tan] marbr sturiañ g.

Lenkstockschalter g. (-s,-) : [kirri-tan] trec'haoler ar marbr sturiañ g. ; *Lenkstockschalter der Scheibenwischer*, dornell ar rozelloù-glav b., ibil ar rozelloù-glav, lanker ar rozelloù-glav g.

Lenkung b. (-,en) : bleinadur g., heñcherezh g., renerezh g., ren g., renidigezh b., sturierezh g., sturiadur g., leviadur g., levierezh g., mestratur g., mestraturezh b.

Lenkungsausschuss g. (-es,-ausschüsse) : [Bro-Suis] poellgor-ren g.

Lenkungsform b. (-,en) : gouamerezh g.

Lenkungsgrremium n. (-s,-gremien) : [Bro-Suis] poellgor-ren g.

Lenora b. / **Lenore** b. : Enori b.

Lentigo b. (-, Lentigines) : [mezeg.] letin str., plustrenn b., c'hoantaenn b., c'hoatadenn b., kousi g., arouez b., brenn Yuzas g. / brizhenn b. / burbuenn b. / dluzhaj g. / lentilig b. / didremenadurezh b. / merk a zeu gant un den er bed g. (Gregor), tapad g.

lentikular ag. / **lentikulär** ag. : ferek, ferennek.

Lentivirus n./g. (-s,-viren) : [mezeg.] virus gorrek g.

Lenz g. (-es,-e) : 1. [barzh.] nevezamzer b., nevezhañv g., digoramzer b., beg an hañv g., tarzh-an-hañv g., amzer-nevez b., P. amzer c'houst b. ; 2. [dre skeud.] *der Lenz des Lebens*,

an oad kaer g., an oad flamm g., an oad flour g., ar yaouankiz b., barr an oad g., brud an oad g/b, an oad gwellañ g., boked an oad g., bleuñv an oad str., nevez-amzer ar vuhez g. ; *sich (t-db) einen schönen Lenz machen, sich (t-db) einen faulen Lenz machen, einen ruhigen Lenz schieben, einen faulen Lenz schieben*, ober c'hoari gaer, en em vignoniñ, en em vitoniñ, chom da vignonellat, bezañ brav war e gorf, bezañ ebat e zoare, bevañ kaer, bezañ brav e zoare, ober e ran, c'hoari anezhi, ober anezhi, c'hoarigaerat, ober landigedon, en em deuler dezhi, filañ gant an diegi, lezirekaat, diekaat, bevañ en e aez, ober he fladorenn, ober e luduenn, ruilhal kempennik e voul, ruilhal koutik-koutik e voulig, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voulig, ober e damm treuz ken distrafulh ha tra, mont bravik ganti ken dinec'h ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal e voul war e oarig (war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen), derc'hel bravik da vont en-dro, derc'hel da rodal, derc'hel da vont war e blaen, derc'hel d'ober e dammig reuz.

lenzen¹ V.dibers. (hat gelenzt) : *es lenzt*, erru eo an nevezamzer, nevezamzer 'zo.

lenzen² V.k.e. (hat gelenzt) : [merdead.] pompañ, bangounellat, riboulat, dizourañ.

V.gw. : (hat gelenzt) : [merdead.] tec'hel a-raok ar gorventenn ; *vor Topp und Takel lenzen, mit nackten Raaen lenzen, mit nackten Rahen lenzen, segellos lenzen*, tec'hel diouel-kaer a-raok ar gorventenn.

Lenzing g. (-s,-e) : [dispredet] miz Meurzh g.

Lenzloch n. (-s,-löcher) : [merdead.] toull-dizour g., bontchaos g. ; *Verschlussstöpsel des Lenzlochs*, spit g.

Lenzmonat g. (-s,-e) : [dispredet] miz Meurzh g.

Lenzpumpe b. (-,n) : pomp g., riboul g.

Lenzrose b. (-,n) : [louza.] louzaouenn ar peuk b., evor g.

Leo g. : Leon g.

Léon n. : *das Léon*, Leon b., Bro-Leon b. ; *das Oberléon, der Ostteil des Léon*, Gorre-Leon g. ; *das Niederléon*, Goueled-Leon g., Leon-lzel b. ; *das Léon betreffend*, leonat, a denn da Vro-Leon ; *Bewohner des Léon*, Leonad g. [liester Leoniz], [dre fent] panezenn b. ; *bretonische Mundart aus dem Léon*, leoneg g. ; *bretonisches Wort aus dem Léon*, ger leonek g.

Leon g. : Leon g.

Leonie b. : Enori b.

leoninisch ag. : 1. [istor, arz, lu] savet da vare ar pab Leo IV, leonat ; 2. [gwir] spletus evit un tu nemetken, direizh, untuek, leonek ; 3. [lenn.] e doare gwerzennoù ar barzh latin Leo.

Leonora b. / **Leonore** b. : Enori b.

Leopard g. (-en,-en) : [loen.] loupard g., leonpard g., pard g., panterenn b. ; *einen Jaguar von einem Leopard unterscheiden können*, anavezout ur jagoar diouzh ul loupard diouzh o neuz-korf.

Lepidolith g. (-s/-en,-e/-en) : [maen.] lepidolit g.

Lepidopterologe g. (-n,-n) : lepidopterour g., skantaskellegour g.

lepontisch ag. : [yezh.] lepontek ; *lepontische Sprache*, leponteg g.

Lepra b. (-) : [mezeg.] lorgnez b., lovrentez b., lovrerezh g., lovrezh b., lovrioni b., lovrmez b., kleñved Hansen g. ; *jemanden mit Lepra anstecken*, lovrñ u.b., lovrñ u.b. ; *von Lepra befallen*, lovret ; *von Lepra befallen werden*, lovrñ, lovrñ ; *von der Lepra stark entstellt*, lovr-pezhell, lovr brein ; *die Lepra hatte sein ganzes Gesicht furchtbar entstellt*, goloet e oa e zremm a-bezh gant ul lorgnez euzhus, e zremm goloet a lovrmezha a oa euzhus da welet.

Leprafleck g. (-s,-e/-en) : / **Lepraflecken** g. (-s,-) : [mezeg.] takenn lovr b.

Leprakolonie b. (-,-n) : [mezeg.] kakouzeri b., lovr di g., [dispredet] lovrnezh b.

leprakrank ag. : [mezeg.] lovr, lovrrek, lovret, loup, mezellek ; *leprakrank werden*, lovrañ, lovriñ.

Leprakranke(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] lovr g. [*liester* lovrrien], lovrez b., lovreg g. [*liester* lovreien], lovregez b., kakouz g., kakouzez b., kakouzen b., kakouzell b., mezell g., kouzin g., malord g. ; *Genesung eines Leprakranken*, gwelladenn un den lovr b.

Leprakrankenhaus n. (-es,-häuser) : [mezeg.] kakouzeri b., lovr di g., [dispredet] lovrnezh b.

Leprologe g. (-n,-n) : [mezeg.] lovrour g.

Leprologie b. (-) : [mezeg.] lovrouriezh b.

lepromatös ag. : skantennek ; *lepromatöse Lepra*, lorgnez skantennek b. ; *von lepromatöser Lepra Befallener*, skantennek g. [*liester* skantenneien] ; *an lepromatöser Lepra leiden*, skantennañ.

lepros ag. / **leprös** ag. : [mezeg.] lovr, lovrrek, lovret, loup, mezellek.

Leprose b. (-) : [mezeg.] lorgnez b., lovrentez b., lovrerezh g., lovrezh b., lovrni b., lovrnezh b., kleñved Hansen g.

Leprose(r) ag.k. g./b. / **Lepröse(r)** ag.k. g./b. : [mezeg.] lovr g. [*liester* lovrrien], lovrez b., lovreg g. [*liester* lovreien], lovregez b., kakouz g., kakouzez b., kakouzen b., kakouzell b., mezell g., kouzin g., malord g.

Leprosenhaus n. (-s,-häuser) / **Leprosorium** n. (-s, Leprosorien) : lovr di g.

Leptolithikum n. (-s) : [douarouriezh] leptolitikeg g.

leptolithisch ag. : [douarouriezh] leptolitek.

Lepton n. (-s,-en) : [fizik] lepton str.

leptonisch ag. : [fizik] leptonek.

leptorrhin ag. : [korf.] moanfrieg, leptorinien ; *Mensch mit lepthorrhiner Nase*, moanfrieg g. [*liester* moanfrieged], leptorinien g. [*liester* leptoriniened].

Leptorrhinie b. (-) : [korf.] moanfriegezh b., leptoriniezh b.

Lerche b. (-,-n) : [loen.] 1. alc'hweder g., alc'hweder-sant-Pêr g., evn-Pêr g., federell g., kodioc'h g., kogenneg g. ; *fette Lerche*, alc'hweder lart g. ; *Haubenlerche*, kogenneg-kuch g., alc'hweder-sant-Pêr g., kabelleg g., kogenneg g. ; *die Lerche trillert*, fringoliñ (kanañ, richanañ) a ra an alc'hweder (ar c'habelleg, ar c'hodioc'h, ar c'hogenneg, ar federell) ; 2. [kerentiad] alaodideg g. ; *die Lerchen*, an alaodideged ls.

lerchenfalk g. (-en,-en) : [loen.] falc'hun-gwez g.

Lerchenfang g. (-s) : evneta alc'hwedered g., alc'hwedereta g.

Lerchenspiegel g. (-s,-) : treller alc'hwedered g., melezhour-trellañ g.

lernbar ag. : ... a c'heller deskiñ ; *schwer lernbar*, diaes da zeskiñ.

Lernbegier b. (-) / **Lernbegierde** b. (-) : c'hoant deskiñ g., c'hoant da zeskiñ traoù nevez g., debren deskiñ g., egar deskiñ g. ; *Lernbegierde wecken*, dihuiniñ ar c'hoant deskiñ, tommañ ar c'hoant deskiñ, dihuiniñ an debren deskiñ, broudañ an debren deskiñ ; *voller Lernbegier*, *voller Lernbegierde*, c'hoantek da zeskiñ, douget gant ar c'hoant start da zeskiñ traoù nevez.

lernbegierig ag. : deskidik, studius ; *lernbegierig sein*, bezañ c'hoantek da zeskiñ, bezañ douget gant ar c'hoant da zeskiñ traoù nevez, bezañ lusket gant an debren (ar c'hoant) deskiñ ; *er hatte zwar keine Schulbildung bekommen, war aber sein Leben lang lernbegierig*, evitañ da vezañ dizesk, en doa bet a-hed e vuhez avi ouzh an deskadurezh.

lernbehindert ag. : diaesterioù gantañ evit deskiñ, pout da zeskiñ, kleiz da zeskiñ, difonn da zeskiñ, bouc'h da zeskiñ, ... na vez ket a zesk dezhañ, kalet a benn, amzesk.

Leerneifer g. (-s) : c'hoant deskiñ g., c'hoant da zeskiñ traoù nevez g., debren deskiñ g., egar deskiñ g., araj deskiñ g.

lerneifrig ag. : c'hoantek da zeskiñ, lusket gant an debren deskiñ, lusket gant ar c'hoant deskiñ, deskidik, studius.

lernen V.k.e. (hat gelernt) : deskiñ, studiañ ; *etwas noch einmal lernen*, addeskiñ udb ; *damit er lesen und schreiben lernt*, evit ma tesko lenn ha skrivañ ; *das ist kein Kunststück lesen zu lernen*, n'eo ket ur gwall dra deskiñ lenn ; *Deutsch lernen*, deskiñ alamaneg, deskiñ an alamaneg ; *rechnen lernen*, deskiñ jediñ ; *sprechen lernen*, deskiñ komz ; *er hat aus dem Buch des Lebens gelernt*, desket en deus skiant, skiant-prenet en deus, gwelet en deus kalz a draoù / intentet mat eo (Gregor) ; *etwas aus einem Buch lernen*, deskiñ udb diwar ul levr, deskiñ udb diwar lenn, deskiñ udb o lenn ul levr ; *etwas durch Beobachten lernen*, deskiñ udb dre berzh al lagad ; *etwas durch Hören lernen*, *etwas durch Zuhören lernen*, deskiñ udb dre berzh ar skouarn ; *jetzt hast du etwas Neues gelernt*, bremañ e c'houzout un ardremez bennak pelloc'h ; *etwas auswendig lernen*, deskiñ udb evel e Bater ; *ein Gedicht auswendig lernen*, deskiñ ur varzhoneg dre eñvor (dre'h eñvor, dindan eñvor, a-zindan eñvor) ; *er hatte seine Lektion auswendig gelernt*, hennezh en doa desket e gentel betek ar bomm diwezhañ, peurzesket en doa e gentel ; *er lässt ihn zur Strafe ein Gedicht auswendig lernen*, reiñ a ra ur varzhoneg da zeskiñ dezhañ evit pinijenn.

V.gw. (hat gelernt) : P. *er lernt noch*, war e studi (er skol, o kemer skol, o teskiñ micher) emañ c'hoazh ; *er lernt auf Lücke*, hennezh a zalc'h ar perzh a gav pouezus er c'hentelioù ha diouerieñ a ra ar rest.

Sellit ivez ouzh gelernt ag.

Lernen n. (-s) : deskiñ g., deskerezh g., desk g. ; *jemanden zum Lernen ermutigen*, tommañ c'hoant deskiñ u.b. ; *das Lernen fällt ihm schwer*, poan en devez o teskiñ, hennezh a zo pout da zeskiñ, hennezh a zo kleiz da zeskiñ, hennezh a zo lugut da zeskiñ, hennezh a zo difonn da zeskiñ, bouc'h eo hennezh da zeskiñ, skars eo dezhañ deskiñ, hennezh ne vez ket a zesk dezhañ, hennezh n'eus ket a zesk dezhañ, amzesk eo, hennezh a zo dihezesk, hennezh n'eo ket kreñv war an deskiñ, kalet a benn eo, buoc'h a-walc'h eo ; *das Lernen fällt ihm leicht*, deskidik eo, hennezh a zo aes a zesk, hennezh a zo mat a zesk, hennezh a zesk aes, hennezh a zo hezesk, hennezh a zo en amen da zeskiñ, ur marc'h eo evit deskiñ, hennezh a zo kreñv war an deskiñ, deskiñ mat a ra er skol ; *zum Lernen gehört Ehrgeiz und Fleiß*, evit deskiñ eo ret aketiñ ; *ihm raucht der Kopf vor lauter Lernen*, lakaet en deus e benn da vezevelliñ dre forzh studiañ (dre hir delc'her da studiañ, gant ar re studiañ, gant ar studiañ re), kement en deus studiet mard eo badaouet e benn bremañ, kement en deus studiet ken ez eo chomet badaouet e benn, badinellañ a ra e benn kement en deus studiet, stambouc'het-mouk eo e spered kement en deus studiet.

Lernende(r) ag.k. g./b. : desker g., deskerez b., deskad g., deskadez b., deskard g., deskardez b., deskadour g., deskadourez b., skoliad g., skoliadez b., studier g., studierez b., stajiad g., stjajiadez b.

Lerner g. (-s,-) : desker g., deskad g., deskard g., deskadour g., skoliad g., studier g., stjajiad g.

Lernerin b. (-,-nen) : deskerez b., deskadez b., deskardez b., deskadourez b., skoliadez b., studierez b., stjajiadez b.

lernfähig ag. : deskidik ; *lernfähig sein*, bezañ aes a zesk, bezañ mat a zesk.

Lernfahrausweis g. (-es,-e) : [Bro-Suis] aotre-bleniañ da c'hortoz g.

lernfaul ag. : lugut da zeskiñ, pout da zeskiñ, bouc'h da zeskiñ, ... na vez ket a zesk dezhañ, kleiz da zeskiñ, amzesk, kalet a benn.

Lerngegenstand g. (-s,-gegenstände) : danvez studiet g., danvez da studiañ g.

Lerninhalt g. (-s,-e) : danvez kelenn g., danvez kelennet g., kelennadur g.

Lernmittel ls.: dafar skol g., dafar desavadurel g.

Lernmittelfreiheit b. (-) : dafar skol digoust g.

Lernprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] deskiant g.

Lernprozess g. (-es,-e) : argerzh an deskiñ g., deskerezh g.

lernsam ag. : deskidik, aketus, studius.

Lernschwester b. (-,-n) : danvez klañvdiourez g.

Lernsoftware b. (-,-s) : [stlenn.] deskiant g.

Lernstoff g. (-s,-e) : danvez studiet g., danvez da studiañ g., kelennadur g., materi g.

Lernzeit b. (-,-en) : maread deskiñ g., maread deskoni g.

Lernziel n. (-s,-e) : pal ar programm-studi g., amkan ar programm-studi g., amkan desavadurel g.

Lesart b. (-,-en) : desteriadur g., deveizadur g., lennadur g.

lesbar ag. : lennus, aes e lenn, helenn ; *schwer lesbar*, dihelenn.

Lesbarkeit b. (-) : lennusted b., lennuster g.

Lesbe b. (-,-n) : lesbian b. [*liester* lesbienne], lesbienne b., plac'hetaerez b., merc'hetaerez b., sodomenn b.

Lesbianismus g. (-) : lesbiennelezh g., lesbianiezh b., lesbiennezh b., safelezh b., safegezh b.

Lesbier g. (-s,-) : annezad Lesbos g., Lesbian g.

Lesbierin b. (-,-nen) : 1. annezadez Lesbos g. ; 2. lesbian b., lesbienne b., plac'hetaerez b., sodomenn b., maouez a Sodom b., merc'h a Sodom b.

lesbisch ag. : lesbian, safek, safel ; *lesbische Liebe*, karantez lesbian b., lesbiennezh b.

Lese b. (-,-n) : eost g., mendem b., kutuilh g., kutuilherezh g.

Leseabend g. (-s,-e) : nozvezh lenn b.

Lesebrille b. (-,-n) : lunedoù lenn ls.

Lesebuch n. (-s,-bücher) : 1. kroaz-Doue b., levr da zeskiñ lenn g. ; 2. [lenn.] teskad g., dastumad g., dastumadenn b.

Lesecke b. (-,-n) : korn al lenn g., egorenn lenn b.

Leseerwerb g. (-s) : *der Leseerwerb*, an deskiñ lenn g.

Lesefähigkeit b. (-) : ar gouzout lenn g.

Lesefrüchte ls. : 1. [lenn.] teskad g., dastumad g., dastumadenn b. ; 2. frouezh dastumet dindan ar gwez str.

Lesegerät n. (-s,-e) : [stlenn.] lenner g. [*liester* lennerioù], penel gwereañ g., hewel g., unvez wereañ b.

Lesegesellschaft b. (-,-en) : kelc'h lenneien g., kelc'h lennerezh g.

Leseglas n. (-es,-gläser) : gwerenn-greskiñ b.

Lesehalle b. (-,-n) : sal-lenn b., lennva g., saloñs-lenn g., egorenn lenn b.

Leseholz n. (-es) : keuneud sec'h str.

Lesejury b. (-,-s) / **Lesekomitee** n. (-s,-s) : bodad lenn g.

Lesekompetenz b. (-) : ar gouzout lenn g.

Lesekopf g. (-s,-köpfe) : 1. [stlenn.] penn lenn g. ; 2. [sonenroller] penn lenn g., penn dazgwezañ g.

Lesekränzchen n. (-s,-) : kelc'h lenneien g., kelc'h lennerezh g.

Leselampe b. (-,-n) / **Leseleuchte** b. (-,-n) : 1. kleuzeur vurev b., lamp burev g., lamp vurev b. ; 2. gouloù lenn g.

Lesemesse b. (-,-n) : [relij.] oferenn war blaen b., oferenn blaen b.

lesen¹ V.k.e. (liest / las / hat gelesen) : 1. dastum ; *Ähren lesen*, pennaouiñ, tañvouezennañ, tañvouesa, teskaouiñ, teskaoua, teskata, toc'hata ; *Kartoffeln lesen*, dastum ar patatez, dastum an avaloù-douar ; *Wein lesen*, mendemiñ ; *Eichel lesen*, pizmoc'ha, mesa ; *Oliven lesen*, olivesa ; 2. dilenn, digej, didoueziañ, digejañ, c'hwennat ; *Linsen lesen*, dilenn piz-munut, digej fer / dilenn piz-rous / didoueziañ pizigoù-rous (Gregor) ; 3. fardañ, kempenn ; *Salat lesen*, fardañ (kempenn) ur saladenn.

lesen² V.k.e. (liest / las / hat gelesen) : 1. lenn, ober ur pennad lenn ; *die Zeitung lesen*, *Zeitung lesen*, lenn ur gazetenn, lenn ar gazetenn, lenn ar c'heleier ; *einen Brief lesen*, lenn ul lizher ; *einen Roman lesen*, lenn (bezañ gant) ur romant ; *ein Buch flüchtig lesen*, *ein Buch diagonal lesen*, braslenn ul levr, lenn ul levr diwar nij, lenn ul levr d'an trotig, lenn ul levr war ar prim, lenn ul levr dreist-penn-biz, lenn ul levr a-flav, follennata ul levr, lenn ul levr en ur c'haoliata ar pajennoù, tremen dreist ul levr / lenn ul levr en ur dremen (Gregor) ; *noch einmal lesen*, adlenn, ober un adlenn d'ur skrid ; *er kann Französisch lesen*, gouzout a oar lenn galleg ; *er kann gut lesen*, gouzout a ra mat lenn ; *er kann die Zahlen lesen*, gouzout a oar diouzh ar sifroù ; *eine Straßenkarte lesen*, lenn ur gartenn-hentoù ; *eine Seekarte lesen*, lenn ur gartenn-vor ; *Musik lesen*, lenn sonerezh, lenn ar sonerezh ; *einen Brief immer wieder lesen*, *einen Brief wieder und wieder lesen*, lenn-dilenn ul lizher, lenn ha dilenn ul lizher ; *jemandem einen Brief zu lesen geben*, reiñ ul lizher da lenn d'u.b. ; *schwer zu lesen*, dihelenn, diaes da lenn ; *leicht zu lesen*, helenn, aes da lenn ; *dieses Buch ist leicht zu lesen*, al levr-se a vez lennet aes, helenn eo al levr-se, dont a ra al levr-se ken rez ha tra gant al lenner ; *dieser Roman ist interessant und leicht zu lesen*, plaen ha plijus eo ar romant-se, ar romant-se a zo dudius da lenn ; *damit er lesen und Schreiben lernt*, evit ma tesko lenn ha skrivañ ; *das ist kein Kunststück lesen zu lernen*, n'eo ket ur gwall dra deskiñ lenn ; *jemandes Schicksal aus seinen Händen lesen*, lenn planedenn u.b. diwar palvoù e zaouarn, lenn planedenn u.b. e linennoù e zaouarn, lenn doare u.b. en arroudennoù (roudennoù, andennoù) e zaouarn ; *„gelesen und genehmigt“*, “lennet ha darbennet” ; 2. [relij.] *die Messe lesen*, oferenniñ, lavaret an oferenn ; *dem Messe lesenden Priester antworten*, respont an oferenn ; *eine heilige Messe für die arme Seele eines Verstorbenen lesen lassen*, lakaat un oferenn gant unan marv ; 3. [moull.] difaziañ ; *Korrektur lesen*, divankañ amprouennoù, difaziañ amprouennoù, difaziañ amproadennoù ; 4. [dre skeud.] *man konnte ihm den Hass aus den Augen lesen*, luc'hañ a rae splann ar gasoni en e zaoulagad, parañ a rae splann ar gasoni en e zaoulagad.

V.gw. (liest / las / hat gelesen) : 1. lenn, bezañ o lenn ; *ich lese gern*, lenn a blij din ; *ein bisschen lesen*, ober ur pennad lenn ; *fließend lesen*, *gut lesen können*, plaenañ, lenn war e blaen, lenn plaen ha brav, lenn riel, lenn fraezh hag aes, lenn difrae, bezañ ampart war al lenn ; *stockend lesen*, azenañ, bezañ kleiz da lenn, bezañ gagouilh da lenn ; *er kann lesen*, gouzout a oar lenn ; *er kann nicht lesen*, ne oar ket lenn, ne oar lenn ebet ; *er kann weder lesen noch schreiben*, ne oar na lenn na skrivañ, ne oar lenn ha skrivañ nemet war un tamm bara hag ur grampouezhenn ; *die Anzahl der Leute, die lesen können, ist stark gestiegen*, stankaet kaer eo ar gouzout lenn ; *die Leute lesen immer weniger*, koazhañ a ra an dud da lenn, rouesaat a reer da lenn, nebeutaet eo an dud da lenn, bihanaet o deus an dud da lenn, bihanaet o deus an dud a lenn, rouesaet eo an dud da lenn ; *laut (vor)lesen*, lenn a vouezh uhel ; *bei Lampenlicht lesen*, lenn dindan gouloù ur gleuzeur (ouzh gouloù ur gleuzeur) ; *zwischen den Zeilen lesen können*,

komprender ur pennad-skrid diwar hanter c'her, komprender damguzh ur pennad-skrid ; *in den Tiefen der Herzen lesen*, lenn e goueled ar c'halonou, lenn e goueled kalon an dud ; [ezoteregezh] *rückwärts lesen*, dislenn ; **2.** ober kentel ; *der Professor liest über das klassische Schauspiel*, emañ ar c'helenner oc'h ober kentel (oc'h ober ur brezegenn) diwar-benn ar c'hoariva klasel.

V.em. : **sich lesen** (liest sich / las sich / hat sich gelesen) : **1.** P. *sich (ak.) dumm lesen*, treiñ da sot gant al levrioù, bezañ trelatet e spered dre forzh lenn ; **2.** *dieser Roman liest sich (ak.) leicht*, plaen ha plijus eo ar romant-se, aes eo lenn ar romant-se, helenn eo ar romant-se, dont a ra ar romant-se ken rez ha tra gant al lenner.

Lesen n. (-s) : lenn g., lennerezh g. ; *nochmaliges Lesen*, adlenn g., adlennadur g., adlennadenn b. ; *das Schreiben und das Lesen*, ar skrivañ hag al lenn ; *jemandem das Lesen beibringen*, deskiñ lenn d'u.b., kelenn lenn d'u.b., deskiñ u.b. da lenn ; *beim Lesen des Briefes*, o lenn al lizher, en ur lenn al lizher, dre ma oa o lenn al lizher ; *ich habe ihn beim Lesen meiner Post überrascht*, kouezhet e oan warnañ pa'z edo o lenn va lizhiri, tapet (paket, tizhet) em boa anezhañ o lenn va lizhiri ; *sich (dat.) etwas zum Lesen mitnehmen*, kas gant an-unan peadra da lenn ; *das Lesen fällt mir nicht leicht*, n'on ket gourdon-bras ouzh al lenn ; *jemandem einen Roman zum Lesen geben*, reiñ (profañ, kinnig) ur romant da lenn d'u.b.

Lesenlernen n. (-s) : *das Lesenlernen*, an deskiñ lenn g.

lesenswert ag. : da lenn, dellezek da vezañ lennet, ... a dalvez ar boan e lenn.

Leseobst n. (-es) : frouezh dastumet dindan ar gwez str.

Leseprobe b. (-,-n) : tañva eus ul levr g., lennadur g., lennadenn b., frapad lenn g., pennad-lenn g.

Lesepult g. (-es,-e) : marc'h-levr g., letrinn g.

Leser g. (-s,-) : lenner g., P. Yann lenner g. ; *die Beschwerden eines einzigen Lesers können doch nicht Grund genug sein, um die ganze Aufmachung einer Zeitschrift zu ändern*, n'eus ket tu da dreiñ doare d'ur gelaouenn evit kelo ul lenner bennak hepken ; *den Leser langweilen*, enoeiñ al lenner, skuizhañ al lenner ; *Hinweis an den Leser, Hinweis für den Leser*, kemenn d'al lenner g.

Leseratte b. (-,-n) : lenner dirankon g., den sot-nay gant al levrioù g., paotr al levrioù g., levrgarour g., bleizig levrioù g., lenner bras g. ; *er ist eine Leseratte*, ne zistag penn diouzh e levrioù, hennezh a vez atav o tebriñ e levrioù.

Leseraum g. (-s,-räume) : sal-lenn b., lennva g., saloñs-lenn g., egorenn lenn b.

Leserbrief g. (-s,-e) : [kazetennerzh] lizher lenner g., „komzoù dieub“ ls. ; *die Leserbriefe*, lizheroù al lennerien ls.

Leserbriefecke b. (-,-n) / **Leserbriefkasten** g. (-s,-kästen) : korn lizhiri al lennerien g., korn al lennerien g., „komzoù dieub“ ls.

Leserei b. (-,-en) : araj lenn g., egar lenn g., kounnar lenn b., terzhienn al lenn b.

Leserin b. (-,-nen) : lennerez b.

Leserkreis g. (-es,-e) : kelc'h al lennerien g., niver al lennerien g., pare al lennerien b.

leserlich ag. : lennus, aes e lenn, helenn ; *schwer leserlich*, dihelenn.

Leserlichkeit b. (-) : lennusted b., lennuster g.

Lese-Rechtschreib-Schwäche b. (-) / **Lese-Rechtschreib-Schwierigkeiten** ls. (-) / **Lese-Rechtschreib-Störung** b. (-) : [mezeg.] disleksiezh b., brellenn g., milenn g., drouklenn g.

Leserlichkeit b. (-) : lennusted b., lennuster g.

Leserost g. (-es,-e) : kael lenn b.

Leserschaft b. (-) : lennerien ls., pare lennerien b.

Lesesaal g. (-s,-säle) : sal-lenn b., lennva g., saloñs-lenn g., egorenn lenn b.

Lese-Schreib-Kopf g. (-s,-Köpfe) : [stlenn.] penn lenn-skrivañ g.

Lesespanne b. (-,-n) : [bred.] rahouennad lenn b.

Lesespeicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor lenn hepken b./g.

Lesestein g. (-s,-e) : maen a vez kavet war gorre an douar g.

Lesestift g. (-s,-e) : [stlenn.] luc'hlenner g., luc'hfonn b.

Lesestoff g. (-s,-e) : danvez lenn g., pennad-lenn g.

Lesestück n. (-s,-e) : pennad-lenn g., lennadur g. ; *ausgewählte Lesestücke*, teskad pennadoù-lenn g.

Lesestunde b. (-,-n) : lennadeg b., prantad lenn g.

Lesetext g. (-es,-e) : pennad-lenn g., lennadur g.

Lese- und Rechtschreibstörung b. (-) : [mezeg.] disleksiezh b., brellenn g., milenn g., drouklenn g.

lese- und schreibunkundig ag. : isleek, amlizherennek.

Leseverstehen n. (-s) : ar gouzout lenn g.

Lesezeichen n. (-s,-) : **1.** merker-pajenn g., lietenn evit merkañ ar bajenn b., sined g. ; **2.** [stlenn.] sined g.

Lesezeit b. (-,-en) : **1.** mare ar vendem g., mare an eost g. ; **2.** prantad amzer evit lenn g.

Lesezimmer n. (-s,-) : sal-lenn b., lennva g., saloñs-lenn g., egorenn lenn b.

Lesezirkel g. (-s,-) : kelc'h lenneien g., kelc'h lennerezh g.

Lesesyklus g. (-,-zyklen) : [stlenn.] kor lenn g., lenngor g.

Lesung b. (-,-en) : **1.** lennadenn b., lennadeg b., frapad lenn, pennad-lenn g., lennadur g. ; *szenische Lesung*, lennadeg c'hoarivaek a vouezh uhel b., lennadeg ur pezh-c'hoari a vouezh uhel b. ; **2.** [polit.] kuzuliadeg b. ; *die erste Lesung*, ar guzuliadeg kentañ b. ; *die zweite Lesung*, an eil kuzuliadeg b. ; **3.** [stlenn.] *optische Lesung*, luc'henn g., luc'hlennerzh g.

letal ag. : trankus, marvel, marvus, ... a zegas ar marv.

Letaldosis b. (-,-dosen) : doenad marvus g., doenad marvel g.

Letalität b. (-) : trankusted b.

Lethargie b. (-) : **1.** [mezeg.] terzhienn-gousk b., hunad g., gwallhun g., morgan g., asteniezh b., asikter g. ; *in Lethargie verfallen*, sankañ er morgan ; *jemanden in Lethargie versetzen*, sankañ u.b. er morgan ; **2.** [dre astenn.] morvitell b., morvitellerezh g., digasted b., dinerzh g., dilañs g., morz g., mored g. ; *aus seiner Lethargie erwachen*, divorvitellañ ; *jemanden aus seiner Lethargie rütteln*, divorvitellañ u.b.

lethargisch ag. : **1.** [mezeg.] morganvek, morganvus, asik, asikek, asikel ; **2.** [dre astenn.] lizidant, diek, lezirek, disaour, dibreder, labaskennek, bouk, dinerzh, digas, dilañs, divegon, gwevn, landreant, laosk, diegus, mors, lizidour, kousket, lugut, lugudus, luguder, dibouez, gour, diboan, divalav.

Lethe b. (-) : **1.** [mojenn.] stêr-Lete b. ; **2.** [dre skeud.] *lasst uns Lethe trinken !* lakaomp kement-se-holl en ankounac'h ! taolomp kement-se e puñs an ankounac'h ! argasomp ar c'houn eus kement-se-holl a-ziwar hor speredoù ! lamomp an dra-se eus hor speredoù ! (Gregor).

letschert ag. : [Bro-Aostria] flakik, flak, flaket, diflaket, flep, dinerzh, dilañs, laosk, sempl, fouist, fouest, gwan.

Lette g. (-n,-n) : Latviad g. [*liester* Latviz].

Letten g. (-s) : pri g., pri melen g., pri-prad g., douar druz g., arbrad g., douar-bev g., kourrez g., douar kourrez g.

Letter b. (-,-n) : [moull.] arouezenn b., arouez-skrid b., lizherenn-voull b., arouezenn-voull b., lizherenn b.

Letterndruck g. (-s,-e) : [moull.] lizherennañ g., lizherennerezh g.

Letternschiene b. (-,-n) : [moull.] reolennig lizherennañ b., lizherenner g. [*liester* lizherennoù].

lettig ag. : priek, priellek.

Lettin b. (-,-nen) : Latviadez b.

lettisch ag. : 1. latviat, ... Latvia ; 2. [yech] latvek.

Lettisch n : latveg g.

Lettland n. (-s) : Latvia b.

Lettner g. (-s,-) : [tisav.] jube g.

Lettres de cachet ls. : [istor] lizheroù-siell ls.

letzt ag. : 1. diwezhañ ; *ein letzter Abschiedsgruß, ein letztes Auf Wiedersehen*, ur c'henavo diwezhañ g. ; *der letzte Tag im Monat*, deiz diwezhañ ar miz g. ; *der letzte Tag im Mai*, an deiz diwezhañ a viz Mae g. ; *in den letzten Tagen, in letzter Zeit, in der letzten Zeit*, ergentaou, deizioù diwezhañ, en deizioù diwezhañ, en deizioù tremen, en deizioù tremenet, evit an deizioù ; *die letzten beiden Monate des Jahres*, ar mizioù du ls. ; *vom ersten bis zum letzten Tag des Jahres*, adalek an deiz kentañ betek an hini diwezhañ eus ar bloaz, a-gichen an deiz kentañ betek an hini diwezhañ eus ar bloaz ; *in seinen letzten Tagen*, war e ziwezhadoù ; *im letzten Augenblick, in letzter Minute*, tre war an diwezhad, just d'ar poent diwezhañ, ku-ha-ka, krip-ha-krap, d'an diwezh-tre ; *ich war in der letzten Zeit in Brest*, en devezhioù paseet e oan bet e Brest ; *in letzter Minute*, krip-ha-krap, d'an diwezh-tre, ku-ha-ka ; *er tut alles im letzten Moment*, gortoz a ra atav an diwezhadoù, krip-ha-krap e ra pep tra ; *er konnte eben noch in letzter Minute aus dem Wagen springen*, just en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, a-boan en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, a-vec'h en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, gallet en doa krip-ha-krap sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan ; *bis acht Uhr, letzter Termin*, a-benn eizh eur, d'an diwezhatañ ; *das letzte Wort haben*, kaout ar ger diwezhañ, kaout ar boket, kaout pennvat ouzh u.b., prenañ (serriñ, stankañ, klozañ) e veg d'u.b., dont ar ger diwezhañ gant an-unan, stankañ e forn (e c'henoù) d'u.b., prenañ e c'henoù d'u.b., dont an disentez gant an-unan, leuskel ar bramm diwezhañ, kaout rezon ; *er hat sein letztes Wort noch nicht gesprochen*, n'eo ket bet laosket e vramm diwezhañ gantañ c'hoazh, n'en deus ket tapet e lip c'hoazh, n'eo ket lipet c'hoazh, n'eo ket graet e dro gantañ c'hoazh, n'eo ket echu gantañ c'hoazh, n'eus ket fin dezhañ c'hoazh, n'eo ket graet anezhañ c'hoazh, n'eo ket graet e varv dezhañ c'hoazh, n'eo ket koll c'hoazh, n'eo ket straket e grañenn c'hoazh ; *die letzte Hand an eine Arbeit legen*, peurechuiñ (peurgas) ul labour bennak, ober beskelloù udb, distremen udb (Gregor), lipat ha peurlipat udb., peurgribañ udb, peurvegañ udb, kinklañ brav udb, peurober brav-kenañ udb, turgnañ udb., flourañ udb, ober an talaroù, kalfichat udb, parañ e labour, degas ar vistradenn ; *ein letzter Versuch*, an taol-esae diwezhañ g. ; *bis zum letzten Mann kämpfen*, delc'her penn (stourm) keit ma chomo u.b. bev, en em zifenn betek ar gwaz diwezhañ ; *auf zum letzten Gefecht !* sed an emgann diwezhañ ! ; *bis zum letzten Augenblick warten, bis zum letzten Moment warten*, gortoz betek an diwezhañ rekiz ; *letzte Anstrengung*, striv diwezhañ g. ; *als Letzter marschieren*, bezañ da ziwezhañ, P. serriñ an tachoù ; *zum letzten Mittel greifen*, ober udb da rekour diwezhañ, mont dezhi a-daol-dak, mont dizamant dezhi, mont dezhi hep damant, mont dezhi gwashañ ma c'haller, mont dezhi par ma c'haller, mont dezhi pellañ ma c'haller ; *ein letztes Lebenswohl*, ar c'himiad diwezhañ, ar c'himiad evit mat g. (Gregor) ; *die letzte Ehre erweisen*, reiñ (ober) an enorioù diwezhañ d'u.b. ; *bis auf den letzten Mann*, an holl hep diforc'h nikun, a-zifec'h, a-zifec'h-kaer, an holl gwitibunan, kement hini a zo anezho, pizh an dud, hep diskontañ nikun, hep na vankas gour, hep faot ebet, holl asambles ; *sein letzter Wille*, e c'hoant diwezhañ g., e c'hoantoù diwezhañ ls., e youl ziwezhañ b., e lavarou diwezhañ ls. ; *jemandes letzten Willen erfüllen*, ober lavarou diwezhañ u.b. ; *jemandem in den letzten Stunden seines*

Lebens beistehen, dont war tremenvan u.b., bezañ war tremenvan u.b. ; *in den letzten Zügen liegen*, na gaout mui nemet ur c'hwezhadenn vuhez, bezañ hogos manet, ober e hakoù, bezañ oc'h ober e hakoù diwezhañ, ober e dalaroù, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ war e dermen, bezañ ar marv tost d'e seulioù, bezañ rentet tost-ha-tost d'ar marv, bezañ en e glefved diwezhañ, bezañ en e bore diwezhañ, bezañ en e amzer ziwezhañ (war e wele diwezhañ, o nezañ e neudenn ziwezhañ, o nezañ e sae, o nezañ he brozh, o nezañ e gevre, war e dremenvan, gant ar marv, en e sach diwezhañ, en ankoù, en e ankoù, e par ar marv, e pred ar marv), bezañ er par pellañ, bezañ toc'hor, bezañ toc'hor bras, bezañ gwall doc'hor, bezañ klañv-toc'hor, toc'horaat, tennañ ouzh ar marv, tennañ d'ar marv, bezañ en e angoni, kouezhañ en angoni, mont en angoni, antren en e ankoù, antren en e basion, kaout tro en e chabl, ober e gozh lien, bezañ pell ganti, bezañ en e ziwezhañ klefved, bezañ war dreuzoù ar bed all, ober e gañvoù, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, bezañ e poent ar marv, bezañ en ampoent da vervel, bezañ war e amzer diwezhañ, na vezañ pell an diwezh, bezañ er souflamoù, bezañ en enkoù, roefivat war gornaoueg, roefiviñ d'ar maez, bezañ o serriñ e levr, bezañ war e varv, kaout an ankoù, bezañ war an diwezhadoù, bezañ war an diwezhañ ; *er liegt in den letzten Zügen*, n'en deus mui nemet ur c'hwezhadenn vuhez, hemañ a zo hogos manet, stank an anal n'emañ ket pell, tostaat a ra e dermen, ne zaleo ket da vervel, n'emañ ket pell an diwezh ; *den letzten Atemzug tun*, tennañ e huanadenn diwezhañ, rentañ e huanadenn diwezhañ, reiñ e huanadenn diwezhañ, leuskel e huanadenn diwezhañ, ober e huanadenn diwezhañ, tennañ e huanad diwezhañ, rentañ e huanad diwezhañ, reiñ e huanad diwezhañ, leuskel e huanad diwezhañ, ober e huanad diwezhañ ; *letzter Atemzug*, diwezhañ mouch a vuhez g., stank an anal g., huanad diwezhañ g., huanadenn diwezhañ b., analad diwezhañ b. ; [dre skeud.] P. *auf (aus) dem letzten Loch pfeifen*, a) bezañ aet betek ar mouch, bezañ pell ganti, bezañ sklaer e abadenn, bezañ sklaer e stal, bezañ dibunet e gudenn, bezañ kac'het ar gwellañ gant an-unan, bezañ fin d'an-unan, bezañ kollet, bezañ war e dermen, bezañ en e sach diwezhañ, bezañ tost echu gant an-unan, bezañ war an diwezhadoù, bezañ aet betek ar sachadenn diwezhañ, bezañ o leuskel e vramm diwezhañ, bezañ o foeltrañ, bezañ tost d'ober e lamm gwashañ, bezañ un den echu, bezañ tapet evel ur razhenn er griped, bezañ war an diwezhañ, bezañ ouzh torgenn ; b.) bezañ treut (skañv, tanav, diskantet, diblusket, disec'het, skarzhet, skarz, diskant, goulo, plat, ridet, moan) e yalc'h, bezañ erru goulo-sec'h e yalc'h, bezañ berr gant an arc'hant, bezañ berr an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an arc'hant gant an-unan etre e zaouarn, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr en arc'hant, bezañ berr war e gezeg, bezañ berrek gant an-unan, bezañ erru skañv e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, bezañ berr war e sparl, bezañ berr ar c'hrog gant an-unan, bezañ bas an traoù gant an-unan, bezañ staget berr, bezañ gwall verr ar voujedenn gant an-unan, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ berr en e skeuliad, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ teusk an traoù gant an-unan, bezañ bihan pep tra gant an-unan, bezañ enkrezet gant an arc'hant, bezañ darev d'ober freuz-stal, bezañ darev da sankañ e gontell er voger, bezañ darev da sankañ e gontell er c'hleuz ; *jemanden wie den letzten Dreck behandeln*, kemer u.b. evel un nikun ; *den Letzten beißen die Hunde*, gwazh a se d'ar re ziwezhatañ o tont - ar

c'hentañ a sav a gac'h el lec'h ma kar - gwazh a se evit ar re a vo war-lerc'h an eur - d'ar ruzerien e vo lakaet ar c'hazh er pod - an neb a erruo re ziwezhat en devezo eskern da grignat ; *zum letzten Mal*, evit ar (d'ar) wech ziwezhañ, ar wech ziwezhañ eo d'u.b. ober udb, homañ eo ar wech ziwezhañ d'u.b. d'ober udb, ar wech (an dro) ziwezhañ, diwezhañ ; *als ich ihn zum letzten Mal sah, war er gesund*, diwezhañ m'em eus e welet e oa yac'h, diwezhañ ma 'm eus eñ gwelet e oa yac'h, yac'h e oa an diwezhañ gwech m'en gwelis, diwezhañ tro m'em eus e welet e oa yac'h ; *er nahm zum letzten Mal das Abendbrot mit seinen Freunden ein*, koaniañ a reas diwezhañ (evit ar wech diwezhañ) gant e vignoned ; *ein letztes Mal*, a-ziwezhañ ; *nachdem er ein letztes Mal gefoltert wurde*, goude bezañ bet boureviet a-ziwezhañ ; *er starb als Letzter*, an diwezhañ eo marvet hennezh ; *sie trafen als Letzte ein*, int eo a oa bet ar re ziwezhatañ o tont, int eo a oa bet da ziwezhañ oc'h en em gavout ; *sie unterhalten sich über die letzten Vorkommnisse in dem Stadtteil*, komz a reont a'n nevezdedoù a dremen er c'harter ; [dre skeud.] *der letzte Schrei*, an nevez diwezhañ g., an nevezadenn ziwezhañ b., ar c'hiz nevez-flamm-flimin b. ; [relij.] *die letzte Ölung*, sakramant an nouenn g., an nouenn b., an urzhioù diwezhañ ls., ar reizhoù diwezhañ ls., ar reizhoù ls., sakramant an olev g., oleviatur ar glañvourien g., an deverioù ls., ; *er hat die letzte Ölung bekommen*, an olev a zo bet roet dezhañ, nouennet eo bet, bet en deus e reizhoù diwezhañ, P. siret eo bet e votoù dezhañ ; *das Letzte Gericht*, ar Varn ziwezhañ b., ar varnadeg-veur b., deiz ar Varn g., deiz ar Varn diwezhañ g. ; *die letzten Dinge*, *die vier letzten Dinge*, ar finvezhoù diwezhañ ls., ar peder fin diwezhañ ls. ; *die Ersten werden die Letzten, und die Letzten werden die Ersten sein*, ar re gentañ a vo ar re ziwezhañ, hag ar re ziwezhañ a vo ar re gentañ - an neb en em uhela a vo izelaet.

2. pennañ, brasañ, gwellañ ; *die letzten Gründe alles Seins*, pennediazezoù ar boud ls. ; *letzte Menschenwerte*, brasañ talvoudoù Mab-den ls. ; *er gab sein Letztes*, **a**) reiñ a reas kement a oa en e gerz ; **b**) ober a reas bec'h bras, ober a reas kement ha ma oa posupl dezhañ ober, ober a reas kement ha ma c'halle (par ma c'halle, pellañ ma c'halle, herrañ ma c'halle, her da ma c'halle, muiañ ma c'halle, ar muiañ ma c'halle, e seizh posupl, e seizh gwellañ, e wir wellañ, gwellañ ma c'halle, gwellikañ ma c'halle, diouzh e wellañ, diouzh e wellañ-holl, an diaoul hag e bevar), ober a reas e c'halloud, lakaat a reas e holl spi, ober a reas e bosupl, ober a reas e holl bosupl, ober a reas e walc'h, klask a reas e walc'h en em ziluziañ anezhi, bale a reas war ar mor, ober a reas a-nerzh-kalon kement a oa en e c'halloud, ober a reas kement a oa en e holl c'halloud, en em aketiñ a reas e pep doare, c'hoari a reas an diaoul hag e bevar, dispakañ a reas e ijin d'ober an dra-se, lakaat a reas e ijin hag e imor d'ober an dra-se, plantañ a reas e holl nerzh da zont a-benn eus an dra-se, hennezh en doa lonket ar bount, lakaat a reas e holl studi hag e holl nerzh / ober a reas a-walc'h (Gregor).

3. tremen, tremenet, all, nevez-vet, kozh, paseet ; *der letzte Monat*, ar miz kozh g., ar miz tremen g., ar miz all g. ; *letzten Monat*, er miz all ; *letzten Sonntag*, disul diwezhañ, disul tremen(et) g., ar Sul tremen(et) g. ; *letzten Monat*, er miz all ; *in den letzten Wochen*, er sizhunioù all ; *letzte Nacht*, en noz all, an noz all, evit an noz, en noz tremen, en noz tremenet ; *hast du letzte Nacht gut geschlafen ?* kousket aes ac'h eus graet evit an noz ? ; *letztes Jahr*, er bloaz tremenet, er bloaz kozh, ar bloaz kozh, ar bloaz tremen, warlene, arlene, arlene diwezhañ, er bloaz all, er bloaz diwezhañ, er bloaz paseet ; *letztes Jahr, zu dieser Zeit*, warlene da-geñver ar mare-mañ ;

im letzten Jahrhundert, er c'hantved all ; *im letzten Krieg*, er brezel all ; *Nester von letztem Jahr*, neizhoù warlene ls. ; *wissen Sie die letzte Neuigkeit ?* ha klevet hoc'h eus ar c'heloù nevez (an doareoù, an nevezenti) ? ; *das letzte Mal sind wir nach Quimper gefahren*, an taol all e oamp bet e Kemper.

4. an hini fallañ ; *der Letzte in der Klasse*, an hini diwezhañ er c'hlasad (en e glas) g. ; *in der Schule ist er fast immer der Letzte*, er skol e vez peurliesañ a-istreibilh ouzh lost ar c'harr ; *er ist der Letzte, der so sprechen darf*, an diwezhañ eo hag en deus gwir da gaozeal e-giz-se ; *die Zeitungen schreiben den letzten Mist*, forzh petra eo pezh a gont ar c'hazetennoù, n'eus forzh petra eo pezh a gont ar c'hazetennoù, kaoc'haj eo pezh a gont ar c'hazetennoù.

5. [tro-lavar] *zu guter Letzt, letzten Endes*, e fin an dro, e fin ar gont, a-benn ar fin, a-benn fin an dro, a-barzh ar fin, a-benn fin ar gont, a-barzh fin ar gont, d'an diwezh, en diwezh, en difin, a-benn an diwezh, erfin, a-benn-kont, erziwezh, a-benn an dilost, en dilost, en dibenn, da fin an dro, taol da fin, en taol fin, taol fin, en taol diwezhañ, er penn diwezhañ holl, war an diwezhad, war an diwezhadoù, diouzh an diwezhadoù, evit klozañ, evit an diwezh, da ziwezhañ, pa'z eo deuet ar c'hazh d'ar razh ; *sollte eine Pfarrgemeinde zwanzig Jahre ohne Priester bleiben, würden die Bewohner letzten Endes die Tiere vergöttern*, laoskit ur barrez ugent vloaz hep beleg, dont a vo graet hag e vo adoret enni al loened ; *letzten Endes sind es die Armen, die das Nachsehen haben*, hag a-barzh fin ar gont, an dud paour eo a goll ; *etwas bis zu guter Letzt aufsparen*, mirout ar pep gwellañ (ar bouf, an askorn bras, ar vegenn, ar vouedenn) evit ar fin, mirout un dra vat evit an tamm diwezhañ (Gregor), na zebriñ ar vegenn kent an erienenn.

Letztbietende(r) ag.k. g./b. : [gwir] dreistkresker diwezhañ g., imboudier diwezhañ g.

Letztere(r,s) ag.k. g./b./n. : *Letzteres, das Letztere, Letzterer, der Letztere*, hemañ diwezhañ g. ; *Letztere, die Letztere*, houmañ ziwezhañ b. ; *Letztere, die Letzteren*, ar re-mañ diwezhañ ls. ; *er besitzt ein Haus in der Stadt und eines auf dem Land : ersteres hat er gekauft, letzteres hat er von seinen Eltern geerbt*, daou di a zo dezhañ, unan e kêr hag unan war ar maez : an hini kentañ en deus prenet, egile en deus bet da hêrezh digant e dud.

letztendlich Adv. : 1. a-benn-kont, e fin an dro, a-benn fin an dro, e fin ar gont, a-benn ar fin, a-benn fin ar gont, a-barzh ar fin, a-barzh fin ar gont, d'an diwezh, a-benn an diwezh, erfin, erfont, a-benn-kont, a-benn an dilost, en dilost, en dibenn, er penn diwezhañ holl, war an diwezhad, war an diwezhadoù, diouzh an diwezhadoù, evit klozañ, evit an diwezh, da ziwezhañ, en diwezh, erziwezh, pelloc'h, pa'z eo deuet ar c'hazh d'ar razh, goude prederiañ ; *letztendlich sind es die Armen, die das Nachsehen haben*, hag a-barzh fin ar gont, an dud paour eo a goll ; *und letztendlich konnte er nichts mehr sehen*, ha dont a reas ne wele berad ; *er bat sie so sehr, dass sie letztendlich nachgab*, he fediñ a reas kement ha ken brav ma rankas asantiñ, kement a reas ouzh he fediñ ma asantas erfin ; 2. pep tra o vezañ sellet mat, evit gwir, kuit a c'haou, en holl, gwitbuntamm, a-benn ar fin, erfin, a-benn fin ar gont, an eil dre egile, an eil e-ser egile, an eil da gas egile, well-wazh, erfont.

letztens Adv. : agentaou, ergentaou, ergentaouik, kentaou, dabord, n'eus ket pell 'zo, n'eus ket paot, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket pell bras, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, n'eus ket gwall belloù, n'eo ket kozh an amzer, n'eus ket pell, ne oa ket pell, nevez 'zo, ken un nevez 'zo, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se holl c'hoazh,

n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, un tamm 'zo, un tachad 'zo, ur pennad 'zo, en deiz all.

letzterwähnt ag. : ... emaoamp o paouez ober anv anezhañ, meneget en araog, kentlavaret, rakveneget.

Letzterwähnte(r,s) ag.k. g./b./n. : *Letzterwähnter, Letzterwähntes*, hemañ diwezhañ g. ; *Letzterwähnte, a)* houmañ diwezhañ b. ; **b)** ar re-mañ diwezhañ ls.

letztgeboren ag. : diwezhañ ganet.

Letztgeborene(r) ag.k. g./b. : *der Letztgeborene*, an diwezhañ ganet g., ar benoni g., lostig-an-ti g., ar gwidor g., ar gwidor g., ar gwidoroc'h g., ar gwidoroc'hig g., bidorc'hig ar familh g., bidorc'hig an torad g., bidorc'hig ar familh g., ar galonadig b., ar gorrikin g., ar gourig g., ar grazenn b., an dakezenn b., an diwezhañ g., ar yaouankañ g., toullig an ti g., lost an neizh g., [dre fent] skubadur ar c'hignol g., ar mevel bihan g. ; *die Letztgeborene*, ar widoroc'h b., ar widoroc'hig b.

letztgenannt ag. : ... emaoamp o paouez ober anv anezhañ, meneget en araog, kentlavaret, rakveneget.

Letztgenannte(r,s) ag.k. g./b./n. : *Letztgenannter, Letztgenanntes*, hemañ diwezhañ g. ; *Letztgenannte, a)* houmañ diwezhañ b. ; **b)** ar re-mañ diwezhañ ls.

letztändig ag. : [gwir] dornskrivet gant u.b. tra ma oa bev, diazorn.

letztin Adv. : e fin an dro, e fin ar gont, a-benn ar fin, d'an diwezh, a-benn an diwezh, erfin, a-benn fin ar gont, a-benn an dilost, en dilost, en dibenn, er penn diwezhañ holl, war an diwezhad, war an diwezhadoù, diouzh an diwezhadoù, evit klozañ, evit an diwezh, da ziwezhañ, en diwezh.

letztjährig ag. : warlene, eus ar bloaz tremenet.

Letztlebende(r) ag.k. g./b. : [gwir] diwezhañ bev g., an diwezhañ hini chomet bev ; *den Letztlebenden testamentarisch zum Erben berufen*, lakaat e zanvez d'an diwezhañ bev.

letztlich Adv. : e fin an dro, e fin ar gont, d'an diwezh, a-benn an diwezh, erfin, a-benn fin ar gont, a-benn fin ar gont, a-benn kont, a-benn fin an dro, a-benn an dilost, en dilost, en dibenn, en difin, er penn diwezhañ holl, war an diwezhad, war an diwezhadoù, diouzh an diwezhadoù, evit klozañ, evit an diwezh, da ziwezhañ, en diwezh ; *letztlich sind es die Armen, die das Nachsehen haben*, hag a-barzh fin ar gont, an dud paour eo a goll.

letztmöglich ag. : diwezhañ-holl ; *letztmöglichster Tag*, deiziad diwezhañ g.

letztwillig ag. : [gwir] testamantel, dre destamant ; *letztwillige Verfügungen*, youl diwezhañ b., c'hoant diwezhañ g., erbedoù an testamant ls., diferadennoù an testamant ls. ; *die letztwilligen Verfügungen eines Erblassers zur Ausführung bringen*, efediñ un testamant, seveniñ un testamant.

Adv. : *letztwillig über etwas verfügen*, ober testamant (testamantiñ) a-zivout udb (Gregor), displegañ en e destamant e soñj a-zivout udb, lakaat dre skrid en e destamant petra a c'hoarvezo gant udb.

Leu¹ g. (-en,-en) : [barzh, dispredet] leon g. ; *bayrischer Leu*, leon Bavaria g.

Leu² g. (-, Lei) : [moneiz] leu g. [*liester* leuiou].

Leucht- : ... sklêrijennus, ... goulaoiñ, ... goulaoek, ... lugernus, ... luc'hus.

Leuchtapparat g. (-s,-e) : ardivink goulaoiñ g.

Leuchtartikel g. (-s,-) : traezenn c'houlaoiñ b.

Leuchtbild n. (-s,-er) : treuzwelenn b., skeudenn luc'hus b.

Leuchtbirne b. (-,-n) : [tredan] klogorenn-dredan b.

Leuchtboje b. (-,-n) : [merdead.] balizenn c'houlaoek b., boue lugernus g.

Leuchtdichte b. (-) : [tredan., fizik] sked g.

Leuchtdichtemodulation b. (-) : [fizik] gouluz ar skediñ g.

Leuchtdiode b. (-,-n) : [tredan.] led g., diod tredandreluc'hus g.

Leuchtdiodenanzeige b. (-,-n) : [tredan.] diskwel dre ziodoù tredandreluc'hus g.

Leuchte b. (-,-n) : **1.** goulaoenn b., gouloù g., goulaoer g., kleuzeur b., lamp g., lampr g. ; *eine Leuchte auf den Tisch stellen*, lakaat ur c'houlaoenn (ur gouloù, ur goulaoer) war an daol ; *Stehleuchte*, goulaoer troadek (war droad, sonn) g. ; *Hängeleuchte*, goulaoer a-istribilh (istribilhet, -skourr) g., kleuzeur-skourr b. ; *Wandleuchte*, gwastell b., kantolor-stag g., goulaoer-stag g. ; **2.** [dre skeud.] P. *eine Leuchte der Wissenschaft*, ur ouiziegezh vras a zen b., ur puñs a ouiziegezh g. ; *er ist keine Leuchte*, n'eo ket ur sklêrijenn, hennezh n'eo ket gwall stank e damouez (n'eo ket speredet fin, n'eo ket speredet kaer, n'eo ket ur maout), toull eo e vurutell, ne sked ket gant e nerzh spered, n'en deus ket ijinet meskañ ar ribod, hennezh n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, hennezh a oa bet roet fav dezhañ en deiz ma oa bet ganet, ne oar ket pet fav a ya d'ober teir, ne oar ket pet fav a ya d'ober nav, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, un tamm difournis a spered eo.

leuchten V.gw. (hat geleuchtet) : **1.** skediñ, lugerniñ, luc'hañ, luc'hediñ, steredenniñ, goulaoiñ, gweleviñ, lintrañ, lufrañ, teurel sklaerder, teurel sklêrijenn, sklaeriañ, splannañ, birviñ, flammañ, lagadenniñ, parañ, skinaat ; *grell leuchten*, skediñ lugernus ; *die Lampen leuchten*, lugerniñ (skediñ, luc'hañ) a ra ar gouleier, ar gouleier a ro sklaerder, ar gouleier a daol sklaerder, sklêrijenn a strink diouzh ar gouleier ; *Glühwürmchen leuchten im Dunkel der Nacht*, gwelet e vez preñved-lugern o steredenniñ en noz ; *die Sterne haben begonnen, am Abendhimmel zu leuchten*, krog eo ar stered da ziwan en oabl ; *heute Nacht leuchten die Sterne am Himmel*, lugerniñ a ra ar stered evit an noz, lugerniñ a zo gant ar stered evit an noz, lemm eo ar stered fenoz, birviñ a ra ar stered en oabl evit an noz, lintrañ a ra ar stered en oabl evit an noz, lagadenniñ (parañ) a ra ar stered fenoz ; *die Blitze leuchten*, skediñ a ra al luc'hed, brogoniñ (luc'hediñ) a ra, luc'hed a splann en oabl (a rog an oabl), luc'hedennek eo an oabl ; *das Meer leuchtet*, mordiañ a ra an dour, treluc'hañ a ra ar mor ; *jemandem leuchten*, reiñ sklêrijenn d'u.b., sklêrijennañ u.b. ; *leuchte mir ! kannst du mir bitte einmal leuchten ?* deus gouloù amañ ! ; *seine Augen leuchten vor Freude, Freude leuchtet aus seinen Augen*, e zaoulagad a lintr gant ar joa, lugerniñ (steredenniñ, luc'hañ, birviñ, flammañ) a ra e zaoulagad gant al levez a zo ennañ, skediñ a ra al levez en e zaoulagad, al levez a luc'h en e zaoulagad, leun a levez eo e zaoulagad, berviñ a ra e zaoulagad gant ar stad a zo ennañ, al levez a bar war e dal, skediñ a ra al levez war e zremm, e zremm a bar warni al levez, lugerniñ a ra al levez en e lagad, seder eo e zaoulagad gant ar stad a zo ennañ, lugerniñ a ra e zaoulagad gant ar blijadur, e zremm a splann gant al levez a zo ennañ, emañ al levez o strinkañ dioutañ ; *die Liebe zu ihm lässt ihre Augen leuchten*, en he daoulagad e lugern he c'harantez evitañ ; *spärlich leuchten, schwach leuchten*, damskleuriñ ; **2.** [dre skeud., goapaus] *er konnte seine Weisheit nicht leuchten lassen*, ne oa ket bet tu dezhañ ober lorc'hajoù gant e damm deskamant (ober digoroù kaer gant e damm gouiziegezh, ober digoroù kaer gant e livadenn deskadurezh), ne gavas ket lank da zispakañ e ouiziegezh, P ne oa ket bet roet tro dezhañ da zispakañ e grampouezh.

V.k.e. (hat geleuchtet) : sklêrijennañ, sklaeriañ, goulaoiñ (*tu-gouzañv e brezhoneg*) : *der Mond leuchtete uns den Weg*, al

loar a sklêrijenne hor baleadenn, goulaouet e veze hor baleadenn gant skleur al loar.

Leuchten n. (-s) : sked g., luc'h g., luc'had g., luc'hegezh b., lugern g., kann g., linter g., splanner g., splannered b., splannijenn b., tarzh g., skinaerezh g., skinadur g., skinaat g.; *das Leuchten der Sterne*, sked ar stered g., lugern ar stered g.; *Meeresleuchten*, mordan g., lampr g. [hinouriezh] *grünes Leuchten*, sked gwer g.

leuchtend ag. : 1. skedus, gourluf, luc'h, luc'hus, luc'hek, lugernus, luf, lufus, lufant, gwelevus, goulaoeuk, goulaoeus, linterus, linter, gwelevus, gouloù, flamm, flimin, kann, lemm, sklaerius, sklêrijennus, flamm evel an heol, linterus evel an heol, lugernus evel an heol, skedus evel an heol, splann evel an heol; *gleich leuchtend*, kensked [gant]; *leuchtende Augen*, daoulagad skeltr ls., daoulagad skoelf ls., daoulagad lemm ls., daoulagad mesket ls.; *leuchtendes Meer*, dour mordanus g., mor treluc'hus, mordan g., lampr g.; *das Meer ist leuchtend blau*, mordaniñ a ra an dour, treluc'hañ a ra ar mor; *der Tag bricht an und nach und nach erstrahlt die Natur in leuchtenden Farben*, sevel a ra ar beure ha krog eo an traoù da wennaat, sevel a ra ar beure ha tamm-ha-tamm e vez sklêrijennet an traoù gant gouloù an deiz; [dre skeud.] *jemandem etwas in den leuchtendsten Farben ausmalen*, lakaat udb da lugerniñ e spered u.b.; 2. [dre skeud.] anat, splann; *leuchtendes Beispiel*, skouer anat (splann, didouell) b.; 3. livet-flamm, flamm, skiltr, skedus, splann; *leuchtende Farbe*, liv flamm g., liv skiltr g.; *leuchtend gelb*, melen-flamm; *leuchtend blau*, glas-oabl, glasspers, pers, glas-mor, damc'hlav; *leuchtend blau färben*, persaat; *leuchtend rot*, ruz-kel, ruz-bev.

Leuchter g. (-s,-) : kantolor g., kantolor-barrek g., kantolor-brec'hek g., boujiod g.; *eine Kerze auf den Leuchter aufstecken*, lakaat ur c'houlaoeuenn war ar c'hantolor, lakaat ur c'houlaoeuenn er c'hantolor.

Leuchterklemme b. (-,-n) : [Bro-Suis] [tredan] skarv-orjal g.

Leuchterteller g. (-s,-) : harz-koar g.

Leuchtfarbe b. (-,-n) : liv kendreluc'h g., liv fluoreskus g., liv fluo g.

Leuchtfeld n. (-s,-er) : luc'hvaez g.

Leuchtf Feuer n. (-s,-) : [merdead.] fanell b. [liester fanelloù, fanilli], tanlec'h g. tour-tan g., letern b., letern-arouez g., balizenn b.

Leuchtgas n. (-es) : gaz goulaoüñ g., aezhenn c'houlaoüñ b., gaz sklêrijennañ g.

Leuchtkäfer g. (-s,-) : [loen.] preñv-gouloù g., preñv-lugern g., preñv-lugernus g., preñv-glas g., preñv-noz g., preñv-goulaoüer g., preñv-tan g., c'hwibu-luc'h str., preñv gweleviat g.

Leuchtkraft b. (-,-kräfte) : 1. sked g., flammder g., kann g., lugern g., luf g.; 2. [stered.] skedusted b., luc'hegezh b., luc'huster g.; 3. [fizik] luc'hread g.

Leuchtkugel b. (-,-n) : fuzeenn c'houlaoüñ b., goulaoeuenn-red b.

Leuchtmelder g. (-s,-) : lutig g., gouloù-test g., gouloù-evezhiañ g., gouloù diwall g., gouloù-galv g., gweler g.

Leuchtöl n. (-s) : eoul-kleuzeur g., dour-gouloù g.

Leuchtorgan n. (-s,-e) : [loen.] organ treluc'hus g.

Leuchtpatrone b. (-,-n) : [lu] fuzeenn c'houlaoüñ b., goulaoeuenn-red b.

Leuchtpetroleum n. (-s) : eoul-kleuzeur g., dour-gouloù g.

Leuchtpilz g. (-es,-e) : [louza.] kabell-touseg bevdruc'hus g.

Leuchtpistole b. (-,-n) : pistolenn fuzeennou goulaoüñ b.

Leuchtrakete b. (-,-n) : [lu] fuzeenn c'houlaoüñ b., goulaoeuenn-red b.

Leuchtreklame b. (-,-n) : bruderezh goulaoeuk g., luc'hvruuderezh g.

Leuchtrohr n. (-s,-e) / **Leuchtröhre** b. (-,-n) : [tredan] korzenn neon b., korzenn gendreluc'h b.

Leuchtschild n. (-s,-er) : panell c'houlaoeuk b., asagn goulaoeuk g.

Leuchtschirm g. (-s,-e) : [tredan] skramm kendreluc'h g.

Leuchtspurkugeln ls. / **Leuchtspurnmunition** b. (-) : boledoù roudenner ls., boledoù nozvukañ ls.

Leuchtstift g. (-s,-e) : warlinenner g., dreistlinenner g., kreion fluo g., stabilo® g.

Leuchtstoffröhre b. (-,-n) : [fizik] korzenn gendreluc'h b.

Leuchttafel b. (-,-n) : panell c'houlaoeuk b., taolenn c'houlaoeuk b.

Leuchtturm g. (-s,-türme) : tour-tan g., tan g.; *regelmäßig blinkender Leuchtturm*, tour-tan a-sklaeriadoù g.; *das Funkeln des Leuchtturms*, strinkadoù gouloù an tour-tan ls., lammoù an tour-tan ls.; *wenn ich die Leuchttürme dort sehe*, pa welan an taniou du-hont.

Leuchtturmwärter g. (-s,-) : diwaller tour-tan g.

Leuchtuhr b. (-,-en) : eurier kendreluc'h g., eurier luc'hus g.

Leuchtwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] preñv-gouloù g., preñv-lugern g., preñv-lugernus g., preñv-glas g., preñv-noz g., preñv-goulaoüer g., preñv-tan g., c'hwibu-luc'h str., preñv gweleviat g.

Leuchtzifferblatt n. (-s,-blätter) : dremm eurier kendreluc'h b., dremm eurier luc'hus b.

Leucin n. (-s,-e) : [bev.] leukin g.

Leucit g. (-s,-e) : [maen.] leukit g. [liester leukitoù].

leugbar ag. : ... a c'heller dizarbenn, ... a c'heller nac'h, nac'hadus; *nicht leugbar*, dinac'hadus, ... na c'heller ket nac'h, tremen anat, splann, gwirion, re wir.

Leuge b. (-,-n) : [istor] lev b., leviad b., miltir g., mildouar g., mil-hed g.

Leugenstein g. (-s,-e) : [istor] bonn lev g., bonn miler g., peul miler g.

leugnen V.k.e. (hat geleugnet) : nac'h, nac'hañ, dianzavout, dianzav, dislavaret, dilavaret, dinac'h, diskrediñ; *eine Schuld leugnen*, a) nac'h bezañ kiriek d'un droug bennak, dianzav ur giriegezh bennak; b) nac'h un die, nac'h bezañ dastumet un die bennak, dianzav un die bennak; *Gott leugnen, die Existenz Gottes leugnen*, nac'h Doue, nac'h ez eus eus Doue, nac'h ez eus un Doue, dianzav Doue, diskrediñ; *die Tatsachen leugnen*, nac'h ar wironez anat, nac'h ouzh Doue ar pezh a oar ar Werc'hez, direzoniñ, na grediñ pa'z eo tremen anat, diskrediñ ar wironez; *das leugne ich ja gar nicht*, ne lavaran ket ar c'hontrol, ne lavaran ket, n'en nac'han ket; *Sie werden doch nicht leugnen, dass Sie dort waren*, ne nac'hot ket oc'h bet eno memes tra; *das lässt sich nicht leugnen*, re wir eo, n'heller ket nac'h, ne c'heller ket diskrediñ an dra-se, ne c'hallomp ket nac'h ouzh Doue ar pezh a oar ar Werc'hez, ne vo ket lamet an dra-se [digant u.b.], un dra anat eo.

Leugner g. (-s,-) : nac'her g.

Leugnung b. (-,-en) : nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., dinac'hañ g., dinac'hadenn b., dianzavadur g., dianzav g.

Leukämie b. (-,-n) : [mezeg.] leukemiezh b.; *akute Leukämie*, leukemiezh lemm b.

Leukämiekrank(e) ag.k. g./b. : [mezeg.] leukemek g. [liester leukemeien], leukemegez b.

leukämisch [mezeg.] leukemek.

Leukaphärese b. (-,-n) / **Leukapherese** b. (-,-n) : [mezeg.] leukaferez b.

Leukodiapedese b. (-,-n) : [mezeg.] tregen g.

Leukom n. (-s,-e) : [mezeg.] koc'henn b., banne g., gwennenn b., glazenn b. ; *weißliches Leukom*, albugo g. ; *ein Leukom entfernen*, digoc'hennañ ul lagad ; *ein Leukom bekommen*, dont e lagad da goc'hennañ, dont ur goc'henn war e lagad.

Leukoplast[®] n. (-s,-e) : sparadrap g.

Leukorrhö b. (-) / **Leukorrhoe** b. (-) : [mezeg.] amzeriñ gwenn ls.

Leukozyt g. (-en,-en) : [bev.] leukokit str., leukokiten b., kellig wenn b. ; *die Leukozyten betreffend*, leukokitel.

Leukozyteninfiltration b. (-,-en) : [mezeg.] ensilad leukokit g.

Leumund g. (-s,-e) : brud vat g./b., anv-mat g., anv kaer g.

Leumundszeuge g. (-n,-n) : test buhezegezh vat g.

Leumundszeugnis n. (-ses,-se) : testeni buhezegezh vat g.

Leuten ls. : P. tudoù ls., tudigoù ls.

Leute ls. : 1. tud ls., tudennoù ls., tudoù ls., boudoù ls., pobl b. [gant talvoudegezh ur ger lies] ; *unter die Leute kommen*, a) [den] diskouez e fri, mont da welet an dud, mont da-douez an dud, ober kavandenn ouzh an dud (gant an dud, d'an dud) ; b) [tra, brud, keloù] bezañ brudet, bezañ lakaet da redek, dont da-douez an dud ; *rechtschaffene Leute*, tud a-feson (a-zoare, onest) ls., tud tre ls., tud kenañ ls. ; *manche Leute*, ur frapad tud g., ur rumm g., ur rummad tud g., serten tud, darn, un darn dud, lod, tud, hiniennnoù, unanoù, unanoù bennak, ur re bennak, reoù, tudennoù, tud 'zo, ur guchenn, greunigoù a dud, meur a hini, meur a unan, meur a re, lies hini, lies a hini ; *manche Leute denken, dass ...*, bez' ez eus tud a soñj e ..., bez' ez eus anezho hag a soñj e ... ; *die Leute auf dem Land*, an dud diwar ar maez ls., ar vaezidi ls., ar blouezidi ls., ar bloueziz ls., ar bobl a-ziwar ar maez b. ; *kleine Leute, einfache Leute*, tud voutin ls., tud ordinal ls., tud eus an ordinaloù ls., tud eus ar werin ls., tud a lec'h izel ls., tud eus ar gumun ls., tud vunut ls., tud dister ls., tud dister o doare ls., tud izelek ls., tudigoù ls., munudigoù ls., gwerin b., keizhigoù ls., astud ls., ar re o deus bihan ls., ar bobl vunut b. ; *die gewöhnlichen Leute*, an ordinaloù ls. ; *brave Leute*, tud keizh ls., tud vat ls. ; *die jungen Leute*, ar re yaouank ls., an dud yaouank ls., ar yaouankiz b., ar yaouankizoù ls. ; *die alten Leute*, ar re gozh ls., an dud kozh ls., an dud deuet war an oad ls., an dud erru war an oad ls., an dud erru oadet ls., an dud oadet ls. ; *zwei alte Leute, zwei ältere Leute*, daouig kozh ls. ; *je mehr Leute, desto besser die Stimmung*, an dud, seul vui a vez anezho, seul vui a joa a vez diouto - forzh tud, forzh plijadur - pa vez ar muiañ tud, e vez ar brasañ plijadur - muiañ keuneud, brasañ tantad - seul vui, seul well - seul vuioch, seul welloc'h ; *er ist armer Leute Kind*, ur mab a diegezh paour eo, savet (ganet) eo bet a lec'h izel, ur paotr dister e ouenn eo, dont a ra eus un tiegezh ezhommek ; *junge Leute*, krennarded ls., krenndud ls., tud yaouank ls., yaouankiz b., yaouankizoù ls., traoù yaouank ls. ; *die Arbeitslosigkeit ist eine schwere Geißel für die jungen Leute*, ur c'hontamm eo an dilabour evit ar yaouankiz ; *Land und Leute kennenlernen*, dizoleiñ an dud hag o bro ; *wir sind fortan geschiedene Leute*, n'hon eus netra ken d'ober an eil gant egile, n'eus ket ken a draoù boutin etrezomp, fontet eo an traoù etrezomp, torret eo ar votez etrezomp, echu eo tout etrezomp, n'em eus afer ebet mui outañ, ned eo ken un estren evidon bremañ ; *mit den Leuten umzugehen wissen*, gouzout anezhi, gouzout mat diouzh an dud, gouzout mat an tu war an dud, gouzout mat penaos ober ouzh an dud, gouzout dre beseurt tu mont d'an dud ; *die Leute standen auf der Brücke*, ar bobl a oa en o sav war ar pont, an dud a oa en o sav war ar pont ; *es sind Leute eingetroffen*, erru ez eus tud, degouezhet ez eus tud, en em gavet ez eus tud ; *es treffen immer noch Leute ein*, an dud a bad da zont ; *Leute waren da, Leute sind gekommen*, tud 'z eus bet, tud 'zo bet ; *es sind viele Leute da*, emaint e-

leizh, kalz tud 'z eus, kalz tud 'zo ; *wenn all die Leute, die eine Einladung bekommen haben, wirklich erscheinen, ist alles in Ordnung*, mar deu ar pezh 'zo lavaret dezho dont e vo mat ; *nur wenige Leute waren gekommen*, ne oa ket deuet pikol tud eno, ne oa deuet nemet ur rouedennig tud eno ; *es waren nicht gerade sehr viele Leute da*, ne oa nemeur a dud aze, ne oa ket kalz bras a dud eno, ne oa ket bernioù tud eno, ne oa ket pikol tud eno ; *unsere Leute*, hor mevelien ls., hon tud ls., hor c'hoskor g., hor c'hoskoriad g., hor sujidi ls., hon dalc'hidi ls. ; *seine Leute sammeln*, bodañ e dud ; *es war schon Nacht, als meine Leute eintrafen*, va zud e oa noz pa zegouezhont ; *man muss wohl die Leute so nehmen, wie sie sind*, ret-mat eo ober gant an dud evel m'emaint, gouzañv an dud hag an amzer a zo daou dra ret da ober ; *alle Leute*, ar bed-holl g., an holl, an holl dud, holl an dud, razh, razh an dud, rac'h an dud, kement den a zo, tout an dud, an dud tout ; *die meisten Leute*, an darn vrasañ (an darn vuiañ, ar pep brasañ, ar braz, ar brasniver, al lodenn vrasañ, al lod muiañ, ar c'hroz, ar fonn, ar fonn vuiañ, ar fonn muiañ, ar c'halz muiañ, an hanter brasañ, ar peurvrasañ, ar peurvuiañ) eus an dud ; *eine gewisse Anzahl von Leuten*, un niver a dud g., hiniennnoù ls. ; *eine Menge Leute*, un tamm brav a dud, ur bern tud g., bernioù tud ls., ur yoc'h tud b., yoc'hoù tud ls., ur mor (ur bobl, ur c'halz, un hemolc'h, un taol bras, un taolad bras, ul leizh, un niver, un niver bras, un tolpad bras) a dud, forzh tud, forzhig tud, un toullad mat a dud, un hedad tud, bochadoù tud, e-leizh a dud, tud e-leizh, ur maread tud, maread a dud, tud maread, un engroez tud, nag a dud, hag a dud, hag a hini, nag a hini, a bet hini, tud a vagad, un tolpad tud, un dud, stank an dud, ur bed a dud, ur spont a dud, karg vras a bobl, ur voad tud b., ur c'hardennad tud ; *wie geht's, Leute (Leuten)* ? penaos emañ kont, tudoù ? penaos emañ kont, kompagnunezh ? ; *hör mir zu, ihr Leute !* klevit ganin, va zud vat ! selaouit ganin, tudoù kaezh ! selaouit-me, tudoù !

2. [kr-] *Kleider machen Leute*, ar plu a ra an evn hag an dilhad a ra Mab-den ; *hinter dem Berg wohnen auch Leute*, un doue e pep iliz ha pep hini a ra e c'hiz (Gregor) - kant bro kant giz, kant parrez kant iliz, kant plac'h kant hiviz, kant horolaj kant eur - kant sant, kant santimant - seul benn, seul veno - pep hini en deus e benn pa rank en dougen - pep bro he deus he giz ha pep plac'h he hiviz - ken alies gwrac'h, ken alies a geusteur - pep hini e vlaz : logod d'ar c'hazh, eskern d'ar chas - d'ar sparfell ul laouenan, d'ar bleiz un dañvad pe un oan, d'ar c'hazh ul logodenn, hag a re a zebr a vez laouen - da bep labous e gan.

leutescheu ag. : ... en devez erez ouzh an dud (Gregor), lent dirak an diavaezidi, ... a glask an distro, lentik, aonik, abaf, gouez, amgevredigezhel ; *er ist leutescheu*, ne c'houzañv den war e dro, an distro a glask bepred, ul leue hanter dizonet a zo anezhañ, ren a ra ur vuhez digevannez ; *leutescheues Kind*, gouezard g., bugel ambazh g.

Leuteschinder g. (-s,-) : korvoer g., suner g., mac'homer g., gwasker g., bleiz g.

Leutnant g. (-s,-s/-e) : 1. [lu] isletanant g. ; 2. [merdead.] *Leutnant zur See*, arouezur g., letanant g., ofiser eus ar c'hentañ rez er morlu b.

Leutnantsrang g. (-s) : [istor] letanañs b.

Leutpriester g. (-s,-) : [relij., dispredet] beleg parrez g.

leutselig ag. : lavariant, kaozeüs, farlaot, hegarat, hegar, darempredus, kevredus, sichant, amc'hraus, ouesk, tro aes ennañ, tro vat ennañ, aes ober outañ.

Leutseligkeit b. (-) : lavariantiz b., hegarated b., oueskted b., oueskter g.

Leuzismus g. (-) : [loen., mezeg.] leukistegezh b. ; *von Leuzismus betroffen*, leukistek.

Leuzit g. (-s,-e) : [maen.] leukit g. [*liester leukitoù*].

Levade b. (-,-n) : [kezeg] chiboud g. ; *eine Levade vollführen*, ober chiboud ; *Levade und Pesade*, chiboud ha chiboudig.

Levante b. (-) : 1. sav-heol g., reter g. ; 2. *die Levante*, ar Sav-Heol g. [*reter ar Mor Kreizdouar*].

Levantiner g. (-s,-) : savheoliad g. [*liester savheoliz*].

levantinisch ag. : eus ar Sav-Heol g., eus reter ar Mor Kreizdouar.

Level g./n. (-s,-s/-) : live g.

Leviathan g. (-) [mojenn, relij.] : *der Leviathan*, an diaoul gwidilus g.

Levirat n. (-s) / **Leviratsehe** b. (-) : leviriezh b.

Levit g. (-en,-en) : 1. levit g. [*liester levited*] ; 2. [dre astenn.] den-a-iliz g. ; 3. [dre skeud.] P. *jemandem die Leviten lesen*, ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., plantañ kentel gant u.b., ober skol d'u.b., adsterniañ u.b., ober kelenn d'u.b., kenteliañ u.b., kenteliañ u.b. hir, sarmonal u.b., savantenniñ u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., chabistrañ u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat war boutonioù u.b., en em arastiañ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lavaret ar seizh seurt ruz d'u.b., lavaret ar seizh mil d'u.b., lavaret e sant Nikodem d'u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., gourdrouz u.b., reiñ ur c'houez d'u.b., kiviañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor).

Levitation b. (-,-en) : dibrad g.

levitieren V.k.e. (hat levitiert) : dibradañ.

V.gw. (ist levitiert) : dibradañ.

Levkoie b. (-,-n) / **Levkoje** b. (-,-n) : [louza.] jenoflez str.

Lewat g. (-s) : [louza.] kolzac'h g., kolza g.

Lex b. (-, Leges) : *die Lex*, al lezenn b. ; [istor] *die Lex Salica*, al lezennou salian ls., al lezennaoueg salian b.

Lexem n. (-s,-e) : [yezh.] leksem g., geriad g.

Lexik b. (-) : geriaoueg b.

lexikalisch ag. : [yezh.] ... gerioù, geriadell, geriadurel ; *lexikalische Klasse*, rummad digor g. ; *lexikalisches Feld*, gerva g., sterva g. ; *lexikalische Einheit*, unvez c'heriadurel b. ; *autonome lexikalische Einheit*, unvez geriadurel diged b. ; *lexikalisches Monem*, geriad g.

lexikalisieren V.k.e. (hat lexikalisiert) : [yezh.] geriennañ.

Lexikalisierung b. (-,-en) : [yezh.] geriennañ g.

Lexikograf g. (-en,-en) / **Lexikograph** g. (-en,-en) : geriadurour g.

Lexikografie b. (-) / **Lexikographie** b. (-) : geriadurouriezh b.

Lexikografin b. (-,-nen) / **Lexikographin** b. (-,-nen) : geriadurourez b.

lexikografisch ag. / **lexikographisch** ag. : geriadurel ; *lexikografische Arbeit leisten*, geriaoua, geriaouiñ.

Lexikologe g. (-n,-n) : geriaour g., geriadoniour g.

Lexikologie b. (-) : geriaouriezh b., geriadoniezh b.

Lexikologin b. (-,-nen) : geriaourez b., geriadoniourez b.

Lexikon g. (-s, Lexika / Lexiken) : geriadur g. ; [dre skeud.] *ein wandelndes Lexikon*, ur ouiziegezh vras a zen b., ur puñs a ouiziegezh g.

Lezithin n. (-s,-e) : [kimiezh] lekitin g.

Liaison b. (-,-s) : 1. [amouroeziñ] pleust g., darempred g., kehent g. ; 2. [dre astenn.] kendarempred g., stok g., kavandenn b., hentadur g., hentadurezh b., kehent g., kehenterezh g. ; 3. [fonetik] juntadur g., juntad g. ; 3. [kegin.] fetizenn b., fetisenn b.

Liane b. (-,-n) : [louza.] troierezh b., troellblantenn b., liammenn b.

Lias g./b. (-) : [douarouriezh] liaz g.

liassisch ag. : [douarouriezh] liazek.

Libanon g. (-s) : *Libanon* (-s), *der Libanon* (-/-s), Liban b., Bro-Liban b.

Libation b. (-,-en) : [Henamzer] aberzh diedoù evit habaskaat an doueed g., braouedkinnig g., evadkinnig g., lid-skuilhadur g., skuilhadenn b.

Libell n. (-s,-e) : libell b., flemmskrid g., tamallskrid g.

Libelle b. (-,-n) : 1. [loen., spesad] marc'h-aer g., nadoz-aer b., mamm an diaoul b. ; *die Flügel der Libelle sind fein geädert*, an nadozioù-aer eo ritennet kaer o eskell ; 2. [loen., urzhad] odonat g. [*liester odonated*] ; 3. [tekn.] *Röhrenlibelle*, live g., live dre glogorenn g., live dre zour g. live-mañsoner g.

liberal ag. : 1. ledan e spered, frontal, frank e vennozhioù, haelsperedek, damantus ; *liberal denken*, bezañ ledan e spered, bezañ frontal, bezañ farlaot, bezañ frank e vennozhioù, bezañ digor e spered, bezañ haelsperedek, na vezañ strizh e revr, bezañ dizalc'h diouzh ar rakvarnioù start ; 2. brokus, lark, largetezus, frontal ; 3. [polit.] a) frankizour ; *liberale Bewegung*, emsav frankizour g., luskad frankizour g. ; *liberale Politik*, politikerezh frankizour g. ; *liberale Theorie*, damkaniezh frankizour b. ; *liberale Doktrin*, kelennadurezh frankizour b. ; *das liberale System*, ar reizhiad frankizour b. ; b) frankizek ; *liberale Wirtschaft*, armerzh frankizek g. ; c) frankizel ; *liberale Wirtschaftslenkung*, sturierezh frankizel an armerzh g.

Liberal(e)r ag.k. g./b. : frankizour g., frankizourez b.

liberalisieren V.k.e. (hat liberalisiert) : frankizekaat, distankañ war, frankaat ; *den Welthandel liberalisieren*, frankizekaat an eskemmoù kenwerzhel er bed a-bezh, frankizañ an eskemmoù kenwerzhel er bed a-bezh, frankizekaat ar c'henwerzh bed.

Liberalisierung b. (-,-en) : frankizekadur g. ; *Liberalisierung des Welthandels*, frankizekadur ar c'henwerzh bed g.

Liberalismus g. (-) : 1. frankizouriezh b. ; *ökonomischer Liberalismus*, frankizouriezh armerzhel b. ; *politischer Liberalismus*, frankizouriezh politikel b. ; 2. frankizegezh b., liberalegezh b.

Liberalist g. (-en,-en) : frankizour g.

Liberalität b. (-) : frankizegezh b., liberalegezh b., digoradur spered g., haelder a spered g., doujañs b., damant g.

liberieren V.k.e. (hat liberiert) : [arc'hant., Bro-Suis] *eine Aktie liberieren*, peurdalañ ur gevran, peurbaeañ ur gevran, talañ gwerzh klok ur gevran.

Libero g. (-s,-s) : [sport] libero g., mestr-difenner g., penndifenner g.

libertär ag. : [polit.] frankizelour, liberter, libertaer.

Libertarismus g. (-) : [polit.] frankizelouriezh b. ; *Anhänger des Libertarismus*, frankizelour g., liberter g., libertaer g.

Libertin g. (-s,-s) : 1. frankveizour g., spered diliamm g., spered disuj g., spered diskredik g. ; 2. libertin g., libertinour g., den disolit g.

libidinös ag. : [bred.] libidinell ; *libidinöser Trieb*, luzad libidinell g.

Libido b. (-) : 1. friantiz b., libido b., hoal revel g., c'hoant revel g., c'hoant paotr g., c'hoant plac'h g., c'hoant fouzhañ g., doug d'ar merc'hed g., doug d'ar baotred g., orged g., tan an orged g., P. c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., c'hwiti, goudig, c'hoant friko fourch g. ; *ich habe keine Libido mehr, meine Libido ist weg*, ar friantiz a zo aet diouzhin ; 2. [bred.] *narzisstische Libido*, libido narkisek b. ; *sublimierte Libido*, libido dreisttreuzfurmet b. ; *objektale Libido*, libido ervoudel b., libido ergerc'hennel b. ; *Plastizität der Libido*, liñvegezh al libido b.

Libidostrom g. (-s,-ströme) : [bred.] redenn al libido b.

Libidoverlust g. (-es) : steuziadur ar c'hoant revel g.

Libration b. (-,-en) : [stered.] trankelladur g., trankellat g.

Librettist g. (-en,-en) : saver pozioù c'hoarigan g., levrigour g.

Librettistin b. (-,-nen) : saverez pozioù c'hoarigan b., levrigourez b.

Libretto n. (-s, Libretti/-s) : levrig pozioù c'hoarigan g.

Libyen n. (-s) : Libia b.

Libyer g. (-s,-) : Libian g. [liester Libaned].

libysch ag. : ... Libia, libian.

Lic. : [Bro-Suis] [berradur evit **Lizenziat**] aotreeg g.

Licence b. (-) : [französischer akademischer Grad nach mindestens dreijährigem Studium] aotreegezh b. ; *Licence der Geisteswissenschaften*, aotreegezh war al lizhiri b. ; *Hochschulabsolvent, der die Licence besitzt*, aotreeg g. [liester aotreerien] ; *mit Licence*, aotreek, aotreet ; *sie hat eine Licence*, honnezh a zo aotregezh ; *sie haben eine Licence in Jura*, ar re-se a zo aotreerien war ar Gwir.

Lices ls. : [place des Lices in Rennes] Lez-Roazhon b.

Lichen g. (-s) : [mezeg.] liken g.

lichenoid ag. : [mezeg., bev.] likenek.

Licht n. (-s,-er) : 1. sklêrijenn b., sklêrijennadur g., gouloù g., goulouenn b., luminez g., sklaered b., sklaerder g., sklaerderenn b., sklaer g., tan g. ; *die Blätter der Pflanzen kehren sich stets dem Licht zu*, delioù ar plant a dro atav ouzh ar sklêrijenn ; *das natürliche Licht des lichten Tages*, ar gouloù naturel g. ; *helles Licht, grelles Licht*, sklêrijenn drellus b., luc'h g., lugern g., gouloù kriz g., gouloù lemm g. ; *trübes Licht*, amc'houlou g. ; *schwaches, spärliches Licht*, skleur g., skleurenn b., banne gouloù g., banne sklêrijenn g., banne deiz g., lomm sklêrijenn g., gouloù bleiz g., tamm gouloù pikous g., tamm gouloù dister g., gouloù blin g., lutig g., damskleur g. ; *schlechtes Licht, Zwielflicht*, treuzc'houlou g. ; *weiches Licht, mildes Licht, sanftes Licht, dezentes Licht*, gouloù dous g. ; *gedämpftes Licht*, brizhc'houlou g. ; *dem Licht ausgesetzt*, ar ardizh ar gouloù ; *bei Kerzenlicht schreiben*, skrivañ ouzh gouloù ur gantol-goar ; *Licht machen, das Licht andrehen*, enaouiñ (lakaat, elumiñ) ar gouloù, elumiñ ; *das Licht löschen (ausdrehen, ausmachen)*, lazhañ (mouchañ, mougañ, steuziañ, steuziñ) ar gouloù ; *machen Sie bitte die Lichter aus, bevor Sie das Haus verlassen*, diwallit da lezel gouloù war ho lerc'h ! ; *das Licht anbekommen, das Licht ankriegen*, dont a-benn da elumiñ ar gouloù ; *du stehst mir im Licht*, em gouloù emaut ; *vor dem Altar brennt immerwährend ein kleines Licht*, ur vouchenn a vez atav war elum dirak an aoter ; *in den Häusern brannte noch Licht*, an tiez a oa c'hoazh gouloù war elum enno ; *das Licht ist an*, war enaou (war elum) emañ ar gouloù, bev eo ar gouloù, enaouet eo ar gouloù, elum eo ar gouloù ; *das Licht ist aus*, marv eo ar gouloù, marvet eo ar gouloù ; *Licht aus !* lazhit ar gouloù ! ; *Licht scheint unter der Tür durch*, gouloù a sil dre zindan an nor ; *etwas ans Licht halten*, lakaat udb etre an-unan hag ar sklêrijenn (hag an deiz), lakaat udb er gouloù, lakaat udb dindan c'houlou, sellet ouzh udb ouzh sklêrijenn ur goulouer (ouzh sklêrijenn an deiz, ouzh ar gouloù) ; *ans Licht treten*, en em ziskouez splann, mont er

goulou, dont e goulou, en em lakaat en heol, dont war wel ; *die Sonne spendet Licht und Wärme*, an heol a skuilh e sklaerder hag e c'hor ; *mehr Sonnenlicht in ein Zimmer hereinlassen*, divouchañ ur gambr ; *ohne Licht und Feuer*, hep na gouloù na tan ; *Fische mit Licht anlocken*, gouloueta ; [bev.] *Licht meidend*, ... en deus ezez ouzh ar sklêrijenn, ... a glask an deñvalijenn, luc'hdec'hat, ... a dec'h rak ar sklêrijenn, ... a dec'h rak an deiz.

2. [fizik] luc'h g., luc'had g. ; *flach einfallendes Licht*, luc'h spinus g., luc'h a-rez g. ; *polychromatisches Licht, Weißlicht, weißes Licht*, luc'h gwenn g., gouloù gwenn g. ; *weißes Licht in seine Spektralfarben zerlegen, das Licht in seine spektralen Anteile zerlegen*, ec'haozañ ar gouloù gwenn ; *Licht zerlegen*, gwaskarat al luc'h ; *Schwarzlicht, ultraviolettes Licht*, luc'h du g., gouloù du g. ; *Aberration des Lichts*, gouskoevad steredoniel g., aberradenn steredoniel b. ; *gerichtetes Licht*, luc'h hanroudek g. ; *Fortpflanzung des Lichts, Ausbreitung des Lichts*, treled al luc'h g. ; *das Licht breitet sich in Form von Wellen aus*, dre wagennoù e treled al luc'h ; [optik] *Lehre vom Licht*, luc'honiezh b.

3. [dre skeud.] *Licht am Ende des Tunnels sehen*, tostaat ouzh e gazez, kavout beg ar skeul, bezañ pell ganti, bezañ erru pell ganti ; *etwas ans Licht bringen*, reiñ avel d'udb, diskuliañ udb, lakaat udb war zizolo, reiñ an dizolo war udb, diguzhat udb, diguzhañ udb, disklozañ udb, disklêriañ udb, lakaat udb er gouloù, tennañ udb eus an amc'houlou ; *in etwas (ak.) Licht bringen*, splannaat udb, anataat udb, teuler sklêrijenn war udb, teuler sklêridigezh war udb, reiñ sklêrijenn war udb, sklaeraat udb ; *alles in rosigem Lichte sehen*, gwelet tu mat an traoù nemetken, kemer an traoù dre ar penn mat nemetken, chom seder forzh petra a c'hoarvezfe, bezañ ur gwellweler eus an-unan, bezañ techet da welet an tu brav eus an traoù nemetken ; *etwas ins rechte (im rechten) Licht stellen*, skignañ sklêrijenn ar wirionez war udb ; *etwas in ein vorteilhaftes Licht rücken*, diskouez tu mat udb, lakaat tu mat udb anat war wel, lakaat splann tu mat udb e gwel, reiñ lufr d'udb, reiñ tro d'udb, reiñ sked d'udb, lakaat udb da lugerniñ, brudañ udb ; *sich in günstigem Licht zeigen*, en em ziskouez en e wellañ, en em ziskouez en e stad wellañ, diskouez e du mat nemetken, ober e baotr brav ; *'Gwalarn' rückte die bretonische Literatur in ein neues Licht*, 'Gwalarn' warf ein neues Licht auf die bretonische Literatur, 'Gwalarn' a lakeas un arvez nevez war dremm lennegezh Breizh ; *etwas in einem anderen Licht sehen*, gwelet udb un ur c'hiz all ; *etwas in einem neuen Licht sehen*, gwelet udb un ur c'hiz nevez ; *in diesem Licht*, er c'heñver-se, er feur-se, d'ar feur-se, ouzh ar feur-se ; *ans Licht kommen*, bezañ diskuliet, dont da vezañ brudet, dont da vezañ anavezet e-touez an dud ; *die Wahrheit kommt nach und nach ans Licht*, krog eo ar wirionez da skediñ, krog eo ar wirionez da splannaat ; *die Wahrheit ans Licht bringen*, lakaat ar wirionez da skediñ, lakaat ar wirionez da splannañ ; *gegen das Licht*, a-enep ar gouloù, a-enep sklêrijenn an deiz ; *das Licht der Welt erblicken*, lakaat e fri war an douar, dont war an douar, dont er bed ; P. *jemanden hinter Licht führen*, tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., lakaat da grazañ, kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, siliou, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., pentañ lern d'u.b., finesiñ ouzh u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, bilhiñ, gludañ, bouc'hiñ, punañ, tizhout, flemmañ, toazañ, bratellat, stranañ, stranigañ, skobardiñ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout,

gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., bountañ ar c'henn en u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini 'zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b. ; *sich hinter Licht führen lassen*, plomañ kelien (kañvaled, poulc'henoù, silioù), lonkañ kelien, lonkañ poulc'had, lonkañ poulc'henoù, lonkañ lostoù leue ; *ich lasse mich nicht so einfach hinter Licht führen*, me ne vez ket tennet c'hwibez din ! n'on ket paotr da lonkañ silioù ! n'on ket paotr da lonkañ kelien ! n'eo ket dall va saout ! n'eo ket pemoc'h va leue ! n'eo ket tanav va lér ! n'on ket den da blomañ kelien ! n'on ket den da lonkañ kañvaled (kelien, lostoù leue, poulc'henoù, prun) ! n'on ket paotr da lonkañ (da evañ, da blomañ, da dreizhañ) kement gaou a lavarar din, me a oar pet favenn a ya d'ober nav ! ne vo ket graet trubarderezh ouzhin ! tav gant da gomzoù droc'h ! tav din gant da siklezonoù ! petra emaut o fritañ din aze ? c'hwec'h ar gaou a zo ganit ! kae da gontañ flugez da lec'h all ! ne roi ket da grediñ se din ! ; *er steht sich selbst im Lichte*, hennezh a sparl dezhañ e-unan, ober a ra noaz (gaou) outañ e-unan, lakaat a ra e zorn en e zisheol, lakaat a ra e zorn en e c'houlou, en em ziharpañ a ra, enebour eo da vab e dad ; *geht dir endlich ein Licht auf ?* ha sevel a ra sklêrijenn dit bremañ ? ha kroget out da gompren bremañ ? ha dont a rez da gompren a-benn ar fin ? ha gwelet a rez sklaeroc'h bremañ ? ha sklaeroc'h eo bremañ ? ha divogedet eo da spered bremañ ? ha dizallañ a rez ? ha digoc'hennañ a ra da zaoulagad ? ; *jemandem ein Licht aufstecken*, a) P. lakaat u.b. en e renk, delc'her u.b. en e renk, ober un dres d'u.b., dihopañ u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en erv, lakaat u.b. en e blas, kenteliañ u.b., plantañ kentel gant u.b., ober skol d'u.b., ober kelenn d'u.b., lakaat u.b. brav en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., krennañ e douchenn d'u.b., c'hwec'h e fri d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaiou d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., c'hoari buhez war u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., ober ur vuhez d'u.b., ober ur rez d'u.b. ; b) P. lakaat spered u.b. war an tres, sklêrijennañ u.b., reiñ un tamm sklêrijenn d'u.b., degas un tamm sklêrijenn d'u.b. ; *ich muss ihm ein Licht aufstecken*, gwelloc'h eo din lakaat e spered war an tres, ret eo din reiñ un tamm sklêrijenn dezhañ, ret eo din degas un tamm sklêrijenn dezhañ ; *Licht in eine Sache bringen*, teurel sklêrijenn war udb, teurel sklêridigezh war udb, dirouestlañ ur gudenn, diluziañ ur skoulmad, dibunañ ur gudenn, sklaeraat un afer, diveskañ un afer ; *grünes Licht für etwas bekommen*, kaout an aotre da gregiñ gant udb ; *sein Licht unter den Scheffel stellen*, lakaat e letern dindan e vantell, ober e souchet, bezañ re voder (re eleveziek), kaout (lakaat, skeiñ) ludu da c'holeiñ e dan, en em c'holeiñ gant ul liñsel doull, bout kerc'h e-mesk e segal, [dre eilpenn-ster e brezhoneg] bezañ sioul evel ur sac'had minaoedoù ; *sein Licht nicht unter den Scheffel stellen*, diskouez splann e varregezhioù hep mezh ebet.

4. [relij.] *das Ewige Licht*, ar gouloù peurbadus g. ; *das Licht des Gaubens*, sklêrijenn ar feiz b. ; *das Licht des Gaubens erstrahlt in neuem Glanz*, ar feiz a zo bet lakaet da c'houlaoiñ a-nevez ; *unsere liebe Frau vom Licht*, ltron-Varia ar Sklaerder b., ltron-Varia ar Sklaerd b. ; *die Kinder des Lichts*, bugale ar sklêrijenn Is. ; [Aviel] *ihr seid das Licht der Welt*, c'hwia a zo sklêrijenn ar bed ; [Bibl] *es werde Licht und es ward Licht*, ar

vezo gouloù, hag e voe gouloù ; *Gott machte zwei große Lichter, ein größeres Licht, das den Tag regiere, und ein kleineres Licht, das die Nacht regiere*, Doue a grouas div sklêrijenn gaer, unan evit sklaeraat en deiz, an eil evit goulaouiñ en noz.

5. [kr-I] *alles kommt wieder ans Licht, alles kommt endlich ans Licht*, ul lagad a zo hag a wel pep tra - pig pe vran a gan - pig pe vran a ouezo - en don eus ar puñs kuzhet, ar wirionez a vezo laosket - nend eus tra ken kuzhet ha na anavezor un deiz ; *wo Licht ist, fällt viel Schatten*, daou benn he deus pep bazh, ne vez ket savet ar c'hleuz diouzh un tu hepken, an neb a zebr stripoù a zebr kaoc'h a-wechoù, n'eus pesk ebet hep e zrein, ret eo kemer an droug gant ar mad, pep hini en deus e zroug hag e vad, dibaot hent kaer na ve meinek ha gwenodenn na ve dreinek, e-touez ar muiañ drein ar gaerañ rozen.

6. kleuzeur b., lamp g./b., lampr g.

licht ag. : 1. sklaer ; *der lichte Tag*, an deiz en e uhelañ g., kreiz an deiz g., korf an deiz g. ; *das natürliche Licht des lichten Tages*, ar gouloù naturel g. ; *am helllichten Tag*, en deiz anat, en sklaer, e kreiz an deiz, war-greiz an deiz, war gorf an deiz, dirak an holl, a-wel d'an holl, e fas an heol hag e fas ar bed (Gregor) ; *lichte Augenblicke haben*, adkavout a-wechoù e holl anaoudegezh, adkavout e skiant-vat a-wechoù.

2. *lichtes Maß*, kavnez b. ; *ein Rohr von 30 cm lichter Weite*, un duellenn 30 cm treuz diabarzh dezhi b. ; *die lichte Höhe eines Tunnels*, treuzkiz diabarzh un hent-dindan-zouar g., uhelder diabarzh un hent-dindan-zouar g., kavnez un hent-dindan-zouar g. ; *die lichte Höhe der Brücke*, uhelder ar pont dindan al leurenn g.

3. laosk, tanav, rouez, skeltr, gloev, distank distegn, difonn ; *lichte Maschen eines Netzes*, mailhoù laosk (distegn, rouez, boull) ur roued ; *lichte Haare*, blev distank (gloev, tanav, rouez) ; *er hat lichte Haar*, hennezh a zo blevet rouez ; *lichte Stelle*, rouezenn b. ; [louza.] *lichtes Kronendach*, kerniaoueg digor b. **Lichtabweichung** b. (-) : [stered.] pellaenn b., gouskoevad steredoniel g., aberradenn steredoniel b.

Lichtanlage b. (-,-n) : [tredan] gouleier Is., aveadur goulaouiñ g.

Lichtausbreitung b. (-) : treled al luc'h g.

Lichtbad n. (-s,-bäder) : [mezeg.] soub heolguradel g. ; *Behandlung durch Lichtbäder*, heolgurañ g., helioterapiezh b.

lichtbeständig ag. : dalc'hus ouzh ar skinoù uslimestra, harzuz ouzh ar skinoù dreistmouk, padus ouzh ar skinoù dreistmouk ; *diese Farben sind lichtbeständig*, ne fat ket al livioù-se, derc'hel mat a ra al livioù-se.

Lichtbestimmer g. (-s,-) : [klev-gwel] keitaer g.

Lichtbestimmung b. (-,-en) : [klev-gwel] keita g.

Lichtbild n. (-s,-er) : 1. luc'hskeudenn identelezh b., luc'hskeudenn bivelezh b. ; 2. luc'hvann g., treyonenn b., diapozitiv g.

Lichtbildabzug g. (-s,-abzüge) / **Lichtbilddruck** g. (-s,-e) : luc'hengravatur g., luc'hvoulladur g. ; *Lichtbilddrucke anfertigen*, luc'hengravañ.

lichtbildlich ag. : dre luc'hskeudennoù, ... luc'hskeudennoù, ... luc'hskeudenniñ, luc'hskeudennel.

Lichtbildgerät n. (-s,-e) : luc'hvanner g., luc'hvannerez b., banner g.

Lichtbildvermessung b. (-,-n) : luc'hwerezhezh g.

Lichtblick g. (-s,-e) : 1. luc'had g., strinkad g. ; 2. [dre skeud.] flamm a spi g., elfenn spi b., skleurig a esperañs g. / brizhesper g. (Gregor), tamm spi dister g., tamm goanag dister g., euflenn esper b., elfenn esper b., fulenn spi b., brizhspi g., bann spi g., mogedenn a spi b., sederaenn b. ; 3. [amzer] bravadenn b.,

fraeshaenn b., kaeradenn b., sklaeraenn b., sklaeradenn b., splannadenn b., tavadenn b., spanaenn b., sederaenn b.

Lichtblitz g. (-es,-e) : strinkad gouloù g., tarzhad gouloù g., tarzhad sklêrijenn g., lugern g.

Lichtblume b. (-,-n) : [louza.] karkailh an nevezamzer str.

Lichtbogen g. (-s,-/-bögen) : [fizik] gwareg tredan b.

Lichtbogenlampe b. (-,-n) : lamp gwareg tredan g.

Lichtbogenschweißen n. (-s) : [tekn.] soudañ dre wareg g.

lichtbrechend ag. : [fizik] dioptrik, gouskogus, luc'htorrus.

Lichtbrechung b. (-) : [fizik] gouskog ar skinoù gouloù g., gouskogañ ar skinoù gouloù g., luc'htorr g.

Lichtbrechungskörper g. (-s,-) : [fizik] gouskoger g. [*liester* gouskogerioù].

Lichtbrechungslehre b. (-) : [fizik] dioptrik g.

Lichtbrechungsvermögen n. (-s) : [fizik] gouskogaduster g.

Lichtbündel n. (-s,-) : hordenn luc'h b., stuc'henn c'houlou g., bann sklêrijenn g., bann-gouloù g., skinenn sklêrijenn b., skin gouloù g., skin luc'h g., lagadenn b., saezhenn b., terenn b., gwazhenn b., sklaeriadenn b., stuc'henn b., strilh gouloù g., bazhad tan b., bazhad c'houlou b.

Lichtbüschel n. (-s,-) : 1. strobard skinoù gouloù g., stuc'henn c'houlou b., hordenn luc'h b., bann gouloù g., skinoù amheolel ls. ; 2. [heol] skeulioù an heol ls., kerdin an heol ls.

Lichtdruck g. (-s,-e) / **Lichtdruckbild** n. (-s,-er) : luc'hmoulladur g., luc'hmoulladenn b.

lichtdurchlässig ag. : treuzluc'hus, treuzluc'h, damvoull ; *lichtdurchlässig werden*, dont da vezañ treuzluc'hus, dont da vezañ damvoull, gwerelaat, gwerelañ, gwerenniñ.

Lichtdurchlässigkeit b. (-) : treuzluc'huster g., treuzluc'husted b., damvoulladed b., damvoullader g.

Lichte b. (-,-n) : [tekn.] kavnez b.

Lichteck n. (-s,-e) : [ardamezouriezh] krenngonk g.

lichtecht ag. : dalc'hus ouzh ar skinoù uslimestra, harzus ouzh ar skinoù dreistmouk, padus ouzh ar skinoù dreistmouk ; *diese Farben sind lichteht*, ne fat ket al livioù-se, derc'hel mat a ra al livioù-se.

Lichteffect g. (-s,-e) : gwered luc'hel g.

Lichteinfall g. (-s,-fälle) : luc'had g. ; *bei niedrigem Lichteinfall wird die Pupille weit gestellt*, kreskiñ a ra ar mab-lagad en deñvalijenn, pa vez bihan al luc'had e kresk mab al lagad.

lichtelektrisch ag. : luc'htredan, luc'htredanel, luc'htredanek ; *lichtelektrische Zelle*, kellig luc'htredanel b. ; *lichtelektrischer Effekt*, gwered luc'htredanek g., efed luc'htredanek g.

lichtemittierend ag. : [fizik] luc'hec'hodus.

lichtempfindlich ag. : luc'hwiridik, luc'hgizidik, kizidik ouzh ar gouloù, kizidik ouzh an heol ; *lichtempfindlicher Film*, koc'henn luc'hgizidik b. ; *lichtempfindlich machen*, luc'hwiridikaat, luc'hgizidikaat.

Lichtempfindlichkeit b. (-) : luc'hwiridigezh b., luc'hgizidigezh b. ; *Lichtempfindlichkeit eines Films*, luc'hgizidigezh ur goc'henn b. ; *geringe Lichtempfindlichkeit*, iskizidigezh b. ; *hohe Lichtempfindlichkeit*, uskizidigezh b.

lichten V.k.e. (hat gelichtet) : 1. rouesaat, tanavaat, distankaat, distankañ, gloevaat, distrujañ, fraostaat ; *einen Wald lichten*, ober un tamm distankañ (un tamm tanavaat, un tamm rouesaat, un tamm distrujerezh) d'ur goadeg ; *der Krieg hat die Reihen meiner Schulkameraden gelichtet*, rouesaat eo niver va c'hamaladed skol gant ar brezel ; 2. [merdead.] *den Anker lichten*, sevel an eor, sevel ar bigell, dizeoriañ, digrapañ an eor ; 3. goulouañ (en tu gouzañv hepken e brezhoneg), sklêrijennañ, flammañ, spisaat, spisañ, splannaat, splannañ, teuler sklêrijenn war, ober ur sklêrijenn en-dro da ; *die Sonne lichtet das Dunkel*, argaset e vez an deñvalijenn gant gouloù an heol.

V.em. : **sich lichten** (hat sich (ak.) gelichtet) : 1. rouesaat, tanavaat, gloevaat, distankaat ; *sein Haar hat sich (ak.) stark gelichtet*, gloevaet eo e vlev, deuet eo tanav e vlev, divleviñ en deus graet, rouesaat eo e vlev ; *die Bankreihen lichten sich*, divankañ a ra an dud ; *die Menschenmenge lichtet sich*, difoulañ a ra, dichalañ a ra an engroez ; 2. sklaeraat, sklaeriañ, kaeraat, toullwennañ, sevel, digoumoulañ, spanaenniñ, naetaat, bravaat, divoriñ, sederaat, splannaat, dizoleiñ, fraeshaat, spisaat, divorennañ, spisaat, skarzhañ ; *der Himmel lichtet sich*, sklaeraat a ra an oabl, skarzhañ a ra an amzer, toulwennañ a ra, toullwennañ a ra an amzer, P. stagañ a ra an amzer da zibluskenniñ ; *der Himmel hat sich gelichtet*, bravaat eo an amzer, splannaat eo an amzer, sederaat eo an amzer, savet eo an amzer, digostet eo an amzer, karzhet eo an oabl.

Lichten n. (-s) : tanavaat g., rouesaat g., distrujerezh g., distankaat g., rouesaenn b., digoadenn b.

Lichterbaum g. (-s,-bäume) : gwez Nedeleg str., gwezen Nedeleg b.

Lichterfest n. (-es,-e) : [relij.] gouel ar Gouleier g., gouel an Dedi g., gouel dedi an Templ g., Hanouka g.

Lichterglanz g. (-es) : sked ar gouleier g., luc'h ar gouleier g., luc'had ar gouleier g., lugern ar gouleier g.

Lichterkerze b. (-,-n) : 1. garlantez tredan str. ; 2. [manifestadeg] chadennad c'houlou b.

lichterloh ag. : flamm, flammus, flammichus, flammichus ; *lichterloh brennen*, strinkañ (teuler) flammoù uhel, flammañ uhel, flammañ ; *es brennt lichterloh*, an tan a daol flammoù, dihoubañ a ra ar flammoù.

Lichtermacher g. (-s,-) : goulouier g.

Lichtermeer n. (-s,-e) : mor a c'houlouier g., mor a sklêrijenn g.

Lichterscheinung b. (-,-en) : ebrenn b., gwabriol g., stered-dared b.

Lichterzieher g. (-s,-) : goulouier g.

Lichtfarbendruck g. (-s) : luc'hengravatur g., heolengravatur g.

Lichtfarbmeter n. (-s,-) : [kimiezh] livventer g. [*liester* livventerioù].

Lichtfeld n. (-s,-er) : [fizik] luc'hvaezh g.

Lichtfilter g. (-s,-) : sil luc'hskeudenniñ g., skramm liv g.

Lichtfischerei b. (-) : goulouata g. ; *Lichtfischerei treiben*, goulouata.

Lichtfleck g. (-s,-e) : pok luc'h g.

Lichtfuchs g. (-es,-fuchse) : [loen., kezeg] baian sklaer g.

Lichtgaden g. (-s,-) : [tisav.] klouedenn b.

Lichtgeschwindigkeit b. (-) : tizh al luc'h g., herr al luc'h g. ; *endliche Lichtgeschwindigkeit*, tizh bevennek al luc'h g.

Lichtgestalt b. (-,-en) : 1. korf gouloù g. ; 2. [dre skeud.] dreistijin a zen g., spered dreist-dispar a zen g., ijin dreist-dispar a zen g., den a zrestijin g., den dreistbarrek g., den dreist g., den ijinus-dreist g., mailh g., c'hwil g., dañvad g., houad g., maout a zen g., hinkin g., ki g., kole g., tad den g., mestr d'ober g., mestr meur g., tarin g., tarinez b.

Lichtgießform b. (-,-en) : [tekn.] ambouler goulouennoù g. [*liester* amboulerioù goulouennoù].

lichtgrau ag. : grizwenn.

Lichtgriffel g. (-s,-) : luc'hpluenn b., luc'hlenner g., luc'hfonn b.

Lichtheilverfahren n. (-s) : [mezeg.] heolgurañ g., helioterapiezh b.

lichthell ag. : skedus, luc'hus, lugernus, lufr, lufrus, flamm, kann, lemm.

Lichthof g. (-s,-höfe) : 1. [tisav.] porzh diabarzh gwerennet g. ; 2. [luc'hskeudennou] rodenn c'houlou b., amloù g.

Lichtthupe b. (-,-n) : [kirri-tan] gouloù-galv g. ; *Blinkzeichen mit der Lichtthupe*, goulouadenn b., gwignadenn b. ; *die*

Lichthupe betätigenn, die Lichthupe benutzen, mit der Lichthupe blinken, gwignal d'u.b. gant gouleier e garr-tan, distagañ gwignadennoù, ober goulouadennoù (gwignadennoù) gant gouleier e garr-tan.

Lichtjahr n. (-s,-e) : bloaziad luc'h g., luc'hvloaz g.

Lichtkegel g. (-s,-) : tulbenn sklêrijenn b., stuc'henn c'houlou b., bazhad tan b., bann sklêrijenn g., hordenn luc'h b., bann-goulou g., skinenn sklêrijenn b., skin goulou g., skin luc'h g., lagadenn b., saezhenn b., terenn b., gwazhenn b., sklaeriadenn b., stuc'henn b., strilh goulou g., bazhad c'houlou b.

Lichtkraft b. (-,-kräfte) : **1.** [fizik] luc'huster g., kreñvder goulou g., goulouüster g., goulouüsted b. ; **2.** skedusted b., skeduster g., lINTR g., lugern g.

Lichtlehre b. (-) : [fizik] luc'honiezh b.

Lichtlein n. (-s,-) : goulouig g., skleur g., skleuren b., banne goulou g., banne sklêrijenn g., banne deiz g., lomm sklêrijenn g., goulou bleiz g., goulou pikous g., damskleur g., lutig g.

lichtleitend ag. : [fizik] luc'hredanreüs.

Lichtleiter g. (-s,-) : [fizik] sturier luc'h g. [*liester* sturieroù luc'h].

Lichtleitfähigkeit b. (-) : [fizik] luc'hredanreüsted b.

Lichtleitfaser b. (-,-n) : luc'hedañv g., gwienn optikel b.

Lichtleitung b. (-,-en) : linenn dredan b.

Lichtloch n. (-s,-löcher) : [tisav.] tarzhell b., genoù g.

lichtlos ag. : dic'houlou, teñval, morfont.

Lichtmangel g. (-s) : diouer a sklêrijenn g., dic'houlou g.

Lichtmarke b. (-,-n) : spot g., merk luc'hus g.

Lichtmaschine b. (-,-n) : [tekn.] dinamo b., ganer tredan g.

Lichtmaß n. (-es,-e) : [tekn.] kavnez b.

Lichtmast g. (-s,-en/-e) : post-goulou g., kleuzeureg b.

Lichtmess b. (-) / **Lichtmesse** b. (-) : *Mariä Lichtmess*, Gouel Maria-ar-Goulou g., gouel ar Chandelour g., gouel ar Goulou g., gouel Itron-Varia-ar-Goulou g., gouel-Maria-C'hwevrer g.

Lichtmesser g. (-s,-) : [fizik] fotometr g., luc'hventer g., lukimetr g.

Lichtmessung b. (-,-en) : [fizik] fotometriezh b., luc'hventerezh g., luc'hventerañ g.

Lichtmotte b. (-,-n) : [loen.] falenn b. [*liester* falenned].

Lichtnelke b. (-,-n) : [louza.] *rote Lichtnelke*, yarig-lart b., bleuñv-kilhog str., bokedoù laou ls. ; *breitblättrige Lichtnelke*, *weiße Lichtnelke*, sae-ar-Werc'hez b., bleuñv-kilhog gwenn str., bokedoù-an-teureg ls.

Lichtnuss b. (-,-nüsse) : [louza.] bankoul str., kraoñ-bankoul str.

Lichtnussbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-bankoul str.

Lichtpause b. (-,-n) : eilluc'hengravatur g., fotokalkadenn b.

Lichtpaspapier n. (-s) : paper fotokalk g.

Lichtphobie b. (-) : luc'hargas g.

Lichtpunkt g. (-s,-e) : spot g., poent luc'hus g.

Lichtputzschere b. (-,-n) : divoucher-goulou g., troc'her-goulou g., mouchetez b.

Lichtquant g. (-s,-en) : [fizik] foton str., rannig elfennel ar goulou b.

Lichtquelle b. (-,-n) : [fizik] mammenn luc'h b.

Lichtrampe b. (-,-n) : [c'hoariva] rezad luc'herioù b., gouleier war ribl (war bord) al leuren ls.

Lichttraumprofil n. (-s,-e) : [treuzdougen] gobari ar skoilhoù g. ; *aus dem Lichttraumprofil*, er-maez eus gobari ar skoilhoù.

Lichtreflex g. (-es,-e) : dassked g., skleur g., distaol g. ; *die schillernden Lichtreflexe*, *die schimmernden Lichtreflexe*, ar skediñ-diskediñ g.

Lichtreklame b. (-,-n) : bruderezh goulouek g., luc'hvruderezh g.

Lichtsatz g. (-es,-sätze) : [moull.] luc'hlizherennañ g., luc'hlizherennadur g.

Lichtschacht g. (-s,-schächte) : **1.** [tisav.] porzh diabarzh g. ; **2.** [mengleuz.] poull goulou g., poull sklêrijennañ g.

Lichtschalter g. (-s,-) : [tredan] spanaer g., trec'haoler g., afell b., bouton tredan g., nozeleenn dredan b., enaouer g. [*liester* enaouerioù].

Lichtschein g. (-s,-e) : skleur g., skleuren b., bann sklêrijenn g., strilh goulou g.

Lichtschere b. (-,-n) : divoucher-goulou g., troc'her-goulou g., mouchetez b.

Lichtschau b. (-) : luc'hargas g.

lichtschau ag. : **1.** ... en deus erez ouzh ar sklêrijenn, ... a glask an deñvalijenn, luc'hdec'hat, ... a dec'h rak ar sklêrijenn, ... a dec'h rak an deiz ; **2.** [dre skeud.] born, flodek, treut, toc'hor ; *lichtscheues Gesindel*, gwall laboused ls., poñsined ls., ibilien fall ls., laboused toc'hor ls., gwallibilien ls., ibilien dreut ls., akarioded ls.

Lichtschimmer g. (-s) : [amzer] bravadenn b., fraeshaenn b., kaeradenn b., sklaeraenn b., sklaeradenn b., splannadenn b., tavadenn b., spanaenn b., sederaenn b.

Lichtschirm g. (-s,-e) : skramm g., tog-kleuzeur g.

Lichtschranke b. (-,-n) : luc'hstankell b., stankell luc'helektronek b.

Lichtschutzfaktor g. (-s,-en) : [dienn heol] feuriader gwarez g.

Lichtschwingung b. (-,-en) : froum luc'h g.

Lichtseite b. (-,-n) : **1.** tu dindan c'houlou g., tu er goulou g. ; **2.** [dre skeud.] tu kaer g.

Lichtsensation b. (-,-en) : [mezeg.] eraezadenn weledel b.

Lichtsensibilität b. (-) : [mezeg.] eraeziñ gweledel g.

Lichtsensorm g. (-s,-en) : [tekn.] teutaer luc'hel g. [*liester* teutaerioù luc'hel].

Lichtsignal n. (-s,-e) : sinal goulouek g., arhent goulouek g.

Lichtspektrum n. (-s,-spekren/-spektra) : [fizik] skalfad gweladus g., luc'hrrannad b., luc'hrrannadur g.

lichtspendend ag. : gwelevus, treluc'hus, luc'hus.

Lichtspiel¹ n. (-s,-e) : aozad goulouañ g., gwered luc'hel g.

Lichtspiel² n. (-s,-e) / **Lichtspielhaus** n. (-es,-häuser) / **Lichtspieltheater** n. (-s,-) : fiñvskeudenndi g., sal sine b., sal sinema b.

lichtstark ag. : **1.** [luc'hskeudenn.] ... digoradur bras ; **2.** [sklêrijenn] kreñv, skedus-kenañ, luc'hus-kenañ, lugernus-kenañ.

Lichtstärke b. (-) : **1.** [fizik] luc'huster g., kreñvder goulou g., goulouüster g., goulouüsted b. ; **2.** skedusted b., skeduster g., lINTR g., lugern g.

Lichtstärkemesser g. (-s,-) : [fizik] fotometr g., luc'hventer g.

Lichtstärkemessung b. (-,-en) : [fizik] fotometriezh b., luc'hventerezh g.

Lichtstift g. (-s,-e) : [stlenn.] luc'hlenner g., luc'hfonn b.

Lichtstrahl g. (-s,-en) : goulouenn b., bann sklêrijenn g., bann-goulou g., skinenn sklêrijenn b., skin goulou g., skin luc'h g., lagadenn b., saezhenn b., terenn b., gwazhenn b., sklaeriadenn b., stuc'henn b., strilh goulou g., stuc'henn c'houlou b., bazhad tan b., bazhad c'houlou b. ; *den Lichtstrahl auf etwas (ak.) richten*, skeiñ ar bann-goulou war udb, eeunañ ar bann-goulou etrezek udb ; *ein dünner Lichtstrahl*, ur banne goulou g. ; [fizik] *die Lichtstrahlen brechen*, gouskogañ al luc'h g., luc'hterriñ ar skinoù ; *gebrochener Lichtstrahl*, skin luc'h gouskoget g., skin luc'htoret g. ; *die Lichtstrahlen diffraktieren*, amskogañ ar skinoù luc'h ; *die Lichtstrahlen beugen*, gwariañ ar skinoù luc'h ; *Refraktion der Lichtstrahlen*, *Brechung der Lichtstrahlen*, gouskog ar skinoù luc'h g., luc'htorr g.

Lichtstrahlenmesser g. (-s,-) : aktinometr g.

Lichtstrahlenmessung g. (-) : aktinometriezh b.

Lichtstreifen g. (-s,-) : goulouenn b., bann sklêrijenn g., bann-goulou g., skinenn sklêrijenn b., skin goulou g., skin luc'h g., lagadenn b., saezhenn b., terenn b., gwazhenn b., sklaeriadenn b., stuc'henn b., strilh goulou g., stuc'henn c'houlou b., bazhad tan b., bazhad c'houlou b. ; *ein schmaler Lichtstreifen*, ur banne goulou g.

Lichtstrom g. (-s,-ströme) : [fizik] luc'hgas g.

Lichtstromdichte b. (-) : [fizik] goulouder g., barr goulouñ g., luc'hread g.

Lichtstumpf g. (-s,-stümpfe) : tamm goulouenn g., tamm penn-goulou g.

Lichttaster g. (-s,-) : [tekn.] teutaer luc'hel g. [*liester* teutaerioù luc'hel].

Lichtteilchen n. (-s,-) : foton str., rannig elfennel ar goulou b.

Lichttegraphie b. (-) : pellskriverezh optikel g.

Lichttherapie b. (-) : [mezeg.] heolgorañ g., helioterapiezh b.

Licht-Ton-Inszenierung b. (-,-en) : abadenn tan-ha-kurun b., abadenn son ha goulou b.

Lichtträger g. (-s,-) : korf treluc'hus g., korf treluc'hek g.

lichtundurchlässig ag. : divoull, didreuzluc'hus, demer ouzh ar goulou, didreuzus d'ar goulou.

Lichtundurchlässigkeit b. (-) : divoullder b., divoullded b., didreuzluc'huster g., demerez ouzh ar goulou g.

Lichtung b. (-,-en) : frankizenn b., digoadenn b., rouezenn b., treuskoad g., frankiz b. ; *in einer Lichtung*, war ar rouez, en ur frankizenn.

Lichtverhältnisse ls. : skedusted b., skeduster g., sklêrijennerezh g., goulouadur g., lintr g., lugern g.

lichtvoll ag. : leun a sklêrijenn, skedus-kenañ, luc'hus-kenañ, lugernus-kenañ.

Lichtweg g. (-s,-e) : [fizik] treu al luc'h g.

Lichtweihe b. (-) : [relij.] Gouel Maria ar Goulou g., gouel ar Chandelour g.

Lichtweite b. (-,-n) : [tekn.] kavnez b., diametr diabarzh g., treuzkiz diabarzh g., treuz g.

Lichtwelle b. (-,-n) : gwagenn luc'h b. ; *Lichtwellen ableiten*, *Lichtwellen umleiten*, gougammañ gwagennoù luc'h.

Lichtwellenleiter g. (-s,-) : luc'hedañv g., gwienn optikel b.

Lichtwerbung b. (-,-en) : bruderezh goulouek g., luc'hvuderezh g.

Lid n. (-s,-er) : 1. [korf.] malvenn b., kroc'hen-lagad g. ; *die Lider wurden ihr schwer*, edo ar c'houk o trec'hiñ warni, edo o reiñ bornig, dallet e oa gant ar c'hoant kousket, marv e oa he daoulagad gant ar c'hoant kousket, bec'hiet e oa he daoulagad gant ar morgousk, klozañ a rae he daoulagad gant ar morgousk, edo he frenester o vont da glozañ, mont a rae gant ar c'houk ; [loen.] *mit Lidern bestückte Augen*, daoulagad malvennek ls. ; 2. golo g., goulc'her g.

Lidar n. (-s) / **Lidar-System** n. (-s,-e) : [tekn.] lidar g. [*liester* lidarou].

Lideinstülpung b. (-,-en) : [mezeg.] entropion g.

Liderung b. (-,-en) : junt-stankañ g.

Lidgerüst n. (-e)s,-e) : [korf.] tars ar valvenn g.

Lidschatten g. (-s,-) : [gwezelad] fard malvennoù g.

Lidschattenstift g. (-s,-e) : [gwezelad] eye-liner g., kreion malvennoù g., kreion g.

Lidschlag g. (-s,-schläge) : serr-lagad g., gwilc'hadenn b.

Lidspalte b. (-,-n) : [korf.] faout ar malvennoù g.

Lidstift g. (-s,-e) : [gwezelad] eye-liner g., kreion malvennoù g., kreion g.

Lidstrich g. (-s,-e) : tresad kreion malvennoù g.

Lidwinkel g. (-s,-) : freilh ar malvennoù g.

lieb ag./Adv. : 1. ker, kare, kaezh, karedik, koant ; *mein lieber Freund*, va mignon ker g., va mignon kaezh g., va c'haezh g.,

va den koant g., paotr kaezh ! ; *liebe Freundin ! meine Liebe !* va c'homer ! plac'h kaezh ! ; *mein lieber Bruder*, va breur kaezh g., va breur a garantez g. ; *liebe Mutter*, va mamm garet b., va mamm gaezh b., va mamm ger b. ; *liebe Zuhörer*, selaouerien ger ls. ; *eine liebe Erinnerung*, un efvoren stag ouzh ar galon b. ; [relij.] *Unsere Liebe Frau*, Hon Intron, an Intron Varia ; *der liebe Gott*, an Aotrou Doue madelezh g., an Aotrou Doue a zo mat g., an Aotrou Doue a bep madelezh (a vadelezh) g. (Gregor) ; *du lieber Gott, du lieber Himmel, du liebe Zeit !* mardouen ! mardiac'h ! mardoust ! mardoustac'h ! mardoustik ! Doue ! va Doue ! va Doue benniget ! va Doue benniget, pebez torad filiped ! va Doue benniget, ar vadeziant a-raok an eured ! Gwerchez Vari ! Gwerchez santel ! che va Doue ! Jezuz, va Doue ! va Doue ivez 'ta ! feiz d'an Doue ! Salver Doue ! Salver benniget ! Jezuz 'ta va Doue ! traoù Doue ! gwa Doue ! ; P. *den lieben langen Tag*, e-pad Doue an deiz, etre daou benn an deiz, etre daou benn an devezh, an deiz Doue, eus an eil sklêrijenn d'eben, eus an eil heol d'egile, etre an div sklêrijenn, a-hed an deiz, hed an deiz, dre hed an deiz.

2. nes d'ar galon ; *mein Liebster*, va c'haredig g., va dousig g., va muiañ-karet g., va amourouz g. ; *seine Liebste*, e vestrez b., e garedig b., e zous b., e zousig b., e zousig-koant b., e garantez b., e vuiañ-karet b. ; *habt einander lieb*, en em garit an eil egile ; *er hat sie lieb*, kare a ra anezhi, joa en deus outi, stag eo e galon outi, he c'haret a ra, magañ a ra karantez eviti, tomm eo outi ; *ich habe dich lieb von Kopf bis Fuß*, me da gar eus da benn betek da c'har ; *jemanden lieb gewinnen*, en em dommañ ouzh u.b., tommañ ouzh u.b., tommañ gant u.b. ; *ich habe ihn lieb gewonnen*, gounezet en deus perzh em c'harantez, deuet on da vagañ mignoniezh outañ, diwanet eo em c'halon mignoniezh outañ, douget on mui-ouzh-mui dezhañ, en em dommet on outañ, en em staget on outañ ; *wenn dir das Leben lieb ist*, m'e c'h eus damant da'z puhez, ma'z eo nes da groc'hen dit.

3. plijus, bourrus ; *mein liebster Aufenthalt*, va chomadenn blijadurusañ b. ; *es wäre mir lieb, wenn ...*, plijet (laouen) e vefen ma ... ; *wenn es Ihnen lieb ist*, m'ho peus bolontez d'en ober, mard eo da ganeoc'h, mard eo da evidoc'h, mard eo mat deoc'h, mar kavit mat, mar ne ra ket diaez deoc'h .

4. jentil, fur, sentus, sichant, bourrus, plijus, plijadurus, c'hwek, hegarat, hegar, karadek, karantezus, amc'hraus, sev, dizrouk, doñv, kuñv, klouar, reizh, [yezh ar vugale] koko, menon ; *liebe Menschen*, tud amc'hraus ls., tud sichant ls. ; *seid lieb, Kinder !* bezit fur, bugale ! ; *er ist lieb und nett zu uns*, hennezh a zo evel an Aotrou Doue ganeomp, [yezh ar vugale] menon ha koko eo deomp ; *seid immer freundlich, lieb und nett, Kinder !* faotñ a ra bezañ koko bepred ! ; *bei jemandem lieb Kind sein wollen*, klask gounit u.b. / klask gounit kalon (karantez, grasoù-mat, grad-vat) u.b. / klask kaout antre e grasoù-mat u.b. (Gregor).

5. hegarat ; *das ist sehr lieb von Ihnen*, kaer bras eo eus ho perzh ; *seien Sie so lieb, mir zu helfen ! seien Sie so lieb und helfen mir !* bezit ar vadelezh da'm sikour !

6. [ger pouezañ] *ich hatte mit dem Kind wohl meine liebe Not* (*Goethe*), charre a-walc'h a gemeren (tregas a-walc'h am beze) gant ar bugel-se, nag a bredadoù anken am boa bet gant ar bugel-se, kavet em boa da gochañ gant ar bugel-se, ar bugel-se em boa bet da badout gantañ, braoz am beze gant ar bugel-se, luziasennoù am beze gant ar bugel-se, ar bugel-se ne oa ken nemet rouestl anezhañ, krog am beze gant ar bugel-se, krog a-walc'h am beze gant ar bugel-se, gwall grog am beze gant ar bugel-se, kavet em boa krog gant ar bugel-se, kavet em boa krog a-walc'h gant ar bugel-se, kavet em boa gwall grog gant ar bugel-se ; *den ganzen lieben langen Tag*, a-hed

an deiz, a-hed-pad an deiz, hed an deiz, dre hed an deiz, hed-da-hed d'an deiz, hed-ha-hed d'an deiz, a-bad an deiz, a-dro an deiz, e-doug an deiz, etre daou benn an deiz, etre daou benn an devezh, a-zoug an deiz, eus an eil sklêrijenn d'eben, eus an eil heol d'egile, etre an div sklêrijenn, eus gouloù-deiz betek serr-noz, adal gouloù-deiz betek serr-noz, eus sav-heol da guzh-heol, e-pad an deiz gouloù, a-dreuz an devezh, e-pad Doue an deiz, e-pad an deiz-Doue, an deiz-Doue, an deiz-Doue-pad, an devezh penn-da-benn, deiz-pad, an devezh-pad, eus an eil penn d'an deiz d'egile, eus ar mintin betek an noz, abaoe ar mintin betek an noz, a vintin betek an noz, stok an deiz, a-zevezh, e-tro-pad an deiz, an deiz-pad-astenn, dre gavastenn an deiz, abred ha diwezhat.

Adv. : **lieber** : gwell, kent, gwelloc'h, kentoc'h, muioc'h ; *lieber haben, lieber tun*, karet gwell, kavout gwelloc'h, plijout muioc'h d'an-unan, c'hoarzhin muioc'h ouzh an-unan, bezañ gwell gant an-unan, bezañ gwelloc'h gant an-unan ; *ich trinke gern Orangensaft, lieber Tee, am liebsten Kaffee*, chug orañjez a blij din, te a blij din muioc'h c'hoazh met n'eus netra a gement a blij din evel ur banne rouzig - chug orañjez a blij din, te a blij din muioc'h c'hoazh met n'eus netra a gement a blij keit din evel ur banne rouzig ; *ich trinke lieber Tee als Kaffee*, gwelloc'h eo ganin ur banne te eget ur banne kafe, kavout a ran gwelloc'h pakañ ur banne te eget ur banne kafe, gwelloc'h e kavan staot saoz eget pipi du ; *ich würde lieber zu Ihnen gehen als zu ihm*, a frankoc'h youl ez afen d'ho ti eget d'e hini, gwelloc'h e vefe ganin mont d'ho ti eget d'e hini ; *nichts wäre mir lieber, nichts, was ich lieber täte*, ne c'houlennan ket a well ; *er hätte lieber nie geboren werden sollen*, gwell e ve bet dezhañ na vezañ biskoazh ganet ; *du hättest das lieber nicht machen sollen*, ne zlejes ket bezañ graet se, gwelloc'h e vije bet dit chom hep en ober, gwell e vije bet dit chom hep en ober, furoc'h e vije bet chom hep en ober, fall ac'h eus graet ober an dra-se, ne oa ket a boan dit ober an dra-se, gwashoc'h eget paouez az poa graet, ken dit bezañ chomet hep ober an dra-se ; *ich wüsste nichts, was ich lieber täte / ich wüsste nicht, was ich lieber täte, mir ist nichts lieber als das*, ne c'houlennan ket gwell, ne c'houlennan ket a-well ; *sie hätten ihn doch lieber mitnehmen sollen*, gwelloc'h e vije bet deoc'h bezañ e gaset ganeoc'h ; *das Eichkätzchen, oder das Eichhörnchen, wenn es Ihnen lieber ist, gehört zu den Nagetieren*, ar gwiñver, pe ar c'hazh-koad, mard eo gwell ganeoc'h (mar kavit gwell, evel ma lavarer ivez, evel ma vez lavaret ivez), a zo ur bronneg krigner ; *jemanden lieber haben*, kavout gwelloc'h u.b., karout muioc'h u.b., plijout u.b. muioc'h d'an-unan, reiñ ar c'hentañ renk d'u.b. dreist unan all / ober mui a istim eus unan eget eus unan all / istim muioc'h an eil eget egile (Gregor) ; *etwas lieber haben*, bezañ udb gwelloc'h d'an-unan, bezañ udb gwell gant an-unan, bezañ gwell gant an-unan ober udb, kavout gwell udb, kavout gwell ober udb ; *lieber Frieden als Krieg*, gwell peoc'h eget brezel ; *tu es lieber nicht*, ne zlefes ket ober an dra-se, gwell eo dit chom hep ober an dra-se ; *ich habe Berlin lieber als London*, kavout a ran Berlin gwell eget Londrez, gwell eo Berlin ganin eget Londrez ; *ich schweige lieber*, kavout a ran gwell tevel eget komz ; *du hättest das lieber nicht sagen sollen*, gwelloc'h e vije bet dit chom hep bezañ lavaret an dra-se, fall ac'h eus graet lavaret an dra-se, gwell e vije bet dit chom hep bezañ lavaret an dra-se, gwashoc'h eget paouez az poa lavaret, ne oa ket a boan lavaret kement-se dirak an dud, ken dit bezañ chomet hep lavaret an dra-se ; *das hättest du mir lieber sagen sollen*, 'karfe dit bout lavaret din, ken dit bezañ lavaret an dra-se din ; *Sie sollten lieber schweigen*, tavit evit ar gwellañ, gwell e vefe deoc'h tevel, gwelloc'h e vefe deoc'h tevel, interest ho peus da

devel, un dra vat e vefe deoc'h tevel, bez' e tlefec'h tevel ; *du solltest lieber verschwinden*, gwell e vefe dit mont kuit ; *du solltest lieber eine Verschnaufpause einlegen*, ne vefe ket fall dit diskuizhañ un tammig, gwell e vefe dit diskuizhañ un tammig, ne vefe ket drouk dit diskuizhañ un tammig ; *wir sollten doch jetzt lieber zu ihnen, wenn wir nicht wollen, dass sie die Geduld verlieren und weggehen*, deomp d'o c'havout bremañ betek-gouzout na c'hortozfent ket pelloc'h ; *lass das lieber sein !* chom (ro, gra) peoc'h ! gwell eo dit paouez ! paouez 'ta ! lez da strak (da storlok, da fourgas) ! tav da glakenn ! serr da c'henoù din gant ar gaoz-se ! ; *mir ist es lieber*, gwell eo ganin ; *lass lieber die Finger davon !* diwall d'en em luziañ gant traoù n'ac'h eus ket karg anezho ! lez ar re all da ziluziañ o gwriad ! chom war da dreuzoù ! chom hep lakaat da fri en dra-se ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! n'a ket da emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'eo ket da batatez ! pep hini e vutun ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! mir a lakaat da fri en afer-se ! ; *ihr solltet lieber aufhören !* gwell eo deoc'h paouez ! ; *du solltest lieber hierher kommen !* gwell e vije dit dont amañ ! ; *wir gehen lieber zu Fuß*, ken emsav eo mont war droad, kenkoulz eo deomp mont war droad ; *dein Bruder sollte lieber aufbrechen*, koulz eo da'z preur mont en hent bremañ, kenkoulz eo da'z preur mont kuit diouzhtu ; *lieber ein bisschen als nichts*, nebeud a ra vad, nebeudig a ra vad, gwelloc'h fav eget netra ; *wir wollen lieber nicht hingehen*, reishañ 'zo eo chom hep mont di, gwelloc'h eo chom hep mont di, furoc'h eo chom hep mont di, kuitañ (gwellañ, reishañ, furañ) tra hon eus d'ober eo chom hep mont di, kuitañ hon eus d'ober eo chom hep mont di, kuitañ mad hon eus d'ober eo chom hep mont di, ne vefe ket a boan deomp mont di, n'eo ket arabat chom hep mont di ; *lieber den Tod als eine solche Schande !* kentoc'h ar marv eget ar vezh, gwell eo din (ganin) mervel eget na 'z eo gouzañv un dismegañs a seurt-se, koulz e vefe ganin mervel eget na vefe gouzañv un dismegañs a seurt-se, kenkoulz eo din mervel evel gouzañv un dismegañs a seurt-se, kentoc'h mervel eget gouzañv un dismegañs a seurt-se (Gregor) ; *ich bleibe lieber zu Hause*, gwelloc'h ganin chom er gêr, gwelloc'h eo ganin chom er gêr ; *lieber sterben*, koulz e vefe bezañ marv, koulz e vefe ganin mervel, gwell eo ganin mervel ; *ich sollte doch lieber mitgehen*, koulz eo din mont ganeoc'h, kenkoulz eo din mont ganeoc'h ; *es wäre mir lieber, wenn er stürbe*, gwell e karfen e varvfe ; *er hätte sich lieber in ein Mauseloch verkrochen*, karout en dije graet diskenn war-eeun-tenn e kalon an douar, karout en dije graet koñfontañ en douar.

am liebsten : ar muiañ, ar muiañ-holl ; *jemanden am liebsten haben*, reiñ ar c'hentañ renk d'u.b. dreist ar re all (Gregor), plijout u.b. ar muiañ d'an-unan, karout u.b. dreist ar re all ; *was ich am liebsten mag*, ar pezh a garan ar muiañ-holl ; *es am liebsten haben*, plijout udb d'an-unan dreist pep tra, na plijout netra d'an-unan evel udb ; *was hätten Sie am liebsten ?* petra eo ar gwellañ ganeoc'h da gaout ? ; *er wäre am liebsten in den Erdboden versunken*, karout en dije graet diskenn war-eeun-tenn e kalon an douar, karout en dije graet koñfontañ en douar ; *wir wollen am liebsten nicht hingehen*, gwelloc'h (reishañ 'zo, furoc'h) eo chom hep mont di, kuitañ (gwellañ, reishañ, furañ) tra hon eus d'ober eo chom hep mont di, kuitañ hon eus d'ober eo chom hep mont di, kuitañ mad hon eus d'ober eo chom hep mont di, ne vefe ket a-boan deomp mont di, n'eo ket arabat chom hep mont di ; *ich trinke am liebsten Kaffee*, n'eus netra a gement a blij din evel ur banne rouzig, n'eus netra a gement

a blij keit din evel ur banne rouzig ; *ich esse am liebsten Austern*, n'eus netra a gement a c'hoarzh ouzhin evel an istr, pitouilh on war an istr, latous on gant an istr, her on war an istr, ruz on war an istr, taer on war an istr, ur gwall zebrier istr a zo ac'hanon, sot on gant istr, me a zo ur gwall baotr war an istr, kreñv on war an istr, pa vez tu din e skoan war an istr.

Lieb n. (-s) : [barzh.] karedig b., kariadez b., karantez b., oriadez b., mestrez b., dous b., dousig b., amourouzeu b., muiañ-karet g.

Liebäugelei b. (-) : selladennoù ls., luchadennoù ls., gwilc'hadennoù ls., luc'hadennoù ls., selloù sant Langis ls., flourad selloù g., lagad dous g., lagad flour g., lagad mignon g., selloù doñv ls., selloù flour ls., lagadigoù ls., selloù millour ls., gwilc'hadennoù millour ls., selladoù tener ls.

Liebäugelein n. (-s) : [louza.] 1. kaol-garv str., bourachez str. ; 2. teod-ejen-bras g.

liebäugeln V.gw. (hat geliebäugelt) : *mit etwas liebäugeln*, steredenniñ ouzh udb, sellet a-gorn ha gant c'hoant bras ouzh udb, luchañ ouzh udb, lugerniñ ouzh udb., bezañ e anal war udb, bezañ e galon war udb, glaourenniñ war-lerc'h udb, c'hoantaat kenañ udb, sellet gant avi ouzh udb. ; *mit einer Erbschaft liebäugeln*, gortoz an askorn ; *mit jemandem liebäugeln*, ober lagad flour (lagad mignon) d'u.b., ober lagad(ig) d'u.b., ober al lagad dous d'u.b., ober lagad vihan d'u.b., ober selladoù tener d'u.b., luc'hañ ouzh u.b., lugerniñ ouzh u.b., ober lagadig ouzh u.b., ober selloù doñv ouzh u.b., ober selloù millour ouzh u.b., teuler gwilc'hadennoù millour d'u.b., ober lagadigoù ouzh u.b., sellet a-druez ouzh u.b., ober selloù sant Langis d'u.b. (Gregor).

liebbehalten V.k.e. (behält lieb / behielt lieb / hat liebbehalten) : *jemanden liebbehalten*, chom douget d'u.b., mirout un eñvorig evit u.b., mirout u.b. en e galon.

Liebchen n. (-s,-) : 1. karedig g., kariad g., karantez g., oriad g., amourouz g., muiañ-karet g. ; 2. karedig b., kariadez b., karantez b., oriadez b., mestrez b., dous b., dousig b., amourouzeu b., muiañ-karet g., turzhunell b.

Liebe b. (-) : 1. karantez b., teneridigezh b., amouroused b., hast g., joa b. ; *große Liebe*, karantez vras b. ; *leidenschaftliche Liebe*, *heiße Liebe*, karantez virvidik (dreispenn, dreist ar barr, foll, diroll, dall, flamm, entanet) b., amouroused eus ar re greñvañ b., karantez vervidant b., karantez dreistmuzul b., karantez dreistmoder b., froudad karantez g., kilhori g. ; *leidenschaftliche Liebe zum Vaterland*, brogarantez virvidik (entanet, flamm) b. ; *Liebe auf den ersten Blick*, taol-kurun ar garantez g., karantez d'ar selladenn gentañ b., karantez diwar ar c'hentañ gwel b. ; *Liebe unter Brüdern*, karantez a vreur b., karantez etre breudeur b. ; *durch die Liebe vereint*, *in Liebe vereint*, unanet gant ar garantez, chadenet an eil ouzh egile dre liammoù ar garantez, staget an eil ouzh egile gant ereoù ar garantez ; *Liebe ist süß wie Honig*, c'hwiek eo ar garantez e-giz ar mel ; *jemandem seine Liebe gestehen*, disklêriañ e garantez ; *vor Liebe für jemanden brennen*, kaout ur garantez virvidik ouzh u.b., birviñ gant ar garantez ouzh u.b., frailhañ a garantez ouzh u.b., teuziñ dre ar garantez ouzh u.b., karet u.b. dibropoz, karet u.b. dreispenn, bezañ u.b. don en e santimant, magañ ur gwir garantez evit u.b. en e galon, souriñ da garout u.b. ; *für jemanden Liebe empfinden*, kaout karantez ouzh u.b. ; *ich empfinde für sie eine echte Liebe*, honnezh a garan parfet ; *die Liebe zu ihm lässt ihre Augen leuchten*, en he daoulagad e lugern he c'harantez evitañ ; *sein Herz fließt von Liebe über*, displegañ a ra a-leizh e garantez divent, eus leunder e galon e tered warnomp e garantez hep muzul ; *wer kennt das Ausmaß Ihrer Liebe zu den Menschen ?* piv a anavez ar braster, an donder hag al leched eus ho karantez

evit an dud ? ; *vor Liebe vergehen*, frailhañ a garantez, teuziñ dre ar garantez, karet u.b. dibropoz, mervel gant c'hoant plac'h ; *feurige Liebe*, karantez virvidik (foll, leskidik, dall, diroll) b., karantez vervidant b., froudad karantez g. ; *besitzergreifende Liebe*, *possessive Liebe*, karantez perc'hennus b., karantez krabanus b. ; *platonische Liebe*, karantez c'hlan b., karantez a spered b., karantez platonek b. ; *sinnliche Liebe*, karantez dre ar c'hig b., karantez ar c'hig b., karantez c'hanadel b., orged g. ; *lesbische Liebe*, karantez lesbian b. ; *aus Liebe*, dre garantez ; *aus Liebe zu ihm, ihm zu Liebe (ihm zuliebe)*, dre garantez evitañ / abalamour dezhañ / evitañ (Gregor), dre garantez outañ, dre garantez en e geñver, dre garantez d'e gehelañ, en e gerz, evit e vad ; *Liebe ist (macht) blind*, ret eo karout ar sant evit e gavout koant - pep hini 'zo sot gant e loened - pa vec'h ken du hag ar mouar, gwenn-kann oc'h d'an hini ho kar - bet du, bet gwenn, pep gavr zo sot gant he menn - bezo du, bezo gwenn, pep gavr a gar he menn - gwenn pe rous pep hini a gar e labous ; *Liebe kennt keine Grenzen*, ar garantez n'he deus na ment na bevenn, ar garantez n'he deus na kemm na ment ; *der Egoismus tötet die Liebe*, an emgarantez a laz ar garantez ; *der innere Kampf zwischen Liebe und Hass*, ar stourm e kalon Mab-den etre ar garantez hag ar gasoni g. ; *Liebe ist unermesslich*, ar garantez n'he deus na ment na bevenn, ar garantez n'he deus na kemm na ment, n'eus muzul ebet d'ar garantez ; *etwas mit dem Mantel der Liebe zudecken*, ober an tav (serriñ an daoulagad) war udb dre garantez ; *teilen kann man alles, nur die Liebe nicht*, an aour melen a vez rannet hag ar garantez ne vez ket ; *von Luft und Liebe leben*, fritañ laouenn ar garantez war pillig kras ar baourentez, fritañ paourentez e pillig ar garantez, fritañ paourentez war pillig ar garantez, fritañ mizer war pillig ar garantez, bevañ diwar an avel, bevañ gant aer an amzer, bevañ gant aer an deiz, bevañ diwar dour sklaer hag aer an amzer, bevañ diwar-goust netra, bevañ diwar bara ha dour ; *das Feuer der Liebe brannte immer stärker in ihrem Herzen*, birvidikaat a rae en he c'halon broutac'h ar garantez ; *seine Liebe zu ihr löste sich nach und nach in Luft auf*, e garantez eviti a goazhas gorrek ; *ihre Liebe zu ihm ist erkaltet*, *ihre Liebe zu ihm hat aufgehört*, kazet he deus anezhañ, paouezet eo a garet anezhañ ; 2. P. *Liebe machen*, ober gae-gae, tennañ ur gae-gae, feskenniñ, lemmañ e vinaoued, plantañ unan, c'hoari ar vaouez, c'hoari lapavan (filifala, lallig, piti, pitiklou, pitouch, chiboud, c'hwiti, komigell, pipeloch, ruilhaig), c'hoari al legon, ober ur ruilh gant u.b., mont ouzh ar bouteg, ober ar bouteg, ruilhal e gorf gant u.b., en em dourtañ, c'hoari daou, c'hoari koukoug, c'hoari toutou, ribotat, fouzhañ, bourikañ, c'hwilañ, tennañ un taolad, tennañ un taol, tennañ ur flupad, tennañ ur frap, tennañ ur frapad, chourañ, ober chiboud, fistoulat, kempenn ar jardin, skignañ polos war ar c'harotez, terriñ ur graoñenn, aozañ krampouezh, kaout e damm lipadenn, ober ur frotadenn, ober ur ruzadenn, heskennañ ; *in der Liebe noch völlig unerfahren*, gwerch'h, glan, divoulc'h, distlabez, diaoz ; *in der Liebe noch völlig unerfahrener Junge*, paotr gwerch'h g. ; *ich bin in der Liebe doch nicht völlig unerfahren*, n'emaon ket gant va c'hentañ dimeziñ ; *er ist in der Liebe noch völlig unerfahren*, emañ atav e hini glas gantañ ; 3. hegarated b., karadegzh b., karantegezh b. ; *tu mir die Liebe und versöhn dich mit ihm*, kae da welet anezhañ evit renkañ an diemglev a zo etrezoc'h hag e vi paotr mat ; 4. [relij.] *Glaube, Hoffnung und Liebe*, feiz, esperañs ha karantez ; *Gottes Liebe zu uns*, *die Liebe Gottes zu uns*, karantez Doue ouzhomp b., karantez Doue evidomp b., karantez Doue en hor c'heñver b., karantez Doue d'hor c'hehelañ b. ; *die Liebe zu Gott*, ar garantez ouzh Doue b., ar garantez evit Doue b., ar garantez e-keñver Doue b. ; 5. brasañ istim b., dedennadur g., atapi g. ;

seine Liebe zu seiner Muttersprache ist erkaltet, seine Liebe zu seiner Muttersprache hat aufgehört, en em gazet eo ouzh e yezh-vamm, en em yenet eo ouzh e yezh-vamm, yenet eo ouzh e yezh-vamm, deuet eo da vezañ yen ouzh e yezh-vamm, deuet eo da yenaat ouzh e yezh-vamm, erru eo dispieg e galon diouzh e yezh-vamm, erru eo diskrog diouzh e yezh-vamm, erru eo distag e galon diouzh e yezh-vamm, en em zistaget eo diouzh e yezh-vamm, en em ziskroget eo diouzh e yezh-vamm ; 6. [tro-lavar] *das tut der Liebe keinen Abbruch*, n'eus nemet hanterzroug, un nes-damant n'eo ken, n'eo ket marv mil den, ne'n em drubuilhit ket evit ken nebeut a dra, n'emañ ket ar mor o tont war an douar, ne denn ket da wall dra, ne ra forzh, ne vern, ne denn ket da vraz, ne laz ket, n'eus ket a ziaez, n'eus ket a forzh, n'eus forzh a se, ne ra tra, se ne ra mann ebet, n'eo ket tener, n'eo ket strikt, n'eo ket drouk, n'eus nemeur a zroug, gwelloc'h eo eget an eost da vankout, an dra-se ne ra ket ! ne rit ket kalz a forzh ! ne rit ket paot a forzh ! forzh ebet ! ne rit forzh ebet ! ne rit ket a forzh ! ne rit ket forzh ! ne rit forzh a netra ! n'eo ket kalz tra ! n'eo ket kalz a dra ! nag evit se ! n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! ; 7. [kr-l] *alte Liebe rostet nicht*, ar garantez dre ma kosha 'vel gwin mat ya gwelloc'h-gwellañ.

liebebedürftig ag. : ezhomm dezhañ bezañ karet.

Liebediener g. (-s,-) : tostennerezh g., flaner g., fistouler g., fistoul g., lubaner g., luban g., loaver g., gogez g., ki-gaol g., lesaour g., flouretour g., milizenn b., teod tanav a zen g., P. liper botoù g., lip-revr g.

Liebedienerei b. (-) : lubanerezh g., moudmouderezh g., likaouerezh g., loaverezh g., tostennerezh g., flanerezh g., fistoulerzh g., lorc'h g.

liebedienern V.gw. (hat geliebedienert) : *vor jemandem liebedienern*, flañ ouzh u.b., gouzout brav ober pleg-kein dirak u.b., plegañ e livenn-gein dirak u.b., ober kudoù (lardañ e grampouezhenn) d'u.b., sirañ e votoù d'u.b., lipat e votoù d'u.b., ober moudmouderezh d'u.b., reiñ lorc'h d'u.b., kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b., ober fistoul d'u.b., ober fistoulig d'u.b., ober e fistoulig d'u.b., ober e gazh gleb, ober e glufan, frotañ skant d'u.b. en e gein, frotañ e askell d'u.b., tostennat ouzh u.b., tostenniñ ouzh u.b., klask en em dremen ouzh u.b., klask en em dremen diouzh u.b., klask dont mat gant u.b., en em lipat ouzh u.b., meveliat, displetaat dirak u.b., fistoulat e lost dirak u.b., plegañ d'u.b. da vezañ gwelien, mont da c'houzer dindan treid u.b., bezañ gouzer dindan treid u.b., gouzout brav ober ar c'hi gaol dirak u.b., stlejañ dirak u.b., skrapañ (bezañ gwevn) dirak u.b. (Gregor), diskenn e vragoù, ober ar manegoù dirak u.b., gwiskañ e vanegoù war an tu gin evit komz ouzh u.b., gouzout brav ober chiboudig dirak u.b., lipat e revr d'u.b., lubaniñ u.b., jestrat u.b., ober e gi gaol, ober evel ar chas, kañjoliñ u.b., likaouiñ u.b., likaouiñ ouzh u.b., tratal u.b., ardaouiñ ouzh u.b., abostoliñ d'u.b.

liebeleer ag. : digar, dihegar, digarantez.

Liebelei b. (-,en) : amourousted b., karantezig b., tremenadenn b., lesaerezh g., brizhkarantez b., orged g., orgedig g., orgedoù-douigoù ls., tammig c'hoari g. ; *zwischen den beiden ist es nur Liebelei*, n'eus nemet amourousted etrezo.

lieben V.k.e. (hat geliebt) : 1. karet, karout, kaout joa ouzh, magañ karantez ouzh, kaout karantez ouzh, magañ karantez evit, dougen (u.b.), dougen karantez da, bezañ tomm ouzh, bezañ e karantez gant, kaout hast ouzh (a, eus), ober hast ouzh (a, eus) ; *ich liebe dich*, me da gar, da garout a ran, karout a ran ac'hanout, me az kar, me 'z kar, joa am eus ouzhit ; *ich liebe dich von Kopf bis Fuß*, me da gar eus da benn betek da c'har ; *die, die mich lieben*, ar re am c'har ; *jemanden lieben*, bezañ e karantez gant u.b., kaout karantez evit u.b., kaout

karantez ouzh u.b., magañ karantez evit u.b., karet u.b., kaout joa ouzh u.b., kaout hast ouzh u.b., ober hast ouzh u.b., dougen u.b. ; *ein Jüngling liebt ein Mädchen (Heine)*, ur paotr yaouank a zo e karantez gant (a vag karantez ouzh) ur plac'h yaouank ; *ich liebe meine Mutter*, joa am eus ouzh va mamm, karet a ran va mamm, stag eo va c'halon ouzh va mamm, magañ a ran karantez evit va mamm, tomm on ouzh va mamm, hast am eus ouzh va mamm, ober a ran hast eus va mamm ; *ich liebe sie alle gleich*, o c'haret a ran keit-ha-keit, o c'haret a ran kement-ha-kement ; *zärtlich lieben*, karout gant ur galon tener-glizh ; *innig lieben*, karout a-greiz-kalon, karout leizh e galon ; *er ließ ihr nicht anmerken, wie sehr er sie liebte*, ne ziskouezas dezhi merk ebet eus e garantez en hec'h andred ; *du weißt nicht, wie sehr ich dich liebe*, n'ouzev ket pegen kreñv eo ar garantez a vagan evidout ; *es ist unglaublich, wie sehr sie sich lieben*, mantrus eo pegement en em garont ; *sie liebt ihn sehr*, e garet a ra meurbet, kenañ e kar anezhañ, e garet a ra bras ; *jemanden leidenschaftlich lieben*, kaout ur garantez viridik ouzh u.b., birviñ gant ar garantez ouzh u.b., bezañ u.b. don en e santimant, souriñ da garet u.b. ; *jemanden wahnsinnig lieben*, karet u.b. dibropoz, karet u.b. dreistpenn, karet u.b. dreistmuzul, karet u.b. dreistkont, karet u.b. dreist ar barr, kaout ur joa dreistmoder ouzh u.b., bezañ sot-pitilh gant u.b., bezañ tremen sot gant u.b. ; *jemanden herzlich lieben*, karout u.b. eus kreiz e galon, karout u.b. leizh e galon, kaout ur joa dreistordinal ouzh u.b., karet kenañ u.b. ; *liebet eure Feinde*, karit hoc'h enebourien ; *die Kinder sollen ihre Eltern lieben*, ret eo d'ar vugale karet o zud ; [relij.] *du sollst deinen Nächsten lieben wie dich selbst*, ret eo karet an hentez evel an-unan, karout a ri an nesañ evelvoud da-unan ; *er lässt nicht zu, dass sie denjenigen heiratet, den sie liebt*, mirout a ra outi da zimeziñ gant an hini a gar, dinac'h a ra outi dimeziñ d'an hini a gar, ne lez ket e timezfe d'an hini a gar, ne bermet ket dezhi ma timezo d'an hini a gar ; 2. kavout mat, kavout brav, bourrañ, plijout d'an-unan ; *Kinder lieben Zuckerwerk*, madigoù (sukraj) a blij d'ar vugale, ar vugale a gav mat ar sukraj, sukraj a c'hoarzh ouzh ar vugale, ar vugale a zo ar madigoù en o blaz ; *ich liebe Schwarz*, an du a blij din dreist pep liv all, n'eus liv a blij kement din ha ma ra an du, n'eus liv a gement a blij din evel ma ra an du ; *er liebt es, Mittelpunkt zu sein*, plijadur en devez o vezañ e kreiz ar gaoz, bourrañ a ra o vezañ e kreiz ar gaoz ; 3. [rev] karanteziñ.

V.em. : **sich lieben / einander lieben** (haben sich (ak.) geliebt / haben einander geliebt) : en em garet, karet an eil egile, en em garet an eil egile, magañ karantez an eil ouzh egile, bezañ e karantez an eil gant egile, bezañ kontant an eil eus egile, kaout karantez an eil evit egile ; *wenn zwei sich lieben*, pa vez karantez etre daou zen ; *was sich liebt, das neckt sich*, ar c'hi hag ar c'hazh mignoned warc'hoazh, en doujañs emañ ar garantez.

A.gw.verb.kad. : **die Geliebte** : ar vestrez b., ar garedig b., an dous b., an dousig b., an dousig-koant b., ar garantez b., ar muiañ-karet g., an orgedenn b., an oriadez b. ; **der Geliebte** : an amourouz g., ar c'haredig g., ar muiañ-karet g., an dousig g., an oriad g., an orgeder g. ; *mein geliebter Bruder*, va breur kaezh g., va breur a garantez g.

liebend ag. : karus, karantezus ; *ein liebender Sohn*, ur mab kar d'e dud g., ur mab hag a gar e dud g., ur mab karantek en-andred e dud g. ; *Euer Euch liebender Sohn* ! ho mab hag ho kar !

-liebend ag. : tomm ouzh ... ; *freiheitsliebend*, tomm ouzh ar frankiz, naon ha sec'hed d'ar frankiz gantañ.

Liebende(r) ag.k. g./b. : amourouz g., amourouzez b., frelle g., oriad g., oriadez b., orgeder g., orgedenn b., karour g., karourez b.

liebenswert ag. / **liebenswürdig** ag. : servijus, hegarat, hegar, karadek, karantezus, karantek, amc'hraus, jentil, madelezh, ouesk, tro aes ennañ, tro vat ennañ, aes ober outañ, sichant, bourrus, plijus, plijadurus, a zegemer mat, doñv, klouar, kuñv, grasius ; *liebenswerte Menschen*, tud amc'hraus ls., tud sichant ls. ; *das ist sehr liebenswürdig von Ihnen*, kaer bras eo eus ho perzh ; *würden Sie so liebenswürdig sein, ... zu ... ?* bezit ar vadelezh, mar plij ganeoc'h, da ... - m'ho pefe ar vadelezh da ... ; *jemandem gegenüber besonders liebenswürdig sein*, ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober chalantiz d'u.b., cherisañ u.b., ober min mat ouzh u.b., ober min mat d'u.b., ober fas vat d'u.b., ober kalz a vraventez d'u.b., bezañ karadek-bras e-keñver u.b. ; *diese liebenswürdigen Worte hallten ihm in den Ohren und im Herzen wider*, e ziskouarn a voudinelle gant an traoù kaer en doa klevet ; *er war zu allen Menschen liebenswürdig*, er ging mit allen Menschen liebenswürdig um, laouen e veze ouzh an holl ; *den Liebenswürdigen spielen*, ober e glouarenn, ober e vitaouig, ober e veg mel, klouarenniñ ; *die Liebenswürdigen spielen*, ober he c'hlouarenn, ober he beg mel, ober he fladenn, klouarenniñ, c'hoari he flac'h klouar (he flac'h tanav, he zanavenn, he seurez frank peder botez dindan ar bank, he seurez peder botez, he Gwerc'hez Vari) ; *übertrieben liebenswürdig*, libistr tout, gogez, douserus, tanav, melus, luban, mitaouik, milis, chaou, klouar, mitennek, flourik ; *nicht gerade sehr liebenswürdig sein*, bezañ hegarat evel ur bod linad, bezañ ken hegarat hag ur bod linad, bezañ hegarat evel bodoù linad, bezañ rust evel ur bod-spern, bezañ grignous, bezañ hek, bezañ hek e c'henoù, bezañ gouerous, bezañ grumuzer, bezañ dic'hras, bezañ rok e zoare, bezañ rust e zoare, bezañ un den reut eus an-unan, bezañ diaes ober gant an-unan, bezañ diaes c'hoari gant an-unan, bezañ treuz, bezañ un teod lous a zen eus an-unan, bezañ ur beg vil a zen eus an-unan, bezañ diskombert, bezañ ur penn kegin eus an-unan, bezañ ginus, bezañ ginet, bezañ gouerus, bezañ kintus, bezañ kinteüs, bezañ kinte ennañ, bezañ fioun ennañ, bezañ ur razailher eus an-unan, bezañ diaes, bezañ kivioul, bezañ rekinus, bezañ rekin, bezañ gin, bezañ rebours.

Adv. : gant karadegezh, gant karantegezh, gant servijusted, gant hegerated, gant madelezh, grasius, ent-grasius.

liebenswürdigerweise Adv. : gant karadegezh, gant karantegezh, gant servijusted, gant hegerated, gant madelezh, grasius, ent-grasius.

Liebenswürdigkeit b. (-,-en) : karadegezh b., karantegezh b., karantelezh b., amc'hrausted b., servijusted b., hegarated b., madelezh b., afesoded b., oueskted b., oueskter g., braventez b., grasiusted b. ; *an Liebenswürdigkeit gewinnen*, hegaraat, oueskaat.

lieber Adv. : *sellit ouzh lieb*.

Liebes- : ... serc'honiell, ... karantezel, ... santimantel, ... a garantez, ... revel, ... amoureux, ... erotek, ... orgedus, ... a garitez, ... a drugarez, ... kalon, ... a galon.

Liebesabenteuer n. (-s,-) / **Liebesaffäre** b. (-,-n) : afer a garantez b., amourousted b., karantezig b., tremenadenn b., orged g., orgedig g., orgedoù-douigoù ls., pleustr a garantez g., darempred a garantez g., tammig c'hoari g., darempred lik g. ; *auf Liebesabenteuer ausgehen*, mont da chaseal klujiri, mont da redek ar glujar, mont da redek an douilhez, mont da glask fred, mont da glask e chañs, redek an akuilhetenn.

Liebesakt g. (-s,-e) : gread revel g., karantez dre ar c'hig b., amourousted dre ar c'hig b., parador g., kediadenn b.,

kediadenn revel b., strizhadenn b., embaradur g., embaradenn b., flemmadenn b., P. gromadenn b.

Liebesanflug g. (-s,-anflüge) : barrad karantez g., bouilhad karantez g.

Liebesangelegenheit b. (-,-en) : afer a garantez b.

Liebesanwendung b. (-,-en) : barrad karantez g., bouilhad karantez g.

Liebesapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] tomatez str.

Liebesbande ls. : chadenn ar garantez b., liammoù a garantez str., kenliammoù a garantez str., ereoù ar garantez ls.

Liebesbeweis g. (-es,-e) / **Liebesbezeugung** b. (-,-en) : merk a garantez g., testeni a garantez g. ; *Liebesbeweise von sich geben*, *Liebesbeweise liefern*, diskouez merkoù a garantez.

Liebesbeziehung b. (-,-en) : pleustr a garantez g., darempred a garantez g.

Liebesblick g. (-s,-e) : sell amoureux g., selladenn b., luchadenn b., gwilc'hadenn b., luc'hadenn b., sell sant Langis g., lagad dous g., lagad flour g., lagad mignon g., sell doñv g., lagadig g., sell milliour g., gwilc'hadenn villiour b., sellad tener g.

Liebesblume b. (-,-n) : [louza.] agapant str., lili-karantez str.

Liebeshote g. (-n,-n) : treuzkaser lizheroù karantez g.

Liebesbrief g. (-s,-e) : lizher a garantez g., lizher tener g., lizher-glizh g., lizher tener-glizh g., lizher amoureux g.

Liebesbriefchen n. (-s,-) : lizher tener g., lizher-glizh g., lizher tener-glizh g.

Liebesdichtung b. (-,-en) : barzhoniezh a garantez b., barzhoniezh erotek b.

Liebesdienst g. (-es,-e) : servijusted b., hegerated b., madelezh b., karadegezh b., karantegezh b., ober a garitez g., ober a drugarez g.

Liebeserklärung b. (-,-en) : disklêriadur a garantez g. ; *jemandem eine Liebeserklärung machen*, disklêriañ e garantez d'u.b.

Liebesgaben ls. : profoù a garitez ls.

Liebesgedicht g. (-s,-e) : barzhoneg a garantez b./g.

Liebesgefühl n. (-s,-e) : karantez b. ; *in jemandem Liebesgefühle wecken*, dougen u.b. d'ar garantez, dougen u.b. da garout, elumiñ karantez e kalon u.b., enaouiñ karantez e kalon u.b., engolver karantez e kalon u.b., entanañ kalon u.b.

Liebesgeschichte b. (-,-n) : 1. istor a garantez g. ; 2. afer a garantez b. ; *eine Liebesgeschichte spinnt sich an*, karantez a zo o tiwan etrezo, sevel a ra karantezoù etrezo.

Liebesgeständnis n. (-ses,-se) : anzavadenn garantez b., disklêriadur a garantez g.

Liebesglut b. (-) : birvidigezh ar garantez b., entan ar garantez g., berv ar garantez g., tan ar garantez g., alfo ar garantez g., fo ar garantez g., karantez vervidant b., karantez virvidik b., kalon virvidik b.

Liebesgott g. (-s) : [mojenn.] Kupidon g., Amourig g., Eros g.

Liebesgöttin b. (-) : [mojenn.] Gwener b., Afrodite b.

Liebeshandel g. (-s) : karantez dall b., amourousted b., karantezig b., tremenadenn b., lesaerezh g., brizhkarantez b., orged g., orgedig g., orgedoù-douigoù ls., tammig c'hoari g.

Liebesheirat b. (-) : dimeziñ a garantez g.

Liebeshormon n. (-s) : P. [bev.] okitokin g.

Liebeskugeln ls. : P. *die Liebeskugeln*, ar c'houilhoù ls., ar c'hellou ls., ar c'hellkazh str., ar polos str., ar prunennoù ls., an deñvioù ls., an ostilhoù ls., an istribilhoù ls.

Liebeskummer g. (-s,-) : kerseenn a garantez b., poan-galon b., poanioù kalon ls. ; *vor Liebeskummer sterben*, disec'hañ diwar e dreid gant ar boan-galon.

Liebesleben n. (-s) : buhez amoureux b.

Liebeslied n. (-s,-er) : kanaouenn a garantez b.

Liebesmahl n. (-s,-e/-mähler) : [relij.] kenbred g., agape g.

Liebesmüh b. (-) / **Liebesmühe** b. (-) : [dre skeud.] *vergebliche (verlorene) Liebesmühe*, labour wenn g., poan gollet b., un taol bazh en dour, ur bramm en dour g., un taol bouc'hal en dour (er stank) g., un tenn er c'hleuz g.; *das ist verlorene Liebesmüh*, o koll hor poan hag hon amzer emamp oc'h ober war-dro an dra-se, kenkoulz ribotat dour, kenkoulz goro un tarv, se 'zo evel skeiñ piz gant Kastell an Tarv, kenkoulz skeiñ e benn e-barzh ur c'hleuz.

Liebessnest n. (-es,-er) : neizhig amourouzien g., retred g./b., P. fouzha g.

Liebespaar n. (-s,-e) / **Liebespärchen** n. (-s,-) : *ein Liebespaar, ein Liebespärchen*, daou amourouz ls., amourouzien ls., ur c'houblad amourouzien g., daou garantezig ls., daou garedig ls., daou bichon ls.

Liebesspein b. (-) : kerseenn a garantez b., poan-galon b., poanioù kalon ls.

Liebesspfand n. (-s,-pfänder) : testeni a garantez g.

Liebesroman g. (-s,-e) : romant-karantez g.

Liebesschwur g. (-s,-schwüre) : leoù a garantez ls.

Liebessentimentalität b. (-) : serc'honi b.

Liebesspiele ls. : **1.** flouradoù ls., flouradennoù ls., karantezioù ls., flourigoù ls., flourikadennoù ls., tamm frot g., tamm frotadenn g.; *einleitende Liebenspiele*, rakc'hoari g., kentc'hoari g.; **2.** brezel al liñselioù g., P. jeu bich g., emgann etre an togn hag ar muzelleg g., abadenn ribotat b., ebatoù birvidik ls.; *sich dem Liebenspiel hingeben*, P. mont ouzh ar bouteg, ober ar bouteg, ober gae-gae, tennañ ur gae-gae, feskenniñ, lemañ e vinaoued, plantañ unan, c'hoari ar vaouez, c'hoari lapavan (filifala, lallig, piti, pitiklou, pitouch, chiboud, c'hwiti, komigell, pipeloch, ruilhag), c'hoari al legon, ober ur ruilh gant u.b., ruilh al e gorf gant u.b., en em dourtañ, c'hoari daou, c'hoari koukoug, c'hoari toutou, ribotat, fouzhañ, bourikañ, c'hwilañ, tennañ un taolad, tennañ un taol, tennañ ur flupad, tennañ ur frap, tennañ ur frapad, chourañ, ober chiboud, fistoulat, kempenn ar jardin, skignañ polos war ar c'harotez, terriñ ur graoñenn, aozañ krampouezh, kaout e damm lipadenn, ober ur frotadenn, ober ur ruzadenn, heskennañ.

Liebesszene b. (-,-n) : [film] darvoud karantez g., senenn garantez b.

Liebestat b. (-,-en) : ober a garitez g., ober a drugarez g.

Liebstaumel g. (-s) : trefu ar garantez g., trefu amorous g.

liebestoll ag. : dall, dallet gant ar garantez, o teuziñ dre ar garantez, o frailhañ a garantez.

Liebestrank g. (-s,-tränke) : c'hwistantin g., dour-c'hwistantin g.

Liebesverhältnis n. (-ses,-se) : pleustr a garantez g., darempred a garantez g., amourousted b., ereedigezh a garantez b. (Gregor), chadenn ar garantez b., liammoù a garantez str., kenliammoù a garantez str.

Liebeswerk n. (-s,-e) : ober a garitez g., ober a drugarez g.

Liebesswut b. (-) : [mezeg.] terzhienn an orged b., terzhienn orgedus b., tan an orged g.

Liebeszeichen n. (-s,-) : merk a garantez g.; *Liebeszeichen von sich geben*, diskouez merkoù a garantez, diskouez e garantez.

liebevoll ag. : karadek, karantek, karantezus, karus, tener, cherisus, flourus, cherus, chourus, hegarat, hegar; *ein liebevoller Sohn*, ur mab kar d'e dud g., ur mab hag a gar e dud g., ur mab karantek en-andred e dud g.; *liebevoller Mutter*, mamm a garantez b.; *liebevoller Abschied*, kimiad a garantez g.; *liebevoll gegenüber dem Nächsten sein*, bezañ karantezus e-keñver an nesañ.

Adv. : karantek, gant karantez, hegar; *jemanden liebevoll küssen*, pokat karantek d'u.b., pokat gant karantez d'u.b.

Liebfrauenbettstroh n. (-s) : [louza.] **1.** [*Galium verum*] luierez-velen b., luierez Arvor b.; **2.** [*Vitex agnus-castus*] pebr manac'h g.

Liebfrauenkirche b. (-) : iliz an Itron Varia b.

Liebhaber g. (-s,-) : **1.** lesaour g., amourouz g., karedig g., pried kleiz g., kamalad kleiz g., frelle g., serc'heg g., kariad g., orgeder g., floc'h g. [*liester floc'hed / flec'h*], floc'h ur plac'h yaouank g., karer g., karour g., oriad g., pleustrer g.; *sie hat einen Liebhaber*, ur c'hamalad kleiz he deus; [c'hoariva] *der jugendliche Liebhaber*, an amourouz yaouank kentañ renk g.; **2.** karour g., karer g., den troet gant udb g., paotr ar ... g.; *Liebhaber und Kenner von Medaillen*, medalennour g.

Liebhaberbühne b. (-,-n) : strollad c'hoariva nanmicherel g., strollad c'hoariva amatourien g.

Liebhaberei b. (-,-en) : boemenn b., albac'henn b.

Liebhaberin b. (-,-nen) : **1.** serc'h b., oriadez g., mestrez b., adwreg b., gwreg kleiz b., karouez b., karerez b., frav g.; **2.** karouez b., karerez b., mamm ar ... b., plac'h ar ... b.

Liebhaberpreis g. (-es,-e) : priz en tu all a-galz eus an dalvoudegezh wirion g., priz evit ar garourien g.

Liebhaberstück n. (-s,-e) : traezenn miret evit karourien a oar diouti b.

Liebhaberwert g. (-s,-e) : talvoudegezh hervez ar garourien b.

liebkosen V.k.e. (hat geliebkost) : *jemanden liebkosen*, ober kaezhigoù d'u.b., ober kaezh d'u.b., kaezhigañ u.b., kaezhañ u.b., ober chalangiz d'u.b., noilhat u.b., kaeraat ouzh u.b., cherisañ u.b., flourikañ u.b., flouretañ u.b., chourañ u.b., koulouchal u.b., flodañ u.b., ober kamambre d'u.b., ober moutig d'u.b., ober sev d'u.b., bezañ sev ouzh u.b., ober noilh d'u.b., turlutañ u.b., ober brav-brav d'u.b., ober allazigoù d'u.b., ober laziz d'u.b., ober daig d'u.b., ober karantezioù d'u.b., ober fistoulig d'u.b., dorloñ u.b., dodoennañ u.b., dorlotañ u.b., jestrail u.b., kañjoliñ u.b., ober lid d'u.b., likaouiñ u.b., likaouiñ ouzh u.b., moumounañ u.b., pariñ u.b., trutal u.b., ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober kuñv d'u.b., ober moumounoù d'u.b., ober flourigoù d'u.b., ober herlinkoù d'u.b., ober tammoù herlinkoù d'u.b., mont d'u.b. gant flouradennoù, glochat d'u.b., ober gloch d'u.b., loloñ u.b., menoniñ u.b.

liebkosend ag. : koulouch, mitaouik, cherisus, flourus, cherus, chourus, dorlotus, tener; *liebkosende Worte*, komzoù dous ls., komzoù brav ls., gerioù sev ls., komzoù flour ls., komzoù tener-glizh ls.; *sich liebkosende Worte ins Ohr flüstern*, en em vobionat.

Liebkosung b. (-,-en) : moumounerezh g., kouloucherezh g., kañjolerezh g., kamamberezh g., moumoun g., kaezhigoù ls., kaezh g., noilh g., kamambre g./b., allazigoù ls., lazigoù ls., flouradoù ls., flouradennoù ls., sev g., karantezioù ls., dorlo g., dorloadenn b., dorloñ g., dorloterezh g., flodadennoù ls., flourigoù ls., flourikadennoù ls., lallaigoù ls., trut g., trutennaj g., chalangiz b., herlinkoù ls., tammoù herlinkoù ls., tamm frot g., tamm frotadenn g., chouradenn b.

Liebkraut n. (-s) : [louza.] luierez-velen b., luierez Arvor b.

lieblich ag. : **1.** kuñv, hoalus, sichant, heneuz, plijus, jentil, hegarat, moutik, c'hwek d'ar galon, ouesk, klouar, dudius; *liebliche Gegend*, korn-bro dudius g., korn-bro c'hoarzhus g.; **2.** [evajoù] c'hwek; *lieblicher Wein*, gwin c'hwek g.

Lieblichkeit b. (-) : hegarated b., madelezh b., c'hwekded b., kuñvder g., kuñvded b., kuñvelezh b., kuñvnez b., gras-vat b.

Liebling g. (-s,-e) : **1.** karedig g., kariad g., karantez g., oriad g., amourouz g., muiañ-karet g., orgeder g.; **2.** karedig b., kariadez b., karantez b., oriadez b., mestrez b., dous b., dousig

b., dousig koant b., amourouzez b., muiañ-karet g. ; **3.** bugel millour g., mounoun g., mounounig g., bugel gwellañ-karet g., bugel muiañ karet g. ; *mein kleiner Liebling*, va c'halon b., va c'halonig b., poupig va c'halon g., va dousig b., va c'haredig g., karedig-me g., va fichonig g., va logodenn b., pokiol g., mennig g., logodennig b., va ranig b., va loenig g., loulig g., lellig g., lallaig g., loutig va c'halon g., kalonig b., menon g., mounounig g., moutig g., koulouch g., bravig e vamm g., bugelig e vamm g. ; *komm zu mir, mein kleiner Liebling* ! deus ganin, va moutig ! deus ganin, kalonig ! deus ganin, koulouchig-me ! deus ganin, karedig-me ! ; **4.** [dre skeud.] *P. Liebling der Damen*, mounoun ar merc'hed g., kolladenn ar merc'hed b. ; *der Liebling seiner Eltern*, mounounig e dud g., lellig e dud g., kolladenn b. ; *der Liebling seiner Mutter*, paotr e vamm g., koulouch e vamm g., mounoun e vammg., lellig e vamm g., ar gwellañ deuet gant e vamm g., ar gwellañ deuet d'e mamm g. ; *der Liebling ihrer Mutter*, merc'h d'he mamm b., koulouchenn he mamm b. ; *der Liebling seines Vaters*, koulouch e dad g. ; *der Liebling ihres Vaters*, merc'h he zad b., koulouchenn he zad b., muiañ karet he zad b. ; *sie war der Liebling ihres Vater*, honnezh a oa an hini gwellañ-deuet gant e zad ; *er war der Liebling seiner Mutter*, hennezh a oa an hini gwellañ-deuet gant e vamm.

Liebings- : ... a blij ar muiañ d'u.b., ... gwellañ-karet, ... muiañ-karet, ... gwellañ-deuet, ... karetañ ; *Schwarz ist meine Lieblingsfarbe*, an du a blij din dreist pep liv all, n'eus liv ebet a blij kement din ha ma ra an du, n'eus liv a gement a blij din evel ma ra an du.

Liebingsbeschäftigung b. (-, -en) : albac'henn b.

Liebingsbuch n. (-s, -bücher) : *mein Lieblingbuch*, al levr a blij din ar muiañ g. ; *die Bibel war sein Lieblingbuch*, kaerañ lenn a gave eo ar Bibl.

Liebingsgericht n. (-s, -e) : *mein Lieblingsgericht*, ar meuz a c'hoarzh ar muiañ ouzhin g., ar meuz a blij din ar muiañ g.

Liebingslektüre b. (-, -n) : *meine Lieblingslektüre*, al levr a blij din ar muiañ g. ; *die Evangelien waren seine Lieblingslektüre*, kaerañ lenn a gave eo an Aviel

Lieblingssünde b. (-, -n) : pec'hedig karet g.

Lieblingsthema n. (-s, -themen) : sorc'henn b., stultenn b., rambre g., boemenn b., albac'henn b. ; *er fährt auf sein Lieblingsthema ab*, emañ gant e stultenn (e rambre, e albac'henn, e sorc'henn).

Lieblingstier n. (-s, -e) : mounoun g., mounounig g.

Lieblingstochter b. (-, -töchter) : koulouchenn b., merc'h muiañ-karet b.

lieblos ag. : dispiljus, digar, dihegar, emgar, digarantez, digalon, diseblant, diamour, klouar, euver ; *ein liebloser Charakter*, ur sacher d'e du g., un den d'e sac'h g., ur spered emgar a zen g., un den digarantez (digalon, diseblant, dihegar) g., un den evitañ e-unan g., un den emgar g.

Adv. : *das ist lieblos gehandelt*, kement-se a zo bezañ fallakr ! fallentez ha viloni eo an dra-se ! ; *ihren Eltern gegenüber benehmen sie sich respektlos und lieblos*, n'o deus e-keñver o zud na respet, na karantez.

Liebllosigkeit b. (-) : krizder g., difrom g., kaledigezh kalon b., kaleter a galon g., skarnil an ene g.

liebreich ag. : kuñv, karantek, karantezus, karus, hegarat, hegar, ouesk.

Liebreiz g. (-es) : hoalusted b., hoaluster g., hoalerezh g., chalm g., plijusted b., mistrded b., koantiri b., koantiz b., kened b., boemerezh g., krampinell b., chalm g.

liebreizend ag. : moutik, sichant, dudius, hoalus, boemus, marzhus, estlammus, strak, kran, cheuc'h, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifl, lipet, stipet, turgn, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, heneuz.

liebsam ag. : **1.** moutik, sichant, dudius, hoalus, boemus, marzhus, estlammus, strak, kran, cheuc'h, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifl, lipet, stipet, turgn, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz ; **2.** [dre astenn.] karadek, karantezus, tener, hegar.

Liebschaft b. (-, -en) : karantez dall b., amourusted b., karantezig b., lesaerezh g., brizhkarantez b., orged g., orgedig g., orgedoù-douigoù ls. ; *flüchtige Liebschaft*, froudenn b., karantezig b., tremenadenn b., tammig c'hoari g.

liebst- ag. : *sellit ouzh lieb*.

Liebstöckel n./g. (-s, -) : [louza.] maseron g., livej g., livec'h g.

Liechtenstein n. (-s) : Liechtenstein b. ; *das Fürstentum Liechtenstein*, priñselezh Liechtenstein b.

Liechtensteiner g. (-s, -) : annezad Liechtenstein g.

Liechtensteinerin b. (-, -nen) : annezadez Liechtenstein b.

liechtensteinisch ... Liechtenstein, ... eus Liechtenstein.

Lied n. (-s, -er) : **1.** kanenn b., kanadenn b., kanaouenn b., son b., sonenn b., kan g., chañson b., gwerz b., gwerzenn b. ; *dieses Lied gefällt mir am allermeisten*, ar ganaouenn-se a blij din muioch eget nep hini all ; *ich habe ein neues Lied komponiert*, savet em eus ur son nevez ; *ein frisch komponiertes Lied*, ur ganaouenn nevez-savet b. ; *ein Lied reimen*, *ein Lied in gereimte Verse bringen*, *ein Lied in gereimte Verse setzen*, rimañ ur ganaouenn ; *das Lied von der Glocke* (Schiller), kanaouenn ar c'hloc'h b. ; *das Anna-Lied*, kanenn santez Anna b. ; *ein Lied singen*, kanañ ur ganaouenn, kanañ ur sonenn, seniñ ur sonenn, displegañ ur ganaouenn ; *jemanden darum bitten*, *ein Lied zu singen*, goulenn digant u.b. kanañ ; *sing uns doch ein Lied* ! kas unan deomp ! displeg deomp ur ganaouenn ! ; *die Musik zu einem Lied schreiben*, sonaozañ ur ganaouenn, sevel ton ur ganaouenn ; *der Text eines Liedes*, komzoù ur ganaouenn ls. ; *die Strophen eines Liedes*, pozioù ur ganaouenn ls., koubladoù ur ganaouenn ls. ; *der Refrain eines Liedes*, *der Kehrreim eines Liedes*, diskan ur ganaouenn g. ; *ein Lied nicht bis zum Ende singen*, damiñ e ganaouenn, dilostañ e ganaouenn, chom e-pign gant e ganaouenn ; *ein Lied anstimmen*, stagañ gant ur ganaouenn, teuler ur ganaouenn, boulc'hañ ur ganaouenn, dispakañ ur ganaouenn, leuskel ur ganaouenn ; *er hat ein Lied angestimmt*, krog eo da ganañ ; *ein Lied summen*, *ein Lied vor sich hin summen*, *ein Liedchen vor sich hin trällern*, fringoliñ, sardonenniñ, sardonin, mouskanañ un ton, kanañ ur ganaouenn dre vouskan, boudal ur ganaouenn, gouganañ un ton, fraoñval ur sonenn ; *Lieder zum Zuhören singen*, kanañ a-boz ; *das Lied lässt sich leicht singen*, aes eo kanañ ar ganaouenn-se ; *das Lied lässt sich nicht singen*, *das Lied ist nicht zu singen*, ne c'heller ket kanañ ar ganaouenn-se, n'eus ket a ganañ d'ar ganaouenn-se ; *ein Lied grölen*, beogal ur ganaouenn ; *Lieder sammeln*, soniaoua, pennaouiñ kanaouennoù, dastum kanaouennoù, kutuilh kanaouennoù pobl, kutuilh gwerzioù ha sonioù ; *geistliches Lied*, *kirchliches Lied*, *Kirchenlied*, kantik g. kan-iliz g., kanaouenn-santel b., kanenn b. ; *Flugblattlieder*, *Lieder auf fliegenden Blättern*, *Lieder auf losen Blättern*, kanaouennoù war follennoù distag ls. ; *abgeleiertes Lied*, randonenn b., ranell b., kanaouenn bet klevet seizh kant gwech warn-ugent b., ribourtadenn b., bourouell b., kanaouenn Mari-bladenn b. ; *anzügliche Lieder*, *schlüpfrige Lieder*, kanaouennoù lik ls., kanaouennoù kras ls., kanaouennoù divalav ls., kanaouennoù distrantell ls., kanaouennoù pebret lik ls., sonioù brein ls. ; *zotiges Lied*, *unflätiges Lied*, son brein b., son lous b., son hudur b. ; *wo hast du denn diese unflätigen Lieder her* ? e peseurt poull-hanvouez out bet o pesketa sonioù ken hudur ? ; **2.** [tr-] *das Lied ist aus* (Heine) ! *das ist das Ende vom Lied* ! paket an tan ha gwerzhet al ludu ! e-barzh ar sac'h ! echu an abadenn ! en

dro-mañ eo graet ganeomp ! debret eo koan ! poazh eo ar soubenn ! setu ni paket propik ! en ur soubenn vrav emaomp ! aze emañ ar boch ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! fresk emaomp bremañ ! echu an neizh kegin ! graet eo ar stal ! echu ar Bater ! echu tout ! en taol-mañ ez eo echu, brav ha kempenn ! ; *du kommst mir immer mit dem alten Lied*, atav an hevelep diskan ganit, n'eus ken kaoz ganit nemet se, atav an hevelep rambreoù ganit, atav ar memes kaoz ganit, bepred e vezez o valañ din an hevelep temzoù skuizh, atav e vezez gant da gaozioù skuizh, aet on faezh o klevet da demzoù skuizh, un torr-penn eo din klevet ac'hanout o tibunañ an hevelep chapeledad kaozioù gwrac'h kozh, pet gwech warn-ugent em eus klevet ac'hanout o valañ ar c'homzoù skuizh-se ? ; *ich weiß auch ein Lied davon zu singen*, gouzout a ran a-walc'h an dra-se ; 3. [kr-] *wes Brot ich esse, des Lied ich singe*, an hini a zalc'h an askorn emañ abred ar c'hi war e zorn, pep hini a ya da-heul e vara, pep hini a heuilh e vara, n'eo ket fall mont da vevel lec'h ma vez lart ar c'hi, gwelloc'h bezañ matezh lec'h ma'z eus peadra eget mestrez lec'h n'eus netra, gwell eo merer pinvidik eget denjentil paourik.

Liedchen n. (-s,-) : sonig b., pennig sonenn g. ; *ein Liedchen summen, ein Liedchen vor sich hin summen, ein Liedchen vor sich hin trällern*, fringoliñ, sardonenniñ, sardonin, mouskanañ un ton, kanañ ur ganaouenn dre voutkan, boudal ur ganaouenn, gouganaf un ton, fraoñval ur pennig sonenn.

Liederabend g. (-s,-e) : abadenn kanaouennoù b., kanadeg b.

Liederbuch n. (-s,-bücher) : levr kanaouennoù g., barzhaz g., dastumad kanaouennoù g., teskad kanaouennoù g.

Liederdichter g. (-s,-) : 1. barzh g. ; 2. [dre astenn.] saver-sonioù g., kanaouenner g.

Liederjan g. (-s,-e) : pitaouer g., riboter g., ribod g., tourc'h g., libouz g., rouler g., bordeler g., bouc'h g., louveg g., louvidig g., loudoureg g., loudour g., bordeler g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., loustoñ g., louskod g., orgeder g., lik g., oriad g., reilh g., ribler g., boufon g., den direizhet g., gadal g., reder gisti g.

Liederkrantz g. (-es,-kränze) : 1. levr kanaouennoù g., barzhaz g., dastumad kanaouennoù g., teskad kanaouennoù g., bokedad kanaouennoù g. ; 2. [dre astenn.] laz-kanañ g., kerlenn b. [*liester* kerlennnoù, kerlad], korad g.

liederlich ag. : 1. dichafoul, diroll, direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, debordet, diboellet, diahelet, dihentet, disuj, dibreder, laosk, hudur, disolit, dizurzh, dizordren, dizordrenet, dizordret, digempenn, divergont, direnk, ribot, kollet gant an diroll, amzere, skañv a benn, skañv, skañvbenn, skañvbennek, skañvboell, skañvelart, penn-skañv ; *liederlicher Lebenswandel*, doug divuzul da laouenaat ar galon g., valigantiz b., valigañs b., valigerezh g., gwallgundu b., gwallvuhez b., droukvuhez b., lor vuhez b., buhez lor b., buhez diroll ha didailh b., buhez direol b., buhez dirollet b., buhez diroll b., buhez direizh b., buhez diboellet b., buhez digempenn b., buhez disolit b., buhez dizordren b., disolited b., libertinaj g., riboderezh g., roulerezh g., riblerezh g., bambocherezh g., pitaouerezh g., gastaouerezh g., gasterezh g., plijadurezhioù orgedus ls., diroll g., dirollerezh g., dirollamant g., divergontiz b., bordelerezh g., oriadezh b., reilhenn b., diskolperezh g., ebatoù dizurzh ls., doareoù re zieub ls., doareoù re libr ls., buhez fall b., follentezioù ls., follez b., gadalezh b. ; *ein liederliches Leben führen*, ren gwall vuhez, gwallvefañ, ren ur vuhez diroll ha didailh, punañ ur fall vuhez, ren ur vuhez distres, ren ur vuhez disuj, ren ur vuhez fall, ren e vuhez en un doare dibreder, en em reiñ d'an holl zizurzhioù, lezel kabestr gant e dechoù fall, en em reiñ d'an ebatoù dizurzh, em reiñ d'an diroll, bevañ en diroll, bezañ egaret gant ar blijadurezh fall, mont da

heul an ebatoù, redek war-lerc'h an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, kas ur vuhez diroll ha didailh, kas ur vuhez fall, kas ur vuhez distres, hailhoniñ, reilhennat, diskolpañ, ribodal, gwallgunduiñ, kunduiñ ur vuhez direol, bambochal, c'hoari buhez fall, riboulat, bezañ atav e godin, furikat, riotal, roulat, breskenn, pitaouat, en em reiñ d'an direizh, ren ur vuhez direol, ren ur vuhez direizh, en em reiñ d'ar bambocherezh, tremen e vuhez en direizh ar vrasañ, ober e bezh fall, bevañ en e roll, ober follentezioù ; *liederliche Person*, pitaouaer g., pitaouer g., gagnaouaer g., gastaouaer g., gastaouer g., gastaour g., bordeler g., riboter g., ribod g., reder gisti g., reder an toullou fall g., tourc'h g., libouz g., rouler g., bambocher g., panteer g., ribler g., bordeler g., bouc'h g., gadal g., louveg g., louvidig g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., loustoñ g., louskod g., orgeder g., oriad g., boufon g., skañvelard g., den direizhet g., den dinasket g., den direnk g., lik g., libertin g., libertinour g., den disolit g. ; *liederliche Frau, liederliches Frauenzimmer*, friolez b., oriadez b., friantell b., ribodell b., plac'h amzere b., plac'h digempenn b., plac'h a vuhezegezh fall b., plac'h a vuhez fall b., plac'h debordet b., plac'h skañv ha rederez b., galouperez b., klujar [*liester* klujiri] b., gastig b., chevrenn b., liboudenn b., botez-toull b., botez-lous b., kañfantenn ar vazh lous b., loudourenn b., louzenn b., lousken b., flegenn b., flavenn b., divergondadell b., gwallbezhe g., pezh-fall g. ; 2. [dre astenn.] *liederliche Arbeit*, labour mac'homet (mordoket, difoc'h, diastet, difurlu, drochet, kalemarc'het, marmouzet, graet a-flav, graet a vil vallozh kaer, graet war an tu ma tiskrab ar yar, graet a-stlap, graet a-bempoù, graet diwar skañv, graet a-skañv, graet a-ziwar skañv, graet diwar c'horre, kalkennet, talfaset, kaoc'het, tourc'het, stronket, porc'hellet, daoulammet, distrantell) g., kalficherezh g., labour gros g., labour beleg g., labour denjentil g., labour intañvez g., labour dibalamour g., tamm brizhlaborat g., plamoustiñ g., bara panenn er soubenn g., tamm mac'homañ d'al labour g., c'hoariellerezh g., kac'helerezh g., moc'hataerezh g., moc'helerezh g., moc'haj g., kac'hidell b., doareoù dibled ls.

Adv. : 1. *liederlich leben*, pitaouat, gwallvefañ, gwallgunduiñ, ribodal, ren ur vuhez fall (diroll ha didailh), en em reiñ d'an holl zizurzhioù, lezel kabestr gant e dechoù fall, en em reiñ d'an ebatoù dizurzh, mont da heul an ebatoù, redek war-lerc'h an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, kas ur vuhez diroll (diroll ha didailh, fall, distres), punañ ur fall vuhez, ren gwall vuhez, kunduiñ ur vuhez direol, kas ur vuhez direol (direizh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet), ren ur vuhez distres, c'hoari buhez fall, ober he gastig ; 2. a-flav, a-bempoù, diwar sav, dreist-penn-biz, diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv ; *er hat das Solo liederlich gespielt*, mac'homet en deus bet an unbenvegad, bodoc'het en deus bet an unbenveg (ar solo).

Liederlichkeit b. (-) : dirollerezh g., dirollamant g., gwall vuhez b., riboderezh g., roulerezh g., disolited b., valigantiz b., valigañs b., valigerezh g., pitaouerezh g., gastaouerezh g., gasterezh g., diroll g., bordelerezh g., divergontiz b., oriadezh b., reilhenn b., diskolperezh g., plijadurezhioù orgedus ls., plijadurioù foll lies, plijadurioù diroll ls., gwallgundu b., youlou fall ls., doug divuzul da laouenaat ar galon g., skañvadurezh b., direizh g./b., follentezioù ls., follez b.

Liedermacher g. (-s,-) : saver-sonioù g., kanaouenner g.

Liedersammeln n. (-s) : soniaoua g., pennaouiñ kanaouennoù g., dastum kanaouennoù g.

Liedersammler g. (-s,-) : dastumer kanaouennoù pobl g., soniaouer g., kutuilher kanaouennoù pobl g., kutuilher gwerzioù ha sonioù g.

Liedersammlung b. (-,en) : barzhaz g., dastumad kanaouennoù g., teskad kanaouennoù g.

Liederstrophe b. (-,-n) : poz g., pozenñ b., koublad g.
Liederzyklus g. (-,-zyklen) : skourr g., kelc'hiad tenerganoù g., heuliad sonioù g.
liedhaft ag. : ... a c'haller kanañ, heñvel ouzh ur son.
Lieferant g. (-en,-en) : pourvezer g., purchaser g., darbarer g., kaser g., degaser g., dezouger g., deroer g. ; *sein ganzes Geld wurde aufgebraucht, um Lieferanten und Arbeiter zu bezahlen*, aet eo tout e arc'hant etre paeañ e bourchaserien hag e vicherourien.
Lieferanteneingang g. (-s,-eingänge) : degemer an darbarerien g.
Lieferantenkonto n. (-s,-konten) : kont purchaser b.
Lieferantin b. (-,-nen) : pourvezerez b., purchaser b., darbarerez b., kaserez b., degaserez b., dezouger b., deroerez b.
lieferbar ag. : deroadus, ... a c'hall bezañ degaset da di ar praktik, ... a c'haller dereiñ ; *frei Haus lieferbar*, deroadus franko.
lieferbereit ag. : prest da vezañ deroet, pare da vezañ deroet, prest da vezañ kaset, pare da vezañ kaset.
Lieferbedingungen ls. : divizoù dereiñ ls., diferadennoù dereiñ ls.
Lieferdatum n. (-s,-daten) : deiziad dereiñ g.
Lieferdreirad n. (-s,-räder) : teirrodeg-portezañ g., teirrodeg dereiñ g.
Lieferer g. (-s,-) : deroer g., pourvezer g., purchaser g., darbarer g., kaser g., degaser g., dezouger g.
Lieferfirma b. (-,-firmen) : 1. pourvezer g., purchaser g., darbarer g. ; 2. kaserezh g., kreizenn gaserezh b., ti dereiñ g., embregerezh dereiñ g.
Lieferfrist b. (-,-en) : termen degas g., termen dereiñ g.
liefern V.k.e. (hat geliefert) : 1. kas, degas, reiñ, dereiñ, pourchas, darbariñ, pourvezañ ; *ins Haus liefern*, kas betek ti ar praktik, dereiñ e ti an degemerer, dereiñ er gêr ; *frei Haus geliefert*, kaset digoust betek ti ar prener, deroet franko er gêr, deroet digoust er gêr ; *dieser Artikel ist jetzt zu liefern*, deroadus eo an draezenn-se bremañ, bremañ e c'hall an draezenn-se bezañ degaset da di ar praktik ; *können Sie für Ihre Behauptung den Beweis liefern ?* ha gouest e vefec'h da brouiñ pezh a lavarit ? ha gellout a rafec'h degas ar brouenn eus pezh a ziogelit ? ; *seinen Beitrag zu einer kontroversen Debatte liefern*, boueta an dael ; *die Wurzeln liefern ein giftiges Alkaloid*, er gwizioù e kaver un alkaloid pistrius ; *jemandem Erkenntnisse über etwas (ak.) liefern*, diskuliañ traoù diwarbenn udb d'u.b. ; *er lieferte uns Informationen über die Anschläge, die wir ausführen sollten*, eñ a ditoure an taolioù da ober ; 2. droukreiñ, gwerzhañ, trubardiñ, flatrañ, diskuliañ, disklêriañ ; *jemanden an den Strang liefern*, kas u.b. d'ar groug, trubardiñ (gwerzhañ, flatrañ, diskuliañ, disklêriañ) u.b. ; 3. *er ist geliefert*, un den echu eo, lipet eo, dibunet en deus e gudenn, kollet eo, tapet eo evel ur razhenn er griped, en dromañ ez eus fin dezhañ ; 4. [lu] *dem Feind eine Festung in die Hände liefern*, lezel an dalc'h war ur c'hreñvlec'h gant an enebourien, leuskel ur c'hreñvlec'h gant an enebourien, lakaat ur c'hreñvlec'h etre daouarn an enebourien ; 5. *eine Schlacht liefern*, bellañ, emgannañ, mont d'an emgann, distagañ (stagañ gant) un emgann, mont da stagañ gant an enebourien, mont ouzh an enebourien ; *morgen werden wir eine Schlacht liefern*, warc'hoazh e skoio an tan.
Lieferpflicht b. (-) : endalc'h dereiñ g.
Lieferquelle b. (-,-n) : mammenn bourvezañ b.
Lieferschein g. (-s,-e) : lizher-kas g., lizher-diskarg g., diskarg g., skrid-degemer g., testeni degaserezh g., kuitañs b., paper-diskarg g., skrid dereiñ g.
Liefertag g. (-s,-e) : deiz dereiñ g.

Lieferung b. (-,-en) : 1. kasadur g., pourvez g., degasadenñ b., degas g., kasadenñ b., deroadur g. ; *Lieferung ins Haus*, deroadur er gêr g. ; *Lieferung gegen Vorkasse*, kasadenñ ouzh taladur b. ; *auf Lieferung verkaufen*, gwerzhañ war dermen, gwerzhañ diwar bourveziñ ; 2. [levrioù] levrenn b. ; *in Lieferungen erscheinen*, bezañ embannet levrenn-ha-levrenn.
Lieferungsbedingung b. (-,-en) : 1. divizoù dereiñ ls., diferadennoù dereiñ ls. ; 2. [melest.] *Lieferungsbedingungen*, divizoù ar marc'had ls., roll an diferadurioù g.
Lieferungsdatum n. (-s,-daten) : deiziad dereiñ g.
Lieferungsheft n. (-s,-e) : levrenn b.
Lieferungsort g. (-s,-e) : lec'h dereiñ g.
Lieferungspflicht b. (-) : endalc'h dereiñ g.
Lieferungsschein g. (-s,-e) : lizher-diskarg g., diskarg g., skrid-degemer g., testeni degaserezh g., kuitañs b., paper-diskarg g., skrid dereiñ g.
Lieferungstag g. (-s,-e) : deiz dereiñ g.
Lieferungswagen g. (-s,-) : [Bro-Suis] karr-marc'hadourezh g., karr-samm degas g., karr-samm dereiñ g., kamionetez b., sammorell b., stroborell b., stroborellig b., karbed dezougen g.
Lieferungswerk n. (-s,-e) : oberenn embannet levrenn-ha-levrenn b.
Lieferverpflichtung b. (-) : endalc'h dereiñ g.
Liefervertrag g. (-s,-verträge) : kevrat dereiñ b.
Lieferverzögerung b. (-,-en) : dale dereiñ g.
Lieferwagen g. (-s,-) : karr-marc'hadourezh g., karr-samm degas g., karr-samm dereiñ g., kamionetez b., sammorell b., stroborell b., stroborellig b., karbed dezougen g.
Lieferzeit b. (-,-en) : termen degas g., termen dereiñ g.
Liege b. (-,-n) : 1. fled g., fledenn b., gwele-rez g., gourvezvank g., goudor g. ; 2. hirgador b. [*liester* hirgadorioù, hirgeder], kador-hir b.
Liegefigur b. (-,-en) : [delwenn] gourvezed g. [*liester* gourvezidi].
Liegegeld n. (-s,-er) : 1. [kenwerzh] mizoù magazennañ ls. ; 2. [merdead.] mizoù dale ls., mizoù dale-porzhañ ls., dreistarovezh g.
Liegehafen g. (-s,-häfen) : [merdead.] porzh ehanañ g., porzh arsaviñ g.
Liegekur b. (-,-en) : [mezeg.] kur diskuizhañ b.
liegen V.gw. (lag / hat gelegen) :

I. En egor, ster rik : bezañ astennet, bezañ gourvezet, bezañ en e c'hourvez   II. Ster dre vras : bezañ lec'hiet, bezañ diazezet, bezañ goursezet, bezañ.   1. En egor   2. En amzer   3. Dre skeudenn-lavar   III. Eviñ merkañ an abeg :   1. Dont eus, dont da-heul udb, bezañ degaset gant   2. Bezañ pouezus (a bouez bras), kontañ, bernout, lazout, ober forzh   IV. Plijout, bezañ mat, dereout, bezañ aes, faotañ

I. bezañ astennet, bezañ gourvezet, bezañ en e c'hourvez, bezañ ledet ; *am Boden liegen*, bezañ ouzh torgenn (war an douar, war al leur, astennet war al leur) ; *liegen bleiben*, chom astennet, chom gourvezet, chom en e c'hourvez, chom war e c'hourvez ; *am Boden liegen bleiben*, chom war ar rampev, chom ouzh torgenn ; *er lag regungslos auf dem Boden*, astennet e oa mik war al leur, astennet e oa war al leur hep sin anat a vuhez warnañ, astennet e oa war al leur evel un den marv, astennet e oa war al leur ha ne ziskoueze alemant ebet (hep ober na van na mordo), chom a rae en diaskren, chom a

rae war e ziaskren ; *er liegt im Bett*, en (war) e wele emañ, gourvezet eo war e wele, emañ a-stok war e wele ; *er liegt immer noch im Bett*, n'eo ket deuet e-maez e wele c'hoazh ; *er lag quer auf dem Bett*, astennet e oa a-dreuz ar gwele ; *halb liegen*, bezañ en e hanter c'hourvez ; *auf dem Bauch liegen*, bezañ en e c'hourvez war e gof, bezañ a-stok e gof (war e gof, a-stok e lañjer, war blad e gof, war hed-blad e gof, war e c'henoù, war e eneb), chom war e eneb ; *lang hingestreckt liegen*, bezañ astennet war hed-blad e gof, bezañ gourvezet en e led (a-hed e gof, en e hed), bezañ en e c'hourvez a-stok-korf, bezañ en e c'hourvez a-stok e lañjer, bezañ war led e gof, bezañ a-stroñs e gof, bezañ a-blad-kaer ; *schlecht liegen*, bezañ gourvezet (astennet) fall, na vezañ astennet aes, na vezañ astennet en e aez, na vezañ gourvezet en e aez ; *legend, im Liegen*, war e c'hourvez, a-c'hourvez, diouzh e c'hourvez, diwar e c'hourvez, eus e c'hourvez ; *der Schnee lag hoch*, ur gwiskad mat a erc'h a oa ; *das Heu lag noch auf der Wiese*, ar foenn a oa chomet war e led ; *geh mal zum Händler und frag ihn, wie lange schon diese Fische bei ihm liegen*, kerzh da c'houlenn digant ar marc'hadour pegeit emañ ar pesked-se o ruilhal gantañ ; *in den letzten Zügen liegen (im Sterben liegen)*, na gaout mui nemet ur c'hwexhadenn vuhez, bezañ hogos manet, ober e dalaroù, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ war e veskeloù, bezañ gant e veskeloù, tennañ e viskilli, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ en e gleñved diwezhañ, bezañ en e bore diwezhañ, bezañ en e amzer ziwezhañ (war e wele diwezhañ, e par ar marv, er par pellañ, e pred ar marv, o nezañ e neudenn ziwezhañ, o nezañ e sae, o nezañ he brozh, o nezañ e gevre, war e dremenven), bezañ toc'hor, bezañ toc'hor bras, bezañ gwall doc'hor, bezañ klañv-toc'hor, toc'horaat, tennañ ouzh ar marv, tennañ d'ar marv, bezañ en e angoni, kouezhañ en angoni, mont en angoni, antren en e ankoù, antren en e basion, kaout tro en e chabl, ober e gozh lien, bezañ pell ganti, bezañ en e ziwezhañ kleñved, bezañ war dreuzoù ar bed all, ober e gañvoù, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, bezañ war e amzer diwezhañ, bezañ e poent ar marv, bezañ en ampoent da vervel, bezañ gant ar marv, bezañ en e sach diwezhañ, bezañ en ankoù, bezañ en e ankoù, bezañ war an diwezhadou, bezañ war an diwezhañ, bezañ war e dermen, bezañ o seriñ e levr, bezañ ar marv tost d'e seuliou, bezañ rentet tost-ha-tost d'ar marv, bezañ war e varv, roeñviñ d'ar maez, kaout an ankoù ; *er liegt in den letzten Zügen*, n'en deus mui nemet ur c'hwexhadenn vuhez, hemañ a zo hogos manet, stank an anal n'emañ ket pell, tostaat a ra e dermen, ne zaleo ket da vervel ; *P. auf der Nase liegen*, bezañ dalc'het war e wele / chom war e wele (Gregor), chom en e wele, chom a-stok war e wele, bezañ war e gostez, bezañ war e wele ; *wir haben noch Kartoffeln liegen*, avaloù-douar hon-eus c'hoazh, patatez a chom c'hoazh, n'eo ket pare ar patatez ; *liegende Güter*, madoù diloc'h ls., madoù-font ls., madoù-batis ls., fontoù ls., madoù-leve ls., glad g., leve-font g., douaroù-font (Gregor) ls.

II. bezañ lec'hiet, bezañ diazezet, bezañ goursezet, bezañ ; 1. [en egor] *Köln liegt am Rhein*, diazezet eo Koln war ribl ar Roen ; *das Hotel ist mitten im Wald gelegen*, goursezet eo al leti e-kreiz ar c'hoad ; *mein Zimmer liegt dem Garten zu*, skeiñ a ra va c'hamb war al liorz, troet eo va c'hamb war-zu al liorz, prenestr va c'hamb a zigor war al liorz, prenestr va c'hamb a zistro ouzh al liorz ; *das Dorf liegt zusammengedrückt im Tal*, emañ ar gêriadenn en he c'hluh e-kreiz an draoñenn, souchet eo ar gêriadenn e-kreiz an draoñenn ; *diese Last liegt schwer auf meinen Schultern*, pouezañ spontus a ra ar samm-se war va chouk ; *der Sack*

liegt mir im Weg, war va hent emañ ar sac'h-mañ, emañ ar sac'h-mañ o stankañ an tremen din, etre va zreid emañ ar sac'h-mañ ; *brach liegen*, bezañ fraost (distu, yen, dilabour, aet e gouez, chomet dindan gozh) ; *im Gefängnis liegen*, bezañ en toull-bac'h (er c'harc'har, toullbac'het, karc'hariet) ; *das Regiment liegt in Hannover*, bez emañ (diazezet eo) ar rejimant e Hannover ; *im Felde liegen*, bezañ o vrezeliñ (oc'h ober brezel), kemer perzh en ur vrezeliadenn bennak ; *im Hafen liegen*, bezañ porzhiet ; *der Hafen lag voll von Kriegsschiffen*, ar porzh-mor a oa goloet a listri-brezel.

2. [en amzer] *das liegt weit zurück*, pell bras 'zo, pelloù bras 'zo, ur pelloù bras 'zo, forzh pell 'zo, mil bell 'zo, amzer zo bet d'an diaoul da gozhañ en ifern, ur marc'had nav bloaz 'zo d'an nebeutañ, meur a varc'had nav bloaz 'zo, meur a warlene 'zo, abaoe ez eus meur a warlene, abaoe ez eus tremenet meur a varr avel, kozh-Douar eo, kozh evel an Douar eo, abaoe ar c'heit ez eo c'hoarvezet ! abaoe ar geit ma'z eo c'hoarvezet ! ; *das liegt noch in weitem Feld (in weiter Ferne)*, ur c'heid bras a amzer a chom c'hoazh, a-benn neuze hag ac'hanen di en devo harzhet meur a gi, amzer d'an diaoul da gozhañ en ifern, ne vo ket graet ken na vo lidet gouel Sant Bikenig, ret e vo gortoz betek trompilh ar Varn a-raok ma vo graet an dra-se, pell emañ Yann diouzh e gazeg, graet e vo da zeiz Sant Bikenig, ne vo ket eus an dra-se a-raok ur c'heid bras a amzer, pell amzer a vezo ac'hann di, ur poulzad mat a amzer a vezo ac'hann di.

3. [dre skeudenn-lavar] *der Gedanke liegt nahe, dass ..., techet (douget) e vefed da grediñ e ..., troet e vefed da soñjal e ..., peadra 'zo da grediñ e ..., da grediñ ez eus e ... ; die Erklärung liegt darin, dass ..., evit kavout poell d'ar gudenn e ranker gouzout e ..., pennkaoz d'an dra-se eo e ..., penn ha penaos eus an dra-se eo e ... ; es lag mir fern, Ihnen nahetreten zu wollen*, ne oa ket va soñj (va devez, em ratozh) chifañ ac'hanoc'h, ne oa ket em mennozh ho chifañ, n'em boa ket an disterañ rat d'ho chifañ ; *das liegt ihm schwer auf dem Herzen*, gwasket (gwall stouvet, gwall vec'hiet) eo e galon gant an dra-se ; *alle Verantwortung liegt auf mir*, an holl atebeghez a zo war va c'hont, sammet em eus an holl atebeghez ; *es lag ihm bleischwer in den Gliedern*, reut (sonn, sonnet, reudet) e oa e izili (Gregor) ; *was liegst du mir damit in den Ohren ?* terriñ a rez va fenn din gant da sorc'henoù, paouez ouzhin a-benn ar fin ! borodet on ganit (Gregor) ; *sein Name liegt mir auf der Zunge*, emañ e anv em genoù, emañ e anv war bennig va zeod (Gregor), emañ e anv e toull va beg ; *das liegt doch auf der Hand ! das liegt klar auf der Hand !* anat eo ! kement-se a zo anat ! un anadenn didouell eo ! brav eo gouzout ! kaer eo gouzout ! aes eo gouzout ! sklaer eo gouzout ! anat an dra ! se 'zo sklaer ! tremen splann eo ! tremen anat eo ! un dra splann hag anat an hini eo ! anat eo da welet ! kaer eo gwelet ! an dra-se a zo sklaer pezh a c'hall bezañ ! kement-se a zo sklaer evel lagad an naer ! kement-se a zo sklaer evel an deiz (sklaer evel dour feunteun, sklaer evel dour stivell, sklaer evel dour bev, sklaer evel dour-sav) ; *es liegt auf der Hand, dass er lügt*, gevier anat a zo gantañ, c'hwexh ar gaou a zo gantañ, sklaer eo emañ o troadañ gevier, kaer eo gouzout emañ o troadañ gevier ; *es liegt am Tage*, anat eo, anat an dra, kaer eo gouzout, kaer eo gwelet, brav (sklaer, aes, brav) eo gouzout, sklaer eo evel an deiz ; *richtig liegen*, bezañ ar gwir gant an-unan, bezañ ar wirionez gant an-unan, kaout rezon, bezañ ganti ; *Sie liegen richtig*, ar wirionez a zo ganeoc'h, ar gwir a zo ganeoc'h, rezon hoc'h eus, rezon eo deoc'h soñjal an dra-se ; *Sie liegen völlig falsch !* gwall fiziañ a rit ! fiziañ a rit a-grenn ! fiziañ a rit a-vas ! skeiñ a rit hebiou ! ; *P. da liegt der Hase im Pfeffer*, ouzh ar poent-se emañ holl an dalc'h, hennezh eo ar penn, eno emañ an dalc'h brasañ (ar gempenn), aze emañ ar skoulm,

aze emañ mudurun an afer, eno emañ ar poent grevusañ eus an afer, eno emañ ar poent pounnerañ eus an afer, aze emañ an taol evidomp, aze emañ an dailh ; *so wie jetzt die Dinge liegen, so wie die Dinge nun einmal liegen*, o vezañ m'emañ an traoù e-giz-se, pep tra o vezañ er c'hiz-se (Gregor), dre m'emañ an traoù e-giz-se, peogwir emañ kont evel-se ; *liegen bleiben*, a) chom da zirestañ, restañ, chom da restañ, chom ouzh an dispilh, chom ouzh an ispillh, chom en tenn, chom a-ispihlh ; *die Arbeit ist liegen geblieben*, chomet eo al labour da restañ, chomet eo al labour o restañ, chomet eo al labour a-blad, chomet eo al labour e-pign, chomet eo al labour a-istribilh, chomet eo al labour a-ispihlh, chomet eo al labour e perch, chomet eo al labour ouzh torgenn, lezet eo bet al labour ouzh torgenn, chomet eo al labour e-skourr, manet eo al labour e-skourr, chomet eo al labour a-sac'h ; *die liegen gebliebene Arbeit erledigen*, direstañ al labour, dizarniñ ul labour ; b) [kenw.] *diese Ware bleibt liegen*, n'eus ket a werzh (n'eus sav ebet, n'eus digor ebet, ne vez ket kavet diskarg) d'ar varc'hadourezh-se, n'eus ket a zanvez prenerien evit ar varc'hadourezh-se, dihwerc'h eo an traezoù-se, chom a ra ar varc'hadourezh-se da restañ, chom a ra ar varc'hadourezh-se o restañ.

III. 1. dont eus, dont da-heul udb, bezañ degaset gant ; *woran liegt das ?* petra 'zo kaoz a gement-se (abeg da gement-se) ? ; *die Schuld liegt an mir*, abeg on da gement-se (d'an droug-se), dre va faot (em faot, da'm faot, da'm gwall, dre va gwall, dre va gwallegezh, em gwallegezh, dre va c'hiriegezh, da'm c'hiriegezh eo c'hoarvezet kement-se (Gregor), me zo kiriek d'an droug-se ; *soviel an mir liegt*, diouzh pezh a c'hellan ober ; *bei wem liegt die Schuld ?* piv 'zo kaoz eus kement-se ? piv 'zo abeg d'an droug-se ? faot piv eo ? piv 'zo kiriek d'an droug-se ? dre faot piv eo c'hoarvezet kement-se ? ; *die Entscheidung liegt bei ihm (liegt in seiner Hand)*, gantañ emañ an disentez, eñ eo a zivizo (a gemero an diviz, a gemero an disentez) ; *das liegt nicht in meinen Händen*, se n'emañ ket e dalc'h ganin ; *wenn es an mir liegen würde*, pa selaoufen ouzhin, mar bije e dalc'h ganin ; *der Reiz dieses Landes liegt in seinen Berglandschaften*, hoalusañ tra er vro-se eo he menezioù, kaerañ a weler er vro-se eo he menezioù ; *die Teuerung liegt am schlechten Wetter*, abalamour d'an amzer fall eo ma'z eo kresket ar prizioù, ar wallamzer eo a zo abeg d'ar c'hresk war ar prizioù, ar wallamzer eo a zo kiriek d'ar geraouez, ar wallamzer eo a zo kaoz d'ar gemez ; *es liegt ihm im Blut*, hennezh a zo bet krouet evel-se, a-vihanik emañ evel-se, an dra-se a zo en e wad, e-giz-se emañ, un tech a ouenn eo, ne ra nemet heuliañ e ouenn, ar ouenn a denn, diouzh e ouenn e ra / en dailh-se ez a ganti / an dra-se a denn d'e natur / an dra-se a denn d'e had (Gregor), evel-se eo an dailh anezhañ, evel-se eo an dro anezhañ, an dra-se a zo ennañ, a-ouenn eo dezhañ, an danvez a zo ennañ da vezañ e-giz-se, e-giz-se eo dre natur, en e had emañ an dra-se, natur eo dezhañ bezañ e-giz-se, ar pleg a zo gantañ da vezañ e-giz-se. 2. bezañ pouezus (a bouez bras), kontañ, bernout, lazout, ober forzh ; *mir ist viel daran gelegen*, pouezus-tre eo evidon, kement-se a vern kalz din ; *es liegt viel daran, daran ist viel gelegen*, kement-se a denn da vraz, a bouez eo kement-se, un dra a bouez eo, pouezus-kenañ eo an dra-se, talvoudek-bras (pouezus-bras) eo an dra-se / kaz eo (bernout a ra, lazout a ra) kement-se / kaz a zo war gement-se (Gregor) ; *was liegt daran ?* pe vern ? / pe laz ? / pe kaz 'zo ? / pe forzh 'zo ? (Gregor), petra a vern ? ; *daran soll es nicht liegen*, kent a se ! forzh a se ! n'eus forzh, ne vern, ne laz ket, c'hoari gaer ! taol kaer ! nag evit se ! n'eus kas / an dra gaer ! / ne vern ket ! (Gregor).

IV. plijout, bezañ mat, dereout, bezañ aes, faotañ ; *das Thema lag mir nicht*, danvez ar gaozeadenn ne oa ket diouzhin (a zisplije din, ne zeree ket ouzhin, ne faote ket din) ; *Schumann liegt ihm besser als Mozart*, emañ kalz muioch'en e aez gant Schumann eget gant Mozart ; *diese Stunde ist mir nicht gelegen*, ne vo ket aes din dont d'an eur-se, an eur-se n'eo ket da din (ne ra ket va jeu, a gouezh paour), ne zegouezh ket mat an eur-se din ; *Ihr Brief kam mir sehr gelegen*, degouezhet e oa ho lizher e-koulz-vat (just e koulz) ganin, degouezhet mat e oa ho lizher ganin.

Liegen n. (-s) : *im Liegen*, diwar e c'hourvez, diouzh e c'hourvez, eus e c'hourvez ; *vom Liegen aufstehen*, sevel diwar e c'hourvez, sevel eus e c'hourvez ; *der Regen hat das Getreide zum Liegen gebracht*, stoket (fleet, flac'h, flaket, lakaet a-blaen, lakaet a-blad, pladet, flastret) eo bet an edoù gant ar glav, gant ar glav eo bet lakaet an edoù a-stok war an douar, ar glav en deus skoet an edoù en o gourvez ; *diese Getreidesorte kommt leicht zum Liegen*, flec'h eo ar seurt ed-se.

liegen bleiben V.gw. (blieb liegen / ist liegen geblieben) : 1. chom astennet, chom gourvezet, chom en e c'hourvez, chom war e c'hourvez ; *am Boden liegen bleiben*, chom war ar rampev, chom ouzh torgenn ; 2. chom da zirestañ, restañ, chom da restañ, chom ouzh an dispilh, chom ouzh an ispillh, chom en tenn, chom a-ispihlh ; *die Arbeit ist liegen geblieben*, chomet eo al labour da restañ, chomet eo al labour o restañ, chomet eo al labour a-blad, chomet eo al labour e-pign, chomet eo al labour a-istribilh, chomet eo al labour a-ispihlh, chomet eo al labour e perch, chomet eo al labour ouzh torgenn, lezet eo bet al labour ouzh torgenn, chomet eo al labour e-skourr, manet eo al labour e-skourr, chomet eo al labour a-sac'h ; *die liegen gebliebene Arbeit erledigen*, direstañ al labour, dizarniñ ul labour ; 3. [kenw.] *diese Ware bleibt liegen*, n'eus ket a werzh (n'eus sav ebet, n'eus digor ebet, ne vez ket kavet diskarg) d'ar varc'hadourezh-se, n'eus ket a zanvez prenerien evit ar varc'hadourezh-se, dihwerc'h eo an traezoù-se, chom a ra ar varc'hadourezh-se da restañ, chom a ra ar varc'hadourezh-se o restañ.

Liegenbleiber g. (-s,-) : karr-tan chomet sac'h et g. ; *weicher Liegenbleiber*, karr-tan direnket a c'hail mont koulskoude betek ar c'harri kentañ da vezañ dreset g. ; *harter Liegenbleiber*, karr-tan chomet sac'h et war bord an hent a rank bezañ kaset a-stlej betek ur c'harri da zisac'hañ g.

liegend ag. : 1. gourvezet, gourvezus, en e c'hourvez, war e c'hourvez, a-c'hourvez, en e led, war e led, astennet, kouch ; *liegende Position, Liegeposition*, gourvez g. ; [sport] *das liegende Schießen*, an tennañ a-c'hourvez g. ; *der liegende Anschlag*, emlakad an tenner gourvezet g., ar gourvez evit tennañ g. ; [delwenn] *liegende Grabfigur*, gourvezed g. [liester gourvezid] ; 2. *frei liegend*, dizolo ; 3. lec'hiet ; *darunter liegend, tiefer liegend*, danlec'hiet ; *tiefer unter etwas (dat.) liegend*, danlec'hiet d'udb ; *nach Süden liegend*, tro ouzh ar c'hreisteiz, en aer vat, o skeiñ war ar c'hreisteiz, troet war-zu ar c'hreisteiz, troet etrezek ar c'hreisteiz, troet ouzh ar c'hreisteiz, tro etrezek ar c'hreisteiz, troet d'an heol, dihell d'ar c'hreisteiz, dihell d'an heol, durc'haet ouzh ar c'hreisteiz, durc'haet d'ar c'hreisteiz, er c'hreisteiz, troet ouzh heol kreisteiz ; *tief liegendes Flussbett*, kanol zu b., kanol don an dour enni b. ; *tief liegende Augen haben*, bezañ lonket tout e zaoulagad, bezañ sanket don e zaoulagad en e benn, bezañ kleuzet e zaoulagad, bezañ koñfontet e zaoulagad ; 4. *liegende Güter*, madoù diloc'h ls., madoù-font ls., madoù-batis ls., fontoù ls., madoù-leve ls., glad g., leve-font g., douaroù-font (Gregor) ls. ; 5. [ardamezouriezh] choukant.

Adv. : diwar e c'hourvez, diouzh e c'hourvez, a-led, a-blad, a-blaen.

Liegende(r) ag.k. g./b. : [delwenn] gourvezed g. [*liester* gourvezidi].

Liegende(s) ag.k. n. : 1. [mengleuz.] gwiskad roc'h lec'hiet dindan ur wazhenn g.

Liegendschießen n. (-s) : [sport] *das Liegendschießen*, an tennañ a-c'hourvez g.

Liegendstellung b. (-) : *die Liegendstellung beim Schießen*, ar gourvez g., emlakad an tenner gourvezet g.

liegen lassen V.k.e. (lässt liegen / ließ liegen // hat liegen gelassen / hat liegen lassen) : 1. lezel, leuskel, leuskel war e lerc'h ; *lass deine Sachen nicht auf dem Tisch liegen*, na lez ket da draoù a-borc'hell (a-bempoù) war an daol ; *Broteste liegen lassen*, ober pailhouroù gant bara ; *ich ließ meine Bücher dort liegen, wo sie gerade waren*, lezel a ris va levrioù da gludañ lec'h ma oant ; *jemanden für tot halten und liegen lassen*, lezel u.b. evel marv ; 2. [dre skeud.] P. *links liegen lassen*, lezel a-gostez, lezel a-dreuz, lezel a-dreuz-foran, lezel a-stal-gostez ; *jemanden links liegen lassen*, lezel u.b. a-gostez (war e revr, e toull ar c'hae, e perch), lezel u.b. war ar beoz, ober fae (dismegañs) war u.b., dilezel u.b., disleukel u.b., bezañ digas ouzh u.b. ; 3. *unerledigt liegen lassen*, lezel d'ober, lezel diechu, lezel hep bout graet, lezel da restañ, lezel a-blad, lezel a-sac'h, lezel ouzh torgenn, lezel e-pign, lezel a-istribilh, lezel a-spilh, lezel e-skourr, lezel e darn ; *alles liegen lassen*, lezel pep tra da foran ; 4. *ich habe mein Buch auf meinem Schreibtisch liegen lassen*, chomet eo va levr war va lerc'h, disorñjet em eus va levr war an daol-skrivañ, laosket em eus va levr war an daol-skrivañ, lezet em eus va levr war an daol-skrivañ, disorñjet em eus kas va levr ganin.

Liegenschaften ls. : madoù diloc'h ls., madoù-font ls., madoù-batis ls., fontoù ls., madoù-leve ls., glad g., leve-font g., douaroù-font (Gregor) ls.

Liegenschaftskataster g./n. (-s,-) : tachennaoueg b., gladroll g., kadastr g.

Liegeplatz g. (-es,-plätze) : 1. [merdead.] eorlec'h g., eorva g., fes g. ; 2. [trenioù, gwele] fled g., fledenn b. ; 3. [bigi] porzh-ehan g., ehanborzh g., porzh-ehanañ g.

Liegeposition b. (-,-en) : gourvez g.

Lieger g. (-s,-) : [merdead.] 1. [den] gward lestr g. ; 2. [bag] bag e-maez arver b., bag na vez ket implijet ken b.

Liegerad n. (-s,-räder) : marc'h-houarn a-blaen g.

Liegeradfahrer g. (-s,-) : bleiner marc'h-houarn a-blaen g.

Liegesofa n. (-s,-s) : gourvezvank g., kador ec'hoazañ b.

Liegestatt b. (-,-stätten) : fled g., fledenn b., gwele-rez g., gwele g., goudor g.

Liegesitz g. (-es,-e) : azezenn a c'haller treuzfurmiñ e gwele b., azezenn-fled b., azezenn-fledenn b.

Liegestellung b. (-,-en) : gourvez g.

Liegestuhl g. (-s,-stühle) : hircador b. [*liester* hircadorioù, hircader], kador-hir b.

Liegestütz g. (-s,-e) : [sport] pradañ-dibradañ gant harp war an daouarn g., sav-korf diwar-bouez an divrec'h g., pompadenn b. ; *Liegestütze machen*, ober savioù-korf diwar-bouez e zivrec'h, pradañ-dibradañ, ober pompadennoù.

Liegetage ls. : [merdead.] arovezh g.

Liegewagen g. (-s,-) : [trenioù] bagon fledoù b.

Liegewagenplatz g. (-es,-plätze) : [trenioù] fled g., fledenn b.

Liegewiese b. (-,-n) : glazenn b., letonenn b., heolienn b.

Liegezeit b. (-,-en) : [merdead.] arovezh g.

Liek n. (-s,-e) : [merdead.] 1. ravalink b. ; *ein Segel mit einem Liek einfassen*, ravalinkañ ur ouel ; *stehendes Liek*, *Achterliek*, *Hinterliek*, *Seitenliek*, ravalink diavaez b., ravalink olavent b. ;

Unterliek, *Fußliek*, ravalink en traoñ b., ravalink foñs b. ; *Oberliek*, *Raaliek*, *Rahliek*, *Vorliek*, *Kopfliek*, *Gatterliek*, *Anschlagliek*, *Stagliek*, ravalink uhelañ b., ravalink laez b. ; *Mastliek*, ravalink wern b. ; 2. *Flaggenliek*, gwintenn b.

lieken V.k.e. (hat geliekt) : [merdead.] ravalinkañ ; *ein Segel lieken*, ravalinkañ ur ouel.

Liektau n. (-s,-e) : [merdead.] ravalink b.

lienial ag. : [mezeg.] ... ar felc'h.

Liesch n. (-es) : [louza.] geot-ar-pradoù str.

Lieschen n. (-s) : Eliza b., Lizaig b.

Lieschgras n. (-es) : [louza.] geot-ar-pradoù str.

Liezal b. (-) : Eliza b., Lizaig b.

Lifestyle-Medikament n. (-s,-e) : louzoù krefivaat g., louzoù sonnaat g., louzoù startaat g.

Lift g. (-es,-e) : 1. saverez b., pignerez b. ; *den Lift holen*, *den Lift rufen*, *den Lift kommen lassen*, goulenn ar bignerez, gervel ar bignerez ; 2. [ski] pign-ski g.

Liftboy g. (-s,-s) : paotr ar bignerez g., paotr ar saverez g.

liften V.k.e. (hat geliftet) : P. [mezeg.] diroufennañ.

Liftjunge g. (-n,-n) : paotr ar bignerez g., paotr ar saverez g.

Liga b. (-, Ligen) : 1. kevrenn g., kevread g., kevredad g., kenseurterezh g., kenseurtiezh b., unvaniezh b., unaniezh b. ; *die Liga für Menschenrechte*, Kevrenn Gwirioù Mab-den g. ; *Arabische Liga*, Kevrenn Arab g. ; *Keltische Liga*, Kevrenn Keltiek g. ; 2. [sport] rummad g. ; *in der ersten Liga spielen*, c'hoari er rummad kentañ ; *Aufstieg in die erste Liga*, pignadur er rummad kentañ g. ; *in die erste Liga aufsteigen*, pignat er rummad kentañ ; *Abstieg in die zweite Liga*, diskenn en eil rummad g. ; *in die zweite Liga absteigen*, diskenn en eil rummad.

Ligament n. (-s,-e) : [korf.] stagell b.

ligamentös ag. [korf.] stagellek.

Ligamentum n. (-s, Ligamenta) : [korf.] stagell b. ; *Ligamentum epididymis*, stagell an argell b.

Ligand g. (-en,-en) : [kimiezh] lenant g. [*liester* lenantoù], kenurzhad g.

Ligase b. (-,-n) : [bev.] ligaz g.

Ligaspiel n. (-s,-e) : [sport] match kampionad g., krogad kampionad g.

Ligatur b. (-,-en) : 1. [mezeg.] argoulm g., argoulmañ g. ; 2. [moull.] ereadur g. ; 3. [sonerezh] a) stagellig b. ; b) stagell astenn b.

Liger g. (-s,-) : [loen.] leger g. [*liester* legered].

light ag. : light, skañv, skañvaet, digoavenet, druzoni-skañvaet, sukr-skañvaet, holen-skañvaet.

ligisch ag. : [istor] mouant ; *ligisches Lehen*, dalc'h mouant g.

Ligist g. (-en,-en) : ezel ur c'hevrenn g., kevrenn g.

lignikol ag. : [bev.] prennndrigat ; *lignikoles Lebewesen*, prennndrigad g. [*liester* prennndrigaded].

Lignin n. (-s,-e) : [kimiezh] lignin g.

Lignit g. (-s,-e) : ksilit g., lignit koadek g.

lignivor ag. : [bev.] prennnezat, koadezat.

Lignivore g. (-n,-n) : [loen.] loen prennnezat g., loen koadezat g., prennnezad g. [*liester* prennnezaded], koadezad g. [*liester* koadezaded].

Liguorianer g. (-s,-) : [relij.] dasprenour g.

Ligur g. (-s,-) : Ligur g. [*liester* Ligure] ; *die an der Küste ansässigen Ligurer waren ausgezeichnete Fischer und kühne Seeräuber*, al Ligured eus an aod a oa pesketaerien ampart ha morlaeron her.

Ligurien n. (-s) : Liguria b.

ligurisch ag. : ligur, [yezh.] liguriek ; *die ligurische Sprache*, al ligurieg g.

liieren V.em. : **sich liieren** (hat sich (ak.) liiert) : kevredañ, unaniñ, kevreañ, keveliñ.

Liguster g. (-s,-) : [louza.] lugustr str., lugustrenn b.

Likör g. (-s,-e) : likor g., traoù dous ls., hini dous g., boñboñ-kredañs g. ; *ein Schluck Likör*, ur banne hini dous g., ur banne traoù dous g., ur banne likor g.

Likörei n. (-s,-er) : vi likor g.

Likörgestell n. (-s,-e) : astell ar boutailhoù likor b., astelladenn ar boutailhoù likor b.

Likörglas n. (-es,-gläser) : gwerenn likor b.

Likörhändler g. (-s,-) : likorour g.

Likör-Soufflé n. (-s,-s) / **Likör-Soufflee** n. (-s,-s) : [kegin.] soufflez gant likor b.

Likörwein g. (-s,-e) : gwin likorek g., gwin fro koazhet g.

Liktör g. (-s,-en) : [istor] liktör g. [*liester* liktored], douger-bouc'hal g. [*liester* dougerien-vouc'hili].

lila ag. digemm : limestra-lireu, limestra evel al lireu, a-liv gant al lireu, el liv d'al lireu.

Lila n. (-s,-/s) : liv al lireu g.

Lilie b. (-,-n) : **1.** [louza.] lili str., lilienn b., flourdiliz str., flourdilizenn b. ; *weiße Lilie*, lili gwenn str., lilienn wenn b., flourdiliz gwenn str., flourdilizenn wenn b. ; **2.** [dre skeud., istor] *heraldische Lilie*, *bourbonische Lilie*, lili ar Vourboned str., flourdiliz str., flourdilizenn b. ; *mit heraldischen Lilien verzieren*, flourdilizañ.

lilienähnlich ag. / **lilienartig** ag. : [louza.] liliheñvel, liliek, e doare al lili, a-zoare gant al lili, a-seurt gant al lili.

Liliengewächse ls. : [louza.] lilieged ls. [*unander* lilieg g.].

Liliengras n. (-es) / **Lilientraube** b. (-,-n) : [louza.] liriop str.

Lilienwappen n. (-s,-) : flourdiliz str., flourdilizenn b.

lilienweiß ag. : gwenn evel ul lilienn.

Liliput n. (-s) : [lenn.] Lilliput b., Bro-Lilliput b.

Liliputaner g. (-s,-) : **1.** [lenn.] annezad Lilliput g., Lilliputad g. [*liester* Lilliputiz] ; **2.** [dre skeud.] lillipusian g. [*liester* lillipusianed], korr g., korrigan g., kornandon g.

Liman g. (-s,-e) : [Mor Du] liman g., loc'h b., paludenn b., morlenn b.

Limande b. (-,-n) : [loen.] jelinenn ruz [*liester* jelinez ruz] b.

limbisch ag. : [mezeg., korf.] *limbisches System*, troenn ar senklenn b.

Limbus g. (-, Limbi) : **1.** [tekn.] limb g. ; **2.** [louza.] korf an delienn g. ; **3.** [relij., *liester ebet en alamaneg*] limboù ls.

Limerick g. (-s,-s) : [lenn.] limerick g.

Limes¹ g. (-,-) : [mat.] harz g. ; *endlicher Limes*, harz bevennek g. ; *unendlicher Limes*, harz anvevenn g. ; *rechtsseitiger Limes*, harz a-zehou g. ; *linksseitiger Limes*, harz a-gleiz g.

Limes² g. (-, Limites) : [istor] harzoù ls. ; *der Limes*, al Limes g., an harzoù etre an Impalaeriezh Roman ha Germania ls.

Limette b. (-,-n) : [louza.] **1.** [frouezh] limetez str., limes str., suraval glas g. ; **2.** [gwez] **a)** [*Citrus limetta*] *römische Limette*, *süße Limette*, limetezenn b. [*liester* limetezenned] ; **b)** [*Citrus aurantifolia*, *Citrus latifolia*] *echte Limette*, *gewöhnliche Limette*, *persische Limette*, *Tahiti-Limette*, limesenn b. [*liester* limesenned].

limikol ag. : [loen., bev.] lec'hidtrigat.

Limikole b. (-,-n) : [loen., bev.] lec'hidtrigad g. [*liester* lec'hidtrigaded].

liminal ag. : gwehinek.

Liminalität b. (-) : [bred., tudoniezh] gwehinegezh b.

Limit n. (-s,-s/-e) : **1.** bevenn b. ; *oberes Limit*, *oberstes Limit*, usvevenn b. ; **2.** [sport] usvevenn evit en em berzhagañ b.

limitieren V.k.e. (hat limitiert) : bevennañ, bonnañ, digreskiñ, strishaat, krennañ, krennañ war ; *limitierte Auflage*, *limitierte Edition*, *limitierte Ausgabe*, moulladenn vonnet b.

limivor ag. : [loen., bev.] lec'hidezat.

limnisch ag. : [bev., douarouriezh] limnek ; *limnische Eruption*, didarzh limnek g.

Limnologue g. (-n,-n) : [bev., douarouriezh] limnologour g.

Limnologie b. (-) : [bev., douarouriezh] limnologiezh b.

limnologisch ag. : [bev., douarouriezh] limnolegek.

Limnoplankton n. (-s) : limnoplankton g.

Limnoquarzit g. (-s,-e) : limnokouarzit g., maen-Champagn g.

Limo b. (-,-s) : [berradur evit **Limonade**] / **Limonade** b. (-,-n) : died] soda g., limonadez b., dour pik-pik g., dour limonadez g. ; *ein Schluck Limo*, ur banne limonadez g.

Limonadenhersteller g. (-s,-) : limonadezer g.

Limoges n. : Limojez b.

Limone b. (-,-n) : [louza.] limes str., limoñs g. [*liester* limoñsoù], sitron glas str., sitroñs glas str.

Limonit g. (-s,-e) : [maeoniezh] limonit g., houarn limouzek g.

Limousin n. : *das Limousin*, Bro-Limojez b.

Limousine b. (-,-n) : **1.** [treuzdougen] limouzinenn b. ; **2.** [dilhad.] limouzenn b.

lind ag. : dous, flour, tener, c'hwek, skañv ; *linde Lüfte*, strilh avel g., lommig avel g., aezhenn b., aezhenn dous b., takennig (aezhennig) avel b., mouch-avel flour g., mouchig-avel g., banne avel skañv g.

Linde b. (-,-n) : **1.** [louza.] gwezenn-dilh b., gwez-tilh str., tilhenn b., tilh str., oulm-Spagn str. ; **2.** [prenn] koad tilh g., tilh g. ; *Tisch aus Linde*, taol dilh b.

Lindenallee b. (-,-n) : alezad gwez-tilh b., alezad tilh b., baliad gwez-tilh b., bali dilh b., baliad tilh b., rabinad tilh b., bali bordet a goad tilh b., bali koad tilh a bep tu dezhi b.

Lindenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwezenn-dilh b., gwez-tilh str., tilhenn b., tilh str., oulm-Spagn str.

Lindenblüte b. (-,-n) : [kegin.] bleuñv tilh str.

Lindenblütentee g. (-s) : [kegin.] dour-tilh g., dour diwar bleuñv tilh betvet g.

Lindenholz n. (-es) : koad tilh g., tilh g. ; *Lindenholz brennt langsam*, ar c'hoad tilh a zalc'h tan pell, ar c'hoad tilh a zo koad fonnus da zeviñ, koad tilh a zev goustadik ; *die Möbel waren aus Lindenholz*, e tilh e oa an arrebeuri ; *mit Lindenholz getäfelt*, koadet gant tilh ; *Tisch aus Lindenholz*, taol dilh b.

Lindenplantage b. (-,-n) : tilheg b. [*liester* tilhegi], tilhenneg b. [*liester* tilhennegi].

Lindentee g. (-s) : [kegin.] dour-tilh g.

lindern V.k.e. (hat gelindert) : dousaat, divec'hiañ, disammañ, distanañ, didanañ, sioulaat, terriñ, degas didorr da, distrizhañ, diboaniañ, skañvaat, kuñvaat, c'hwekaat, dousaat da, distav, distaviñ, gwellaat, habaskaat, dic'harvaat, boukaat, abafaat, sourdiñ, goustegañ, kizañ ; *den Schmerz lindern*, dousaat ar boan, dousaat da boan u.b., distanañ ar boan, distanañ da boanioù u.b., distav ar boan, distaviñ ar boan, skañvaat ar boan, terriñ ar boan, sourdiñ an droug, degas didorr d'ar boan, reiñ didorr d'u.b. en e boanioù, reiñ d'u.b. didorr d'e boanioù, reiñ dousadur da boan u.b., distrizhañ ar boan, sioulaat ar boan, terriñ nerzh ar poanioù, terriñ nerzh an droug, diboaniañ, diverrañ ar boan, bihanaat ar boan, digreskiñ ar poanioù, maoutañ ar poanioù, abafaat ar boan, goustegañ ar boan, kizañ ar boan ; *jemandes Leid lindern*, dousaat poan u.b., dousaat da boan u.b., distanañ da boanioù u.b., distanañ poan u.b., skañvaat poan u.b., terriñ poan u.b., degas didorr da boan u.b., reiñ didorr da boanioù u.b., reiñ didorr d'u.b. en e boanioù, reiñ dousadur da boan u.b., distrizhañ poan u.b., sioulaat poan u.b., diboaniañ u.b., diverrañ poan u.b., bihanaat poan u.b., digreskiñ poanioù u.b., maoutañ poanioù u.b., abafaat poan u.b., sourdiñ poan u.b. ; *um seine Schmerzen zu lindern*, evit ma n'en defe ket klevet kement e zroug ; *nichts konnte sein*

Leid lindern, nichts konnte seine Schmerzen lindern, netra ne zistane d'e zroug ; seinen Hunger lindern, dallañ e naon.

lindernd ag. : 1. c'hwekaus, skañvaus, habaskaus, kuñvaus, dousaus ; 2. [mezeg.] distan, distanus, diboanuis, ... distanañ, ... diboaniañ, ... da ziboaniañ, paregorek, dic'hostus, hezus, dislaur, dislaurus, enepgost, ... ouzh ar boan, ... ouzh an droug ; *lindernde Arznei*, louzoù distan g., louzoù distanañ g., louzoù distanus g., louzoù paregorek g., dic'hoster g., hezer g., distanuzenn b. ; *bei Bienenstichen lindernd wirkend*, mat ouzh flemmadur ar gwenan, mat ouzh flemmoù ar gwenan.

Linderung b. (-, -en) : 1. c'hwekadur g., dousadur g., habaskadur g., kuñvadur g., digrizadur g., dic'harvadur g., distanadur g., gras b., skañvadur g., skañvaenn b., skañvadenn b., frealz g., balzam g., louzoù c'hwek g. ; 2. [mezeg.] disamm g., distan g., distanadur g., skañvadur g., divec'h g., didorr g., diboan b. ; *jemandem Linderung verschaffen*, diboaniañ u.b., terriñ (dousaat, distanañ, skañvaat, sioulaat, distrizhañ, gwellaat) e boan d'u.b., dousaat da boan u.b., reiñ dousadur da boan u.b., degas mad en u.b., degas gwellaenn d'u.b., degas didorr da boanioù u.b., divec'hiañ u.b., aesaat d'u.b., aesaat da zrougoù u.b., bihanaat poan u.b., digreskiñ poanioù u.b. ; *das schafft Linderung*, an dra-se a dorr (a zistan) ar boan.

Linderungsmittel n. (-s, -) : louzoù diboaniañ, diboanuzenn b., louzoù distan g., louzoù distanañ g., louzoù distanus g., louzoù paregorek g., dic'hoster g., hezer g., distanuzenn b.

Linddrache g. (-n, -n) : [mojenn.] aerouant g.

lindgrün ag. : glas-tilh.

Lindton g. (-s) : [gwin, sistr] eoulenn b.

Lindwerden n. (-s) : [gwin, sistr] eoulenniñ g.

Lindwurm g. (-s, -würmer) : [mojenn.] aerouant g.

Linea alba b. [-] : [korf.] linenn wenn b.

Lineal n. (-s, -e) : reolenn b., reol b. ; *kleines Lineal*, reolennig b. [*liester* reolennigou] ; *Lineal mit Zentimeterinteilung*, reolenn dereziek b. ; [skol, gwechall] *mit dem Lineal was auf die Finger bekommen*, pakañ un taol reolenn war beg e vizied, pakañ un taol reolenn war e vizied.

lineal ag. / **linealisch** ag. : [louza.] linennek ; *linealische Blätter*, delioù linennek ls.

Lineament n. (-s, -e) : raklinenn b.

linear ag. : lineel, linennek, linennel, a-linenn ; *linear angelegt*, staliet a-linenn, lakaet a-linenn, linennet ; [mat.] *lineares Modell*, delvan linennek g. ; *lineare Funktion*, kevreizhenn linennek b. ; *lineare Anpassung*, keidañ linennek g. ; *linear kombinieren*, kedaozañ ent-linennek ; *lineare Abbildung*, *lineare Transformation*, arloadur linennek g., treuzfurmadur linennek g. ; *linear unabhängiger Vektor*, sturiadel dizalc'h b. ; *linearer Teilraum*, *linearer Unterraum*, isegor sturiadel g. ; [kimiezh, bev.] *lineare Kette*, digorvell anskoultrenn g. ; [stadegoù] *lineare Regression*, argizañ linennek g. ; [treserezh] *lineare Perspektive*, diarsell eeunregek g.

Adv. : ent-linennek ; *linear kombinieren*, kedaozañ ent-linennek ; *linear angelegt*, staliet a-linenn, lakaet a-linenn, linennet.

Linearbeschleuniger g. (-s, -) : [fizik] c'hwimmer linennek g.

Lineareruption b. (-, -en) : [douarouriezh] didarzh frailhel g.

Linearform b. (-, -en) : [mat.] furm linennek b.

linearisieren V.k.e. (hat linearisiert) : linennekaat.

Linearisierung b. (-, -en) : linennekadur g.

Linearität b. (-) : linennegezh b.

Linearkombination b. (-, -en) : [mat.] 1. [jedadur] kedaoz linennek g. ; 2. [disoc'h] kedaozad linennek g.

Linearperspektive b. (-, -n) : [treserezh] diarsell eeunregek g.

Linearpolarisator g. (-s, -en) : luc'haheler g.

Linearwirtschaft b. (-) : armerzh linennek g., ekonomiezh linennek b. ; *Kreislaufwirtschaft statt Linearwirtschaft*, armerzh kelc'h statt armerzh linennek.

Lineatur b. (-) : [moull.] linennadur g.

lingual ag. : 1. [korf.] ... teod, ... an teod, teodel ; 2. [yezh.] *linguale Lautbildung*, distagadur teod g.

Lingual g. (-s, -e) / **Linguallaut** g. (-s, -) : [yezh.] kensonenn deod b.

Lingualpfeife b. (-, -n) : [sonerezh, ograou] korzenn dre c'henoù b.

Linguist g. (-en, -en) : yezhoniour g.

Linguistik b. (-) : yezhoniezh b. ; *komparative Linguistik*, kenyezhoniezh b. ; *angewandte Linguistik*, sturyezhoniezh b. ; *strukturelle Linguistik*, yezhoniezh strukturelour b. ; *frammyezhoniezh* b. ; *synchrone Linguistik*, yezhoniezh kevadegel b. ; *diachrone Linguistik*, yezhoniezh treadegel b. ; *funktionelle Linguistik*, yezhoniezh arc'hwelel b. ; *generative Linguistik*, ganadurouriezh b., yezhoniezh c'hanadurel b. ; *die Linguistik ist eine deskriptive Wissenschaft*, un diskiblezh deskripañ a zo eus ar yezhoniezh.

Linguistikabteilung b. (-, -en) : rann ar yezhoniezh b.

Linguistin b. (-, -nen) : yezhoniourez b.

linguistisch ag. : 1. [a sell ouzh ar yezhoù] ... yezh, yezhel ; *linguistische Datenverarbeitung*, keweriadur emgefreak ar yezh g. ; 2. [a sell ouzh ar yezhoniezh] yezhzoniel.

Linguizid g. (-s, -e) : yezhlazh g., yezhlazhañ g., yezhlazherezh g., yezhlazhadenn b. ; *seit zweihundert Jahren ist die bretonische Sprache einer gezielten Politik der Sprachunterdrückung unterworfen, die letztlich durchaus zum Linguizid führen wird*, abaoe daou-c'hant vloaz e vez gwasket ar brezhoneg gant ur politikerezh a-ratozh a gaso a-benn ar fin d'ur yezhlazh peurglok ; *an einem Linguizid aktiv teilnehmen*, yezhlazhañ.

Linguizidpolitik b. (-) : politikerezh yezhlazhañ g.

Linie b. (-, -n) : 1. linenn b., linennad b., arroudenn b., regenn b., reg g., roudenn b. ; *Linien ziehen*, linennañ, reolennañ ; *Linien mit dem Streichmaß ziehen*, turkinañ ; [mat.] *gerade Linie*, regenn eeun b., linenn eeun b., eeunenn b. ; *der kürzeste Weg zwischen zwei Punkten liegt auf einer geraden Linie*, al linenn eeun eo ar berrañ treug eus ur poent d'unan all ; *gekrümmte Linie*, regenn gromm, regenn gamm b., linenn gromm b., linenn gamm b., krommenn b. ; *gebrochene Linie*, regenn dorr b., linenn dorr b. ; *geschlossene Linie*, linenn gloz b. ; *offene Linie*, linenn zigor b., linenn digor b. ; *in gerader Linie aufstellen*, lakaat a-linenn ; *gestrichelte Linie*, linennad tiredoù b. ; *punktierte Linie*, linennad pikoù b., linenn bikennaouet b., linenn boentigaouet b., linennad poentigoù b. ; *schneiden Sie das Blatt Papier an der punktierten Linie entlang*, troc'hit ar baperenn hervez ar poentigoù ; [sonerezh] *melodische Linie*, linenn gerzennek b. ; [mat.] *spirische Linie*, korelenn b. ; [fizik] reg g. ; *Resonanzlinie*, *Spektrallinie*, reg skalfadel g. ; *Absorptionslinie*, reg lugañ g.

2. [lu] linenn-stourm b., linennad-stourm b., renk b., renkad b. ; *in der Linie dienen*, bezañ soudard e-barzh ur rejimant-stourm ; *Linie halten*, chom a-renk (war-renk, renket brav) ; *in erster Linie*, el linenn gentañ, er c'hentañ linenn, war linenn an tan, war al linenn-dan ; *die Feinde fielen über unsere Linien her*, an enebourien a ziruilhas war hol linennoù, an enebourien a frammas war hol linennoù, an enebourien a fardas war hol linennoù.

3. *lignez* b., skourr g., brankad g., brank g. ; *die ältere Linie*, ar skourr henañ g. ; *die jüngere Linie*, ar skourr yaouañ g. ; *er entspross der jüngeren Linie*, savet (deuet) e oa eus skourr yaouankañ al lignez (Gregor), savet (deuet) e oa eus brankad

yaouankañ al lignez ; *aufsteigende Linie*, lignez diagentel b. ; *Verwandter in aufsteigender Linie*, diagentiad g. ; *er stammt in direkter väterlicher Linie von Jaxa von Köpenick ab*, diskenn a ra war-eeun eus Jaxa a Göpenick dre e dad ; *mütterliche Linie*, lignez a-berzh mamm b. ; *väterliche Linie*, lignez a-berzh tad b. ; *der weiblichen Linie zufallen*, mont gant ar merc'hed, degouezhout (en em gavout) dre hêrezh gant merc'hed al lignez.

4. reolenn b., linenn stur b., linenn b. ; *die redaktionelle Linie*, al linenn stur b. ; *linientreu*, feal da reolennoù e strollad politikel, leal da linenn e strollad politikel ; *ohne klare Linie*, forzh penaos, n'eus forzh penaos, forzh peseurt mod, en un doare foutouilhek, bourlik-ha-bourlok ; *auf eine bestimmte Linie umschwenken*, mont da heul ul linenn nevez bennak ; *Vertreter der harten Linie*, pennpellaour g.

5. [troioù-lavar] *auf gleicher Linie mit jemandem*, a-du mit u.b. ; *sich auf derselben Linie befinden, in einer Linie liegen*, bezañ o peuriñ war ar memes tachenn ; *in gerader Linie*, war-eeun, eeun-tenn, eeun-pik ; *in erster Linie*, da gentañ-holl, da gentañ penn, da gentañ tra, da gentañ unan, da gentañ-razh, kentañ penn, kentañ lañs, kentañ kan ; *in allererster Linie*, da gentañ ha dreist pep tra ; *in zweiter Linie*, d'an eil, da eil ; *P. ein Erfolg auf der ganzen Linie*, berzh hed an neudenn (a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, penn-da-benn, penn-dre-benn, penn-da-benn an neudenn) g.

6. [neuz diavaez ar c'horf] *schlanke Linie*, lankted b., trolinenn vistr b., linenn gorf hirvoan b. ; *auf seine Linie achten*, teurel evezh ouzh e linenn gorf.

7. stuc'had g., rumm g., rummad g. ; *Pflegelinie*, **a** [mezeg.] rummad intentoù g. ; **b** [kenederezh] stuc'had gwezeladoù g.

8. [korf.] *raue Linie [Linea Aspera]*, linenn c'harv b. ; *Linea Alba*, linenn wenn b.

9. [dramm] *eine Linie Kokain*, ul linennad kokain b.

10. [mentawouriezh] *Pariser Linie*, linenn b., linenn barizian b.

11. [treuzdougen] linenn b. ; *Buslinie*, linenn-vus b., linenn karr-boutin b. ; *Straßenbahnlinie*, linenn dramgarr b. ; *Bahnlinie*, houarnlinenn b., linenn hent-houarn b., linenn houarn b. ; [nij.] *Fluglinie*, aerlinenn b.

Linienblatt n. (-s,-blätter) : follenn paper linennet b., follenn-baper linennet b., follenn paper reolennet b., follenn-baper reolennet b.

Linienbus g. (-ses,-se) : karr-boutin linenn g., bus linenn g. ; *der Linienbus hat seine Runde ohne einen einzigen Fahrgast gedreht*, ar c'harr-boutin en doa graet un dro c'houlo.

Liniediagramm n. (-s,-e) : [mat.] *gerichtetes Liniendiagramm*, diervad birek g., goulun birek g.

Linienflug g. (-s,-flüge) : [nij.] nijadenn reoliek b., nijadenn aerlinenn b., nij reoliek g., nij aerlinenn g.

Linienflugzeug n. (-s,-e) : [nij.] nijerez linenn b., aerdreizher g.

linienförmig ag. : linennek.

Linienführung b. (-,-en) : [arz] tresadur g., doare tresañ g., linennadur g., linennndreserezh g. ; *Dürers Linienführung*, doare tresañ (linennndreserezh) Dürer g.

Liniengrafik b. (-,-en) : **1.** [ober] an tresañ a-linenn g. ; **2.** [oberenn] *eine Liniengrafik*, un dresadenn a-linenn b. ; *Liniengrafiken erstellen*, tresañ a-linenn.

linienhaft ag. : linennek ; *linienhafte Erosion*, krignerezh linennek g.

Linienmaschine b. (-,-n) : [nij.] nijerez aerlinenn b., aerdreizher g.

Linienpapier n. (-s) : paper linennet g., paper reolennet g.

Linienpilot g. (-en,-en) : [nij.] nijer linenn b.

Linienrichter g. (-s,-) : [sport] tredeog-gwrimenn g., tredeog ar wrimenn g., tredeog al linenn g.

Linienrichterin b. (-,-nen) : b. (-,-nen) : [sport] tredeogez al linenn b., tredeogez-wrimenn b., tredeogez al linenn b.

Linien Schiff n. (-s,-e) : **1.** [lu, istor] lestr linenn b., lestr eus al linenn g., batimant eus al linenn b., lestr uhelvoudrh g. ; *Linien Schiff mit drei Batteriedecks*, lestr tribourzh g. ; **2.** [treuzdougen] mordreizher g.

Linien Spektrum n. (-s,-spektr) : [fizik] skalfad regoù g.

Linien system n. (-s) : [sonerezh] regenneg b., pemproudenn b.

Linienverkehr g. (-s) : treizhid dre araezioù treuzdougen boutin g. ; *dieser Bus fährt im Linienverkehr*, ober a ra ar c'harr-boutin-se ar mont-dont war ul linenn reoliek.

linientreu ag. : feal da reolennoù e strollad politikel, leal da linenn e strollad politikel, steudet diouzh linenn ur strollad politikel.

Linientreue b. (-) : steudadur diouzh linenn ur strollad politikel g., lealded da linenn e strollad politikel b.

Linienzieher g. (-s,-) : [tekn.] linennndreser b., linennndreser g., treser-linennnoù g., linenner g.

Linien zwischenraum g. (-s,-räume) : [sonerezh] etreregenn b.

linieren (hat liniert) / **liniieren** (hat liniert) V.k.e. : linennañ, reolennañ ; *Papier linieren*, linennañ paper, reolennañ paper ; *liniertes Papier*, paper linennet g., paper reolennet g.

Linieren n. (-s) : linennañ g., reolennañ g.

Liniermaschine b. (-,-n) : linennerez b. [*liester* linennereziou].

Linierung b. (-,-en) : **1.** linennañ g., reolennañ g. ; *Papier mit Linierung versehen*, linennañ paper, reolennañ paper ; **2.** linennadur g.

liniieren g. (-s) : linennañ g., reolennañ g.

liniierung b. (-,-en) : **1.** linennañ g., reolennañ g. ; *Papier mit Liniierung versehen*, linennañ paper, reolennañ paper ; **2.** linennadur g.

liniment n. (-s,-e) : [mezeg.] traet g.

link ag. : **1.** kleiz ; *linke Hand*, dorn kleiz g., P. dorn fall g., dorn mañchart g., bazh kleiz b. ; *linker Hand (zu linker Hand, zur linken Hand, zur Linken)*, a-gleiz, war-gleiz, war an dorn (war ho torn) kleiz, war an tu kleiz, en tu kleiz, en dorn kleiz, a-zorn-kleiz (Gregor), P. a-zorn-fall ; *linker Arm*, brech'h kleiz b., brech'h fall b. ; *linkes Auge*, lagad kleiz g. ; *linke Seite*, tu kleiz g., kleiz g., kostez kleiz g. ; *die linke Seite eines Kleidungsstücks*, an tu-gin g., an tu-enep g., an amdu g., an amgin g., an tu gareneb g., ar gareneb g. ; *die linke Seite des Tuchs*, an tu-gin eus ar mezher g., ar gareneb g. ; *linke Seite eines Buches*, pajenn faos b., pajenn bar b., pajenn gleiz b. ; *der linke Nachbar*, an amezeg kleiz g. ; *das linke Ufer*, ar ribl kleiz g. ; [boks] *linke Gerade*, taol eeun kleiz g. ; *linker Haken*, bleukad kromm kleiz g., taol kromm kleiz g., dornad kromm kleiz g. ; [ardamezouriezh] *linker Arm mit Schwert*, brech'h ouzh kleiz b. ; **2.** [dre skeud.] *etwas mit der linken Hand machen*, **a**) ober udb en ur ebatal (en ur c'hoari, en ur farsal) (Gregor), ober udb ken aes ha tra, ober aes-kenañ udb, ober udb aezet-kaer, ober udb hep reiñ bec'h, ober udb evel un dudi, ober udb a-aes-vat, ober aes-ral udb, ober udb war blaen, ober udb ken bravik ha tra ; **b**) ober udb evel ma teu e teu, ober udb bourlik-ha-bourlok, ober udb diwar skañv, ober udb d'ar much, ober udb dreist-penn-biz ; *zwei linke Hände haben, zwei linke Pfoten haben*, bezañ diampart, bezañ distu, bezañ dornet fall (loaiek, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, glaouch, heut, loerek, patav, patavek), bezañ mat da vont da gaoc'ha gant ur gordenn, bezañ daouarn drouk d'an-unan, bezañ daouarn yod d'an-unan, bezañ kleiz da labourat, bezañ lugut da labourat, na gaout neuz ebet da labourat, mousognañ, bezañ kropet, na vezañ divreilh ebet d'an-unan, na vezañ digaat ebet d'an-unan ; **3.** [dre skeud.] *eine*

linke Tour, eine linke Nummer, un taol troad buoc'h g., ur gasterezh g., un taol gast g., un dro lous b., un taol moc'herezh g., un taol fobiez g., un taol kamm g., un taol kailh g., un dro gamm b., un dro divalav b., un taol divalav g., un taol vil g., ur rozenn gaer b., un dro-dall b., un dro-fall b., un taol malis ruz g., un taol malis du g., un taol malis diaoulek g., un droidell fall b. ; **4. eine Trauung zur linken Hand**, un dimeziñ en tu kleiz g. ; **5. er ist mit dem linken Fuß aufgestanden**, savet eo war an tu enep, aet eo ar moc'h war ar gwinizh du gantañ, loariet eo, broc'h a zo ennañ, aet ez eus tro en e voned, n'emañ ket en e benn mat, n'emañ ket e holl voc'h er gêr gantañ, n'emañ ket e holl voc'higoù er gêr gantañ, kollet en deus e vuoc'h vrizh, n'emañ ket en e charreoù, n'emañ ket en e ched, imoret fall eo, gwallimoret eo, en imor fall emañ, en e loariad emañ, aoz fall a zo ennañ, n'eo ket eeun e vouroun, en e benn fall emañ, emañ e benn e gin, n'eo ket flour gantañ hiziv, n'eo ket plaen e bastell war e revr, fumet eo, troet eo e breñv, troet fall eo, hennezh 'zo troet fall ar bramm en e gof, ur bramm a-dreuz a zo gantañ en e gof, war e du fall emañ ; **6. lass deine linke Hand nicht wissen, was die rechte tut**, gra na ouezo ket da zorn kleiz ar pezh a ra da zorn dehou ; **7. [gwiad.] linke Seite**, tu-gin g., tu-enep g., amdu g., amgin g., tu gareneb g., gareneb g., eneb g., tu diabarzh g., tu dindan g. ; *die linke Seite des Tuchs*, an tu-gin eus ar mezher g. ; *leg die Tischdecke auf die linke Seite*, tro an doubier war an tu enep, laka an doubier war enep ; **8. [merdead.] linke Seite**, babourzh g. ; **9. [polit.] linker Politiker**, politikour eus an tu kleiz g., kleizour g., politikour kleiz g.

Link g. (-s,-s) : [stlenn.] liamm g.

Linke ag.k. b. (-n,-n) : **1.** dorn kleiz g., dorn fall g., dorn mañchart g., bazh kleiz b. ; **2.** [boks] bleukad a-gleiz g., taol-bleuk a-gleiz g., taol a-gleiz g., taol-dorn a-gleiz g. ; **3.** tu kleiz g., kleiz g. ; *zur Linken*, a-gleiz, war-gleiz, war an dorn (war ho torn) kleiz, war an tu kleiz, en tu kleiz, en dorn kleiz, a zorn kleiz (Gregor) ; **4.** [polit.] *die Linke*, an tu kleiz g. ; *die proletarische Linke*, an tu kleiz proleterel g. ; *diverse Linke*, kleiz diseurt g., K.D.S.

Linke(r) ag.k. g./b. : [polit.] kleizelour g., kleizelourez b., kleizour g., kleizourez b., den a-gleiz g., den kleiz g., [istor Bro-C'hall] republikan g., republikanez b.

linken V.k.e. (hat gelinkt) : P. *jemanden linken*, touellañ a-zevri u.b., fritañ naered e-lec'h siliou d'u.b., tremen lost al leue dre c'henou u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., gennañ (nezañ, bratellat, strañ, strañgañ, skobardiñ, riñsañ, toazañ, houerigañ, paltokiñ, bilhiñ, gludañ, bouc'hiñ, punañ, tizhout, flemmañ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., touzañ e c'henou d'u.b., bountañ ar c'henn en u.b., kac'hat e godell u.b.

linkerhand Adv. : a-gleiz, war-gleiz, war an dorn (war ho torn) kleiz, war an tu kleiz, en tu kleiz, en dorn kleiz, a zorn kleiz (Gregor).

linkisch ag. : diakuit, loaiek, dornet fall, distu, diampart, dizampart, meudek, mañchek, amparfal, amparfalek, kleiz, kleizek, glaouch, mat da vont da gaoc'ha gant ur gordenn, pounner e vodoù ober, heut, patav, patavek, abaf, loerek, bavek, besaotr, bleup, gloud, louad, gars, pestuek, gour, kropet, divreilh ebet dezhañ, digot ebet dezhañ, lopes, patav, patavek ; *linkisches Benehmen (Betragen, Wesen)*, diampartiz b., lourediz b., louredoni b., emzalc'h loaiek (heut, abaf, loerek, lopes, patav) g., doare ur c'hozh palastr g. ; *linkische Frau*, kleizell b. [liester kleizelled] ; *in diesem Anzug sieht er linkisch aus*, evel kropet eo en dilhad-mañ.

Adv. : dizampart.

Linkischkeit b. (-) : diampartiz b., dizampartiz b., lourediz b., louredoni b., emzalc'h loaiek (heut, abaf, loerek, patav, kropet) g., doare ur c'hozh palastr g. ; *jemanden von seiner Linkischkeit befreien*, diluiñ u.b., digroañ u.b.

links Adv. : **1.** a-gleiz, war-gleiz, war an dorn (war ho torn) kleiz, war an tu kleiz, en tu kleiz, en dorn kleiz, a-zorn kleiz (Gregor), P. a-zorn-fall ; *von links nach rechts*, a gleiz da zehou ; *von rechts nach links*, a zehou da gleiz ; *nach links gehen, nach links fahren*, mont a-gleiz (war gleiz), mont (treiñ) war an dorn kleiz, treiñ en dorn kleiz, treiñ a-gleiz, souañ, mont war-gaout an tu kleiz, mont war an tu kleiz ; [kirri-tan] *nach links abbiegen, links abbiegen, nach links fahren, links fahren*¹, treiñ en dorn kleiz, treiñ war e zorn kleiz, treiñ war an tu kleiz, mont war gleiz, mont war an dorn kleiz, treiñ a-gleiz, beskeñañ a-gleiz, P. plegañ war an tu kleiz, gwiañ war an tu kleiz ; *links fahren*², chom war kostez kleiz an hent ; *Vorfahrt rechts vor links*, lez tremen a-zehou g., kentwir a-zehou ; *sich (ak.) schön links halten*, chom mat war an tu kleiz, delc'her mat d'an tu kleiz, gwaskañ war an tu kleiz, gwaskañ a-gleiz ; *wir lassen die Stadt links liegen*, lezel a reomp kêr war hon dorn kleiz ; *weiter links*, pelloc'h a-gleiz, muioc'h war gleiz ; *er steht links neben mir*, a-gleiz din emañ, en dorn kleiz din emañ ; *links des Hauses (links vom Hause)*, a-gleiz d'an ti, en tu kleiz d'an ti ; *es liegt links von Ihnen*, en ho torn kleiz emañ, en tu kleiz deoc'h emañ, a-gleiz deoc'h emañ ; *die Jungs gingen nach links, die Mädels weiter geradeaus*, ar baotred a droas war an tu kleiz (a-gleiz), ar merc'hed a gendalc'has eeun dirazo ; *er bekam rechts und links eine hinter die Ohren*, pakañ a reas ur c'houblad flac'hadoù ; *ich habe ihm eine rechts und links hinter die Ohren gehauen*, bountet em boa ur c'houblad flac'hadoù gantañ ; *er ist links*, mañchard (kleiziad, kleizard, kleizer, un den kleiz) eo, hemañ a zo kleiz ; [kezeg] *nach links gehen*, souañ ; **2.** e gin, war an tu enep ; *eine Masche rechts, eine Masche links*, ur c'hraf war an tu mat, ur c'hraf war an tu gin / ur poent a-du, ur poent a-vestu ; *ein Kleidungsstück links drehen, ein Kleidungsstück nach links drehen, ein Kleidungsstück auf links drehen*, treiñ ur pezh dilhad war an tu gin, treiñ ur pezh dilhad a-vestu, tuginiñ ur pezh dilhad ; *einen Strumpf links drehen, einen Strumpf nach links drehen, einen Strumpf auf links drehen*, garenebiñ ul loer ; *einen Sack links drehen, einen Sack nach links drehen, einen Sack auf links drehen*, distroñsañ ur sac'h ; *den Hut links aufsetzen*, lakaat e dog e gin (war an tu enep) ; **3.** [lu] *links, rechts, links, rechts, plouz - foenn - plouz - foenn* ; **4.** [dre skeud.] P. *links liegen lassen*, lezel a-gostez, lezel a-dreuz, lezel a-dreuz-foran, lezel a-stal-gostez ; *jemanden links liegen lassen*, lezel u.b. a-gostez (war e revr, e toull ar c'hae, e perch), lezel u.b. war ar beoz, ober fae (dismegañs) war u.b., dilezel u.b., disleukel u.b., bezañ digas ouzh u.b., dispegañ diouzh u.b. ; *weder links noch rechts schauen*, mont war-eeun d'an-unan ; **5.** [polit.] *links wählen*, votiñ a-gleiz, mouezhiañ a-gleiz ; *er ist links eingestellt, kleiz(our) eo hennezh* ; *nach links rücken, sich nach links orientieren*, rusaat, kleizekaat ; *seine politische Argumentation nach links verschieben*, kleizekaat e brezeg ; *nach links tendierend, nach links neigend, kleizidik* ; *nach links tendierender Politiker*, kleizidig g. [liester kleizidien] ; *links orientiert, kleizour* ; *links orientierter Politiker*, kleizour g. ; *eine links orientierte Zeitung*, ur gazetenn a-gleiz b. ; *links orientierte Politik*, politikerezh a-gleiz g. ; **6.** [lu] *nach links schwenken*, mont war gleiz ; **7.** P. *mit links, a)* gant aez, ken aes ha tra, ken aes all, aes-kenañ, aezet kaer, hep reiñ bec'h, evel un dudi, a-aes-vat, aes-ral, propik, koulz all, ken bravik ha tra, evel toaz er forn, evel dour dre ur sil, evel farz gant ar paotr kozh, ken lip ha tra, war blaen, plaen ha brav, barrek ; [sport]

mit *links* gewinnen, gounit diouzh sour, gounit evel war ur marc'h inkane, gounit ken lip a tra ; **b**) gant an dorn kleiz.

Linksabbieger g. (-s,-) : blenier a dro a-gleiz g.

Linksabbiegerin b. (-, -nen) : blenierez a dro a-gleiz b.

Linksabbiegerspur b. (-, -en) : forzh evit treiñ a-gleiz b.

Linksammlung b. (-, -en) : [stlenn.] gwelennadur g.

Linksaußen g. (-, -) : / **Linksaußenstürmer** g. (-s,-) : [sport] askeller kleiz g., araoger kleiz g.

linksbündig Adv. : [moull.] *linksbündig ausrichten*, *linksbündig setzen*, marzekaot a-gleiz, steudañ a-gleiz.

Linksdrall g. (-s,-e) : **1.** [armoù-tan] rizennoù a-gleiz ls. ; **2.** [bilhard] efed a-gleiz g. ; **3.** [polit.] rikladur a-gleiz g., kleizelaat g., kleizeladur g.

linksdrehend ag. : [fizik] kleizc'hwelus.

Linkser g. (-s,-) : kleiziad g., kleiziard g., kleizer g., mañchard g., den kleiz g.

Linksextremismus g. (-) : [polit.] tu kleiz pellañ g., kleizelouriezh b.

Linksextremist g. (-en,-en) : [polit.] kleizour eus an tu pellañ g., eizhaour eus an tu-kleiz g., pellvanour eus an tu-kleiz g., kleizelour g.

Linksextremistin b. (-, -nen) : [polit.] kleizourez eus an tu pellañ b., eizhaourez eus an tu-kleiz b., pellvanourez eus an tu-kleiz b., kleizelourez b.

linksextremistisch ag. : [polit.] eus an tu kleiz pellañ, kleizelour.

linksgerichtet ag. : [polit.] douget evit an tu kleiz, kleizidik ; *eine linksgerichtete Programmatik übernehmen*, kleizekaat.

Linksgewinde n. (-s,-) : [tekn.] saziladur a-gleiz b.

linksgewunden ag. : a-gleiz ; [loen.] *linksgewundene Schale*, krogenn a-gleiz b.

Linkshänder g. (-s,-) : kleiziad g. [*liester* kleizidi], kleizard g. [*liester* kleizarded], kleizer g. [*liester* kleizerien], mañchard g. [*liester* mañcharded], den kleiz g. ; *er ist Linkshänder*, un den kleiz eo, hemañ a zo kleiz, labourat a ra gant e vrec'h fall, e vrec'h kleiz eo e hini mat, ur pav kleiz en deus, hennezh a zo bazh kleizh ; *ein Korkenzieher für Linkshänder*, un distouwer a-gleiz g.

Linkshänderin b. (-, -nen) : kleiziadez b., kleizardez b., kleizardenn b., kleizerez b., mañchardez b., plac'h kleiz b.

linkshändig ag. : **1.** kleiz, kleiziat ; **2.** [mat.] *linkshändiges Dreibein*, trizaleg sou g.

Adv. : gant an dorn kleiz.

Linkshändigkeit b. (-) : kleiziadelezh b., handornelezh a-gleiz b.

linksherrum Adv. / **linkshin** Adv. : **1.** a-gleiz, war-gleiz, war an dorn kleiz, war an tu kleiz, en tu kleiz, en dorn kleiz, a zorn kleiz (Gregor) ; **2.** a-vestu, en tu enep, en tu gin, e gin, eus (war) an tu enep, eus (war) an tu gin, a-c'hin, war eneb.

Linksintellektuelle(r) ag.k. g./b. : kefredour douget evit an tu kleiz g., kefredour kleizidik g., intelektual douget evit an tu kleiz g.

Linkskurve b. (-, -n) : korn-tro a-gleiz g., pleg war-gleiz g., korn-pleg war an dorn kleiz g., kammdro a-gleiz b., kammdroienn war-gleiz b., kammdroenn war an dorn kleiz b.

linkslastig ag. : **1.** re garg war an tu kleiz ; **2.** [polit.] douget evit an tu kleiz, kleizidik ; *linkslastige Politik*, politikerezh a-gleiz g..

Linkslenker g. (-s,-) : karr-tan e rod-stur a-gleiz g., karr-tan saoz g.

linksliberal ag. : [polit.] eus lodenn ar c'hreiz a zo tost d'an tu kleiz, eus ar c'hreiz a-gleiz, kreizour kleiz ; [gwashaus] pechar ruz.

linksorientiert ag. : [polit.] kleizour ; *linksorientierter Politiker*, kleizour g. ; eine *linksorientierte Zeitung*, ur gazetenn a-gleiz b.

linksradikal ag. : [polit.] eus an tu kleiz pellañ, kleizelour.

Linksradikale(r) ag.k. g./b. : [polit.] kleizour eus an tu pellañ g., eizhaour eus an tu-kleiz g., pellvanour eus an tu-kleiz g., kleizelour g., kleizourez eus an tu pellañ b., eizhaourez eus an tu-kleiz b., pellvanourez eus an tu-kleiz b., kleizelourez b.

Linksradikalismus g. (-) : kleizouriezh eus an tu pellañ b., pellvanouriezh eus an tu-kleiz b., kleizelouriezh b.

linksrheinisch ag. : lec'hiet war ribl kleiz ar Roen.

Linksruck g. (-es,-e) : [polit.] bountadeg a-gleiz b., rikladeg a-gleiz b.

linksrum Adv. : a-gleiz, war-gleiz, war an dorn kleiz, war an tu kleiz, en tu kleiz, en dorn kleiz, a zorn kleiz (Gregor).

linksseitig ag. : war an tu kleiz, eus an tu kleiz, ... an tu kleiz ; [mezeg.] *linksseitige Lähmung*, seizi al ledkorf kleiz g. ; [mat.] *linksseitiger Limes*, *linksseitiger Grenzwert*, harz a-gleiz g.

Linkssteuerung b. (-, -en) : [karr-tan] rod-stur a-gleiz b.

Linkssystem n. (-s,-e) : [mat.] trizaleg sou g.

linksum Adv. : *linksum kehrt* ! a-gleiz tout !

Linksverkehr g. (-s) : tremenerezh a-gleiz g. ; *in England ist Linksverkehr*, e Bro-Saoz e ya ar c'hirri war tu kleiz an hentoù.

Linné g. : Carl von Linné g. ; *Linnés Systematik*, ar rummata linneek g.

Linnen n. (-s) : [barzh., rannyezh.] lien lin g., lienaj g.

linnen ag. : ... lin.

Linoleum n. (-s) : linoleom g., lino g.

Linoleumschnitt g. (-s) : **1.** [ober] linograverezh g., linoengravatur g., linoengraviñ g. ; **2.** [oberenn] linoengravaden b.

Linolsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn linoleek b.

Linolschnitt g. (-s) : **1.** [ober] linograverezh g., linoengravatur g., linoengraviñ g. ; **2.** [oberenn] linoengravaden b.

Linolschnitzen n. (-s) : linoengraviñ g.

Linolschneider g. (-s,-) : linoengraver g.

Linon g. (-/s,-s) : [gwiad.] linon g.

Linothorax g. (-/es,-e) : petral g., brusk-houarn g.

Linotype® b. (-, -s) / **Linotype®-Setzmaschine** b. (-, -n) : linotype® b., linennatarez b.

Linotypie b. (-) : linennata g.

Linotypist g. (-en,-en) : linennataer g.

Linotypistin b. (-, -nen) : linennatarez b.

Linotypsetzer g. (-s,-) : linennataer g.

Linotypsetzerin b. (-, -nen) : linennatarez b.

Linse b. (-, -n) : **1.** [louza.] fer str., pizh-munut str., piz-rous str. ; *Wasserlinsen*, bleud dour g., P. boued-houdi g. ; **2.** [dre skeud.] *Linse im Gesicht*, brenn Yuzas g. / brizhenn b. / burbuenn b. / dluzhaj g. / lentil g. / didremenadurezh b. (Gregor), plustrenn b., kousi g. ; **3.** [optik] ferenn b. ; *konkave Linse*, ferenn argevek b., ferenn gleuziek b. ; *konvexe Linse*, ferenn argeinek b. ; *bikonkave Linse*, ferenn daouargevek b. ; *bikonvexe Linse*, ferenn daouargeinek b. ; *optische Linse*, ferenn-dra b. ; *afokale Linse*, *brennpunktlöse Linse*, ferenn drastiek b. ; *Sichtkorrekturlinse*, ferenn dereizhañ b. ; **4.** [korf.] *Augenlinse*, *Sehlinse*, strinkenn al lagad b., gwerenn al lagad b. ; **5.** [mezeg.] *Kontaktlinse*, ferenn-lagad b., ferenn diastok b.

linsen V.k.e. ha V.gw. (hat gelinst) : **1.** sellet a-gom ouzh ; **2.** [dre skeud.] lugerniñ ouzh, dislugerniñ ouzh, steredenniñ ouzh, bezañ e galon war, glaourenniñ war-lerc'h, louchañ ouzh, tarlouchañ ouzh, c'hoantaat kenañ (udb) ; *in das Heft des Nachbarn linsen*, louchañ ouzh kaier e amezeg.

linsenähnlich ag. / **linsenartig** ag. : ferek, ferennek, ferheñvel, e doare ur ferenn, a-zoare gant ur ferenn, a-seurt gant ur ferenn.

Linsenfehler g. (-s,-) : aberradenn b.

Linsenfernrohr n. (-s,-e) : lunedenn steredoniezh b.

Linsenfleck g. (-s,-e) : [korf.] plustrenn b., c'hoantaenn b., c'hoantadenn b., kousi g., arouez b., brenn Yuzas g. / brizhenn b. / burbuenn b. / dluzhaj g. / lentil g. / didremenadurezh b. / merk a zeu gant un den er bed g. (Gregor), tapad g., letin g., letinad g.

linsenförmig ag. : ferek, ferennek, ferheñvel, e doare ur ferenn.

Linsengericht n. (-s,-e) : 1. fer str., pizh-munut str., pizhigoù rous ls. ; 2. [dre skeud.] *etwas für ein Linsengericht verkaufen*, gwerzhañ udb evit ur skudellad pizhigoù rous (Gregor, Bibl), gwerzhañ ar vuoc'h da gaout un annoar.

Linsenglas n. (-es,-gläser) : ferenn b., ferenn-greskiñ b.

Linsenkapsel b. (-,-n) / **Linsenkörper** g. (-s) : [korf.] strinkenn al lagad b., gwerenn al lagad b., ferenn-lagad b.

Linsensatz g. (-es,-sätze) : ferenneg b., ferennaoueg b.

Linsensystem n. (-s,-e) : ferenneg b., ferennaoueg b., amkanell b.

Lipase b. (-,-n) : [bev.] lipaz g.

Lipgloss n./g. (-/-es,-/-e) : [traet kened] sked muzelloù g., lintir muzelloù g., lufr muzelloù g., gloss g.

Lipid n. (-s,-e) : [bev.] lipid str., lipidenn b.

Lipid- : [bev.] lipidek, lipidel.

lipoid ag. : [bev.] lipoidel.

Lipom n. (-s,-e) / **Lipoma** n. (-s, Lipomata) : [mezeg.] lipom g. [liester lipomou].

lipophil ag. : [kimiezh, mezeg.] lipofil.

Lipophilie b. (-) : [kimiezh, mezeg.] lipofiliezh b.

Lipoproteid n. (-s,-e) / **Lipoprotein** n. (-s,-e) : [bevgimiezh] lipoprotein g. [liester lipoproteinoù].

Lipoproteid- / **Lipoprotein-** : [bevgimiezh] ... lipoproteek.

Liposuktion b. (-,-en) : [mezeg.] behinsunañ g.

Lippe b. (-,-n) : [korf.] 1. muzell b., gweuz b. [liester diweuz] ; *kirschrote Lippen*, diweuz ruz-kerez ls. ; *ihre Lippen zittern*, krenañ a ra he diweuz ; *sie kneift die Lippen zusammen*, start e prenn he muzelloù, genoù treut a zo ganti, ken start e prenn he muzelloù ma ne c'hall ket c'hwibu mont en he beg, tres c'hoant kac'hat a zeu warni, ober a ra ur beg kastrilhez, dont a ra he revr da vezañ strizh, un itron penn-hinkin a zo anezhi, kloz eo he beg evel ur gokouzen ; *die Lippen öffnen*, digeriñ e vuzelloù ; *jemanden auf die Lippen küssen*, pokat da ziweuz u.b. ; *seine Lippen vorstülpen*, erdenañ e ziweuz, astenn e vuzelloù ; *einem Kranken die Lippen befeuchten*, *einem Kranken die Lippen anfeuchten*, *einem Kranken die Lippen benetzen*, souplaat e vuzelloù d'ur c'hlañvour, dispelc'hiñ diweuz ur c'hlañvour ; *die Trompete an die Lippen setzen*, stagañ an drompilh ouzh e c'henoù, klotañ an drompilh ouzh e c'henoù ; *ein Lächeln umspielte ihre Lippen*, ur mousc'hoarzh a bare war he diweuz, ur mousc'hoarzh a skede war he dremm ; *kein Wort kam ihm über die Lippen*, ne darzhas (ne zeuas) ger ebet war e vuzelloù, ne darzhas (ne zeuas) komz ebet war e vuzelloù, ne gouezhas ger ebet diwar e vuzelloù, ne gouezhas ger ebet diwar e ziweuz, ne laoskas ger ebet da gouezhañ diwar beg e weuzkenn, ne laoskas ket ur wikadenn, ne laoskas gwik ebet, ne zeuas ger ebet eus e c'henoù, ne lavaras ket un dister ger, ne lavaras poz ebet, ne faoutas (ne rannas, ne wikas, ne sonas, ne zivegas) grik, chom a reas dilavar (dison, mik), ne lavaras na grik na mik, ne reas na mik na mak, ne drinkas ger ebet, tevel a reas krenn, tevel a reas mik, n'en doa ket diserret e rann, n'en doa ket diserret e c'henoù ; *mit dem Rosenkranz in der Hand und einem Gebet auf den Lippen*, gant ar chapeled en dorn hag ur bedenn war o genoù ; *die Lippe hängen lassen*, mousklenniñ, ober beg a-dreuz, ober

beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, stummañ e c'henoù, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, ober e vuzell gamm, astenn e vuzelloù, ober ur fri minaoed, mourrennañ, ober mourrou, ober mourennoù, ober ur voutkenn, ober ur weuzkenn ; *sich die Lippen färben*, lakaat ruz-muzelloù war e ziweuz ; *jemandem an den Lippen hängen*, sunañ komzoù u.b., selaou u.b. hep lezel ur gomz da gouezhañ war an douar ; *die Zuhörer hingen ihm an den Lippen*, e gomzoù a gouezhe berv war ar re a selaoue, ne leze ar selaouerien komz ebet da gouezhañ war an douar (komz ebet da vont gant an avel), ne leze ar selaouerien ger ebet da vont e moged, an holl a oa a-zispilh ouzh e selaou, ar selaouerien a oa a-zispilh ouzh e vuzelloù ; *die Worte fließen ihm nur so von den Lippen*, ar c'homzoù a red war e vuzelloù, puilh (aes ha fraezh) e teu ar prezeg gantañ, puilh e tered ar prezeg diwar e ziweuz, hennezh a zo distagellet mat (teodet mat, teodet kaer), dic'hud eo e lañchenn, lañchennet mat eo, latennet mat eo, latennet kaer eo, un teod helavar en deus, hennezh a zo helavar da brezeg, dilu a deod eo, likant eo e deod, un displeg mat en deus, n'eo ket nodet e deod, un distilh mat en deus, helavarañ den, bravañ teod, kaerañ displeger, helavar eo hennezh / un displeger (un distager) kaer eo / un teod kaer a zen eo (Gregor) ; *Hängelippe*, muzell-gazeg b. ; *dunkelrote Lippen haben*, kaout ur genoù babu ; *wulstige Lippen*, *volle Lippen*, muzelloù kig-sall ls., diweuz tev ls., muzelloù distroñset ls., muzelloù pod-kambr ls., gweuzkenn b. ; *Mann mit wulstigen Lippen*, gweuzeg g. [liester gweuzeien], paotr muzellek g., paotr gweuzek g. ; *durch langes Weinen geschwollene Lippen*, muzelloù mousklennet ls. ; *vom Wind ausgetrocknete Lippen*, muzelloù suilhet gant ar gwent (gant an avel) ls. ; 2. *die Schamlippen*, gweuzoù ar c'hourzh ls., muzelloù ar c'hourzh ls., P. ar muzelloù dindan ls. ; *die großen Schamlippen*, *die äußeren Schamlippen*, gweuzoù bras ar c'hourzh ls., muzelloù bras ar c'hourzh ls. ; *die kleinen Schamlippen*, *die inneren Schamlippen*, gweuzoù bihan ar c'hourzh ls., muzelloù bihan ar c'hourzh ls. ; *sich (dat.) die Lippen nach etwas lecken*, lipat e vourrou (e vourrennoù) diwar ur meuz bennak ; 3. [merdead.] chomard g. ; 4. [dre skeud.] P. *eine Lippe riskieren*, a) sevel un arbennadenn ; b) komz kras, naet ha distag - komz didro - komz didroidell - mont dezhi eeun-hag-eeun - lavaret an traoù rube-rubene - kaout ur gomz krak - bezañ dichek en e gomzoù - lavaret an traoù ken diflatr ha tra - komz displeg - komz distag - mont didro ganti - mont didroidell ganti - mont eeun ganti - mont gant an eeun - mont dezhi hep kuzh seurt ebet - na glask tro en e gaoz - lavaret an traoù krak-ha-berr - lavaret an traoù berr-ha-krenn - lavaret e soñj en ur ger krenn - na vezañ sac'h d'an diaoul - bezañ groñs en e vennozh - lavaret groñs e vennozh - lavaret krak e soñj - lavaret krenn e soñj - lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak, krak-ha-krenn, hep biez) - lavaret anezho distag - komz hep klask troidell ebet d'e gomzoù - bezañ distlabez da lavaret an traoù - na ober a c'henoù bihan evit lavaret e soñj - na vezañ a veskelloù gant an-unan - komz hep tamm kildroenn ebet - komz didroilh - komz diguzh - komz eeun ha didroell - komz berr-ha-krenn - komz berr-ha-groñs.

Lippenbekenntnis n. (-ses,-se) : brizhengouestl g., pilpouzerezh g., klufanerezh g., kaozioù brav ls., komzoù kollet ls. ; *ein Lippenbekenntnis ablegen*, prometiñ udb diwar beg e deod, prometiñ udb diwar blein e deod.

Lippenblütengewächs n. (-es,-e) / **Lippenblütler** g. (-s,-) : [louza.] gweuzieg g. [liester gweuzieged], labieg g. [liester labieged].

lippenblütlerartig ag. : [louza.] gweuzek, diweuzek.

Lippenbuchstabe g. (-ns,-n) : [yecz.] kensonenn weuz b., c'hwezhenn weuz b., gweuzenn b.

Lippenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] muzellad b., muzellfo g., gweuzfo g.

Lippenlaut g. (-s,-e) : [yecz.] kensonenn weuz b., c'hwezhenn weuz b., gweuzenn b. ; *nasaler Lippenlaut*, gweuzenn fri b. ; *ein pruschender Lippenlaut*, ur gensonenn weuz c'hwibanet b., ur weuzenn c'hwibanet b., ur c'hwezhenn weuz b.

Lippenpfeife b. (-,-n) : [sonerezh, ograou] korzenn dre añchenn b.

Lippenpflegestift g. (-s,-e) : bazhig traet evit ar muzelloù b., [mezeg.] bazhig kerat evit ar muzelloù g.

Lippenspalte b. (-,-n) : [mezeg.] muzell faout b., boulc'h g., beg-dam g., beg-gad g. ; *Mensch mit Lippenspalte*, den boulc'h g., boulc'heg g. [*liester* boulc'heien].

Lippenstift g. (-s,-e) : bazhig ruz-muzelloù b., bazhig traoù ruz b., bazhig ruz-pok b.

Lippenstiftbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] rokouenn b. [*liester* rokouenned], gwez-rokou str., gwezenn-rokou b.

Lippentaster g. (-s,-) : [loen.] pafalenn ar garvan grech b.

Lippenteller g. (-s,-) : pladenn b. ; *Schwarzafrikanerin mit Lippenteller*, morianez he fladenn b. [*liester* morianezed o fladennoù].

Lippfisch g. (-es,-e) : [loen.] 1. [kerentiad] labrideg g. [*liester* labrideged] ; 2. *Kuckuckslippfisch*, kogez g. [*liester* kogezed] ; 3. *gefleckter Lippfisch*, gwrac'h b. [*liester* gwrac'hed] ; *Lippfische fangen*, gwrac'heta.

lippig ag. : [louza.] gweuzek, diweuzek.

Liquamen n. (-) : [kegin., istor] garom g.

liquid ag. : 1. [kenwerzh] a) *liquide Gelder*, arc'hant red (sec'h, dizolo, a-benn, diouzhtu, laosk) g., arc'hant liñvel g., liñveladoù ls., fred laosk g. ; *liquide Mittel*, fred leñvel g. ; b) gouest da baeañ, kap da baeañ, gouest, barrek ; *liquides Unternehmen*, embregerezh gouest da baeañ g. ; 2. [yecz.] linkus.

Liquid¹ g. (-s,-e) / **Liquida** b. (-, Liquidà / Liquiden) : [yecz.] kensonenn linkus b., linkenn b.

Liquid² n. (-s,-e/-s) : 1. [produoù kened] dourenn gened b. ; 2. [sigaret elektronek] *E-Liquid*, dourenn vurezhat b.

Liquidation b. (-,-en) : 1. notenn vizoù b., faturenn b., lizher-dle g. ; 2. [kenwerzh] peurwerzh b., dibennwerzh b., pilwerzh b. ; 3. [gwir] dibennfreuzadur g. ; *gerichtliche Liquidation*, dibennfreuzadur barnerezhel g. ; *sich in Liquidation befinden*, bezañ war zibennfreuzadur ; *die Firma geht in Liquidation*, emañ ar c'hevredad war zibennfreuzadur.

Liquidationsakte b. (-,-n) : gread dibennfreuzañ g.

Liquidator g. (-s,-en) : 1. [gwir] dibennfreuzer g., dibennfreuzer barnerezhel g. ; 2. lazher g.

liquide ag. : *sellit ouzh liquid*.

liquidierbar ag. : liñveladus.

Liquidierbarkeit b. (-) : liñveladusted b.

liquidieren V.k.e. (hat liquidiert) : 1. [armerzh, gwir] dibennfreuzañ ; *eine Firma liquidieren*, dibennfreuzañ ur c'hevredad ; 2. [kenw.] liñvelaat, arc'hantañ, gwerzhañ, P. filañ ; *das Inventar liquidieren*, arc'hantañ ar fredoù, liñvelaat ar fredoù, arc'hantañ ar stal, lakaat foar war ar stal ; *das Geschäft liquidieren*, ober ur skub d'e varc'hadourezh, gwerzhañ ha gwerzhañ, arc'hantañ e stal, lakaat foar war ar stal, peurwerzhañ ; 3. paeañ, akuitañ, peurbaeañ, eeunañ, reizhañ ; *eine finanzielle Verpflichtung liquidieren*, ardalañ un dle, peurbaeañ un dle, goleiñ arc'hant un dle, en em zieubiñ diouzh un dle, eeunañ un dle, reizhañ un dle, en em zindleañ, en em zizleañ, en em lakaat kuit eus un dle, mougañ un dle ; 4. kas da netra, kas war netra, kas da neuze, kas da vann ; *Traditionen liquidieren*, skarzhañ kuit gizioù kozh 'zo, karzhañ kuit gizioù

kozh 'zo ; *einen Konflikt liquidieren*, lakaat diwezh d'un dael, renkañ un dael, reizhañ ur rendael, kompezañ ur rendael, plaenaat an traoù, ingalañ ur rendael, skarat un arguz, reizhañ un dizemglev ; 5. reiñ e stal da, reiñ e gont da, ober e stal da, ober e lod da, tortañ, ridañ e doull da, pakañ, ober e varv da, reiñ e stal ouzh, lazhañ mik, lazhañ moust, distrujañ, anulliñ, enulliñ ; 6. sevel al lizher-dle, sevel an notenn.

V.gw. (hat liquidiert) : [armerzh, gwir] bezañ war zibennfreuzadur ; *die Firma liquidiert*, emañ ar c'hevredad war zibennfreuzadur.

Liquidierung b. (-,-en) : 1. lazhadenn b. ; 2. [kenwerzh] peurwerzh b., dibennwerzh b., pilwerzh b. ; 3. [gwir] dibennfreuzadur g. ; *gerichtliche Liquidierung*, dibennfreuzadur barnerezhel g.

Liquidität b. (-) : 1. [armerzh] liñvelezh b., moneizded b. ; *internationale Liquidität*, liñvelezh etrebroadel b. ; *Marktliquidität*, liñvelezh an nevid b. ; 2. liñveladoù ls. ; *wir haben genug Liquidität, um die fälligen Zahlungen zu bestreiten*, liñveladoù a-walc'h hon eus diouzh al lamadusterioù.

Liquiditätsfazilitäten ls. : aesterioù teñzorierzh ls.

Liquiditätsgrad g. (-en,-en) : [armerzh] derez liñvelezh g.

Liquiditätskoeffizient g. (-en,-en) : [arc'hant.] gwezhiaer liñvelezh g.

Liquiditätsprobleme ls. : diaesterioù teñzorierzh ls. ; *Liquiditätsprobleme haben*, kaout diaesterioù teñzorierzh, P. bezañ berrek ; *wir haben Liquiditätsprobleme*, taget omp gant ar verrentez arc'hant, deuet ez eus berroù deomp, berrek eo ganeomp.

Liquiditätsschöpfung b. (-,-en) : [arc'hant.] ar c'hrouiñ liñveladoù g.

Liquiditätsschwierigkeiten ls. : diaesterioù teñzorierzh ls. ; *Liquiditätsschwierigkeiten haben*, kaout diaesterioù teñzorierzh, P. bezañ berrek ; *wir haben Liquiditätsschwierigkeiten*, taget omp gant ar verrentez arc'hant, deuet ez eus berroù deomp, berrek eo ganeomp.

Liquidlaut g. (-s,-e) : [yecz.] kensonenn linkus b., linkenn b.

Liquor g. (-s,-es) : [mezeg.] liñvenn b., dourenn b. ; [korf.] *Liquor cerebrosppinalis*, liñvenn benn-kein b., liñvenn empenn-mel b.

Lira¹ b. (-, Lire) : [arc'hant., Italia] lur g., lur italian g.

Lira² b. (-,-) : [arc'hant., Turkia] lira g., lur turk g.

Lisa b. : Liza b.

Lisbeth b. : Eliza b., Lizaig b.

Lisene b. (-,-n) : [tisav.] bandenn lombart b., gouriblenn volzek b.

lismen V.k.e. ha V.gw. (hat gelismt) : [Bro-Suis] stammañ, ober stamm, brochennat, broediñ.

Lispellaut g. (-s,-e) : zeadur g., saozadur g.

lispeln V.gw. (hat gelispelt) : 1. zeal, besteodiñ, saozañ ; *sie lispelt*, berr eo he zeod un tamm da gaozeal ; 2. [dre astenn.] komz chuchumuchu, chuchumuchiñ, mouskomz, kuzhmuzat, kuzuliat, kuzuliañ, kuzulik, lavaret oferennoù mintin, hiboudiñ, sarac'hañ, bourouañ, moustroual.

Lispeln n. (-s) : 1. zeal g., zeadur g., zeerezh g., saozerezh g., saozadur g., saozañ g. ; 2. [dre astenn.] mouskomzoù ls., chuchumuchu g., kuzulikerezh g., kuzulig g., kuzhmuz g., kuzuliadeg b., moustrouz g.

Lispelton g. (-s,-töne) : 1. zeal g., zeadur g., zeerezh g., saozerezh g., saozadur g., saozañ g. ; 2. mouskomzoù ls., chuchumuchu g., kuzulikerezh g., kuzulig g., kuzhmuz g., kuzuliadeg b., moustrouz g.

Lispler g. (-s,-) : zeer g. [*liester* zeerien], saoezer g. [*liester* saoezerien].

Lissabon n. (-s) : Lisboa b., Lisbon b.

Lissi b. : Eliza b., Lizaig b.

List b. (-, -en) : gwidre g., korvigell b., finesa b., taol finesa g., filenn b., tro-widre b., kammdro b., kammigell b., tun g., filenn b., itrik g., ijin g., taol-gwidre g., griped g., tro-bleg b., korvigellerezh g., touellerezh g., touelladenn b., touell g., touelladur g., troadenn b., troidell b., troiell b., trokell b., strobinnell b., ard g., ardivinkoù ls., truk g., kildro b. ; *zur List greifen, eine List anwenden*, tuniñ, mont dezhi dre finesa (dre widre, gant gwidreoù, dre gammdroioù, diwar-bouez tunioù, dre ijin, dre fil), mont a-dreuz ganti, korvigellañ, finesiñ, c'hoari e louarn, c'hoari fin ; *Kriegslist*, tun brezel g. ; *da wo Kraft versagt, ist List gefragt*, e defot nerzh e faot finesa ; [Hegel] *List der Vernunft*, gwidre ar Poell g.

Liste b. (-, -n) : roll g., rollad g., listenn b., listennad b., katalog g. ; *die Liste ist offen*, ar roll a c'hall mont pelloc'h, ar roll a c'hall bezañ astennet ; *eine Liste aufstellen*, sevel ur roll (eus), ober ur roll (eus), sevel ul listenn (eus) ; *auf eine Liste setzen, in eine Liste eintragen*, listennañ, rollañ ; *einen Namen aus der Liste streichen*, raskañ un anv [diwar ur roll], lemel un anv diwar ul listenn, lemel kuit un anv eus ur roll, kroaziañ un anv war ur roll, ezrollañ un anv, ezrollañ u.b. ; [dre skeud.] *die Rote Liste der gefährdeten Arten*, listenn ruz ar spesadoù en arvar b. ; *schwarze Liste*, listenn zu b., listenn ar re lakaet en dispell b., indeks g. ; *auf die schwarze Liste setzen*, dispellañ, lakaat en dispell, lakaat war al listenn zu ; [pellgomz] *Liste der Fernsprechteilnehmer mit Geheimnummer*, listenn ruz b. ; [polit.] *panaschierte Liste*, listenn brizhellet b.

Listenplatz g. (-es, -plätze) : plas war ar roll g.

Listenpreis g. (-es, -e) : [kenwerzh] priz merket er c'hatalog g., priz katalog g.

listenreich ag. : korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, gweet e hentoù, troidellus, troidellek, tro ennañ, gwidreüs, gwidilus, beskellek, itrikoù tout, fin, gwevn, strobinnellus, abil, fil ennañ, finesus, louarn.

Listenwahl b. (-, -en) : [polit.] mouezhiadeg war listenn b., votadeg war listenn b., mouezhiañ war listenn g., mouezhiañ liesanv g.

Listeria b. (-, Listerien / Listeriæ) : [bev., mezeg.] listeria b. [*liester listeriaed*].

Listeriose b. (-) : [mezeg.] listerios g.

listig ag. : korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, gweet e hentoù, troidellus, troidellek, tro ennañ, gwidreüs, gwidilus, beskellek, itrikoù tout, fin, digleiz, gwevn, ijinus, ijinek, ijinet-mat, strobinnellus, abil, divorfil-kaer, fil ennañ, finesus, louarn, soutil ; P. *ein listiger Fuchs*, ul louarn a baotr (a zen) g., ul louarnig g., ul louarn kozh g., un den gweet e hentoù g., ur paotr finoc'h eget kaoc'h louarn g., ur mailh louarn, ur paotr bet darbet dezhañ mont da louarn g., unan leun e sach a widre g., un ebeul g., ur fouin g., ur c'hwil g., ur paotr bet meret e bleud tanav g., un ibil g., ul labous a zen g., ur sifelenn a zen g., un higenn a zen g., un hinkin a zen g. [*liester hinkined*], ur strobinnell g., ur sapre den kordet g., ur paotr a zo fil ennañ g., ur paotr finesus g., ur finesaer g. ; *listige Äuglein*, un daoulagad leun a valis ; *listig vorgehen*, tuniñ, mont dezhi dre finesa (dre widre, dre gammdroioù, diwar-bouez tunioù, dre fil, dre ijin, gant gwidreoù), displegañ e holl ardoù, mont a-dreuz ganti, korvigellañ, finesiñ, c'hoari e louarn, c'hoari fin, gogeziñ, gogezañ, troidellañ, strobinnellañ ; *gegen jemanden listig vorgehen*, c'hoari e louarn gant u.b., c'hoari trumm ouzh u.b., mont d'u.b. dre finesa (dre widre, dre gammdroioù, diwar-bouez tunioù, dre ijin, dre fil) ; *listig lächeln*, mousc'hoarzhin gant malis.

Listigkeit b. (-) : gwidreüstet b., gwidre g., korvigell b., finesa b., divreilh g., gwevnder g., gwevnded b., ijin g., itrik g., troidellegezh b., troidellerezh g., strobinnellerezh g., ardivinkoù ls., hinkinded b., soutilded b., soutilder g.

listigerweise Adv. : dre finesa, dre widre, dre gammdroioù, diwar-bouez tunioù, dre fil, dre ijin, gant gwidreoù ; *etwas listigerweise tun*, bezañ fin a-walc'h evit ober udb, mont d'udb dre finesa (dre widre, dre gammdroioù, diwar-bouez tunioù, dre ijin, dre fil, gant gwidreoù).

Listing n. (-s, -s) : 1. [teul] listenn b., listennad b., renabl g., roll g., rolladur g. ; 2. [ober] listennañ g., listennadur g. ; 3. [Yalc'h] feuriadur er Yalc'h g.

Litanei b. (-, -en) : 1. [relij.] letani b., ul letanioù g. ; *Lauretanische Litanei*, letanioù ar Werc'hez ls., letanioù Loreto ls. ; *die große Litanei*, letani ar sent b. ; *auf die vorgetragenen Anrufungen einer Litanei mit einem Gebetsruf antworten*, respont ouzh ul letanioù, respont d'ul letanioù ; 2. [dre skeud.] aridennad b., chapeledad g., lostennad b., ul letanioù g. ; *immer die alte Litanei, immer die gleiche Litanei*, atav an hevelep diskan gantañ, atav en devez ar memes kudenn da zibunañ, n'eus ken kaoz gantañ nemet se, atav e vez gant an hevelep kaoz, atav ar memes kaoz gantañ, atav e vez o tistilhañ an hevelep komzoù skuizh, deren a ra atav an hevelep mennozhioù, emañ o valañ e gaozioù skuizh adarre, emañ adarre o tibunañ e demzoù skuizh, atav e vez o notenniñ e demzoù skuizh, emañ o tibunañ evel boaz an hevelep glabouseurezh (an hevelep komzoù gwrac'h, an hevelep kontoù pikous, an hevelep ravoderezh, an hevelep gwrac'herezh, an hevelep gwrac'hajoù), atav e vez gant an hevelep kaozioù skuizh, emañ c'hoazh gant e goñchoù bet klevet seizh kant gwech warn-ugent, malañ a ra diziwezh an hevelep bleud, aet on faezh o klevet e demzoù skuizh, un torr-penn eo din klevet anezhañ o tibunañ an hevelep chapeledad kaozioù gwrac'h kozh.

litaneiartig ag./Adv. : evel ul letanioù.

Litauen n. (-s) : Lituania b.

Litauer g. (-s, -) : Lituanid g. [*liester Lituanig*].

Litauerin b. (-, -nen) : Lituanidaz b.

litauisch ag. : 1. ... Lituania, eus Lituania, lituanid ; 2. [yezh.] lituanek.

Litauisch n. : [yezh.] lituaneg g.

Liter g./n. (-s, -) : litr g., litrad g. ; *er hat fünf Liter Wein gekauft*, prenet en deus pemp litrad gwin ; *halber Liter*, hanterlitrad g.

Literalität b. (-) : skrivañ g. ; *von Oralität zu Literalität*, eus ar c'homz d'ar skrivañ.

Literarhistoriker g. (-s, -) : istorour al lennegezh g.

literarisch ag. : 1. lennegel ; *ein literarisches Werk*, un oberenn lennegel b. ; *eine literarische Zeitschrift*, ur rollenn lennegel b., ur gelaouenn lennegel b. ; *literarischer Umbruch*, reveulzi lennegel b. ; *die literarischen Kreise*, bed al lennegezh g., bed al Lizhiri g. ; *literarischer Diebstahl*, skridbreizhadenn b., skridbreizherezh g. ; *literarische Strömung*, redenn lennegel b. ; *literarische Bewegung*, luskad lennegel g. ; *literarische Auslese*, dastumad skridoù g., teskad g., bokedad skridoù lennegel g. ; *die literarische Übersetzung*, an treiñ lennegel g. ; 2. [gwashaus] sklokus, rouflus, pompus.

Adv. : ent-lenneg ; *er ist literarisch gebildet*, lennek eo, desket kaer eo war al lennegezh, tapet (paket) en deus un tamm mat a zeskadurezh diwar lenn ; *literarisch verarbeiten*, lennegelañ.

Literat g. (-en, -en) : 1. lennegour g., lenneger g., lenneg g., den a bluenn g. ; *die Literaten*, an dud a bluenn ls., al lenneien ls. ; 2. [gwashaus] brizhskrivagner g., ul lastez skrivagner g., un truek a skrivagner g., duer paper g., koll-paper g., beuz g., pluacher g.

Literatentum n. (-s) : 1. stad a lennegour b. ; 2. lennegourien ls., lenneien ls., tud a bluenn ls. ; 3. [gwashaus] brizhskrivagnerien ls., kollerien-baper ls.

Literatur b. (-, -en) : 1. lennegezh b. ; *alte Literatur, antike Literatur, Literatur der Antike*, henlennegezh b. ; *die bretonische Literatur*, al lennegezh vreizhek b. ; *die Literatur in bretonischer Sprache*, al lennegezh vrezhonek b. ; *die italienische Literatur*, al lennegezh italianek b. ; *engagierte Literatur*, lennegezh engouestlet b., lennegezh stourm b. ; *'Gwalarn' warf ein neues Licht auf die bretonische Literatur*, 'Gwalarn' a lakeas un arvez nevez war dremm lennegezh Breizh ; *die französische Literatur*, al lennegezh c'hallek b. ; *die zeitgenössische Literatur, die gegenwärtige Literatur, die heutige Literatur*, al lennegezh a vremañ b., al lennegezh hiziv b., al lennegezh kempred b., al lennegezh kempredel b. ; *die mündliche Literatur*, al lennegezh dre gomz b., al lennegezh dre c'henoù b. ; *die schriftliche Literatur*, al lennegezh dre skrid b. ; *die Volksliteratur*, al lennegezh pobl b. ; *die schöne Literatur*, al Lizhiri-Kaer ls. ; *Literatur muss die Gefühle ansprechen*, digant al lennegezh e c'hortozer from ; 2. [dre astenn.] levrioù ls., embannadennoù ls., levlennadur g., lizheradur g. ; *thematische Literatur*, lizheradur g., levlennadur dodennek g., embannadennoù a-zalc'h ouzh un danvez resis ls., lennadurezh a-zalc'h ouzh un danvez resis b. ; *hagiographische Literatur*, lizheradur buhezioù ar sent g. ; *wissenschaftliche Literatur*, lizheradur skiantel g. ; *religiöse Literatur*, lizheradur relijiel g. ; *graue Literatur*, lizheradur gris g.

Literaturangabe b. (-, -n) : notenn lennadurezh b., notenn levlennadurel b. ; *Literaturangaben*, levlennadur g.

Literaturbeilage b. (-, -n) : stagadenn lennegel b.

Literaturdenkmal n. (-s, -denkmäler) : pennoberenn lennegel b.

Literaturgattung b. (-, -en) : rumm lennegezh g., seurt lennegezh g.

Literaturgeschichte b. (-) : istor al lennegezh g.

literaturgeschichtlich ag. : a-fet istor al lennegezh.

Literaturkritik b. (-, -en) : skridvarmouriezh b. ; *eine Literaturkritik*, ur skridvarnadenn b.

Literaturkritiker g. (-s, -) : skridvarmour g.

Literaturkritikerin b. (-, -nen) : skridvarmourez b.

Literaturpreis g. (-es, -e) : priz lennegel g.

Literaturpreis-Saison b. (-, -s) : mare ar prizioù lennegel g.

Literaturströmung b. (-, -en) : redenn lennegel b., luskad lennegel g.

Literaturunterricht g. (-s) : kentelioù lennegezh ls.

Literaturverzeichnis n. (-ses, -se) : levlennadur g.

Literaturwissenschaft b. (-) : lizhiri ls. ; *vergleichende Literaturwissenschaft*, keverata lizheregel g. ; *moderne Literaturwissenschaft*, lizhiri modern ls. ; *klassische Literaturwissenschaft*, lizhiri klasel ls., henlizhiri ls. ; *Lizenziat in Literaturwissenschaft*, aotreeg war al lizhiri g. ; *Literaturwissenschaft studieren*, ober studioù lennegezh.

Literaturwissenschaftler g. (-s, -) : *promovierter Literaturwissenschaftler*, doktor war al lizhiri g.

Literaturzeitschrift b. (-, -en) : rollenn lennegel b., kelaouenn lennegel b.

Literflasche b. (-, -n) : boutailh ul litrad b.

Litermaß n. (-es, -e) : muzul ul litrad g., muzuliad ul litrad g.

literweise Adv. : dre litrad, litrad ha litrad, a litradoù.

Litfaßsäule b. (-, -n) : kolonenn skritellañ b.

Lithiasis b. (-, Lithiasen) : [mezeg.] grouanegezh b.

lithisch ag. : [henoniezh] maenel, ... maen, ... ar vein ; *lithische Industrie*, henijinerezh ar vein g.

Lithium n. (-s) : [kimiezh] litiom g. ; *Lithium enthaltend*, litiomek.

Lithiumhydroxid n. (-s) : [kimiezh] hidroksidenn litiom b., litin g. ; *Lithiumhydroxid enthaltend*, litinek.

Lithograf g. (-en, -en) / **Lithograph** g. (-en, -en) : maendreser g., litografour g.

Lithografie b. (-, -n) / **Lithographie** b. (-, -n) : maendreserezh g., maendresadur g., litografiezh b. ; *eine Lithografie*, ur vaendresadenn b., ur maendresadur g.

lithografieren (hat lithografiert) / **lithographieren** (hat lithographiert) V.k.e. : maendresañ, litografiañ.

lithografisch ag. / **lithographisch** ag. : ... maendreserezh, ... maendresañ, maendresadurel, litografek ; *lithographische Anstalt*, stal vaendreserezh b., maendreserezh b.

Lithologie b. (-) : litologiezh b.

lithologisch ag. : litolegek.

lithophag ag. : [loen.] karregezat.

Lithophon n. (-s, -e) : [sonerezh] maen-seniñ g. [*liester* mein-seniñ].

Lithosphäre b. (-) : [douarouriezh] litosfer g., maenwisk g., maengelc'h g., pluskenn an Douar b.

Lithosphärenplatte b. (-, -n) : [douarouriezh] plakenn vaengelc'hek b., plakenn litosferek b., plakenn gevandirel b., plakenn dektonek b. ; *Bewegungen der Lithosphärenplatten*, finvoù tektonek ls.

lithosphärisch ag. : maengelc'hek, maengelc'hel, litosferek.

Lithostratigraphie b. (-) : maenwiskadoniezh b., litostratigrafiezh b.

Lithostratigraphisch b. (-) : maenwiskadoniel, litostratigrafek.

Lithotripter g. (-s, -) : [mezeg.] litotripter g., litotriper g., puzuilher grouan dre wagennoù stroñs (dre usstenioù).

litoral ag. : arvorel, arvorek, arvoriat, ... an arvor, .. aod, ... an aod, ... an aodoù ; *litorales Korallenriff*, kouraleg vevenn b.

Litoral n. (-s, -e) : 1. [mor] aodoù ls. ; 2. [dour dous] glannoù ls.

Litorale n. (-s, -s) : arvor g.

Litoralisation b. (-) : [douaroniezh] arvorekadur g., arvorekaat g., arvoreladur g., arvorelaat g.

litoralisieren V.k.e. (hat litoralisiert) : [douaroniezh] arvorekaat, arvorelaat.

Litoralisierung b. (-) : [douaroniezh] arvorekadur g., arvorekaat g., arvoreladur g., arvorelaat g.

Litorina b. (-, Litorinen) / **Littorina** b. (-, Littorinen) : [loen.] bigorn togn g. [*liester* bigerniel togn].

Litotes b. (-, -) : [yezh.] litotenn b., goudaolad g., mouskomz b., goudaoliñ g.

Litre funéraire b. (-) [Trauerband] : gouriz-kañv g.

Litschi g. (-s, -) : [louza., frouezh] litchi str., litchienn b. [*liester* litchiennoù].

Litschibaum g. (-s, -bäume) : [louza.] gwez-litchi str., litchienn [*liester* litchienned].

Litschiplaume g. (-, -n) : [louza., frouezh] litchi str., litchienn b. [*liester* litchiennoù].

Littoralisation b. (-) : [douaroniezh] arvorekadur g., arvorekaat g., arvoreladur g., arvorelaat g.

littoralisieren V.k.e. (hat litoralisiert) : [douaroniezh] arvorekaat, arvorelaat.

Littoralisierung b. (-) : [douaroniezh] arvorekadur g., arvorekaat g., arvoreladur g., arvorelaat g.

Littorina b. (-, Littorinen) / **Litorina** b. (-, Litorinen) : [loen.] bigorn togn g. [*liester* bigerniel togn].

Liturg g. (-en, -en) / **Liturge** g. (-n, -n) : 1. [relij.] lidour g. ; 2. [istor, henamzer] liturg g. [*liester* liturged].

Liturgie b. (-, -n) : 1. [relij.] liderezh g., liturgiezh b., pedennerezh g. ; *die katholische Liturgie*, al liderezh katolik g. ; 2. [istor, henamzer] liturgiezh b.

Liturgiebuch n. (-s, -bücher) : [relij.] levr liderezh g.

Liturgiensammlung b. (-,-en) : [rel.] levrig al lidoù g., roll-lidoù g.

Liturgiewissenschaft b. (-) : liderezhouriezh b., liturgouriezh b.

Liturgiewissenschaftler g. (-s,-) : liderezhour g., liturgour g.

Liturgik b. (-) : liderezhouriezh b., liturgouriezh b.

Liturgiker g. (-s,-) : liderezhour g., liturgour g.

liturgisch ag. : [rel.] liderezhel, liturgek, sakr ; *liturgisches Spiel*, mister g., c'hoari-santel g., drama sakr g. ; *liturgische Gewänder*, gwiskoù sakr ls., gwiskamantoù iliz ls., gwiskadoù iliz ls. ; *liturgische Prosa*, prozenn b. ; *liturgische Utensilien*, reizhoù oferenniñ ls.

Litze b. (-,-n) : 1. galoñs g., kordenig b., plezhenn b., plezh g., pasamant g., pañs g., plañson g., plañsonenn b. ; *mit Litzen besetzen*, pasamantiñ, galoñsañ, lakaat plezhennoù ; 2. [kordennoù] gor g., pañs g., post g. ; *geflochtene Litze*, gor plañson g. ; *Litzen zu einem Tau verseilen*, *Litzen zu einem Seil verdrillen*, gorañ ur fun.

live ag. : 1. war-eeun ; *live drehen*, filmañ rag-eeun ; *eine Sendung live übertragen*, skingas un abadenn war-eeun, skignañ un abadenn war-eeun ; 2. kig hag eskern ; *ich habe ihn live auf der Bühne erlebt*, e welet 'm eus kig hag eskern o tilec'hiañ war al leurenn.

Livealbum n. (-s,-alben) : [sonerezh] albom sonerezh diwar al leurenn g., albom sonerezh enrollet war al leurenn g.

Live-Sendung b. (-,-en) : abadenn war-eeun b.

Liveübertragung b. (-,-en) : skignadenn war-eeun b.

Livius g. : [istor] Titus Livius g.

Livland n. (-s) : [istor] Livonia b.

Livländer g. (-s,-) : [istor] Livonad g. [*liester* Livoniz].

Livländerin b. (-,-nen) : [istor] Livonadez b.

Livre tournois b. (-,-s,-) : [istor, moneiz] lur tournez g.

Livree b. (-,-n) : lifre g., robenn b.

Livreedienner g. (-s,-) : paotr-aotrou g., lakez g. [*liester* lakezed / lakizien].

livriert ag. : gwisket gant ul lifre ; *livrierter Lakai*, *livrierter Diener*, paotr-aotrou g., lakez g. [*liester* lakezed / lakizien].

Livrierte(r) ag.k. g. : paotr-aotrou g., lakez g. [*liester* lakezed / lakizien].

Lizentiat¹ n. (-s,-e) : *sellit ouzh Lizenziat*¹.

Lizentiat² g. (-en,-en) : *sellit ouzh Lizenziat*².

Lizenz b. (-,-en) : aotre g., lañvaz g. ; *poetische Lizenz*, frankiz ar barzh e-keñver ar yezh b., lañvaz barzhel g., direoleerezh barzhonie g. ; *in Lizenz hergestellt*, graet dindan aotre, graet dindan lañvaz.

Lizenzausgabe b. (-,-n) : adembannadur dindan aotre g.

Lizenzbesitzer g. (-s,-) : aotread g., aotreeg g. [*liester* aotreeien], anzavadour lañvaz g., lañvazed g. [*liester* lañvazidi], piaouer lañvaz g.

lizenzfrei ag. : kuit a wirioù, kuit a bep gwir.

Lizenzfreiheit b. (-) : kuitadurezh a wirioù b.

Lizenzgeber g. (-s,-) : aotreer g., lañvazer g.

Lizenzgebühr b. (-,-en) : mizoù aotre ls., mizoù lañvaz ls.

Lizenziat¹ n. (-s,-e) : 1. aotreegzh war an doueoniezh b. ; 2. [Bro-Suis] aotreegzh war al lizhiri b., aotreegzh war al lennegezh b.

Lizenziat² g. (-en,-en) : aotreeg g. [*liester* aotreeien] ; *Lizenziat der Rechte*, aotreeg war ar Gwir g. ; *Lizenziat in Literaturwissenschaft*, aotreeg war al lizhiri g.

Lizenzinhaber g. (-s,-) : aotread g., aotreeg [*liester* aotreeien] g., anzavadour lañvaz g., lañvazed g. [*liester* lañvazidi].

lizenziös ag. : kras ; *lizenziöse Äußerungen*, komzoù kras ls., komzoù dibrenn ls., komzoù diskramailh ls., komzoù dizolo ls.,

tourc'haj g., luc'haj g., luc'hajoù ls., loustajoù ls., diskramailherezh g.

Lizenznehmer g. (-s,-) : aotread g., aotreeg [*liester* aotreeien] g., anzavadour lañvaz g., lañvazed g. [*liester* lañvazidi].

Lizenzspieler g. (-s,-) : sportour aotreet g., sportour aotreek g., sportour dindan lañvaz g.

Lizenzvergabe b. (-,-n) : aotreadur g., lañvazadur g.

Lizitation b. (-,-en) : [gwir] gourmec'had g., gwerzh diouzh ar c'hresk b., foar enkantiñ b., gwerzh diouzh ar gouloù b., gwerzh diouzh ar mouch b., gwerzh d'an uhelañ priz b., gwerzh d'an uhelañ diner b., gwerzh d'an diwezhañ diner b., gwerzh d'an diwezhañ imboud b., gwerzh en enkant b., gwerzh e santaol b., gwerzh dre sav-taol b., imboud g.

Lkw g. (-/s,-s) / **LKW** g. (-/s,-s) : [*berradur evit Lastkraftwagen*] karr-samm g., karr-chalbotat g., kamion g., sammgarr g. ; *Lkw mit Anhänger*, karr-samm gant ramok g. ; *etwas per Lkw befördern*, *etwas per Lkw transportieren*, sammgarrañ udb.

Lkw-Fahrer g. (-s,-) : blenier karr-samm g., blenier karr-chalbotat g., blenier kamion g., blenier sammgarr g., sammgarrouer g., chalboter g., karsammer g.

Lkw-Fahrerin b. (-,-nen) : blenierez karr-samm b., blenierez karr-chalbotat b., blenierez kamion b., blenierez sammgarr b., sammgarrouez b., chalboterez b., karsammerez b.

Lkw-Transport g. (-s) : sammgarrañ g.

Lob¹ n. (-s,-e) : meuleudi b., meuleudigezh b., meulerezh g., kaol str., pour str., gourc'hemenn g. ; *einstimmiges Lob ernten*, *einhelliges Lob ernten*, eostiñ ur barrad meuleudioù, eostiñ meuleudi digant an holl (a bep tu), bezañ roet d'an-unan mil meuleudi gant an holl, bezañ roet d'an-unan a bep seurt meuleudi gant an holl, rozellat meuleudioù ; *Frau, die mit Lob überschüttet wird*, maouez douget b. ; *er wird mit Lob überschüttet*, emañ ar mel hag ar c'hoar gantañ ; *jemandem Lob spenden*, meuliñ u.b., dougen meuleudi d'u.b., reiñ (ober) meuleudioù d'u.b., ober meuleudi eus u.b., reiñ kaol d'u.b., reiñ mel d'u.b., reiñ ur begad mel d'u.b., reiñ moged d'u.b., reiñ pour d'u.b. ; *jemandes Lob singen*, kanañ gloar d'u.b., kanañ meuleudi d'u.b., kanañ meuleudi u.b., kanañ klodoù u.b., dougen meuleudi d'u.b., kanmeuliñ u.b., milganmeuliñ u.b., meuliñ u.b. dreistpenn, hilligañ u.b., ober kudoù d'u.b., sirañ e votoù d'u.b., lipat e votoù d'u.b., ober moumounerezh d'u.b., kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b., lakaat fouge en u.b., reiñ lorc'h d'u.b., kas fougeoù d'u.b., ober fougasoù gant u.b., lorc'hañ u.b., fougeal u.b., pompadiñ u.b., fougasiañ u.b. ; *vor mir hatten sie nur Lob übrig, hinter meinem Rücken aber redeten sie mir Übles nach*, ar re-se am meule dirazon hag am difrege a-drek va c'hein ; *ich fühlte mich durch dieses Lob irrsinnig geschmeichelt*, me am boa lipet va mourroù diwar ar c'haol-se ; *mit dem Lobe nicht sparen*, [dispredet] *des Lobes nicht sparen*, *des Lobes voll sein über jemanden*, na baouez d'ober meuleudioù - na baouez a ganañ meuleudioù d'u.b. - mont amplik gant ar meuleudioù - reiñ mel gant al loa-bod d'u.b. - reiñ pour, gwizioù hag all d'u.b. - reiñ kaol d'u.b. - reiñ kaol d'ar c'havr - bezañ brokus gant e veuleudioù - meuliñ u.b. dreistpenn - na armerzhañ e veuleudioù d'u.b. ; *dass er geruht, unter solchen Verhältnissen zu arbeiten, verdient Lob und Anerkennung*, aluzen en deus o labourat en aozioù a seurt-se ; *mit seinem Lob geizen*, *mit seinem Lob sparsam umgehen*, bezañ pizh eus e veuleudioù, ober pizh war e veuleudioù ; *Gott (sei) Lob und Dank*, meuleudi da Zoue, Doue da vezo meulet, Doue ra vezo meulet ! Doue da vout meulet ! ; *über jedes Lob erhaben sein*, bezañ dreist pep meuleudi, bezañ en tu all da bep meuleudi ; *er ist über jedes Lob erhaben*, n'oufed ket meuliñ anezhañ a-walc'h ;

[skol-veur] *mit höchstem Lob*, gant ar meneg enorus-tre ; *mit Lob*, gant ar meneg enorus.

Lob² g. (-/-s,-s) : [sport] lob g. [*liester loboù*] *einen Lob schlagen*, lobañ.

lobär ag. : [mezeg.] ... an dolbezenn.

lobben V.gw. (hat gelobbt) : [sport] lobañ.

Lobby b. (-,-s) : 1. lobi g., emglevad g., strollad gwask g., stroll pouezañ g. ; 2. [leti] hall g., raksal b.

Lobbyarbeit b. (-) : lobierezh g., lobiañ g.

lobbyieren V.gw. (hat lobbyiert) : lobiañ.

Lobbying n. (-s,-s) / **Lobbyismus** g. (-s) : lobierezh g., lobiañ g.

Lobbyist g. (-en,-en) : lobier g.

Lobbysierung b. (-) : lobiadur g.

Lobdichter g. (-s,-) : meulganour g.

Lobelie b. (-,-n) : [louza.] lobelienn b. [*liester lobelied*] ; *blaue Lobelie*, [*Lobelia erinus*] lobelienn c'hlav b. [*liester lobelied glas*].

loben V.k.e. (hat gelobt) : meuliñ, kanmeuliñ, gourc'hemennoù, ober e c'hourc'hemennoù da, reiñ e c'hourc'hemennoù da, ober meuleudi eus [u.b.], ober meuleudigezh [u.b.], pronañ, dougen meuleudi da, reiñ meuleudiñ da ; *jemandes Taten loben*, meuliñ ar pezh en deus graet unan bennak, meuliñ oberoù klodus u.b. ; *eine solche Antwort kann ich nur loben*, bez e rankan (ne c'hallan nemet) meuliñ ur respont a seurt-se ; *das lob' ich mir !* dre chañs ! ur chañs eo ! pebezhañ chañs ! gwell a se ! aze emañ an dailh ! ; *den Falschen loben*, kammveuliñ u.b. ; *des Lobes voll*, meuleudius ; P. *jemanden über den grünen Klee loben*, *jemanden überschwänglich loben*, *jemanden in höchsten Tönen loben*, *jemanden nicht genug loben können*, reiñ kaol d'u.b., treujoù hag all - reiñ pour, gwiziennoù hag all d'u.b. - uhelaat u.b. dreist ar begoù gwez - meuliñ u.b. dreist ar bord - meuliñ u.b. dreist - kas u.b. en tu-hont d'an neñv - reiñ meuleudioù divuzul (amzere) d'u.b. - na baouez a ganañ meuleudi d'u.b. - kanañ meuleudi d'u.b. - tresañ ton d'u.b. - ober lid bras d'u.b. - kanmeuliñ u.b. - milganmeuliñ u.b. - meuliñ u.b. dreistpenn - hilligañ u.b. - ober moumounerezh d'u.b. - kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b. - reiñ lorc'h d'u.b. - flodañ d'u.b. - ober kudoù d'u.b. - ober kudoù dirak u.b. - sirañ e votoù d'u.b. - lipat e votoù d'u.b. - lorc'hañ u.b. - kas fougou d'u.b. - troc'hañ fougou gant u.b. - ober fougou ouzh u.b. - lakaat fougou en u.b. - reiñ lorc'h d'u.b. - ober fougasoù gant u.b. - fougou u.b. - fougou gant u.b. - fougasiñ gant u.b. ; *er kann Sie nicht genug loben*, ne baouez ket ouzh ho meuliñ ; [kr-I] *gute Ware lobt sich selbst*, re fichañ marc'hadourezh a ziskouez n'eo ket hewerzh - re ginklañ marc'hadourezh a ziskouez n'eo ket hewerzh - re ginnig marc'hadourezh a zo ur merk n'eo ket hewerzh - ur penn-ed hep greun a sav e benn uhel, ar pennoù-ed leun a bleg o fennoù bepred izel - evel ar pennoù kolo ar pennoù uhel a zo goullou - n'eo ket ar gwellañ toc'had a sav an uhelañ o fennoù - ober ha tevel - ar mad kuzhet eo ar gwellañ ; *das Werk lobt den Meister*, diouzh ar frouezh ez anavez ar wezenn - diouzh ar ouenn, ar brankoù - diouzh an oberennoù eo barn an dud - diouzh e labour ar micherour - kemenerien omp tout met an tailh a zoug - ober hag ober 'zo - o trougiformiañ e reer kornek ar bara - roit d'ar saout boued fraezh hag e savo dienn war al laezh - diouzh he dent e vez goroet ar vuoc'h ; *man soll den Tag nicht vor dem Abend loben*, na ganit ket ken abred diouzh ar beure betek-gouzout e c'hwibanfec'h emberr, arabat gwerzhañ ar vioù e revr ar yer, arabat gwerzhañ ar vi e revr ar yar, dibaot ar yar na goll e vi o kanañ re goude doziñ, ret eo gortoz an noz evit lavarout eo bet kaer an deiz, a-raok kanañ

ar gousperoù e ranker anaout an oferenn-bred, pa c'hoarzh an den re e ouel goude se, arabat ober ar youc'hadeg a-raok ar varradeg, an neb a gan diouzh ar beure a ouel lies d'abardaez, an toull hebiou a zo frank ; *du sollst den Tag nicht vor dem Abend loben*, gortoz an noz evit lavarout eo bet kaer an deiz, re uhel e kan da gilhog.

V.em. **sich loben** (hat sich (ak.) gelobt) : ; *sich selbst loben*, ober e veuleudi e-unan, en em veuliñ an-unan, na gaout ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h ; *ohne mich loben zu wollen*, kuit a fougou.

lobend ag. : meuleudius, meulus, kanmeulus ; [lu] *lobende Erwähnung im Heeresbericht*, meneg gant enor war roll an devezh g. ; *lobend im Heeresbericht erwähnen*, menegiñ gant enor war roll an devezh.

lobenswert ag. / **lobenswertig** ag. : meuladus, dellezus, dellidus, dellezek a veuleudi, din eus pep meuleudi, enorus ; *nicht lobenswert*, diveulus ; *eine lobenswerte Frau*, ur vaouez da zougen b.

lobesam ag. : [barzh] meuladus, dellezek a veuleudi, enorus, doujadus.

Lobeserhebung b. (-,-en) : kanmeuleudigezh b., meuleudi b., meuleudigezh b. (Gregor).

Lobeshymne b. (-,-n) : kanmeul g., meuleudi b., kanmeuleudigezh b., meuleudigezh b. (Gregor).

Lobgedicht n. (-s,-e) / **Lobgesang** g. (-s,-gesänge) : meulgan g., kanenn b.

Lobhudelei b. (-,-en) : lubanerezh g., likaouerezh g., moumounerezh g., loaverezh g., tostenerezh g., fistoulerezh g., kudoù ls., lorc'h g., flanerezh g.

lobhudeln V.gw./V.k.e. (hat gelobhudelt) : *jemanden lobhudeln* / *jemandem lobhudeln*, mignañ dreist u.b., fougou u.b., fougou gant u.b., pompadiñ u.b., lorc'hañ u.b., ober kudoù d'u.b., ober kudoù dirak u.b., sirañ e votoù d'u.b., lipat e votoù d'u.b., ober moumounerezh d'u.b., flodañ d'u.b., meuliñ dreistpenn ur re bennak / reiñ lorc'h d'u.b. (Gregor), lavaret komzoù brav d'u.b., kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b., reiñ mel (pour, moged) d'u.b., reiñ ur begad mel d'u.b., reiñ mel d'u.b. gant al loa-bod, plantañ kaol gant u.b., tresañ ton d'u.b., plantañ pour gant u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b., ober pecheroù d'u.b., klufaniñ d'u.b., fistoulat d'u.b., ober e gazh gleb, ober e glufan, lubaniñ d'u.b., lubaniñ ouzh u.b., loavañ u.b., ober fistoul d'u.b., ober e fistoull d'u.b., kañjoliñ u.b., frotañ skant d'u.b. en e gein, frotañ e askell d'u.b., flanañ ouzh u.b., lubaniñ ouzh u.b., milganmeuliñ u.b.

Lobhudler g. (-s,-) : kanmeuler g., tostenner g., fistouler g., flaner g., fistoul g., lubaner g., luban g., loaver g., lesaour g., flaner g., meuler g., P. ki-gaol g., teod tanav a zen g.

loblich ag. : meuladus, dellezek a veuleudi.

Loblied n. (-s,-er) : meulgan g., kanenn b. ; *ein Loblied auf jemanden singen*, kanañ gloar d'u.b., kanañ klodoù u.b., kanañ meuleudi d'u.b., kanañ meuleudi u.b., dougen meuleudi d'u.b., kanmeuliñ u.b., milganmeuliñ u.b. ; *ein Loblied auf Gott anstimmen*, kanañ meuleudioù da Zoue ; *ein Loblied auf Gottes Mutter*, ur ganenn en enor da Vamm Doue b., ur meulgan en enor da Vamm Doue g.

Lobotomie b. (-,-n) : [mezeg.] lobotomiezh b.

lobpreisen V.k.e. (lobpreist // lobpreiste / lobpries // hat gelobpreist / hat lobgepriesen) : meuliñ, enoriñ, kanmeuliñ, kanañ gloar da, kanañ meuleudi da, kanañ meuleudi u.b., kanañ klodoù u.b., ober meuleudigezh u.b., prezeg meuleudigezh u.b., brudañ, meuraat, meurekaat, uhelvruañ, fougou gant u.b.

Lobpreiser g. (-s,-) : kanmeuler g.

Lobpreisung b. (-, -en) : kanmeul g., meuleudi b., kanmeuleudigezh b., meuleudigezh b. (Gregor), uhelvruderezh g., kanmeuliñ g.

Lobrede b. (-, -n) : kanmeulidigezh b., meulbrezegenn b.

Lobredner g. (-s, -) : kanmeuler g., meulbrezegour g., gogez g.
lobsingen V.k.d. [+ dat.] (lobsingt / lobsang / hat lobgesungen / zu lobsingen / lobsinge !) : meuliñ, enoriñ, kanmeuliñ, kanañ gloar da, kanañ meuleudi da, kanañ meuleudi u.b., kanañ meuleudigezh u.b., brudañ, meuraat, meurekaat, uhelvrudañ, kanañ klodoù u.b. ; *lobsinget ! lobsinget dem Herrn !* kanomp meuleudi da Zoue !

Lobspruch g. (-s, -sprüche) : meul g., kanmeul g., meuleudi b., meuleudigezh b., uhelvruderezh g.

lobulär ag. : [mezeg.] flipezel.

Location b. (-, -s) : [film] lec'h filmañ en diavaez g. ; *eine geeignete Location suchen, geeignete Locations suchen*, anavezadenniñ.

Loch¹ g. (-/s, -s) : [douaroniezh] loc'h g. [*liester* loc'hoù] ; *das Ungeheuer von Loch Ness*, euzhvil Loch Nis g.

Loch² n. (-s, Löcher) : 1. toull g., toullad g., digor g., digoradur g., boulc'henn b., difourk g., fregadenn b., freg g., goulo g., gouloenn b., kleuz g., kleuzenn b., kev g. ; *ein fünf Meter tiefes Loch*, un toull pemp metr donder dezhañ g. ; *en Loch haben, Löcher haben*, bezañ toull, bezañ toulllet ; *Löcher in den Strümpfen haben*, bezañ toull e loeroù, bezañ prenesten e e loeroù ; *sich (dat.) ein Loch in den Mantel reißen*, ober ur rog (un diframm, ur freg, ur rogadenn, ur fregañ) en e vantell, regiñ e vantell, difregañ e vantell, ober un toull en e vantell, toullañ e vantell, didammañ e vantell, freuzañ e vantell ; *sich (dat.) Löcher in die Strümpfe reißen*, toullañ (diframmañ, regiñ, difregañ, didammañ) e loeroù ; *ein Loch in einer Hose zunähen*, *ein Loch in einer Hose flicken*, diregiñ ur bragoù, didoullañ ur bragoù ; *Löcher in einem Dach verschließen*, didoullañ un doenn ; *ohne ein einziges Loch in der Kleidung*, hep an disterañ freuz en e zilhadr, hep an disterañ rog en e zilhadr, hep an disterañ prenesten e e zilhadr ; *ein Loch durch eine Mauer bohren*, difregañ ur voger, toullañ ur vur ; *wir mussten ein über drei Meter tiefes Loch buddeln*, daou zonder un den hor boa ranket toullañ ; *ein Loch in den Felsen einsprengen*, toullañ ar roc'h gant taolioù-min ; *ein Brett überdeckte das Loch*, ur plankenn a souche an toull ; *ein Loch stopfen, ein Loch zustopfen*, stankañ (stouvañ, stoufañ, steviañ, tafañ) un toull, didoullañ udb, dallañ un toull ; *ein Loch voll Steine*, un toullad mein g. ; *blaues Loch in der Wolkendecke*, marc'h glas g., askell-big en oabl b., toull glas er gwiskad koumoul g., freg er c'houmoul g., bragoù kemener g. ; *die Sonne dringt durch ein Loch in der Wolkendecke*, parañ a ra an heol dre ur freg er c'houmoul, tarzhañ a ra an heol dre ur freg er c'houmoul, luc'hañ a ra an heol dre ur freg er c'houmoul, emañ ar marc'h glas o sevel e lost ; *Loch in der Hecke*, fregadenn er c'harzh b., boulc'henn er c'harzh b. ; *der Fuchs hat sich in sein Loch verkrochen*, groc'het eo al louarn, aet eo al louarn en e zouarenn, aet eo al louarn en e doull ; [loen.] *aus seinem Loch hinausstrützen*, diriboulañ ; *etwas aus einem Loch ziehen*, didoullañ udb ; *eine Maus aus seinem Loch vertreiben*, didoullañ ul logodenn ; *aus einem loch kriechen*, didoullañ ; 2. [keuz, bara] *die Löcher im Emmentalerkäse*, klogor an emmenthal str., lagadoù an emmenthal ls., daoulagad an emmenthal ls. ; *die Löcher in der Brotkrume*, ar c'hlogor er bara str., lagadoù ar bara ls. ; 3. [dre skeud.] *ein Loch mit dem anderen zustopfen*, bevañ a-skrap hag a-ziskrap, chaokat mizer, fritañ mizer, fritañ paourentez, fritañ mizer gant paourentez, fritañ laou, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, kaout mizer o

walc'hiñ an eil dorn gant egile, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o lakaat an daou benn da skoulmañ, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan ; *der Streik hat ein Loch in meinen Beutel gerissen*, diskantet (disec'het, diblusket, skarzhet, gouloet) brav eo bet va yalc'h gant an diskrog-labour, an diskrog-labour a zo koustet ker din ; *diese Ausgaben haben ein großes Loch in seinen Geldbeutel gerissen*, an dispignoù-se o deus graet ur boulc'h en e yalc'h, an dispignoù-se o deus graet ur voulc'hadenn en e yalc'h ; 4. [fizik] *positiv wirkendes Loch*, toull muiel g. ; 5. [stered.] *schwarzes Loch*, toull du g. ; 6. *auf (aus) dem letzten Loch pfeifen*, a) bezañ aet betek ar mouch, bezañ pell ganti, bezañ sklaer e abadenn, bezañ sklaer e stal, bezañ dibunet e gudenn, bezañ kac'het ar gwellañ gant an-unan, bezañ fin d'an-unan, bezañ kollet, bezañ war e dermen, bezañ en e sach diwezhañ, bezañ tost echu gant an-unan, bezañ war an diwezhadoù, bezañ aet betek ar sachadenn diwezhañ, bezañ o leuskel e vramm diwezhañ, bezañ o foeltrañ, bezañ tost d'ober e lamm gwashañ, bezañ un den echu, bezañ tapet evel ur razhenn er griped, bezañ war an diwezhañ, bezañ ouzh torgenn ; b.) bezañ treut (skañv, tanav, diskantet, disec'het, diblusket, skarzhet, skarzhet, diskant, goulo, plat, ridet, moan) e yalc'h, bezañ erru goulo-sec'h e yalc'h, bezañ berr gant an arc'hant, bezañ berr an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an arc'hant gant an-unan etre e zaouarn, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr en arc'hant, bezañ berr war e gezeg, bezañ berrek gant an-unan, bezañ erru skañv e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, bezañ berr war e sparl, bezañ berr ar c'hrog gant an-unan, bezañ bas an traoù gant an-unan, bezañ staget berr, bezañ gwall verr ar voujedenn gant an-unan, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ berr en e skeuliad, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ teusk an traoù gant an-unan, bezañ bihan pep tra gant an-unan, bezañ enkrezet gant an arc'hant, bezañ darev d'ober freuz-stal, bezañ darev da sankañ e gontell er voger, bezañ darev da sankañ e gontell er c'hleuz ; 7. *P. jemandem ein Loch in den Bauch reden*, tarabazhiñ u.b. gant e c'hlabbous, borodiñ (badaouiñ, mezevelliñ, arabadiñ) u.b. gant e rambreerezh ; 8. *wie ein Loch saufen*, lonkañ evel un toull goz, evañ evel un toull goz, na vezañ sont ebet d'an-unan, bezañ kleuz betek begoù e dreid, kargañ (distagañ) forzh banneoù, kargañ e doull, bezañ ramp e c'hourlañchenn, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, evañ a c'hoari gaer, evañ ken na strak, bezañ ramp e gorzailhenn, kleuzañ gwer, disec'hañ gwer, chopinat start, trezenañ, toulladiñ ; 9. *armseliges Loch*, kozh ti g., neizh touseg g., foukenn b., klotenn b., ti-gutez g., ti brein g., lastez ti g., tamm toull ti g., klud g., siklud g., kozh kraou-porc'hell g., kozh toull ki g., kozh toull brein g., kozh lochenn b., toull kambr g. ; *diese Wohnung ist nur ein Loch*, lojet dindan lost ar c'hi e vezer er ranndi-se, ur c'hozh toull ki eo ar ranndi-se, e Kermetra emamp amañ, e Kernebeudig emamp amañ, ur c'hozh toull brein eo ar ranndi-se, ur c'hud (ur siklud, un neizh touseg, un ti-gutez, ur vac'h) a ran-me eus an toull brein-se, ur c'hozh kraou-porc'hell eo ar ranndi-se, c'hwezh an diannez a zo amañ, ur c'hozh toull kambr eo ar ranndi-se, ur foukenn eo ar ranndi-se, kludet omp amañ en un toull lous, n'eus anezhañ nemet ul lastez ti ; 10. difouilh g., toull kêr g., toull kutez g., bro gutez b., toull gouez g., toull kollet kac'het gant an diaoul g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., bourc'hadenn laou b., kozh lec'h distro g., lec'h kollet g., toullig bro g., trogorn g., Kerneblec'h b., Kermetra b.,

Kerneuz b., Keribil-Beuz b. ; **11.** *Ihre Beweisführung hat ein Loch*, kamm (distrantell, toull, diglok, rangouilh) eo hoc'h arguzerezh ; **12.** bidouf g., picheter g., toull g., toull-bac'h g., bac'h b., kraou g., sac'h maen g., boest b., boest-veinek b., goudor g., kloz g., prizon g. ; P. *er steckt im Loch*, er c'hloz (en toull, en disglav, er disheol, er goudor) emañ, o vañsonat an diabarzh emañ, emañ o tebriñ bara ar roue, klenk eo warnañ, kraouiet eo, emañ o freuzañ stoub e Lannuon, emañ er sac'h maen, er bidouf emañ ; *ich werde Sie ins Loch stecken lassen, da wo die Ratten Ihnen Gesellschaft leisten werden*, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed da zerc'hel mat deoc'h, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed d'ober kavandenn deoc'h, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed d'ober kavandenn ouzhoc'h ; **13.** *Löcher in die Luft gucken*, sellet ouzh ar c'helien o nijal, klask neizhiou pig, reiñ muzul d'e c'henoù, chom a-bann, chom da c'henaouegiañ, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da brederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar viell, treiñ ar bis, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, chom da sellet gant e c'henoù, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, chom balc'h e c'henoù, chom beg ha razh, chom genaouek, chom ar forn digor gant an-unan (*e forn digor gantañ, he forn digor ganti h.a.*), chom e c'henoù digor war c'hwec'h eur (digor war nav eur, war nav eur hanter, war greisteiz hanter), chom ar genoù digor gant an-unan war nav eur hanter (*e c'henoù digor gantañ, he genoù digor ganti h.a.*), dislangouriañ ; **14.** P. *jemandem zeigen, wo der Zimmermann das Loch gelassen hat*, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, reiñ foet an nor d'u.b., skubañ u.b., batalmiñ u.b., lakaat sav dindan botoù u.b., skarzhañ u.b. er-maez eus an ti, sevel e dreid d'u.b., bale u.b., teuler u.b. war an hent bras, bannañ u.b., P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez, teuler u.b. war al lann, lakaat u.b. war ar beoz, sirañ e votoù d'u.b., lardañ e dreid d'u.b. ; *ihm wurde gezeigt, wo der Zimmermann das Loch gelassen hat*, bet en devoa herr ; **15.** [kleuk] muzelleg g., moudenn b., kont g., mougous g., mezenn b., kokezenn [liester kokezennoù] b., neizh g., kleuzenn b., troc'h g., c'hwil g., bigorn g. [liester bigorned, bigorniel, bigornoù], krogenn [liester krogennoù] b., ourmelenn [liester ourmelennnoù] b., kouch g., kokouzenn [liester kokouzennoù] b., kourouzenn [liester kourouzennoù] b., forn b., hoc'hig g., rigenn [liester rigennoù] b., bouteg g., kanol b., kiez b., kazh g., pich g., pich plat g., pech g., chafutenn b., siflutenn b., siminal b., toull g., toull tag g., tog kistin g., pillig b., plad g., pizenn b., ribod g., pod ribod g., riboul g., roudenn b., sakredie g., paradoz b., paradozig b., paradoz vihan b., morlukenn b., mesklenn b., kreiz g., kreuzenn b., lantigenn b., lapin g., loutenn b., lukarn b., Mari-vuzelloù b., marjan b., maner ar blijadur g., kraklinenn b., feunteun kreiz-kêr, gwaremm ar glizh b., boest-lizheroù b., sal ar gouelioù b.

Lochbeitel g. (-s,-) : [tekn.] kizell dev b.

Lochbohrer g. (-s,-) : [tekn.] tarod g., biñseller g., touller g.

Lochdipter n. (-s,-) : lagadenn vukañ b., lagadenn vizañ b., kelc'hig bizañ g., kelc'hig bukañ g.

Locheisen n. (-s,-) : [tekn.] minaoued g., didammer g., bilh b.

lochen V.k.e. (hat gelocht) : **1.** toullañ, treuztoullañ, trebarzhiñ, poenttoullañ, minaouediñ ; *eine Fahrkarte lochen*, treorc'hiñ un tiked ; **2.** [bilhard] yalc'hañ, lakaat er yalc'h ; *einen Billardball lochen*, yalc'hañ ur voul, lakaat ur voul er yalc'h.

Lochen n. (-s) : minaouedadur g., toullerezh g., treuztoullerezh g., poenttoullerezh g.

Locher g. (-s,-) : trebarzherezh b. [liester trebarzherezioù], toullerezh b. [liester toullerezioù].

löcherig ag. : toull-didoull, toull-didoull, mil doull, splu, toullaouek, toull ; *löcherig werden*, toullañ.

löchern V.k.e. (hat gelöchert) : P. *jemanden löchern*, terriñ e revr d'u.b., terriñ e benn d'u.b. ; *der fängt an, mich zu löchern*, hennezh a gresk em daoulagad.

Löcherpilz g. (-es,-e) : [louza.] bonedog g., boned-touseg g.

Lochkarte b. (-,-n) : kartenn toull-didoull b., kartenn dreorc'het b.

Lochkartenmaschine b. (-,-n) : ijinenn a ya endro gant kartennoù toull-didoull b., ijinenn a ya endro gant kartennoù treorc'het b.

Lochkimme b. (-,-n) : [arm] lagadenn vukañ b., lagadenn vizañ b., kelc'hig bizañ g., kelc'hig bukañ g.

Lochmaschine b. (-,-n) : toullerezh b., minaouederez b., toullerezh-kartennoù b., poenttoullerezh b.

löchrig ag. : toull-didoull, toull-didoull, mil doull, splu, toullaouek, toull ; *löchrig werden*, toullañ.

Lochsäge b. (-,-n) : [tekn.] heskenn doullañ b.

Lochstanze b. (-,-n) : **1.** toullerezh b., minaouederez b., toullerezh-kartennoù b., poenttoullerezh b. ; **2.** didammer g., didroc'her g.

Lochstanzer g. (-s,-) : minaoueder g. [liester minaouederien].

Lochstempel g. (-s,-) : minaoued trebarzhiñ g.

Lochstreifen g. (-s,-) : seizenn toull-didoull b.

Lochstreifenprüfer g. (-s,-) : [stlenn.] testenier g. [liester testenieroù].

Lochtaster g. (-s,-) : [tekn.] kelc'hier kavnezañ g.

Lochung b. (-,-en) : peurdoullerezh g., minaouedadur g., trebarzhiñ g.

Lochverstärkungsring g. (-s,-e) : lagadenn b., lagad g., ailhedenn b.

Lochwalke b. (-,-n) : milin-gomm b., foulerezh b., komm g.

Lochweite b. (-,-n) : treuz un toull g., treuzkiz un toull g.

Lochzange b. (-,-n) : **1.** trebarzherezh b., minaouederez b. ; **2.** didammer g.

Lochzirkel g. (-s,-) : [tekn.] kelc'hier kavnezañ g.

Lockbissen g. (-s,-) : boued g., bouedenn b., stronk g., petiz str., gwennenn b., strouilh g.

Löckchen n. (-s,-) : rodellig vlev b., frizadenn b., frizenn b., frizadur g.

Locke b. (-,-n) : **1.** rodell vlev b., rodellad vlev b., frizadenn b., frizenn b., kizenn vlev b., kizennad vlev b., brankad vlev g. ; *blonde Locken*, rodelloù vlev melen ls. ; *ihr blondes Haar fiel ihr in Locken über die Schultern*, he blev melen a ziruilha a-rollad eus he fenn war he divskoaz, he blev melen a ziskenne a-rolladoù war he divskoaz, he blev melen a gouezhe a-rollad ar he divskoaz ; *sein Haar in Locken legen*, rodellañ e vlev, frizañ e vlev ; *mit der Brennschere in Locken legen*, klaouieriañ ; *seine Locken glätten*, dirodellañ e vlev ; [istor] *dicke, runde, mit einem Band gehaltene Locke*, organell b. ; *dicke, runde, mit einem Band gehaltene Locken zurechtmachen*, organelliñ rodelloù vlev ; **2.** [dre skeud.] *sich in die Locken fahren*, bezañ chabous ganto, bezañ patati ganto, bezañ krogou etrezo, bezañ krog an eil e greouichenn egile, en em chabousat, bezañ c'hoari etrezo, sevel sach-blev (sach-kreoñ, krog-blev, fich-blev, blev, butun) etrezo, sevel bekih etrezo, sevel kign ha frot etrezo, mont d'an taolioù, krafañ an eil war egile, en em gannañ a-vat, en em gannañ a-griz-poazh, mont a grogou berr an eil d'egile.

locken¹ V.k.e. (hat gelockt) : rodellañ, frizañ, kordigellañ, organelliñ.

V.em. : **sich locken** (hat sich gelockt) : **1.** rodellañ, frizañ, kordigellañ, organelliñ ; *sie lockt sich (t-db) die Haare*, rodellañ

a ra he blev, frizañ a ra he blev, ober a ra ur frizadenn ; **2.** *sich* (ak.) *locken*, rodellañ, rodellaouañ, frizañ, fuilhañ.

locken² V.k.e. (hat gelockt) : **1.** gervel ; *die Henne lockt ihre Kücken*, gelver a ra ar yar he foñsined ; **2.** dedennañ, hoalañ, alichañ, loaviñ, lubaniñ, temptañ, dastrann, friantaat ; *jemanden in eine Falle locken*, klask dastum u.b. en e lasoù, dedennañ u.b. en e c'hriped ; **3.** [dre skeud.] P. *damit lockst du keinen Hund vom Ofen*, n'eo ket gant an dra-se e vo graet berzh, n'oufe den bezañ dedennet gant an dra-se, den ebet ne vo dedennet gant an dra-se, n'eus berzh ebet da gaout diwar gement-se, n'eo ket e-giz-se e vo graet brud ; *jemanden aus der Reserve locken*, lemel an heudadur diwar u.b., diheudañ u.b.

Locken n. (-s) : [yar] sklok g., sklokadennoù ls., sklokerezh g., klocherezh g.

löcken V.gw. (hat gelockt) : [tro-lavar] *wider den Stachel locken* (*locken*), divanegañ e ivinoù, mont e-barzh blev kriz, mont droug en e goukoug (en e gentroù), sevel war e gentroù, sevel war e elloù, sevel war e dach, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel droug en an-unan, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, kounnariñ, arfleuiñ, pennfolliñ, tanañ, en em danañ, rebekat, sevel e gribell, sevel e gribenn, rual el limonoù, rebarbiñ ouzh ar c'hentroù, ourzal, taeraat, buanekaat, buanegezh, feulzañ, broueziñ, imoriñ, diskouez imor, rebekat ouzh ar c'hentroù (Gregor).

lockend ag. : temptus, hoalus, loavus, dedennus, lorbus, sev, lubanus, dudius, bourrus.

Lockenhaar n. (-s) : blev rodellet (rodellek, rodell, rodellaouek, a-ruilh) str.

Lockenkopf g. (-s,-köpfe) : penn rodellek g.

lockenköpfig ag. : rodellet e vlev, rodellek e vlev, rodellaouek e vlev ; *lockenköpfige Frau*, frizadenn b.

lockenlos ag./Adv. : dirodell.

Lockenpracht b. (-) : blev rodellek kaer-distailh str., blev rodellek kaer-eston str., blev rodellek hollgaer str., blev rodellek kaer-meurbet str., blev a-ruilh hollgaer str., blev rodellek kenedus-espar str.

Lockenstab g. (-s,-stäbe) : houarn rodellañ g., houarn rodeller g., houarn frizañ g.

Lockenwickel g. (-s,-) / **Lockenwickler** g. (-s,-) : parpilhot g., spilhenn-rodellañ b., rollig rodellañ g., rollig blev g., bigoudi g.

locker ag. : **1.** laosk, horjellus, brallus, brall-divrall, distenn, distegn, distign, distignet, diantell, divant, dizalc'h, gadal, distart, hej-dihej, loc'h-diloch, lusk-dilusk, luskellus, war al lusk, krog-diskrog ; *lockerer Zahn*, dant laosk (horjellus, dizalc'h) g. ; *mein Zahn sitzt locker*, va dant a loc'h, laosk eo va dant, erru eo laosk va dant, dizalc'h eo va dant, brallañ a ra va dant, va dant a hej em genoù ; *lockerer Knoten*, skoulm distart g., skoulm laosk g., klav laosk g. ; *die Stufen sind locker zusammengefügt*, an derezioù o deus erru jeu, disjoent (dijoent, dijun, diskloz, distok) eo an derezioù ; *mein Gürtel sitzt locker*, laosk eo va gouriz, frank eo va gouriz ; **2.** [labour-douar] laosk, blot, blodet, rouez, skañv, amur, flogor, ble, blank, brusk, difetis, bresk, treut en e chadenn, dibrad, divoustr, distart ; *lockerer Boden*, douar blot g., douar flogor g., douar laosk g., douar rouez g., douar skañv g., douar amur g., douar ble g., douar brusk g., douar blodet g., douar bresk g., douar treut en e chadenn g., douar dibrad g., douar divoustr g., douar distart g., douar a vruzun aes g. ; **3.** [gwiad.] laosk, rouez, boull, stammet laosk, gwiadet-gros, fraost ; *lockeres Gewebe*, gwiad laosk g/b, gwiad rouez g./b., gwiad fraost g./b. ; ; *locker werden*, fraostaat, laoskaat, blotaat, rouesaat, dont da zistardañ, distartaat, distrizhañ, mont disjoent ; **4.** [kegin.] skañv, disamm,

bouk ; *lockerer Kuchen*, gwastell vouk b. ; *der Kuchen ist nicht locker genug*, n'eo ket go a-walc'h ar wastell ; **5.** *nach ein paar Schnäpsschen plappert er mit lockerer Zunge*, e deod eoullet mat gant un nebeud banneoù hini kreñv a ya brav-bras en-dro, goude un nebeud lipadennoù e ya e farouell kempen en-dro, un nebeud lipadennoù a zo trawalc'h evit lampraat e deod ; **6.** [dre skeud.] dichafoul, diroll, direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, disuj, disolit ; *ein lockeres Leben führen*, ren (kas, kunduiñ) ur vuhez diroll (diroll ha didailh, direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, disuj), punañ ur fall vuhez, bezañ atav o kas warni, bezañ atav o riboulat noz (o roulañ, o riotal, o riblañ, o furikat, o pitaouat, o vreskenn), bezañ ur riboder eus an-unan, bezañ ur rouler eus an-unan, bezañ atav e godin, bezañ atav o serc'haouiñ (o serc'hiñ) ; **7.** laoskidik, laosk, distrizh, distenn, gwak, diardoù, dilu, digompliment, dichafoul, dibalamour, frank warnañ, aes warnañ, distrafuilh, seder, disafar, dibrenn, ven, netra dreist ; *er hat eine ziemlich lockere Moralvorstellung*, ledan eo e vañch, frank a vañch eo ; **8.** dichafoul, diroll, direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, debordet, diboellet, diahelet, dihetet, disuj, dibreder, laosk, hudur, disolit, dizurzh, dizordren, dizordrenet, dizordret, digempenn, divergont, direnk, ribot, kollet gant an diroll, amzere, skañv, skañv a benn, skañvbenn, skañvbennek, skañvboell, skañvelart, penn-skañv ; *lockerer Lebenswandel*, doug divuzul da laouenaat ar galon g., valigantiz b., gwallgundu b., gwallvuhez b., droukvuhez b., lor vuhez b., buhez lor b., buhez diroll ha didailh b., buhez direol b., buhez disolit b., buhez dirollet b., buhez diroll b., buhez direizh b., buhez diboellet b., buhez digempenn b., buhez dizordren b., riboderezh g., disolited b., libertinaj g., roulerzh g., riblerezh g., bambocherezh g., gastaouerezh g., gasterezh g., plijadurezhioù orgedus ls., diroll g., dirollerezh g., dirollamant g., divergontiz b., bordelerezh g., oriadezh b., reilhenn b., diskolperez g., ebatoù dizurzh ls., doareoù re zieub ls., doareoù re libr ls., buhez fall b., follentezioù ls., follezh b., gadalezh b. ; *Frau von lockerem Lebenswandel*, friolez b., oriadez b., friantell b., ribodell b., plac'h amzere b., plac'h digempenn b., plac'h a vuhezegezh fall b., plac'h a vuhez fall b., plac'h debordet b., plac'h skañv ha rederez b., galouperez b., klujar [*liester klujiri*] b., gastig b., chevreñn b., liboudenn b., botez-toull b., botez-lous b., kañfantenn ar vazh lous b., loudourenn b., louzenn b., lousken b., flegenn b., flavenn b., divergondadell b., gwallbezh g., pezh-fall g. ; **9.** P. *ein lockerer Vogel, ein lockerer Zeisig*, ur penn skañv (skañvik, bervet, avelet, brell, diboell), ur skañvelard g., un den distrantell g., ur spered strantal (brell) a zen g., ur c'hwil g., ul labous g., un ibil g., ul laouenan g., ur pennglaouig g. (Gregor).

Adv. : **1.** *locker stricken*, ober stamm laosk ; *ein locker geflochtener Korb*, ur bouteg rouez g., ur bouteg kantennet laosk g. ; *mein Gürtel sitzt locker*, laosk eo va gouriz, frank eo va gouriz ; *locker knüpfen*, skoulmañ laosk ; **2.** *locker gekleidet*, gwisket dibalamour ; **3.** *die Stufen sind locker zusammengefügt*, disjoent (dijoent, dijun, diskloz, distok, laosk, gadal) eo an derezioù ; **4.** kreñv, leun, kloz, klok, tre-ha-tre, krenn, chouk, fournis, graet ; *er ist locker sechzig Jahre alt*, tri-ugent vloaz kreñv eo ; **5.** [dre skeud.] P. *er lässt nicht locker*, forsiñ a ra warni, skeiñ a ra war an tach, delc'her a ra mort (tomm, start, yud, gwevn), ne zispeg ket, ne ziskrog ket, hennezh ez eus ur pennad ennañ, pennegiñ a ra, aheurtiñ a ra en e soñj, kilhourziñ a ra d'e bennad, en em bennadiñ hag en em aheurtiñ a ra, en em empennañ a ra, pennekaat a ra, kendelc'her a ra start (Gregor), chom a ra mort war e soñj, pegañ a ra outi, ne laosko james diwar an dra-se ; **6.** *das Messer sitzt ihm locker*, ne vez ket pell evit dic'houinañ e

gontell (evit lakaat e gontell da c'hoari), pront e vez da zic'houinañ e gontell ; *der Colt® sitzt ihm locker, bei ihm sitzt der Colt® locker*, hennezh a zo prim da dennañ, hennezh a zo pront da dennañ, hennezh a ya d'e bistolenn evit kement bramm 'zo tout, hennezh a ya d'e bistolenn evit ket ha netra, hennezh ne vez ket pell evit dic'houinañ e bistolenn, hennezh ne vez ket pell evit lakaat e bistolenn da c'hoari, hennezh a zo un dic'houinour ; *das Geld sitzt bei ihm locker*, hennezh a zo frank war an dispign, ur foet-e-voutikl (ur foet-boutikl, ur foet-e-stal, ur c'hac'h-moudenn) a zo anezhañ, debriñ a ra an diaoul hag e bevar, kac'hmoudennañ a ra e vadoù, foetañ a ra e drantell, foetañ a ra e beadra, toull eo e zaouarn, gouest eo da fontañ an eost, ur gwall zispigner a zo anezhañ, skeiñ a ra e arc'hant er mor, skeiñ a ra e arc'hant a-druilh-drast, n'eo ket evit derc'hel mat d'ur gwenneg, n'eo ket mestr da zaou wenneg, hennezh a zo gwashañ foraner e vadoù eus ar bed-holl, stagañ a ra e chas diwar-goust silzig, emañ o tebriñ e draoù, emañ o tebriñ e stal, emañ o tebriñ e beadra, emañ o tebriñ e arc'hant, fripañ a ra e zrouin (Gregor).

locker-flockig ag. : diardoù, distenn, didroidell, diroufenn, displeg, disgwe, didres, diorbid, digamambre, divaniel, dibalamour, dichafoul, dichipot, digompliment, ront a galon, dilu, frank ha ront, diheud, netra dreist, n'eus ket a gamambre gantañ, ur paotr diouzhtu anezhañ, ur paotr raktal anezhañ ; *locker-flockig werden*, diandellat, diardaouiñ.

Adv. : ken aes ha tra, ken aes all, aes-kenañ, aezet kaer, hep reiñ bec'h, evel un dudi, a-aes-vat, koulz all, ken bravik ha tra, ken habask ha tra, aes-ral, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, evel dour dre ur sil, en un doare dichipot, war blaen, plaen ha brav.

Lockerheit b. (-) : 1. distenn g., distign g., horjellerezh g., brall b. ; 2. lezober g., laoskadur g., laoskidigezh b., laoskentez b., laoskoni b., labaskennegezh b., gwakter g., gwaktez b., boukter g., boukted b., diroll g., dirollerezh g. ; 3. [kegin.] skañvder g., skañvded b.

lockerlassen V.k.e. (lässt locker / ließ locker / hat lockergelassen) : 1. leuskel, lezel, diskregiñ diouzh, diskregiñ eus, dilaoskiñ, dizerc'hel, dispegañ diouzh, leuskel krog ; *zubeißen und nicht lockerlassen*, kregiñ e-barzh ha chom hep dizantañ ; *der Hund lässt nicht locker*, ar c'hi ne laosk ket krog, ar c'hi ne zizant ket ; 2. [dre skeud.] P. dispegañ (diouzh udb), distagañ (diouzh udb), leuskel (diwar udb) ; *er lässt nicht locker*, forsiñ a ra warni, skeiñ a ra war an tach, delc'her a ra mort (tomm, yud, start, gwevn), ne zispeg ket, ne ziskrog ket, hennezh ez eus ur pennad ennañ, pennegiñ a ra, aheurtiñ a ra en e soñj, kilhourziñ a ra d'e bennad, en em bennadiñ hag en em aheurtiñ a ra, en em empennañ a ra, pennekaat a ra, kendelc'her a ra start (Gregor), chom a ra mort war e soñj, pegañ a ra outi, ne laosko james diwar an dra-se.

lockermachen V.k.e. (hat lockergemacht) : 1. *für jemanden Geld lockermachen*, pourvezañ arc'hant d'u.b., pourchas arc'hant d'u.b., degas arc'hant d'u.b., darbariñ arc'hant d'u.b. ; 2. *bei jemandem Geld lockermachen*, trufañ arc'hant diwar u.b., truantal ouzh u.b., goro arc'hant digant u.b., diwadañ u.b., goro u.b. betek ar gwad, sunañ u.b., peilhañ (kignat) u.b., diskantañ (disec'hañ, dibluskañ, skarzhañ, goullouiñ) e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., displuñvañ (touzañ) u.b., diorbliñ u.b., debriñ u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b.

lockern V.k.e. (hat gelockert) : laoskaat, distignañ, distegnañ, distennañ, distardañ, distartaat, direudañ, dizantellañ, diantellañ, distrizhañ, souplaat, disonnañ, diserriñ, dispeurellañ, hoskellañ, horellañ, dishorellañ, blotaat, boukaat, rouesaat,

blodañ, munudañ, bruzunañ ; *die Erde lockern*, ober un tamm meskañ d'an douar, blotaat (boukaat, rouesaat, blodañ, bouljal, bruzunañ, munudañ, freskaat) an douar ; *die obere Bodenschicht lockern*, pigellat an douar, freuzañ an douar, furchal an douar, meskañ douar, blotaat an douar diwar-c'horre ; *den Boden tief lockern, den Unterboden lockern*, arat don, difontañ ur park, plomañ an douar, plomañ, palvoziñ, endonañ un dachenn, kondonañ, kondonarar, kondonarar un dachenn-douar ; *jemandes Fesseln lockern*, leuskel e ereoù d'u.b., distignañ e ereoù d'u.b., distardañ e liammoù d'u.b., distardañ e ereoù d'u.b. ; *seine Muskeln lockern*, diargrezañ e gigennoù, dizargrezañ e gigennoù, dizargrezañ e gorf, P. distrizhañ e gigennoù, laoskaat e gigennoù, distennañ e gigennoù ; *eine Schraube lockern*, distardañ ur viñs ; *eine Schraubenmutter lockern*, distardañ ur graouenn ; *einen Knoten lockern*, distardañ ur skoulm ; *die Spannung der Bogensehne lockern*, distennañ kordenn ar wareg ; *die Spannung der Saiten einer Gitarre lockern*, distennañ kerdin ur gitar ; *ein Seil lockern*, chokañ ur gordenn, distardañ ur gordenn, ditiñ ur gordenn ; [dre skeud.] *die Regel lockern*, dousaat (distenn, distrizhañ, distrihaat, frankaat, laoskaat, souplaat, dic'harvaat, digrizañ) ar reolenn ; *jemandem die Zügel lockern*, reiñ kabestr d'u.b., lezel kabestr (kabestr hir, kabestr laosk) gant u.b., lezel kordenn gant u.b., astenn e nask d'u.b., astenn kabestr war u.b., lezel ar vrid war moue u.b., leuskel herr gant u.b., lezel kabestr war e voue gant u.b. ; *jemandem die Zunge lockern*, distagellañ e deod d'u.b., lampraat e deod d'u.b., tennañ c'hwibez d'u.b., tennañ kaoz digant u.b., lakaat u.b. da gaozeal, ober d'u.b. lavaret e stal, diennañ (diskantañ, dibluskañ, distagellañ) u.b., goro u.b., goro komzoù diouzh u.b., tennañ panez (amanenn) eus gouzoug ar c'hi, deskiñ an doareoù digarez d'ober al leue, tennañ laezh digant an tarv, tennañ ar vioù a-zindan ar yar, tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, lakaat u.b. da dreiñ e grampeuezhenn.

V.em. : **sich lockern** (hat sich (ak.) gelockert) : laoskaat, kaout erru jeu, distardañ, distartaat, distrizhañ, distennañ, disonnañ, mont disjoent, mont dijoent, disjoentañ, distrollañ, mont distok, distignañ, distegnañ, dizantellañ, diantellañ, blotaat, boukaat, rouesaat, gwakaat, direudañ ; *der Knoten lockert sich*, diflipañ a ra ar skoulm, distardañ a ra ar skoulm ; *die Stufen haben sich gelockert*, an derezioù o deus erru jeu, aet disjoent (dijunt, diskloz) eo an derezioù ; *unter der Einwirkung der Sonne werden sich die Fassdauben lockern*, skarpañ a ray ar varikenn dindan an heol, skarbodañ a ray ar varikenn dindan an heol ; *die Familienbande haben sich gelockert*, n'eo ket mui ken start al liammoù etre tud ar familh, distart eo deuet da vezañ al liammoù etre tud ar familh, al liammoù etre tud ar familh a zo erru laosk.

Lockern n. (-s) : distardañ g.

lockernad ag. : laoskus.

Lockerung b. (-, -en) : 1. [labour-douar] blodadur g., rouesaat g., blotaat g. ; 2. distanadur g., distennadur g., distenn g., distign g., distignañ g. ; 3. distardañ g., distardadur g., diskoilhadr g. ; 4. bralladur g., horjellerezh g. ; 5. [sport] dic'hourdañ g., gwevnadur g., soupladur g., oueskadur g., oueskaerezh g. ; 6. [dre skeud.] laoskadur g., dirollerezh g., direolamant g., dirollamant g.

Lockerungsöl n. (-s, -e) : [tekn.] distrumer g. ; *etwas mit einem Lockerungsöl schmieren*, distrumañ udb.

Lockerungsübungen ls. (-, -en) : [sport] dic'hourdañ g., dic'hourdezon b., embregennou gwevnaat ls., embregennou souplaat ls., embregennou oueskaat ls., oueskaerezh g.

Lockflöte b. (-, -n) : sutell-evneta b., sutell-evnetaer b., galver laboused g.

lockig ag. : azrodellek, rodellek, rodellaouek, rodell, a-ruilh, frizet, rodellet ; *lockiges Haar*, blev rodellet (rodellek, rodell, rodellaouek, a-ruilh, frizet) str.

Lockmittel n. (-s,-) : boued g., bouedenn b., stronk g., strouilh g., paskadur g., touellenn b., lorb g.

Lockpfeife b. (-,-n) : sutell-evneta b., sutell-evnetaer b., galver laboused g. ; *Lockpfeife für Wachteln*, sutell goailhed b.

Lockruf g. (-s,-e) : 1. galv touellañ g. ; 2. [yar] sklok g., sklokadenn b., sklokerezh g., klocherezh g.

Lockspeise b. (-,-n) : boued g., bouedenn b., stronk g., strouilh g., paskadur g.

Lockspitzel g. (-s,-) : flattrer-atahiner g., flatouller c'hwezher-tan g.

Lockstimme b. (-,-n) : mouezh temptus b., mouezh hoalus b., mouezh loavus b., mouezh lorbis b., mouezh sev b., mouezh vorweg b.

Lockung b. (-,-en) : 1. temptadur g., dedennadur g., hoalusted b., hoaluster g., hoalerezh g., hoaladur g. ; 2. [hemolc'h] boued g., bouedenn b., stronk g., strouilh g., paskadur g., touellenn b.

Lockvogel g. (-s,-vögel) : 1. evn-galver g., evn alichañ g. ; 2. [dre skeud., gwashaus] toueller g., lorber g., desevert g., hoaler g., alicher g.

Lockvogelpreis g. (-es,-e) : priz galv g., priz dedennañ g., priz hoalañ g., priz alichañ g., priz temptus g.

Lodde g. (-,-n) : [loen.] kaplan g. [*liester kaplaned*].

Loddel g. (-s,-) : P. tarkouilh g. [*liester tarkouilhed*], markouilh g., pitod g. [*liester pitoded*].

lodderig ag. : P. digempenn, foutouilhek, distrui, difarle, disparbuih, dibalamour, chelgenn dezhañ, diskramailh, loudour, hudur.

Loden g. (-s,-) / **Lodenmantel** g. (-s,-mäntel) : mantell-c'hlav loden® b. [*graet gant gloan digrib*].

lodern V.gw. (hat gelodert / *evit pouezañ war ar fiñv* : ist gelodert) : 1. tanflammañ, flammañ, flammañ, flammennin, flammflammañ, flammichañ, flaminañ, entanañ, teuler flammoù, rostañ ; *das Feuer loderte im Kamin*, flammañ a rae an tan en oaled ; 2. [dre skeud.] *seine Augen lodern vor Zorn*, leun a dan eo e zaoulagad, rous eo e zaoulagad, berveñ (flammañ) a ra e zaoulagad gant an droug a zo ennañ, e zaoulagad a sked enno luc'hedennoù kounnar, fulor a luc'h en e zaoulagad, selloù targazh a zo gantañ, daoulagad skoelf a zo en e benn, mesket eo e zaoulagad, en e lagad e lugern ar gounnar, tanflammañ a ra e zaoulagad gant an droug a zo ennañ.

lodernd ag. : 1. flamm, flammus, flammichus, flammus, grizias, gwres, gwrezus, leskidik, brout, gor, gwrezek, tanflamm ; *loderndes Feuer*, flamm-tan g., tanflamm g., flammad g., glaouriasenn b., glaouiadenn b., goradenn-dan b., goradenn vat a dan b., tan mat g., selam g., fornez b., tan-gwrez g., tan poazh g., tan leskidik g., tan grizias g., tan-broud g., tan-glaou g., tan o rostañ g., tantad tan g. ; 2. [dre skeud.] diroll, entanet ; *lodernde Begeisterung*, birvilh entanet g., birvidigezh diroll b., entan diroll g.

Löffel g. (-s,-) : 1. loa b., loaïad b. ; *ein Silberlöffel*, ul loa arc'hant b. ; *ein Löffel voll*, ul loaïad b. ; *ein Löffel Öl*, ul loaïad eoul b. ; *ein Löffel Mehl*, ul loaïad vleud b. ; *mit einem Löffel aushöhlen*, loaïata ; *zwei Löffel Zucker hineintun*, lakaat div loaïad sukr, lakaat daou leizh al loa a sukr ; *kleiner Löffel*, loa vihan b. ; *großer Löffel*, loa vras b. ; 2. [dre skeud.] P. *jemanden über den Löffel barbieren (balbieren)*, houperigañ (paltokiñ, bilhiñ, gludañ, bouc'hiñ, punañ, tizhout, flemmañ, c'hoari, brattelat, stranañ, stranigañ, skobardiñ, riñsañ, dastum, devañ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., louarniñ u.b.,

kouilhoniñ u.b., toazañ brav ha prop u.b., bountañ ar c'henn en u.b., touzañ e c'henoù d'u.b. ; 3. *er hat die Weisheit mit Löffeln gefressen*, a-hervez e oar hennezh pep tra a-vihan ; *du hast die Weisheit auch nicht mit dem Löffel gefressen*, n'en deus ket Doue lakaet ennout ur ouiziegezh dreistnatur (Gregor), n'eo ket deuet holl ar Spered Santel war an douar ganit, n'out ket gwall fin ha c'hoazh en em gavez, krediñ a ra dit e sav an heol ez revr, krediñ a ra dit bezañ pevare person an Dreinded ; 4. *er ist mit dem silbernen Löffel im Mund geboren*, er ist mit dem Silberlöffel im Mund geboren, fardet eo bet dezhañ e votoù a-raok e dreid, graet eo bet dezhañ e votoù a-raok e dreid gant kolo fresk e-barzh ouzhpenn-se, fardet eo bet e vragoù dezhañ a-raok e revr ; 5. *den Löffel abgeben*, den Löffel abgeben, lipat (lonkañ) e loa, lonkañ e vabouzen, lonkañ e chik, lonkañ e deod, lakaat e garnaj en driñs, mont d'ar bern, kreñviñ, kreviñ, talpiñ, pibidañ, c'hwitañ, disgweañ, menel, pakañ, mont er bord all, mont d'an tu all, mont en tu all, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, mont d'ar gevred, foeltrañ, serriñ e barapl, ridañ e barapl, serriñ e baiplu, ridañ e baiplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, ober al lamm, ober e astenn gar diwezhañ, koll e c'hwitell, koll e groc'henn, treiñ e lagad, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed, sailhañ er bailh, tortañ, pakañ anezhi ; 6. [mezeg.] loa garzhañ b., karzhell b. ; 7. [loen., gad] skouarn b., lorikenn b. ; *der Hase spitzt die Löffel*, pichet eo he diskouarn gant ar c'had, ar c'had eo pichet e lorikennnoù gantañ ; [dre skeud.] *schreib dir das hinter die Löffel* ! merk mat an dra-se ! laka an dra-se don e-barzh da benn ! sank an dra-se don ez penn ! moull kement-mañ ez kalon ! ; 8. [pesketa, higen] lochedenn b. [*liester lochedennoù*].

Löffelbagger g. (-s,-) : [tekn.] 1. drag gant bailhoù g., ravanell gant bailhoù b., trech gant bailhoù g. ; 2. pal vekanikel b., palerez b., palataerez b., kleuzer g., kevirez b., traktor-pal g.

Löffelbiskuit n./g. (-s,-s/-e) : [kegin.] kouign loa b.

Löffelblättchen n. (-s,-) : [louza.] louzaouenn-an-droug-douar b., louzaouenn-ar-skorbut b., beler aod str. [*Cochlearia officinalis*].

Löffelbohrer g. (-s,-) : [tekn.] loa-talar g., loa-vouched b.

Löffelbrett n. (-s,-er) : marc'h-loaioù g., parailher g.

Löffelente b. (-,-n) : [loen.] houad beg-golvazh g. [*liester houldi beg-golvazh*], houad beg-loa g.

Löffelersben ls. : [kegin.] flastreñ biz b.

Löffelfortsatz g. (-es,-sätze) : [korf.] baleg klogeeq g.

Löffelkraut n. (-s,-kräuter) / **Löffelkresse** b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-an-droug-douar b., louzaouenn-ar-skorbut b., beler aod str. [*Cochlearia officinalis*].

Löffelmesser n. (-s,-) : [tekn., koad] rouan b.

löffeln V.k.e. (hat gelöffelt) : 1. debriñ a-loaiadoù, evañ a-loaiadoù ; 2. [dre skeud.] *die sollen doch jetzt bitte die Suppe auslöffeln*, ra vezo war o reuz, ra vezo kement-se evit o c'holl, dezho eo bremañ da zoug an toaz d'ar forn, dezho eo bremañ da voustrañ war o c'halon, kac'het o deus en o zokoù ha ret eo dezho bremañ o lakaat war o fennoù, kaoz int ma'z eus bremañ koezhet ur bec'h warno, n'o deus nemet lakaat en o c'hichen bremañ mard eo koezhet ar bec'h warno.

Löffelreier g. (-s,-) : [loen.] spanell wenn b. [*liester spanelled gwenn*].

Löffelrücken g. (-s,-) : kil al loa g.

Löffelschale b. (-,-n) : pod al loa g., podenn al loa b.

Löffelschnabel g. (-s,-schnäbel) : [stumm ar beg] beg spanell g.

Löffelschnitzmesser n. (-s,-) : [tekn., koad] rouan b.

Löffelstiel g. (-s,-e) : troad loa g.

löffelweise Adv. : a-loaiadoù.

Löffler g. (-s,-) : [loen.] 1. [kerentiad] *die Ibissee und Löffler*, ar spanelled ls. ; 2. [spesad] spanell wenn b. [*liester* spanelled gwenn].

log [*berradur evit Logarithmus*] : [mat] logaritm g.

Log¹ n. (-s,-e) : [merdead.] hervuzulier g., lok g.

Log² n. (-s,-s) : [stlenn.] restr renabliñ b.

Logarithmentafel b. (-,-n) : [mat] taolenn logaritmoù b.

logarithmisch ag. : [mat] logaritmek.

Logarithmus g. (-, Logarithmen) : [mat] logaritm g. ; *natürlicher Logarithmus*, logaritm neperel g. ; *negativer Logarithmus*, kologaritm g.

Logbrett n. (-s,-er) : plankenn al lok g.

Logbuch n. (-s,-bücher) : [merdead.] levr-bourzh g., deizlevr ar vag g. ; *das Logbuch führen*, delc'her al levr-bourzh.

Logdatei b. (-,-en) : [stlenn.] restr renabliñ b.

Loge b. (-,-n) : 1. logell b., log b., loch g. ; 2. [frañmasonerezh] logell frañmasoned b., loj frañmasoned b., logell frañmasonerezh b., logell frañmasonek b., log vasek b., logell vasek b., log frañmasonerezh b. ; 3. [c'hoariva, c'hoarigandi] logell c'hoariva b.

Logenbruder g. (-s,-brüder) : frer frañmason g.

Logenmeister g. (-s,-) : mestr ul log frañmasonek g., mestr ul logell frañmasonek g.

Logenplatz g. (-es,-plätze) : [c'hoariva, c'hoarigandi] plas log g., plas logell g.

Logeschließerin b. (-,-nen) : [c'hoariva] plaserez b.

Logge b. (-,-n) : [merdead.] hervuzulier g., lok g.

loggen V.gw. (hat geloggt) : [merdead.] stlepel al lok er mor.

Logger g. (-s,-) : [merdead.] lougr g. [*liester* lougroù], bag kas-mare b., bag kas-maread b. ; *bretonischer Logger*, biskinenn b.

logieren V.gw. (hat logiert) : lojañ, chom ur pennad-amzer (un herrad amzer) [en ul lec'h bennak] da lojañ, ober ul lodadenn. V.k.e. (hat logiert) : lojañ, reiñ bod da, reiñ lojeiz da.

Logierbesuch g. (-s,-e) / **Logiergast** g. (-es,-gäste) : gweladenn a chom da gousket g.

Logik b. (-,-en) : 1. poell g., reizhpoell g., reizhvezaderezh g., poellegezh b., kempoell g., kempoellded b., heboellded b. ; *fehlende Logik*, digempoellded b., diheboellded b. ; *Logik der Situation, Situationslogik*, poell ar blegenn g. ; *gegen jede Logik*, en un doare diboell (diheboell, digempoell, droch, diskiant, direizhpoell), hep penn na reizh, n'eus forzh penaos, a-enep d'ar skiant-vat, a vil vallozh kaer, war an tu ma tiskrab ar yar, evel ma kac'h ar saout en noz ; 2. [preder.] poelloniezh b., reizhpoelloniezh b., reizhvezadouriezh b. ; *formale Logik*, reizhpoelloniezh furmel b., poelloniezh furmel b. ; *klassische Logik*, reizhpoelloniezh klasel b., poelloniezh klasel b. ; *transzendente Logik*, reizhpoelloniezh trehontus b., poelloniezh trehontus b. ; *symbolische Logik*, reizhpoelloniezh arouezel b., poelloniezh arouezel b. ; *logistische Logik*, poelloniezh logistik b. ; *bivalente Logik*, poelloniezh daouwerzh b. ; 3. [fizik] kemez b., kemezañ g. ; *Quantenlogik*, kemezañ pementadel g., *Fuzzylogik, Unschärfelogik*, kemezañ fuilh g. ; 4. [stlenn.] mezon b. ; *bipolare Logik*, mezon daouvelin b. ; *einpolige Logik*, mezon unvelin b. ; 5. [mat.] *mathematische Logik*, mezoniezh b., poelloniezh jedoniel b.

Logikanalysator g. (-s,-en) : [stlenn., elektronik] dezranner mezoniel g.

Logiker g. (-s,-) : 1. [prederour] poelloniour g., reizhvezadour g., reizhpoelloniour g. ; 2. [matematik] mezonniour g.

Logikkalkül n./g. (-s,-e) : jederezh reizhpoelloniezhel g.

Logimeter n. (-s,-) : mezventer g.

Logimetrie b. (-) : mezventerezh g.

Log-in n. (-s,-s) : [stlenn.] digoradur un dalc'h b.

Logis n. (-) : lojeiz g., lojeris g., loj g., kambr an akipaj b. ; *Kost und Logis*, bod ha boued, bod ha loj, bod hag aoz hag ur gwele evit an noz, pred ha gwele, boued ha lojeiz, bara ha golo, al lojeiz hag ar peuriñ.

logisch ag. : 1. reizhpoellel, poellel, poellek, reizhek, reizhpoell, kempoell, reizhvezek, reizhpoellek, reizhvezadek, reizhvezadel, diouzh ar reizhpoell, hervez ar reizhpoell, hervez ar poell, diouzh ar skiant-vat, hervez ar skiant-vat, heboell ; *logisches Denken*, reizhvezaderezh g. ; *logische Erklärung*, displegadur kempoell g., displegadur heboell g. ; *logischer Schluss*, dezastum g., dezastumidigezh b., dezastumad g., dezren g., dezreadur g., dezreadenn b., reizhvezad g. ; *logische Schlussfolgerung*, reizhvezad g., poelladenn b., poellataerezh g., dezren g., dezreadur g., dezreadenn b., diwanenn b. ; *logische Verbindung, logische Verknüpfung, logischer Zusammenhang*, ere poellel g. ; *logische Notwendigkeit*, retvezegezh poellel b. ; *als logische Konsequenz*, rak-se, dre-se, gant-se, gant an dra-se, diwar-se, kent a se, kent-se, e-se, hag e-se, e-skeud-se, abalamour da se, dre an abeg da se, alese, ac'hano ; 2. [mat.] mezoniel ; *logische Funktion*, kevreizhenn vezoniel b. ; *logische Gleichung*, atalad mezoniel g. ; *logische Inklusion*, gannadur mezoniel g. ; [Paul Lorenzen, mat.] *logische Inversion*, ginadur mezoniel g. ; 3. [stlenn.] mezoniel ; *logischer Schaltkreis*, amred mezoniel g. ; *logischer Operator*, niñvader mezoniel g. ; 4. [preder.] poelloniell, reizhpoelloniezhel ; *logischer Diskurs*, prezeg poelloniell g.

Adv. : evel rezon, en un doare poellek, gant poell, diouzh ar reizhpoell, hervez ar reizhpoell, diouzh ar poell, hervez ar poell, diouzh ar skiant-vat, hervez ar skiant-vat, hervez urzh reizh an traoù, ent-poellel.

logischerweise Adv. : evel rezon, en un doare poellek, gant poell, diouzh ar reizhpoell, hervez ar reizhpoell, diouzh ar poell, hervez ar poell, diouzh ar skiant-vat, hervez ar skiant-vat, hervez urzh reizh an traoù, ent-poellel.

Logistik b. (-) : 1. [Henamzer] jederezh g. ; 2. [preder.] logikerezh g., logistik b. ; 3. [ster boutin] goustrederezh g., goustreud g., goustreudiñ g., logistik b., aveiñ g., aveerezh g., lec'haveiñ g., lec'haveerezh g., raktresouriezh b.

Logistiker g. (-s,-) : goustreuder g., logistikour g.

logistisch ag. : goustreudel, logistik ; *logistische Unterstützung*, skor goustreudel g. ; *logistische Logik*, poelloniezh logistik b.

Logizismus g. (-) : reizhpoellouriezh b., logikelouriezh b.

Logizist g. (-en,-en) : reizhpoellour g., logikelour g.

logo estl. : feiz ya ! ya da ! sur 'vat ! nebaon ! douetañs ebet ! na petra 'ta ! ya 'vat ! membri !

Logo g./n. (-s,-s) : logo g., arouezlun g. ; *etwas mit einem Logo versehen*, logotañ udb.

Log-off n. (-s,-s) : [stlenn.] serridigezh un dalc'h b.

Logograf g. (-en,-en) : logograf g. [*liester* logografed].

Logografie b. (-) : logografiezh b.

logografisch ag. : logografek.

Logogramm n. (-s,-e) : logogramm g.

Logograph g. (-en,-en) : logograf g. [*liester* logografed].

Logographie b. (-) : logografiezh b.

logographisch ag. : logografek.

Logomachie b. (-) : [preder.] logomakiezh b.

Logometer n. (-s,-) : [fizik] logometr g.

logometrisch ag. : [fizik] logometrek.

Logopäde g. (-n,-n) : ortofonour g., mouezheer g., distilhour g., addiorroer al lavar g.

Logopädie b. (-) : ortofoniezh b., mouezheererezh g., distilhouriezh b., addiorren al lavar g.

Logopädin b. (-, -nen) : ortofonourez b., mouezheeeunerez b., distilhourez b., addiorroerez al lavar b.

logopädisch ag. : mouezheeeunerezhel.

Logorrhö b. (-) / **Logorrhoe** b. (-) : foerell a gomzoù b., stambouc'h g., komzoù a-stlabez (forzh pegement) ls., kaoziou a-drojouez (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, gwazh-pegen-gwazh) ls., mor a gomzoù g., morad a gomzoù g., ranezennezh g., flus teod g., orogell b., gourfonngeriad g., stardigennad b., tenn g., aridennad kaoziou b.

Logos g. (-, Logoi) : logos g.

Logotype b. (-, -n) : [moull.] logotip g. [*liester* logotipoù].

loh ag. / **lohe** ag. : [dispredet] flamm, skedus, lugernus evel an tan, flammichus, flammikus, flammus.

Lohballen g. (-s, -) : moudenn vrizi b. [*liester* mouded brizi].

Lohdekot n. (-s, -e) : bervadenn givij b. ; *Fischernetze in einem Lohdekot ziehen lassen*, tannañ rouedoù.

Lohe¹ b. (-, -n) : entan g. ; *helllichte Lohe*, tantez-tan g., kaouad tan b./g., tantad mat a dan g., tan o flamm-flaminañ g., pezh tantad g., tan o strinkañ flammennoù uhel g., glaouriasenn b., goradenn-dan b.

Lohe² b. (-, -n) : [tekn.] kivij g., bleud-kouez g., kovu g. ; *Mischung aus Lohe, Asche und Kalk*, palem g. ; *Eichen zur Herstellung von Lohe entrinden*, *Eichen zur Herstellung von Lohe abschälen*, peliat kouez, diframmañ rusk derv evit ober kivij, kignat derv da c'hounit kivij ; *abgeschälte Rinde zur Herstellung von Lohe*, kouez g., peilh g., peliadur g. ; *Lohrückstände, ausgelaugte Lohe*, brizi g.

Loheiche b. (-, -n) : [louza.] tann str., derv kivij str. ; *geschälte Stelle bei einer Loheiche*, kign g.

lohen V.dibers. (hat gelobt) : *es loht*, flamm-flaminañ a ra an tan, rostañ a ra an tan.

Lohfarbe b. (-, -n) : liv kivij g.

Lohfeuer n. (-s, -) : tantez-tan g., kaouad tan b./g., tantad mat a dan g., tan o flamm-flaminañ g., pezh tantad g., tan o strinkañ flammennoù uhel g., glaouriasenn b., goradenn-dan b.

lohgar ag. : [tekn.] kivijet.

Lohgerber g. (-s, -) : kivijer g., kourrezer g., pelleter g., meginer g., koveour g.

Lohgerberei b. (-, -en) : **1.** [labour] kivijerezh gant bleud-kouez g., kivijadur gant bleud-kouez g. ; **2.** [stal] kivijerezh b., kivijeri b.

Lohhaus n. (-es, -häuser) : ti-kouez g. [*liester* tiez-kouez].

Lohkäse g. (-s, -) / **Lohkuchen** g. (-s, -) : moudenn vrizi b. [*liester* mouded brizi].

Lohmühle b. (-, -n) : milin-gouez b. [*liester* milinoù-kouez].

Lohn g. (-s, Löhne) : **1.** gopr g., gopratur g., koumanant g., pae b./g., paeamant g., gounid g., gounidegezh b., P. pochadenn b. ; *Monatslohn*, gopr miz g. ; *Nettolohn*, gopr rik g. ; *Bruttolohn*, gopr kriz g., gopr gros g. ; *Grundlohn*, gopr diazez g. ; *Zusatzlohn*, gopr klokaat g. ; *Mindestlohn*, goprizek g. ; *die Entwicklung der Löhne*, dedro ar gopròu g. ; *effektiver Lohn*, *Reallohn*, gopr gwerch'el g. ; *Nominallohn*, gopr merkel g. ; *jemandem seinen Lohn auszahlen*, goprañ u.b., reiñ e c'hopr d'u.b., paeañ e c'hopr d'u.b., talañ e c'hopr d'u.b. ; *von seinem Lohn leben*, bevañ diouzh gounidoù e vicher, bevañ diwar gounidoù e vicher ; *wenig Lohn für viel Arbeit*, kalz a labour ha nebeut a c'hounidegezh ; *ein kümmerlicher Lohn*, *ein lumpiger Lohn*, *ein bescheidener Lohn*, ur gopr bihan g., un tamm pae dister g., ur gopr divalav g., un tamm gopr disterik a-walc'h g., ur begad pae g., un disteraik a bae g., ur c'hozh tamm pae dister g., un tammig gounidegezh dister g., ur gopr dister-kenañ g. ; *mit seinem Lohn kommt er nicht aus*, ne c'hounez ket e zour, ne c'hounez ket an douar, ne c'hall ket en em gavout

gant e bae dister, n'eo ket e c'hopr a-walc'h d'e gunduiñ ; *um Lohn und Brot kommen*, koll e labour, chom war al lann, mont war e blankenn lardet, mont e stal da netra ; *mit meinem Lohn komme ich eben aus*, gant va gopr e c'hellan justik skoulmañ ganti, gant va gopr dister e c'hellan justik lakaat an daou benn da skoulmañ, n'em eus ket da ziuereiñ gant va gopr, amañ n'emañ ket ar vammenn, va gopr a zo just a-walc'h da'm c'hunduiñ, gant va gopr e c'hellan justik pakañ an daou benn, gant va gopr em bez mil boan o skoulmañ an daou benn, gant va gopr em bez bec'h o skoulmañ ganti, gant va gopr em bez gwe o skoulmañ ganti, gant va gopr em bez bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, gant va gopr em bez bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile ; *seinen Lohn bekommen*, touch e bae, kaout e c'hopr ; *gleicher Lohn für gleiche Arbeit*, hevelep labour, hevelep gopr - par war ar gounidoù mar greont par o micher ; *ungleiche Löhne*, gopròu amgement ls. ; *die Löhne ausgleichen*, kempouezañ ar gopròu ; *die Löhne differenzieren*, tregemmañ ar gopròu ; *eine Höchstgrenze für die Löhne festsetzen*, bevennañ ar gopròu ; *die Löhne an die Lebenskosten binden*, *die Löhne an die Lebenskosten koppeln*, ibiliañ ar gopròu ouzh koust ar bevañ ; *das Gefälle der Löhne zwischen Mann und Frau*, an disparelezh etre gopròu ar baotred ha gopròu ar merc'hed b. ; *Angleichung der Löhne*, kevatalerezh ar gopròu g. ; *Angleichung der Löhne an die Lebenskosten*, *Anpassung der Löhne an die Preisentwicklung*, ibiliadur ar gopròu ouzh koust ar bevañ g., skeul wint ar gopròu b., askevarzhadur ar gopròu diouzh koust ar bevañ g. ; *jede Arbeit ist ihres Lohnes wert*, pep labour a zo din eus e c'hopr, pep labour a verit e c'hopr, pep labour a zellez bezañ gopret, pep labour a c'houlenn koumanant, dre he beg e tozv ar yar, degouezhout a ra d'an dud paeañ ar re a labour evito, diouzh he dent e vez gorroet ar vuoc'h, an hini a vez oc'h aozañ yod en deus an tamm kentañ evit e lod ; *ohne Arbeit kein Lohn*, mar ne labourer ket ne vez ket a c'hopr - ne gouezh morse aour e godell un den dilabour - diwar c'hoari ne zeu netra d'ar gêr - ret eo labourat pe bihanaat ar skudellad - ret eo hadañ a-raok eostiñ - ar gwellañ bara da zebriñ a vez gounezet en ur c'hweziñ - da-heul al labour emañ ar boued - kazh maneged n'eo ket mat da logota - neb na laka poan hag aket n'en devezo madoù na boued - teil ha c'hwenn, ha labour ouzhpenn - teil ha c'hwenn, ha gra ar pezh a gari ouzhpenn - nep a zo re vak, re zibreder, en dezo poan gant an amzer - nep a labour start hag a-galon, ne varvo biken gant an naon - anez labourat n'ho po tamm - labourit a-dreuz, labourit a-hed, temzit ervat hag ho po ed - n'eus poan aes ebet - poaniañ pe moaniañ ; *sein Lohn wurde auf tausend Euro herabgesetzt*, *sein Lohn wurde auf tausend Euro gesenkt*, degaset eo bet e c'hopr e mil euro ; *die Löhne senken*, *die Löhne kürzen*, lakaat diskenn war ar gopròu, diskenn ar gopròu, krennañ ar gopròu ; *die Löhne erhöhen*, *die Löhne anheben*, dazgwerzhekaat ar gopròu, lakaat kresk war ar gopròu, kreskiñ ar gopròu, reiñ un astenn d'ar gopròu ; *Anhebung der Löhne und Gehälter*, kreskadur ar gopròu g. ; *die Löhne einfrieren*, skornañ ar gopròu g. ; *jemandem seinen Lohn vorenthalten*, derc'hel e c'hopr ouzh u.b., mirout e c'hopr ouzh u.b., arboellañ e c'hopr d'u.b., arboellañ gopr u.b., nac'h ouzh u.b. ar gopr a zo dezhañ ; *wenn der Lohn wenigstens der Mühe entsprechen würde*, c'hoazh ma c'hounezfe an den gwerzh e boan ; **2.** [dre astenn.] garedon g./b., digoll g., bontez b., eskemmad g., gopr g. ; *ich tat es nicht um Lohn*, ma'm boa graet kement-se ne oa ket em ratozh goulenn ur garedon, ne oa ket va devez goulenn ur garedon evit al labour am boa graet ; *er bekommt noch seinen Lohn*, kaset e vo ar c'hazh (ar freskad, an dorzh) d'ar gêr dezhañ, paeet 'vo e wall dezhañ, e doaz a zo e go, roet e vo e begement dezhañ ; [kr-I] *Undank*

ist der Welt Lohn, vad graet, buan ankounac'haet - ur vad peurc'hraet, prest ankounac'haet - ar vad graet a vez buan ankounac'haet - echu ar pardon, ankouaet ar sant ! - kenavo d'ar sant pa vez graet ar mirakl ! - truez 'zo marv, karantez 'zo interes - n'eus ket a garantez na mann ebet etre an dud - gra da oan hag e vi touzet - mar grit ho tañvad e viot touzet - mar plegez da vezañ gwelien e vi lonket gant ar moc'h - dre forzh bezañ re vat e teuer da vezañ sot - lez kaoc'hig da zont hag arc'hoazh en do c'hoant foerig da zont - ma kar an den e vo mac'het gant kement den fall a zo tout - ma kar an den e vo mac'het gant kement loen fall 'zo ha n'en do mann da lavaret - mar lezfe un den an dud da varc'hegezh anezhañ, ne vefe fin ebet - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap - erru eo an holl dud fall pe falloc'h ; *wie die Arbeit, so der Lohn*, gra vad hag e kavi mad, diouzh ma ri e kavi, bez' ez po gopr da labour, da c'hopr a vezo diouzh da labour.

Lohnabbau g. (-s) : digresk war ar goprou g.

lohnabhängig ag. : gopret.

Lohnabhängige(r) ag.k. : goprad g. [*liester gopridi*], implijad g., gwezhour g. ; *die Kaufkraft der Lohnabhängigen absichern*, gwarantiñ ar c'hopridi ouzh diskar o barr prenañ (ouzh diskar o galloud-prenañ).

Lohnabhängigkeit b. (-) : gopradelezh b.

Lohnabrechnung b. (-, -en) : follenn-c'hopr b., follenn-bae b., fichenn-c'hopr b., paperenn c'hopr b.

Lohnabzug g. (-s, -züge) : azdalc'had diwar ar gopr g., arc'hant savet diwar ar pae ls., arc'hant savet a-ziwar ar pae ls., arc'hant miret diwar ar pae ls., arc'hant miret a-ziwar ar pae ls., diskont diwar ar gopr g., lamidigezh arc'hant diwar ar gopr b., miridigezh arc'hant diwar ar gopr b.

Lohnangleichung b. (-, -en) : askevarzhadur ar goprou diouzh ar prizioù g., ibiliadur ar goprou ouzh koust ar bevañ g., skeul wint ar goprou b., askevarzhadur ar goprou diouzh koust ar bevañ g.

Lohnanhebung g. (-, -en) : astenn d'ar bae g., kresk war ar bae g., kresk war ar gopr g., kresk gopr g., kresk ar goprou g., kresk-pae g., dazgwerzhadur ar goprou ls.

Lohnanpassung b. (-, -en) : keidadur ar goprou g.

Lohnanstieg g. (-s) : astenn d'ar bae g., kresk war ar bae g., kresk war ar gopr g., kresk gopr g., kresk ar goprou g., kresk-pae g., dazgwerzhadur ar goprou ls.

Lohnanzahlung b. (-, -en) : rannc'hopr g.

Lohnarbeit b. (-, -en) : labour gopret g. labour diouzh marc'had g., oberiañs b., aoz b. ; *eine Lohnarbeit annehmen*, koumanantiñ, feurmiñ e zivrec'h, en em c'hoprañ, en em c'hopra ; *Lohnarbeit leisten*, labourat diouzh gopr, oberiañsiñ.

Lohnarbeiter g. (-s, -) : goprad g., devezhour g.

Lohnaufkommen g. (-s) : kalzad ar goprou g.

Lohnausfall g. (-s, -ausfälle) : dic'hounid g., koll a-fet gopr g., disavad e-keñver gopr g.

Lohnausgleich g. (-s) : gopr dic'haou g. ; *bei vollem Lohnausgleich*, hep koll war ar gopr ; *eine Reduzierung der Wochenstunden bei vollem Lohnausgleich, eine Verkürzung der wöchentlichen Arbeitszeit bei vollem Lohnausgleich*, ur berradur eus an eurvezhioù labour sizhuniek hep krennadur war ar gopr g., un digresk eus an eurvezhioù labour sizhuniek hep krennadur war ar gopr g.

Lohnausrichter g. (-s, -) : oberiañsour g.

Lohnauszahlung b. (-, -en) : goprader g., paeamant g.

Lohnbuchhalter g. (-s, -) : kontour e karg eus ar goprou g., kontour paeer g., kontour taler g.

Lohnbuchhalterin b. (-, -nen) : kontourez e karg eus ar goprou b., kontourez paeerez b., kontour talerez b.

Lohnbuchhaltung b. (-, -en) : 1. kontouriezh a bled gant ar goprou b. ; 2. burev ar goprou b., kontouriezh b.

Lohnbüro n. (-s, -s) : burev ar goprou b.

Lohndiener g. (-s, -) : goprad darnamzer implijet diouzh ezhomm g.

Lohneinteilung b. (-, -en) : skeul ar goprou b., skeuliad ar goprou b., kael ar goprou b., kloued ar goprou b. ; *eine neue Lohnenteilung einführen*, adskeuliadañ ar goprou ; *die Einführung einer neuen Lohnenteilung*, adskeuliadur ar goprou g.

Lohnempfänger g. (-s, -) : goprad g. [*liester gopridi*].

lohn V.k.e. (hat gelohnt) : 1. *jemandem etwas lohnen*, a) goprañ u.b. evit udb (Gregor), paeañ u.b. evit udb ; b) [dre skeud.] dic'haouiñ u.b. eus udb, garedonañ u.b., digoll u.b. evit udb ; *Gott lohn' es dir !* Doue da 'z tiboanio ! Doue da 'z paeo ! ; *jemandem etwas tausendfach lohnen*, rentañ d'u.b. kant evit unan ; 2. talvezout, talvezout ar boan ; *neben der Kirche lohnt auch das Rathaus den Umweg*, estreget an iliz 'zo da welet, an ti-kêr a dalv ar boan (a dalv ur sell) ivez - estreget an iliz 'zo da welet, an ti-kêr a zo danvez ur sell ennañ ivez - e-skeud an iliz e talvez an ti-kêr ur sell ivez ; P. *die Sache lohnt nicht*, ne dalv(ez) ket ar boan (ar fred), poan gollet eo, ar vevenn ne dalvez ket ar vezherenn, gwazh eo ar vevenn eget ar vezherenn, ne dalvez ket ar boan sutal pa ne fell ket d'ar marc'h staotañ, ne c'hounezfe ket an den gwerzh e boan, n'eo ket ar boan, n'eo ket a boan deomp ober an dra-se, evit kelo pezh a dalv, evit ar pezh ma'z eo, kenkoulz ribotat dour, kenkoulz goro un tarv.

V.dibers. : *es lohnt die Mühe (die Arbeit)*, talvezout a ra ar boan (ar fred), n'eo ket poan gollet eo ; *es lohnt die Mühe nicht*, ne dalv(ez) ket ar boan (ar fred), poan gollet eo, n'eo ket ar boan, ar vevenn ne dalvez ket ar vezherenn, gwazh eo ar vevenn eget ar vezherenn, ne dalvez ket ar boan sutal pa ne fell ket d'ar marc'h staotañ, ne c'hounezfe ket an den gwerzh e boan, n'eo ket a boan deomp ober an dra-se, evit kelo pezh a dalv, evit ar pezh ma'z eo, kenkoulz ribotat dour, kenkoulz goro un tarv.

V.em. : **sich lohnen** (hat sich (ak.) gelohnt) : talvezout, talvezout ar boan, talvezout ar fred, fonnañ, spletiñ, ampletiñ, bezañ emsav, bezañ mat, bezañ spletus ; *die Arbeit lohnt sich*, al labour-se a dalv ar boan en ober ; *es lohnt sich nicht, ihm die Frage zu stellen*, ne dalv ket deomp goulenn outañ, ne dalv ket ar boan deomp goulenn outañ, poan gollet e vefe deomp goulenn outañ ; *es hat sich für sie gelohnt*, gwell int eus se, emsav eo dezho bezañ graet an dra-se, mat eo dezho bezañ graet an dra-se ; *das lohnt sich nicht*, ne dalv(ez) ket ar boan (ar fred), poan gollet eo, ar vevenn ne dalvez ket ar vezherenn, gwazh eo ar vevenn eget ar vezherenn, ne dalvez ket ar boan sutal pa ne fell ket d'ar marc'h staotañ, ne c'hounezfe ket an den gwerzh e boan, n'eo ket ar boan, n'eo ket a boan deomp ober an dra-se, evit kelo pezh a dalv, evit ar pezh ma'z eo, kenkoulz ribotat dour, kenkoulz goro un tarv ; *das lohnt sich !* talvezout a ra ar fred ! talvezout a ra ar boan ! n'eo ket poan gollet eo ! ; *es lohnt sich wirklich*, talvezout a ra aour ; *es lohnt sich, dieses Buch zu lesen*, mat eo d'unan lenn al levr-se ; *für diese Kirche lohnt sich der Umweg*, an iliz-se a dalv ar boan (a dalv ur sell) - an iliz-se a zo danvez ur sell enni - an iliz-se a dalvez ur sell.

löhnen V.k.e. (hat gelöhnt) : 1. goprañ, kevuziañ, paeañ ; 2. P. V.k.e./V.gw. (hat gelöhnt) : meudañ, dic'hodellañ, diyalc'hañ, mont d'e yalc'h, mont d'e c'hodell, kaout miz, pochañ, bilheziñ ; *hundert Euro habe ich dafür gelöhnt*, kant euro am eus meudet (dic'hodellet, diyalc'het) evit se.

lohnend ag. : spletus, fonnus, kevuzius, askorus, ampletus, emsav, emsavus, goprus, avelus, deurus ; *lohnender Ertrag*, fonn spletus g., fonn vat g. / gounidegezh ampletus b. / gounid emsav g. (Gregor).

lohnenswert ag. : 1. spletus, fonnus, kevuzius, askorus, ampletus, emsav, emsavus, goprus, avelus, deurus ; 2. dedennus, a dalv ar boan ; 3. [lößlich] meulus, dellezek a veuleudi.

Lohnerhöhung b. (-, -en) : astenn d'ar bae g., kresk war ar bae g., kresk war ar gopr g., kresk gopr g., kresk ar goprou g., kresk-pae g., dazgwerzhkadur ar goprou ls., kreskadur ar goprou g. ; *eine Lohnerhöhung fordern*, diarc'hañ ur c'hresk gopr, goulenn kresk, goulenn un tamm kresk war e bae, goulenn kresk war e c'hopr, goulenn bezañ paeet muioc'h, mennout ma vez kresket ar gopr ; *eine Lohnerhöhung bekommen*, kaout kresk-pae, kaout kresk war e bae, kaout kresk war e c'hopr ; *ich habe eine Lohnerhöhung bekommen*, roet ez eus bet din un astenn d'am fae ; *jemandem eine Lohnerhöhung gewähren*, reiñ kresk d'u.b., reiñ kresk-pae d'u.b., kreskiñ gopr u.b.

Lohnforderung b. (-, -en) : arc'hadur kresk war ar gopr g., arc'hadurezh kresk ar goprou b., arc'hadeg kresk war ar goprou b., goulenn kresk war ar bae g., darvennad kresk war ar gopr g., klemmoù diwar-benn ar gopr ls.

Lohnfortzahlung b. (-, -en) : arzalch ar gopr g., kendalc'h ar gopradur g., mirerezh ar gopr g.

Lohngarantie b. (-) : surentez ar gopr b.

Lohngefälle n. (-s, -) : disparelezh etre ar goprou b.

Lohngleichheit g. : parelezh ar goprou b., kevatalder ar goprou g.

Lohnleitklausel b. (-, -n) : skeul wint ar goprou b., diferadenn ibiliañ ar goprou b.

Lohngruppe b. (-, -n) : rumm goprel g., rummad goprel g., rumm goprou g., rummad goprou g., rumm gopr g., rummad gopr g., derez gopr g.

Lohnherr g. (-n, -en) : implijer g., patrom g., gopraer g., goprer g.

Lohnhierarchie b. (-) : urzhaz ar goprou g.

Lohnindexierung b. (-, -en) : ibiliadur ar goprou g.

Lohnkürzung b. (-, -en) : digresk war ar gopr g., digresk ar goprou g., diskenn war ar goprou g., krennadur ar goprou g.

Lohnkutsche b. (-, -n) : [dispredet] fiakr g., karr louaj g.

Lohnkutscher g. (-s, -) : [dispredet] paotr-karr ar fiakr g., kaser ar fiakr g.

Lohnliste b. (-, -n) : roll gopridi an embregerezh g.

Lohnnebenkosten ls. : kargoù ouzhpenn stag ouzh ar goprou ls., kargoù goprel ls., kargoù war ar goprou ls., kargoù sokial ls.

Lohnparität g. : parelezh ar goprou b., kevatalder ar goprou g.

Lohnpfändung b. (-, -en) : [gwir] seziz war c'hopr b. ; *eine Lohnpfändung vornehmen*, sezizañ gopr u.b.

Lohn-Preis-Spirale b. (-, -n) : troellenn vonc'hwezus ar goprou hag ar prizioù b., troellenn ar monc'hwezhañ b.

Lohnsatz g. (-es, -sätze) : feur gopr g., barem ar goprou g., skeul ar goprou b., feurroll ar goprou g.

Lohnsenkung b. (-, -en) : digresk war ar gopr g., digresk ar goprou g., diskenn war ar goprou g.

Lohnskala b. (-, -skalen) / **Lohnspanne** b. (-, -n) : skeul ar goprou b., skeuliad ar goprou b., kael ar goprou b., kloued ar goprou b., urzhaz ar goprou g. ; *eine neue Lohnskala einführen*, skeuliadañ ar goprou a-nevez ; *die Einführung einer neuen Lohnskala*, skeuliadur nevez ar goprou g.

Lohnsteigerung b. (-, -en) : astenn d'ar bae g., kresk war ar bae g., kresk war ar gopr g., kresk gopr g., kresk ar goprou g., kresk-pae g., dazgwerzhkadur ar goprou ls.

Lohnsteigerungswelle b. (-, -n) : c'hwezadur ar goprou g.

Lohnsteuer b. (-, -n) : tailhoù war ar gopr ls.

Lohnsteuerjahresausgleich g. (-s, -e) : daskeitadur bloaz an tailhoù war ar gopr g., askevarzhadur bloaz an tailhoù war ar gopr g., assteudadur bloaz an tailhoù war ar gopr g.

Lohnsteuerkarte b. (-, -n) : fichenn dailhoù b.

Lohnstopp g. (-s) : skornadur ar goprou g. ; *Lohn- und Preisstopp*, sparl lakaet war gresk ar prizioù hag ar goprou g., skornadur ar prizioù hag ar goprou g. ; *Aufhebung des Lohnstopps*, diskornadur ar goprou g.

Lohnstreifen g. (-s, -) : follenn-c'hopr b., follenn-bae b., fichenn-c'hopr b., paperenn c'hopr b.

Lohnstückkosten ls. : kargoù goprel er c'houst ar c'henderc'hañ ls.

Lohnstufe b. (-, -n) : rumm goprel g., rummad goprel g., rumm goprou g., rummad goprou g., rumm gopr g., rummad gopr g., derez gopr g.

Lohnsumme b. (-) : kalzad ar goprou g.

Lohntabelle b. (-, -n) : skeul ar goprou b., skeuliad ar goprou b., kael ar goprou b., kloued ar goprou b. ; *eine neue Lohntabelle einführen*, skeuliadañ ar goprou a-nevez ; *die Einführung einer neuen Lohntabelle*, skeuliadañ a-nevez ar goprou g.

Lohntag g. (-s, -e) / **Lohntermin** g. (-s, -e) : deiz ar bae g., deiz ar pae g.

Lohntüte b. (-, -n) : fichenn-c'hopr b., follenn-bae b., fichenn-c'hopr b., paperenn c'hopr b., [gwechall] golo-lizher gant arc'hant ar bae e-barzh g.

Lohn- und Gehaltsaufkommen n. (-s) : kalzad ar goprou g.

Löhnung b. (-, -en) : paeamant g., gopradur g.

Lohnunterschied g. (-s, -e) : disparelezh etre ar goprou b. ; *der Lohnunterschied zwischen Mann und Frau*, an disparelezh etre goprou ar baotred ha goprou ar merc'hed b.

Lohnveredelung b. (-) : oberiañs eilkevratet en estrenvro b. ; *Produkte im Rahmen der Lohnveredelung weiterverarbeiten*, oberiañsiñ en estrenvro.

Lohnvorschuss g. (-es, -vorschüsse) : rakpae g., rannc'hopr g.

Lohnzettel g. (-s, -) : follenn-c'hopr b., follenn-bae b., fichenn-c'hopr b., paperenn c'hopr b.

Lohnzone b. (-, -n) : takad gopr g.

Lohnzulage b. (-, -n) / **Lohnzusatz** g. (-es, -zusätze) /

Lohnzuschlag g. (-s, -zuschläge) / **Lohnzuschuss** g. (-es, -zuschüsse) : klokaenn c'hopr b., dreistgopr g.

Lohrinde b. (-, -n) : kouez g., kignadur g., peilh g., peliadur g., kign g.

Lohschäler g. (-s, -) : kigner g.

Lohstein g. (-s, -e) : [lohkuchen] moudenn vrizi b. [*liester* mouded brizi].

Loipe b. (-, -n) : [sport] roudenn ski-bale b., roudenn skiañ b.

Loir g. : [stêr] *der Loir*, al Lez b.

Loire b. : [stêr] *die Loire*, al Liger b. ; *die Loire betreffend*, ligerat.

Loire-Atlantique n. : Liger-Atlantel b.

Loiretal n. (-s) : *das Loiretal*, Traonienn al Liger b.

lois scélérates ls. : [istor] lezennoù fallakr ls.

Lok b. (-, -s) : [*berradur evit Lokomotive*] stlejerez b., P. marc'h-du g.

Lokal n. (-s, -e) : 1. stavell b., sal b. ; 2. P. tavarn b., ostaleri b. ; *kleines Esslokal*, kaborell b. ; 3. *öffentliches Lokal*, sal digor d'an holl b., sal foran b.

lokal ag. : lec'hel, lec'hiek, ... an terouer ; *lokaler Handel*, kenwerzh a-dost g./b. ; *Lokales*, keleier lec'hel ls. ; keleier ar vro ls. ; *lokale Steuern*, telloù lec'hel ls. ; *lokale Besonderheiten*, dibarderioù lec'hel ls. ; *auf lokaler Ebene*, er par lec'hel ; *lokal begrenztes Phänomen*, *lokal beschränktes Phänomen*, anadenn spislec'hiet b. ; *lokaler Name einer Pflanze*, anv lec'hel ur blantenn g. ; [mezeg.] *lokale Schwellung*, koeñvadur lec'hel g. ; [mat.] *lokales Maximum*, uc'hegenn lec'hel b. ; [fizik] *lokale Zeit*, amzer lec'hel g. ; [yezh.] *Präposition mit lokaler Bedeutung*, araogenn lec'hiañ b.

Lokaladverb n. (-s,-ien) : [yezh.] adverb lec'hiañ g.

Lokalanästhesie b. (-,-n) : [mezeg.] dieraenziñ lec'hiek g., dieraenziñ parzhek g.

Lokalausgutschein g. (-s) : [Bro-Aostria, gwir] gweled-barn g.

Lokalbahn b. (-,-en) : hent-houarn a laz lec'hel g., hent-houarn rannvro g.

Lokalbehörde b. (-,-n) : pennadurezh lec'hel b., gwazadur lec'hel g., servij lec'hel g., melestradurezh lec'hel b.

Lokalbetäubung b. (-,-en) : [mezeg.] dieraenziñ lec'hiek g.

Lokalblatt n. (-s,-blätter) : embannadenn lec'hel b., kazetenn lec'hel b., kelaouenn lec'hel b., embannadenn rannvro b., kazetenn rannvro b.

Lokalfarbe b. (-) : [lenn.] liv ar vro b., liv an terouer b., tañva eus gizioù ar vro g., tañva eus aergelc'h al lec'h g., blaz eus doareoù ar vro g.

Lokalie b. (-,-n) : [relij.] 1. iliz-trev b., iliz trevel b. ; 2. trev b., trevad b. [*liester trevadoù*], kordellad b., breuriezh b. ; *der Pfarrbezirk war in elf Lokalien aufgeteilt*, rannet e oa ar barrez en unnek trev ; *Bewohner einer Lokalie*, trevad g. [*liester treviz*].

Lokalisation b. (-,-en) : lec'hiadur g., lec'hiezh g., lec'hiad g. ; [bred.] *Lokalisation der Erinnerungen*, lec'hiezh ar c'hounoù g. ; *kortikale Lokalisationen*, lec'hiadoù empenn ls.

lokalisierbar ag. : lec'hiadus ; *nicht lokalisierbarer Schmerz*, droug kantredik g.

lokalisieren V.k.e. (hat lokalisiert) : lec'hiañ, douarlec'hiañ, spislec'hiañ, savlec'hiañ ; *den Ort lokalisieren*, spisaat al lec'h, spizañ ar savlec'h.

Lokalisierung b. (-,-en) : lec'hiadur g., lec'hiezh g.

Lokalismus g. (-) : [polit.] lec'hiadelouriezh b.

Lokalist g. (-en,-en) : [polit.] lec'hiadelour g.

lokalistisch ag. : [polit.] lec'hiadelour.

Lokalität b. (-,-en) : 1. lec'hiadenn b., lec'h g., kêriadenn b. ; 2. tres g., doare g. ; *die Lokalitäten eines Hauses*, tres dre un ti g. / doareoù dre un ti ls. / darempred dre un ti g. (Gregor) ; 3. P. *Lokalitäten*, privezioù ls., lec'h distro g., korn klet g. ; 4. P. ti-debriñ g., preti g., ostaleri b., tavarn b. ; 5. [mentoniezh] lec'helezh b. ; *zweidimensionale Lokalität*, lec'helezh c'horreek b. ; *dreidimensionale Lokalität*, lec'helezh ec'honek b. ; *eindimensionale Lokalität*, lec'helezh regek b.

Lokalkennntnis b. (-,-se) : anaoudegezh an dachenn b., anaoudegezh an andrevez b.

Lokalkolorit n. (-s) : [lenn.] liv ar vro b., liv an terouer g., tañva eus gizioù ar vro g., tañva eus aergelc'h al lec'h g., blaz eus doareoù ar vro g.

Lokalkorrespondent g. (-en,-en) : [kazetennerezh] doaretaer lec'hel g., lec'hiegour g.

Lokalmatador g. (-s/-en,-s/-en) : [dre fent] haroz ar barrez g., gouron ar barrez g., den meur ar barrez g.

Lokalnachrichten ls. : keleier lec'hel ls., keleier rannvro ls. ; *vermischte Lokalnachrichten*, rubrik ar yer laeret g., kelaioù ls.

Lokalpatriotismus g. (-s) : spered parrez g., tabut etre an Tregeriad hag ar C'hernevad g., tabut etre ar Gwenedour hag ar C'hernevad g.

Lokalprodukt n. (-s,-e) : [kegin., kenwerzh.] boued an terouer g.

Lokalsender g. (-s,-) : radio lec'hel g., radio rannvro g.

Lokalteil g. (-s,-e) : pajennoù ar c'heleier lec'hel ls., pajennoù ar c'heleier rannvro ls.

Lokaltermin g. (-s,-e) : [gwir] gweled-barn g.

Lokalverbot n. (-s,-e) : berz mont e-barzh un ostaleri bennak g., difenn mont e-barzh un ostaleri bennak g.

Lokalverhältnisse ls. : stad an traoù war al lec'h b.

Lokalzeitung b. (-,-en) : kelaouenn lec'hel b., kazetenn lec'hel b., kazetenn rannvro b.

lokativ ag. : [yezh.] ... lec'hiañ ; *lokative Form des Imperfekts*, amdremenec lec'hiañ g.

Lokativ g. (-s,-e) : [yezh.] tro-belec'h b., lokativ g.

Lokführer g. (-s,-) : P. blenier ar stlejerez g., blenier stlejerezioù g.

Lokogeschäft g. (-es,-e) : [arc'hant.] gwezhiadenn war an tach b., gwezhiadenn gant arc'hant a-benn b., gwezhiadenn gant arc'hant dizolo b., gwezhiadenn gant arc'hant diouzhtu b., gwezhiadenn gant arc'hant kontet b.

Lokomarkt g. (-s,-märkte) : [arc'hant.] marc'had war an tach g., marc'had gant arc'hant a-benn g., marc'had gant arc'hant dizolo g., marc'had gant arc'hant diouzhtu g., marc'had gant arc'hant kontet g.

lokomobil ag. : heloc'hadus.

Lokomobil n. (-s,-e) / **Lokomobile** b. (-,-n) : keflusker war rodou g.

Lokomotion b. (-,-en) : loc'herezh g., loc'hañ g., dilec'hiezh g., dilec'hiañ g.

Lokomotive b. (-,-n) : 1. stlejerez b. ; *Dampflokomotive*, stlejerez dre vurezh b., stlejerez-dre-dan b., P. marc'h-du g., [dispredet e brezhoneg] karr-tan g. ; 2. [dre skeud.] marc'h-kleur g., marc'h-blein g., penngelfusker g., keflusker g., brouder g., lusker g., luskerez b. ; *die Revolutionen sind die Lokomotiven der Geschichte* [Marx/Engels], stlejerezioù an istor eo an dispac'hioù, penngelfuskerioù an istor eo an dispac'hioù, pennluskerioù an istor eo an dispac'hioù ; 3. [dre skeud.] P. *wie eine Lokomotive schnaufen*, c'hwezhañ evel ul louz, c'hwezhañ evel ur morhoc'h.

Lokomotivführer g. (-s,-) : blenier ar stlejerez g., blenier stlejerezioù g.

lokomotorisch ag. : ... loc'her, ... loc'hañ, ... dilec'hiañ, ... emzilec'hiañ ; *lokomotorische Muskeln*, kigennoù emzilec'hiañ ls. ; *lokomotorische Nerven*, nervennoù loc'hañ ls.

Lokopreis g. (-es,-e) : [kenwerzh] priz war al lec'h gwerzh g.

Lokoware b. (-,-n) : [kenwerzh] marc'hadourezh a c'haller prenañ diouzhtu war al lec'h gwerzh b.

Lokschuppen g. (-s,-) : stal-arsav ar stlejerezioù b., pennlec'h stlejerezioù g., lab ar stlejerezioù g., kronnell b.

Lokum n. (-) : [kegin.] loukoum g. [*liester loukoumoù*].

Lokus g. (-/-ses,-/se) : privezioù ls., lec'h distro g., korn distro b., korn klet g., ti bihan g., P. kac'heri b., toull-kaoc'h g.

Lola b. : Enori b.

Lolch g. (-s,-e) : [louza.] dreog str., alaban g., bilhon g., pigal g., pilgerch str., pizel g. ; *vielblütiger Lolch*, *ausdauernder Lolch*, geot Italia str., geot-Itali str. ; *getrockneter vielblütiger Lolch*, foenn geot Italia g. ; *der Taumelloch berauscht Kühe und Pferde*, an dreog a vez mezv ar saout hag ar c'hezeg diwarno ; [relij.] *Taumelloch oder guten Samen in die Herzen der Menschen säen*, hadañ dreog pe c'hreun mat er c'halonoù.

Lolita b. (-,-s) : plac'h yaouank-tre hag hoalus b., bapa g., bapaig koant g., koantenn yaouank-tre b., kaerenn yaouank-tre b., tammig brav a blac'hig b., tammig friant a blac'hig b., labousellig b., plac'hig gwall vrav b., plac'hig kaer-distailh b.,

plac'hig kaer-eston b., plac'hig kaer-meurbet b., plac'hig kenedus-espar b., loskadennig b., garsalennig b., lipadennig b., plantennig b., kouarc'hennig b., tekennig b., chevrennig b., hadennig b., bokedig g., plac'hig stipet b., stipadennig b., tarinennig a blac'h b., babig koant g., plac'h diouzh ar moull b., beufig g., c'hwenennig b., keurenig b.

Lolli g. (s,-s) : [madigou] sunig g. ; *Lollis nuckeln*, lipat sunigou.
Lombard g./n. (-s,-e) : [arc'hant.] 1. prest ouzh gouestl g., prest goudoret gant arouestl g. ; 2. [dispredet] ti-prestañ g., ti-gouestlañ g.

Lombarddarlehen n. (-s,-) : [arc'hant.] prest ouzh gouestl g., prest goudoret gant arouestl g.

Lombarde g. (-n,-n) : Lombard g. [*liester lombarded*].

Lombardei b. (-) : *die Lombardei*, Lombardia b.

lombardieren V.k.e. (hat lombardiert) : [arc'hant.] 1. reiñ e gouestl ; 2. prestañ ouzh gouestl.

Lombardierung b. (-,-en) : [arc'hant.] prest ouzh gouestl g., prest goudoret gant arouestl g.

lombardisch ag. : lombard, ... Lombardia, ... eus Lombardia.

Lombardkredit g. (-s,-e) : astenn ouzh gwarant g., prest ouzh gouestl g.

Lombardsatz g. (-es,-sätze) : [arc'hant.] feur kampi ar prestadennoù arc'hant ouzh gouestl g.

Lombardvorschuss g. (-es,-vorschüsse) : astenn ouzh gwarant g., prest ouzh gouestl g.

Lomber n. (-s) : [c'hoari kartoù] hombre g.

Lomé-Abkommen n. (-s) : kenemglev Lomé g.

London n. (-s) : London b., Londrez b. ; *der Oberbürgermeister von London*, lord-maer Londrez g. ; *eine Reise nach London*, ur veaj da Londrez ; *ich habe Berlin lieber als London*, kavout a ran Berlin gwell eget Londrez, gwell eo Berlin ganin eget Londrez ; *London gefällt mir genauso gut wie Berlin*, kavout a ran Londrez kenkoulz ha Berlin.

Londoner¹ g. (-s,-) : Londonad g. [*liester Londoniz*], Londrezad [*liester Londreziz*] g.

Londoner² ag. digemm : londonat, londrezat ; *der Londoner Oberbürgermeister*, lord-maer Londrez g. ; *die göttliche Gnade ist mit der Londoner Brücke nicht gleichzusetzen* : *die Londoner Brücke ist viel, viel größer*, n'eus kemm ebet (n'eus keñver ebet) etre gras Doue ha pont Londrez : pont Londrez a zo kalz, kalz brasoc'h.

Londonerin b. (-,-nen) : Londrezadez b., Londonadez b.

Longdrink g. (-s,-s) : long drink g.

Longe b. (-,-n) : [kezeg] stag g., siblenn b.

Look g. (-s,-s) : gweled g., neuz b., doare g., taol g. ; *sein Look*, an taol anezhañ g.

Lookup-Tabelle b. (-,-n) : [stlenn.] taolenn genglotañ b.

Looping g./n. (-s,-s) : [nij.] tro leun a-serzh b., looping g.

Lorbeer g. (-s,-en) : 1. [louza.] lore str., gwez-lore str. ; *mit Lorbeer schmücken*, *mit Lorbeer bekränzen*, loreañ ; 2. [kegin.] lore g., lore-kegin g. ; 3. [dre skeud.] *der Siegeslorbeer*, ar gurunenn lore b., lore an trec'h g. ; *auf seinen Lorbeeren ausruhen*, kousket war e lore ; *Lorbeeren ernten*, bezañ ar mel hag ar c'hoar gant an-unan, bezañ kurunet a lore, bezañ kurunennet a lore.

lorbeerartig ag. : [louza.] loreek ; *lorbeerartiger Strauch*, brousgwez loreek str.

Lorbeerbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] lore str., loreenn b. [*liester loreenned*, lore], gwez-lore str. ; *einen Lorbeerbaum pflanzen*, plantañ ul loreenn.

Lorbeerblatt b. (-s,-blätter) : [louza.] delienn lore b. [*liester delioù lore*].

Lorbeerbüschel n. (-s,-) : [louza., kegin., relij.] bod lore g., barr lore g.

Lorbeergewächs n. (-es,-e) : [louza.] loreeg g. [*liester loreeged*].

Lorbeerkirsche b. (-,-n) : [louza.] lore-kerez str., lore-ki str., lore-Spagn str.

Lorbeerkranz g. (-es,-kränze) : kurunenn lore b., kurunenn a c'hloar b. ; *jemandem den Lorbeerkranz aufsetzen*, kuruniñ u.b. a lore, kurunenniñ u.b. a lore, loreañ u.b., lakaat ar gurunenn lore war penn u.b. ; *Kopf mit Lorbeerkranz*, penn loreet g. ; [dre skeud.] *jemandem Lorbeerkränze winden*, tresañ ton d'u.b. - reiñ kaol d'u.b., treujoù hag all - reiñ pour gwriziennoù hag all d'u.b. - uhelaat u.b. dreist ar begoù gwez - meuliñ u.b. dreist ar bord - meuliñ u.b. dreist - kas u.b. en tu-hont d'an neñv - reiñ meuleudiou divuzul (amzere) d'u.b. - kanañ meuleudi d'u.b. - ober lid bras d'u.b. - kanmeuliñ u.b. - milganmeuliñ u.b. - meuliñ u.b. dreistpenn - na baouez a ganañ meuleudi d'u.b. - reiñ lorc'h d'u.b. - lorc'hañ u.b. - kas fougeoù d'u.b. - troc'hañ fougeoù gant u.b. - ober fougeoù ouzh u.b. - lakaat foug en u.b. - reiñ lorc'h d'u.b. - ober fougasoù gant u.b. - fougéal u.b. - fougasiñ u.b. - ober stad vras eus u.b. (d'u.b.) - reiñ mel d'u.b. gant al loa-bod - reiñ ur begad mel d'u.b. - reiñ kaol d'u.b. - reiñ kaol d'ar c'havr - reiñ pour d'u.b. - reiñ moked d'u.b. - mokediñ u.b.

Lorbeerschneeball g. (-s,-bälle) : [louza.] lore-tin str.

Lorbeerzweig g. (-s,-e) : [louza., kegin., relij.] bod lore g., barr lore g.

Lord g. (-s,-s) : lord g. [*liester lored*].

Lordose b. (-,-n) : [mezeg.] lordoz g.

Lore b. (-,-n) : bagonig b. [*liester bagonigoù*], berlinenn vengleuz b.

Lorentz-Skalar g. (-s,-e) : [mat., fizik] perskeuliadell b.

Lorenz g. : Laorañs g.

Lorette b. (-,-n) : [dispredet] strinkell b. [*liester strinkelled*], limouzenn b. [*liester limouzened*].

Lorgnette b. (-,-n) : [dispredet] pevar lagad troadek ls., lunedenn droadek b., lunedennig b., lunedoù-dorn ls. ; *Lorgnetten*, lunedeier-dorn ls. ; *eine Lorgnette*, ur re lunedoù-dorn g., lunedoù-dorn ls.

Lorgnon n. (-s,-s) : pevar lagad troadek ls., lunedenn droadek b., lunedoù-dorn ls., eillagad g. ; *Lorgnons*, lunedeier-dorn ls. ; *ein Lorgnon*, ur re lunedoù-dorn g., lunedoù-dorn ls.

Lorient n. : an Oriant g. ; *Quimper liegt nordwestlich von Lorient*, er gwalarn d'an Oriant emañ Kemper ; *Lorient liegt auf halbem Weg zwischen Vannes und Quimper*, an Oriant a zo hanter hent etre Gwened ha Kemper ; [istor, eil brezel-bed] *die eingeschlossene Atlantikfestung Lorient, der Kessel von Lorient*, sankenn an Oriant b., enserradenn an Oriant b., chakot an Oriant g.

Lork g. (-es,-e) : [rannyezh.] touseg g. [*liester tousegi / touseged*]

Lorle b. : Enori b.

Los n. (-es,-e) : 1. planedenn b., tonkadur g., tonkad g., fortun b., had g., sort g., davitad g., avantur b., stad b., lod g. ; *ein trauriges Los*, ur blanedenn c'hav b., ur blanedenn drist b., ur blanedenn rust ha kalet b., un tonkadur garv g., ur stad truant b., un droukplanedenn b., ur wallblanedenn b., un tonkad fall g. ; *das traurige Los ihrer Kinder nagte der Mutter am Herzen*, ranngalon he doa ar vamm o welet stad reuzeudik he bugale ; *sich in sein Los schicken*, plegañ d'e blanedenn, gouzañv e blanedenn, dougen e blanedenn hep klemm, asantiñ d'e blanedenn, en em ober diouzh e blanedenn ; *sein Los beklagen*, klemm war e stad, klemm ouzh e blanedenn ; *mit seinem Los zufrieden sein*, bezañ laouen gant e stad ; *sich mit seinem Los abfinden*, heuliañ e blanedenn, heuliañ e donkadur, plegañ diglemm d'e blanedenn, gouzañv habask e blanedenn, dougen e blanedenn hep klemm, asantiñ d'e blanedenn, en

em ober diouzh an amzer, en em ober diouzh e blanedenn ; *jeder muss sich mit seinem Los abfinden*, pep hini a rank dougen e blanedenn, bez e ranker peuriñ pe euzhiñ el lec'h ma vezer staget, lec'h m'emañ stag ar c'havr e rank peuriñ ; *in sein Los ergeben*, laouen ouzh ar boan, o karet ar pezh a zo karet gant Doue (Gregor), diglemm ouzh e blanedenn, o tougen e blanedenn (bec'h e vuhez) hep klemm, o tougen e groaz hep klemm, o c'houzañv habask poanioù e vuhez, o c'houzañv poanioù e vuhez hep klemm, o plegañ diglemm d'e blanedenn ; *sein Los verbessern*, kreñañ, ober e hent er vuhez, ober e dreuz, ober e dreuziad dre ar vuhez, ober e dreuziad dre ar bed, en em uhelaat, mont war well an traoù gant an-unan, mont war an tu mat, gwellaat e stad er gevredigezh, mont a-raok, sevel e chouk, sevel eus e boull, mont e damm standilhon war wellaat ; *Armut ist sein Los*, ar baourentez eo e lod.

2. fortun b. ; *das Los der Waffen entschied*, fortun an armoù a skaras war an trec'h ; *das Los ist gefallen*, e-barzh ar sac'h ! graet eo an abadenn ! graet eo ar stal (ar gra) ! tonket eo ! paket an tan ha gwerzhet al ludu ! gwelet e vo bremañ petra 'zo tonket deomp !

3. bilhed g., tiked g. ; *das Los kostet zehn Euro*, dek euro e koust ar bilhed mil-ha-kazh, dek euro eo ar bilhed lotiri, da zek euro ez a ar bilhed mil-ha-kazh ; *jedes dritte Los gewinnt*, ur bilhed diwar dri a ra mil, bep trede bilhed a c'hounez, bep trede bilhed a ya ur priz gantañ ; *mein Los ist eine Nieme*, blev kizhier ! tennet em eus ur bilhed fall, brulu ! ; *das Los ziehen*, tennañ d'ar bilh, tennañ d'ar bilhed, tennañ d'ar bilhoù, bilhiñ, tennañ d'ar sort, teuler d'ar sort, tennañ plouzenn, tennañ d'ar blouzenn, tennañ d'ar bizenn, tennañ ar bilhed, teuler bilhoù ar udb, teuler kemblac'h war al lodennoù.

4. priz g. ; *das große Los ziehen*, dont ar maout (ar c'hentañ priz, ar priz kentañ, ar c'hilhog) gant an-unan, tennañ (gounit, dibradañ) ar c'hentañ priz (ar maout, ar priz kentañ), kaout pae, kaout ar maout, mont ar c'hrog gant an-unan, ober un taol ruz.

5. lodenn b. ; *ein Los Kleidungsstücke*, ul lodenn dilhadoù b., ur stalad pezhioù-dilhad b. ; *in Losen verkaufen*, gwerzhañ a (dre) rummadoù (a lodennoù, dre lodennoù, dre dachennoùigoù).

los¹ ag. : 1. distag, digrap, dinask, diskrog ; *der Hund ist von der Kette los*, distag eo ar c'hi, aet eo ar c'hi da c'haloupat ; *ein Knopf ist los*, un nozelenn a zo aet kuit (a zo distag) ; *lose Ware*, marc'hadoùezh a-drak (dre vern, a-dreuz, evel-evel, P. 'vel-'vel) b. ; [marc'hadoùezh] *in loser Schüttung*, a-drak, dre vern, a-dreuz, evel-evel, P. 'vel-'vel, [gwashaus] a-flagas ; *sellit ivez ouzh lose* ag.

2. laosk, horjellus, brallus, distart, distenn, distegn, distign, distignet, diantell, divant, dizalc'h, gadal ; *loser Knoten*, skoulm laosk g., klav laosk g. ; *eine lose Schraube wieder anziehen*, stardan ur viñs laosk a-nevez ; *los(e) werden*, dont da vezañ laosk, distardañ, distrizhañ, distignañ, [gwiad.] fraostaat ; *lose Erde*, douar blot g., douar laosk g., douar rouez g., douar skañv g., douar ludu g., douar amur g., douar ble g., douar brusk g., douar treut en e chadenn g., douar dibrad g. ; *loses Haar*, blev diere str., blev dispak str., blev dispac'het str., blev foutouillek str., blev disparbuihet str., blev diskoulm str. ; [dre skeud.] P. *loser Vogel*, penn brell a zen g., brell g., penn skañv (bervet, avelet) g., laouenan g., pennglaouig g. (Gregor) ; *loser Spötter*, dejaner g., noder g. (Gregor) ; *lass die losen Zungen reden*, laosk int (laosk an teodoù kiger, laosk ar sarpanted) da lavaret ; *eine lose Hand haben*, na vezañ evit e zorn, bezañ prim, bezañ atav an dorn a-raok an-unan (e zorn araozañ, he dorn araozi h.a.), mont d'an dud evel ur c'hi d'ur paotr kozh, bezañ buan da skeiñ, mont diouzhtu d'an taolioù, dantañ kent harzhal ; *ein*

loses Maul haben, bezañ ur rastell doull (ur beg toull, ur genoù dibrenn, toull e deod, ur ridell-doull), bezañ re hir e deod, na vezañ evit e deod, bezañ evel ur vinaoued e-barzh ur sac'h, bezañ ur sac'h dizere, na gaout dorojoù war e holl doullou, kaout un teod bresk, kaout ur beg abred.

3. dieub, dispeg, distrob, distag, diskarg, disammet, disamm, disorbet, diskarget, dijabl, libr ; *ich bin froh, wenn ich diesen Auftrag los bin*, disammet e vo va spered pa 'm bo kaset ar gefridi-se da benn, divec'hiet e vin pa vin degouezhet da vat gant ar gefridi-se ; *nun bin ich ihn los* ! an dizober (an dieub, an distag, an disamm, an distlabez, an dijabl) am eus anezhañ a-benn ar fin ! distag am eus anezhañ a-benn ar fin ! dieub on outañ (distlabezet on dioutañ, dispeg on dioutañ) a-benn ar fin ! dijabl on dioutañ a-benn ar fin ! setu-me dijablet anezhañ ! aet eo kuit, gwell a se ! aet eo kuit, nag un dijabl ! aet eo kuit, ur brav a zijabl ! aet eo diwar hent hag eus va gouloù erfin ! setu hennezh aet diwar va c'hein, un disamm kaer ! setu hennezh aet diwar va c'hein, un distrob kaer ! distrob on anezhañ a-benn ar fin ! libr ha disamm on anezhañ a-benn ar fin ! ; *nun bin ich meine Kinder los*, setu bremañ on diskarg eus va bugale, setu bremañ on disammet eus va bugale, n'em eus ket mui ar garg eus va bugale, diskarget on eus va bugale, setu bremañ eo aet va bugale diwar an dorch ; *unsere Sorgen sind wir endlich los* ! bremañ emaomp dispeg ! echu eo gant hon trubuilhoù a-benn ar fin ! echu omp ouzh hon trubuilhoù a-benn ar fin ! pare omp gant hon trubuilhoù a-benn ar fin ! setu aet pezh hon tregase diwar hor c'hein ! setu aet trechal ha trefu diwar hor c'hein ! aet eo bremañ pep anken diwarnomp ! diantank (frank, kuit) omp bremañ a bep anken ! diantank omp bremañ diouzh pep anken ! disorbet omp bremañ a bep anken ! dieub omp bremañ eus pep anken ! dieub omp bremañ diouzh pep anken ! divec'h omp bremañ a bep anken ! ken dinec'h ha tra omp bremañ ! dijabl omp bremañ diouzh pep anken ! distrob omp bremañ diouzh pep anken ! disamm omp bremañ diouzh pep anken ! kuit omp bremañ a bep anken ! frank a anken omp bremañ ! libr ha disamm omp bremañ a bep anken ! frank a anken omp bremañ ! aes eo hor spered bremañ ! dirouestl omp bremañ ! barrek omp bremañ ! dispeg emaomp bremañ ! diskarg omp bremañ eus pep trubuilh ! peoc'h hon eus bremañ diouzh hon trubuilhoù ! ; *wenn ich diese Arbeit los bin*, pa vin dieub (dispeg, distag, distrob) diouzh al labour-se ; *er ist die Trauer los*, digañvet eo ; *wir sind den Winter noch nicht los*, n'omp ket distoket diouzh ar goañv c'hoazh, n'emañ ket ar goañv a-dreñv c'hoazh ; *diese Krankheit bin ich noch nicht los*, ar c'hleñved-se n'eo ket dispeg diouzhin c'hoazh, n'eo ket aet ar c'hleñved-se diouzhin c'hoazh, n'eo ket graet e varead gant va c'hleñved c'hoazh ; *etwas (ak.) los werden*, en em zizober (en em zifraeañ, en em zifretañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ, en em zioueriñ) eus udb, en em ziaesaat ag udb, dijabliñ ag udb, dijabliñ diouzh udb, dispegañ diouzh udb, diskregiñ diouzh udb, difoarañ diouzh udb, kaout an dizober eus udb, frankaat gant udb, kaout an distag eus udb, kaout distag eus udb, kas udb diwar e hent hag eus e c'houlou, kaout an disamm eus udb, en em zivec'hiañ eus udb, chetiñ udb, disteurel udb ; *er wird seine Krankheit nicht los*, ne baouez ket e gleñved outañ, ne zistag ket e gleñved dioutañ, ne zispeg ket e gleñved dioutañ, n'eo ket evit en em zizober eus e gleñved, chom a ra da lazeriañ, chom a ra da hersal ; *er wird sein Fieber nicht los*, ne zistag ket an derzhienn dioutañ, ne zispeg ket an derzhienn dioutañ, n'eo ket evit en em zizober eus e derzhienn ; *nur mit einem wirksamen Heilmittel wird man diese Krankheit los*, an droug-se a zo ret outañ ul louzoù nerzhus.

4. *was ist hier los ?* petra 'zo o c'hoari amañ ? petra 'zo degouezhet amañ ? petra 'c'hoarvez amañ ? ; *was ist denn los ?* petra 'zo ? petra 'zo o treiñ ? ; *was ist mit dir los ?* war beseurt louzoù ec'h eus staotet ? war beseurt louzaouenn fall ec'h eus staotet ? war beseurt louzoù ec'h eus kerzhet ? war beseurt louzaouenn ec'h eus kerzhet ? war beseurt geotenn ec'h eus kerzhet ? petra 'zo peg ennout ? petra 'zo peget ennout ? petra 'zo krog ennout ? peseurt a c'hoari ganit ? petra 'zo o c'hoari ganit ? petra a c'hoarvez ganit ? petra an diaoul a zo peg ez revr ? ; *was ist mit euch los ?* a) petra a c'hoarvez ganeoc'h ? ; b) petra a c'hoarvez etrezoc'h ? ; *bei uns zu Hause ist die Hölle los*, hor c'hêr-ni a zo un ifern ; *hier ist was los !* startijenn a zo amañ ! c'hoari a zo amañ ! nag a vuhez amañ ! amañ e vez graet bourrus ! nag a blijadur amañ ! bourrapl a zo gant an dud amañ ! bourrapl a zo amañ ! n'eo ket trist ar jeu gant an dud amañ ! amañ ez eus ur charre ! amañ ez eus buhezioù ! ; *dort ist gar nichts los*, n'eus buhez ebet du-hont, trist eo an traoù eno, trist eo ar jeu eno, enoeüs eo du-hont, n'eus lañs ebet du-hont, marv eo an traoù du-hont ; *da ist der Teufel los*, du-se e strak an traoù 'vat ! draskal a ra du-se ! chao a zo du-se ! du-se emañ an traoù a-bempoù, du-se ez eus ur stlabez, gwashat stlabez a zo du-se, nag a ziskrap du-se, du-se emañ ar bed war e gement all, du-se eo bet lakaet an dindan war-varr, du-se eo bet lakaet an traoù bep eil penn, a-borc'hell emañ an traoù du-se, c'hoari a zo du-se, gwashat todilhon, pebezh fourgas, ur you hag un hemolc'h spontus a zo eno, pebezh karnaj du-se, nag a reuz du-se, eno ez eus ur charre 'vat, du-se ez eus buhezioù, du-se eo bet daoubennet pep tra, du-se eo bet eilpennet an ti, du-se eo bet didanfoeltret (foeltret, tanfoeltret) pep tra ; *mit ihm ist nicht viel los*, hennezh ne sked ket dre e nerzh spered (n'eo ket speredet fin), n'eus netra da estlammiñ gantañ, gwall zister eo e varregezh, un den disterik a-walc'h eo, n'eo ket gwall fin, hennezh n'eus danvez ebet ennañ.

5. lostger a verk an diouer pe an ezvezañs : hep, kuit a, di-, dis-, diz-, an-, am- ; *heimatlos*, divro ; *sorgenlos*, dibreder, dinec'h, distrafiuilh, disoursi, aes e spered, divorc'hed ; *formlos*, distumm, difurm, disneuz, diforch, amneuz, amstumm, mortal, didres.

Adverb hag estlammadur o verkañ deroù un ober : *er geht los*, aet eo, emañ kuit, mont a ra en hent, mont a ra en e hent, mont a ra kuit, mont a ra a-grip, kemer a ra penn an hent, kemer a ra e hent, mont a ra el lev, sterniañ a ra da vont ; *sie schießen los*, stagañ (en em lakaat) a reont da dennañ ; *los !* jeu ma karit ! chao pa gari ! war-raok ! kit ! yao ! yao kuit ! yao en hent ! yao gant an hent ! a-grip ! alo ! deomp dezhi ! deomp en hent ! aet omp ! emaomp kuit ! war-raok, kit ! ; *los ! Abfahrt, Leute ! - also nichts wie los !* yao ! emaomp lañset ! ; *los ! los !* bec'h dezhi ! buan, buan ! dilo 'ta ! forzh warni ! hast a-fo 'ta ! hast buan ! hastañ buan 'ta ! dalc'hit tomm ! hastomp ! dav dezhi ! ; *los ! an die Arbeit !* bazhad dezhi ! sachomp warni ! koad dezhi ! dao dezhi ! alo, amañ ez eus labour ! deomp dezhi ! deomp ganti ! deomp outi !

los² : rakverb rannadus a verk :

1. an distagadur, an dieubidigezh : *losbinden*, distagañ.
2. an dirolladur, ar vrouez e-ser un ober : *losschlagen*, lopañ, lardañ, skeiñ kalet, skeiñ start ; *losbellen*, dirollañ (diskordañ, distagañ, disvantañ, distignañ) da harzhal.
3. an disparti, deroù trumm un ober : *losfahren*, loc'hañ kuit.

-los³ lostger a verk an diouer pe an ezvezañs : hep, kuit a, di-, dis-, diz-, an-, am- ; *heimatlos*, divro ; *sorgenlos*, dibreder, dinec'h, distrafiuilh, disoursi, aes e spered, divorc'hed ; *formlos*, distumm, difurm, disneuz, diforch, amneuz, amstumm, mortal, didres.

Losanleihe b. (-,-n) : [arc'hant.] amprest gant lodoù g.

losarbeiten V.em. : **sich losarbeiten** (hat sich (ak.) losgearbeitet) : en em lipat, en em zibab, en em embreger, sevel e gein en-dro, digeinañ, en em dennañ, en em bakañ, en em zisac'hañ, disac'hañ an denn, tennañ e spilhenn eus ar c'hoari, en em dennañ a boan, en em dennañ a wall blegenn, en em zifretañ, c'hoari e hent, sachañ e ibil.

lösbar ag. : 1. dirouestladus, diskoulmadus ; 2. [gwir] loezadus, freuzadus ; 3. *sellit ouzh löslich*.

Lösbarkeit b. (-) : 1. diskoulmadusted b., dirouestladusted b. ; 2. [gwir] disloezadusted b., freuzadusted b.

losbekommen V.k.e. (bekam los / hat losbekommen) : dont a-benn da zistagañ, dont a-benn d'en em zizoher eus.

losbellen V.gw. (hat losgebellt) : dirollañ (diskordañ, distagañ, disvantañ, distignañ) da harzhal.

losbinden V.k.e. (band los / hat losgebunden) : distagañ krenn, distagañ, dichadennañ, digordennañ, dishualañ, diliammañ, dieren, dieren [är u.b.], dizeren, diskoulmañ, diheudañ, distekiñ, dinaskañ, [dispredet] dilloenter ; *Tiere losbinden*, dinaskañ loened, dishualañ loened ; *jemanden losbinden*, diliammañ u.b. ; *Zweige von einem Spalier losbinden*, diblezhenniñ skourroù, diblioniñ skourroù.

V.em. **sich losbinden** (band sich los / hat sich (ak.) losgebunden) : en em zishualañ, en em zieren, en em ziliammañ.

losbrechen V.k.e. (bricht los / brach los / hat losgebrochen) : terriñ evit distagañ, diskolpañ.

V.gw. (bricht los / brach los / ist losgebrochen) : tarzhañ, kregiñ, sevel, en em zisvantañ, feulziñ, parstrakal, strakal, dirollañ, dichadennañ ; *ein lautes Gelächter brach los*, sevel a reas c'hoarzhadeg, ur c'hoarzhadeg a zedarzhas, ur mellad c'hoarzhadeg a zedarzhas ; *der Jubel brach los*, al levenez a zirollas ; *das Gewitter bricht los*, dedarzhañ a ra ar barr-arnev, tarzhañ a ra an arnev, dislonkañ a ra ar barr-arnev, krog eo an amzer da sodiñ ; *das Gewitter kann jeden Moment losbrechen*, ar barr-arnev a c'hourdrouz sailhañ warnomp ; *es wurde uns geraten, uns in Sicherheit zu bringen, bevor der Sturm losbricht*, aliet ez eus bet deomp mont da goachañ ac'hann ma vo echuet ar barr ; *der Regen kann jeden Moment losbrechen*, ar barr-amzer a zo o klask dislonkañ, glav a zo enni (ganti), risklañ a reomp kaout glav, gwelet e vez stumm ar glav war an amzer, ne chomo ket divanne an amzer, feson c'hav zo gant (war) an amzer, lusk da c'hav a zo war an amzer, luskañ a ra ober glav, bez' ez eus lusk da c'hav, stummañ a ra an amzer d'ober glav, dourek eo an amzer, emañ a ra an amzer o nodiñ reiñ glav, reze da c'hav a zo war an amzer, lusk da c'hav a zo ganti, n'eo ket stummet mat an amzer, sin glav a zo ganti, liv ar glav a zo ganti, gouenn c'hav a zo, o ouennañ reiñ glav emañ, troet eo an amzer war ar glav, stummet fall eo an amzer, stumm ar glav a zo, stummet eo an amzer d'ar glav, an amzer zo stummet diouzh ober glav, feson an dour a zo ganti, sin (seblant) glav eo an dra-se, seblant a c'hav eo kement-se, diougan glav a zo en amzer (gant an amzer, war an amzer).

losbrennen V.gw. (brannte los / ist losgebrannt) : kregiñ da zeviñ.

losbringen V.k.e. : dont a-benn da zistagañ, distagañ, dieubiñ.

losbrüllen V.gw. (hat losgebrüllt) : dirollañ (diskordañ, distagañ, disvantañ, distignañ, tarzhañ) da huchal.

Losbuch n. (-s,-bücher) : agripa g., teskad diouganou g.

Löschapparat g. (-s,-e) : mouger-tan g., mouger g.

Löscharbeit b. (-,-en) : stourm ouzh an tan g.

löschar ag. : 1. [tan] ... a c'haller mougani, mougadus, lazhadus ; 2. [dleoù] diverkus, ardaladus, ... a c'haller adprenañ, ... a c'haller peurbaeañ, ... a c'haller lemel, ... a

c'haller nullañ, a c'haller ardalañ ; **3.** diverkadus ; *löschrare Tinte*, liv-skrivañ diverkadus g. ; **4.** [sec'hed] torrus.

Löschrblatt n. (-s,-blätter) : paper-stoub g., paper-splu g., paper spluius g.

Löschrbrand g. (-s,-brände) : etev didan g.

Löschrheimer g. (-s,-) : sailh tan-gwall b., kelorn tan-gwall g.

Löschrinrichtung b. (-,-en) : reizhiad surentez tan-gwall b.

löschr V.k.e. (hat gelöscht) : **1.** lazhañ, mougañ, distanañ, didanañ, esteuziñ ; *ein Feuer löschen*, lazhañ (mougañ, distanañ, didanañ) un tantad ; *das Licht löschen*, lazhañ (mouchañ, mougañ, steuziñ, steuziñ) ar gouloù ; *das Feuer ist nicht zu löschen*, an tan n'eus ket a laz dezhañ, an tan n'eus ket tu d'e lazhañ ; *Kalk löschen*, lazhañ raz, distanañ raz (Gregor).

2. [dre skeud.] *seinen Durst löschen*, terriñ e sec'hed, tevel e sec'hed, souplaat e sec'hed, distanañ e c'hourlañchenn, distanañ e sec'hed, dispelc'hiñ e sec'hed, divalbiñ e gorzailhenn, dourañ e gorzailhenn, evañ sec'hek ; *den Durst löschen*, disec'hediñ, terriñ ar sec'hed, tevel ar sec'hed, distanañ ar sec'hed, dispelc'hiñ ar sec'hed, divalbiñ ar sec'hed.

3. [merdead.] diskargañ, dilestrañ, divagañ, difardañ ; *die Ladung des Schiffes löschen*, dilestrañ ur gargad, divagañ ur gargad, diskargañ ul lestr, diskargañ ur vag.

4. [kenwerzh] ezrollañ, skarzhañ, diverkañ, P. raskañ ; *eine Firma löschen*, lemel un embregerezh diwar marilh ar genwerzh (diwar roll an embregerezhioù kenwerzh).

5. lemel, nullañ, diverkañ ; *eine Schuld löschen*, peurbaeañ un dle, goleiñ arc'hant un dle, en em zieubiñ diouz un dle, en em ziendleañ, en em zizleañ, en em lakaat kuit eus un dle, mougañ un dle ; *eine Hypothek löschen*, adprenañ an dle lakaet war e vadoù ; *ein Konto löschen*, serriñ ur gont, lakaat diwezh d'ur gont ; *eine Magnettonaufzeichnung löschen*, diverkañ un enrolladenn.

6. [stlenn.] rasklañ, dileiñ ; *eine Datei löschen*, rasklañ ur restr, dileiñ ur restr, dilemel ur restr, distrujañ ur restr ; *er hat die Datei gelöscht*, diloet en deus ar restr.

7. [dre skeud.] *ich habe einfach jede Erinnerung an sie aus meinem Gedächtnis gelöscht*, kaset am eus ar soñj anezhi diwar va spered.

Löschr n. (-s) : **1.** laz g., mougadur g., mougerezh g., mougadenn b. ; **2.** diverkadur g., difasadur g., diverkañ g. ; **3.** [stlenn.] dileiñ g., dilead g., rasklañ g.

löschr ag. : mougus, lazhus.

Löschrer g. (-s,-) : **1.** mougerig g., laz-lutig g., gwalenn-vougerez b., horzenn-c'houlou b., korloko g. ; **2.** mouger-tan g. [*liester* mougerioù-tan], mouger g. [*liester* mougerioù] ; **3.** [merdead.] difarder g. [*liester* difarderien], diskarger g. [*liester* diskargerien], dilestrer g. [*liester* dilestrerien] ; **4.** paper-stoub g., paper-splu g., paper spluius g.

Löschrfahrzeug n. (-s,-e) : karr-tan ar bomperien g., karr paotred-an-tan g.

Löschrflugzeug n. (-s,-e) : canadair® g., dourvombezer g.

Löschrgerät n. (-s,-e) : mouger-tan g. [*liester* mougerioù-tan], mouger g. [*liester* mougerioù].

Löschrhafen g. (-s,-häfen) : porzh diskargañ g., porzh dilestrañ g., porzh divagañ g.

Löschrhütchen n. (-s,-) : mougerig g., laz-lutig g., gwalenn-vougerez b., horzenn-c'houlou b., korloko g.

Löschrkalk g. (-s) : raz distan g. / raz distanet g. (Gregor).

Löschrkohle b. (-,-n) : etivi didan ls., glaou-koad str. [mat da boazhañ bara].

Löschrkopf g. (-s,-köpfe) : diverker g. [*liester* diverkerioù], penn diverkañ g.

Löschrmannschaft b. (-,-en) : bagad saperien-pomperien g.

Löschrpapier n. (-s,-e) : paper-stoub g., paper-splu g., paper spluius g.

Löschrpfanne b. (-,-n) : pod mougañ g. [d'ober glaou-koad].

Löschrplatz g. (-es,-plätze) : [merdead.] kae dilestrañ g., kae diskargañ g., kae divagañ g.

Löschrstaste b. (-,-n) : [stlenn.] stokell „Dilemel“ b.

Löschrtrupp g. (-s,-s) : bagad saperien-pomperien g.

Löschrung b. (-,-en) : **1.** [kenw.] *Löschrung einer Schuld*, diendleadur g. ; **2.** [merdead.] diskarg g., diskargadur g., dilestradur g., dilestrañ g., divagañ g., difardañ g. ; **4.** [stlenn.] dileiñ g., dilead g., rasklañ g.

Löschrzug g. (-s,-züge) : bagad saperien-pomperien g., laz saperien-pomperien g.

losdonnenn V.gw. (ist losgedonnert) : **1.** dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da grozal, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da garnachal, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da skandalat, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da jarneal ; *auf jemanden losdonnenn*, P. loeniñ a-enep u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] ober e c'hourc'hemennou d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., ober ar seizh seurt gant u.b., ober a bep seurt anvioù gant u.b., fouilhezañ u.b. a salmennoù, troc'hañ hujaotoù gant u.b., bleiziñ u.b., skeiñ kunujennoù gant u.b., krial war-lerc'h u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., fuloriñ war u.b., leuskel teodadoù a-enep u.b., taeriñ a-enep u.b., dornañ a bep seurt traoù diwar-benn u.b. ; **2.** loc'hañ kuit gant trouz bras, diloc'hañ gant trouz bras.

losdrehe V.k.e. (hat losgedreht) : **1.** diviñsañ ; **2.** diweañ, disgweañ, divouklañ.

losdrücken V.k.e. (hat losgedrückt) : distignañ, lezel kuit, pouezañ war ar bluenn, pouezañ war an draenn.

lose ag. : laosk, brallus, horjellus, dijun, diskloz, diskrog, distag, dizalc'h, distart, distenn, distegn, distign, distignet, diantell, divant, dizalc'h, gadal ; *loses Blatt Papier*, follenn distag b., paperenn distag b. ; *Lieder auf losen Blättern*, kanaouennoù war follennoù distag ls. ; *lose Bretter*, plenk dijun ls., plenk diskloz ls., plenk distok ls. ; *loser Knoten*, skoulm distart g., skoulm laosk g., klav laosk g. ; *eine lose Schraube wieder anziehen*, stardan ur viñs laosk a-nevez ; *lose werden*, dont da vezañ laosk, distardañ ; *lose Erde*, douar blot g., douar laosk g., douar rouez g., douar skañv g., douar ludu g., douar amur g., douar ble g., douar brusk g., douar treut en e chadenn g., douar dibrad g. ; *loses Haar*, blev diere, blev dispak str., blev dispac'het str., blev foutouilhek str., blev disparbuihet str., blev diskoulm str. ; *lose sitzen*, bezañ laosk, kaout trec'houllo, bezañ gadal, P. emañ evel va biz em genoù, [kleuk] emañ evel biz Fañch en e revr ; [dre skeud.] P. *loser Vogel*, penn brell a zen g., brell g., penn skañv (bervet, avelet) g., laouenan g., penn glaouig g. (Gregor) ; *loser Spötter*, dejaner g., noder g. (Gregor) ; *lass die losen Zungen reden*, laosk int (laosk an teodoù kiger, laosk ar sarpanted) da lavaret ; *eine lose Hand haben*, na vezañ evit e zorn, bezañ prim, bezañ atav an dorn a-raok an-unan (e zorn araozañ, he dorn araozi h.a.), mont d'an dud evel ur c'hi d'ur paotr kozh, bezañ buan da skeiñ, mont diouzhtu d'an taolioù, dantañ kent harzhal ; *ein loses Maul haben*, bezañ ur rastell doull (ur beg toull, ur genoù dibrenn, toull e deod, ur ridell-doull), bezañ re hir e deod, na vezañ evit e deod, bezañ evel ur vinaoued e-barzh ur sac'h, bezañ ur sac'h dizere, na gaout dorojoù war e holl douloù, kaout un teod bresk, kaout ur beg abred.

Adv. : a-drak, dre vern, a-dreuz, evel-evel, P. 'vel-'vel, [gwashaus] a-flagas ; *Produkte lose verkaufen*, gwerzhañ a-drak ; *Produkte lose kaufen*, prenañ a-drak.

Lose b. (-, -n) : [merdead.] fun laosk b. ; *einer Schot Lose geben*, chokiñ ur skout, largañ ur skout.

Loseblattausgabe b. (-, -n) / **Loseblattsammlung** b. (-, -en) : 1. oberenn embannet levrenn-ha-levrenn ; 2. hizivadennoù ls., follennoù hizivaat distag ls.

Lösegeld n. (-s, -er) : daspren g., gwerzh-daspren g., rañson g. ; *jemandem ein Lösegeld auferlegen*, von *jemandem ein Lösegeld fordern*, tennañ daspren digant u.b., tennañ rañson digant u.b., rañsonañ u.b., sevel daspren ; *ein Lösegeld bezahlen*, paeañ daspren, paeañ e rañson ; *derjenige, der das Lösegeld bezahlt*, an dasprener g.

Lösegelderpressung b. (-, -en) / **Lösegeldforderung** b. (-, -en) : rañsonañ g., arc'hadur dasprenadenn g., droukkinnig g., goulenn-daspren g.

loseisen V.k.e. (hat losgeeist) : P. 1. dont a-benn da zistagañ, dont a-benn da zistreñ ; 2. *bei jemandem Geld loseisen*, trufañ arc'hant diwar u.b., truantal ouzh u.b., goro arc'hant digant u.b., diwadañ u.b., goro u.b. betek ar gwad, sunañ u.b., peilhat (kignat) u.b., diskantañ (disec'hañ, skarzhañ, dibluskañ, gouloñ) e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., displuñvañ (touzañ) u.b., diorbliñ u.b., debriñ u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b.

V.em. : **sich loseisen** (hat sich (ak.) losgeeist) : *sich von etwas loseisen*, en em ziluziañ diouzh udb, en em zisac'hañ diouzh udb, en em zistrobañ diouzh udb, en em zioueriñ eus udb, en em zizober (en em zifraeañ, en em zifretañ, en em zijabliñ, en em zistabezañ) eus udb, en em ziaesaat ag udb, dijabliñ ag udb, dijabliñ diouzh udb, diskregiñ diouzh udb, difoarañ diouzh udb, kaout an dizober eus udb, frankaat gant udb, kas udb diwar e hent hag eus e c'houlou, kaout an disamm eus udb, kaout an distag eus udb, kaout distag eus udb, en em zivec'hiañ eus udb, disammañ eus udb.

Lösekraft b. (-) : [kimiezh] dileizhusted b.

Lösemittel n. (-s, -) : [kimiezh] dileizher g. [*liester dileizherioù*], danvez dileizhus g., danvez dileizhañ g.

losen V.k.e. (hat gelöst) : tennañ d'ar bilh, tennañ d'ar bilhed, tennañ d'ar bilhoù, bilhiñ, tennañ d'ar sort, teuler d'ar sort, tennañ plouzenn, tennañ d'ar blouzenn, tennañ d'ar bizenn, tennañ ar vrochenn, tennañ ar bilhed, teuler bilhoù (ar udb), teuler bilhoù (war udb), teuler kemblec'h war al lodennoù ; *mit Strohhalmen losen*, tennañ d'ar plouz berr (d'ar blouzenn, d'ar blouzenn verr, d'ar goloenn verr, d'ar blouzennig verrañ, plouz berr, plouzenn, plouzennig, plouzenn verr, ar blouzenn verr, ar blouzennig verr), tennañ d'ar bilhoù, tennañ d'ar berr, tennañ ar vrochenn, tennañ d'ar bizenn, bilhiñ, tennañ d'ar sort ; *um etwas losen*, teuler bilhoù ar udb, teuler bilhoù war udb.

lösen V.k.e. (hat gelöst) : 1. laoskaat, distignañ, distardañ, distagellañ, dispegañ, distagañ, distekiñ, diskoulmañ, diliammañ, dieren, dizeren, [dispredet] dilloenter ; *Napfschnecken von den Felsen lösen*, dispegañ (distagañ) brennig diouzh ar mein ; *Muscheln von den Felsen lösen*, distagellañ meskl ; *den Verband lösen*, tennañ al lienenn diwar ur gouli, tennañ al lienad diwar ur gouli, dilienañ ur gouli, dilienennañ ur gouli, divandennañ ur gouli ; *einen Riemen lösen*, distardañ ur senklenn, disenklennañ ; *ich bin nicht wert, ihm die Schuhriemen zu lösen*, a) [avieñ] n'on ket dellezek da zieren korreenn e votoù ; b) [dre skeud.] me n'on mann ebet e-skoaz dezhañ, na par na tost on dezhañ, un netraig (un didalvez) on e-skoaz dezhañ, me n'on netra dezhañ, didalvez on e-skoaz hemañ, n'on nemet ur c'hoariell e-skoaz dezhañ,

un netraig on en e geñver, netra on e-tal dezhañ, un netra on e par dezhañ, un netra on pa vezan lakaet e kemm gantañ, un netra on pa vezan lakaet en ur geñver gantañ, un netra on pa vezan lakaet keñver-ha-keñver gantañ, n'on ket gour e-keñver hennezh, n'on nemet un tañva dezhañ, me n'on nemet ur skubadenn e-skoaz dezhañ, me a zo nebeut a dra en e geñver ; *einen Knoten lösen*, digeriñ (diliammañ) ur skoulm, dizober ur skoulm [pennrann disc'hra-], digeriñ (diliammañ) ur c'hlav, dizober ur c'hlav [pennrann disc'hra-], dispenn ur skoulm, freuzañ ur skoulm ; *einen Knoten wieder lösen*, *einen Knoten noch einmal lösen*, addigeriñ (addiliammañ) ur skoulm, addizober ur skoulm [pennrann addisc'hra-], addispenn ur skoulm, adfreuzañ ur skoulm ; *den Fisch vom Angelhaken lösen*, diglaviañ ar pesk, disklaviañ ar pesk, dispegañ an higenn diouzh genoù ar pesk, diwanañ ar pesk, dishigeniñ ar pesk, disklaoiñ ar pesk ; [kegin.] *Strandschnecken aus ihrem Gehäuse lösen*, dibab bigerniel, dibluskañ bigerniel ; *Schnecken aus ihrem Gehäuse lösen*, digrogennañ maligorned ; *Miesmuscheln aus ihren Schalen lösen*, digrogennañ meskl ; [tekn.] *die Bremsen lösen*, distardañ ar frouenoù, distignañ ar starderezoù ; *die Reifen von einem Fass lösen*, digelc'hiañ ur varrikenn, digelc'hiañ un donell ; *die Eisenbeschläge von einer Kiste lösen*, dishouarnañ ur c'houfr ; [dre skeud.] *die Verlobung lösen*, terriñ ar bizoù, terriñ an dimeziñ a-raok an eured, foeltrañ an dimeziñ, freuzañ an dimeziñ, terriñ ar promesaoù a briedelezh / terriñ ar promesaoù dimeziñ (Gregor) ; *die Muskelverspannungen lösen*, dizargrezañ ar c'higennoù, dizargrezañ ar c'horf ; *jemandem die Zunge lösen*, distagellañ e deod d'u.b., lampraat e deod d'u.b., tennañ c'hwibez d'u.b., tennañ kaoz digant u.b., lakaat u.b. da gaozeal, diennañ (diskantañ, dibluskañ, distagellañ) u.b., goro u.b., goro komzoù diouzh u.b., tennañ panez (amanenn) eus gouzoug ar c'hi, deskiñ an doareoù digarez d'ober al leue, tennañ laezh digant an tarv, tennañ ar viou a-zindan ar yar, tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, ober d'u.b. lavaret e stal, ober d'u.b. dispakañ e grampouezh, lakaat u.b. da dreiñ e grampouezhenn ; *die Zunge lösen*, distagellañ an teod ; *seine Zunge ward gelöst*, ar gomz a zeuas dezhañ en-dro, ar prezeg a zeuas dezhañ en-dro, adkavout a reas ar gomz, distaget e voe e deod, dont a reas e deod da zistagellañ, liamm e deod a ziskoulmas, liamm e deod en em zistagas ; *sogleich ward das Band seiner Zunge gelöst*, kerkent e tistagellas e deod, kerkent e tiskoulmas e deod, kerkent e tiluzias e deod, kerkent en em zistagas liamm e deod ; *Wein kann die Zunge lösen*, lampraat an teodoù a ra ar gwin ; *den Fluch lösen*, terriñ ar blanedenn, terriñ (treiñ) ar blanedenn, terriñ ar strobinnell, terriñ ar breoù, distrobañ, distrobinnellañ, disorsañ, diskoulmañ an akuilhetenn, diavelañ / diachantañ / diskontañ / digej ar bater (Gregor).

2. diluziañ, diskoulmañ, dirouestlañ, difuilhañ, diveskañ, skarat, dibunañ, kavout toull d'ober udb, kavout penn da, kavout ur penn bennak da, reiñ un disentez da, kavout ar remed da ; *eine Frage lösen*, *ein Problem lösen*, diluziañ ur gudenn, diskoulmañ ur gudenn, difuilhañ ur gudenn, dirouestlañ ur gudenn, dibunañ ur gudenn, diskoulmañ un dalc'h, kavout poell (penn, pennvat, ar remed) d'ur gudenn, reiñ un disentez d'ur gudenn, kavout ar skoulm (ar pleg, an dalc'h, ar c'hraf), kavout penn diouzh lost d'ur bellenn, kavout penn d'udb, reiñ lamm d'ur gudenn, lakaat an askorn en e lec'h, lakaat an askorn en e blas, diluziañ ur gwiad, plaenaat ur gudenn, ingalañ ur gudenn, kavout ur penn bennak d'udb, kavout an deun eus un afer bennak, kavout un dirouestl d'ur gudenn, dont a-benn da boellañ ur gudenn, kavout ar poell eus udb ; *das Problem ist noch lange nicht gelöst*, *das Problem ist bei*

weitem noch nicht gelöst, das Problem ist nicht einmal im Ansatz gelöst, n'eo ket prest ar gudenn da ziluziañ, kalz a faot - n'eo ket c'hoazh dibunet ar gudenn, na tost da vezañ - ar gegeliad-se a chom da nezañ ; *gelöste Frage, gelöstes Problem*, kudenn diskoulmet b., kudenn dibunet b., kudenn diluziet b., kudenn dirouestlet b. ; *es gelang keinem, dieses Rätsel zu lösen, keiner hat dieses Rätsel lösen können*, chomet e oa berr an holl da c'houzout.

3. [mat.] diskoulmañ ; *eine Rechenaufgabe lösen*, diskoulmañ ur boelladenn vatematik ; *eine Gleichung lösen*, diskoulmañ ur gevatalenn, diskoulmañ un atalad.

4. [kimiezh] dileizhañ, enteuziñ, teuziñ ; *Salz in Wasser lösen*, dileizhañ holen en dour, lakaat holen da deuziñ en dour, dourdeuziñ holen ; *gelöster Stoff, gelöste Substanz*, dileizhad g. [liester dileizhadoù] ; *in Wasser gelöste Mineralien*, hivi dileizhet en dour ls. ; *chemische Aktivität gelöster Ionen*, gweredusted ionek b. ; *lösendes Mittel*, dileizher g. [liester dileizherioù], danvez dileizhus g., danvez dileizhañ g.

5. prenañ ; *eine Fahrkarte lösen*, prenañ ur bilhed.

6. [kenw.] *er hat für die Ware viel Geld gelöst*, tennet en deus bet ur bern arc'hant eus ar varc'hadourezh-se, savet en deus bet ur bern arc'hant diwar gwerzh ar varc'hadourezh-se, graet en deus bet e ran gant ar varc'hadourezh-se.

V.em. : **sich lösen** (hat sich (ak.) gelöst) : **1.** mont kuit, dont da vezañ laosk, laoskaat, distagañ, en em zistagañ, distekiñ, diskoulmañ, diskregiñ, en em ziskrougañ, dispenn, distagañ e galon diouzh, en em zistagañ diouzh ; *sich von einander lösen*, mont distok, mont disjunt, disjoentrañ, distrollañ, ; *die Tapete löst sich von der Wand*, dispegañ a ra ar paper diouzh ar vogar ; *die Tapete hat sich gelöst*, dispeg eo ar paper-moger ; *ein Dachziegel hat sich gelöst*, un deolenn a zo aet kuit (a zo kouezhet, a zo distag, a zo diskrog, a zo en em zistaget, a zo aet diwar an doenn) ; *ein Felsblock löst sich vom Berg*, ur roc'h a ziskolp diouzh ar menez ; *sich vom Angelhaken lösen*, diglaviañ, disklaviañ ; *die Erde löst sich nicht von den Wurzeln*, ar gwizioù ne zizouaront ket ; *der Knoten löst sich*, diflipañ a ra ar skoulm, distardañ a ra ar skoulm, laosk e ya ar skoulm, diskoulmañ a ra ar gordenn, laoskaat a ra ar skoulm, difrapañ a ra ar gordenn ; *der Radrennfahrer löst sich vom Feld*, ar reder a laosk ar strobad (an druilhac'h, an duilhac'h) war e lerc'h, leuskel a ra ar reder hent gant ar strobad (gant an druilhac'h, gant an duilhac'h), distokañ a ra ar reder diouzh ar strobad (diouzh an druilhac'h, diouzh an duilhac'h), en em zistagañ a ra ar reder diouzh ar strobad (diouzh an druilhac'h, diouzh an duilhac'h) ; *sie hat sich gefühlsmäßig von ihrer Mutter gelöst*, en em yenet eo ouzh he mamm, dispeg eo bremañ diouzh he mamm, distag eo bremañ diouzh he mamm, diskrog eo bremañ diouzh he mamm, yenaet eo ouzh he mamm, yenet eo ouzh he mamm, deuet eo da vezañ yen ouzh he mamm, en em zistaget eo diouzh he mamm ; **2.** teuziñ, enteuziñ, dileizhañ, steuziañ, steuziñ ; *Zucker löst sich in Wasser*, dileizhañ a ra ar sukr pa vez lakaet en dour.

Lösen n. (-s) : **1.** distardañ g. ; **2.** [kimiezh] dileizhadur g., dileizh g., dileizhañ g.

Löser g. (-s,-) : [loen.] levrioù ls., bigof g., kaouledenn b., sac'hig g.

Lösevermögen n. (-s) : [kimiezh] dileizhusted b.

losfahren V.gw. (fährt los / fuhr los / ist losgefahren) : **1.** mont kuit, loc'hañ kuit, diloc'hañ, distekiñ, dibradañ, lañsañ, diharpañ ; *er fährt los*, aet eo, emañ kuit, mont a ra en hent, mont a ra en e hent, mont a ra kuit, mont a ra a-grip, kemer a ra penn an hent, kemer a ra e hent, mont a ra el lev, sterniañ a ra da vont ; *wieder losfahren*, adloc'hañ, advont kuit, mont adarre ; *fahrt ihr jetzt los ?* aet oc'h ? ; **2.** *auf etwas (ak.)*

losfahren, mont a-dizh war-zu udb, mont a-dizh etrezek udb, mont a-dizh etramek udb ; **3.** *auf jemanden losfahren*, mont a-lamm d'u.b., mont a-lemmen d'u.b., mont a-lammoù d'u.b., strimpiñ war u.b., fardiñ war u.b., frammañ war u.b., sailhañ war (ouzh, gant) u.b., plaouiañ war u.b., lammat war u.b. / en em strinkañ war u.b. (Gregor).

losfeuern V.gw. (hat losgefeuert) : stagañ da dennañ, en em lakaat da dennañ.

V.k.e. (hat losgefeuert) : diskargañ.

losgaloppieren V.gw. (galoppierte los / ist losgaloppiert) : mont kuit d'ar c'haloup, mont kuit d'an daoulamm, mont kuit d'ar pevarlamm, mont kuit d'ar pevar zroad ; *und er galoppierte los*, ober a reas d'e varc'h lemel d'ar pevarlamm-ruz

losgehen V.gw. (ging los / ist losgegangen) : **1.** mont kuit, loc'hañ kuit, diloc'hañ, kerzhet en hent, sevel da vale, distekiñ, lavaret yao, mont a-grip, mont a-raok, lañsañ, dibradañ ; *er geht los*, aet eo, emañ kuit, mont a ra en hent, mont a ra en e hent, mont a ra kuit, mont a ra a-grip, kemer a ra penn an hent, kemer a ra e hent, mont a ra el lev, sterniañ a ra da vont ; *geht ihr jetzt los ?* aet oc'h ? ; *dann können wir eben sofort losgehen*, kenkoulz mont kuit diouzhtu, kenkoulz eo mont kuit diouzhtu ; **2.** tarzhañ, kregiñ, dedarzañ ; *das Spiel geht los*, kregiñ a ra an abadenn ; *los geht es ! es kann jetzt losgehen !* dav dezhi ! lusket eo an traoù ! lañset eo ! ha dao en hent ! ha yao en hent ! ; *es geht schon wieder los !* hag adarre ! ; **3.** [lu] *das Gewehr geht los*, a-greiz-holl e strak an tenn eus ar fuzuilh, diwar hanter vant eo aet an tenn er-maez ; [dre skeud.] *der Schuss ging nach hinten los*, doublet e voe an trompler, tapet e voe an taper, paket e voe ar paker ; **4.** *aufeinander losgehen*, sailhañ (lammat) an eil war egile, mont d'an taoliou, krapañ an eil war egile, en em gannañ a-vat, en em lopañ a-vat, en em zornañ a-vat, en em zomata a-vat, en em flumañ a-vat, en em frotañ a-vat, en em gribat a-vat, en em stagañ a-vat, en em vatañ a-vat, en em foetañ a-vat, en em c'hennañ a-vat, en em lardañ a-vat, en em bouezañ a-vat, en em beuriñ a-vat, en em beliat a-vat, en em beilhat a-vat, en em bilat a-vat, ober saka-maout ; *sie gingen mit Fäusten aufeinander los*, en em zornañ a rejont a-vat, en em zornata a rejont a-vat, en em grabanata a rejont a-vat ; **5.** *auf jemanden losgehen*, **a)** bale war u.b., mont a-raok war u.b., mont d'u.b., mont ouzh u.b., mont war u.b., mont a-benn d'u.b., mont a-benn ouzh u.b. ; **b)** mont da stagañ gant u.b., redek u.b., mont a-lamm d'u.b., mont a-lemmen d'u.b., mont a-lammoù d'u.b., strimpiñ war u.b., fardiñ war u.b., frammañ war u.b., sailhañ war (ouzh, gant) u.b., plaouiañ war u.b., lammat war u.b. / en em strinkañ war u.b. (Gregor), lammat gant u.b., krapat ouzh u.b. ; **6.** *frisch an etwas losgehen*, kregiñ, birvilh en an-unan, gant udb ; *blindlings auf etwas losgehen*, en em dourtañ ouzh udb evel un dall (evel un den skoelfet, a-daol-dall, a-boulz-korf, a-boulz e gorf), mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont dezhi bourlik-habourlok, lakaat e gein en e c'houlou, mont dezhi evel ul Leonad, sailhañ war udb evel war grampouezh lardet, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, sailhañ war (ouzh, gant) udb, fardiñ (strimpiñ, plaouiañ, plavañ) war udb, frammañ war udb, mont dezhi a-daol-dak, mont dizamant dezhi, mont dezhi hep damant, daoulammat, en em deuler war udb ; **7.** *schnurstracks aufs Ziel losgehen*, mont eeun d'ar pal.

losgürten V.k.e. (hat losgegürtet) : *etwas losgürten*, dic'hourizañ udb., disenklennañ udb.

loshaben V.k.e. (hat los / hatte los / hat losgehabt) : *P. er hat etwas los*, danvez a zo ennañ, hennezh a zo ur paotr fin, lec'h-dont a zo ennañ.

loshaken V.k.e. (hat losgehakt) : diglochediñ, distagañ, diskregiñ, diskourañ ; *den Fisch loshaken*, diglaviañ ar pesk,

disklaviañ ar pesk, dispegañ an higenn diouzh genoù ar pesk, diwanañ ar pesk, dishigenniñ ar pesk, disklaouiñ ar pesk.

V.em. : **sich loshaken** (hat sich (ak.) losgehakt) : mont kuit, en em zistagañ, diskregiñ, en em ziskrougañ ; *etwas hat sich losgehakt*, udb a zo diskrog ; [pesk] diglaviañ, disklaviañ.

loshauen V.k.e. (haute los / hieb los // hat losgehauen) : diskar, pilat, teurel d'an traoñ, troc'hañ.

V.gw. (haute los / hieb los // hat losgehauen) : P. mont d'an taoliou, krafañ, skeiñ, kannañ, lopañ.

losheulen V.gw. (hat losgeheult) : 1. dirollañ (diskordañ, distagañ, dibalediñ, distankañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da leñvañ, dirollañ (diskordañ, distagañ, disvantañ, dibalediñ, distankañ, distignañ, tarzhañ) da zifronkañ ; 2. dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da yudal, dirollañ (diskordañ, distagañ, disvantañ, distignañ, tarzhañ) da youc'hal, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da sklankal, dirollañ (diskordañ, distagañ, disvantañ, distignañ, tarzhañ) da huchal leizh e gorzenn, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da huchal leizh e vouezh, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da vlejal, dirollañ (diskordañ, distagañ, disvantañ, distignañ, tarzhañ) da hopal ha dihopal evel un diaoul, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da veogal, dirollañ (diskordañ, distagañ, disvantañ, distignañ, tarzhañ) da voudal, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da grozal, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da skuermal, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da houal.

Loskauf g. (-s, -käufe) : dasprenadur g., daspren g.

loskaufen V.k.e. (hat losgekauft) : daspreñañ.

losketten V.k.e. (hat losgekettet) : dichadennañ, distagañ, dishualañ.

losknüpfen V.k.e. (hat losgeknüpft) : diskoulmañ, diliammañ, dieren, dizeren, distagañ, dishualañ, diheudañ.

loskommen V.gw. (kam los / ist losgekommen) : dont a-benn da guitaat, dont a-benn d'en em zizober eus, c'hoari e hent ; *von etwas loskommen*, en em ziluziañ diouzh udb, en em zisac'hañ diouzh udb, en em zioueriñ eus udb, en em zistrobañ diouzh udb, en em zirouestlañ a-douez udb., dispegañ diouzh udb, en em zispegañ diouzh udb ; *von einem Gedanken loskommen*, distreiñ diwar ur mennozh, argas ur mennozh diwar e spered ; *er kommt von der Nadel los*, diskregiñ a ra diouzh an heroin, emañ o tistagañ diouzh an heroin, dispegañ a ra diouzh an heroin, emañ o tiblezañ d'en em zrammañ ; *vom Angelhaken loskommen*, diglaviañ, disklaviañ ; [sport] *von seinem Gegner loskommen*, en em zizober eus e eneber.

loskoppeln V.k.e. (hat losgekoppelt) : digoublañ.

loskriegen V.k.e. (hat losgekriegt) : P. dont a-benn da zistagañ, dont a-benn d'en em zizober eus.

loslachen V.gw. (hat losgelacht) : dic'hargadenniñ, kristilhañ, dirollañ (diskordañ, tarzhañ, distagañ, distignañ, disvantañ, sklokal, sailhañ, dibalediñ, distankañ, daoudortañ, pezeliañ, foeltrañ) da c'hoarzhin, dirollañ gant ar c'hoarzh.

loslassen V.k.e. (lässt los / ließ los / hat losgelassen) : 1. leuskel, leuskel kuit, lezel, diskregiñ diouzh, diskregiñ eus, diskravañ diouzh, dilaoskiñ, dizerc'hel, dizerc'hel diouzh, dispegañ diouzh, leuskel krog ; *nicht loslassen*, derc'hel e grog ; *jemanden zum Loslassen bringen*, lakaat u.b. da ziskregiñ ; *das Seil loslassen*, leuskel ar fun da vont ; *einen Knüppel loslassen*, diskregiñ diouzh ur grennenn, leuskel e benn-bazh da gouezhañ war an douar ; *seine Beute loslassen*, diskregiñ diouzh e breizh, dispegañ diouzh e breizh, leuskel e breizh da redek ; *zubeißen und nicht loslassen*, kregiñ e-barzh ha

derc'hel e grog, kregiñ e-barzh ha chom hep dizantañ ; *lasst mich los ! lezit-me ! lezit ac'hanon da vont ! ; den Hund von der Kette loslassen*, dichadennañ ar c'hi, leuskel ar c'hi da vont ; *einen Hund auf jemanden loslassen*, distagañ ur c'hi ouzh u.b., distagañ ur c'hi war u.b., isañ ur c'hi war u.b., isañ ur c'hi gant u.b., lakaat ur c'hi war u.b., leuskel ur c'hi ouzh u.b. ; *der Hund lässt ihn nicht los*, chom a ra ar c'hi krog ennañ ; *der Hund lässt nicht los*, ar c'hi ne laosk ket krog, ar c'hi ne zizant ket ; *den Lenker loslassen*, *die Lenkstange loslassen*, dispegañ diouzh ar varrenn-stur, mont dispeg-dorn, c'hoari dispeg-dorn, bleinañ dispeg-dorn ; 2. [dre skeud.] P. *eine Rede loslassen*, distagañ ur bomm prezegerezh ; *eine Schimpfkanonade loslassen*, teurel ur vlejadenn ; *eine Spitze gegen jemanden loslassen*, ober ur c'hrog lemm d'u.b., distagañ un taol teod (ur bomm lemm, ur begad, ur flipad, ur walennad, ur flemmad) gant u.b., darc'haouiñ ur vazhad (un teodad) d'u.b. flemmadennañ u.b., skeiñ tachoù gant u.b. ; 3. *diese Gedanken lassen mich nicht los*, bepred e vez ar mennozhioù-se o ribotat em fenn, bepred e vez ar mennozhioù-se o rodellañ em fenn, nasket eo va spered gant ar mennozhioù-se, darvredet e vezañ gant ar soñjoù-se, an debr-spered-se a vez atav o hegal ouzh va spered, ne zistag ket ar soñjoù-se diouzhin, ne lam ket ar soñjoù-se ganin, n'on ket evit kas va soñj diouzh an dra-se, ne c'hallan ket kaout peoc'h diouzh an debr-spered-se, an debr-spered-se ne ro peoc'h ebet din, ar soñj-se a labour va spered, gant ar mennozhioù-se e vezan atav, ar mennozhioù-se a zo o virviñ va spered, ar soñjoù-se a zilamm atav em spered, ar soñjoù-se am foursu bepred, ar soñjoù-se a wask ingal warnon, gwasket eo va spered gant ar mennozhioù-se, atav e vez va fenn gant ar soñjoù-se, ne ya ket ar soñjoù-se diwar va spered, ne ya ket ar soñjoù-se diwarnon, ne ya ket ar soñjoù-se diganin, n'on ket evit argas ar soñjoù-se diwar va spered, ne c'hallan ket tennañ va spered diwar ar soñjoù-se, karget eo va spered gant ar mennozhioù-se, ar soñjoù-se a chom peg ouzh va c'halon, ar soñjoù-se a chom peg ouzhin, n'em eus ken c'hoant (mennad, devez, youl) nemet d'ober an dra-se, va spered a venn ober an dra-se, sorc'hennet on gant ar mennozhioù-se, P. an debr-spered-se a ya da greviñ ac'hanon ; 4. *die Angst, ins Krankenhaus zu müssen, lässt ihn nicht los*, mont d'ar c'hlañvdi, ouzh an dra-se en deus aon dalc'hmat ; *meine Kopfschmerzen lassen mich nicht los*, dalc'hmat-atav e vezan gant ar boan-benn, ne ya ket ar boan-benn diwarnon ; 5. *jemanden loslassen*, diandellat diouzh u.b., paouez ouzh u.b., pouez gant u.b. ; *er lässt sie nicht los*, emañ atav war he zro, emañ bepred war he buhez, emañ bepred war he lerc'h, ne zispeg ket diouti, ne ehan ket d'ober mizer dezhi, emañ atav oc'h ober ki bihan dezhi, emañ atav war he lerc'h evel ur c'hi bihan, emañ atav-atav war seuliou he zreid, emañ atav a-istribilh outi, emañ atav ouzh he redek, emañ atav-atav ouzh he lipat, pegañ a ra outi, emañ atav war he lér.

Loslassen n. (-s) : diskrog g., diskregiñ g.

loslaufen V.gw. (läuft los / lief los / ist losgelaufen) : mont kuit d'ar red (a-benn-red).

losleben V.gw. (hat losgelebt) : P. *drauf losleben*, bevañ diouzh an deiz, bevañ a-skrap hag a-ziskrap.

loslegen V.k.e. (hat losgelegt) : 1. tennañ ; 2. kregiñ gant, P. dispakañ e grampouezh, lavaret e stal ; P. *nun leg mal los !* disac'h 'ta ! distrip 'ta ! skop din ar pezh ac'h eus da skopañ ! lavar da stal 'ta ! dispak da grampouezh ! ; 3. P. mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, en em arastiñ ouzh al labour, breviñ e gorf ouzh al labour, reiñ bec'h d'ar c'hanab, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, lakaat ar vourell en e gerc'henn, mont er vourellenn startañ, pegañ, bezañ er wokol, dont ar gwokol gant an-unan (e wokol gantañ, he gwokol ganti

h.a.), ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, lakaat leizh ar vourell, korfañ, ober ur stagadenn, krugañ ouzh al labour, en em stagañ da labourat, kregiñ du el labour, c'hwistañ, kolierañ, dosañ, dosiñ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, en em zrastañ, difreता, diskrapañ, diskrapañ, en em zibilhonañ, daoubenniñ war al labour, en em zuañ gant al labour, kiañ ouzh al labour, en em giañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, labourat evel ur c'hi, labourat hep damantiñ d'e gorf, mont dezhi hep damantiñ d'e boan, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, poaniañ, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, ober labour tri, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, ruilhal ha merat e gorf, daoudortañ war an tach, c'hwezhañ e-barzh, na ober goap a labourat, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ a-stenn gant e labour, difraeañ, dehastañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

löslich ag. : enteuzadus, enteuzus, dileizhadus, teuzus, teuzadus, hedeuz ; *löslicher Kaffee*, kafe enteuzadus (dileizhadus, teuzus) g., kafe hedeuz g., primgafe g., kafe prim g., kafe diouzhtu g. ; *leicht löslich*, ... a enteuz aes, aes da enteuziñ, hedeuz ; *schwer löslich*, diaes da enteuziñ, amzeizh ; *unter der Zunge lösliche Tablette, sublingual lösliche Tablette*, moustrad teodel g. ; *etwas löslich machen*, dileizhadusaat udb.

Löslichkeit b. (-) : dileizhadusted b., teuzadusted b., teuzaduster g., enteuzadusted b., enteuzaduster g., teuzusted b., teuzuster g.

Löslichkeitsvermittlung b. (-) / **Löslichmachung** b. (-) : dileizhadusaat g.

loslösen V.k.e. (hat losgelöst) : distagañ, digordennañ, dispegañ, digenstagañ, diemprediñ, distekiñ, dieren, dizeren. V.em. : **sich loslösen** (hat sich (ak.) losgelöst) : 1. mont kuit, dispegañ, mont [diwar udb, digant udb], en em zistagañ, diskregiñ, dont da vezañ laosk, distekiñ, en em ziskrougañ ; *etwas hat sich losgelöst*, udb a zo diskrog (distag, dispeg) ; 2. *sich (ak.) von etwas loslösen*, en em ziluziañ diouzh udb, en em zisac'hañ diouzh udb, en em zistrobañ diouzh udb, en em zizober (en em zifraeañ, en em zifretañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zioueriñ) eus udb, en em ziaesaat ag udb, dijabliñ ag udb, dijabliñ diouzh udb, diskregiñ diouzh udb, difoarañ diouzh udb, kaout an dizober eus udb, frankaat gant udb, kas udb diwar e hent hag eus e c'houlou, kaout an disamm eus udb, kaout an distag eus udb, kaout distag eus udb, en em zivec'hiañ eus udb, disammañ eus udb., dispegañ diouzh udb, diemezelañ diouzh udb.

Loslösung b. (-, -en) : 1. distag g., distagadur g., disparti g., disrann g., diforc'h g. ; 2. [lu] diskrog g., kiladenn b. ; 3. diemezeladur g.

losmachen V.k.e. (hat losgemacht) : diskoulmañ, diliammañ, dieren, distagañ, disujañ, dishualañ, leuskel, distardañ, dispegañ ; [merdead.] *die Leinen losmachen, die Trossen losmachen*, largañ ar bosoù, largañ an ereoù, dizamariñ, diamariñ.

V.em. : **sich losmachen** (hat sich (ak.) losgemacht) : mont kuit, dont da vezañ laosk, distagañ, distekiñ, diskoulmañ, diskregiñ ; *sich (ak.) von etwas losmachen*, en em ziluziañ diouzh udb, en em zisac'hañ diouzh udb, en em zistrobañ diouzh udb, en em zizober (en em zifraeañ, en em zifretañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ) diouzh udb, en em ziaesaat ag udb, diskregiñ

diouzh udb., dispegañ diouzh udb ; [pesk] *sich vom Angelhaken losmachen*, diglaviañ, disklaviañ ;

losmarschieren V.gw. (marschierte los / ist losmarschiert) : mont el lev, mont en hent, en em lakaat en hent, kemer penn an hent, kemer e hent, sterniañ da vont, kerzhet en hent, sevel da vale, distekiñ, lavaret yao, mont a-raok, bezañ aet ; *aufs Geratewohl losmarschieren*, mont war-bouez e benn, mont da-heul e dreid.

losmüssen V.gw. (muss los / musste los / hat losgemusst) : P. rankout mont kuit, rankout mont en hent.

Losnummer b. (-, -n) : niverenn ar bilhed lotiri b.

losplatzen V.gw. (ist losgeplatzt) : 1. tarzhañ, dedarzhañ, strakal ; 2. dic'hargadenniñ, dirollañ (diskordañ, tarzhañ, dibaediñ, distankañ, daoudortañ, pezeliañ, distagañ, disvantañ, distignañ, sklokal, sailhañ, didalmañ) da c'hoarzhin, dirollañ gant ar c'hoarzh, kristilhañ, foeltrañ da c'hoarzhin, c'hoarzhin a-strak, c'hoarzhin a-zirroll, leuskel taolioù c'hoarzh diremed da strimpañ er-maez eus e galon, ober un taol c'hoarzh, c'hoarzhin leizh e c'henoù, ober ur mellad c'hoarzhadenn ; *er platzte los*, taolioù c'hoarzh diremed a strimpas er-maez eus e galon.

losprusten V.gw. (hat losgeprustet) : dic'hargadenniñ, dirollañ (diskordañ, tarzhañ, distagañ, disvantañ, distignañ, dibaediñ, distankañ, daoudortañ, pezeliañ, sklokal, sailhañ, didalmañ) da c'hoarzhin, dirollañ gant ar c'hoarzh, kristilhañ, foeltrañ da c'hoarzhin, c'hoarzhin a-strak, c'hoarzhin a-zirroll, ober un taol c'hoarzh, leuskel taolioù c'hoarzh diremed da strimpañ er-maez eus e galon, c'hoarzhin leizh e c'henoù, ober ur mellad c'hoarzhadenn ; *er prustete los*, taolioù c'hoarzh diremed a strimpas er-maez eus e galon.

losrasen V.gw. (ist losgerast) : 1. mont kuit d'an daoulamm-ruz ; 2. [kirri-tan] loc'hañ kuit gant un tizh an diaoul (gant tizh ar mil diaoul, gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drask, d'an druilh-drast, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, a-benn-herr, a-bost, a-hast-kaer, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken a foeltr, gant tizh ken a finfoeltr, gant tizh ken a foec'h, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, endra c'haller, evel ur c'hurunou, evel an tan, d'an tan ruz).

losreißen V.k.e. (riss los / hat losgerissen) : tennañ, diframmañ, diskalfañ, diskolpañ, dispegañ, diskregiñ, distagañ ; *jemandem etwas losreißen*, diframmañ udb a-dre zaouarn u.b., diframmañ udb digant u.b., dichafantrañ udb digant u.b., difrapañ udb digant (gant) u.b., skrapañ udb ouzh dorn u.b., lemel udb a-dre zivrec'h u.b. ; *der Dieb hat der alten Frau die Tasche aus der Hand losgerissen*, al laer en doa skrapet he sac'h-dorn digant ar vaouez kozh, al laer en doa dichafantret he sac'h-dorn digant ar vaouez kozh.

V.em. : **sich losreißen** (riss sich los / hat sich (ak.) losgerissen) : 1. *sich (ak.) von etwas losreißen*, en em ziluziañ diouzh udb, en em zisac'hañ diouzh udb, en em zistrobañ diouzh udb, en em zizober (en em zifraeañ, en em zifretañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zioueriñ) eus udb, en em ziaesaat ag udb, dijabliñ ag udb, dijabliñ diouzh udb, diskregiñ diouzh udb, difoarañ diouzh udb, kaout an dizober eus udb, frankaat gant udb, kas udb diwar e hent hag eus e c'houlou, kaout an disamm eus udb, kaout an distag eus udb, kaout distag eus udb, en em zivec'hiañ eus udb, disammañ eus udb ; 2. diflipañ, difloupat, achap, delammat, tec'hout, tec'hel, en em ziframmañ a-dre zaouarn u.b., diskrapañ, en em zispegañ diouzh u.b. ; *sich aus jemandes Armen losreißen*, en em ziframmañ eus divrec'h u.b., en em ziframmañ a zivrec'h

u.b. ; **3.** P. dont a-benn da guitaat, dont a-benn d'en em zizober eus, dilezel, divoaziañ diouzh, divoazañ diouzh, paouez gant, dispegañ diouzh ; **4.** [merdead.] dizamariñ ; *das Schiff hat sich losgerissen*, dizamariñ he deus graet ar vag.

Losreißung b. (-, -en) : distag g., distagadur g., diframmerez g.

losrennen V.gw. (rannte los / ist losgerannt) : en em lañsañ, mont a-lañs, mont kuit d'ar red ; *auf etwas (ak.) losrennen*, mont a-lamm d'udb, mont a-lemmen d'udb, mont a-lammoù d'udb, strimpiñ war udb, fardiñ war udb, frammañ war udb, sailhañ war (ouzh, gant) udb, plaouiañ war udb., lammat war udb / en em strinkañ war udb (Gregor).

Löss g. (-es, -e) / **Löß** g. (-es, -e) : [douarouriezh] leus g., douar dous g.

lossagen V.em. : **sich lossagen** (hat sich (ak.) losgesagt) : dianzav, dinac'h, nac'h, nac'hañ, dilezel, disteurel ; *sich von seinem Glauben lossagen*, dianzav (dislavaret) e gredenn, nac'h e feiz, dinac'h e feiz ; *sich von der Welt lossagen*, mervel d'ar bed, mervel d'an-unan, en em ankounac'haat, kuitaat ar bed evit ober pinijenn (Gregor), distagañ e galon (en em zistagañ) diouzh madoù ar bed-mañ, dilezel (bezañ distag diouzh) ar bed, dilezel ar bed hag ar joaiou, lavaret kenavo d'ar bed lorber, bezañ pell e ene diouzh safar ar bed, chom pell diouzh chastre ar bed, chom pell diouzh fougeerezhioù ar bed, chom pell diouzh fougeoù ar bed, chom pell diouzh safaroù ar bed, chom pell diouzh hemolc'h ar bed, chom pell diouzh fourgas ar bed, chom pell diouzh trouz ha fourgas ar bed, kuitaat ar bed, kimiadiñ diouzh ar bed ; *sich von Satan lossagen*, dilezel Satan, e fougeoù hag e oberoù ; *sich von der Familientradition lossagen*, bezañ trec'h d'e ouenn, trec'hiñ gouenn, terriñ ar ouenn.

Lossagung b. (-, -en) : dianzav g., dianzavadur g., dinac'h g., dinac'hadenn b.

losschicken V.k.e. (hat losgeschickt) : kas.

losschießen V.gw. schoss los // ist losgeschossen / hat losgeschossen: **1.** [verb-skoazell sein] : mont a-lañs, en em lañsañ, mont a-lamm d'udb, mont a-lemmen d'udb, mont a-lammoù d'udb, strimpiñ war udb, fardiñ war udb, frammañ war udb, sailhañ war (ouzh, gant) udb, plaouiañ war udb., lammat gant udb, lammat war udb / en em strinkañ war udb (Gregor) ; **2.** [verb-skoazell haben] : stagañ da dennañ, en em lakaat da dennañ ; **3.** [verb-skoazell haben] dispakañ ; *schieß los mit deiner Geschichte*, skop din ar pezh ac'h eus da skopañ, disac'h 'ta, distrip 'ta.

losschlagen V.gw. (schlägt los / schlug los / hat losgeschlagen) : lopañ, lardañ, skeiñ kalet, skeiñ start, mont dezhi a-daol-dak, mont dezhi dizamant, mont dezhi hep damant. V.k.e. (schlägt los / schlug los / hat losgeschlagen) : P. gwerzhañ marc'had-mat-vil, gwerzhañ evit ur priz dister-holl, gwerzhañ evit un dister briz, gwerzhañ evit an hanter eus netra, gwerzhañ evit daouhanter netra, gwerzhañ marc'had-mat-lous, gwerzhañ kazi evit netra, gwerzhañ evit ur bouton, lezel da vont evit an hanter eus netra, gwerzhañ a-stok-varc'had, ober ur skub d'e varc'hadourezh, gwerzhañ ha gwerzhañ, lakaat foar war ar stal, gwerzhañ war zistaol.

losschnallen V.k.e. (hat losgeschnallt) : divouklañ.

losschneiden V.k.e. (schneitt los / hat losgeschnitten) : troc'hañ.

losschnüren V.k.e. (hat losgeschnürt) : dilasañ, disifelennañ, dieren, dizeren.

losschrauben V.k.e. (hat losgeschraubt) : diviñsañ, diserjantañ ; *eine Schraubenmutter losschrauben*, distardañ ur graouenn ; *losgeschraubt*, diviñs, diviñset.

losspannen V.k.e. (hat losgespannt) : distennañ, distignañ, distrihañ, distardañ, disvantañ, dizantellañ, disonnañ.

lossprechen V.k.e. (spricht los / sprach los / hat losgesprochen) : **1.** didamall, disammañ ; **2.** diouestlañ, ober kuit a, ober kuit eus, lakaat kuit a, lakaat kuit eus, diskargañ, kuitaat eus, kuitaat diouzh, lemel [ur bec'h bennak diwar u.b.] ; *jemanden von einem Eid lossprechen*, dieren (dieubiñ, dienderc'hel, diliamañ) u.b. diouzh ul le, diskargañ (disammañ, divec'hiañ) u.b. diouzh e le (eus ul le), reiñ diskarg eus ul le d'u.b., diouestlañ u.b., kuitaat u.b. eus ul le, kuitaat u.b. diouzh ul le ; *jemanden von einer Verpflichtung lossprechen*, dienderc'hel u.b., dieren (dieubiñ, dienderc'hel, diliamañ) u.b. diouzh ur gouestl, diskargañ (disammañ, divec'hiañ) u.b. diouzh e ouestl (eus ur gouestl), reiñ diskarg eus ur gouestl d'u.b., diouestlañ u.b. ; **3.** [relij.] absolviñ ; *jemanden von seinen Sünden lossprechen*, dibec'hedañ u.b., reiñ an absolvenn d'u.b., absolviñ u.b. eus e bec'hedoù, absolviñ pec'hedoù u.b., disteurel e bec'hedoù diwar u.b., reiñ d'u.b. an distaol eus e bec'hedoù, reiñ d'u.b. an distaol d'e bec'hedoù, reiñ pardon d'u.b. eus e bec'hedoù, pardonniñ e bec'hedoù d'u.b.

Lossprechung b. (-, -en) : **1.** [gwir] didamalladur g., frankizadur g. ; **2.** [relij.] absolvenn b., distaol g., distaol d'ar bec'hedoù g., diskarg g., gwalc'h g.

losspurten V.gw. (ist losgespurtet) : [sport] sprintañ, plantañ ur sprint, plantañ un taol-tizh, sankañ ur pennad tizh.

lossteuern V.gw. (ist losgesteuert) : *auf etwas (ak.) lossteuern*, mont a-dizh war-zu udb, mont a-dizh etrezek udb, mont a-dizh etramek udb ; *schnurstracks auf sein Ziel lossteuern*, mont eeun d'ar pal.

losstürzen V.gw. (ist losgestürzt) : *auf etwas (ak.) losstürzen*, mont a-lañs, en em lañsañ, delammat war udb, mont a-lamm d'udb, mont a-lemmen d'udb, mont a-lammoù d'udb, strimpiñ war udb, fardiñ war udb, frammañ war udb, sailhañ war (ouzh, gant) udb, plaouiañ war udb., sakiñ war udb, lammat gant udb, lammat war udb / en em strinkañ war udb (Gregor).

Lostag g. (-s, -e) : deiz dave a ro ditout diwar-benn an amzer a raio a-hervez g. [evel ar Sent Skorn da skouer].

Lostopf g. (-s, -töpfe) : pod evit tennañ d'ar sort g.

lostrennen V.k.e. (hat losgetrennt) : distagañ, disrannañ, dispartiañ, diwriat, disgwriat, distrollañ, digevreañ, digevrediñ, distrobañ, distrobellañ, forc'hiñ.

lostreten V.k.e. (tritt los / trat los / hat losgetreten) : **1.** distagañ [udb] a daolioù treid ; **2.** P. lakaat da darzhañ, distagañ, degas, atizañ, broudañ.

Lostrommel b. (-, -n) : boulenn ruilh evit tennañ d'ar sort b.

Losung b. (-, -en) : **1.** ger-stur g., ger-gourc'hemenn g., ger-tremen g., ger-ardamez g., sturienn b., stur g., lavarenn-stur b., lavar-stur g., sturlavar g., sturreolenn b. ; **2.** [lu] *die Losung ausgeben*, reiñ ar ger-tremen, lavaret ar ger a vrezel / reiñ arouez ar ged (Gregor) ; **3.** [dre astenn.] lugan g. ; **4.** [hemolc'h] mon jiboez g., fank jiboez g.

Lösung b. (-, -en) : **1.** torridigezh b., torr g., font g., freuzadur g., freuzerezh g., freuzidigezh b. ; *Lösung eines Vertrags*, torrlizher g., torridigezh ur gevrat b., torridigezh ur marc'had b., freuztaol g., nulladur ur c'hontrad g., torridigezh al lizher b.

2. diskoulm g., diskoulmadell b., diskoulmadur g., diskoulmañ g., diouestl g., diluz g., disentez b., alc'hwez g., krog g., moaien da zont a-benn eus udb b./g., remed g. ; *die ideale Lösung*, an diskoulm gwellañ-holl g. ; *die Lösung des Rätsels*, *des Rätsels Lösung*, poell (lost, penn, diskoulm) ar gudenn g., diskoulm al luziadell g., an diskoulmadell b. ; *des Rätsels Lösung kennen*, bezañ alc'hwez ar gudenn en e ser ; *des Rätsels Lösung finden*, diluziañ un divinadell, kouezhañ war an tres, kavout ar c'hraf (ar skoulm, an dalc'h, ar pleg, an diskoulm eus an afer, an deun eus an afer), kavout an diluz,

kavout penn d'un divnadell (penn diouzh lost d'ul luziadenn, pennvat d'ul luziadell, penn diouzh lost d'ur bellenn), diskoachañ ar voualc'h war he neizh, kouezhañ war ar pik, tapout ar c'had war he ched, sikañ e viz en toull, kavout ar poell eus udb ; *die Lösung ist nahe*, krog eo ar c'hrog ; *ich werde schon eine Lösung finden*, kavout a rin ar penaoz, gwelet a rin petra ober, kavout a rin ar c'hraf, kavout a rin poell d'ar gudenn-se, kavout a rin ar remed d'ar gudenn-se, kavout a rin ar stek da zont a-benn eus an dra-se, kavout a rin ur voaien da zont a-benn eus an dra-se, kavout a rin penn d'an dra-se, kavout a rin lank forzh penaos, kavout a rin va fleg da ziskoulmañ ar gudenn, gouzout a ouezin va diluzioù, kavout a rin ur voaien da zibunañ ar gudenn, disoc'hañ a rin bloc'hik ganti, kavet e vo ganin penaos ober diouti, kavet e vo ganin un tu bennak d'en em zibab, kavet e vo ganin doare pe zoare da zirouestlañ an neud, kavet e vo ganin doare pe zoare da ziluziañ ar gwiad, dont a ray ganin dre hent pe hent, dont a raio ganin dre hent pe hent, tennañ a rin va zaol e doare pe zoare ; *nach einer Lösung zu einem Problem suchen*, klask ur penn bennak d'ur gudenn, klask penn d'ur gudenn, klask e bleg da ziskoulmañ ur gudenn, klask ar remed d'ur gudenn, klask poell d'ur gudenn, klask un disentez d'ur gudenn, klask penn d'udb ; *eine Lösung zu einem Problem finden*, diluziañ ur gudenn, diskoulmañ ur gudenn, difuilhañ ur gudenn, dirouestlañ ur gudenn, dibunañ ur gudenn, diskoulmañ un dalc'h, kavout poell (penn, pennvat, ar remed) d'ur gudenn, reiñ un disentez d'ur gudenn, kavout ar skoulm (ar pleg, an dalc'h, ar c'hraf), kavout penn diouzh lost d'ur bellenn, kavout penn d'udb, reiñ lamm d'ur gudenn, lakaat an askorn en e lec'h, lakaat an askorn en e blas, diluziañ ur gwiad, plaenaat ur gudenn, ingalañ ur gudenn, kavout ur penn bennak d'udb, kavout an deun eus un afer bennak, kavout un dirouestl d'ur gudenn, dont a-benn da boellañ ur gudenn, kavout ar poell eus udb ; *irgendeine Lösung finden*, kavout ur stek bennak ; *er hat immer eine Lösung parat*, gouest eo da gavout ar poell e pep kudenn ; *den Weg der einfachsten Lösung gehen*, mont gant an aesañ ; *die vom Parlament verabschiedeten Lösungen wurden den Problemen nicht gerecht*, diazas ouzh ar c'hudennoù e oa an diskoulmoù votet gant ar Parlamant ; [lenn.] *Lösung des Knotens*, diskoulm g.

3. [mat.] diskoulmadur g., diskoulm g. ; *Lösung einer Gleichung*, diskoulmadur ur gevatalenn g., diskoulmadur un atalad g. ; *die einzige Lösung*, an diskoulm unel g.

4. [kimiezh] dileizhenn b., dileizh g., dileizhad g., dileizhañ g., dileizhadur g. ; *kolloide Lösung*, *kolloidale Lösung*, dileizhenn goloidel b. ; *isotonische Lösung*, *isotone Lösung*, dileizhad kengrennek g. ; *satte Lösung*, dileizhenn beurvec'h b. ; *ungesättigte Lösung*, dileizhenn amvec'h b. ; *wässrige Lösung*, dourzileizhenn b. ; *eine Lösung strecken*, tanavaat un dileizhenn ; *ideale Lösung*, dileizhenn derc'hek b. ; *Pufferlösung*, dileizhenn skurzañ b. ; *Normallösung*, dileizhenn reol b.

Lösungsfindung b. (-) : diskoulmañ g.

Lösungsfindungsstrategie b. (-,n) /

Lösungsfindungsmethode b. (-,n) : hentenn diskoulmañ b.

Lösungsmittel n. (-s,-) : [kimiezh] dileizher g. [*liester* dileizherioù], danvez dileizhus g., danvez dileizhañ g.

Lösungsmittelraffinat n. (-s,-e) : [kimiezh] dileizhid g. [*liester* dileizhidoù].

Lösungsmöglichkeit b. (-,en) : diskoulm g., dirouestl g., diluz g., doare da zirouestlañ ur gudenn g., hent gallus da ziskoulmañ ur gudenn g., hent an dienkañ g., disentez b. ; *zwei Lösungsmöglichkeiten gegeneinander abwägen*, lakaat div zisentez e kemm, lakaat e kemm daou zoare da zirouestlañ ur gudenn, lakaat e-skoaz daou vod da zirouestlañ ur gudenn, lakaat e-skoaz daou stumm da zirouestlañ ur gudenn, roulat

en e benn div voaien da zirouestlañ ur gudenn, ruilhal en e benn div voaien da zirouestlañ ur gudenn.

Lösungsprozess n. (-es,-e) / **Lösungsvorgang** g. (-s,-vorgänge) : dileizhadur g., dileizh g., dileizhañ g. ; *Wechselwirkung beim Lösungsvorgang*, *Wechselwirkung beim Lösungsprozess*, etreweredoù a-zileizh ls., etreweredoù war zileizh ls.

Losungswort g. (-s,-e) : [lu] ger-stur g., ger-tremen g., ger a vrezel g. / arouez ar ged b. (Gregor), ger-gourc'hemenn g.

Losverkäufer g. (-s,-) : gwerzher bilhedoù mil-ha-kazh g., gwerzher bilhedoù lotiri g.

Losverkäuferin b. (-,nen) : gwerzherez bilhedoù mil-ha-kazh b., gwerzherez bilhedoù lotiri b.

loswerden V.gw. (wird los / wurde los / ist losgeworden) : dont da vezañ laosk.

V.k.e. (wird los / wurde los / ist losgeworden) : *etwas (ak.) loswerden*, kaout fin gant udb, en em zizober (en em zifraeañ, en em zifretañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ, en em zioueriñ) eus udb (diouzh udb), en em ziaesaat ag udb, dijabliñ ag udb, dijabliñ diouzh udb, dispegañ diouzh, diskregiñ diouzh udb, difoarañ diouzh udb, kaout an dizober eus udb, frankaat gant udb, kas udb diwar e hent hag eus e c'houlou, kaout an disamm eus udb, kaout an distag eus udb, kaout distag eus udb, en em zivec'hiañ eus udb, disammañ eus udb ; *ich bin ihn losgeworden*, en em zistlabezet on dioutañ, distlabezet on dioutañ, an dizober am eus anezhañ, an disamm am eus anezhañ ; *meine Kopfschmerzen werde ich nicht los*, dalc'hmat-ataw e vezan gant ar boan-benn, ne ya ket ar boan-benn diwarmon ; *seinen Schnupfen loswerden*, disiferiñ ; *er wird seinen Husten nicht los*, derc'hel a ra ar paz warnañ, ne zistag ket ar paz dioutañ, ne zispeg ket ar paz dioutañ, chom a ra ar waskenn peg outañ ; *er wird sein Fieber nicht los*, derc'hel a ra an derzhienn warnañ, ne zistag ket an derzhienn dioutañ, ne zispeg ket an derzhienn dioutañ, chom a ra an derzhienn peg outañ, n'eo ket evit en em zizober eus e derzhienn, ne dorr ket war e derzhienn ; *nur mit einem wirksamen Heilmittel wird man diese Krankheit los*, an droug-se a zo ret outañ ul louzoù nerzhus, an droug-se a zo ret outañ ul louzoù a-grenn, an droug-se a zo ret outañ ul louzoù sko ; *seinen Höhengschwindel loswerden*, divezevenniñ ; *sie wurde schnell diesen Ärger los*, an trabas-se ne badas ket pell ganti, pare e voe buan gant an trubuilh-se, honnezh a voe echu buan ouzh an trabas-se ; *das Hinken loswerden*, digammañ ; *ich hatte alle Mühe, ihn loszuwerden*, poan 'm eus bet o kaout an disamm anezhañ, abadenn 'm eus bet oc'h en em zifretañ anezhañ, abadenn 'm eus bet o kaout an disamm anezhañ ; *seine Vorurteile loswerden*, dilezel e rakvarnioù ; *P. den inneren Druck loswerden*, distegnañ e spered (Gregor), distennañ e spered, distennañ e nervennoù.

loswerfen V.k.e. (wirft los / warf los / hat losgeworfen) : stlepel kuit, teuler, dideurel, disteurel, distlepel ; [merdead.] *die Leinen loswerfen*, *die Trossen loswerfen*, largañ ar bosoù, largañ an ereoù, dizamariñ.

loswickeln V.k.e. (hat losgewickelt) : dibunañ, divoullañ, dirollañ, kaladuriañ.

V.em. : **sich loswickeln** (hat sich (ak.) losgewickelt) : dibunañ, dirollañ.

loswinden V.k.e. (wand los / hat losgewunden) : diweañ, digorvigellañ, digordigellañ.

loswollen V.gw. (will los / wollte los / hat losgewollt) : P. kaout c'hoant mont kuit, kaout c'hoant mont en hent.

losziehen V.gw. (zog los / ist losgezogen) : *auf jemanden losziehen*, a) mont da-gaout (war-gaout, etrezek, davet, da-geñver, etramek) u.b., mont da geñ ouzh u.b., mont penn hent

d'u.b., mont war-benn hent d'u.b., mont da benn hent d'u.b., mont da benn an hent d'u.b., kerzhet en arbenn d'u.b. ; **b**) P. en em zichadennañ a-enep u.b., taeraat ouzh u.b., loeniñ a-enep u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., ober ar seizh seurt gant u.b., ober a bep seurt anvioù gant u.b., fouilhezañ u.b. a salmennoù, troc'hañ hujaoù gant u.b., bleiziñ u.b., skeiñ kunujennoù gant u.b., krial war-lerc'h u.b., fuloriñ war u.b., leuskel teodadoù a-enep u.b., taeriñ a-enep u.b., dornañ a bep seurt traoù diwar-benn u.b., delammat a-enep u.b., ober sodadennoù war u.b., bezañ direizhet war u.b., diskar u.b.

V.k.e. (zog los / hat losgezogen) : distagañ, tennañ kuit.

Lot n. (-s,-e) : 1. *Senklot*, *Lot*, plomenn skouer b., neudenn blom b., plum g., plomenn b.

2. diazerc'h g., diazerc'hded b., sonnder g., sonnded b., plum g., dres g. ; *die Mauer steht nicht im Lot*, kostez a zo gant ar voger, kosteziñ a zo gant ar voger, ar voger-se n'emañ ket en he flom, ar vur-hont ne vir ket he sonnder / bolzenet eo ar voger-hont (Gregor), ar voger-mañ n'eo ket plum, disonn eo ar voger-se, amskouer eo ar voger-se, disonniñ a ra ar voger-se, ar voger-se he deus kollet he flomezon ; *ins Lot kommen*, dont da blom ; *im Lot halten*, derc'hel plum, derc'hel en e blom, derc'hel a-blom.

3. [dre skeud.] P. *etwas ins Lot bringen*, kas udb da blom, lakaat udb war e reizh, lakaat udb e ratre, lakaat udb en e rez, degas udb e ratre vat, degas udb war e du, degas udb war e zres, degas udb war e reizh, degas udb en e rez, lakaat an askorn en e blas (en e lec'h), lakaat udb war e zres, lakaat udb plum en e sav ; *wieder ins Lot kommen*, en em gavout, en em gordañ.

4. [mat] eeunenn skouer b., skouerenn b., serzhenn b., kenserzhenn b. ; *ein Lot fällen*, tresañ un eeunenn skouer, tresañ ur serzhenn.

5. [merdead.] gourhederez b., sont g., sonterez b., sontenn b., plum g., plomenn b., kailh-sont g. ; *die Tiefe mit dem Lot messen*, gourhedañ ar mor ; *das Lot auswerfen*, *das Lot hinunterlassen*, ober ur sontadenn ; *den Meeresboden mit dem Lot berühren*, kaout sont, kavout sont ; *den Meeresgrund mit dem Lot nicht mehr finden*, koll sont.

6. [tekn.] brazeür g., soudeür g.

7. [dispredet] meudad g., hanter oñs g. ; *ein Lot Salz*, ur meudad holen g., un hanter oñs holen g. (Gregor) ; *Freunde in der Not gehen tausend auf ein Lot*, pa zeu berroù a-wel, kalz mignoned a dro banniel - kenderv kompez pa brest, mab ar butenn pa c'houlenni - mar n'ho pezh nemet paourentez da rannañ e pella an holl diouzhoc'h - en enkrez eo e weler piv a zo ur mignon gwirion - ar vignoned vat a zo tanav - a-benn anavezout an dud eo ret rannañ fav ganto.

lötbar ag. : [tekn.] a c'heller soudañ, soudadus.

Lotblei n. (-s) : 1. [tekn.] plomenn skouer b., neudenn blom b., plum g., plomenn b. ; 2. [merdead] plomenn sontañ g., gourhederez b., sonterez b., kailh sont g., plomenn-sont b., sont g.

Lötbrenner g. (-s,-) : [tekn.] flammer soudañ g.

Lötbraut g. (-s,-drähte) : [tekn.] orjal soudañ g., gwalenn soudeür b.

Lote b. (-,-n) : *sellit ouzh Lotte*².

Lotebene b. (-,-n) : [mat.] plaenenn skoueriek b.

Löteisen n. (-s,-) : [tekn.] ferr soudañ g., houarn soudañ g., souderez b. [*liester soudereziou*].

loten V.k.e. (hat gelötet) : 1. tremen ar blomenn skouer ouzh, tremen an neudenn blom ouzh ; 2. [merdead.] sonteal, sontañ, gourhedañ, ober ur sontadenn ; *die Tiefe des Meeres loten*, gourhedañ ar mor.

löten V.k.e. (hat gelötet) : [tekn.] soudañ, brazañ.

Löten n. (-s) : [tekn.] soudañ g., souderezh g., soudadur g., brazañ g., brazerezh g.

Löter g. (-s,-) : [tekn.] souder g.

Lötfett n. (-s) : [tekn.] kenaozadenn soudañ b.

Lötformteil n. (-s,-e) : rakstumm g., rakfurm b.

Löthhammer g. (-s,-hämmer) : [tekn.] ferr soudañ g., houarn soudañ g., souderez b. [*liester soudereziou*].

Lothar g. : Lotar g.

Lothringen g. (-s) : Loren b., Bro-Loren b.

Lothringer g. (-s,-) : Lorenad g. [*liester Loreniz*].

Lothringerin b. (-,-nen) : Lorenadez b.

lothringisch ag. : lorenat, ... Loren ; *lothringischer Speckkuchen*, fars-druz giz Loren g., kichezenn giz Loren b. ; *lothringische Frauenhaube*, charlotenn b.

Lothringisch n. : [yezh.] *Lothringisch*, *romanisches Lothringisch*, loreneg g.

Lotion b. (-,-en/-s) : golc'had g. ; *mit einer Lotion einreiben*, golc'hiñ.

Lötkolben g. (-s,-) : [tekn.] ferr soudañ g., houarn soudañ g., souderez b. [*liester soudereziou*].

Lötlampe b. (-,-n) : souderez b. [*liester soudereziou*].

Lotleine b. (-,-n) : linenn-sont b. ; *Senkblei am Ende der Lotleine*, plomenn sont b., plomenn sontañ b., kailh-sont g.

Lötmittel n. (-s,-e) / **Lötmittel** n. (-s,-) : [tekn.] brazeür b., soudeür b.

Lötnippel g. (-s,-) : [tekn.] junt soudadur g., joentr soudadur g., skarv soudadur g., brazadur g.

Lotos g. (-,-) / **Lotosblume** b. (-,-n) : [louza.] lotuz str.

Lotossitz g. (-es,-e) : pleg-kemener lotuz g., azez lotuz g.

Lotpunkt g. (-s,-e) : [mat.] traoñ ar serzhenn g., troad ar skouerenn g.

lotrecht ag. : a-skouer, plum, a-blom, a-darzh, a-zerc'h, en e blom ; *die Mauer steht nicht lotrecht*, kostez a zo gant ar voger, kosteziñ a zo gant ar voger, ar voger-se n'emañ ket en he flom, ar vur-hont ne vir ket he sonnder / bolzenet eo ar voger-hont (Gregor), ar voger-mañ n'eo ket plum, disonn eo ar voger-se, amskouer eo ar voger-se, disonniñ a ra ar voger-se, ar voger-se he deus kollet he flomezon.

Lotrechte ag.k. b. : [mat.] eeunenn skouer b., skouerenn b., serzhenn b., kenserzhenn b.

Lötrohr n. (-s,-e) : [tekn.] flammer soudañ g.

Lötsalz n. (-es,-e) : [kimiezh] hal amoniak g., kloridenn zink b.

Lotse g. (-n,-n) : 1. [merdead.] loman g. [*liester lomaned*] ; *Seelotse*, derouder g. [*liester derouderien*], loman-rouder g. ; 2. [nij.] heñcher kirri-nij g., loman g. [*liester lomaned*].

lotsen V.k.e. (hat gelötet) : 1. [merdead.] lomaniañ, leviañ ; 2. [nij.] heñchañ, lomaniañ ; 3. heñchañ ; 4. *sie lotste ihren Mann in den Tanzkurs*, gounezet he doa war he gwaz mont da zeskiñ dañsal ; *die Menschenmenge lotsen*, heñchañ an engroez.

Lotsen n. (-s) : lomanerezh g., lomaniañ g.

Lotsenboot n. (-s,-e) : [merdead.] bag-lomaniañ b.

Lotsendienst g. (-es,-e) : 1. servij skoazellañ ar surentez war ar stradoù g. [*a bred da gentañ-penn gant surentez ar skolidi war ar stradoù*] ; 2. lomanerezh g., lomaniezh b., lomaniañ g.

Lotsenfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk-ambrouger g., remora g. [*liester remoraed*], pilot g. [*liester piloted*].

Lotsenschiff n. (-s,-e) : [merdead.] bag-lomaniañ b.

Lotsensteuerung b. (-,-en) : lomanerezh g., lomaniañ g.

Lotsin b. (-,-nen) : 1. [merdead.] lomaneg b. ; 2. [nij.] heñcherez kirri-nij b., lomaneg b.

Lötstation b. (-,-en) : [tekn.] rikoù soudañ ls., reizhoù soudañ ls.

Lötstelle b. (-,-n) : [tekn.] junt brazeür g., joentr brazeür g.

Lötstift g. (-s,-e) : [tekn.] stokell vraziñ b., fonn soudañ b., kreion soudañ g., stilo soudañ g.

Lotte b. : 1. Charlota b. ; 2. [kegin.] *flotte Lotte*, malerez legumaj b. [*liester* malereziou legumaj].

Lotter g. (-s,-) : P. hailhon g., maraod g., renavi g., ampouailh g., forbann g., gaster g., peñsel fall g., labous treut g., labous kailh g., labous kleiz g., stronk labous g., gwall labous g., pikouz fall g., truilhenn b., stronk g., standilhonn g., lampon g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., hailhevod g., jalod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g.

Lotterbett n. (-s,-en) : [dispredet] gwele brezelioù al liñselioù g., gwele an emgannoù etre an togn hag ar muzelleg g., gwele an abadennoù ribotat g., sofa g., fouzha g.

Lotterbube g. (-n,-n) : P. hailhon g., maraod g., renavi g., ampouailh g., forbann g., gaster g., peñsel fall g., labous treut g., labous kailh g., labous kleiz g., stronk labous g., gwall labous g., pikouz fall g., truilhenn b., stronk g., standilhonn g., lampon g., jibidoull g., kampinod g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., hailhevod g., jalod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g.

Lotterei b. (-,-en) : stranerezh g., leziregezh b., yeuaj g., labaskennegezh b., diegi b., lure g., lentegezh b., lizouregezh b., lizidanted b., didalvoudegezh b., didalvedigezh b., landreantiz b., landrenn b.

Lotterie b. (-,-n) : 1. c'hoari mil-ha-kazh g., c'hoari-sac'h g., lotiri b. ; 2. [dre skeud.] *es ist die reinste Lotterie*, an dra-se a zo ul lotiri.

Lotterieanleihe b. (-,-n) : [arc'hant.] amprest gant lodoù g.

Lotterielos n. (-es,-e) : bilhed lotiri g.

Lotteriespiel n. (-s,-e) : 1. c'hoari mil-ha-kazh g., c'hoari-sac'h g., lotiri b. ; *Lotterie spielen*, c'hoari mil-ha-kazh ; 2. [dre skeud.] *es ist das reinste Lotteriespiel*, an dra-se a zo ul lotiri.

lotterig ag. : 1. loudour, hudur, digempenn, foutouilhek, distruj, difarle, disparbuih, dibalamour, chelgenn dezhañ, diskramailh ; 2. [Bro-Suis] storlokus, strapus, strakus, distrantell, hej-dihej, loc'h-diloc'h, dizalc'h, diferlinket, distart, laosk, distenn, distegn, distign.

Lotterleben n. (-s) : buhez e marz ar gevredigezh b., buhez direol b., arlezaezh b. ; *er führt ein Lotterleben*, en em roet eo d'an direizh, en em roet eo d'ar bambocherezh, en em reiñ a ra d'an holl zizurzhioù, c'hoari a ra buhez fall, ren a ra ur vuhez direol, ren a ra ur vuhez direizh, kas a ra ur vuhez direol, kas a ra ur vuhez direizh, lezel a ra kabestr gant e dechoù fall, en em reiñ a ra d'an ebatoù dizurzh, ren a ra ul lor vuhez, ren a ra ur vuhez lor, mont a ra da heul an ebatoù, redek a ra an ebatoù, roulañ a ra an ebat, roulat a ra an ebatoù, roulat a ra an ebat, redek a ra war-lerc'h an ebatoù, tremen a ra e vuhez en direizh ar vrasañ, punañ a ra ur fall vuhez, ober a ra e bezh fall, bevañ a ra en e roll, egaret eo gant ar blijadurezh fall, ren a ra (kas a ra) ur vuhez diroll (diroll ha didailh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, digempenn, distres, distrantell, disuj), atav e vez o kas warni, emañ atav o riboulat noz, emañ atav e godin, emañ atav o furikat, ur riboder a zo anezhañ, ur rouler a zo anezhañ, ur bambocher a zo anezhañ, ur panteer a zo anezhañ, emañ atav o serc'haouiñ (o serc'hiñ, oc'h orgediñ, o pitaouat, o pailhardiñ, o reilhennat, o riblañ, o riotal, o ribodal, o tourc'heta, o roulañ, o vreskenn, o c'hoari las, o vambochal, o kas anezhi), ober a ra follenteziou, c'hoari a ra anezhi, fringal a ra.

lottern V.gw. (hat gelottert) : 1. dihasañ al labour, kaoc'hañ al labour, ober udb diwar herr, ober udb gant herr, ober udb gant kalz a herr, ober udb diwar vont, ober udb diwar mont ha hanter vont, ober udb a-bempoù, labourat forzh penaos, labourat n'eus forzh penaos, tarvañ (moc'hañ, moc'hata, moc'hajiñ, moc'hellat, mac'hagnañ, bousoc'hañ, batrouzañ, bresañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, strabouilhat, tourc'hañ, kalemarc'hiñ, marmouzañ, kouilhouañ, mac'homañ, porc'hellat, porc'hellañ, pemoc'hañ, drochañ, bastardiñ) al labour, bodoc'hañ al labour, brellañ, daoulammat al labour, ober labour beleg, plamoustiñ, ober labour denjentil, ober labour intañvez, labourat evel mevel ar person, ober an traoù a-bempoù, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hañz dre e lost, treiñ ar viell, treiñ ar bis, ober almanagoù, ober un tamm mac'homañ d'al labour, ober pep tra a-hed hag a-dreuz, labourat dibalamour ; 2. ren gwall vuhez, gwallvevañ, ren ur vuhez diroll ha didailh, punañ ur fall vuhez, c'hoari buhez fall, ren ur vuhez distres, ren ur vuhez disuj, ren ur vuhez fall, ren ur vuhez direol, ren ur vuhez direizh, ren e vuhez en un doare dibreder, en em reiñ d'an holl zizurzhioù, lezel kabestr gant e dechoù fall, en em reiñ d'an ebatoù dizurzh, bezañ egaret gant ar blijadurezh fall, mont da heul an ebatoù, redek war-lerc'h an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, kas ur vuhez diroll ha didailh, kas ur vuhez fall, kas ur vuhez distres, hailhoniñ, reilhennat, diskolpañ, ribodal, gwallgunduiñ, kunduiñ ur vuhez direol, bambochal, riboulat, bezañ atav e godin, furikat, riotal, roulat, breskenn, pitaouat, en em reiñ d'an direizh, en em reiñ d'ar bambocherezh, tremen e vuhez en direizh ar vrasañ, ober e bezh fall, bevañ en e roll, ober follenteziou.

Lotterwirtschaft b. (-) : toull-dispac'h g., moc'herezh g., un tamm brav a flav-flav g., Kerwazi b., Kerdrabas b., Kerflav b., foar-an-doumpi b.

Lotto n. (-s,-s) : loto g. ; *Lotto spielen*, c'hoari loto ; [dre skeud.] *einen Sechser im Lotto haben*, ober un taol ruz.

Lottoannahmestelle b. (-,-n) : lec'h gwerzhañ bilhedoù loto g.

Lottogewinn g. (-s,-e) : gounid diwar al loto g. ; *seinen Lottogewinn verschleudern*, foranañ (kalkennañ, kalavriñ, malamantiñ, koufonañ, dismantrañ, drailhañ, foeltrañ) e c'hounidegezh diwar al loto.

Lottoschein g. (-s,-e) : bilhed loto g.

Lottospiel g. (-s,-e) : loto g., c'hoari loto g.

Lottozahl b. (-,-en) : 1. niverenn loto b. ; 2. niverennoù gounit al loto ls.

lottrig ag. : *sellit ouzh lotterig*.

Lotung b. (-,-en) : sontadur g., sontadenn b. ; *Echolotung, akustische Lotung*, sontadenn stanel b.

Lötung b. (-,-en) : [tekn] souderezh g., soudadur g., soudañ g., brazerezh g. ; *autogene Lötung*, keveldeuziñ g.

Lotus g. (-,-) : [louza.] 1. lotuz str. ; 2. melchon-lann str., melchon-melen str.

Lotusblume b. (-,-n) : [louza.] lotuz str., lotuzenn b.

Lotwaage b. (-,-n) : [tekn.] live mañsoner g.

Lötzange b. (-,-n) : [tekn.] gevell soudañ b.

Lötzinn n. (-s) : [tekn.] staen soudañ g.

Louis g. (-,-) : 1. Loeiz g. ; 2. [dre skeud.] P. houlier g. [*liester* houlierien].

Louisdor g. (-s/-,-el-s) : loiz-aour g. [*liester* loized-aour] ; *fünf Louisdor*, pemp loiz-aour.

Louise b. : Loeiza b.

Louisiana n. (-s) : Louiziana b.

Lourdes n. : Lourd b., Lourda b. ; *nach Lourdes pilgern, in der Hoffnung geheilt zu werden*, mont da Lourd da glask ar bareañs.

Löwe g. (-n,-n) : 1. [loen.] leon g. [*liester leoned*] ; *der Löwe brüllt*, krozal a ra al leon, hudal a ra al leon, yudal a ra al leon ; *junger Löwe*, leonig g. [*liester leonedigoù*], leon bihan g. ; *ein wütender Löwe*, ul leon en arfleu g. ; *der Löwe schlägt seine Klauen ins Gesicht des Mannes*, al leon a grog a-leizh skilfoù e dremm an den ; *der Löwe zerreißt seine Beute*, diframmañ (dispenn, dibezhiañ, difreuzañ) a ra al leon e breizh, ober a ra al leon depaill war e breizh, diframmañ (difregañ) a ra al leon e breizh a-bezhiadoù, dispenn (disklipañ) a ra al leon e breizh kig hag eskern ; *ein Löwe bewohnte die Höhle*, *ein Löwe hatte von der Höhle Besitz genommen*, perc'hennet e oa ar c'havarn gant ul leon ; *und in Sekundenschnelle schlang der Löwe das Kaninchen runter*, ha plaouf ! lonket al lapin gant al leon en e bezh pikol ! - ha plaouf ! lonket al lapin gant al leon, stripoù hag all ! ; *der Löwe hat den Reifen durchsprungen*, *der Löwe ist durch den Reifen durchgesprungen*, lammet eo bet al leon dre ar c'helc'h, lammet e oa al leon dre ar ruilh ; 2. [ardamezouriezh] *gestümmelter Löwe ohne Schwanz*, leon besk g. ; *ein rot bewehrter Löwe*, ul leon krabanet e ruz g. ; *unbewehrter Löwe*, *unbewaffneter Löwe*, leon digaban g. ; *doppelschwänziger Löwe*, leon daoulostek g. ; *steigender Löwe*, *aufgerichteter Löwe*, leon savant g. ; *hersehender Löwe*, leon sellant g. ; *schreitender Löwe*, leon tremenant g. ; 3. [dre skeud.] *sie kämpften wie die Löwen*, stourmet o doa ken hardizh ha leoned ; *sich in die Höhle des Löwen begeben*, mont e-barzh genoù al louarn, en em fourañ e kudennoù, mont da graoñ en ur vodenn fall, mont etre dent ar rodoù ; 4. [steredoniezh] *steredeg al Leon b.* ; *der Kleine Löwe*, *steredeg al Leon Bihan b.* ; 5. [hudsteredouriezh] *das Zeichen des Löwen*, azon al Leon g.

Löwenanteil g. (-s,-e) : brasañ lodenn b., bouf g., askorn bras g., lod leon g.

löwenartig ag. : leonek, leonel, leonheñvel, ... leon, e doare ul leon, e doare al leoned, a-zoare gant ul leon, a-zoare gant al leoned, a-seurt gant ul leon, a-seurt gant al leoned.

Löwenbändiger g. (-s,-) : damesaer leoned g., doñvaer leoned g.

Löwengrube b. (-,-n) : toull al leoned g., foz al leoned b., kaoued al leoned b.

Löwenhaut b. (-,-häute) : kroc'hen leon g., feur leon b., foulenn leon b.

Löwenherz n. (-ens,-en) : 1. kalon leon b. ; 2. [istor] *Richard Löwenherz*, [roue Bro-Saoz] Richarz Kalon Leon g., Richarz Kentañ g., Richarz ar C'hentañ g.

Löwenjunge(s) ag.k. n. : leonig g. [*liester leonedigoù*].

Löwenmähne b. (-,-n) : 1. moue al leon g. ; 2. [dre skeud.] penn boucek g., penn urupailh g., penn kreouichennek g., kribenn luziet b., pennad blev fuilhet g., kreoñ g., kreoñad g., kreoñennad b., kreasenn b., kreouichenn b., kreouichennad b., penn porc'hadek g., porc'had-blev g., pagnotenn b., paltokennad vlev b., krin g.

Löwenmaul n. (-s,-mäuler) : 1. geol al leon g. ; 2. [louza.] *großes Löwenmaul*, geol-bleiz g. [*liester geolioù-bleiz*] ; *kleines Löwenmaul*, lin gouez str., lin-derv str.

Löwenmäulchen n. (-s,-) : [louza.] geol-bleiz g. [*liester geolioù-bleiz*].

Löwenschwanz g. (-es) : [louza.] louzaouenn-ar-galon b., lost-leon g.

Löwenzahn g. (-s) : [louza.] 1. [*Taraxacum*] c'hwervizon str., louzaouenn-staofer b., turch' str., P. saladenn pistoutou b. ; *Löwenzahn mit seinen haarigen Flugschirmen*, penn-va-zad-kozh g., bouilhoù turch' ls. ; 2. [*Leontodon*] falsc'hwervizon str., gaouc'hwervizon str.

Löwenzwinger g. (-s,-) : toull al leoned g., kaoued al leoned b., foz al leoned b.

Löwin b. (-,-nen) : [loen.] leonez b.

loxodrom ag. : [mat.] loksodromek.

Loxodrome b. (-,-n) : [mat.] dewarhent g., loksodromiezh b.

loxodromisch ag. : [mat.] loksodromek.

loyal ag. : leal, feal, rik.

Adv. : ent-leal, gant eeunded, gant lealded, gant sevended, gant kevionded, gant sportelezh.

Loyalismus g. (-) : [polit.] lealegezh b.

Loyalist g. (-en,-en) : lealeg g. [*liester lealeien*].

loyalistisch ag. : lealek.

Loyalität b. (-) : feizleunder g., lealded b., fealded b., lealentez b. ; *Loyalität schwören*, touiñ lealded, touiñ fealded (Gregor), leañ fealded, ober gwazoniezh ; *er ist die Loyalität in Person*, hennezh a zo ur skouer a lealded.

Loyalitätskarte b. (-,-n) : [kenwerzh.] kartenn dalc'husted b., kartenn fealded b.

LP b. (-,-/s) : [*berradur evit Langspielplatte*] pladenn mikro-irvi b., pladenn 33 zro b.

LPG b. (-,-/s) : [*berradur evit landwirtschaftliche Produktionsgenossenschaft*] kevelouri labour-douar b., koperativ labour-douar g., kenatant g., kenvereuri b., atant-boutin g.

LRS b. (-) [*berradur evit Lese-Rechtschreib-Störung*] : [mezeg.] disleksiezh b., brelen g., milenn g., drouklenn g.

LSD n. (-/s) : [*berradur evit Lysergsäurediäthylamid*] L.S.D. g.

lt. [*berradur evit laut*] diouzh, hervez.

Lübeck n. (-s) : Lübeck b., Lubeck b.

lübisch ag. : 1. ... Lübeck, eus Lübeck ; 2. ... an Hanse, ... an Hansa, hansaat ; [gwir] *lübisches Recht*, gwir an Hansa g., gwir hansaat g.

Luch b. (-, Lüche) / **Luch** n. (-s,-e) : palud g., paludenn b., geun b., lagenn b., gwern b., krenegell b., gwafleg b., gwaflez b., gwagenn b., gwazh b., lec'hideg b., douar krenek g., douar geun g.

Luchs g. (-es,-e) : 1. [loen.] lins g. [*liester linsed*], kazh-karvetaer g. [*liester kizhier-karvetaer*] ; 2. [stered.] *der Luchs*, *steredeg al Lins b.* ; 3. [dre skeud.] *er hat ein Auge wie ein Luchs*, daoulagad lins a zo en e benn / *netra ne achap d'e anaoudegezh / gouzout a ra an holl doareoù* (Gregor), daoulagad ken lemm ha re an naer er c'hleuz a zo en e benn, daoulagad ken krak ha re ur goulm a zo en e benn.

Luchsaugen ls. : P. daoulagad lins ls., daoulagad ken lemm (ken krak) ha re an naer er c'hleuz ls., daoulagad ken krak ha re ur goulm ls.

luchsäugig ag. : daoulagad lins en e benn, daoulagad ken lemm (ken krak) ha re an naer er c'hleuz en e benn, daoulagad ken krak ha re ur goulm en e benn.

luchsen V.gw. (hat geluchst) : 1. bezañ war evezh, teurel evezh, bezañ war ziwall, bezañ war e ziwall, bezañ war e ward, kousket nemet ul lagad digor ; 2. [dre astenn.] bezañ war spi, bezañ war e api, bezañ e spi, bezañ o c'hedal, bezañ war api, bezañ e ged, bezañ war-c'hed, ober ar ged, ober ged, spiañ, bezañ oc'h arvestiñ, plavañ, bezañ war selaou, bezañ e par (Gregor) ; 3. [dre skeud.] P. bezañ tomm e zorn, bezañ gouenn laer en an-unan, na vezañ laer a hanter, bezañ laer evel an dour, bezañ laer pe laeroc'h, bezañ ken laer hag ur c'hazh, bezañ laer evel ur c'hazh, bezañ laer evel ur frav, bezañ laer evel frav, bezañ laer evel ul Leonad, kaout daouarn skrag, bezañ hir e ivinoù, bezañ kromm (kamm) e vizied, bezañ frank e vilgin, bezañ hiroc'h e vañch eget e vrec'h, na vezañ berr war ar c'hrog, bezañ rip, gouzout kammañ e vizied.

Luchsstein g. (-s,-e) : [maen.] belemniten b. [*liester* belemnited], maen-kurun g. [*liester* mein-gurun].

Lucia b. / **Lucie** b. : Lisenn b.

Lücke b. (-,-n) : 1. toull g., toullad g., ode b., fregadenn b., goull g., goullonn b., boulc'henn b., manken b., torr g.; *Lücke in der Hecke*, fregadenn er c'harzh b., boulc'henn er c'harzh b.; 2. toull gwenn g., toull g., mank g., manken b.; *seine Bildung weist Lücken auf*, mankoù en deus; *seine Lücken ausfüllen, seine Lücken schließen*, stankañ e douloù; 3. *in etwas (ak.) eine Lücke reißen*, ober un difreuz (un toull-freuz) en udb (Gregor); 4. *er lernt auf Lücke*, hennezh a zalc'h ar perzh a gav pouezus er c'hentelioù ha dioueriñ a ra ar rest; 5. *eine große Lücke klafft zwischen ihren Worten und ihren Taten*, dislavaret a reont o c'homzoù dre o oberoù, kalz a gemm (kemm bras) a zo etre pezh a lavaront ha pezh a reont; 6. [gwir] *rechtliche Lücke*, mank lezennel g., oldezv g.; 7. [lu, istor, douar.] toullenn b.; *Fulda-Lücke, Lücke von Fulda*, toullenn Fulda b.

Lückenbüßer g. (-s,-) : 1. serrdoull g. [*liester* serrdoullou], amsavad g.; 2. doublad g. [*liester* doubladed]; 3. [lenn.] pasturaj g., pri g., ibilioù ls.

Lückenbüßerin g. (-s,-) : 1. amsavadez b.; 2. doubladez b.

Lückenfüller g. (-s,-) : serrdoull g. [*liester* serrdoullou].

lückenhaft ag. : diglok, amglok, dibarfet, leun a douloù, leun a vankoù, ... en deus mankoù, ... a zo mankoù ennañ, siek, nammek, darnel, dileun.; *lückenhaftes Geständnis*, brizhanzav g.

Lückenhaftigkeit b. (-) : si g., namm g., diglokter g., diglokted b.

lückenlos ag. : divank, didoull, klok, peurglok, anterin.

Lückenlosigkeit b. (-) : anterinded b., peurglokted b., klokted b.

Lückentest g. (-s,-s/-e) : 1. [skol] poelladenn gant toullou da leuniañ b.; 2. [bred.] proud klokaat g.

Lude g. (-n,-n) : P. houlir g. [*liester* houlirien].

Luder n. (-s,-) : 1. strakell b., tommderenn b., kegel b., bizourc'h g., kañfantenn b., strakadenn b., tarlaskenn b., strinkell b., lamperez b., Maï-Gourvez b., stranell b., louvigez b., gast b., boulen b. [*liester* boulened], frizenn b. [*liester* frizenned], forc'h b., bleizez b., gouin g. [*liester* gouined], pezh fall a vaouez b., gwallbez b., pezh-lêr g., lêrgen b., marc'hken b., kroc'henn g., lovgrenn b., liboudenn b., botez-toull b., botez-lous b., friantell b., ribodell b., lousken b., kañfantenn ar vazh lous b., strakouilhenn b., viltañs g., libourc'henn b., mari-voudenn b., vilgen b., ribod b., ribodez b., yourc'h g., yourc'henn b., chelpenn b., heizez b., charlezenn b., baleantez b., flaeriadenn b., flaeriasenn b., loudourenn b., louzenn b., flavenn b., frizenn b., gadalez b., kailharenn b., kailhebodenn b., kalkenn b., kaloc'henn b., gagn b. [*liester* gagnoù], kailhostrenn b., paotrez b., libouzell b., libouzenn b., libouz g., landourc'henn b., lustrugenn b., strouilhenn b., strodenn b., bastrouilhenn b., tarzhell b., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., oriadez b., friolez b., trutell b.; 2. *kleines Luder*, pikez vihan b., pikez du b., pikez fall b., dañvadez b., ebeulez b., orinez fall b., paborez b.; 3. *freches Luder*, palod g., mordok g. [*liester* mordoked], malord g. [*liester* malorded], beg vil g., beg lor g., bongorz g., paotr hek e c'henoù g., gwidal g., diaoul direzon g., amparfal g., lopez g., den direspel g., loen gars g., loen g., pemoc'h badezet g., galjor g. [*liester* galjored], pabor g.; *gerissenes Luder*, ribouilher g., frikoter g.; 4. [dre skeud.] *armes Luder*, paourkaezh tra dreut g., paourkaezh den g., den kaezh g., kaezh den g., kaezh bihan g.; 5. [hemolc'h] gagn b., korf marv g.

Luderleben n. (-s) : buhez direol b., buhez reilhennus b.

ludern V.gw. (hat geludert) : 1. c'hoari buhez fall, ren ur vuhez direol, ren ur vuhez reilhennus; 2. [hemolc'h] debriñ gagn.

Ludothek b. (-,-en) : c'hoariaoueg b.

Ludwig g. : Loeiz g.

Lues b. (-) : [mezeg.] naplez g., sifiliz b., livant sifilitek g.; *er leidet an Lues*, tapet en deus an naplez, naplezet (naplezek) eo.

luetisch ag. : [mezeg.] naplezet, naplezek, sifilitek.

Luft b. (-, Lüfte) : 1. aer g., aergelc'h g.; *Luft ist ein Gasgemisch*, ur meskad gazel eo an aer; *gesunde Luft*, aer yac'h g., aer yac'hus g., aer yec'hedus g., aer digontamm g.; *frische, reine Luft*, aer boull ha fresk g.; *abgestandene Luft*, aer fall g., aer c'hwezh ar c'hozh (an tuf, ar moeltr, ar stouv, al loued / al louet, an touf) gantañ g., amaer g.; *verbrauchte Luft, schlechte Luft, verpestete Luft*, amaer g., aer gontamm g.; *verunreinigte Luft, verschmutzte Luft*, aer saotr g., aer saotret g.; *flüssige Luft*, aer liñvel g.; *gesättigte Luft*, aer peurvec'h g.; *die Luft verpesten*, leuskel flaer, teurel mouezh flaer, flaeriañ, mouezhañ, saotrañ an aer, ampoezoniñ an aer, lousaat an aer; *zum Leben braucht man unbedingt Luft*, an aer a zo diziouerus d'ar vuhez; *Fische ersticken an der Luft*, ar pesked a voug pa vezont tennet eus an dour; *Fische an der Luft ersticken lassen*, mougañ pesked o tennañ anezho eus an dour; *an die Luft gehen*, mont er-maez da aveliñ (da freskaat) e benn, mont en aer vras, mont en avel (en aer) (Gregor), mont da cheñch avel d'e bilhoù, mont da gemer ul lonkad avel, mont da gemer ur banne aer, ober un tamm tro evit dianalañ aer yac'h, mont d'ober un aveladenn; *an die frische Luft gehen*, mont er-maez evit kaout e anal; *mit den Kindern an die frische Luft gehen*, mont da aveliñ e vugale; *frische Luft schöpfen, frische Luft schnappen, frische Luft tanken*, aveliñ e benn, ober un aveladenn, freskaat e benn, distanañ, mont en aer vras, cheñch avel d'e bilhoù, lonkañ avel, lonkañ ur banne avel, kemer an aer, kemer ur banne aer, kemer ul lonkad avel, klouaraat, mont da zistanañ, ruflañ an aer vat, kemer avel / mont en avel / ruflañ an aer fresk (an avel) / tennañ aer fresk gant e skevent (Gregor); *wieder Luft bekommen*, frankaat war an-unan; *er bekam schwer wieder Luft*, poan en doa o kavout e anal; *frische Luft tut wohl*, un aveladenn a ra vat; *in der frischen Luft*, en avel, dindan ar seizh amzer, e fri etre ar pevar avel; *in freier Luft arbeiten*, labourat en aer vras (en amzer vras, dindan ar seizh amzer, dindan an amzer vras, dindan an amzer, en amzer); *das Knistern der Luft an heißen Sommertagen*, ar gananenn b., an tron g.; *die Luft knistert vor Hitze, es knistert in der Luft, die Hitze bringt die Luft zum Knistern*, froumal a ra an aer gant an tommder, emañ an tron o seniñ; *Luft verlieren*, bezañ o tic'hwezañ, dic'hwezañ, bezañ ar c'hwez o vont kuit diouzh an dra-mañ-tra; *der Reifen verliert Luft*, dic'hwezañ a ra ar rod, koll a ra ar rod, toull eo ar rod; *der Ball verliert Luft*, dic'hwezañ a ra ar vell, koll a ra ar vell, toull eo ar vell; *Luft aus einem Reifen lassen, Luft aus einem Reifen ablassen, Luft aus einem Reifen auslassen, Luft aus einem Reifen herauslassen*, dic'hwezañ ur rod; *die Luft sickert durch*, emañ ar c'hwez o vont kuit; *die Luft aus etwas lassen, die Luft aus etwas herauslassen*, dic'hwezañ udb; *in der Luft schwebend*, dibrad, war zibrad en aer, a-zibrad, a-zoug, o flodañ en aer; *ihr war, als ob sie frei in der Luft schwebte*, kavout a rae dezhi mont a-zoug hep stekiñ he zreid en douar, kavout a rae dezhi edo dibrad diouzh an douar, kavout a rae dezhi edo o flodañ en aer; *mit den Armen eine Acht in der Luft beschreiben*, tresañ un eizh en aer gant e zivrec'h; *in der Luft fliegen*, nijal; *in die Luft fliegen*, tarzhañ, bloksañ; *in die Luft steigen*, sevel en aer, sevel er vann, sevel d'an nec'h, sevel da laez; *sich in die Lüfte schwingen*, kemer e nij, nijal kuit, sevel d'an nec'h;

in die Luft werfen, bannañ er vann, bannañ e-barzh ar vann, stlepel er vann, stlepel e-barzh ar vann, teurel er vann, teuler e-barzh ar vann, teuler en avel, bannañ en avel, bannañ en aer hag en amzer ; *in die Luft gestreckt*, e bili-bann, savet d'an nec'h ; *der Wind wirbelt die Blätter durch die Luft*, an delioù a blav, douget gant an avel - kaset-digaset e vez an delioù gant an avel - taolet-distaolet e vez an delioù gant an avel - an delioù sec'h a heuilh bountadennoù an avel - gant fourradoù an avel e koroll an delioù sec'h ; *tief Luft holen*, kargañ e vruched gant un analadenn hir, analañ hir, tennañ pounner e alan ; *Luft holen*, kemer e anal, ober un tenn anal, tennañ e alan, sachañ e anal, alanan ; *ohne Luft zu holen*, hep dianalañ ; *ihm geht die Luft aus*, koll a ra e alan, dialanañ a ra, erru eo dielc'het, erru eo dianalel, termal a ra, berraat a ra warnañ ; *nach Luft schnappen*, dielc'hat / berranalañ (Gregor), trealañ, halpiñ, dihostal, termal, dianalañ, trec'hwezhañ, diflakañ, bac'hellat, mougañ, tagañ, diroufal, bezañ berr war e gezeg, diadaviñ, bezañ tenn an anal d'an-unan (*tenn e anal dezhañ, tenn hec'h anal dezhi h.a.*), bezañ berr war an-unan, bezañ e anal o kinnig mankout, bezañ berr e anal, bezañ ar berralan gant an-unan, bezañ ar berranal war an-unan, soetiñ, berraat war an-unan ; *die Luft anhalten, die Luft verhalten*, delc'her e alan, derc'hel kloz war e anal, delc'her (moustrañ) war e alan, chom hep tennañ e anal, menel an alan en an-unan (*e alan ennañ, hec'h alan enni h.a.*) ; *die Luft in diesem Raum war zum Schneiden*, ur moug e oa ar sal-se ; *Leute durch Flugzeuge aus der Luft versorgen*, pourvezañ peadra da vevañ da dud 'zo gant kirri-nij (dre aer, diwar-nij) ; 2. [tr-I] [dre skeud.] *seinem Herzen Luft machen*, diskargañ (dispakañ, disammañ) e galon, disammañ e spered, disac'hañ, disac'hañ e gaoz, en em zisac'hañ, en em zisammañ, kontañ e aferioù, kontañ e zoareoù, dispakañ e grampouezh ; *seinem Unmut Luft machen*, dispakañ e gounnar, diskargañ (terriñ) e imor, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, taeriñ gant ar fulor, mont e-barzh blev kriz, ober ur folladenn, diskargañ ur barrad imor ; *sich mit einem gewaltigen Rundumschlag Luft machen*, disac'hañ e gaoz ; 3. [dre skeud.] *hier ist dicke Luft*, karzhañ a ra ar vouch etrezo, ur gwall soubenn 'zo da gaout amañ, bez 'vo jeu, amañ ez eus ur gwall soubenn da gaout, chabous a vo a-benn nebeut, patati a vo a-benn nebeut, bec'h a vo a-benn nebeut, tomm e vo d'hor chupenn a-benn nebeut, c'hwez ar rost (ar suilh, ar suilhet) a zo amañ, war evezh, tudoù, da ziwall ez eus, emañ ar soubenn o trenkañ, krog eo ar sistr da drenkañ, tost eo an tan d'ar stoub, treiñ a ra an traoù d'ar put, emañ an traoù o korboniñ, emañ ar jeu o treiñ e jeu gi, krog eo ar soubenn da drenkañ, ar gor a zeu da vegañ, c'hwez ar pebr a zo gant ar wadegenn, strak a vo, freuz ha reuz a vo amañ a-benn nebeut, amañ e tarzhan traoù ; *es liegt Ärger in der Luft*, trenket eo ar soubenn ; 4. [dre skeud.] *die Luft ist rein*, a) n'eus ket a zañjer ; b) n'eus den ebet tro-dro ; 5. [dre skeud.] *das ist ja alles nur heiße Luft*, avel n'eo ken, avel traken, komzoù goullou nemet komzoù goullou nend int, gerioù gwan int holl, komzoù didalvez int holl, sorc'hennoù n'int ken, n'eo nemet avel, n'eo nemet c'hwez ; 6. [dre skeud.] *für mich ist er fortan Luft*, a-benn bremañ ne vin ket nec'hetoc'h gantañ eget gant va botez kentañ, a-benn bremañ ne rin ket van (ne rin van ebet) outañ, a-benn bremañ ne rin dalc'h anezhañ, n'hon eus netra ken d'ober an eil gant egile, n'eus ket ken a draoù boutin etrezomp, fontet eo an traoù etrezomp, torret eo ar votez etrezomp, echu eo tout etrezomp, n'em eus afer ebet mui outañ, ned eo ken un estren evidon bremañ ; *er behandelt mich wie Luft*, ned on ket muioc'h dezhañ eget felc'h ur c'hi ; 7. [dre skeud.] *aus der Luft gegriffen*, drougijinet, ijinet penn-da-benn, savet diwar netra, ger gwir ebet ennañ, faltazius, forget penn-da-benn (Gregor), diabet, hep reizh nag

abeg, diziazez, disol, amgadarn ; 8. [dre skeud.] *von Luft und Liebe leben*, fritañ laouenn ar garantez war pillig kras ar baourentez, fritañ paourentez e pillig ar garantez, fritañ paourentez war pillig ar garantez, fritañ mizer war pillig ar garantez, bevañ diwar an avel, bevañ gant aer an amzer, bevañ gant aer an deiz, bevañ diwar dour sklaer hag aer an amzer, bevañ diwar-goust netra, bevañ diwar bara ha dour ; *von Luft allein kann keiner leben*, ne vever ket diwar an avel nemetken, ne vever ket gant aer an amzer nemetken, ne vever ket gant aer an deiz nemetken, ne c'haller ket bevañ diwar-goust netra ; *keiner kann nur von Luft und Liebe leben*, ar garantez d'en em vegañ 'rank kaout dour ha bara ; 9. [dre skeud.] *der Gedanke liegt in der Luft*, anv (ger, keal, kaoz) 'zo eus kement-se ; 10. [dre skeud.] *ihm blieb die Luft weg*, chom a reas war e gement all, kouezhañ a reas ar sabatur warnañ, chom a reas badet, kouezhañ a reas war e gement all, chom a reas skodeget o klevet kement-se, sabatuet mik e voe o klevet an dra-se, chom a reas abafet lip, stabanet e oa, tapet lopes e oa, lug e chomas, boud e voe da respont, ne ouie mui petra lavaret, badaouet e voe o welet an dra-se, chom a reas balc'h e c'henoù o welet kement-se, kement-se a daolas anezhañ en alvaon, chom a reas en estlamm, chom a reas bamet o welet an dra-se ; 11. [dre skeud.] *sich in Luft auflösen*, mont gant an avel, nijal gant an avel, steuziañ, steuziñ, disparisañ, mont e puñs an avel, koazhañ ; *seine Liebe zu ihr löste sich nach und nach in Luft auf*, e garantez eviti a goazhas gorrek ; *es hat sich in Luft aufgelöst*, aet eo an dra-se e puñs an avel, steuziet eo an dra-se hep leuskel na roud na tres (na roud na liv), n'eus c'hwez ebet ken eus an dra-se, n'eus liv (ster, skeud, ditour, anad, ardremez) ebet ken eus an dra-se, n'eus doare ebet ken d'an dra-se, aet eo an dra-se d'an nouzon pelec'h, aet eo an dra-se da belec'h din-me ; 12. [dre skeud.] *P. Löcher in die Luft gucken*, sellet ouzh ar c'helen o nijal, chom da lonkañ avel, klask neizhioù pig, reiñ muzul d'e c'henoù, chom a-bann, chom da c'henaouegiñ, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da brederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar viell, treiñ ar bis, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, chom da sellet gant e c'henoù, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, chom balc'h e c'henoù, chom beg ha razh, chom genaouek, chom ar forn digor gant an-unan (*e forn digor gantañ, he forn digor ganti h.a.*), chom e c'henoù digor war c'hwec'h eur (digor war nav eur, war nav eur hanter, war greisteiz hanter), chom ar genoù digor gant an-unan war nav eur hanter (*e c'henoù digor gantañ, he genoù digor ganti h.a.*), dislangouriñ ; 13. [dre skeud.] *P. halt mal die Luft an ! a)* astal da lañchenn ! ro peoc'h ! ro peoc'h din ! peoc'h d'am fenn ! tav d'am fenn ! lez da strak ! lez da storlok ! tav da glakenn ! lez da fourgas ! ; *b)* arabat skeiñ diwar re ! arabat mont re bell ganti ! arabat mont re lark ganti ! arabat mont en tu all d'ar wirionez ! ; 14. [dre skeud.] *gesiebte Luft atmen*, bezañ dastumet er c'hloz, bezañ en toull-bac'h, bezañ er bidouf, bezañ er goudor (er voest), bezañ o vañsonat an diabarzh, bezañ en disglav, bezañ en disheol, bezañ o tebriñ bara ar roue, bezañ klenk war an-unan, bezañ o freuzañ stoub e Lannuon, bezañ kraouiet, bezañ er sach' maen, bezañ en toull ; 15. [dre skeud.] *jemanden an die frische Luft setzen*, reiñ foet an nor d'u.b., skubañ u.b., batalmiñ u.b., lakaat sav dindan botoù u.b., teuler (stlepel, bountañ, lakaat) u.b. er-maez, lakaat u.b. er porzh, lakaat u.b. 'barzh ar porzh, digêriañ u.b., sevel e dreid d'u.b., reiñ herr d'u.b. da vont ac'hann, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bale u.b., didreuzaoüiañ u.b., lakaat u.b. en hent, P. bountañ u.b. a-raok, plantañ u.b. er-maez, bannañ u.b. er-maez, lakaat u.b. war ar beoz, teuler u.b. war al lann, foultrañ u.b. er-maez,

foutañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez, sirañ e votoù d'u.b., lardañ e dreid d'u.b. ; *er wurde an die frische Luft gesetzt*, bet en devoa herr ; **16.** [dre skeud.] *P. wir hängen damit noch völlig in der Luft, es hängt noch völlig in der Luft*, en arvar emaomp c'hoazh a-zivout an dra-se, chom a ra an traoù en entremar c'hoazh, emañ an traoù e-kroug c'hoazh (Gregor), a-ispilh e chom an traoù c'hoazh, emañ an traoù e-pign c'hoazh, chomet eo an traoù war vann, chomet eo an traoù er vann, ar stal a zo c'hoazh ouzh an dreiz, chomet eo an afer a-stlej, manet eo an traoù e-skourr ; **17.** [dre skeud.] *er hängt total in der Luft*, trevariet eo e benn, gwalañjeret eo, diank eo e spered, kollet eo da vat, aet eo dall, skoelfet eo, alvaonet eo, trelatet eo, divarc'het eo, diskiantiñ a ra, trevariañ a ra e skiant, n'en deus ardremez ebet, ne oar ardremez ebet ken, hennezh a zo kollet an ardremez gantañ, ur paourkaezh treu a zo anezhañ, ur paourkaezh tru a zo anezhañ ; **18.** [dre skeud.] *P. in die Luft gehen*, brouezañ, buaneakaat, buanegezh, arfleuiñ, feulziñ, pennfolliñ, tanañ, en em danañ, pignat war e varc'h bras, mont droug en e gentroù, sevel war e gentroù, sevel war e elloù, sevel war e dach, sevel droug en e gorf, sevel droug en an-unan, mont droug en an-unan, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, foliañ, dispakañ e gounnar, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e serch, loeniñ ruz, taeriñ ruz, kounnariñ ruz, mont droug en e goukoug, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, mont e gounnar, mont e volc'h diwar e lin, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont dreist-penn, lammat dreist-penn, mont ar revr war ar chouk gant an-unan (*e revr war e chouk gantañ, he revr war he chouk ganti h.a.*), mont droug en e doull, mont droug en e revr, mont malis en e doull, mont malis en e revr, taeriñ gant ar fulor, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, mont er-maez eus e groc'hen, mont diwar e gement all, mont e-barzh blev kriz, sevel broc'h en an-unan, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, glazañ, en em c'hlazañ, broc'hañ, mont en egar, taeraat, diodiñ ; *er geht leicht in die Luft*, hennezh a zo brizh, hennezh a zo tomm e benn, paotr e benn tomm eo, ur penn tomm eo, ur penn bervet eo, hennezh a zo tev e glopenn, hennezh a zo ur paotr diouzhtu, ur penn buanek a zo stag outañ, re a wad en deus, hennezh en deus gwad mui eget bihan, gwad en deus dindan e ivinoù, hennezh a zo gwad berv ennañ, hennezh e vez ar gwad o virviñ en e wazhied, rust eo an troc'h gantañ, mont a ra buan e revr war e chouk gantañ, buanek eo dre natur, kleiz eo dre natur, uhel eo an dour en e eien, uhel eo an eien ennañ, froudennek eo, tost eo e dog d'e benn, prim eo da daeriñ, arabat lavaret an disterañ tra dezhañ ken diribin ez eo, ur spered intampius a zen an hini eo, hennezh a zo buanek (kruk, brouezek, brouezus, imorus, feuls, kleiz, diribin, taer, taerus, nervus), taer eo evel an tan, taer eo da vrouezañ, taer eo da vont droug ennañ, direzon eo, fourradus eo / hennezh a zo un den bouilhus (Gregor) ; **19.** [lamm revr] *alle Viere in die Luft*, e limonoù a-lost-wint, e garavelloù er vann ; *alle Viere in die Luft strecken*, mont e limonoù a-lost-wint, mont e garavelloù er vann.

Luftablassen n. (-s) : dic'hwezañ g.

Luftabschluss g. (-es) : *unter Luftabschluss*, gwarezet diouzh an aer, en ul lestr kloz.

Luftabwehr b. (-) : [lu] difenn enep aerlistri g.

Luftabzug g. (-s,-abzüge) : toull-avel g., san aerañ b., kan aerañ g., korzenn aerañ b., tuellenn aerañ b.

Luftangriff g. (-s,-e) : [lu] aerargad g., argadenn dre aer b., bombezadeg b., bombezadenn b., bombezerezh g.

Luftaufklärung b. (-,-en) : [lu] anaoudadenn diwar-nij b., gedtro dre nij g., anavezadenn diwar-nij b.

Luftaufnahme b. (-,-n) : luc'hskeudenn diwar-nij b.

Luftaustauscher g. (-s,-) : [tekn.] eskemmer aer g., gwenterez b., gwenter g.

Luftballon g. (-s,-s) : **1.** [dudi] c'hwezigell b. ; *einen Luftballon aufblasen*, skeiñ un tamm c'hwez en ur c'hwezigell, plantañ un tamm c'hwez en ur c'hwezigell, c'hwezañ ur c'hwezigell, lakaat c'hwez en ur c'hwezigell ; **2.** [nij.] *Heißluftballon*, mongolfierenn b., baloñs g., aervag b., aerlestr g. ; *lenkbarer Luftballon*, aerlestr sturios g., aerlestr levius g.

Luftbefeuchter g. (-s,-) : leizher g.

Luftbefördert ag. : aerzegaset, treuzdouget dre garr-nij, treuzdouget dre aer.

Luftbeförderung b. (-,-en) : aerzegas g., aerzegaserezh g.

Luftbelastung b. (-,-en) : saotradur an aergelc'h g. ; *Überwachung der Luftbelastung*, ensellerezh (kontrollerezh) saotradur an aer g.

Luftbereifung b. (-,-en) : bandennoù-rod ls., aezhanrioù g.

Luftbetankung b. (-,-en) : [nij.] pourvezadur trelosk diwar-nij g.

Luftbewohnend ag. : [louza., loen.] aariat.

Luftbild n. (-s,-er) : **1.** seblant g., tasmant g., spes g., teuz g., touell g., touellwel g., rambre g., sorc'henn b., sorbienn b., stultenn b. ; **2.** [lu] luc'hskeudenn diwar-nij b.

Luftbildarchäologie b. (-) b. (-) : henoniezh diwar-nij b.

Luftbildphotographie b. (-,-n) : luc'hskeudenn diwar-nij b.

Luftbildprojektion b. (-) : *archäologische Luftbildprojektion*, henoniezh diwar-nij b.

Luftbläschen n. (-s,-) / **Luftblase** b. (-,-n) : **1.** klogor str., lagadenn b., klogorennad b., c'hwezigen g. ; *große Luftblase an der Wasseroberfläche*, c'hwezigell b. ; *große bauschige Luftblasen bilden*, sac'hellañ ; **2.** [metal] c'hwezadur g., burbuenn b. ; *Luftblasen im Glas*, klogor er gwer str. ; **3.** [loen.] c'hwezigell neuñviñ b., poch-aer g.

Luft-Boden-Rakete b. (-,-n) : [lu] fuc'hell aer da zouar b.

Luftbremse b. (-,-n) : [tekn., nij.] aerfrouen g., aerstard g., aerstarderez b.

Luftbremsklappe b. (-,-n) : [tekn., nij.] stalaf an aerfrouen g., stalaf an aerstard g., stalaf an aerstarderez b.

Luftbrücke b. (-) : aerbont g., pont dre nij g. ; [istor] *Berliner Luftbrücke*, pourvezadur Berlin ar C'hornôg dre c'hirri-nij g., aerbourvezadur Berlin ar C'hornôg g.

Lüftchen n. (-s,-) : c'hwez g., c'hwezhadenn b., mouchig-avel g., bannig avel g., mouch-avel g., strilh avel g., lomm avel g., takenn avel b., suc'hadenn b., berad avel g., begad avel g., aezhennig b., mouch avel flour g., lomm avel g., frizadenn b., pikad avel g., afrenn b. ; *laues Lüftchen*, bannac'hig avel distanus g. ; *ein leichtes Lüftchen war zu spüren*, lezwentat a rae, kantren a rae un aezhennig skañv ; *es herrscht ein kühles Lüftchen*, freskik eo an amzer ; *es regte sich kein Lüftchen*, es wehte kein Lüftchen, ne c'hwezhe mouchig-avel (bannig avel, mouch-avel, likenn avel, strilh avel, takenn avel, pikad avel) ebet, ne c'hwezhe ket an disterañ suc'hadenn, kalm-gwenn e oa ar mor, amzer varv a rae, ne oa ket ul likenn avel, ne oa tamm avel ebet, ne oa ket ur pikad avel, ne oa ket ur banne avel, ne oa ket un dakenn avel, ne oa takenn avel ebet, ne oa ket ul lommig avel, ne oa ket ur strilh avel, ne oa mouchig-avel ebet, ne oa ket ur berad avel zoken, ne oa ket ur begad avel zoken, ne gantree aezhennig avel ebet, ne gantrene aezhennig avel ebet.

luftdicht ag. : hestank ouzh an aer, aerantrez, peurstank, peurgloz, didreuzus d'an aer ; *luftdicht verpacken*, lakaat en ur

pakadur peurgloz, pakañ klocz ; *luftdichtes Verpacken*, pakadurezh dindan c'houlo b.

Luftdichtheit b. (-) : didreuzusted d'an aer b., aerantrezded b., hestankted ouzh an aer b.

Luftdichtkeitsmesser g. (-s,-) : gwaskventer g., manometr g.

Luftdienst g. (-es,-e) : [lu] aervagerezh g., aerlestrerezh g.

Luftdraht g. (-s,-drähte) : [skingomz] stign g.

Luftdruck g. (-s) : **1.** aerwask g., gwask an aer g., pouez-aer g. ; *den Luftdruck steigern*, uhelaat an aerwask ; *den Luftdruck in einer Kabine vermindern*, *den Luftdruck in einer Kabine verringern*, diwaskaozañ ul logell ; *Verringerung des Luftdrucks*, *Verminderung des Luftdrucks*, diwaskaozañ g. ; **2.** [bandennoù-rod] c'hwez g.

Luftdruckmessung b. (-,-en) : aerbouezerezh g.

Luftdrucktendenz b. (-,-en) : [hinouriezh] tuader aerwask g.

Luftdruckwirkung b. (-) : [fizik] gwagenn stok b., c'hwez g.

Luftdruckbremse b. (-,-n) : [tekn.] frouen dre aerwask g., stard dre aerwask g., starderez dre aerwask b.

Luftdruckmesser g. (-s,-) : [fizik] aerbouezher g., barometr g.

Luftdruckzeiger g. (-s,-) : [fizik] manometr g., gwaskventer g.

luftdurchlässig ag. : treuzus d'an aer.

Luftdüse b. (-,-n) : [kirri-tan] flistr aer g., flistrer aer g.

Luftdynamik b. (-) : [fizik] aernerzhoniezh b.

Lufteinlass g. (-es) : degaserezh aer g., entap aer g.

Luft Eintritt g. (-s,-e) : [nij.] entap aer g.

Luft elektrizität b. (-) : tredan atmosferek g., aerdredan g.

lüften V.k.e. (hat gelüftet) : **1.** aveliñ, reiñ avel da, lakaat da aveliñ, lakaat d'ober un aveladenn, aerañ, aeriñ, gwentañ ; *ein Zimmer lüften*, aveliñ ur gambr, reiñ avel d'ur gambr, lezel an aer da antren en ur gambr ; *ein Zimmer gründlich lüften*, neveziñ aer ur gambr ; *Kleidungsstücke lüften*, reiñ avel da zilhadoù 'zo, lakaat dilhad da aveliñ, ober un aveladenn da zilhadoù 'zo ; *in einem ungenügend gelüfteten Zimmer arbeiten*, labourat en amaer ; *gelüftet*, aeret ; *schlecht gelüftet*, amaer, bac'h ; **2.** [dre astenn.] *den Hut lüften*, sevel e dog, lemel e dog diwar e benn, reiñ un diwisk-tog, ober un diwisk-tog ; **3.** [dre skeud.] *den Schleier lüften*, sevel ar mouch ; *die Maske lüften*, sevel (lemel) ar maskl, divasklañ e zremm ; **4.** diskuliañ ; *ein Geheimnis lüften*, diskuliañ ur c'hevrin, diskulierañ ur c'hevrin, gwerzhañ an tamm pistolenn, reiñ avel d'ar c'had, toullañ d'an douar, plantañ udb gant u.b., P. disgwintañ ur sekred ; *seine Anonymität lüften*, *sein Inkognito lüften*, diskuliañ e anv gwirion ; *jemandes Inkognito lüften*, diskuliañ anv u.b., dizoleiñ anv u.b., reiñ an dizolo war u.b.

Luftentfeuchter g. (-s,-) : [tekn.] dic'hleber g.

Luftentfeuchtung b. (-) : [tekn.] dic'hlebiañ g.

Lüfter g. (-s,-) : **1.** toull-avel g., san aerañ b., kan aerañ g., korzenn aerañ b., tuellenn aerañ b., gouin gwenterezh g. ; **2.** gwenterez b. [*liester* gwentereziou], gwenter g. [*liester* gwenterioù], aerer g. [*liester* aerioù].

Lüfterdüse b. (-,-n) : toull-megin g.

Lüfterflügel g. (-s,-) : bann ur wenterez g.

Lufterneuerer g. (-s,-) : **1.** toull-avel g., san aerañ b., kan aerañ g., korzenn aerañ b., tuellenn aerañ b., gouin gwenterezh g. ; **2.** gwenterez b. [*liester* gwentereziou], gwenter g. [*liester* gwenterioù], aerer g. [*liester* aerioù].

Lufterscheinung b. (-,-en) : **1.** [fizik] ebrenn b., gwabriol g., stered-dared b. ; **2.** [dre astenn.] touell g., touellwel g., gweledigezh b., seblant g.

Luftfahrer g. (-s,-) : [nij.] aerlestrer g., nijour g., aervageer g., aervagour g.

Luftfahrt b. (-,-en) : nijerezh g., aernijerezh g., aerlestrerezh g., aervageerezh g. ; *zivile Luftfahrt*, nijerezh trevourel g.,

nijerezh foran g. ; *kommerzielle Luftfahrt*, nijerezh kenwerzh g. ; *militärische Luftfahrt*, nijerezh brezel g., nijerezh milourel g. ; *Luftfahrt zu touristischen Zwecken*, nijerezh touristañ g.

Luftfahrtangelpunkt g. (-s,-e) / **Luftfahrt drehkreuz** n. (-es,-e) / **Luftfahrt drehpunkt** g. (-s,-e) : [treuzdougen] kedlec'h aerhentel g., klom aerhentoù g., kroazva aerhentel g., aerborzh kemmarsav g.

Luftfahrtindustrie b. (-,-n) : aerlestrerezh g., aerlestrsaverezh g., ijinerezh aerlestrel g.

Luftfahrtmesse b. (-,-n) : saloñs an aervageerezh g., saloñs an nijereziou g.

Luftfahrtnabe b. (-,-n) : [treuzdougen] skoulm aerlinennoù g., kroashent aerlinennoù g., aerborzh kemmarsav g.

Luftfahrtschau b. (-,-en) : **1.** nijadeg b. ; **2.** saloñs an aervageerezh g., saloñs an nijereziou g.

Luftfahrtschnittstelle b. (-,-n) : [treuzdougen] skoulm aerlinennoù g., kroashent aerlinennoù g., aerborzh kemmarsav g.

Luftfahrtwesen n. (-s) : nijerezh g., aerlestrerezh g., aervageerezh g.

Luftfahrzeug n. (-s,-e) : aerlestr g., aervag b., nijerez b. ; *unbemanntes Luftfahrzeug*, dron g., aerlestr diloman g.

Luftfahrzeugführer g. (-s,-) : komandant bourzh g., levier g., sturier g., nijer g.

Luftfeuchte b. (-) / **Luftfeuchtigkeit** b. (-) : leizhdad an aer b., glebor atmosferek g., glebder an aer g., glebder an aer b., mouestijenn an aer b., leizhien b., leizhder an aer g., leizhadurezh b., dousoni b., douster an aer g. ; [hinouriezh] *absolute Luftfeuchtigkeit*, glebor dizave g. ; *relative Luftfeuchtigkeit*, glebor keñverel g. ; *spezifische Luftfeuchtigkeit*, glebor spesadel g.

Luftfeuchtigkeitsgehalt g. (-s) / **Luftfeuchtigkeitsgrad** g. (-s,-e) : gleborverk g.

Luftfeuchtigkeitsmesser g. (-s,-) : [fizik] higrometr g., gleborverker g.

Luftfilter n./g. (-s,-) : sil aer g.

Luftflotte b. (-,-n) : [nij.] aerlestraz g.

Luftfracht b. (-,-en) : aerfred g. ; *per Luftfracht befördern*, kas dre ar c'harr-nij, kas dre aer.

Luftfrachtpediteur g. (-s,-e) : aerdreizhider g. [*liester* aerdreizhiderien].

luftfrei ag. : goull a aer, hep aer, kuit a aer.

Luftgebilde n. (-s,-) : touell g., touellwel g., gweledigezh b., seblant g.

Luftgefäß g. (-es,-e) : [loen.] briant b.

luftgefüllt ag. : leun a aer ; [korf.] *luftgefüllte Knochen*, eskern kleuz ls.

Luftgeist g. (-es,-er) : arc'hwere g., arc'houere g.

luftgekühlt ag. : distanet dre aer, aerdistanet.

Luftgeschmack g. (-s) : blaz an aveladur g., blaz an avelet g. ; *der Wein hat Luftgeschmack*, blaz an aveladur a zo gant ar gwin, blaz an avelet a zo gant ar gwin ; *Luftgeschmack bekommen*, aveliñ ; *der Wein bekommt schnell Luftgeschmack*, ar gwin a avel buan.

Luftgeschwulst b. (-,-geschwülste) : [mezeg.] emfizem g.

Luftgespinst n. (-es,-e) : kastell el loar g., rambre g., sorc'henn b., sorbienn b., stultenn b. ; *Luftgespinste spinnen*, sevel (ober) kastell el Loar.

luftgetrocknet ag. : disec'het en aer ; *luftgetrockneter Ziegel*, brik pri disec'het en aer str., brikenñ bri disec'het en aer b., adobenn b. [*liester* adobennoù].

Luftgewehr g. (-s,-e) : karabinenn dre aerwask b.

Lufthafen g. (-s,-häfen) : aerporzh g.

Luftlauch g. (-s,-e) : mouchig-avel g., bannig avel g., mouch-avel g., strilh avel g., takenn avel b., suc'hadenn b., berad avel g., begad avel g., aezhennig b., anal an avel b. ; *ein leichter Luftlauch war zu spüren*, lezwentat a rae.

Luftheizung b. (-,-en) : [tekn.] tommerezh dre aer domm g.

Luftheuler g. (-s,-) : fuzeenn fuc'hus b.

Lufttheit b. (-) : [polit.] riegezh er spas-nij b., aotrouniezh en aeregor b.

Lufttülle b. (-,-n) : gwiskad aer g., aergelc'h g.

Luftthunger g. (-s) : [mezeg.] mic'hwezh g., berranal g./b., simuc'h g., diankadell b., dirouferez b., dielc'h g., dihost g., dihosterezh g., trechwezh g., P. amezeg an Ankoù g.

lufthydraulisch ag. : [fizik] douraezhoniel, ... aer-eoul, hidropneumatek.

luftig ag. / **lütig** ag. : **1.** avelc'h, en aer vras ; **2.** skañv, lusennik ; *luftige Gewänder*, dilhadoù skañv (lusennik) ls. ; **3.** [tisav.] *luftiger Bau*, savadur skañv g. ; **4.** *luftiger Tanz*, dañs skañv ha mibin g.

Luftikus g. (-/-ses,-se) : penn brell a baotr g., brell g., penn-droch g., beulke g., penn-rambre g., spered diste a zen g., skañvbenn g. [*liester* skañvbennoù], skañvbenne g. [*liester* skañvbenneien], penn skañv g., penn avel g., penn avelet g., penn divouedet g., faltazier g., oristal g., istrogell g.

Luftkalk g. (-s) : raz distanet gant aer g.

Luftkammer b. (-,-n) : [loen., vi] kambr aer b.

Luftkampf g. (-s,-kämpfe) : [lu] aeremgann g., emgann en aer g.

Luftkeks g. (-es,-e) : P. bramm g., brammadenn b., fraskell b., strak g., avel-draoñ g., broup g. ; *danke für den Luftkeks !* yec'hed d'an toull pa ra e zever kenkoulz en teñval hag en sklaer ! pa vramm ha pa staot eo yac'h ar paotr !

Luftkissen n. (-s,-) : pallenn aer g., aerdorchenn b., torchenn aer b., torchenn c'hwez b., klud aer g.

Luftkissenboot n. (-s,-e) / **Luftkissenfahrzeug** n. (-s,-e) : aerrikler g., dourruzer war pallenn aer g., dourruzer war aerdorchenn g., dourruzer war torchenn aer g., dourruzer war torchenn c'hwez g., dourrikler war pallenn aer g., dourrikler war aerdorchenn g., dourrikler war torchenn aer g., dourrikler war torchenn c'hwez g., rezlestr war pallenn aer g., rezlestr war aerdorchenn g., rezlestr war torchenn aer g., rezlestr war torchenn c'hwez g.

Luftkissenschwebbahn b. (-,-en) : aerdren g.

Luftklappe b. (-,-n) : [tekn.] klaped aerañ g., klaped aerañ g.

Luftknappheit b. (-) : moug g.

Luftkorridor g. (-s,-e) : aerdrepas g., trepas er spas-nij g.

luftkrank ag. : krog an droug-nig ennañ, an droug-nij gantañ, klañv gant an droug-nij ; *luftkrank sein*, kaout droug-nij, bezañ klañv gant an droug-nij, bezañ krog an droug-nij en an-unan.

Luftkrankheit b. (-) : [mezeg., kirri-nij] droug-nij g., nijarur g.

Luftkrieg g. (-s,-e) : [lu] brezel dre aer g., aervrezel g.

Luftkühlung b. (-,-en) : [tekn.] distanadur dre aer g.

Luftkurort g. (-s,-e) : kurva hinadel g., kurlec'h hinadel g., yec'hedva hinadel g.

Luftlandetruppe b. (-,-n) : [lu] harzlammerien ls., soudarded treuzdouget dre garr-nij ls., soudarded treuzdouget dre aer ls.

luftleer ag. : goull a aer, hep aer, kuit a aer ; *luftleeres Gefäß*, lestr ar goull ennañ g.

Luftlinie b. (-,-n) : linenn eeun-tenn b., linenn eeun-pik b., derehent g. ; *in der Luftlinie*, a-dreuz-kaer, dre nij, eeun-tenn (eeun-pik) war-nij.

Luftloch g. (-s,-löcher) : **1.** [tekn.] toull-avel g., san aerañ b., kan aerañ g., korzenn aerañ b., tuellenn aerañ b. ; **2.** [nij.] toull-aer g. ; **3.** [tisav.] tarzhell b.

Luft-Luft-Rakete b. (-,-n) : [lu] fuc'hell aer da aer b.

Luftmasche b. (-,-n) : [gwiad.] mailh chadennig g., mailh laosk g., lagadenn chadennig b., lagadenn laosk b.

Luftmasse b. (-,-n) : tolzennad aer b., ec'honenn aer b. ; *Wechselwirkung der Luftmassen*, treloc'h an aergelc'h g.

Luftmassendynamik b. (-) : treloc'h an aergelc'h g.

Luftmatratze b. (-,-n) : matarasenn c'hwez b.

Luftmesser g. (-s,-) : [fizik] aerventer g., aerometr g.

Luftmolekül n. (-s,-e) : molekulenn aer b., molekul aer str. ; *Ionisation der Luftmoleküle in der Atmosphäre*, ionadur an aergelc'h g.

Luftmyzel n. (-s,-ien/-e) : [bev., louza.] mikeliom aere g.

Luftnot b. (-) : [mezeg.] mic'hwezh g., berranal g./b., simuc'h g., diankadell b., dirouferez b., dielc'h g., dihost g., dihosterezh g., trechwezh g., moug g., P. amezeg an Ankoù g.

Luftpirat g. (-en,-en) : aerbreizher g.

Luftpiraterie b. (-) : aerbreizherezh g.

Luftplankton n. (-s) : plankton aer g., aerblankton g.

Luftpost b. (-) / **Luftpostdienst** g. (-es) : aerpost g. ; *per Luftpost, mit Luftpost*, gant ar c'harr-nij, dre an aerpost, dre aer, dre nij ; *Flugzeug für Luftposttransporte*, nijerez ar post b.

Luftpostleichtbrief g. (-s,-e) : aerskriz g., lizher aerpost g.

Luftpostpapier n. (-s) : paper lizhiri aerpost g.

Luftpumpe b. (-,-n) : [tekn.] pomp aer g., pomp c'hwez g., c'hwezerez b., c'hwezer g., planter-c'hwez g., c'hwezigell b.

Luftraum g. (-s,-räume) : [nij.] spas-nij g., aeregor g.

Luftreibung b. (-) : [fizik] hersad aerwerzhel g., harz diwar an aer g.

Luftreifen g. (-s,-) : bandenn-rod b., anro g., aezhanro g.

Luftreinhaltung b. (-) : mirerezh glanded an aer g., mirerezh purentez an aer g.

Luftreinheit b. (-) : yac'husted an aer b., glanded an aer b., purentez an aer b.

Luftreiniger g. (-s,-) : diflaerer g. [*liester* diflaerioù].

Luftreinigung b. (-,-en) : [mengleuz.] avelerezh g., gwentañ g., gwenterezh g.

Luftreise b. (-,-n) : beaj dre aer b.

Luftreklame b. (-,-n) : bruderezh dre aer g.

Luftrohr n. (-s,-e) : san aerañ b., kan aerañ g., korzenn aerañ b., tuellenn aerañ b.

Luftrohre b. (-,-n) : [korf.] treuz-gouzoug g., briant b., P. toull-gaou g., toull-gouzoug g. ; *Aufgabelung der Luftrohre*, *Bifurkation der Luftrohre*, forc'h ar vrian b.

Luftrohren- : [korf.] ... briantel, ... ar vrian.

Luftrohrenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] briantfo g.

Luftrohrenhauptast g. (-es,-äste) : [korf.] korzenn-skevent b.

Luftrohrenkopf g. (-s,-köpfe) : [korf.] garloc'henn b.

Luftrohrenschnitt g. (-s,-e) : [mezeg.] trakeotomiezh b., skej-briant g.

Luftrohrenspalt g. (-s) : [korf.] toull ar gouzoug g., toull ar gorzailhenn g., tarzhe ar c'herdin-mouezh g.

Luftrohrenverästelung b. (-,-en) : [korf.] bronkez str., korzennoù an analadur ls., forzhioù analañ ls., korzennoù skevent ls.

Luftsack g. (-s,-säcke) : airbag g., torchenn-aer b., torchenn c'hwez b.

Luftsauger g. (-s,-) : [tekn.] sunerez b.

Luftsäule b. (-,-n) : [sonerezh] bann aer g.

Luftschacht g. (-s,-schächte) : [mengleuz.] poull aveliñ g., poull gwentañ g., toull avel g., toull avelerezh g.

Luftschauer g. (-s,-) : [stered., fizik] feskenn gosmek b., feskenn atmosferik b.

Luftschicht b. (-,-en) : gwiskad aer g., gwiskad aergelc'h g.

Luftschiff n. (-s,-e) : aervag b., aerlestr g. ; *lenkbarees Luftschiff*, aerlestr-stur g., aerlestr stur g., aerlestr levius g.

Luftschiffahrt b. (-) : [nij.] aerlestrerezh g., aernijerezh g., aervageerezh g., aerveadeurezh b.

Luftschiiffer g. (-s,-) : [nij.] aerlestrer g., nijour g., aervageer g., aervagour g.

Luftschlacht b. (-,en) : [lu] aeremgann g., emgann en aer g.

Luftschlange b. (-,n) : troell-baper b., naerell b.

Luftschlauch g. (-s,-schläuche) : [bandennoù-rod] bouzellenn-rod [liester bouzellennoù-rod] b., bouzellenn b. [liester bouzellennoù].

Luftschlitz g. (-es,-e) : kael-aerañ b.

Luftschloss g. (-es,-schlösser) : kastell el loar g., rambre g., sorc'henn b., sorbienn b., stultenn b. ; *Luftschlösser bauen*, sevel (ober) kastell el loar, sorc'henniñ, ruflañ avel ha moged.

Luftschlucken n. (-s) : [mezeg.] aerlonk g.

Luftschraube b. (-,n) : biñs-tro b., troellenn b., aerviñs b. ; *vierteilige Luftschraube*, aerviñs peder fal (peder malvenn, pevar bann) b., troellenn peder fal b. ; *er hat die Blätter der Luftschraube zerbrochen*, torret eo bet gantañ malvinier ar viñs-tro (an droellenn).

Luftschraubenblatt n. (-s,-blätter) : pal viñs-tro b., pal droellenn b., pal aerviñs b., malvenn viñs-tro b., malvenn droellenn b., malvenn aerviñs b., bann biñs-tro g., bann troellenn g., bann aerviñs g., brank aerviñs g.

Luftschutz g. (-es) : [lu] difenn enep aerlistri g., difenn enepnij g.

Luftschutzbunker g. (-s,-) / **Luftschutzkeller** g. (-s,-) / **Luftschutzraum** g. (-s,-räume) : [lu] blokaos enep-kirri-nij g., blokaos enepnij g., goudorenn enep-kirri-nij b., goudorenn enepnij b., goudor enepnij g., gwaskedenn enep-kirri-nij b., kav-krefiv enep-kirri-nij g.

Luftschuttsirene b. (-,n) : galv-diwall ouzh ar c'hirri-nij g.

Luftsegler g. (-s,-) : [nij.] plaverez b.

Luftseilbahn b. (-,en) : fungarr g., funlogell b.

Luftsieg g. (-s,-e) : [lu] trec'h da-geñver un aeremgann g.

Luftpalt g. (-s,-e) : [tredan, fizik] aerfaout g.

Luftspiegelung b. (-,en) : **1.** [fizik] dazgwel g. ; **2.** [dre astenn.] touell g., touellwel g., falswelidigezh b.

Luftsprung g. (-s,-sprünge) : lamm a levezeg g., fringadenn b. ; *einen Luftsprung machen*, lamm da laez ; *Luftsprünge machen*, gavrlamm, tripal, fringal, fringalañ, fringellat, dizoac'hañ, en em zizoac'hañ ; *sie machte Luftsprünge*, lamm da rae evel un heizez.

Luftstörung b. (-,en) : [skingomz] grizien str., mordrouz g., ardrouz g.

Luftstoß g. (-es,-stöße) : **1.** c'hwezhadenn avel b., avelaj g., barr-avel g., barrad-avel g., boutad-avel g., taol-avel g., kaouad avel b./g., reklom g., rugenn b., rizennad avel b., taolad avel g., fourrad g., froud-avel g., froudenn-avel b., sourrad avel g., avel-gorbell g., avel-gelc'hwid g. ; **2.** c'hwezhadenn b. ; *ein Blasebalg ist ein Gerät zur Erzeugung von Luftstößen*, ar vegin a zo ur benveg anezhi a dalvez da c'hwezhañ aer a-stroñsadoù.

Luftstoßdämpfer g. (-s,-) : [tekn.] distroñser dre aer g.

Luftstrahltriebwerk n. (-s,-e) : motor-jet g., reaktor g., dazloc'her g., keflusker dre zazloc'h g., keflusker dre gilnerzh g., keflusker dre flistr g., keflusker-jet g.

Luftstraße b. (-,n) : aerdrepaas g.

Luftstreitkräfte ls. : [lu] nerzhioù an aerlu ls., aerlu g.

Luftstrom g. (-s,-ströme) : avel-dro g., avel-red g., red-avel g., avel-furch g., avel-dreuz g., avel-sil g., avel-laer g., avel-furch g., sach g.

Luftströmung b. (-,en) : aerredenn b., aerfroud b. ; *aufsteigende Luftströmung*, redenn bign b., redenn sav b., aerredenn war-grec'h b., red aer war-grec'h g. ; *absteigende*

Luftströmung, redenn diskenn b., aerredenn war-ziskenn b., red aer war-ziskenn g.

Luftstützpunkt g. (-s,-e) : [lu] bon nijereziou g., bon aerlu g.

Lufttaxi n. (-s,-s) : nijerez-taksi b.

lufttechnisch ag. : aeroteknikel, aergalvezel.

Lufttransport g. (-s,-e) : aerhentiñ g., treuzdougen dre aer g., aerzegaserezh g., aerzegas g., aerdezougerezh g., aerdezougen g.

lufttuchtig ag. : ... a c'hall nijal, mat da nijal, barrek da nijal, gouest da nijal.

Lufttuchtigkeit b. (-) : gouestoni da nijal b., barregezh evit nijal b.

Lufttüchtigkeitszeugnis n. (-ses,-se) : testeni gouestoni da nijal g.

Luftüberwachung b. (-,en) : eveshaat dre aer g., eveshaerezh dre aer g., eveshaat diwar-nij g., eveshaerezh diwar-nij g.

Luft- und Raumfahrtindustrie b. (-) : ijinerezh aeregorel b.

Luft- und Raumfahrtsektor g. (-s) : gennad aeregorel g.

Lüftung b. (-,en) : avelerezh g., aveladenn b., aeradur g., aerañ g., aererezh g., gwentañ g., gwenterezh g., gwentadur g.

Lüftungsanlage b. (-,n) : aveadur aerañ g., aveadur aveliñ g., aveadur gwentañ g., aerer g. [liester aereriou].

Lüftungapparat g. (-s,-e) : gwenterez b., gwenter g., avelerez b., aerer g.

Lüftungsöffnung b. (-,en) : toull avel g., toull aveliñ g., toull avelerezh g.

Lüftungsschacht g. (-s,-schächte) : san aerañ g.

Luftventil n. (-s,-e) : **1.** [rodoù] begel-rod g. ; **2.** [tekn.] klaped aerañ g., klaped aerañ g.

Luftveränderung b. (-,en) : cheñchamant aer g.

Luftverdichter g. (-s,-) : [tekn.] kenwasker g., moustrer g.

Luftverdrängung b. (-,en) : [fizik] dilec'hiadur aer g.

Luftverdünnung b. (-,en) : [kimiezh, fizik] prinaat an aer g., prinadur an aer g.

Luftverflüssigung b. (-,en) : [tekn.] liñvennadur an aer g.

Luftverkehr g. (-s) : [nij.] aerdreizhid g., treizhid dre aer g.

Luftverkehrslinie b. (-,n) : aerlinenn b., aerhent g.

Luftverkehrsverbindung b. (-,en) : kehent dre aer g.

Luftverlust g. (-s) : dic'hwezañ g.

Luftverschmutzung b. (-,en) : saotradur an aer g. ; *grenzüberschreitende Luftverschmutzung, erhöhte Luftverschmutzung*, barr saotradur an aer g.

luftverunreinigend ag. : ... a saotr an aer ; *luftverunreinigende Stoffe*, danvezioù a saotr an aer ls.

Luftwaage b. (-,n) : [fizik] aerventer g., aerometr g.

Luftwaffe b. (-) : [lu] aerlu g., arme-aer b., nijerezh milourel g., [istor] Luftwaffe b.

Luftwärme b. (-) : gwrezverk g., gwrez b., pared g.

Luft-Wasser-Rakete b. (-,n) : [lu] fuc'hell aer da vor b.

Luftweg g. (-s,-e) : **1.** *auf dem Luftweg*, gant ar c'harr-nij, dre aer, dre nij ; *Transport auf dem Luftweg*, aerdezougen g., aerdezougerezh g., aerzegaserezh g., aerzegas g., aerhentiñ g., treuzdougen dre aer g. ; *auf dem Luftweg transportieren*, aerzegas, aerdezougen, treuzdougen dre aer ; **2.** [korf.] *Luftwege*, korzennoù an analadur ls., forzhioù analañ ls., korzennoù skevent ls.

Luftwehrbereich g. (-s,-e) : [lu] rannoabl vilourel b.

Luftwerft b. (-,en) : chanter kirri-nij g., chanter sevel kirri-nij g., labouradeg sevel kirri-nij b.

Luftwiderstand g. (-s) : [fizik] hersad aerwezhel g., harz diwar an aer g.

Luftwirbel g. (-s,-) : korc'hwezh g., trowent g.

Luftwurzel b. (-,-n) : [louza.] gwizienn aere b. [liester gwiziou aere].

Luftziegel g. (-s,-) : brik pri disec'het en aer str., briken bri disec'het en aer b., adobenn b. [liester adobennoù].

Luftzufuhr b. (-) : avelerezh g., gwentañ g. ; *Holzkohe muss man unter geringer Luft- beziehungsweise Sauerstoffzufuhr langsam verkohlen*, ret e vez delc'her un tamm moug evit ober glau-koad.

Luftzug g. (-s,-züge) : c'hwezh g., c'hwezhadenn b., avel-dro g., avel-red g., red-avel g., avel-furch g., avel-dreuz g., avel-sil g., avel-laer g., sach g., aer g., kas g./b. ; *schwacher Luftzug*, mouchig-avel g., bannig avel g., mouch-avel g., strilh avel g., lomm avel g., takenn avel b., suc'hadenn b., berad avel g., begad avel g., aezhennig b., mouch avel flour g., anal an avel b., lomm avel g.

Luftzusammensetzung b. (-) : kenaoz an aer g.

Lug g. (-s) : *Lug und Trug*, touellerezh g., tromplerezh g., tromplezonou ls., touelloù ls., gevier ls. ; *das ist alles nur Lug und Trug*, gevier n'eo ken, gevier kement-se holl, tri gaou bep daou c'her, fardaj ha gevier tout, falsentezoù penn-da-benn (Gregor) ; *Erdenlust ist nichts, sie ist nur Lug und Trug*, ar plijadurezhioù eus ar bed-mañ a zo ven ha tromplus.

Lugaus g. (-,-) : gwelva g., gwel meur g., gedig g., tour-ged g., garid b., gwardlec'h g., gwere b.

Lüge b. (-,-n) : 1. gaou g. [liester gevier], gaouiadenn b., ger gaou g., falsentez b., bidden b., daofenn b., fent g., poulc'henn b. [liester poulc'hennou, poulc'had], komzoù treuz ls. ; *eine faustdicke Lüge*, ur gaou du g., ur mell gaou g., ur pikol gaou g., ur gaer a garotezenn b., ur gaou divezhet g., ur gaou put g. ; *grobe Lüge*, gaou gros g., gaou bras g. ; *fromme Lüge*, gaouig dister g. / gaou dinoaz g. / gaou evit difenn an hentez g. (Gregor), gaou e doujañs Doue g. ; *sich (dat.) eine Lüge ausdenken, eine Lüge schmieden*, fentañ ur gaou, tennañ ur garotezenn, paskañ ur gaou, aozañ ur gaou, steuñviñ ur gaou, gwariat ur gaou, stigmañ ur gaou ; *jemanden der Lüge bezichtigen, jemanden der Lüge beschuldigen*, ober ur gaouiad eus u.b., ober ur gaouiad gant u.b., lakaat u.b. da c'haouiad, tamall u.b. a c'haou (da vezañ gaouiad, da c'haouiadiñ), tamall gevier (e c'hevier) d'u.b., ober ur penn gaouiad gant u.b. ; *jemanden Lügen strafen*, kendrec'hiñ (faezhañ) u.b. war ur gaou (Gregor), kavout un anad a c'haou gant u.b., reiñ un dislavar d'u.b., distreiñ kaoz u.b., troc'hañ e deod d'u.b., dislavaret u.b., dislavaret gevier u.b., distroadañ gevier u.b., dispenn gevier u.b., lakaat anat e liv u.b. gevier ; *Lügen säen, Lügen verbreiten*, hadañ gevier, skignañ gevier ; *solche Behauptungen sind reine Lügen*, al lavaredoù-se n'int nemet gevier, al lavaredoù-se n'ez int nemet gevier ha netra ken, n'eus ger gwir ebet el lavaredoù-se, gerioù gaou tout ! gevier kement-se holl ! ; *sich keine Lügen aufbinden lassen*, na vezañ dall e saout (pemoc'h e leue, den da blomañ kelien), gouzout pet favenn a ya d'ober nav, na vezañ den da lonkañ kañvaled (kelien, silioù, lostoù leue, poulc'hennou, poulc'had, prun), na vezañ den da lonkañ (da evañ, da blomañ, da dreizhañ) kement gaou a lavarer, na vezañ hegreidik, bezañ diaes da douellañ, na vezañ tanav e lér ; *um eine Lüge nicht verlegen sein*, na dagañ diwar e gentañ gaou, displantañ karradoù gevier, lavaret gevier ken na foeltro, disac'hañ gevier, dibunañ gevier, livañ gevier bern-war-vern, livañ anezho bern-war-vern ; *man soll nicht alles glauben, was man hört : Wahrheit kommt selten vor, Lüge in Mengen*, arabat eo krediñ kement tra a glever : dibaot ar wirionez ha stank ar gevier - n'eo ket mat mont diouzh kaozioù brav an dud ; *sich in Lügen verstricken*, en em gontroliañ en e c'hevier ; *er hat sich in Lügen verstrickt*, libouret eo en e c'hevier, tramailhet (rouestlet) eo en e c'hevier ;

Lügen schlucken, lonkañ gevier, evañ gevier, plomañ gevier, treizhañ gevier, bezañ ur plomer kelien, bezañ ul lonker poulc'had ; *diese Gesetze beruhen auf Lügen*, gevier eo a zo oc'h ober diazez dindan al lezennoù-se ; [krennl.] *Lügen haben kurze Beine*, an neudenn eeun eo ar wellañ - abred pe ziwezhat e vo tennet ar c'hazh a-zindan ar gwele - pig pe vran a gano - abred pe ziwezhat e vo roet avel d'ar c'had - en don eus ar puñs kuzhet, ar wirionez a vezo laosket - nend eus tra ken kuzhet ha na anavezor un deiz - ar wirionez anavezet a laka ar gaou da dec'het - an hini a vale eeun a gav atav ledan e straed - goude an droug eo mat kaout keuz, gwell eo bale eeun eget mont a-dreuz - mont a-dreuz, droug ez eus. Mont a-hed, droug ebet ; 2. [relij.] *der Vater der Lüge*, tad ar gaou g. **lügen** V.gw. (hat gelugt) : [rannyezh.] 1. bezañ war spi, bezañ war e api, bezañ e spi, bezañ o c'headal, bezañ war api, bezañ e ged, bezañ war-c'head, ober ar ged, ober ged, spiañ, bezañ oc'h arvestiñ, plavañ, bezañ war selaou, bezañ e par (Gregor), kourziñ, gardañ ; *aus dem Fenster lügen*, spiañ dre ar prenestr ; *auf den Hof lügen*, gardañ war ar porzh, kourziñ war ar porzh ; 2. bezañ a-istribilh (a-skourr, a-ispilh, e-pign), en em ziskouez, diskouez beg e fri ; *eine Zeitung lügt aus seiner Manteltasche*, e chakot e vantell e weler ur gazetenn o tiskouez beg he fri. **lügen** V.gw. (log / hat gelogen) : gaouiadiñ, gaouiardiñ, lavaret gaou, lavaret gevier, kontañ gevier, reiñ gevier da grediñ, troadañ (livañ, pentañ, displañañ, domañ, gwariat, paskañ, pennegiñ, stigmañ, hadañ, dispakañ, aozañ, rotiñ, steuñviñ, fentañ, distagañ, plakañ) gevier, livañ anezho, dibunañ gevier, disac'hañ gevier, fablañ, kontañ bidennoù, kontañ poulc'hennou, kontañ poulc'had, reiñ poulc'had da grediñ, brozennat, tennañ karotez, kontañ karotez, tennañ ur garotezenn, imbroudellañ, P. pentañ lern ; *es liegt auf der Hand, dass er lügt*, gevier anat a zo gantañ, sklaer eo emañ o troadañ gevier, c'hwezh ar gaou a zo gantañ, liv ar gevier a zo war e gomzoù, gerioù gaou tout pezh a lavar ! ; *ich wusste wohl, dass er log*, gouzout a ouien mat e oa gevier ar pezh a lavare ; *er lügt, deshalb wird er bestraft*, emañ o troadañ gevier, setu perak e vo kastizet - paeet (talvezet) e vo e c'hevier dezhañ - lakaet e vo da c'houzañv ar c'hastiz dleet dezhañ evit e c'hevier - plantañ a ra gevier deomp, neuze en do ur friad ; *er lügt wie gedruckt, er lügt, dass sich die Balken biegen*, nend eus ket a denner-dent brasoc'h gaouiad egetañ (Gregor), dibunañ a ra gevier, domañ a ra gevier, gaouiad eo evel un Tregeriad, ur pikol felpenn gaouiad a zo anezhañ, ne dag ket diwar e gentañ gaou, ur marc'h-gevier eo hennezh, livañ a ra gevier bern-war-vern, disac'hañ a ra aridennadoù gevier, displantañ a ra karradoù gevier, un toull gevier a zo anezhañ, hennezh a zo du e revr gant ar gevier, lavaret a ra tri gaou bep daou c'her, aze e lavar gaou du, aze e lavar ur gaou du, ur gaouiad divezh a zo anezhañ, hennezh a zo fallañ gaouiad a zo er vro, hennezh a zo ar fallañ gaouiad a zo er vro, ne vez nemet gevier gantañ, e-kreiz e zaoulagad e lavar gaou, gevier bras a lavar, gerioù gaou tout pezh a lavar ; *sie lügen, dass sich die Balken biegen*, dibunañ a reont gevier, domañ a reont gevier, gerioù gaou tout pezh a lavaront, gwazh-pe-wazh e lavaront gevier, gwazh-pe-washoc'h e lavaront gevier, gwazh pe wash e lavaront gaou, gwazh pe washoc'h e lavaront gaou ; *du lügst doch !* gevier 'zo ganit ! c'hwezh ar gevier a zo gant da gomzoù ! gaou a lavarez ! gevier eo ar pezh a lavarez ! gevier eo a lavarez ! gevier tout ha netra ken ! gevier a lavarez ! dont a ra ar gerioù-se ganit dre an toull gaou ! liv ar gevier a zo war da gomzoù ! gerioù gaou tout pezh a lavarez ! ; *er lügt nicht !* ne lavar ket gevier ! n'eus ket a c'hevier gantañ ! n'eo ket gevier a zisplant ! n'eo ket sac'h d'an diaoul ! gwir a lavar ! ne lavar gaou ebet ! ne lavar ger gaou ebet ! ; *ich müsste lügen, wenn ich anders sagte*, pa

lavarant dit (deoc'h) ! kredit asur ! ne lavarant ket gaou ! ne lavarant ket gevier ! ne lavarant ket a c'hevier ! nebaon ! ; *wenn nicht, so will ich gelogen haben*, me a vo krouget 'ta ma n'eo ket gwir, ma vin krouget ma n'eo ket gwir, me a c'houlenn bezañ krouget ma n'eo ket gwir, me a c'houlenn bezañ maout ma n'eo ket gwir, me a c'houlenn bezañ lonket gant al Loar ma n'eo ket gwir, ra vezo graet ur gaouiad ac'hanon ma n'eo ket gwir, ra vin manac'h ma n'eo ket gwir, me a zo kontant da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir, me a zo kontant da vezañ daonet ma n'eo ket gwir, me a c'houlenn bezañ lonket mar lavarant gaou ; *Radio Paris lügt, Radio Paris ist deutsch*, Radio-Pariz a vrozenn, Radio-Pariz a zo e dalc'h an Alamaned ; *sie ist es gewohnt zu lügen*, ne vez ket nec'het bras gant he gevier, n'emañ ket o tagañ diwar he c'hentañ gaou, displantañ a ra karradoù gevier, livañ a ra gevier bern-war-vern, ar si he deus da livañ gevier, ar gevier ezh a zo deuet da ginviañ enni, boas eo da droadañ (da livañ, da bentañ, da zisplañtañ, da zornañ, da wriat, da zisac'hañ, da zibunañ, da baskañ, da aozañ, da steuñviñ, da fentañ) gevier, dre voazadur eo deuet ar gevier ezh da vezañ natur dezhi ; [kr-] *wer einmal lügt, dem glaubt man nicht, und wenn er auch die Wahrheit spricht*, n'eus ket a vrizhgaouiad - an hini a broad gevier ouzh e revr e stag - an hini en deus bet roet gevier da grediñ ne vez ket kredet mui ha pa lavarfe ar wirionez ; *wer lügt, stiehlt, und wer stiehlt, bringt auch Leute um*, an neb a drompl gant spilhoù a dromplo gant skoedoù - an neb a laer un u (ur vi) a laer ur jav pa gav an tu - ne vez ket laer un den a hanter - nend eus ket a vrizhlaer.

V.k.e. (log / hat gelogen) : *er lügt das Blaue vom Himmel (herunter)*, kontañ a ra gevier du, gwriat (dornañ, pentañ, displantañ, paskañ, disac'hañ, dibunañ, pennegiñ, aozañ, steuñviñ, fentañ) a ra gevier bras, displantañ a ra karradoù gevier, troadañ a ra melloù gevier, livañ a ra pikoloù gevier, hennezh a vez pikoloù gevier gantañ, touiñ a ra kalz ha delc'her a ra nebeut, ne vo ket ken bras an diskan ha ma vez e gan, prometiñ a ra an diaoul hag e gernel, touiñ a ra tourioù ha kestell, hennezh ne vez morse war ar skort gant e bromesaou, lavaret a ra gevier a-zevri-bev, tagañ a ra gant ar gaou, emañ o tennañ ur gaer a garotezenn deomp.

Lügen n. (-s) : gevier ezh g., gaouierezh g. ; *das Lügen fällt ihr leicht*, ne vez ket nec'het bras gant he gevier, n'emañ ket o tagañ diwar he c'hentañ gaou, displantañ a ra karradoù gevier, livañ a ra gevier bern-war-vern, ar si he deus da livañ gevier, ar gevier ezh a zo deuet da ginviañ enni ; *das Lügen ist ihm eine zweite Natur*, dre voazadur eo deuet ar gevier ezh da vezañ natur dezhañ, hennezh ne dag ket diwar e gentañ gaou, boas eo da droadañ (da livañ, da bentañ, da zisplañtañ, da zornañ, da wriat, da zisac'hañ, da zibunañ, da baskañ, da aozañ, da steuñviñ, da fentañ) gevier, ar gevier ezh a zo deuet da ginviañ ennañ.

Lügenbold g. (-s,-e) : bourder g., farser g., daofennour g., brozenour g., tezenner g.

Lügendetektor g. (-s,-en) : dinoer gevier g.

Lügegenist g. (-es) : droukspered g., droukspered an ifern g., tad ar gaou g.

Lügeschichte b. (-,-n) : koñchoù born ls., bidenn b., daofenn b., dafoù ls., boutikl g./b., brozennoù ls., gevier kement-se holl ls., tri gaou bep daou c'her ls., fardaj ha gevier tout ls., falsentezoù penn-da-benn (Gregor) ls., paribolennou gevier ls., poulc'hennou ls., poulc'had ls., bardellaj g., krakoù ls., brozennoù ls., flugez str., pifou ls.

Lügespinst n. (-es,-e) / **Lügewebe** n. (-,-) : aridennad c'hevier b., tri gaou bep daou c'her, fardaj ha gevier tout, falsentezoù penn-da-benn (Gregor) ls., paribolennou gevier ls.,

poulc'had ls. ; *ein Lügengewebe spinnen*, troadañ (livañ, pentañ, displañtañ, domañ, gwriat, disac'hañ, dibunañ, paskañ, pennegiñ, dispakañ, aozañ, steuñviñ, fentañ) gevier, gwiskañ bonedoù d'u.b., kontañ poulc'hennou, kontañ poulc'had, reiñ poulc'had da grediñ, tennañ karotez d'u.b., kontañ karotez d'u.b., tennañ ur gaer a garotezenn d'u.b., imbroudellañ.

Lügenhaft ag. : gaouiat, gaou, gaouier, forjet, iijinet, tromplus, gaouius, treuz, touellus, diwir, diwirion, leun a falsentez.

Lügenhaftigkeit b. (-) : gaouiusted b.

Lügenmärchen n. (-s,-) : koñchoù born ls., bidenn b., daofenn b., dafoù ls., boutikl g./b., brozennoù ls., gevier kement-se holl ls., tri gaou bep daou c'her ls., fardaj ha gevier tout ls., falsentezoù penn-da-benn (Gregor) ls., poulc'had ls., flugez str., pifou ls., bidenn b., siklezon g. ; *Lügenmärchen erzählen*, *Lügenmärchen aufsuchen*, imbroudellañ, tennañ koñchoù born eus e gelorn, kontañ brozennoù ls., ober almanagoù, brozennat, gallegañ, tennañ karotez d'an dud, kontañ karotez d'an dud, tennañ flugez d'an dud, kontañ flugez d'an dud, kontañ pifou, kontañ krakoù d'an dud, kontañ poulc'hennou, kontañ poulc'had, reiñ poulc'had da lonkañ, kontañ siklezonoù.

Lügenmeldung b. (-,-en) : keloù toull g., falskeloù g., droukkeloù g., garzaj g., garzennaj g., boutikl g./b., keloù treuz g., brizh keloù g., bidenn b., daofenn b., dafoù ls., brozen b., disklériadur leun a falsentez g.

Lügennetz n. (-es,-e) : tri gaou bep daou c'her, fardaj ha gevier tout, falsentezoù penn-da-benn (Gregor) ls., paribolennou gevier ls., poulc'had g. ; *sich in ein Lügennetz verstricken*, en em gontroliañ en e c'hevier ; *er hat sich in ein Lügennetz verstrickt*, libouret eo en e c'hevier, tramailhet (rouestlet) eo en e c'hevier.

Lügenpropaganda b. (-) : keleier tromplus skignet a-ratozh ls., keleier farlotet ls., keleier treuzfichet ls., keleier treuz ls., brozen b., brozennoù ls., brizh keloù brudet a-ratozh g., keleier aozet evit lakaat an dud da gemer ar gaou evit ar wirionez ls., binim g. ; *Lügenpropaganda treiben*, hadañ gevier e-touez an dud, skignañ gevier, lakaat gedon da redek, leuskel gedon da redek.

Lügensucht b. (-) : [bred.] marzhaflo g., imbroudellañ g.

Luginsland g. (-s,-e) : [tisav.] gwelva g., gwel meur g., gedig g., tour-ged g., garid b.

Lügner g. (-s,-) : gaouiad g., gaouiard g., gaouier g., liver gevier g., dibuner gevier g., marc'h-gevier g., sac'h-gevier g., aozer-gevier g., forjer gevier g., troader gevier g., sac'h d'an diaoul g., toull-gevier g., daofennour g., fabler g., fablour g. ; *ein gehöriger Lügner*, *ein abgefeimter Lügner*, *ein ausgemachter Lügner*, un toull gevier g., ur sac'h gevier g., ur marc'h gevier g., ur gaouier touet g., ur gaouiad pomet g., ur gaouiad eus ar penn g., ur gaouiad diouzh ar penn g., ur penn gaouiad g., un dibuner gevier g. ; *jemanden als Lügner hinstellen*, *jemanden einen Lügner heißen*, lakaat u.b. da c'haouiad, lakaat u.b. gaouiad, ober ur gaouiad eus u.b., ober ur gaouiad gant u.b., tremen u.b. da c'haouiad ; *wer so etwas behauptet hat, ist ein Lügner*, neb piv bennak en deus lavaret kement-se a zo ur gaouiad ; *verdammter Lügner !* gwashat gaouiad a zo ac'hanout ! gaouiad ma'z out ! ; *der Kopf läuft dem Lügner rot an*, ar gaouiad a sav ar ruz d'e benn, ruziañ a ra ar gaouiad gant ar vezh, ruz-glaou e teu ar gaouiad, dont a ra ar gaouiad ruz evel kribenn (kribell) ur c'hilhog, ruziañ a ra ar gaouiad evel ur c'hlaouenn dan, ruziañ a ra ar gaouiad betek e zivskouarn, ruz e teu penn ar gaouiad gant ar vezh ; *der Kopf war dem Lügner rot angelaufen*, ar gaouiad a oa aet ruz, ar gaouiad a oa aet ruz e benn, ruzder a oa aet ar gaouiad.

Lügnerin b. (-,-nen) : gaouiadez b., gaouierez b., daofennourez b., fablerez b., fablourez b., aozerez-c'hevier b., dibunerez c'hevier b.

lügenrisch ag. : gaouiat, gaou, gaouier, forjet, ijinet, tromplus, gaouius, treuz, touellus, diwir, diwirion, leun a falsentez ; *lügenrische Reden*, prezegennoù treuz ls., prezegennoù leun a falsentez ls., lavarou gaouiat ls., paribolennoù gevier ls., gerioù gaou tout ls.

Lügner-Paradox n. (-s,-Paradoxa) : [preder.] arguzenn ar gaouier b.

luguber ag. : gwaskedennek, kañvaouus, trist, melkonius, doanik, doanuis, tristidik, beunek, amalek, hurennek, klouhanek, kudennek, kourmoulet, pok.

Luise b. : Loeiza b.

Luk n. (-s,-e) : *sellit ouzh Luke*.

Lukarne b. (-,-n) : [tisav., Bro-Suis] lomber g., lukan b., oued g.

Lukas g. : Lukaz g.

Lukasevangelium n. (-s) : aviel hervez sant Lukaz g., aviel hervez Lukaz g.

Luke b. (-,-n) : 1. [tisav.] lomber g., lukan b., oued g. ; 2. [merdead.] lomber lestr g., skoutilh g., harzell b., tarzhell-lestr b., lambourzh g.

Lukenkumming b. (-,-s) / **Lukensüll** g./n. (-s,-e) : [merdead.] lieson g.

lukrativ ag. : fonnus, arc'hantus, emsav, emsavus, spletus, gounidus, goprus.

lukullisch ag. : din eus Lukullus, dellezek eus Lukullus ; *ein lukullisches Mahl*, ur mell friko g., korfadoù boued ls., ur banvez g., ur pred fonnus g., ur pred a-stroñs g., ur pred lipous (eus ar gurunenn, eus ar vegenn) g., ur banvez eus ar c'haerañ g., un tarin a friko g., ur pabor a bred g., boued forzh pegement (sof-kont, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegenn-mui, a-dropti, dreistkont) g., kouignaoù g., meuzioù beleien ls.

Lulatsch g. (-es,-e) : P. [dre skeud.] *ein langer Lulatsch*, un diskrouger anduilh g., ur ramz treut-gagn g., ur vazh wisket b., ur moanard g., unan hir ha moan evel ar wall-amzer, ul lañsaden b., ul lañsenn b., ur paotr korfet evel ur gouarc'henn g., ur pezh pikol den bras g., ur firitelleg g., ul langouineg g., ur skarineg g., ur skirih g., ur fourcheg g., un dreustel b., ur sklipard a zen g., ur skrifelleg g., ur c'horf mat a zen g., ur skilfenn a baotr b., ur gaoleg g., ul louaneg g., ul lank g., un dreustenn b., ur gouere g., un tamm mat a zen g., ur freilhennek g., un hinkin g., ur skeul vabu b., unan bras evel ur skeul g., ur baluc'henn b., ur berchenn b., ur pezh jelkenn a baotr b., ur peulvan g. (Gregor), P. ul lahir, ur paotr toulet uhel g.

Lulle b. (-,-n) : [sigaretenn] P. tareaden b., tariagen b.

lullen V.k.e. (hat gelullt) : *ein Kind in den Schlaf lullen*, kanañ ul luskellerez (ur son gavell) d'ur poupig ken na vano kousket.

Luller g. (-s,-) : P. chut g., chugell b., chugenn b., chutell b., chutenn b., sunig g.

Lullerche b. (-,-n) : [loen.] alc'hweder-gwez g.

Lumachelle b. (-,-n) : [douarouriezh] lumachell b. [*liester lumachelloù*].

Lumbago b. (-,-s) : [mezeg.] dargreizad g., forsaden b., poan-groazell b., poan-divgroazell b., droug-kein g., poan-gein b., droug-dargreiz g.

Lumbalgie b. (-) : [mezeg.] dargreizad g., P. forsaden b.

Lumbalpunktion b. (-,-en) : [mezeg.] ezwanadur dargreiz g., ezwanadur dargreizel g.

Lumbalschwellung b. (-,-en) : [korf.] bolzadur an dargreiz g.

Lumbalsyndrom n. (-s,-e) : [mezeg.] *lokales Lymbalsyndrom*, dargreizad g., forsaden b., poan-groazell b., poan-divgroazell b., droug-kein g., poan-gein b., droug-dargreiz g.

Lumbarschwellung b. (-,-en) : [korf.] bolzadur an dargreiz g.

Lumbricidæ ls. : [loen.] lombrikideged ls. [*unander lombrikideg g.*].

Lumen n. (-s,-/Lumina) : [fizik] lumen g. [*liester lumennoù*].

lumineszent ag. : treluc'hus ; *lumineszente Verbindung*, kediad treluc'hus g.

Lumineszenz b. (-) : treluc'h g., treluc'hañ g.

Luminophor g. (-s,-e) : [fizik] treluc'huzenn b.

luminös ag. : 1. luc'h, luc'hel, luc'hus ; 2. peursklaer, peuranat, peursplann, peurveizus, sklaerius, sklaer evel dour feunteun, sklaer evel dour stivell, sklaer evel dour bev, sklaer evel dour-sav.

Luminosität b. (-) : [fizik] luc'huster g.

Lumme b. (-,-n) : [loen.] erev g. [*liester ereved*], godog g. [*liester godoged*].

Lümmel g. (-s,-) : 1. palod g., mordok g., beg vil g., beg lor g., bongorz g., paltoked g. [*liester paltokeded*], galjor g. [*liester galjored*], paotr hek e c'henoù g., c'hwiltouz g., amparfal g., lopez g., den direspet g., loen g., loen gars g., pemoc'h badezet g., diaoul direzon g., beulke g., Yann Seiteg g., glaouch g., lakepod g. ; *unverschämter Lümmel*, mastokin g. ; *du Lümmel!* bern kaoc'h ! sac'h kaoc'h ! ; 2. P. pidenn b., bitouzen b., biloutenn b., pifon g., lost g., kantol b., kalch g., heuz g., skourjez b., kalkenn b., Yann galkenn g., penn pour g., mudurun b., gamachenn b. [*liester gamachou*], fardell b., pint g., silh g., kastr g., pik g., pich g., strinkell b., kastrenn b., ibil g., ibil kig g., ibil beuz g., barrenn-stur b., alc'hwez bras g., bazh b., bazh a-raok b., bazh-kig b., bazh verr b., bazh-yod b., bazhoulen b., begel g., ar biz warn-ugent g., naer vragoù b., minaoued g., kilhog-lndez g., kellig g., bont g., buzhugenn b., c'hwitell b., brok g., brokenn b., brikezenn b., piti g., ezel g., flemm g., logodenn b., P. piñsev g.

Lümmelei b. (-,-en) : dizereadegezh b., disevender g., lourdoni b., lourdiz b., mordokerezh g.

lümmehaft ag. : dizereat, diseven, lourt, diampart, mordok, gros, dizoare, difeson.

lümmeln V.gw. (hat gelümmelt) : pladorenniñ, en em arouaregiñ, en em arwaregiñ, labaskenniñ, chom pladorennet, menel pladorennet, torc'hwenial, bezañ plavet, yariñ, en em vrakañ, bezañ braket, trueilhat, bezañ azezet distenn, bezañ azezet a-c'hwen, bezañ azezet a-c'hwen e gorf, bezañ evel ur gammed-karr ; *in einem Sessel lümmeln*, pladorenniñ war ur gador-vourret, chom pladorennet war ur gador-vourret, menel pladorennet war ur gador-vourret, bezañ plavet war ur gador-vourret, bezañ braket en e gador-vrec'h, bezañ braket en e gador-vourret, en em vrakañ en e gador-vourret.

V.em. : **sich lümmeln** (hat sich (ak.) gelümmelt) : pladorenniñ, en em arouaregiñ, en em arwaregiñ, labaskenniñ, torc'hwenial, plavañ, yariñ, bezañ braket, en em vrakañ, trueilhat, bezañ azezet distenn, bezañ azezet a-c'hwen, bezañ azezet a-c'hwen e gorf ; *sich in einen Sessel lümmeln*, pladorenniñ war ur gador-vourret, plavañ war ur gador-vourret, bezañ braket en e gador-vourret, en em vrakañ en e gador-vourret.

Lump g. (-en,-en) : [dre skeud.] reiñhenn-gailh b., kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester ligistri*], hailhon g., maraod g., renavi g., ampouailh g., forbann g., peñsel fall g., labous treut g., labous kailh g., labous kleiz g., stronk labous g., gwall labous g., pikouz fall g., gaster g., toull visoù g., paotr lavis g., truilheg g., truilhennek g., truilhenn b., stronk g., standilhon g., lampon g., gardin g., saltin g., hubot g., amprevan g., lanfre g. [*liester lanfreidi*], lanfread g. [*liester lanfreidi*], poñsin g., lourin g., ibil treut g., gwallibil g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g.,

lank g. [*liester* lanked, lankidi], kalkenn g./b., pezh teil g., milon g., tamm teil g., lorgnez g., gidaz g. [*liester* gidazed], ganaz g. [*liester* ganazed], gwidal g. [*liester* gwidaled], sac'h malis g., loen gars g., tamm krennard abil g., jalod g., kantolor g., marc'h-an-abil g., diaoul g., korvigeller g., trubuilh a baotr g., invalant g., Kerdrubuilh g., P. Lan druilhenn g.; [goapaus] *du kleiner Lump*, *du ! lampon* bihan ma'z out ! ; *ihm schaut der Lump aus den Augen*, daoulagad abil a zo en e benn, ar stumm a zo war e zremm da vezañ un hailhon, parañ a ra splann e hailhonerezh en e zaoulagad, brasañ hailhon a zebr bara eo hennezh, n'eus nemet korvigell en e gorf ; *er hat den Lump im Nacken*, *ihm sitzt der Lump im Nacken*, itrikoù an diaoul a zo en e gorf, hennezh a zo finoc'h eget kaoc'h louarn (a zo gwriet a finesaou), hennezh a zo leun e sac'h a widre, ur mailh louam eo, hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, hemañ a zo tro en e gordenn, finesaou a zo ouzh en ober, hennezh a zo tro en e laezh, ur sifeleñn a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo fil ennañ, hennezh en deus kement fil a zo, hemañ en deus fil, hennezh a zo finesus, ul louarn a zen a zo anezhañ, hemañ 'zo un ebeul, ur fouin eo hennezh, hemañ 'zo ul labous a zen, hemañ 'n'eo ket un hanter c'henaoueg, ur sapre den kordet eo, hennezh a zo un hinkin a lampon, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, hennezh a zo un higenn a zen, darbet eo bet dezhañ mont da louarn, meret eo bet e bleud tanav, ur Fañch an Itrikoù a zo anezhañ, diouzh ar mintin eo, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, korvigell n'eus ken en e gorf, korvigell a zo en e gorf, ur sac'had korvigelloù a zo gantañ.

Lumpen g. (-s,-) : 1. pilh g., pilhenn b. [*liester* pilhoù], pitrouilhez str., tamm g., pilhot g., pilhon g., liboudenn b., labaskenn b., drailhenn b., drailhadenn b., drailhaj g., truilhenn b. [*liester* truilhennoù, truilhoù], libourc'h g., traidenn b., gagn b. ; *in Lumpen gekleidet sein*, bezañ a bilhoù hag a druילוù, bezañ truilhek, bezañ pilhennnek, bezañ pilhaouek, bezañ gwisket gant truilhoù, bezañ gwisket gant liboudennoù, bezañ gwisket truilhek, bezañ truilhoù war e dro, bezañ dindan druילוù, bezañ gwisket gant gagnoù, bezañ gwisket a-druegezh ; *Lumpen sammeln*, pilhaoua, truilhaoua ; 2. [dre skeud.] P. *jemanden aus den Lumpen schütteln*, lakaat u.b. en e renk, ober un dres d'u.b., dihopañ u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en erv, lakaat u.b. en e blas, kenteliañ u.b., plantañ kentel gant u.b., ober kelenn d'u.b., ober skol d'u.b., disorc'henniñ u.b., kas u.b. d'e goch, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. brav en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., krennañ e douchenn d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., stankañ e glapez d'u.b., diskar ourgouilh u.b., dilorc'hañ u.b., difougeañ u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., toгнаñ u.b., gwaskañ u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., c'hoari buhez war u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., ober ur vuhez d'u.b., ober ur rez d'u.b.

lumpen V.gw. [tro-lavar] : *sich (ak.) nicht lumpen lassen*, (*lässt sich nicht lumpen / ließ sich nicht lumpen / hat sich nicht lumpen lassen*) : ober bec'h bras, lakaat an diaoul e pevar, ober an traoù war an ton bras (gant kalz a zidampar, gant kalz a zistalac'h, gant kalz a zigoradur, gant kalz a zigordet, gant kalz a zigoroù, gant foet bras), lakaat ar ber war ar billig ; *wir lassen uns nicht lumpen*, ne vo ket tout al lorc'h e Pariz, n'omp

ket tud da azezañ war hor botoù, ne vo faot a netra, ne stagimp ket hor chas gant delioù kaol.

Lumpenfrau b. (-,-en) : pilhaouerez b., pilhotourez b., truilhaouerez b., eskernaerez b., stoupaerez b.

Lumpengeld n. (-s) : priz dister-holl g. ; *für ein Lumpengeld*, evit ur priz dister-holl, evit un dister briz, evit an hanter eus netra, evit daouhanter netra, marc'had-mat-lous, marc'had-mat-vil, kazi evit netra, a-stok-varc'had, evit ur bouton.

Lumpengesindel n. (-s) : truilhenned ls., ribitailh b., orintud ls., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù ls., tud foei ls., livastred ls., lagailhoù ls., lorgnez str., hailhoned ls., hailhonedged ls., maraoded ls., peñselioù fall ls., standilhoned ls., noueañs b., ravalidi ls., breinaj g., gañsaj g., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had ls., gisti ls., meveloù ls., railh str., jalodaj g., lignez b., tud didalvez ls.

Lumpenhändler g. (-s,-) : pilhaouer g., pilhaouaer g., pilhotour g., truilhaouer g., eskernaer g., stoupaer g.

Lumpenkerl g. (-s,-e) / **Lumpenhund** g. (-s,-e) : truilhenn b., kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], hailhon g., maraod g., renavi g., ampouailh g., forbann g., peñsel fall g., labous treut g., labous kailh g., labous kleiz g., stronk labous g., gwall labous g., pikouzh fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., lampon g., kantolor g., gardin g., hubot g., amprevan g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., poñsin g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], kalkenn g./b., pezh teil g., tamm teil g., lorgnez g., loen gars g., tamm krennard abil g., jalod g., marc'h-an-abil g., diaoul g., trubuilh a baotr g., invalant g., Kerdrubuilh g., P. Lan druilhenn g.

Lumpenleben n. (-s) : P. reuzeudigezh b., dienez b., bevañ bihan g., buhez direol b.

Lumpenmann g. (-s,-männer) : pilhaouer g., pilhaouaer g., pilhotour g., truilhaouer g., eskernaer g., stoupaer g. ; *Haken des Lumpenmanns*, krog-pouezer g.

Lumpenpack n. (-s) : truilhenned ls., ribitailh b., orintud ls., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù ls., tud foei ls., livastred ls., lagailhoù ls., lorgnez str., hailhoned ls., hailhonedged ls., maraoded ls., peñselioù fall ls., standilhoned ls., noueañs b., ravalidi ls., breinaj g., gañsaj g., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had ls., gisti ls., meveloù ls., railh str., jalodaj g., lignez b., tud didalvez ls.

Lumpenpapier n. (-s) : paper pilh g.

Lumpenproletariat n. (-s) : [Marx/Engels] isproleteriezh b., lumpenproleteriezh b.

Lumpenproletarier g. (-s,-) : [Marx/Engels] isproleter g. [*liester* isproleterien].

Lumpensammler g. (-s,-) : pilhaouer g., pilhaouaer g., eskernaer g., pilhotour g., truilhaouer g., stoupaer g. ; *Haken des Lumpensammlers*, krog-pouezer g.

Lumpenvolk n. (-s) : truilhenned ls., ribitailh b., orintud ls., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù ls., tud foei ls., livastred ls., lagailhoù ls., lorgnez str., hailhoned ls., hailhonedged ls., maraoded ls., peñselioù fall ls., standilhoned ls., noueañs b., ravalidi ls., breinaj g., gañsaj g., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had ls., gisti ls., meveloù ls., railh str., jalodaj g., lignez b., tud didalvez ls.

Lumpenzeug n. (-s) : P. brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù ls., kozhigelloù ls., kozhajoù ls., kozhailhoù ls., kozh traoù ls., kozh hini g., bitrakoù ls., kac'herezh g., kaoc'hajoù ls., traoùajoù ls., rikoù intañvez ls., traoù intañvez ls., traoù a get ls., traoù chop ls., fanfarluchoù ls., turubailhoù

ls., draillhennoù ls., tafarajoù ls., gagnoù ls., stalabard g., stalikerezh g., stalikez b., stal b., staliad traoù b., boutikl g./b., stramm g., binviajoù ls., disterajoù ls., disteraigoù ls.

Lumperei b. (-, -en) : 1. fallagiezh b., taol-yud g., taol-gast g. ; 2. dister dra g., netraig g., diteraj g., inglodaj g., belbi g., belbiaj g., milbilij g., milbiliezh b., bihan dra g.

Lumpfisch g. (-es, -e) : [loen.] [*Cyclopterus lumpus*] meilhlkarreg g. [*liester* meilhi-kerreg].

lumpig ag. / **lumpicht** ag. : P. 1. a bilhoù hag a druilhoù, truilhek, truihennek, pilhennek, pilhaouek, gwisket gant truilhoù, truilhoù war e dro, dindan druilhoù, truilh ; *lumpige Kleider*, dilhad mod netra ls., gagnoù ls. ; *ein lumpiges altes Kleid anhaben*, bezañ en e gerc'henn ul labaskenn karget a brenester ; 2. [dre skeud.] displeg, vil, divalav, rukunus, doñjerus ; 3. dister, divalav ; *sie waren hartherzig genug, um ihm ein paar lumpige Groschen zu verweigern*, diskempenn a-walc'h e oant bet en e geñver evit nac'h outañ un dornadig gwenneien ; *ein lumpiger Lohn*, un tamm pae dister g., un tamm pae divalav g., ur gopr divalav g., un tamm gopr disterik a-walc'h g., ur begad pae g., un disterik a bae g., ur c'hozh tamm pae dister g., un tammig gounidegezh dister g., ur gopr dister-kenañ g.

Lumpigkeit b. (-) : korkerezh g., huboterezh g., skarzder g., skarz g., pizhder g., strizhder g.

lunar ag. / **lunarisch** ag. : loarel, ... loar, ... al loar.

Lunarjahr n. (-s, -e) : bloavezh loar g.

Lunarmonat g. (-s, -e) : miz loar g.

Lunation b. (-, -en) : loriad b.

Lunch g. (-/s, -s/-e) : tamm lein g., harzell b., pred war ar prim g., predig g., gortozenn b., merenn vihan b., merennig b., merenn enderv b., adverenn b., adkoan b., adlein b. ; *einen Lunch zu sich nehmen*, bezañ gant e verenn vihan, adverenniñ, gortozenniñ, merennvihan.

Lunchpaket n. (-s, -e) : panerad predañ, panerad voued b., P. pakad Mari C'hlaziou g.

Lund g. (-s, -e) : [loen.] poc'hann g. [*liester* poc'hanned], poc'hannig g., P. peroked-mor g. [*liester* perokidi-mor].

Lunge b. (-, -n) : 1. [korf.] skevent str., skeventenn b., [dre fent, tud] megin b., P. [dre fent, loened, kigerezh] paotr skañv g. ; *die rechte Lunge*, ar skeventenn dehou b. ; [bev.] *Leistungsfähigkeit der Lungen*, barr skevent g. ; 2. [mezeg.] *eiserne Lunge*, skevent houarn str., adskevent str. [*ardivink skoazellañ evit ar skevent*] ; *er hat es auf den Lungen*, gant an droug-skevent emañ, klañv eo gant e skevent, poan en devez en e skevent ; 3. *P. sich die Lunge aus dem Leibe reden*, koll glaour e c'henoù o klask displegañ udb., komz betek ar moug, tagañ o klask displegañ udb., disec'hañ e skevent o kaozeal (Gregor) ; *sich die Lunge aus dem Leib schreien*, disec'hañ e skevent o huchal (Gregor), tagañ o huchal, hopal ken e kord gwazied e c'houzoug, huchal evel ur bleiz, youc'hal a-bouez holl nerzh e vouezh (a-bouez-penn, a-leizh e gorzailhenn, a-leizh korzenn, eus holl nerzh e gorzenn, ken na spont ar brini), hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur c'hole, choual a-bouez-penn, choual eus holl nerzh e gorzenn, choual a-bouez e benn ; *der wird sich wohl die Lungen nicht aus dem Leib singen*, hemañ n'eo ket prest da zivarc'hañ e c'houzoug o kanañ ; 4. [dre skeud.] *die Lungen der Großstadt, die grünen Lungen der Großstadt*, al liorzhoù-kêr ls.

Lungen- : skeventel, ... skevent.

Lungenabschnitt g. (-s, -e) : lodenn eus ar skevent ; *basale Lungenabschnitte*, diaz ar skevent g.

Lungenader b. (-, -n) : [korf.] gwazhienn skevent b. [*liester* gwazhied skevent].

Lungenangiom n. (-s, -e) : [mezeg.] angiom ar skevent g.

Lungenarterie b. (-, -n) : [korf.] talmerenn ar skevent b.

Lungenarterienembolie b. (-, -n) : [mezeg.] angwazhiad ar skevent g., stankadur-gwad er skevent g., sac'h-gwad er skevent g., enfrou skevent g. [*liester* enfraouiou skevent], emboliezh skevent b.

Lungenarzt g. (-es, -ärzte) : medisin ar skevent g., analadour g.

Lungenatmung b. (-) : [bev.] an analañ dre ar skevent g.

Lungenbeutel g. (-s, -) : [korf.] pleurenn b., pleur g., krezenn b. [*liester* krezoù], krezenn a-flugez b. [*liester* krezoù a-flugez], lienenn ar skevent b., rouedenn ar skevent b.

Lungenbläschen n. (-s, -) : [korf.] logig skevent g. [*liester* logigoù ar skevent].

Lungenblattl n. (-s) : [louza.] stlañvesk str., dibennoatez str., dibennatus str., louzaouenn-ar-pemp-roudenn b., louzaouenn-an-troc'h b.

Lungenblutung b. (-, -en) : [mezeg.] gwadliñv skevent g., diwadañ skevent g., koll-gwad er skevent g.

Lungenbraten g. (-s, -) : [Bro-Aostria, kegin.] spilhenn gig b.

Lungencompliance b. (-) : [mezeg.] filusted ar skevent b.

Lungendehnbarkeit b. (-) : [korf.] filusted ar skevent b.

Lungenelastizität b. (-) : [mezeg.] filusted ar skevent b.

Lungenembolie b. (-, -n) : [mezeg.] angwazhiad ar skevent g., stankadur-gwad er skevent g., sac'h-gwad er skevent g., enfrou skevent g. [*liester* enfraouiou skevent], emboliezh skevent b.

Lungenemphysem n. (-s, -e) : [mezeg.] emfizem skevent g., berrentez-anal b.

Lungenentzündung b. (-, -en) : [mezeg.] skeventfo g., tanijenn-skevent b., pneumonienn b. ; *eine Lungenentzündung diagnostizieren, auf Lungenentzündung diagnostizieren*, deznaouiñ ur skeventfo.

Lungenerkrankung b. (-) : [mezeg.] anaez stag ouzh ar skevent g. ; *obstruktive Lungenerkrankung*, skorted gwentadur steviadel b.

Lungenfell n. (-s, -e) : [korf.] krezenn a-flugez b. [*liester* krezoù a-flugez], P. lienenn ar skevent b., rouedenn ar skevent b.

Lungenflügel g. (-s, -) : [korf.] askell-skevent b., skeventenn b.

Lungenheilkunde b. (-) : [mezeg.] analadouriezh b.

Lungenheilstätte b. (-, -n) : [mezeg.] ti-pareañ g., yec'heti g., ti-yec'hed g., sanatorium g.

Lungenhilus g. (-, -hili) : [korf.] begel al skevent g.

Lungeninfarkt g. (-s) : [mezeg.] angwazhiad ar skevent g., stankadur-gwad er skevent g., sac'h-gwad er skevent g., enfrou skevent g. [*liester* enfraouiou skevent], emboliezh skevent b.

Lungenkapazität b. (-) : [mezeg.] *totale Lungenkapazität, Totalkapazität*, barr skevent g.

Lungenkollaps g. (-ses, -e) : 1. [mezeg.] kollapsus skevent g., goustouad skevent g., koempad skevent g.

lungenkrank ag. : gant an droug-skevent, klañv gant e skevent, torzhellek.

Lungenkranke(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] 1. den klañv gant e skevent g., peultriner g., peultrinerez b. ; 2. torzhellek g. [*liester* torzhelleien], torzhellegez b.

Lungenkrankheit b. (-, -en) : [mezeg.] 1. droug-skevent g., bronkezhad g. ; *Facharzt für Lungenkrankheiten*, analadour g. ; 2. torzhellegez b.

Lungenkraut n. (-s, -kräuter) : [louza.] louzaouenn-ar-skevent b., bara-an-ozhac'h-kozh g.

Lungenkrebs g. (-es) : [mezeg.] krign-bev ar skevent g.

Lungenkreislauf g. (-s) : [korf.] amred skeventel g.

Lungenlappen g. (-s, -) : [korf.] tolbezenn skevent b., doublenn b.

Lungenleistung b. (-,-en) : [bev.] barr skevent g.
Lungenschlagader b. (-,-n) : [korf.] talmerenn a-skevent b., gwazhienn a-skevent b.
Lungenschnecke b. (-,-n) : [loen.] pulmoneg g. [*liester* pulmoneged].
Lungenschwindsucht b. (-) : [mezeg.] kleñved-sec'h g., krinderzhienn b., terzhienn-grin b., torzhellegezh b., droug-skevent g.
Lungenspitze b. (-,-n) : [korf.] penn uhelañ ar skevent g.
Lungenstauung b. (-,-en) : [mezeg.] darwazh skevent g.
Lungenthrombembolie b. (-,-n) : [mezeg.] angwazhiad ar skevent g., stankadur-gwad er skevent g., sac'h-gwad er skevent g., enfrou skevent g. [*liester* enfrouioù skevent], emboliezh skevent b.
Lungentuberkulose b. (-) : [mezeg.] torzhellegezh b., droug-skevent g., krinderzhienn b., terzhienn-grin b., kleñved-sec'h g.
Lungen- und Bronchialheilkunde b. (-) : [mezeg.] analadouriezh b.
Lungenverhärtung b. (-,-en) : [mezeg.] skleroz skevent g.
Lungenvitalkapazität b. (-,-en) : [bev.] barr skevent bevadel g.
Lungenwurz b. (-,-en) : [louza.] louzaouenn-ar-skevent b., bara-an-ozhac'h-kozh g.
Lungenwurzel b. (-,-n) : [korf.] gwrienn ar skevent b.
Lungenzug g. (-s,-züge) : enanaladur g.
Lungerer g. (-s,-) : skoefver g., leozenn b. [*liester* leozenned], moriser g., feneant g., yeueg g. [*liester* yeueien], dibreder g., toull diboan g., Fañch an Didalvez g., Yann Diegi g., sonnard g., sach war-dreñv g., dalc'her a-dreñv g., kac'h-moudenn g., landread g. [*liester* landreidi], landreant g. [*liester* landreanted], breiner-boued g., ra-netra g., lezireg g. [*liester* lezireien], gwalleg g. [*liester* gwallaien], fagnouz g. [*liester* fagnouzien], kreouz g. [*liester* kreouzien], brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., koll-boued g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., didalvez g., pezh didalvez g., paourkaezh den g., labaskenn b., labaskenneg g. [*liester* labaskenneien], lugudenn b., klouarenn b., kouskadenn b., marvasenn b., marvadenn b., beuzelenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., penn pout g., P. korzenn wak b., P. krank gwak g.
Lungerleben n. (-s) : leziregezh b., yeuaj g., diegi b., labaskennegezh b., lure g., lizouregezh b., lentegezh b., lizidanted b., didalvoudegezh b., didalvedigezh b., landreantiz b. ; *ein Lungerleben führen*, landreantiñ, leozenniñ, morisañ, ober e voris, [dre eilpennster] ober aner, na ober netra gant e gorf, bezañ feneant evel chas, ober e zidalvez (e gorf didalvez), erbediñ e revr, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, na ober ur siseurt, lakaat e zaouarn an eil en egile, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, ober e varv, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, chom da straniñ, chom da sorañ, kinviañ (kozhañ) el leziregezh, lardañ diegi.
lungern V.gw. (hat gelungert) : *herumlungern*, straniñ, landreantiñ, leozenniñ, morisañ, ober e voris, [dre eilpennster] ober aner, bezañ feneant evel chas, didalveziñ, lchuennañ, lostigellat, fleisat, galvagnat, flechat, luduenniñ, chom da sorañ, lostenniñ, landrenniñ, landreñ.
Lunisolar- : ... loar-heol, ... al loar hag an heol.
Lunisolarjahr n. (-s,-e) : bloavezh loar-heol g.
Lunte b. (-,-n) : 1. mouchenn b. ; *die Lunte anzünden*, enaouiñ ar vouchenn, tanañ ar vouchenn ; 2. [sigaretenn] P. tareadenn b., tariagenn b. ; 3. [dre skeud.] P. *Lunte riechen*, dont disfiz d'an-unan, sevel douetañsoù e spered an-unan, santout ez eo

toull ar billig tu pe du, santout ez eus vi pe labous gant ar yar, santout diouzh an dañjer ; *sie haben Lunte gerochen*, roet ez eus bet avel d'ar c'had, kac'het eo ar marc'h ouzhomp, douetet o deus un dra bennak, santet o deus ez eo toull ar billig tu pe du, santet o deus ez eus vi pe labous gant ar yar, santet o deus diouzh an dañjer, merzet o deus ez eus un dra bennak o c'hoari a-dreuz, merzet o deus ez eus moc'h bihan gant ar wiz, merzet o deus ez eus moc'h er wiz, merzet o deus ez eus koad-tro en afer, deuet ez eus disfiz dezho.

Luntenflinte b. (-,-n) / **Luntengewehr** n. (-s,-e) : [arm] mousked poulc'henn b.

Luntenspieß g. (-es,-e) : [istor, lu] penn-tan g.

Lunula b. (-, Lunulen / Lunulæ) : 1. [korf.] loarig b. [*liester* loarigoù] ; 2. [relij.] klozenn b.

Lupe b. (-,-n) : 1. gwerenn vrasaat b., ferenn vrasaat b., ferenn-greskiñ b., gwerenn-greskiñ b., kreskwerenn b. ; *etwas mit der Lupe betrachten*, *etwas unter der Lupe betrachten*, sellet ouzh udb gant ur werenn-greskiñ ; 2. [dre skeud.] *etwas genauer unter die Lupe nehmen*, burutellañ pizh ha kempenn udb, dihaeziñ udb, ridellat pizh ha kempenn udb, kroueriañ pizh ha kempenn udb, sellet a-dost ouzh udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh, mont don e studi udb, sontañ udb, sonteal udb, dibluskañ udb ; *jemanden genauer unter die Lupe nehmen*, studiañ pizh u.b., diskantañ u.b., dibluskañ u.b., amprouiñ u.b., palvata u.b. war e nav zu, mont e-barzh bouzellenn u.b.

lupenrein ag. : 1. glan, pur, disi ; 2. direbech, skouerius, n'eus ket a we ennañ, hep si na gwri.

lupfen / lüpfen V.k.e. (hat gelupft / hat gelüpf) : sevel, dibradañ.

Lupine [b. (-,-n) : [louza.] piz-c'hwerv str., piz-plat str., P. kafe-ar-vro g.

Lupinensamen ls. : piz-c'hwerv str., piz-plat str., had piz-c'hwerv str., had piz-plat str.

Lupe b. (-,-n) : [tekn.] tolzenn houarn b., blodenn houarn b., pezhien houarn b., bloc'h houarn g., bloc'had houarn g.

Lupus g. (-,-/Lupusse) : [mezeg.] lupuz g. [*liester* lupuzoù].

Lurch¹ g. (-es,-e) : [loen.] divelfenneg g., divelfennad g., batrasian g., amfibian g., tousegeg g., ueanad g. ; *die Klasse der Lurche*, kevrennad an divelfennaded b., kevrennad an amfibianed b. ; *zu den Wirbeltieren gehören die Säugetiere, die Vögel, die Reptilien, die Lurche und die Fische*, ar bronneged, an evned, ar stlejviled, an divelfenneged hag ar pesked a ya d'ober isskourrad ar melkeindeg.

Lurch² g. (-s) : [Bro-Aostria] uloc'h str./g., uloc'henn b., stloagenn b., pilpouz g.

Lure b. (-,-n) : korn ar Vikinged g., lurenn b.

Lusche b. (-,-n) : 1. [kartoù] kartenn hep talvoudegezh b., kartenn na zegas poent ebet ; 2. paotr loull g., c'hwitig g., divarreg g. [*liester* divarreien], didalvez g., den n'en deus tu da vann g., den na oar ober na kriz na poazh g., den na c'hall ober na kriz na poazh g., den na oar ket ober un hollvad g., den na dalvez ket un hollvad, den a zo ur mann ebet g., den a netra g., den a vann g., kozh netra g., paourkaezh den g., sprec'henn b., foerouz g., tamm foerouz g., didalvez g., pezh didalvez g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., kac'h-moudenn g., preñv-douar g., den didalvez g., den nul g. ; 3. maoutenn b., blonegenn b., den bouk evel ur velc'hwedenn g., den bouk evel ur goarenn g., krouadur g., kouskadenn b., kouskedenn b., kousker g., morgousked g. [*liester* morgouskidi], labaskenn b., landreant g., lochore g., marvasenn b., marvadenn b., beuzelenn b., luduenn b., buzhugenn b. [*liester* buzhugenned], klouarenn b., chuchuenn b., paotr a zo gwad pouloudet en e

wazhied b., den youst g., pichod g., gogez g., katell b., kateller g., pitell g., piteller g., tarzheiler g., polez b., lallaig g., Yann an darzhell g., Yann-Vari Gogez g., P. korzenn wak b., P. krank gwak g.

Lusothek b. (-, -en) : c'hoariaoueg b.

Lusstock g. (-s) : [louza.] maseron g., livej g., livec'h g.

Lust b. (-, Lüste) : 1. plijadur b., plijadurezh b., pleustr g., bourd g., joa b., goust g., ebat g., dudi g./b., fent g., misi g., ran g., deur g., sac'had plijadur g., fourrad plijadur g., korfad plijadur g., reuziad plijadur g., revriad plijadur g., barrad plijadur g. ; *das Bergsteigen ist seine Lust*, en e ebat e vez pa vez o krimpañ ouzh ar menezioù, krimpañ ouzh ar menezioù a blij dezhañ ken-ha-ken, krimpañ ouzh ar menezioù a blij dezhañ mui-pegen-mui, kemer a ra goust en ur grimpañ ouzh ar menezioù ; *seine Lust an etwas haben*, bourrañ gant udb, bezañ en e blijadur gant udb, kemer goust en ur ober udb, kaout goust d'ober udb, bourrañ (kaout plijadur, kemer plijadur, kemer un tamm plijadur) oc'h ober udb, kaout joa ouzh udb, bezañ digor d'an-unan gant udb, kaout plijadur vras gant udb, kavout e bleustr gant udb, bezañ ur misi evit an-unan ober udb, kaout ur misi ober udb, kemer bourd en udb, bezañ un abadenenn blijadur evit an-unan ober udb, ober udb plijadur d'an-unan, kaout ur mor a blijadur gant udb, kavout plijus udb, plijout udb d'an-unan, kemer e ebat gant udb, kavout dudi gant udb, bezañ en dudi gant udb, en em hentiñ gant udb, en em blijout oc'h ober udb, bezañ da udb d'an-unan ; *das Kind war meine ganze Lust*, gwrac'h (pitilh, nay, ran, dall, tik, stran) e oan gant ar bugel-se, ur c'hrog bras am boa ouzh ar bugel-se, seizh plijadur ha dek ouzhpenn am beze gant ar bugel-se, karout a raen ar bugel-se dreistpenn, karout a raen ar bugel-se dreist ar barr ; *alle Lust der Welt ist kurzer Traum nur*, berrbad eo plijadurezhioù ar bed-mañ, plijadurezhioù ar bed-mañ a dremen evel bouilhoù moged, plijadurezhioù ar bed-mañ ne badont ket pell, plijadurezhioù ar vuhez kollidik-mañ a dremen buan, plijadurezhioù ar bed-mañ a zo bresk ; *Reiselust*, doug d'ar beajoù g.

2. dudi g./b., trugar b., ebat g. ; *sie spielt Klavier, dass es eine Lust ist*, ken brav e son piano ma'z eo un dudi (un drugar, ur yec'hed, ur brav, un ebat) klevet anezhi, gwashat ma son brav piano !

3. c'hoant g., c'hoantad g., goust g., lusk g., c'hoantezon b., c'hoantadenn b., c'hoantaenn b., bliz g., lañs ; *Lust haben, etwas zu tun*, kaout c'hoant d'ober udb, kaout goust d'ober udb, bezañ tuet d'ober udb, bezañ lusk gant an-unan ober udb, bezañ lusk gant an-unan d'ober udb, luskañ d'ober udb, bezañ kontant a ober udb, bezañ kontant d'ober udb ; *beinahe Lust haben, etwas zu tun, fast Lust haben, etwas zu tun*, kaout damc'hoant d'ober udb ; *habt ihr keine Lust, einen kleinen Spaziergang zu machen ?* daoust ha ne blijfe ket deoc'h mont da vale un tammig ? ne vefec'h ket kontant da vont da bourmen ? ne vefec'h ket kontant a vont da bourmen ? ; *Lust bekommen, etwas zu tun*, sevel c'hoant en an-unan d'ober udb, sevel c'hoant gant an-unan d'ober udb, treiñ en e benn ober udb, treiñ en an-unan ober udb, dont c'hoant d'an-unan ober udb, kaout goust d'ober udb ; *wenn ich deine Fotos sehe, bekomme ich Lust, dieses Land zu besuchen*, da boltredoù a ro goust din da weladenniñ ar vro-se, da boltredoù a ro c'hoant din da weladenniñ ar vro-se ; *keine Lust verspüren, etwas zu tun*, na vezañ e chal d'ober udb, na vezañ e chal oc'h ober udb, na gaout goust ebet d'ober udb, na gaout lañs ebet d'ober udb, bezañ dic'hoant d'ober udb, bezañ gwiridik d'ober udb, na c'houlenn ober udb, kaout diegi oc'h ober udb ; *wenn Sie Lust dazu haben*, mar c'hoarzh ouzhoc'h, mar karit, mar soul ganeoc'h, mar fell deoc'h ; *ich habe keine Lust dazu*, n'em eus tamm

c'hoant d'en ober, n'em eus lañs ebet d'en ober, dic'hoant on d'en ober, gwiridik on d'en ober, n'em eus goust ebet da gement-se ; *ich habe überhaupt keine Lust dazu*, tamm c'hoant ebet ne'm eus ; *ich habe keine Lust, baden zu gehen*, ne fell ket din mont da neuial, dic'hoant on da vont da neuial ; *er hat keine Lust mitzukommen*, ne faot ket dezhañ dont ganeomp, ne fell ket dezhañ dont ganeomp, ne c'houlenn ket dont ganeomp, ne welan ket e vefe lusk gantañ dont ganeomp, dic'hoant eo da zont ganeomp ; *er bekam Lust, in die Welt zu ziehen*, sevel a reas ennañ (sevel a reas gantañ) ar c'hoant da vont da vale dre ar broezioù, treiñ a reas en e benn (treiñ a reas ennañ) mont da vale dre ar broezioù ; *ihn überkam die Lust, etwas zu tun*, diwanañ a reas en e benn ar c'hoant d'ober udb, ar c'hoant d'ober udb a dremenas dre e spered, ar c'hoant d'ober udb a darzhas en e spered, ar c'hoant d'ober udb a savas en e izili, ar c'hoant d'ober udb a savas gantañ, sevel a reas ar c'hoant gantañ d'ober udb, deuet e oa c'hoant dezhañ d'ober udb, treiñ a reas en e benn ober udb, treiñ a reas ennañ ober udb ; *ich hatte große Lust, ihn stehen zu lassen*, c'hoant du am boa da vont digantañ, gourvenn am boa da vont digantañ, c'hoant bras am boa (c'hoant bras a oa din) da vont digantañ, va gwalc'h a c'hoant am boa da vont digantañ, mennet start e oan da vont digantañ ; *unbändige Lust*, c'hoant didrec'hus g., debron-krug g., gourvenn g. ; *eine unbändige Lust verspüren, etwas zu tun*, direvrañ gant ar c'hoant d'ober udb, bezañ an debron-krug gant an-unan ober udb, birviñ d'ober udb, bezañ gant ar prez d'ober udb, bezañ poazh gant ar c'hoant d'ober udb, birviñ e galon gant ar c'hoant d'ober udb, dont da zisech'hañ gant ar c'hoant d'ober udb ; *er verspürt eine unbändige Lust, etwas zu sagen*, poan en deus delc'her war e deod, poan en deus derc'hel war e latenn, debron-krug en deus en e deod, debron-krug en deus en e latenn, gourvenn en deus da lavaret udb. ; *ihre Lust, bei ihm zu bleiben, war nicht besonders groß*, ne c'houlenne ket kaer chom gantañ, n'he doa ket c'hoant kaer da chom gantañ, n'he doa ket ur bern c'hoant da chom gantañ, n'he doa ket pikol c'hoant da chom gantañ, lure he doa o chom gantañ, lure he doa da chom gantañ ; *meine Lust, ihn hier zu sehen, ist nicht besonders groß*, n'emaon ket e chal d'e gaout em zi, n'emaon ket e chal d'e welet war va zro ; *ihre Lust, hinzugehen, war nicht besonders groß*, n'he dije ket torret he rañjenn da vont di, ne oa ket lampek evit mont di, karnañ a rae da vont di, en em derriñ a rae da vont di, drouk e oa ganti mont di, garv e oa ganti mont di, n'he doa ket lañs da vont di, ne oa ket gwall droet da vont di, aet e oa di evel ur c'hi o vont d'ar groug, diegi he doa o vont di, damant he doa da vont di (o vont di), lure he doa o vont di, lure he doa da vont di, digareziñ a rae mont di, ne oa ket e chal da vont di, gwiridik e oa da vont di, dic'hoant e oa da vont di, ne c'houlenne ket kement-se mont di, ne c'houlenne ket kaer mont di ; *ich gehe hin, nicht etwa dass ich dazu Lust hätte, aber ich kann nicht anders*, mont a rin di, neket ma vijen laouen da vont, met n'eus ket tu din ober a-hend-all - neket ma vijen laouen da vont di, met n'eus ket tu din ober a-hend-all ; *komm, wenn du irgendwann mal Lust dazu hast*, pa gari e teui, bez' e c'hallez dont pa vo ez faltazi ; *die Mutter bekam Lust auf Äpfel*, ar vamm he doa bet ur c'hoantadenn avaloù ; *anschließend fragten sie ihn, ob er Lust auf einen Spaziergang hätte*, goude-se e c'houlennjont outañ hag-eñ e vije plijet da vont da bourmen, goude-se e c'houlennjont outañ hag-eñ en dije goust da vont da bourmen ; *wenn Sie Lust dazu haben*, ma fell deoc'h, mar c'hoarzh ouzhoc'h, mard eo da ganeoc'h, m'ho peus c'hoant, m'ho peus goust, mar plij deoc'h, mar karit ; *nach unseres Herzens Lust*, evel ma tro en hor pennoù, diouzh ma tro en hor speredoù,

evel ma plij deomp, en hon diviz, diouzh hon diviz, diouzh hor c'hoant, d'hor grad, en hor grad, d'hor youl, d'hor meno, en hor meno, en hor plijadur ; *etwas ganz nach Lust und Laune tun, nach Lust und Laune handeln*, mont a-raok e benn, heuliañ e benn, mont da heul e stultenn, mont a-raok e stultenn, leuskel ar froudennoù da levialañ an-unan (e froudennoù da levialañ anezhañ, he froudennoù da levialañ anezhi h.a.), ober udb hervez e froudennoù, ober udb hervez e frouden, ober udb diouzh e frouden, ober udb diouzh ma tro en e frouden, ober udb diouzh ma tro en e benn (hervez e did, diouzh e benn, en e ziviz, diouzh e ziviz, diouzh e imor, hervez e faltazi, diouzh e faltazi, diouzh e vod, hervez ma tro en e benn, diouzh ma tro en e spered, diouzh ma sav loariadenn en an-unan), heuliañ e bennadoù, ober udb diwar frouden, ober udb hervez ar pezh a vez o ruilhal en e benn, ober udb dre frouden, ober udb evel ma plij gant an-unan, ober udb pa dro en e benn, ober udb pa beg en an-unan ; *nach Lust und Laune arbeiten*, labourat hervez e froudennoù, labourat hervez e frouden, labourat diouzh e frouden ; *wenn es keine Gesetze gäbe, könnte jeder nach Lust und Laune handeln*, hep al lezennoù e vefe pep hini en e roll, hep al lezennoù e c'hellfe pep hini heuliañ e roll, hep al lezennoù e c'hellfe pep hini heuliañ e stultennoù, hep al lezennoù e c'hellfe pep hini ober hervez e faltazi, hep al lezennoù e c'hellfe pep hini ober e c'hiz, hep al lezennoù e c'hellfe pep hini bevañ en e e c'hiz ; *seine Lust büßen*, koll e c'hoant, bezañ disorc'hennet (dic'hoantet, dic'hoantaet, dizonet), bezañ torret ar c'hoant d'an-unan (e c'hoant dezhañ, he c'hoant dezhi h.a.) ; *jemandem die Lust an etwas nehmen*, disorc'henniñ (dic'hoantañ, dic'hoantaet, difroudennañ) u.b., dic'houstiñ u.b. ouzh udb, terriñ e c'hoant d'u.b., krennañ e c'hoant d'u.b. d'ober udb, dizonañ u.b. d'ober udb, [dre fent] reiñ e zic'hoant d'u.b. ; *ich werde dir schon die Lust austreiben, dorthin zu gehen*, me a zinodo ac'hanout alese ! me da zisodo da vont di ! me a zesko dit mont di c'hoazh ! me a lamo ar c'hoant da vont di diganit ! me a grenno da c'hoant dit da vont di ! ; *ich habe keine Lust mehr, in der Großstadt zu leben*, dizonet on diouzh ar gêr vras ; *mit Lust und Liebe*, gant ar brasañ plijadur ; *er hat zu nichts mehr Lust*, ne gav mui saour gant netra.

4. teñchezoù ls., orgediz b. ; *Lüste*, gwallc'hoantoù ls., gwallc'hoantegez b., droukc'hoantoù ls., teñchezoù ls., droukc'hoantegez b., c'hoantezonou fall ls., droukyouloù ls., gwallyouloù ls., friantiz b., youloù ls. ; *Lust auf Sex*, c'hoant maouez g., c'hoant plac'h g., c'hoant paotr g., c'hoant gwaz g., c'hoant revel g., c'hoant revel g., c'hoantegez revel b., c'hoantegezhioù ls., c'hoant g., orged g., P. c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., c'hoant friko fourch g. ; *männliche Lust*, c'hoantoù gourel ls., c'hoantoù gourevel ls. ; *sie hat Lust auf Sex*, fellout a ra dezhi c'hoari, kroget eo ar big en he skouarn, paket he deus ar c'hin-c'han (ar c'hign-c'hagn), emañ o klask friko fourch, kroget eo an orged enni, kroget eo gant an orged, homañ a zo leun a orged ; *meine Freundin hat keine Lust auf Sex mehr*, va mignonez a zo aet ar friantiz diouti ; *die Lüste des Fleisches*, ar c'hoant fouzhañ g., gwallyouloù (droukyouloù, plijadurezhioù, galvoù, broudoù) ar c'hig, kastr ar c'hig g., plijadurioù ar c'horf, ar c'hoant lik g., ar friantiz b., ar c'hoantegezhioù ls., ar c'hoant g., an orged g., P. ar c'hin-c'han (ar c'hign-c'hagn) g., ar c'hoant friko fourch g. ; *sexuelle Lust*, plijadurezhioù ar c'horf ls. / plijadurezhioù ar c'hig (Gregor) ls., plijadurioù ar c'horf ls., plijadurioù ar c'hig ls., plijadurioù revel ls. ; *irdische Lust, Lust an den Freuden des Lebens*, plijadurioù ar bed ls., plijadurezhioù ar bed ls. ; *seine bösen Lüste bekämpfen*, ober penn d'e zroukyouloù (Gregor), talañ (pennañ) ouzh e c'hoantezonou fall, derc'hel penn d'e wallyouloù, derc'hel penn

ouzh e wallyouloù, rentañ penn d'e zroukc'hoantoù, herzel ouzh e wallc'hoantoù, herzel ouzh e c'hoantezonou fall.

Lustbarkeit b. (-,-en) : [dispredet] diduamant g., diduadenn b., didu g., diduell b.

Lüstchen n. (-s,-) : damc'hoant g. ; *sein Lüstchen büßen*, koll e c'hoant, bezañ disorc'hennet (dic'hoantet, dic'hoantaet, dizonet), bezañ torret ar c'hoant d'an-unan (e c'hoant dezhañ, he c'hoant dezhi h.a.).

lüsten V.dibers. (hat gelüstet) : [dispredet] *mich lüstet nach Bier*, c'hoant bier am eus, ur banne bier a zafe ganin bremañ, pakañ a rafen a-walc'h ur banne bier, ne vefe ket drouk ganin pakañ ur banne bier bremañ, ne zamantfen ket da bakañ ur banne bier bremañ.

Luster g. (-s,-) : [Bro-Aostria] kantolor-skourret g.

Lüster g. (-s,-) : 1. sked g., lufr g., levn g., levnded b., levnder g., flammder g., flammmed b. ; 2. [dre astenn.] kantolor-skourret g. ; 3. [gwiad.] mezher-seiz g.

Lüsterklemme b. (-,-n) / [Bro-Aostria] **Lusterklemme** b. (-,-n) : [tredan] skarv-orjal g.

lüstern¹ V.dibers. (hat gelüstert) : [dispredet] *mich lüstert nach Bier*, c'hoant bier am eus, ur banne bier a zafe ganin bremañ, pakañ a rafen a-walc'h ur banne bier, ne vefe ket drouk ganin pakañ ur banne bier bremañ, ne zamantfen ket da bakañ ur banne bier bremañ.

V.gw. (hat gelüstert) : *nach etwas lüstern*, c'hoantaat kenañ udb, hetiñ udb, dezirout udb., bezañ c'hoantek ag udb, luchañ ouzh udb, steredenniñ ouzh udb, sellet a-druez ouzh udb, glaourenniñ war-lerc'h udb, bezañ e galon war udb, droukc'hoantaat udb., gwallc'hoantaat udb., bezañ ran gant udb., bezañ taer war udb, bezañ taer d'ober udb, bezañ angoulet gant udb, bezañ lorc'het gant u.b.

lüstern² ag. : oriat, c'hoantus, c'hoantek, gwallc'hoantus, goubec'h, goubec'het, hudur, gadal, gadalus, lik, orgedus, libidinel, leun a zroukyouloù, hakr, kailh, krakik, friant, friantell ; *lüstern Augen*, daoulagad krakik ls., daoulagad bouilh ls., daoulagad visoù ls. ; *lüstern Blicke*, selloù c'hoantus (hudur, gadal, doñv, a-druez, kailh, krakik, lik) ls. ; *verstohlener lüsterner Blick*, taol lagad kazh g. ; *er warf dem Mädchen lüstern Blicken*, e zaoulagad c'hoantek a rigadelle war ar plac'h, luc'hañ a rae ouzh ar plac'h, lugerniñ a rae ouzh ar plac'h, sellet a rae a-druez ouzh ar plac'h, ober a rae lagadenn d'ar plac'h ; *nach etwas lüstern sein*, c'hoantaat kenañ udb, bezañ c'hoantek a udb, luchañ ouzh udb, steredenniñ ouzh udb, sellet a-druez ouzh udb, glaourenniñ war-lerc'h udb, bezañ e galon war udb, droukc'hoantaat udb., gwallc'hoantaat udb., bezañ ran gant udb., bezañ taer war udb, bezañ taer d'ober udb, bezañ angoulet gant udb, bezañ lorc'het gant u.b.

lüsterngrausam ag. : sadek, diaoulek.

Lüsternheit b. (-) : gadaliezh b., gadalezh b., gadalerezh g., droukc'hoant g., c'hoant hudur g., droukc'hoantegez b., gwallc'hoant g., gwallc'hoantegez b., hudurnez b., hudurniezh b., loudouriezh b., lousterioù ls., likaouerezh g., gastaouerezh g., c'hoantezonou fall ls., plijadurezhioù orgedus ls., likentez b., oriadezh b., friantiz b., chalvanterezh g.

Lustfahrt b. (-,-en) : tro-vale dudi b.

Lustgarten g. (-s,-gärten) : liorz dudi b.

Lustgas n. (-es) : [kimiezh] gaz c'hoarzhin g.

Lustgefühl n. (-s) : laouenidigezh b., levenez b., plijadur g., dudi g., eürusted b., boem b., bamadur g., trugar b.

Lustgewinn g. (-s) : gwalc'hadur g., gwalc'h g.

Lustgreis g. (-es,-e) : kozh straker g., paour-kaezh orgedour kozh g., paour-kaezh riboder kozh g., paour-kaezh loaver kozh g., gaster kozh g., kozh pitaou(a)er g., kozh pitaouer brein g.,

gastaouer kozh g., marc'h-limon kozh g., kailh kozh g., revr tomm a gozhiad g., revr boazh a gozhiad g., tourc'h kozh g., bouc'h kozh g. / kozh bouc'h g. (Gregor), den kozh tanav g., paotr kozh oriat g.

Lusthain g. (-s,-e) : koadig dudi g., killi dudi b.

Lusthaus n. (-es,-häuser) : kenkiz g./b.

Lusthäuschen n. (-s,-) : kenkizig g./b., tiig g.

lustig ag. : 1. laouen, drant, gae, mav, farsus, fentus, c'hoarzhus, ebatus, gailhart, gwiv, hetus, sart, joaus, jolis, drol, lu ; *wahnsinnig lustig*, farsus (fentus) ken ez eo, da skrijal, re farsus, fentus-dreist ; *lustige Anekdote*, danevellig (sorbien b., bomm g.) farsus b., fent g., tamm fent g., fentigell b. ; *lustige Geschichten erzählen*, kontañ tezennoù ; *lustige Person*, legrer g., farser g., kampinod g., dañvad g., bourjin g., farouell g., ibil g., bourder g., goroer tirvi g., unan maout da reiñ melladoù g., ribardenner, bourder g., baocher, Yann vourdoù g., tezenner g., diaoul da farsal g., korf a zen g., evn g., kañfard a baotr g., hailhon g., c'hwil g., lampon g., furlukin g., rampono g., fouin g., ebeul g. ; *lustiger Geselle, lustiger Kerl, lustiger Bursche*, ibil a zen g., c'hwil g., paotr drant ha bagol g., paotr gwiv evel ur c'hant tachoù g., liper g., unan laouen hag aes, unan hag a gemer ar vuhez diouzh an tu mat, rouler g., fringer g., bever diroll g., paotr disoursi g., paotr sart g., tamm mat a baotr gardis g., tarin da farsal g., fouin g., ebeul g., evn g., higenn b., ur c'haser anezhi g. ; *zwei lustige Gesellen, zwei lustige Kerle, zwei lustige Burschen*, daou higenn a zen, atav prest da farsal ls. ; *lustiges Mädchen*, korfenn b. ; *Bruder Lustig*, c'hwil g., ibil g., labous g., kampinod g., hinkin g., lampon g., goroer tirvi g., unan maout da reiñ melladoù g., ribardenner g., bourder g., baocher g., Yann vourdoù g., tezenner g., diaoul da farsal g., tamm mat a baotr gardis g., tarin da farsal g., ebeul g., fouin g., evn g., ur c'haser anezhi g. ; *dein Vater war der lustigste Kerl, den ich je erlebt habe*, morse n'em eus bet gant den kement a fent evel m'em eus bet gant da dad, morse n'em eus bet kemeret gant den kement a fent evel m'em eus bet kemeret gant da dad ; *die Leute fanden es lustig, so etwas zu hören*, an dud a gave ur bourd klevet se, an dud a gave ur pezh klevet se ; *ich finde ihn lustig*, fent am eus gantañ ; *ein lustiges Leben führen*, mont da-heul an ebatoù, ren ur vuhez diroll, kas bourrusted, ober bourrapl, ober bourraplted, redek war-lerc'h an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, riotal, roulat, roulat an ebatoù, ebatiñ, bezañ ebat e zoare, bevañ kaer, bezañ brav e zoare, ober anezhi, bezañ atav o kas warneiz, kas an ton, kas anezhi, kas ur vuhez diroll, kunduiñ ur vuhez diroll, ren ur vuhez diroll, bevañ gant kadañs, c'hoari anezhi, c'hoarigaerat, ober landigedon, roulañ, riboulat, bezañ atav e godin, riblañ, furikat, breskenn, c'hoari las, ober bos, pitaouat, punañ ur fall vuhez ; *lustige Witwe*, intañvez Yann ar bev b., intañvez Yeun ar bed b. ; *sich über jemanden lustig machen*, diverrañ diwar-goust u.b., kemer dihued gant u.b., en em zihuediñ diwar-goust u.b., kaout un taol c'hoarzhin diwar-goust u.b., farsal diwar-goust u.b., flemmañ u.b. dre zejan, flemmañ u.b. dre c'hodis, flemmañ u.b. diwar farsal, ober fent gant u.b., ober an diod gant u.b., ober ar sod gant u.b., diodiñ u.b., c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogéal) u.b., godisal u.b., dejanal gant u.b., dejanal ouzh u.b., drouk'choapaat u.b., defoeiañ u.b., ober foei d'u.b., godisal diwar-goust u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., farsal diwar-bouez (diwar-goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., c'hoari al lu gant u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober

an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., pikailhat u.b., flemmata u.b., flemmadennañ u.b., heskinañ (hegaziñ, chigardiñ, ereziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., skeiñ tachoù gant u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; *alles macht sich über ihn lustig*, ne vez graet nemet goapaerezh gantañ, an holl a c'hoarzh goap diwar e goust, goapaet e vez gant an holl ; *er fand das gar nicht lustig*, se ne rae tamm fent ebet dezhañ, ne gave ket drol an dra-se ; [tro-lavar] *Schluss mit lustig ! jetzt ist Schluss mit lustig ! nun ist Schluss mit lustig ! fin d'ar pardon ! echu eo ar fest-noz ! hep fars / hep fars ebet / fars a-gostez / pep fars er-maez* (Gregor) ; 2. *wie du lustig bist*, evel ma plij ganit.

Adv. : *da geht es lustig zu !* nag a blijadur eno ! nag a c'hoarzh hag a vourrusted du-se ! n'eo ket trist an traoù du-se ! amañ ez eus buhezioù ! bourrapl a zo gant an dud du-se ! bourraplted a zo du-se !

Lustige(s) ag.k. n. : tra farsus g., tra fentus g. ; *das Lustige an der Sache*, ar pep fentusañ ; *das Lustige an der Sache ist, dass er gar nicht krank war*, fentusañ pezh 'zo, ne oa tamm klañv ebet.

Lustigkeit b. (-) : 1. levenez b., laouender g., laouended b., laouenidigezh b., drantiz b., dranted b., dranter g., drevded b., drevder g., drevidigezh b., joa b., joausted b., gaeded b., gaeder g., gaederi b., gaeoni b., gardisted b., gardister g., gwivded b., gwivder g., jolisted b. ; *Lustigkeit erkünsteln*, ober van da vezañ drant ha bagol, ober an azvan da vezañ laouen, ober an neuz da vezañ laouen, ober neuz da vezañ joaus, ober an neuz bezañ drev, ober neuz bezañ laouen ; 2. farsite b., drolite b.

Lustknabe g. (-n,-n) : [dispredet] paotr yaouank [implijet da genc'hoarier evit darempredoù rev] g., paotr korf-tra g., priñs-jilot g.

Lustknochen g. (-s,-) : P. pidenn b., bitouzen b., biloutenn b., pifon g., lost g., kantol b., kalc'h g., heuz g., skourjez b., kalkenn b., Yann galkenn g., penn pour g., mudurun b., gamachenn b. [liester gamachoù], fardell b., pint g., silh g., kastr g., pik g., pich g., strinkell b., kastrenn b., ibil g., ibil kig g., ibil beuz g., barrenn-stur b., alc'hwez bras g., bazh b., bazh a-raok b., bazh-kig b., bazh verr b., bazh-yod b., bazhoulen b., begel g., ar biz warn-ugent g., naer vragoù b., minaoued g., kilhog-Indez g., kellid g., bont g., buzhugenn b., c'hwitell b., brok g., brokenn b., logodenn b., brikezenn b., piti g., ezel g., flemm g., P. piñsev g.

Lüstling g. (-s,-e) : straker g., loaver g., gaster g., pitaouaer g., pitaouer brein g., revr tomm g., revr boazh g., teñchezour g., tourc'h g., bouc'h g., orgedour g., orgeder g., oriat g., lik g., riboder g., gagnaouaer g., gastaouaer g., gastaouer g., bordeler g., marc'h-limon g., kailh g., gadal g., chibouter g., paotr leun a c'hwiti g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g., flemmer g., ki gaol g., paotr kailh g., den friant war plijadur ar c'horf g., bordeler g., sadeg g., toull sioù g., paotr lavis g. ; *die Lüstlinge bleiben im Bann ihrer berausenden Wollust gefangen*, ar plijadurioù lik a zo ur grapinell ivnek evit an dud c'hadal ; *alter Lüstling*, loustoñ kozh g., gastaouer kozh g., bouc'h kozh / kozh bouc'h (Gregor), den kozh tanav g., den kozh oriat g.

lustlos ag. : diegus, dic'hoant, dic'hoantek, dic'hred, diskontant, divalav, mors, goular ; *er ist völlig lustlos*, klañv eo

gant an enoe ; *lustlos essen*, pismigañ, pismigañ e voued, pignotat, pigosat, bezañ serret e galon, tañva e voued gant beg e deod, mouzhañ ouzh ar boued, ourzal ouzh e voued, ober begoù ouzh ar boued, debriñ gant nebeut a c'houst, debriñ gant doñjer (en desped d'an-unan, a-enep e c'hoant, daoust d'an-unan, en eneb d'an-unan, en enep d'an-unan, en ur c'hinañ, gant diegi, gant reked), chom da vasaat ur meuz bennak, na zont (na vont) don e zent e-barzh, pitouilh, tramouilh e voued, P. damantiñ d'e naon ; *er ging lustlos in die Schule*, n'en dije ket torret e rañjenn da vont d'ar skol - lure en doa o vont d'ar skol - lure en doa da vont d'ar skol - ne oa ket lampek evit mont d'ar skol - karnañ a rae da vont d'ar skol - en em derriñ a rae da vont d'ar skol - drouk e oa gantañ mont d'ar skol - garv e oa gantañ mont d'ar skol - ne oa ket gwall droet da vont d'ar skol - n'en doa ket lañs da vont d'ar skol - aet e oa d'ar skol evel ur c'hi o vont d'ar groug - diskontant e oa da vont d'ar skol - dic'hoant e oa da vont d'ar skol - gwiridik e oa da vont d'ar skol - ne'z eas ket a galon vat d'ar skol, goular an tamm anezhañ - digareziñ a rae mont d'ar skol - damant en doa o vont d'ar skol - damant en doa da vont d'ar skol - diegi en doa o vont d'ar skol.

Lustmolch g. (-s,-e) : kozh straker g., loustoñ kozh g., paour-kaezh loaver g., riboter g., tourc'h g., bouc'h g., bouc'h-pilhoù g., pitaouaer g., pitaouer brein g., pitaouaer spontus g., sapre pitaouaer g., mell pitaouaer g., revr tomm a baotr g., revr boazh a baotr g., treitour merc'hed g., abuzour g., ambuzer g., gaster g., gastaouer g., gastaour g., gastaouaer g., gagnaouaer g., bordeler g., marc'h-limon g., kailh g., merc'hetaer g., plac'hetaer g., reder g., brigoñsour g., louveg g., kluder g., targazh g., tarv g., gad b., tarv-gad g., kilhog g., orgedour g., pailhard g., pampalard g., flemmer g., gadal g., gastaouer kozh g., bouc'h kozh / kozh bouc'h (Gregor), ki gaol g., paotr kailh g., chibouter g., paotr leun a c'hwiti g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g., den friant war plijadur ar c'horf g., oriad g. ; *alter Lustmolch*, loustoñ kozh g., gastaouer kozh g., bouc'h kozh / kozh bouc'h (Gregor), den kozh tanav g., paotr kozh oriat g.

Lustmord g. (-s,-e) : muntr sader g.

Lustmörder g. (-s,-) : muntrer sader g.

Lustobjekt n. (-s,-e) : [dre skeud.] c'hoariell b. ; *Frau als Lustobjekt*, maouez c'hoariell b., korf-tra g.

Lustprinzip n. (-s) : [bred.] pennaenn ar blijadur b., pennaenn ar bliz b. ; *nach dem Lustprinzip*, ar blijadur da gentañ.

Lustration b. (-) : [istor, relij.] glanadur g.

Lustrations- : ... glanaat.

Lustrationswasser b. (-) : [istor, relij.] dour-glanaat g.

lüstrieren V.k.e. (hat lüstriert) : lufrañ, luc'hañ, rimiañ, parañ, spurañ, lenkrañ, lenkraat, lamprañ, blouc'haat, levnaat, levnañ, skedusaat.

Lüstrieren n. (-s) : lufrezezh g., lufrañ g.

Lustrum n. (-s, Lustren/Lustra) : [istor] pempbloaz g., pempbloaziad g.

Lustschloss n. (-es,-schlösser) : kastell dudi g., kastell vakañsiñ g., maner g.

Lustseuche b. (-,-n) : [dispredet] naplez g.

Lustspiel n. (-s,-e) : fentarvest g., fentc'hoari g., komedienn b., komedi g., pezh farsus g., c'hoarzhigell b., pezh komek g., pezh fentus g. ; *kleines Lustspiel*, sketch g., berrarvest g., pezhig-c'hoari g., pezhig g.

Lustspiieldichter g. (-s,-) : saver fentarvestoù g., saver c'hoazhigelloù g., komediour g., komikour g.

Luststock g. (-s) : [louza.] maseron g., livej g., livec'h g.

lustvoll ag. : plijadurezhus, orgedus, leun a denchezh, leun a orgediz.

Lustwäldchen n. (-s,-) : koadig dudi g., killi dudi b.

lustwandeln V.gw. (lustwandelte / ist gelustwandelt) : kerzhed a-zoug e gamm, kerzhed a bazoù difonn, bezañ gorrek en e gerzhed, mont en e reol, bale, pourmen.

Lutetia b. : [istor, *Lutetia Parisiorum*] Lutesia b.

Lutetium n. (-s) : [kimiezh] lutetiom g.

Lutheraner g. (-s,-) : luteriad g.

Lutheranerin b. (-,-nen) : luteriadez b.

Lutherbibel b. (-) : Bibl hervez Martin Luther g./b.

lutherisch ag. : luteriek ; *lutherische Konfession*, feiz luteriek b., luteriegezh b.

Luthertum n. (-s) : luteriegezh g.

Lutherzither b. (-,-n) : [sonerezh] sistrenn b.

Lutschbonbon g./n. (-s,-s) : sunig g.

lutschen V.k.e. ha V.gw. (hat gelutscht) : sunañ, chugal, chugiñ, chugelliñ, chutañ, chutellat, denañ ; *etwas lutschen*, *an etwas (dat.) lutschen*, chutellat udb, chugelliñ udb, disusunañ udb ; *schluck deine Pille herunter, statt daran zu lutschen*, lonk da louzoù, na chom ket da vlazañ ha da zivlazañ anezhañ / lonk da louzoù, na chom ket da zisusunañ anezhañ ; *am Daumen lutschen*, sunañ e viz-meud ; [rev.] *jemandem den Schwanz lutschen*, dibluskañ e gig d'ur paotr, goro e sutig d'ur paotr, chukañ e vazh d'ur paotr, chukañ e vrokenn d'ur paotr, kignat ar vazh.

Lutscher g. (-s,-) : 1. [madigoù] sunig g. ; *Lutscher nuckeln*, lipat sunigoù. ; *Lutscher aus Zucker und Gerstensud*, hirsukrenn b. ; 2. [babigoù] chut g., chugell b., chugenn b., chutell b., chutenn b.

Lutschfleck g. (-s,-e) : merk ur pok klocz g., pok klocz g.

Lutschtablette b. (-,-n) : [mezeg.] pastilhez str., pastilhezenn b., tabletez str., tabletezenn b.

lütt ag. : [norzh Bro-Alamagn] bihan-tout.

Lüttich n. : [Belgia] Liège b.

Luv b. (-) : [merdead.] tu en avel g., tu diwar avel g. ; *das Gewicht nach Luv verlagern, nach Luv gehen*, sevel diwar avel.

luven V.gw. (hat geluvt) : [merdead.] derc'hel a-benn, dont d'an avel, lofiñ.

Luven n. (-s) : [merdead.] trefadenn b.

Luvseite b. (-) : [merdead.] tu en avel g., tu diwar avel g. ; *an der Luvseite einer Insel entlangsegeln*, tremen en avel d'un enezenn.

Lux n. (-,-) : [fizik] luks g.

Luxation b. (-,-en) : [mezeg.] diaozadur g., diempradur g., diaozamant g., disvellad g., gweadur g., gweadenn b., kammigell b.

Luxemburg n. (-s) : Luksembourg b.

Luxemburger g. (-s,-) : Luksembourgad g. [*liester* Luksembourgiz].

Luxemburgerin b. (-,-nen) : Luksembourgadez b.

luxemburgisch ag. : 1. luksembourgat, ... Luksembourg, eus Luksembourg ; 2. [yezh.] luksembourgek.

Luxemburgisch n. : [yezh.] luksembourgeg g.

luxuriös ag. : moedus, pompadus, lorc'hus, a lorc'h, pompus, gagn, a-stroñs, [gwashaus] rouflus.

Luxmeter n. (-s,-) : luksmetr g.

Luxus g. (-) : moed g., trolle g., stroñs g., pompad g., lorc'haj g., lorc'hajoù ls., digoroù ls., ton g. ; *er treibt gern großen Luxus*, hennezh a zo un den a-drolle, hennezh a zo un den a-stroñs ; *das Nonplusultra an Luxus*, ar bennflourenn eus an trolle b., ar vegenn eus ar moed b.

Luxus- : a berzhded uhelañ, heberzhañ, a renk kentañ, a-lorc'h, a-stroñs, eus ar vegenn, eus ar gurunenn, eus an dibab, diouzh an dibab, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, eus ar c'hentañ troc'h, a rummad uhelañ,

cheuc'h, ... lorc'hus, ... pompadus, ... dibab, ... a-zibab, ... moedus, P. ... gagn, ... n'eman ket c'hwezh ar preñved gantañ, ... n'emañ ket ar sifern gantañ, pabor a ..., tarin a ...

Luxusartikel g. (-s,-) : traezad a-lorc'h g., traezenn (marc'hadourezh) a-stroñs b. ; [gwir, istor] *gesetzliche Maßnahmen zur Regelung der Anschaffung von Luxusartikeln*, darbaroù lezennel evit krennañ an dispignoù a-stroñs ls.

Luxusaufwendungen ls. : impignoù a-stroñs ls., impignoù a-lorc'h ls.

Luxusausführung b. (-,-en) : doare cheuc'h g., stumm cheuc'h g., doare a-lorc'h g., stumm a-lorc'h g.

Luxusausgabe b. (-,-n) : [moull.] embannadenn cheuc'h b., embannadenn a-lorc'h b.

Luxusdampfer g. (-s,-) : mordreizher cheuc'h g., mordreizher eus ar vegenn g., mordreizher a-lorc'h g.

Luxusgesetz n. (-es,-e) : [istor, gwir] lezenn war an dispignoù a-stroñs b., lezenn war an dispignoù a-lorc'h b.

Luxushotel n. (-s,-s) : leti cheuc'h g., leti a-stroñs g., palaz g. [*liester* palaziou].

Luxuskleider ls. / **Luxuskleidung** b. (-) : dilhad a-stroñs ls.

Luxuslimousine b. (-,-n) : karr-tan cheuc'h g., karr-tan a-lorc'h g., amerikanenn b., P. karr-tan a-stroñs g., pabor a garr-tan g., tarin a garr-tan g., karr-tan n'emañ ket ar sifern gantañ g., karr-tan gagn g., karr-tan n'eman ket c'hwezh ar preñved gantañ g.

Luxussteuer b. (-,-n) : [arc'hant.] taos war ar madoù a-stroñs g., taos war ar madoù a-lorc'h g.

Luxusverwendungen ls. : impignoù a-stroñs ls., impignoù a-lorc'h ls.

Luzern n. : [Bro-Suis] Luzern b.

Luzerne b. (-,-n) : [louza.] geot-gall str., geot-dall str., serradel str., melchon-gall g.

Luzernenfeld n. (-s,-er) : geoteg-c'hall b. [*liester* geotegi-gall].

Luzian g. : Lusian g.

Luzifer g. : Lusifer g., P. Paolig g., Paol gornek g., Paol lostek g., Gwilhoù g., Gwilhoù gozh g., Kinard g., Herpin g., spered lous g., enebour g., Yann ar pennkêr dianaou g., tad ar gaou g., paotr kozh g.

Luziferianer g. (-s,-) : [preder.] lusiferian g. [*liester* lusiferianed].

luziferianisch ag. : [preder.] lusiferian.

Luziferianismus g. (-) : [preder.] lusiferouriezh b.

luziferisch ag. : lusiferek, satanek, diaoulek.

LVF b. (-) : [istor : *berradur evit* Légion des Volontaires Français] LVF b., Legion an Emouestlidi C'hall a-enep d'ar volchevisted g.

Lydien n. (-s) : [douaroniezh, istor] Lidia b., Bro-Lidia b.

lydisch ag. : 1. lidian, ... eus Lidia ; [bravigerezh] *lydischer Stein* [*lapis Lydius*], maen diskulier g., maen-touch g., maen-arnod g. ; 2. [yezh] lidiek.

Lykanthropie b. (-) : [mojenn.] likantropiezh b.

lymphatisch ag. : [mezeg.] limfatek, ... limf, limfel, limfoidel.

Lymphbahnen ls. : [korf.] kanolioù limf ls., kanioù limf ls., forzhioù limf ls., gwazhied limf ls., gwazied laezhek ls.

Lymphdrainage b. (-,-n) : [mezeg.] gwehenniñ limfel g.

Lymphdrüse b. (-,-n) : [korf.] gwerblenn limfel b.

Lymphdrüsenanschwellung b. (-,-en) : [mezeg.] gwerbl b., droug-ar-roue g., droug-sant-Kadoù g. ; *an Lymphdrüsenanschwellungen leidend*, klañv gant droug-ar-roue, taget gant droug-ar-roue, klañv gant droug-sant-Kadoù.

Lymphpe b. (-,-n) : [korf.] limf g., chugon-boued g.

Lymphgefäße ls. : [korf.] kanolioù limf ls., kanioù limf ls., forzhioù limf ls., gwazhied limf ls., gwazied laezhek ls.

Lymphgefäßentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] limfañjit g.

Lymphknoten g. (-s,-) : [mezeg.] klom limfel g., gwerblenn limfel b. ; *Anschwellung der Lymphknoten*, gwerbl b. ; *er hat eine Lymphknotenentzündung*, klañv eo gant ar werbl.

Lymphknoten- : [mezeg.] ... gwerblennel.

Lymphoblast n. (-es,-e) : [mezeg.] limfoblast str., limfoblastenn b.

lymphoblastisch ag. : [mezeg.] limfoblastek.

lymphoid ag. : [mezeg.] limfoidel.

Lymphokin n. (-s,-e) : [bev.] limfokin g.

Lymphom n. (-s,-e) : [mezeg.] limfom g.

Lymphozyt g. (-en,-en) : [mezeg.] limfokit str., limfokitenn b.

lymphozytär ag. : [mezeg.] limfokitel.

Lymphozytenstammzelle b. (-,-n) : [mezeg.] limfoblast str., limfoblastenn b.

Lymphverschluss g. (-es,-verschlüsse) : [mezeg.] skoilhad limfel g.

lynchen V.k.e. (hat gelyncht) : linchañ, krougañ.

Lynchjustiz b. (-) : linchañ g., lazherezh dre linchañ g., linchadur g.

Lynchmord g. (-s,-e) : linchañ g., laz dre linchañ g., linchadur g.

Lynchmörder g. (-s,-) : lincher g.

Lynkeus g. : [mojenn.] Linkeüs g.

Lyoner b. (-,-) : [kegin.] seurt mortadella g., silzig giz Bologna str.

lyophil ag. : [kimiezh] liofil.

Lyophilisation b. (-,-en) / **Lyophilisierung** b. (-,-en) : [tekn.] liofiladur g., liofilaat g.

lyophob ag. : [kimiezh] liofob.

Lyra b. (-, Lyren) : 1. lourenn b. ; *achtsaitige Lyra*, lourenn eizh kordenn b. ; *siebensaitige Lyra*, lourenn seizh kordenn b. ; *Lyra spielen*, lourennañ ; *die Lyra betreffend*, lourennel ; 2. biell b., P. genn-ha-genn g. ; 3. kreskenn otoman b., jingling johnny g. ; 4. [stered.] *die Lyra*, steredeg al Lourenn b.

Lyraspieler g. (-s,-) : lourenner g.

Lyrik b. (-) : lourennegezh b., barzhoniezh lourennek b. ; *klassische Lyrik*, barzhoniezh klasel b.

Lyriker g. (-s,-) : barzh g.

Lyrikerin b. (-,-nen) : barzhez b.

lyrisch ag. : lourennek, lourennel, barzhel, barzhoniel ; *lyrischer Ausbruch*, kasadenn lourennek b. ; *lyrische Exkurse*, kasadennoù lourennek ls. ; *lyrische Dichtkunst*, barzhoniezh lourennek b.

Lysin n. (-s,-e) : [mezeg.] lisin g.

Lyssa b. (-) : [mezeg.] dourarur g., kounnar b., droug-ar-chas g., droug-ar-c'hi g., droug-sant-Hubert g., droug-sant-Tujan g., droug-sant-Weltaz g., araj g., frenezi b. ; *rasende Lyssa*, kounnar red b. ; *stille Lyssa*, kounnar vut b. ; *Lähmungen im Endstadium der Lyssa*, *paralytische Lyssa*, kounnar astenn b.

Lyster b. (-,-n) : [pesketaerezh] krog siliaoua g., bazh siliaoua b., morve g., bac'h b./g., pilev g.

Lyzeum n. (-s, Lyzeen) : lise evit ar merc'hed g., lise merc'hed g., kelenndi merc'hed g.